Kallelse till Kommunfullmäktiges sammanträde

Välkommen till sammanträde med Kommunfullmäktige, måndag 19 februari 2024, klockan 18:30 i Vallsjösalen, Sävsjö kommun.

Ersättare meddelas för kännedom. Företrädare för fackliga organisationer kallas till samverkansgrupp.

Ärendelista

Inledning

1	Upprop samt val av justerare	
2	Godkännande av ärendelista	
3	Meddelanden	3 - 17
4	Debatt om näringsliv och företagande	

Inkomna motioner, interpellationer och medborgarförslag

5	Medborgarförslag- Elna Nilssons plats	18
6	Motion- gratis kaffe och te för alla anställda i Sävsjö kommun	19

Valärenden

7	Begäran om avsägelse (M) barn- och utbildningsnämnden	20 - 21

Beslutsärenden

8	Antagande av ny översiktsplan för Sävsjö kommun	22 - 627
9	Tilläggsbeslut om upphävande av tidigare investeringsbeslut	628 - 634

10	Omfördelning investering 2024- Barn och utbildningsnämnden	635 - 645
11	Revidering av socialnämndens reglemente	646 - 657
12	Revidering av revisionsreglemente	658 - 669

Välkommen!

Stefan Gustafsson (KD)	Jan Holmqvist
Ordförande	Sekreterare

§ 5

Ärendenr HO 2024/6

Revisionens granskningsrapport 2023

Beslut

Höglandets överförmyndarnämnd beslutar

att lämna nedanstående yttrande till revisionen

Höglandets överförmyndarnämnd har tagit del av revisionens revisionsskrivelse och granskningsrapport 2023. Höglandets överförmyndarnämnd konstaterar att nämndens arbete med styrning och uppföljning under verksamhetsåret 2023 har gett resultat och att det har skett en positiv förflyttning i revisionens bedömning av granskningsmoment jämfört med verksamhetsåret 2022. Nämnden kommer arbeta vidare med revisionens rekommendation om tydliga och mätbara nämndmål samt dess beslutsprocess i nämnden.

att ge tillförordnad överförmyndarchef i uppdrag att sända nämndens beslut om yttrande och revisionens utlåtande till samverkanskommunerna. Revisionens utlåtande ska infogas i respektive kommuns revisionsberättelse.

Ärendebeskrivning

Revisionskontoret Kommunrevisionen Höglandet har på uppdrag av kommunrevisorerna i Eksjö kommun genomfört en grundläggande granskning av Höglandets överförmyndarnämnd. Syftet med den grundläggande granskningen är att ge underlag för revisorerna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. Uppdraget är i enlighet med den arbetsordning som gäller för samverkan i revisionsarbetet mellan Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda.

Revisionen önskar svar senast 2024-03-25 från Höglandets överförmyndarnämnd och att detta tillsänds kommunfullmäktige i respektive kommun.

Nedanstående utlåtande (kursiv stil) från revisionen ska infogas i respektive kommuns revisionsberättelse:

Vi bedömer att Överförmyndarnämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att Överförmyndarnämndens interna kontroll har varit tillräcklig.

Av revisionsrapporten framgår att revisionen bedömer att överförmyndarnämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Revisionen har även följt upp föregående års iakttagelser och rekommendationer och konstaterar att revisionens synpunkter i allt väsentligt har beaktats, vilket ses som positivt.

Revisionen bedömer att överförmyndarnämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Revisionen har även följt upp föregående års iakttagelser och rekommendationer och konstaterar att revisionens synpunkter i allt väsentligt har beaktats, vilket ses som positivt.

Av revisionsrapporten 2023 framgår följande rekommendation:

- Vi rekommenderar nämnden att tillse att de mätbara mål och mått som tagits fram för specifika nämndmål också beslutas och att de tydligt framgår av nämndens detaljbudget/verksamhetsplan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Bilaga - Revisionsskrivelse Höglandets överförmyndarnämnd 2023 signerat

Bilaga - Granskningsrapport grundläggande granskning Höglandets överförmyndarnämnd 2023 signerat

---

Beslutet skickas till

Eksjö kommunrevision

Kommunfullmäktige Aneby kommun

Kommunfullmäktige Eksjö kommun

Kommunfullmäktige Nässjö kommun

Kommunfullmäktige Sävsjö kommun

Kommunfullmäktige Vetlanda kommun

Arkiveras

Eksjö kommun

Kommunrevisionen

2023-12-14

Till Höglandets överförmyndarnämnd för yttrande

Till kommunrevisionen i Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda inför ansvarsprövningen 2023

Grundläggande granskning av Höglandets överförmyndarnämnd

Revisionskontoret Kommunrevisionen Höglandet har på uppdrag av kommunrevisorerna i Eksjö kommun genomfört en grundläggande granskning av Höglandets överförmyndarnämnd. Syftet med den grundläggande granskningen är att ge underlag för revisorerna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. Uppdraget är i enlighet med den arbetsordning som gäller för samverkan i revisionsarbetet mellan Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda.

Av bifogad revisionsrapport framgår följande rekommendationer:

- Vi rekommenderar nämnden att tillse att de mätbara mål och mått som tagits fram för specifika nämndmål också beslutas och att de tydligt framgår av nämndens detaljbudget/verksamhetsplan.

Utlåtande avseende gemensam nämnd som ska ingå i respektive kommuns revisionsberättelse:

Vi bedömer att Överförmyndarnämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att Överförmyndarnämndens interna kontroll har varit tillräcklig.

Av bifogad revisionsrapport framgår sakkunnig biträdes bedömning och rekommendationer. Vi önskar svar från Höglandets överförmyndarnämnd och att detta tillsänds kommunfullmäktige i respektive kommun. Svar önskas senast 2024-03-15.

Eksjö, 2023-12-14
Enligt uppdrag

Paul Hultberg
Vice ordförande i kommunrevisionen

Olle Sjöberg
Revisor

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Paul Hultberg
Datum: 2023-12-15 12:54
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
93938E1BAE95A5DAB40BFCDDF096B544525017820FDC036FA37D40FF8D184113

Namn: Olle Sjöberg
Datum: 2023-12-14 14:28
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
93938E1BAE95A5DAB40BFCDDF096B544525017820FDC036FA37D40FF8D184113

Granskningsrapport

GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING 2023
HÖGLANDETS ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

Kommunrevisionen Höglandet
| Aneby, Eksjö, Ydre, Höglandsförbundet |

Diarienummer:	KLK 2023/297
Datum:	2023-12-08
Handläggare:	Jens Eriksson
Organisation:	Revisionskontoret, Eksjö kommunrevision

Innehållsförteckning

1. Inledning 1

1.1 Bakgrund 1

1.2 Syfte och revisionsfrågor 1

1.3 Avgränsning 2

1.4 Revisionskriterier 2

1.5 Metod 2

2. Höglandets överförmyndarnämnd 3

2.1 Resultat av grundläggande granskningen 3

2.1.1 Måluppfyllelse för ekonomi och verksamhet 3

2.1.2 Styrning, kontroll och åtgärder 4

2.2 Uppföljning av 2022 års grundläggande granskning 6

2.3 Sammanfattande bedömning och rekommendationer 7

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Enligt kommunallagen 12 kap. 1§ ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom styrelse/nämnders verksamhetsområden i den omfattning som följer God revisionssed. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnden ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Grundläggande granskningen är den granskning som varje år genomförs avseende styrelsens och nämndernas verksamhetsområden. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om det finns en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Revisionskontoret Kommunrevisionen Höglandet genomför, på uppdrag av Eksjö kommunrevision, en grundläggande granskning av Höglandets överförmyndarnämnd.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningen avser Höglandets överförmyndarnämnd som är en gemensam nämnd för kommunerna Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda. Vetlanda är värdkommun för den gemensamma nämnden.

Kommunfullmäktige i Vetlanda har fastställt reglemente[1] för den gemensamma nämnden som ska antas av respektive kommunfullmäktige i de samverkande kommunerna. Det som gäller för en nämnd ska, om inget annat sägs, även tillämpas för en gemensam nämnd[2].

[1] Reglemente för Höglandets överförmyndarnämnd, KF 2022-10-19, §109.

[2] Kommunallagen 9 kap 23§.

Syftet med den översiktliga grundläggande granskningen är att ge revisorerna ett underlag till att uttala i revisionsberättelsen. Den övergripande revisionsfrågan som ska besvaras är:

Har överförmyndarnämndens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Måluppfyllelse för ekonomi och verksamhet
2. Styrning, kontroll och åtgärder

Område 1 bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Område 2 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig.

1.3 Avgränsning

Granskningen är översiktlig och avser verksamhetsår 2023. Granskningen omfattar inte granskning av säkerhet i redovisningssystem.

1.4 Revisionskriterier

Uppfylls i kraven:

- Kommunallag (2017:725)
- Reglemente för nämnden
- Mål och budget 2023
- Fullmäktigebeslut
- Övriga interna regelverk och instruktioner

1.5 Metod

Den grundläggande granskningen utgår från Skyrev:s ”Vägledning för grundläggande granskning” beslutad 2022-01-31.

Granskningen har utförts genom att:

- Löpande ta del av grundläggande dokument såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, årsbokslut, internkontrollplaner och protokoll.
- Dialogmöte med nämnd och överförmyndarchef.

Granskningsrapporten har faktagranskats av Tf. Överförmyndarchef.

2. Höglandets överförmyndarnämnd

2.1 Resultat av grundläggande granskningen

Nedan följer i granskningen identifierade iakttagelser som ligger till grund för bedömning av om delarna i respektive granskningsmoment är uppfyllt. Genom färgsättning illustreras om respektive granskningsmoment bedöms vara Grönt (Tillräckligt), Gult (delvis tillräckligt), röd (otillräckligt), Går ej bedöma.

2.1.1 Måluppfyllelse för ekonomi och verksamhet

Revisionsfrågor	Bedömning	Kommentar
1. Måluppfyllelse		
a) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Grönt	I delårsrapporten per 2023-08-31 framgår att resultatet för helåret förväntas ligga i linje med budget. Det finns dock en osäkerhet i prognosen, speciellt gällande kostnader för arvoden. Rapporten nämner också att de budgeterade 200 tkr för investeringsprojektet i digitalisering av E-arkiv inte kommer att användas detta år, eftersom projektet påbörjas men inga kostnader uppstår under året. I samband med revisionens dialogmöte med nämndens presidium den 14 november 2023, informerades revisionen om den senaste prognosen, daterad den 31 oktober 2023. Denna prognos visar ett förväntat överskott på 650 tkr för hela året 2023, vilket är en avvikelse från prognosen per 2023-08-31. Överskottet förklaras främst av att arvodeskostnaderna för ställföreträdare är lägre än budgeterade. Detta beror på att prisbasbeloppet har höjts, vilket innebär att gränsen för när huvudmannen ska betala arvoden har blivit högre. Följaktligen har kommunens arvodeskostnader för ställföreträdare minskat. Dessutom är arvodeskostnaderna för ensamkommande barn lägre än vad som budgeterats. I protokollet från november sammanträdet (§ 149, 2023-11-15), framgår att verksamheten håller lagd budget och prognostiserar ett överskott om 650 tkr.
b) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Grönt	Måluppfyllelse per 2023-08-31 redovisas i Överförmyndarnämndens verksamhetsberättelse, vilket även framgår, om än i mindre detaljgrad, av värdkommunens delårsrapport 2023 (Vetlanda kommun). Nämnden redovisar två mätbara verksamhetsmål: granskade årsräkningar och andelen digitala årsräkningar. Dessa mål har uppfyllts dock är det osäkert om nämnden tagit beslut om dessa mätvärden/målvärden (se punkt 2d). Därutöver består redovisningen av måluppfyllelsen huvudsakligen av beskrivande information.

2.1.2 Styrning, kontroll och åtgärder

Revisionsfrågor	Bedömning	Kommentar
2. Verksamhetsplan		
a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet? (Verksamhetsplan)	Grönt	Nämnden följer de riktlinjer som Vetlanda kommun har fastställt. I kommunen används inte termen ”Verksamhetsplan” i stället motsvaras detta av något som benämns 'detaljbudget'. Denna detaljbudget omfattar i huvudsak det som traditionellt ingår i en verksamhetsplan, inklusive driftsplan eller driftsbudget, verksamhetsbeskrivning, omvärldsanalys samt mål och strategier. Enligt protokollet från den 15 februari 2023, § 16, beslutade nämnden om 'Detaljbudget 2023'. I samband med revisionens dialogmöte med nämndens presidium den 14 november 2023, informerades det att Höglandets Överförmyndarnämnd i sin verksamhetsstyrning för 2024 kommer att ta fram en verksamhetsplan. Denna plan kommer att baseras på nämndens mål och budget, omvärldsanalys, risk- och väsentlighetsanalys, verksamhetsresultat samt prioriterade områden
b) Finns formulerade och antagna mål för nämndens verksamhet?	Grönt	I budgeten för åren 2023–2027, § 142 KF 2022-12-21, framgår de mål som fullmäktige har beslutat. Nämnden har tolkat och brutit ner två av dessa fyra fullmäktigemål till tre egna nämndmål. Det är viktigt att observera att vissa av fullmäktigemålen inte har brutits ner av nämnden. Exempelvis avser ett av fullmäktigemålen att uppnå ”30 000 invånare till 2030”, vilket inte har anpassats av nämnden eftersom den representerar en gemensam nämnd för de fem höglandskommuner. Ett annat mål som inte har brutits ner är ”Hållbarhet i alla led”. Nämnden anger att ”Ekonomisk hållbarhet” arbetar man med i budgetprocess och den ekonomiska uppföljningen. När det kommer till ”ekologisk hållbarhet” har nämnden identifierat digitalisering som en viktig faktor. Genom att minska pappersanvändningen i sina processer bidrar nämnden till ekologisk hållbarhet, vilket är i linje med kommunfullmäktiges mål om nytänkande. Nämndmålen framgår av nämndens detaljbudget 2023 som beslutades av nämnden § 26, 2023-02-15.
c) Finns formulerade och antagna mål för nämndens ekonomi?	Grönt	Inget specifikt mål utan generellt mål som budget i balans.

d) Är de beslutade nämndmålen/verksamhet smålen uppföljningsbara (mätbara med bedömningsintervall)?	Rött	Nämndmålen framgår av nämndens detaljbudget för 2023, vilken beslutades i § 26 den 2023-02-15. I dokumentet har nämnden inte angivit några specifika mätvärden eller målvärden. Dock redovisar nämnden, enligt punkt 1b, måluppfyllelse relaterad till två verksamhetsmål: granskade årsräkningar och andelen digitala årsräkningar. Redovisningen jämförs med mätvärden/målvärden, men dessa värden framgår inte av den detaljbudget som nämnden har beslutat om. Det är därför rekommenderat att nämnden säkerställer att mätvärden/målvärden också tydligt framgår i anslutning till de beslutade nämndmålen.
3. Budget		
a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grönt	Budget 2023 beslutades av nämnden § 26, 2023-02-15. Kommentar nämnd: *"Beslut om Detaljbudget 2023 har inte följt nämndens årshjul på grund av att 2022 var valår och kommunfullmäktige beslutade om rambudgeten i december i stället för juni, därav beslut i februari. Att detaljbudgeten var uppe till beslut i nämnden två gånger beror på att ordinarie chef var sjukskriven och det första beslutet inte innehöll beslutet om att det skulle skickas vidare till samverkanskommunerna".* .

Revisionsfrågor	**Bedömning**	**Kommentar**
4. Rapportering och åtgärder		
a) Har nämnden antagit riktlinjer/plan för uppföljning av verksamhet och ekonomi?	Grönt	Framgår av beslutat årshjul för nämnden. I övrigt regleras det i nämndens reglemente att nämnden exempelvis ska följa de riktlinjer som fullmäktige beslutat.
b) Sker återapportering enligt uppställda direktiv?	Grönt	Har inte funnit något som tyder på att väsentliga avvikelser har skett.
c) Är uppföljningen heltäckande, dvs omfattar all verksamhet och ekonomi?	Grönt	Det finns inga indikationer på att uppföljningen inte skulle vara heltäckande, med beaktande av den existerande kunskapen om verksamheten och ekonomin.
d) Vidtar nämnden tillräckliga åtgärder vid information om avvikelser mot att nå nämndens måluppfyllelse? (Ekonomi/Verksamhet)	Grönt	Från genomgången av protokoll och den upprättade delårsrapporten framgår det inte att nämnden har vidtagit några tydliga åtgärder för att uppnå målen för ekonomin eller verksamheten. Det noteras dock att det under året inte har förekommit några väsentliga avvikelser i nämndens ekonomi eller verksamhet. Vidare observeras att nämnden har vidtagit åtgärder som svar på de iakttagelser som gjordes av revisionen föregående år.

Revisionsfrågor	Bedömning	Kommentar
5. Riskanalys		
a) Har nämnden fastställt/beslutat en riskanalys inom ramen för den intern kontrollen?	Grönt	För 2023 har nämnden inte fattat beslut om någon riskanalys, vilket var en av de iakttagelser som revisionen noterade vid föregående års granskning. Däremot kan vi notera att nämnden har tagit till sig av revisionens iakttagelser och rekommendationer, vilket resulterat i att de vid sammanträdet den 2023-11-15 (§ 148) fattade beslut om en risk- och väsentlighetsanalys för det kommande året, 2024.
6. Intern kontroll		
a) Har nämnden antagit en internkontrollplan för innevarande år?	Grönt	Intern kontrollplan 2023 beslutades av nämnden 2023-02-15 (§ 28)
b) Har nämnden följt upp internkontrollplanen under året?	Grönt	Internkontrollplan ska enligt årshjulet följas upp 2 ggr/år. Uppföljning har gjorts enligt plan dock med viss förskjutning jämfört med årshjulet. Första uppföljning per sista april togs upp i samband med nämndens sammanträde 2023-06-14 (§ 92) och andra uppföljningen per sista oktober togs upp i samband med nämndens sammanträde 2023-11-15 (§147).
c) Har nämnden vidtagit åtgärder vid avvikelser från internkontrollplanen?	Grönt	Från genomgången av protokollen framgår det inte att nämnden tagit några aktiva beslut på grund av avvikelser. Uppföljning av internkontrollplanen har genomförts och informationen har lagts till handlingarna. I sammanställningen av uppföljningen av internkontrollplanen per 2023-04-30 och 2023-10-31 framgår inte några väsentliga avvikelser, vilket kan vara en anledning till att nämnden inte har fattat några aktiva beslut. Det är dock viktigt att notera att vid förekomst av väsentliga avvikelser bör nämnden vidta aktiva åtgärder.

2.2 Uppföljning av 2022 års grundläggande granskning

På uppdrag av kommunrevisorerna i Aneby kommun genomförde Kommunrevisionen Höglandet grundläggande granskning av Höglandets överförmyndarnämnd 2022. Med anledning av de iakttagelser som gjordes i samband med granskningen lämnades följande rekommendationer:

- Vidareutveckla mätbara mål och mått för att säkerställa en tydlig bedömning av nämndens måluppfyllelse.
- Vara mer stringent i sin redovisning av måluppfyllelse i delårsrapport och årsredovisning med syftet att säkerställa att redovisningen av nämndens mål görs mot rätt fullmäktigemål.
- Att fatta aktiva beslut och anta en verksamhetsplan för nämndens verksamhet.
- Upprätta och anta en riskanalys för verksamheten samt tillse att internkontrollplanen bygger på kontrollåtgärder som framkommit utifrån genomförd riskanalys.

Bedömning

Nämnden behandlade föregående års granskningsrapport i samband med sammanträdet 2023-03-15, och ett svar inkom till revisionen 2023-03-24. I samband med 2023 års grundläggande granskning har vi följt upp föregående års iakttagelser och rekommendationer och kan konstatera att revisionens synpunkter i allt väsentligt har beaktats, vilket ses som positivt.

2.3 Sammanfattande bedömning och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån den översiktliga granskningen av Överförmyndarnämnden är att förvaltningen bedrivits på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredställande sätt samt att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig.

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi nämnden att:

- Tillse att de mätbara mål och mått som tagits fram för specifika nämndmål också beslutas och att de tydligt framgår av nämndens detaljbudget/verksamhetsplan.

Eksjö 2023-12-08

Kommunrevisionen Höglandet

Jens Eriksson
Revisionschef

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Jens Eriksson
Datum: 2023-12-08 12:43
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
E3342AEC7629F57FD820D60D483BC0D87DDD37A80E7C407F3B6FA2329C878F83

Sävsjö 22/1 - 24

Medborgarföslag till Sävsjö kommun.

ELNA NILSSONS PLATS.

Elna Nilsson vår kända hembygdsforskare är värd en" Plats" i centrum! Hennes största prestation är boken som kom ut på Sävsjö stads 50-årsdag 1997 "Sävsjö ett samhälles liv och utveckling vid stambanan", ett oersättligt praktverk för alla som söker Sävsjös historia, till gagn för både nuvarande och kommande generationer. Även hennes stora arbete med historieforskning om torpen i Norra Ljunga och Hjärtlanda socknar som resulterat i upplysande torpböcker bör nämnas.
När Elna dog 2017 talade kommunen om att göra något minnesmärke över henne. Man kom aldrig fram till något. Föreningen Sävsjöflickorna har namngett trädet vid åbron (Elnas träd), som hon räddade på 1980-talet , liksom bänken omkring trädet (Elnas bänk). Strålkastare mot trädet och under broarna sattes upp samtidigt 2014, bekostat av Sävsjöflickorna. En bild på Elna och presentation vem hon var, kan ses på elskåpet bredvid. Förra året 2023 firades hennes 100-årsdag på platsen.
Vårt förslag är att mötet mellan Kopparslagaregatan och Köpmangatan kallas "Elna Nilssons Plats". .
Där är idag vackra, frodiga planteringar och där finns ockå ett litet bibliotek, Elna var bibliotekarie på vårt stadsbibliotek i många år.

Med vänliga hälsningar från Föreningen Sävsjöflickorna

SÄVSJÖ KOMMUN
Kommunkansliet
2024 -01- 24
Ärendenr.....

ordförande
Susanne Porsgaard

Ann Christine Petersson

Lena Norden

Katarina Gynnerstedt

Lotta Karlsson

Christina Andersson

Maj-Sofie Andersson

Christina Lindschand

Socialdemokraterna

2024-01-22 Motion Kaffe/the på jobbet

Att ta en paus när det behövs under arbetstiden är viktigt och att då kunna förgylla denna stund med en kopp kaffe eller the.

I vår kommun så bjuder vi i dagsläget inte våra anställda på kaffe/the utan man får betala detta själv.

Eftersom det räknas som enkel förtäring så är denna kostnad för Sävsjökommun som arbetsgivare avdragsgill och medför då inga större kostnadsökningar.

Det är med största säkerhet uppskattat i Aneby och Eksjö, där kommunen redan bjuder på detta till sina anställda.

Med detta så vill vi med denna motion

att Sävsjö kommun inför gratis kaffe/the till alla våra anställda.

2024-01-22

Motion från Socialdemokraternas fullmäktigegrupp.

/ Göran Häll

Sävsjö kommun

Blankett

Kommunkansliet

Reviderad 21 mars 2023

Begäran om avsägelse av politiskt uppdrag

Namn	Alexander Svensson
Partitillhörighet	Moderaterna
Personnummer	19970713-6090

Härmed avsäger jag mig från mina politiska uppdrag som:

Ange uppdrag och instanser, exempelvis ledamot i kommunfullmäktige.

Ledamot i barn- och utbildningsnämnden.

☐ Efter att jag har entledigats från ovanstående uppdrag innehar jag inga fler förtroendeuppdrag inom Sävsjö kommun.

☒ Efter att jag har entledigats från ovanstående uppdrag innehar jag fortfarande följande förtroendeuppdrag inom Sävsjö kommun. Ange vilka:

Ange kvarstående uppdrag och instanser.

Ersättare i kommunfullmäktige.
Styrelsesuppleant i Sävsjö Slöjd center-ekonomisk förening.

Sävsjö kommun

Underskrift (fysisk underskrift)
Alexander Svensson
Datum 2024-01-16

Ifylld blankett skickas till:

Kommunkansli
Sävsjö kommun
576 80 Sävsjö

Information om behandling av personuppgifter

Sävsjö kommun avser att behandla de personuppgifter som lämnas i den här blanketten för att kunna entlediga dig från ditt politiska uppdrag. Den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandlingen är allmänt intresse och kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som behandlas av kommunkansliet. Dina personuppgifter registreras i vårt ärendehanteringssystem under handläggningen och bevaras med stöd av arkivlagen (1990:782). Namn, partibeteckning och personnummer används för säker identifiering.

Personuppgifterna kommer inte att överföras till tredje land. Du har rätt att kontakta Sävsjö kommun för att få information om hur dina personuppgifter behandlas och begära registerutdrag. Det gör du genom att kontakta Sävsjö kommuns växel på telefonnummer 0382-152 00 eller mejla kommun@savsjo.se.

Om du har frågor om personuppgiftsbehandlingen kan du även kontakta Sävsjö kommuns dataskyddsombud genom att ringa 0381-67 95 08 eller genom att mejla dataskyddsombud@hoglandet.se. Du har rätt att lämna klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten om du tycker att vi behandlar dina personuppgifter på ett felaktigt sätt.

§ 27

Diarienummer: KS 2019/17

Antagande av ny översiktsplan för Sävsjö kommun

Kommunstyrelsen beslutar

föreslå kommunfullmäktige enligt 3 kap. 19 § plan- och bygglagen (2010:900), anta förslaget till ny översiktsplan för Sävsjö kommun och att nuvarande översiktsplaner (antagna av kommunfullmäktige 2012-04-23 § 42, 2009-10-19 § 83 och 2011-04-18 § 62) upphör att gälla.

Sammanfattning

Ett förslag till en ny översiktsplan för Sävsjö kommun har tagits fram. Förslaget har varit ute på samråd och granskning enligt Plan- och bygglagens 3 kap. Flera av de inkomna synpunkterna har tagits i beaktande, läs mer i *samrådsredogörelsen* och *granskningsutlåtandet*.

Även en miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram. I den beskrivs vilka konsekvenser översiktsplanen kan förväntas ge jämfört med om översiktsplanen inte antas (”nollalternativet”). Miljökonsekvensbeskrivningen togs fram innan översiktsplanens samråd och dess tidiga slutsatser har tagits i beaktande under den fortsatta processen med att ta fram en översiktsplan. På sidan 9 i miljökonsekvensbeskrivningen framgår att planen förväntas ge positiva konsekvenser jämfört med nollalternativet.

De intressen som miljökonsekvensbeskrivningen lyfter fram som viktiga att bevaka redovisas under rubrikerna *Hänsyn* i projektkatalogen. Detta för att säkerställa att hänsyn tas till intressena i den fortsatta planeringen.

I samband med att översiktsplanen antas är bedömningen att de befintliga översiktsplanerna (översiktsplanen för hela kommunen från 2012, översiktsplanen för Stockaryd från 2009 och översiktsplanen för landsbygdsutveckling i strandnära lägen från 2011) inte längre är aktuella.

Om förslaget till ny översiktsplan ändras väsentligt efter granskningen ska kommunen ställa ut översiktsplanen på nytt. Kommunen har gjort bedömningen att ingen ny granskning är nödvändig innan antagandet.

Beslutsunderlag

1. Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2024-01-23
2. Informationsdragning kommunstyrelsen 2024-01-23

3. Tjänsteskrivelse, beslut om antagande av ny översiktsplan för Sävsjö kommun, daterad 3 januari 2024.
4. Förslag till ny översiktsplan, https://savsjo.se/oversiktsplanen/antagande/oversiktsplan-savsjo-kommun.html
5. Förslag till ny översiktsplan (PDF-version), daterad
6. Miljökonsekvensbeskrivning, daterad 12 januari 2024.
7. Samrådsredogörelse, daterad 11 september 2023.
8. Granskningsutlåtande, daterad
9. Länsstyrelsens granskningsyttrande, daterad 16 november 2023.
10. Kortversion av översiktsplanen, daterad 16 januari 2024.

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige

§ 13

Diarienummer: KSB 2019/17

Antagande av ny översiktsplan för Sävsjö kommun

Kommunstyrelsen beslutar

överlämna ärendet till nästkommande kommunstyrelsesammanträde för hantering, med följande förslag:

Föreslå kommunfullmäktige enligt 3 kap. 19 § plan- och bygglagen (2010:900), anta förslaget till ny översiktsplan för Sävsjö kommun och att nuvarande översiktsplaner (antagna av kommunfullmäktige 2012-04-23 § 42, 2009-10-19 § 83 och 2011-04-18 § 62) upphör att gälla.

Sammanfattning

Ett förslag till en ny översiktsplan för Sävsjö kommun har tagits fram. Förslaget har varit ute på samråd och granskning enligt Plan- och bygglagens 3 kap. Flera av de inkomna synpunkterna har tagits i beaktande, läs mer i *samrådsredogörelsen* och *granskningsutlåtandet*.

Även en miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram. I den beskrivs vilka konsekvenser översiktsplanen kan förväntas ge jämfört med om översiktsplanen inte antas (”nollalternativet”). Miljökonsekvensbeskrivningen togs fram innan översiktsplanens samråd och dess tidiga slutsatser har tagits i beaktande under den fortsatta processen med att ta fram en översiktsplan. På sidan 9 i miljökonsekvensbeskrivningen framgår att planen förväntas ge positiva konsekvenser jämfört med nollalternativet.

De intressen som miljökonsekvensbeskrivningen lyfter fram som viktiga att bevaka redovisas under rubrikerna *Hänsyn* i projektkatalogen. Detta för att säkerställa att hänsyn tas till intressena i den fortsatta planeringen.

I samband med att översiktsplanen antas är bedömningen att de befintliga översiktsplanerna (översiktsplanen för hela kommunen från 2012, översiktsplanen för Stockaryd från 2009 och översiktsplanen för landsbygdsutveckling i strandnära lägen från 2011) inte längre är aktuella.

Om förslaget till ny översiktsplan ändras väsentligt efter granskningen ska kommunen ställa ut översiktsplanen på nytt. Kommunen har gjort bedömningen att ingen ny granskning är nödvändig innan antagandet.

Beslutsunderlag

1. Informationsdragning kommunstyrelsen 2024-01-23
2. Tjänsteskrivelse, beslut om antagande av ny översiktsplan för Sävsjö kommun, daterad 3 januari 2024.
3. Förslag till ny översiktsplan, https://savsjo.se/oversiktsplanen/antagande/oversiktsplan-savsjo-kommun.html
4. Förslag till ny översiktsplan (PDF-version), daterad
5. Miljökonsekvensbeskrivning, daterad 12 januari 2024.
6. Samrådsredogörelse, daterad 11 september 2023.
7. Granskningsutlåtande, daterad
8. Länsstyrelsens granskningsyttrande, daterad 16 november 2023.
9. Kortversion av översiktsplanen, daterad 16 januari 2024.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Sävsjö kommun

Tjänsteskrivelse
2024-01-03

Diarienummer: 2019/17
Till: Kommunfullmäktige

Beslut om antagande av ny översiktsplan för Sävsjö kommun

Förslag till beslut

Enligt 3 kap. 19 § plan- och bygglagen (2010:900), anta förslaget till ny översiktsplan för Sävsjö kommun och att nuvarande översiktsplaner (antagna av kommunfullmäktige 2012-04-23 § 42, 2009-10-19 § 83 och 2011-04-18 § 62) upphör att gälla.

Sammanfattning

Ett förslag till en ny översiktsplan för Sävsjö kommun har tagits fram. Förslaget har varit ute på samråd och granskning enligt Plan- och bygglagens 3 kap. Flera av de inkomna synpunkterna har tagits i beaktande, läs mer i *samrådsredogörelsen* och *granskningsutlåtandet*.

Även en miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram. I den beskrivs vilka konsekvenser översiktsplanen kan förväntas ge jämfört med om översiktsplanen inte antas (”nollalternativet”). Miljökonsekvensbeskrivningen togs fram innan översiktsplanens samråd och dess tidiga slutsatser har tagits i beaktande under den fortsatta processen med att ta fram en översiktsplan. På sidan 9 i miljökonsekvensbeskrivningen framgår att planen förväntas ge positiva konsekvenser jämfört med nollalternativet.

De intressen som miljökonsekvensbeskrivningen lyfter fram som viktiga att bevaka redovisas under rubrikerna *Hänsyn* i projektkatalogen. Detta för att säkerställa att hänsyn tas till intressena i den fortsatta planeringen.

I samband med att översiktsplanen antas är bedömningen att de befintliga översiktsplanerna (översiktsplanen för hela kommunen från 2012, översiktsplanen för Stockaryd från 2009 och översiktsplanen för landsbygdsutveckling i strandnära lägen från 2011) inte längre är aktuella.

Om förslaget till ny översiktsplan ändras väsentligt efter granskningen ska kommunen ställa ut översiktsplanen på nytt. Kommunen har gjort bedömningen att ingen ny granskning är nödvändig innan antagandet.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse, beslut om antagande av ny översiktsplan för Sävsjö kommun, daterad 3 januari 2024.

2. Förslag till ny översiktsplan, https://savsjo.se/oversiktsplanen/antagande/oversiktsplan-savsjo-kommun.html
3. Förslag till ny översiktsplan (PDF-version), daterad 16 januari 2024.
4. Miljökonsekvensbeskrivning, daterad 12 januari 2024.
5. Granskningsutlåtande, daterad 16 januari 2024.
6. Samrådsredogörelse, daterad 11 september 2023.
7. Länsstyrelsens granskningsyttrande, daterad 16 november 2023.
8. Kortversion av översiktsplanen, daterad 16 januari 2024.

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadsenheten

Handläggare

Andreas Grennborg
Samhällsplanerare
Kommunledningskontoret
andreas.grennborg@savsjo.se
0382-154 17

Ansvarig chef

Jan Holmqvist
Kommundirektör

Översiktsplan för Sävsjö kommun

Utskrivbar version
Utskriftsdatum: 2024-01-16

Sävsjö kommun

Innehåll

Inledning 1
Vad är en översiktsplan? 2
Läsanvisning för översiktsplanen 3
Dialog- och samrådstillfällen 6
Sävsjö kommun 8
Mark- och vattenförutsättningar 12
Mål, planer och program 14
Mellankommunala och regionala frågor 21
Utvecklingsinriktning 25
Fokusområden 26
Strukturbild 27
Mark- och vattenanvändning 30
Projektkatalogen 30
Sävsjö 31
Vrigstad 49
Stockaryd 64
Rörvik 75
Övriga kommunen 86
Markanvändningstyper och tillhörande ställningstaganden 89
Hänsyn och tillhörande ställningstaganden 98
Befintlig bebyggelse och framtida behov 98
Bostäder 99
Näringsverksamhet 100
Föreningsliv, idrott och rekreation 104
Trafik och transporter 105
Teknisk försörjning 120
Offentlig service och samhällsfunktioner 133
Riksintressen. 137
Riksintresseanspråk för naturvård 138
Riksintresseanspråk för kulturmiljövård 142
Riksintresseanspråk för kommunikationer 146
Riksintresseanspråk för totalförsvaret 148
Riksintressen för skyddade vattendrag 150
Riksintressen för Natura2000 151

Kommunintressen 154
Kommunintressen för naturmiljöer. 155
Kommunintressen för kulturmiljöer 159
Kommunintressen för friluftslivet 167
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen. 172
Säkerhet, miljö, klimat och hälsa. 184
Miljökvalitetsnormer 185
Strålning och radon 190
Buller 192
Skydd mot olyckor 194
Miljöfarliga verksamheter 195
Farligt gods 196
Ras, skred, erosion och översvämning 197
Förorenade områden 201
Klimatförändringar och klimatanpassning 203
Skyddade naturområden 206
Totalförsvarsplanering 210
Areella näringars markanvändning 212
Sociala förhållanden 217
Genomförande 219
Miljökonsekvensbeskrivning 221
Länsstyrelsens granskningsyttrande 226

Översiktsplan Sävsjö kommun

Välkommen till Sävsjö kommuns översiktsplan!

Översiktsplanen är ett av kommunens viktigaste strategiska dokument som beskriver hur vi ska använda, utveckla och bevara kommunens mark- och vattenområden. Den här nya översiktsplanen är digital för att bli lättare att ta till sig. I översiktsplanen finns interaktiva kartor där det går att zooma in och ut direkt i planen för att titta närmare eller få en helhetsbild över den utveckling som föreslås. Om du vill veta mer om hur man läser planen, gå in på avsnittet med läsanvisningen.

Inledning

I inledningen beskrivs bakgrunden till arbetet med en ny översiktsplan. Här finns en förklaring om vad en översiktsplan är för någonting och en beskrivning av processen för att ta fram en översiktsplan. Dessutom finns beskrivningar av grundförutsättningar för kommunen samt vilka mellankommunala och regionala frågor och vilka mål, planer och program som är relevanta för översiktsplanen.

Vad är en översiktsplan?

Enligt Plan- och bygglagen (PBL 3 kap.) ska alla Sveriges kommuner ha en aktuell översiktsplan (ÖP). Översiktsplanen ska, enligt lagen, ange den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön i kommunen genom att peka ut användningen av mark- och vattenområden och genom att redogöra för hur den bebyggda miljön i kommunen ska användas, utvecklas eller bevaras. En översiktsplan är inte juridiskt bindande, men de ställningstaganden som finns i översiktsplanen är vägledande för framtida beslut.

I översiktsplanen ska allmänna intressen av väsentlig betydelse redovisas. Dessa omfattar bland annat riksintressen, men också intressen som är av betydelse lokalt eller regionalt. I översiktsplanen ska det också framgå hur kommunen avser att ta hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program. Dessutom ska det framgå hur kommunen avser att tillgodose behovet av bostäder, hur kommunen avser att hantera risker för skador på den fysiska miljön med hänsyn till framtida klimatförändringar samt vilka mellankommunala och regionala frågor som är viktiga att ta hänsyn till och hur dessa beaktas.

Processen

Att utarbeta en översiktsplan följer en process enligt Plan- och bygglagen. Under processen finns flera tillfällen då det är möjligt för myndigheter, föreningar, företag och invånare att ge sina synpunkter. Läs mer om dessa i avsnittet Dialog- och samrådstillfällen.

Tidigare översiktsplan

Sävsjö kommuns tidigare översiktsplan bestod av Översiktsplan 2012, en fördjupad översiktsplan för Stockaryd från 2009 och ett tematiskt tillägg som handlade om landsbygdsutveckling i strandnära läge från 2011. De ersattes av den här nya översiktsplanen som omfattar hela kommunen.

Läsanvisning för översiktsplanen

Det här är en digital översiktsplan, vilket innebär att planen är interaktiv och att text kopplas samman med en interaktiv plankarta i vissa avsnitt. Det är också möjligt att ladda ner planen och skriva ut den. I det här avsnittet beskrivs hur man läser översiktsplanen och vilka delar den består av.

Översiktsplanen består av följande dokument:

- **Planbeskrivning (den här webbplatsen som också finns i en version som kan skrivas ut)**
- **Plankarta**
- **Miljökonsekvensbeskrivning**
- **Samrådsredogörelse**
- **Granskningsutlåtande**
- **Länsstyrelsens granskningsyttrande**

Att läsa översiktsplanen

Den digitala översiktsplanen fungerar likadant som en vanlig hemsida. För att navigera mellan olika avsnitt är det enklast att använda sig av meny-knappen eller sök-knappen uppe i högra hörnet. Där kan man snabbt hitta det man söker efter.

På vissa sidor finns interaktiva kartor. I dessa är det möjligt att själv släcka och tända lager genom att klicka på meny-knappen uppe i hörnet med tre streck och sedan klicka på respektive lager. För att visa mer information om ett objekt är det möjligt att klicka på objekten och sedan på den länk som dyker upp.

Det går också att skriva ut hela dokumentet genom att klicka på länken nedanför.

- **Översiktsplanen i utskrivbart format**

Instruktionsfilm

I instruktionsfilmen kan du se hur man använder översiktsplanen. Klicka på "T" för att sätta på eller stänga av undertexterna.

Planbeskrivningen

Översiktsplanens planbeskrivning är uppdelad i fem avsnitt där *Inledning* beskriver vad en översiktsplan är och processen med att ta fram en översiktsplan samt några grundläggande förutsättningar för kommunen och vilka mål, planer och program som är relevant för översiktsplanen. I avsnittet om *Utvecklingsinriktning* framgår ett antal fokusområden som tagits fram och som fungerar som övergripande ställningstaganden för hela planen. Där finns också en strukturbild som visar funktioner och funktionella samband inom kommunen på en övergripande nivå.

Det tredje avsnittet heter *Mark- och vattenanvändning* och redovisar kommunens ställningstaganden och intentioner för bebyggelsens och mark- och vattenanvändningens utveckling. I avsnittet *Hänsyn och tillhörande ställningstaganden* framgår de förutsättningar som kommunen har tagit hänsyn till vid framtagandet av planen och tillhörande ställningstaganden. I slutet av översiktsplanen framgår i avsnittet *Genomförande* hur kommunen avser att säkerställa att planen kan genomföras.

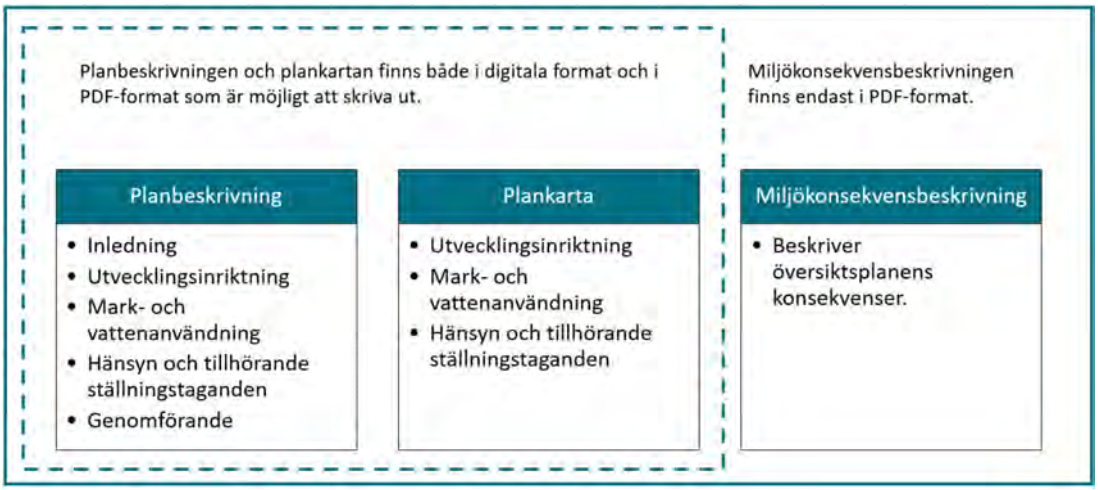

Plankartan

Översiktsplanens plankarta består av en interaktiv webbkarta som redovisar översiktsplanens olika kartlager. Plankartan finns invävd i texten i den digitala kartan men går också att nå via den här länken. Strukturen i webbkartan följer rubrikerna i planbeskrivningen: Utvecklingsinriktning, Mark- och vattenanvändning samt Hänsyn och tillhörande ställningstaganden.

Kommunala ställningstaganden

I översiktsplanen finns ett antal kommunala ställningstaganden. Dessa redovisas i gråa rutor för att framgå tydligt. Ställningstagandena härrör först och främst från fokusområdena och strukturbilden, men också från bland annat nationella, regionala och lokala mål, planer och program. De fungerar som underlag för kommande beslut om mark- och vattenanvändning och annan utveckling i kommunen. Översiktsplanens ställningstaganden är vägledande men inte juridiskt bindande.

Kommunalt ställningstagande

- Kommunala ställningstaganden redovisas i gråa rutor med blå text.

Dialog- och samrådstillfällen

Dialog- och samrådstillfällena som har hållts i samband med framtagandet av översiktsplanen har bland annat utgått från bestämmelserna om samråd och granskning i plan- och bygglagen. Innan arbetet med en ny översiktsplan påbörjades höll dessutom kommunen en tidig dialog med allmänheten och särskilda intressenter för att fånga upp förslag redan tidigt. I Plan- och bygglagen 3 kap. 12-18 § framgår hur dialog- och samrådstillfällen ska gå till vid framtagandet av översiktsplaner.

Tidig dialog

Inför arbetet med översiktsplanen har Sävsjö kommun haft tidiga dialoger med representanter från olika delar av kommunen. Det har också funnits möjlighet för allmänheten att lämna förslag till översiktsplanen genom en e-tjänst som fanns tillgänglig under våren och sommaren 2021. Syftet med dialoginsatserna har varit att ge allmänheten och berörda organisationer möjlighet att komma med förslag tidigt i processen.
Dialoger har hållits med elever i fyra skolklasser i de fyra tätorterna samt med samhällsföreningarna i Vrigstad, Stockaryd och Rörvik och med 20+-nätverket som representeras av de företag i kommunen som har fler än 20 anställda.

Alla förslag som har kommit in i samband med den tidiga dialogen har hanterats, men det innebär inte att alla förslagen kommer att tillgodoses. Under arbetet med att ta fram ett planförslag har kommunen gjort avvägningar för att bedöma vilken markanvändning och vilka ställningstaganden som är bäst lämpade. Resultatet från den tidiga dialogen har sammanställts i en redogörelse som det finns en länk till på savsjo.se/översiktsplan .

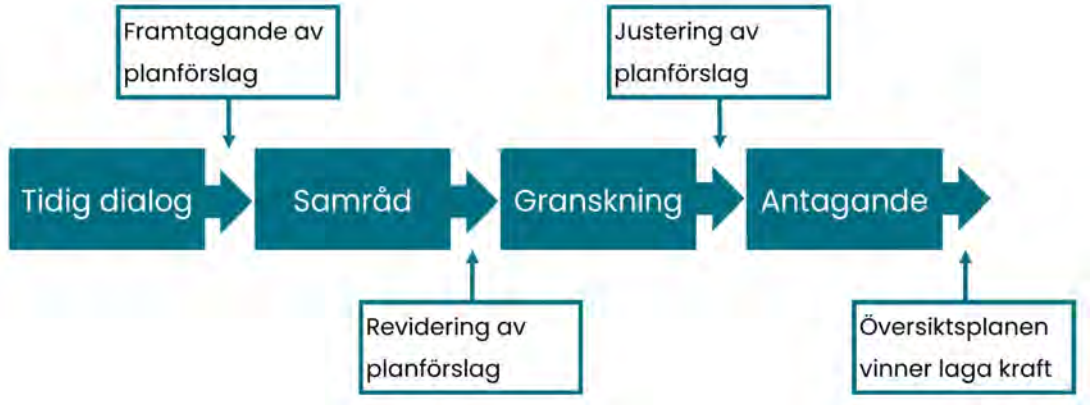

Samråd

Samrådet är en viktig del av översiktsplaneprocessen och syftar till att få fram ett bra beslutsunderlag och att ge möjlighet att påverka. Under samrådet ska både myndigheter och kommunens medlemmer ges möjlighet att komma in med synpunkter.

Samrådet för översiktsplanen pågick mellan den 20 juni och den 20 september 2022. Under samrådet gick det att ta del av översiktsplanen digitalt via kommunens hemsida, men det var också

möjligt att läsa kortversioner av översiktsplanen och få mer information på kommunens bibliotek och på kommunalhuset. Information om samrådet skickades ut via kommunens informationskanaler och lokal nyhetsmedia.

Under samrådet hölls också ett antal samrådsmöten då det fanns möjlighet för allmänheten att komma och ställa frågor.

Synpunkterna som kom in i samrådet har sammanställts i en samrådsredogörelse där även kommunens svar på synpunkterna och en lista över de övergripande ändringarna efter samrådet finns med.

Granskning

Innan kommunens politiker beslutar att anta översiktsplanen ska planförslaget granskas under minst två månader. Då ska myndigheter och kommunens medlemmar ges möjlighet att komma in med synpunkter en sista gång. Efter att planförslaget varit ute på granskning får mindre ändringar göras innan beslut. Om planförslaget ändras väsentligt ska kommunen låta förslaget granskas på nytt.

Granskningen för översiktsplanen pågick från den 20 september till den 20 november 2023. Under granskningen fanns översiktsplanen tillgänglig på kommunens hemsida, i kommunalhusets entré och på biblioteken i Sävsjö kommun.

Kommunen informerade om granskningen genom annonser i Smålands Dagblad, Vetlandaposten och Sävsjöappen. Dessutom informerade kommunen om granskningen på kommunens hemsida, via affischer, samt via kommunens konton på Facebook och Instagram. Information om granskningen fanns också på kommunens digitala anslagstavla.

Synpunkterna som kom in under granskningen har sammanställts i ett **granskningsutlåtande** där även kommunens svar på synpunkterna och en lista över de övergripande ändringarna efter granskningen finns med.

Sävsjö kommun

Sävsjö kommun är en småländsk landsbygdskommun med en yta på ungefär 700 km² och med nästan 12 000 invånare. Det strategiska läget mellan storstäderna Jönköping och Växjö, mellan tillväxtorterna Vetlanda och Värnamo samt placeringen mitt emellan sjukhusen i Eksjö och Värnamo gör Sävsjö kommuns placering central i Småland. Kommunen har en lång historia och ett intressant kulturarv som på flera sätt präglats av Sveriges utveckling och som ännu syns i landskapet.

Befolkning

Sävsjö kommuns befolkning har ökat i antal i stort sett varje år sedan 2013 efter att sedan början av 1990-talet minskat de flesta åren. Folkmängden har stigit från strax under 11 000 personer år 2013 till mer än 11 700 år 2020. Folkökningen de senaste åren har framförallt berott på ett positivt flyttnetto med fler inflyttade personer än utflyttade, varav de flesta har flyttat in från utlandet.

Två olika befolkningsprognoser, en från SCB och en framtagen av statistikenheten på Jönköpings kommun, ligger till grund för planeringen av kommunens framtida bostadsbehov. En fördjupning av analysen finns att läsa i Sävsjö kommuns bostadsförsörjningsplan. Prognoserna pekar mot en fortsatt ökning av folkmängden i kommunen, men skiljer sig ändå. Enligt befolkningsframskrivningen från SCB beräknas folkmängden att öka kraftigt fram till 2030 till 13 300 personer och enligt prognosen från Jönköpings kommun beräknas folkmängden öka till 11 925 år 2030. Gemensamt för de båda prognoserna är att den absolut största ökningen förväntas bland den del av befolkningen som är 80 år eller äldre. Därför behövs framförallt fler bostäder som passar personer som är 80 år eller äldre. Idag bor många av de som 2030 kommer att vara 80 år eller äldre i småhus och genom att bygga fler bostäder för äldre blir också fler småhus i kommunen tillgängliga för yngre.

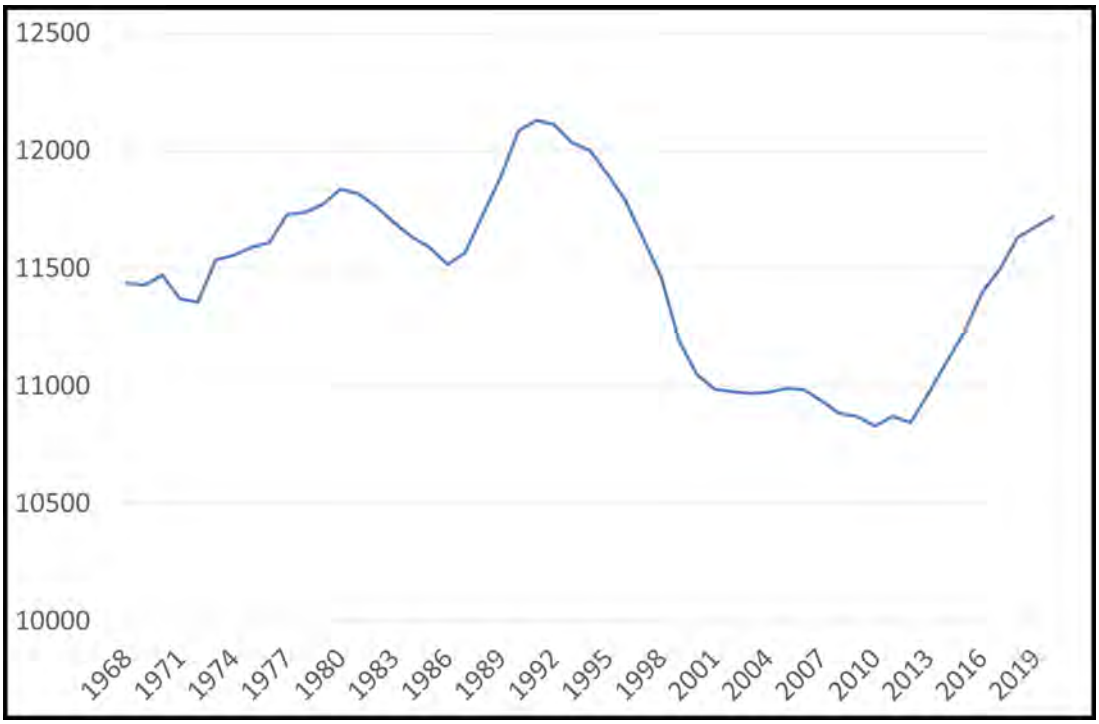

Diagram som visar befolkningsutvecklingen i kommunen från 1968 till 2020. Under 1990-talet sjönk befolkningen kraftigt för att sedan under åren från 2010 öka igen.

Av kommunens befolkning bor ungefär hälften i centralorten Sävsjö, en fjärdedel bor i de andra tre tätorterna Vrigstad, Stockaryd och Rörvik och en fjärdedel bor på landsbygden. Under många år har befolkningen på landsbygden minskat, men sedan 2015 går det att se att befolkningen ökar i hela kommunen – även landsbygden. För Vrigstad, Stockaryd och Rörvik har folkmängden varit relativt stabil sedan mitten av 1990-talet och för Sävsjö har befolkningen ökat stadigt sedan år 2000.

Då tre fjärdedelar av kommunens invånare finns inom de fyra tätorterna är det viktigt att arbeta för att säkra servicen i första hand i dessa orter. En säkerställd service i tätorterna innebär också att servicebehovet i den omgivande landsbygden kan försörjas, och att stora delar av kommunen täcks in.

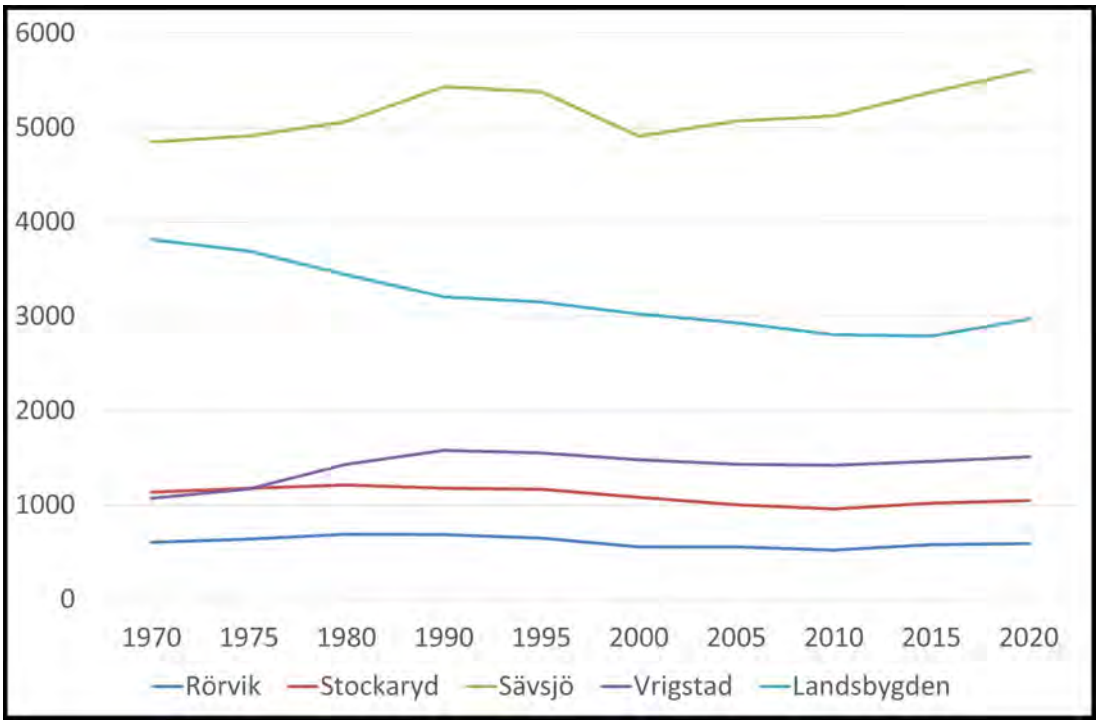

Diagram som visar befolkningsutvecklingen i kommunens olika delar vart femte år mellan 1970 och 2020. Efter att ha sjunkit under flera decennier har befolkningen på landsbygden de senaste åren börjat öka igen. Befolkningen i tätorterna har överlag varit mer stabil.

Sävsjö kommun har delats in i sju olika statistiska geografiska enheter av SCB som underlag för statistik om demografiska förhållanden i kommunen. Områdena är indelade på ett sätt så att folkmängden är någorlunda lika i alla. Områdena är: Sävsjö västra, Sävsjö östra, Sävsjö södra (Hägneområdet), Vrigstad, Stockaryd, Sävsjö kommuns norra landsbygd och Sävsjö kommuns södra landsbygd inklusive Rörvik.

Generellt är det många likheter i de demografiska förhållandena i de olika områdena. Ålderssammansättningen är någorlunda jämn över hela kommunen.

När det gäller andelen utlandsfödda däremot skiljer det sig ganska mycket mellan olika områden. I Sävsjö tätort och Stockaryd är andelen utlandsfödda som störst (över 20 %), medan landsbygdsområdena och Vrigstad har en lägre andel utlandsfödda. Allra störst andel utlandsfödda finns i södra Sävsjö.

Andelen personer som bor i flerbostadshus och i hyresrätter är mycket större i tätorterna än i landsbygdsområdena. Men generellt bor många i småhus i hela kommunen. Inkomstnivåerna (medianvärdet) är också större på landsbygden än i tätorterna.

Sävsjö kommun i regionen

Sävsjö kommun är beläget mitt i Småland i södra delen av Jönköpings län med gräns mot Kronobergs län. Sävsjö kommun gränsar till kommunerna Värnamo, Vaggeryd, Nässjö, Vetlanda, Växjö och Alvesta. Södra stambanan skär genom kommunen och är en viktig transportled som binder samman Sävsjö med regionala noder, men också med större storstadsområden som

Stockholm och Öresundsregionen. Riksväg 30 som bland annat passerar Vrigstad är en viktig länk mellan de regionala centralorterna Jönköping och Växjö. Andra orter av regional betydelse för kommunen är Vetlanda, Nässjö, Värnamo och Eksjö med viktiga funktioner som skapar goda förutsättningar för pendling inom regionen. Läs mer i avsnittet Mellankommunala och regionala frågor.

Mark- och vattenförutsättningar

I det här avsnittet redovisar översiktsplanen förutsättningarna i Sävsjö kommun gällande mark- och vattenförhållanden. Förutom att övergripande redovisa vilka mark- och vattenförhållanden som finns idag så redovisas också förutsättningarna för jord- och skogsbruksmarken, materialhushållning och strandskyddade områden.

Mark

Sävsjö kommun är i huvudsak del av ett småskaligt och kuperat kulturlandskap som domineras av skog. Kommunen är belägen på småländska höglandet med höjder som når över 300 meter över havsnivån. Eftersom hela kommunen ligger över höga kusten-linjen återfinns ofta bördiga jordar i höjdlägen. Den högt liggande odlingsbebyggelsen kännetecknas av ett småbrutet landskap med en ålderdomlig karaktär som består av landskapselement såsom rösen, stenmurar och naturbetesmarker.

Vattenvägarna och deras dalgångar har sedan stenåldern varit viktiga bosättningsbygder. Utmed Vrigstadsån och Ljungaån dominerar odlingslandskapet, liksom i anslutning till de gamla sockencentrumen. Söder om Vrigstad och norr om Stockaryd finns större myrområden och södra delen av kommunen domineras av ett mer sjörikt landskap. I nordvästra delen av kommunen finns kommunens mest höglänta områden med stora skogrika områden.

Mer än 70 % av Sävsjö kommun täcks av skog och ungefär 7 % täcks av sjöar. Jordbruksmark täcker ungefär 12 % av marken och 4 % av marken består av bebyggelseområden. Läs mer i avsnittet om Areella näringars markanvändning.

Tabell som redovisar mark- och vattenanvändningen i kommunen presenterat i hektar och andel från 2015. Källa: Markanvändningen i Sverige, SCB .

Markanvändning	Yta mätt i hektar 2015	Andel av ytan i procent 2015
Åkermark	5 705	8,40 %
Betesmark	2 621	3,86 %
Skogsmark	48 759	71,78 %
Bebyggd mark och tillhörande mark	2 750	4,05 %
Täkter och gruvområden	672	0,99 %
Golfbanor och skidpistar	3	0,00 %
Vatten	5 026	7,40 %
Övrig mark	7 420	10,92 %
Total landareal (exklusive vatten)	67 930	100,00 %

Vatten

I Sävsjö kommun finns en vattendelare mellan tre avrinningsområden för tre åar. Det handlar om Lagan vars avrinningsområde omfattar större delen av kommunen, Emåns omfattar östra delen och Mörrumsåns södra delen. Dessa är i sin tur indelade i mindre delavrinningsområden beroende på vilken vattenförekomst (större sjö eller å) vattnet rinner ut i. Eftersom vattnet från delavrinningsområdena i kommunen alltid rinner ut i antingen Lagan, Emån eller Mörrumsån så påverkar kvaliteten på vattnet i våra sjöar och vattendrag också vattenkvaliteten i de delarna av åarnas vattensystem som ligger nedströms och i havet.

Hur kommunen arbetar med den tekniska försörjningen för vatten redovisas i avsnitten om vatten- och avloppsförsörjning och dagvatten. I avsnittet om miljökvalitetsnormer redovisas hur kommunen arbetar med vattenförvaltningen enligt lagstiftningen om miljökvalitetsnormer.

Följande vattenförekomster i kommunen har pekats ut som värdefulla av Länsstyrelsen i rapporten Värdefulla vatten i Jönköpings län (2009:23) inom ramen för miljömålet om Levande sjöar och vattendrag:

- Vallsjön (regionalt särskilt värdefullt vatten för fiske och nationellt särskilt värdefullt vatten för sina naturvärden)
- Övingen (nationellt särskilt värdefulla vatten för sina naturvärden)
- Allgunnen (regionalt värdefullt vatten för fiske och nationellt värdefullt för sina naturvärden)
- Vämmesån (regionalt särskilt värdefullt vatten för sina naturvärden)
- Sävsjön och Toftaån (värdefullt för sina kulturmiljövärden)
- Eksjöhovgårdssjön (värdefullt för sina kulturmiljövärden)

Strandskydd

Strandskyddet är ett generellt skydd som gäller i hela landet utmed sjöar och vattendrag. Det generella skyddet är på 100 meter från strandkanten, både på land och i vattenområdet. Strandskyddets syfte är att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Strandskyddet regleras i 7 kap. i miljöbalken.

Om det finns särskilda skäl kan strandskyddet upphävas eller dispens ges för byggande eller andra åtgärder inom strandskyddat område. Det är antingen länsstyrelsen eller kommunen som beslutar om det.
Strandskyddsreglerna i miljöbalken ger kommuner möjlighet att peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) för att gynna utvecklingen på landsbygden. I dessa kan landsbygdsutveckling användas som särskilt skäl för upphävande av eller dispens från strandskyddet. Läs mer i avsnittet om LIS-områden.

Mål, planer och program

Av en översiktsplan ska det enligt 3 kap. 5 § i Plan- och bygglagen framgå hur kommunen avser att ta hänsyn till nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling i kommunen. Följande mål, planer och program bedöms ha betydelse för kommunens fysiska utveckling. Även internationella och lokala mål, planer och program av betydelse för kommunens fysiska planering redovisas i det här avsnittet.

Internationella mål, planer och program

Agenda 2030 och de globala målen

FNs generalförsamling antog 2015 resolutionen Agenda 2030. Agendan förbinder samtliga medlemsländer att arbeta för att uppnå en social, ekologisk och ekonomisk hållbar värld till år 2030. Då utmaningarna i arbetet är globala så är lösningarna oftast lokala. Det övergripande syftet är att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. För att förtydliga denna ambitiösa målsättning och underlätta arbetet att nå dit har agendan utformat 17 mål och 169 delmål, de så kallade globala målen. Av särskilt intresse för översiktsplanen är mål 11 som handlar om att skapa hållbara städer och samhällen.

I kommunens utvecklingsstrategi har det fastställts att de globala målen ska fungera som en vägledning för Sävsjö kommun i arbetet med den långsiktiga utvecklingen av samtliga kommunala verksamheter. De globala miljömålen inkluderar både miljökvalitetsmål som folkhälsomål och ger därför en heltäckande målbild för arbetet med en långsiktig och hållbar utveckling av kommunen.

Nationella mål, planer och program

De nationella miljökvalitetsmålen

Sverige har utformat 16 nationella miljömål och 29 etappmål. Etappmålen är menade att vägleda miljöarbetet för att stegvis uppnå de nationella miljömålen. Det så kallade generationsmålet innebär att förutsättningarna för att lösa miljöproblemen ska nås inom en generation. Eftersom generationsmålet infördes 1999 så ska generationsmålet vara uppfyllt till 2020-2025.

Regionala åtgärdsprogram till de nationella miljökvalitetsmålen

På regional nivå har det tagits fram fem regionala åtgärdsprogram som syftar till att tillsammans skapa förutsättningar för att nå miljökvalitetsmålen. I alla åtgärdsprogram finns åtgärder som är relaterade till översiktsplanering.

De regionala åtgärdsprogrammen är:

- Hälsans miljömål 2023-2027 (under framtagande)
- Vattnets miljömål 2023-2027 (under framtagande)

- Grön handlingsplan 2018-2022
- Minskad klimatpåverkan 2021-2025
- Anpassning till ett förändrat klimat 2021-2025

Strategi för Levande städer

Regeringen antog 2018 en strategi för levande städer som presenterar regeringens strategi för en hållbar stadsutveckling. Strategin innehåller övergripande mål och etappmål för att nå miljökvalitetsmålet om God bebyggd miljö. Målen handlar framförallt om att i den fysiska planeringen arbeta för att öka andelen persontransporter med kollektivtrafik, cykel och gång samt att ta hand om och utveckla stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer.

Sveriges energi- och klimatmål

Sveriges energi- och klimatmål utgår från den lagstiftning som har tagits fram av EU. I den regionala klimat- och energistrategin för Jönköpings län preciseras målen utifrån regionala förhållanden. Följande nationella mål är uppsatta till år 2030 och framåt:

- Senast 2045 ska Sverige ha nettonollutsläpp, varav minst 85 procent av reduktionen av utsläpp ska ske i Sverige
- Utsläppen av växthusgaser ska vara 63 procent lägre 2030 jämfört med 1990 (gäller verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter)
- Utsläppen för inrikes transporter exklusive inrikes flyg ska vara 70 procent lägre år 2030 jämfört med 2010
- Energianvändningen ska vara 50 procent effektivare 2030 jämfört med 2005 (genom minskad energiintensitet)
- Elproduktionen ska år 2040 vara 100 procent förnybar (men det är inte ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft)

De folkhälsopolitiska målen

Riksdagen har satt upp åtta folkhälsopolitiska mål för en långsiktig och förebyggande struktur i det nationella folkhälsoarbetet. Ett av de berörda målområdena är Boende och närmiljö som handlar om att alla ska ha tillgång till en god boendemiljö, vilket även omfattar bostadens omgivning. Region Jönköpings län har tagit fram en strategi för folkhälsa, läs mer om den längre ner.

De friluftspolitiska målen

Riksdagen har satt upp tio friluftspolitiska mål som syftar till att säkerställa människors rätt att vara ute i naturen och utöva friluftsliv. De två målen som är av störst relevans för den fysiska planeringen handlar om att säkerställa tillgänglig natur för alla och att skapa eller bibehålla attraktiv tätortsnära natur. I den gröna handlingsplanen för Jönköpings län 2018-2022 finns insatser och åtgärder samt en vägledning för grön infrastruktur i samhällsplaneringen som bland annat syftar till att uppfylla målen.

Nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

Regeringen fastställde 2022 en nationell trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen för perioden 2022-2033. Planen beskriver vilka infrastrukturinvesteringar som ska genomföras under tidsperioden nationellt och ska bidra till att det finns goda förutsättningar att bo, leva och arbeta i hela landet, att människor kan resa och mötas samt att varor och gods transporteras på ett hållbart och klimatsmart sätt. Inga omnämnda infrastrukturinvesteringar i planen omfattar Sävsjö kommun.

Regionala mål, planer och program

Regional utvecklingsstrategi för Jönköpings län 2020-2035

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är en samlad strategi för Jönköpings läns regionala utvecklings- och tillväxtarbete. RUSens vision säger att Jönköpings län ska vara Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga region år 2035, vilket innebär goda möjligheter till boende i attraktiva miljöer, arbete, företagande, utbildning och utveckling, bra kommunikationer och ett rikt fritids- och kulturliv som ger förutsättningar för god hälsa och ett bra liv för alla.

I RUSen framställs också sex strategiområden med tillhörande mål och delstrategier, dessa är:

- En hållbar region
- En attraktiv region
- En tillgänglig region
- En smart region
- En kompetent region
- En global region

Översiktsplanen berörs framförallt av strategiområdena om en hållbar och en attraktiv region, och bland annat av delstrategier om miljömässig hållbarhet, klimatanpassning, tillgänglighet och goda livsmiljöer.

Regionalt trafikförsörjningsprogram 2021-2035 för Jönköpings län

Region Jönköpings län har tagit fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram för Jönköpings län som redovisar mål och inriktning för den regionala kollektivtrafiken. Flera av målen berör framförallt kollektivtrafikverksamheten – såsom mål om resandemål, kundnöjdhet, tillgänglighet och miljö. Målen som är mest intressant för översiktsplanen berör marknadsandelsmålet – att resandet med kollektivtrafiken ska öka – och mål om nåbarhet. Nåbarhetsmålet innebär att 85 % av länets befolkning ska ha närmare än 1000 meter till närmaste hållplats eller station (med minst 8-12 turer varje vardag). I målet framgår det att kommunernas arbete med förtätning av bostäder utmed befintliga kollektivtrafikstråk och i närheten av befintliga hållplatslägen är viktigt för att målet ska kunna uppnås.

I regionens planering för framtida utbud av kollektivtrafik framgår att det ska finnas en god kollektivtrafikförsörjning mellan angränsande kommunhuvudorter där det är möjligt att ordna under 60 minuter. Det innebär att det i framtiden kan öppnas upp för nya kollektivtrafiklinjer från Sävsjö till både Värnamo och till Vaggeryd. Programmet fastställer också att orter med mindre än 1000 invånare inte ska prioriteras när det gäller regionala kollektivtrafikstråk – vilket kan komma att innebära att Rörvik inte prioriteras på regional nivå.

Regional transportplan för Jönköpings län 2022-2033

Region Jönköpings län har tagit fram en regional transportplan som redovisar vilka regionala infrastruktursatsningar som ska genomföras fram till 2033.

Inga av de större infrastruktursatsningarna omfattar Sävsjö kommun. Däremot omfattas kommunen av små investeringar i form av underhåll av befintlig transportinfrastruktur. Dessutom finns i planen ett uppdrag om att utreda riksväg 30 mellan Stigamo (söder om Jönköping) och Växjö. Syftet med utredningen är att studera åtgärder för att höja tillgängligheten utan att kräva omfattande ombyggnationer.

I den regionala transportplanen finns också medel för investeringar i det regionala cykelvägnätet. Läs mer om den regionala cykelplanen i avsnittet Gång- och cykelväg.

Klimat- och energistrategi för Jönköpings län

Länsstyrelsen i Jönköpings län har tagit fram en regional klimat- och energistrategi. Strategin redovisar vilka insatser som behövs från olika aktörer i länet för att länets klimatpåverkan ska minska tillräckligt snabbt. I strategin framkommer länets vision om att vara ett plusenergilän senast 2045. Tre övergripande mål har satts för att synliggöra vad olika aktörer i länet behöver fokusera på:

- Senast 2045 är de totala utsläppen av växthusgaser från Jönköpings län lägre än 1 ton per invånare och år.
- Senast 2045 producerar Jönköpings län mer energi än vi använder. Energin vi producerar är förnybar och mängden är minst 10 000 GWh/år.
- Klimatförändringarna möts aktivt i Jönköpings län genom att skapa ett samhälle som minskar sårbarheter och tillvaratar möjligheter, för ett varmare, torrare och blötare län.

De tre målen är av relevans för den fysiska planeringen och utifrån dem är det viktigt att arbeta för minskad klimatpåverkan, förbättra förutsättningarna för ökad energiproduktion och att arbeta med klimatanpassning.

Ett jämställt Jönköpings län – Jämställdhetsstrategi för Jönköpings län 2018-2020

Länsstyrelsen i Jönköpings län har tagit fram en jämställdhetsstrategi som ska verkar för att de jämställdhetspolitiska målen för genomslag i länet. Utifrån jämställdhetsstrategin är det framförallt viktigt att integrera jämställdhetsperspektivet i arbetet med fysisk planering. En viktig aspekt av

jämställdheten som framhålls i strategin är att aktivt arbeta för att inkludera både män och kvinnor i möjligheter till påverkan på den fysiska planeringen och samhällets utveckling.

Strategi för integrationsarbetet i Jönköpings län 2015-2020

Länsstyrelsen i Jönköpings län har tagit fram en integrationsstrategi som definierar ett antal fokusområden som länet behöver arbeta med utifrån ett etniskt och kulturellt perspektiv. De fokusområden som berör den fysiska planeringen handlar framförallt om ett fördomsfritt och inkluderande samhälle och tillgång till bostäder för utrikes födda.

Regional livsmedelsstrategi

Länsstyrelsen i Jönköpings län har tagit fram en livsmedelsstrategi för Jönköpings län för att skapa bättre förutsättningar för livsmedelsproduktionen i länet. Tillgången till odlingsbar jordbruksmark lyfts i strategin fram som viktigt för att kunna bibehålla och öka produktionen av livsmedel i länet.

Regionalt serviceprogram

Region Jönköpings län har ansvar för det regionala serviceprogrammet. Programmet ska skapa förutsättningar för möjligheten att bo, arbeta och driva näringar i hela länet. I programmet har särskilda riktlinjer fastställts för vilka näringar som kan få stöd i glesbygd och områden med vikande befolkningsunderlag. För Sävsjö kommun innebär det bättre förutsättningar för livsmedelsbutikerna och annan service i Vrigstad, Stockaryd och Rörvik.

Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län, regional strategi och handlingsplan

Region Jönköpings län har tagit fram en strategi som syftar till att förbättra folkhälsan i länet. I strategin finns ett strategiskt mål om jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet. Under det målet lyfts den byggda miljön och människors närmiljö fram som viktig för folkhälsan. Tillgång till grönområden och en meningsfull fritid är viktigt för människors hälsa och välbefinnande.

Regional vattenförsörjningsplan

I den regionala vattenförsörjningsplanen för Jönköpings län pekas ett antal viktiga vattenresurser ut som är belägna inom Sävsjö kommun. Dessa har lyfts fram utifrån att de långsiktigt kan komma att behövas för att säkerställa det framtida behovet av vatten. De vattenförekomster som pekas ut och som ligger i kommunen listas i tabellen i avsnittet om Vatten och avlopp.

I den regionala vattenförsörjningsplanen för Kronobergs län pekas ytvattentäkterna Stora Värmen och Allgunnen ut som viktiga för dricksvattenförsörjningen i Växjö kommun. Båda vattentäkterna ligger till stor del i Sävsjö kommun. Läs mer om hur kommunen tar hänsyn till den regionala vattenförsörjningsplanen i avsnittet om Vatten och avlopp.

Lokala mål, planer och program

Utvecklingsstrategi 2020-2026 för Sävsjö kommun med sikte på 2030

Sävsjö kommun har utformat en utvecklingsstrategi som grundar sig i visionen om att Sävsjö kommun ska vara Sveriges mest barnvänliga, gröna och inkluderande kommun samt Agenda 2030. Till utvecklingsstrategin finns en värdegrund och mål för den kommunala verksamheten men också ett antal utvecklingsområden för kommunen. Översiktsplanens övergripande fokusområden har grundat sig framförallt på utvecklingsstrategins vision och utvecklingsområden samt Agenda 2030.

De nio utvecklingsområdena beskrivs i en bilaga till strategin och flera av dem berör den fysiska planeringen i hög grad. Här kan nämnas Ungdomars initiativ och engagemang, Säkra och snabba kommunikationer, Kreativa och offentliga miljöer i hela kommunen, Klimatsmarta livs- och boendemiljöer, Entreprenörskap för framtiden, Öppenhet och gemenskap och Alla får plats hela livet.

Bostadsförsörjningsplan

Kommunens bostadsförsörjningsplan är ett strategiskt dokument som visar hur kommunen ska skapa förutsättningar för att alla i kommunen ska kunna leva i goda bostäder. Syftet med planen är bland annat att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. I planen framgår också kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet och vilka insatsområden som planeras för att nå de uppsatta målen.

I bostadsförsörjningsplanen finns en analys för framtida bostadsbehov för olika grupper utifrån bland annat befolkningsprognoser och marknadsförutsättningar. I kommunen förväntas framförallt en ökning av andelen personer över 80 år, vilket skapar ett ökat behov för den gruppen. I övrigt är det viktigt att hela tiden ha en planberedskap för olika behov för att kunna säkerställa att alla får tillgång till bostäder. I planens andra insatsområde framgår det att det ska finnas planberedskap för boenden i olika upplåtelseformer i kommunens fyra tätorter.

Livslust hela livet – Äldreplan 2018-2023 för Sävsjö kommun med sikte på 2030

Sävsjö kommun har tagit fram en Äldreplan med syfte att skapa förutsättningar för ett gott äldreliv. I planen finns ett antal prioriterade utvecklingsområden, där Klimatsmarta boendemiljöer, Säkra och snabba kommunikationer och Kreativa offentliga miljöer är av störst relevans för den fysiska planeringen. I korthet handlar det om att väga in äldres behov vid uppförande av bostäder, utformning av offentliga platser och kollektivtrafikplanering.

Integrationspolitiskt program 2016-2022

Sävsjö kommun har tagit fram ett integrationspolitiskt program som ska ge förutsättningar för människor att ingå i samhällsgemenskapen utan att behöva göra avsteg från sin egen kulturella och etniska identitet. Programmet utgår från nationella och regionala mål och redovisar ett antal mål och insatser för att hantera frågor kring integration utifrån ett lokalt behov. Insatsområdet om bostäder som tar hänsyn till mångfald berör den fysiska planeringen i hög grad. Målen om ett tolerant samhälle och demokratiskt inflytande är viktiga för att säkerställa inflytande i samhällsutvecklingen oberoende av etnisk och kulturell bakgrund.

Handlingsprogram för skydd och säkerhet

Sävsjö kommun har tagit fram ett handlingsprogram för skydd och säkerhet som ska skapa förutsättningar för ett tryggt och säkert samhälle. I den fysiska planeringen handlar det framförallt om att arbeta förebyggande för att minska antalet nödlägen i kommunen. Programmet bygger på en risk- och sårbarhetsanalys som kartlägger och beskriver de risker samt sårbarheter som kommunen står inför. Det förebyggande arbetet samordnas av hållbarhetsrådets tre arbetsgrupper som också tar fram de insatser som kommunen behöver arbeta med. I den fysiska planeringen berörs framförallt klimatanpassning, suicid och olyckor.

Gång- och cykelplan

Sävsjö kommun har tagit fram en gång- och cykelplan som ska bidra till sammanhållna satsningar för att gynna fotgängare och cyklister i hela kommunen. Vid framtagande av planen har inventeringar av behov genomförts och i planens tillhörande åtgärdsprogram redovisas konkreta åtgärder för att förbättra trafiksituationen för fotgängare och cyklister.

Riktlinjer om offentlig konst i Sävsjö kommun

Sävsjö kommun har tagit fram riktlinjer om offentlig konst i Sävsjö kommun. Syftet med riktlinjerna är att ge förutsättningar för stabilitet och långsiktighet för konst i planeringen och byggandet av offentliga miljöer i Sävsjö kommun samt en ansvarsfull hantering av kommunens övriga konstnärliga värden. I riktlinjerna framgår bland annat hur offentlig konst ska införskaffas och hur den ska förvaltas. Det framgår också att en procent av budgeten för ny-, om-, eller tillbyggnadsprojekt som uppgår till 20 prisbasbelopp eller mer bör avsättas för offentlig konst.

Avfallsplan

Kretslopp sydost har tillsammans med sina medlemskommuner - däribland Sävsjö kommun - tagit fram en avfallsplan. Enligt miljöbalken ska varje kommun ha en aktuell avfallsplan. Avfallsplanen beskriver hur Kretslopp sydost ska driva och utveckla avfallshanteringen fram till 2030. I avfallsplanen beskrivs målområden med mål för avfallshanteringen under de kommande åtta åren. Övergripande ska avfallsplanen sträva mot ett hållbart samhälle, där avfall hanteras på bästa sätt ur ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Ett av målen handlar om kommunernas fysiska planering och vikten av att ha ett insamlingssystem för avfall och återvinning som är enkelt för de som bor och verkar i kommunen.

Vattentjänstplan

Njudung Energi har i samverkan med Sävsjö kommun tagit fram en Vattentjänstplan under 2023. Syftet med vattentjänstplanen är att få en heltäckande och långsiktig planering för den allmänna VA-försörjningen i kommunen. Vattentjänstplanen lyfter dagens behov samt belyser framtida utmaningar för den allmänna VA-försörjningen inom kommunen.

Mellankommunala och regionala frågor

Enligt Plan och bygglagen 3 kap. 5 § ska översiktsplanen redovisa områden och verksamheter som berör flera kommuner eller som är av regional betydelse. Dessa redovisas här.

Sävsjö kommun gränsar till sex kommuner: Värnamo, Vaggeryd, Nässjö, Vetlanda, Växjö och Alvesta. Växjö och Alvesta ligger inom Region Kronoberg, medan de andra kommunerna ligger i Region Jönköpings län som även Sävsjö kommun tillhör. Tillsammans med Vetlanda, Nässjö, Eksjö och Aneby är Sävsjö med i Höglandsförbundet som är ett kommunalförbund för ett antal olika mellankommunala samarbeten.

Genom att samarbeta med grannkommuner om regionala frågor och gemensamma intressen skapas goda förutsättningar för att tillsammans driva en hållbar utveckling.

Näringsliv och bostadsmarknad

Sävsjö kommun har goda förutsättningar för landsbygdsnära boende och är också en attraktiv kommun att bosätta sig i, med landsbygdens kvaliteteter. Detta ger dock en del utmaningar avseende pendling och arbetsmarknad.

Kommunens näringsliv är i hög grad inriktat på tillverkning, där kompetens behöver pendla in till kommunen för att möta industrins efterfrågan på utbildad arbetskraft. Detta utbyte är Sävsjö kommun beroende av främst från sina närliggande kommuner; Nässjö, Vetlanda, Vaggeryds och Växjö kommun. Dock behöver vi även skapa goda förutsättningar för pendlingsmöjligheter från kommunen, för att kunna möta upp de boendes möjligheter till arbeten inom exempelvis ekonomiska tjänster, kvalificerade vårdyrken, ledningsarbete eller arbeten inom kunskapsintensiva branscher, yrken där Sävsjö inte fyller hela arbetsmarknadsbehovet. Därför är Sävsjö kommun, som bostadskommun, beroende av bra utbyggda transporter mot arbetsmarknader i Växjö, Jönköping, Värnamo och Eksjö. Läs mer om kommunens näringsliv i avsnittet Näringsverksamhet.

Den stora kompetensutmaningen och kompetensförsörjningen kommer under lång tid att vara en av de enskilt viktigaste frågorna för att kunna ge näringslivet bra förutsättningar samt att kunna försörja kommunal och regional verksamhet framöver. Detta är viktigt att beakta utifrån ett regionalt perspektiv.

Sävsjö strävar efter att ha en bostadsmarknad i balans, med både tätortsnära och landbygdsnära boende. I viss mån har kommunen tidigare kunnat fylla den efterfrågan som kommit från platser där bostadsbristen varit större. Dock behöver bostäder byggas kontinuerligt i kommunen för att kunna matcha efterfrågan. Läs mer om kommunens bostadsmarknad i avsnittet Bostäder.

Mellankommunal transportinfrastruktur

Sävsjö kommun är beroende av en fungerande infrastruktur och en fungerande kollektivtrafik för att ha en bra kontakt med sina grannkommuner. Såväl studenter som arbetspendlare kan smidigt åka till

och från Jönköping via Nässjö och likaså till och från Växjö via Alvesta. I området omkring Sävsjö kommun finns också många tätorter med etablerade arbetsgivare i form av till exempel husföretag eller mindre industrier. Det är viktigt att även det finmaskiga kollektivtrafiknätet möjliggör pendling mellan mindre tätorter. En väl utbyggd kollektivtrafik är viktig både för pendling och för fritids- och besöksresor. Läs mer om framtida utvecklingspotentialer för pendling i avsnittet om Pendling.

Väginfrastruktur

Väg 30 är en av de viktigaste transportlänkarna till och från Sävsjö kommun. Vägen är en transportnod med många tunga fordon som försörjer företag och intilliggande regioner med råvaror. En av vägens absolut viktigaste funktioner är att förse kommunen med pendlingsmöjligheter för att säkra kompetensförsörjningen. Väg 30 har en viktig funktion för att skapa möjligheter till pendling till och från storstadsområdena Jönköping och Växjö – men är också viktig för grannkommunerna Vaggeryd och Alvesta.

Väg 30 är också en transportlänk som är viktig för godstransporter av råvaror och färdiga produkter för företag både lokalt, regionalt och nationellt. Stockarydsterminalen är en av Sveriges största öppna råvaruterminaler för träråvara och ligger i nära anslutning till väg 30 som alltså fungerar som en väldigt viktig länk för transporter av träråvara – både lokalt och regionalt. För Stockarydsterminalen och för andra företag i närområdet finns ett behov av att frakta gods nationellt – där väg 30 fungerar som en viktig länk ut mot europaväg E4 och vidare norrut samt mot Växjö och vidare mot bland annat hamnen i Karlskrona. Läs mer om avsnittet om Väg.

Godstransporter

Södra stambanan betyder mycket för kommunen och är av riksintresse för hela Sverige. Stockarydsterminalen möjliggör idag en överflyttning från väg till järnväg för många virkestransporter. Terminalen är lokaliserad med hänsyn till stambanans förutsättningar och skogsnäringens behov och utvecklingen av terminalen bör ske utifrån regionala behov.

Sävsjö kommun ser att det finns en stor utvecklingspotential för Stockarydsterminalen. I anslutning till terminalen skulle det till exempel vara möjligt att erbjuda etableringsmöjligheter för logistikverksamheter med behov av egna stickspår samt frilagersytor för andra råvarutyper än träråvara. Att det dessutom finns stora markytor i anslutning till terminalen utgör också en konkurrensfördel.

I och med öppnandet av Fehmarn Bält-förbindelsen i slutet av 2020-talet blir tillgängligheten på järnväg till Europa förbättrad jämfört med idag. Som en följd av den nya förbindelsen har Trafikverket föreslagit satsningar för en ökad tillgänglighet på järnvägen genom Skåne, vilket skulle innebära att det finns en stor tillgänglighet från Stockaryd och söderut utmed stambanan och ut i Europa. Stockarydsterminalen skulle alltså kunna få en viktig regional roll även för annat gods än träråvara i framtiden.

Grön och blå infrastruktur och friluftsområden

Utmed kommunens gränser finns flera viktiga områden för grön och blå infrastruktur samt friluftslivet. Områdena har identifierats i samråd med grannkommunerna och utgör områden med flera olika värden. Områdena lyfts också fram i översiktsplanens strukturbild.

Höglandets barrskogsområde

Länsstyrelsen i Jönköpings län har tagit fram en regional handlingsplan för arbetet med grön infrastruktur. I den framgår bland annat att det finns en stor värdetrakt för barrskog i kommunens nordvästra del som kallas Höglandets barrskogsområde och som ansluter till Vaggeryds och Nässjö kommuner. Området omfattas av flera naturreservat – bland annat Hattens, Brunnstorpsmossens, Västermarkens och Rönnbergens naturreservat i Sävsjö kommun – som alla gränsar mot Vaggeryd respektive Nässjö kommuner. Brunnstorpsmossen är också ett riksintresse för naturvård. Även om området också omfattas av olika riksintresseanspråk från Försvarsmakten så får det också anses vara ett relativt opåverkat område med goda förutsättningar för utveckling av friluftsliv och naturturism – där bland annat Tomtabacken redan idag är ett vanligt besöksmål.

Ruskenområdet och Vrigstadsån

I Värnamo kommun, nära gränsen mot Sävsjö, ligger Rusken. Området kring Rusken har stora naturvärden – och området pekas ut i Värnamo kommuns översiktsplan som ett friluftsområde och stort opåverkat område. Vrigstadsån rinner ut i Rusken vid Långö och är ett viktigt vattendrag för fiske och friluftsliv. Området utmed stora delar av Vrigstadsån samt området öster om Rusken i Sävsjö kommun utgör också ett opåverkat område. Här finns dessutom naturvärden i form av tre riksintresseområden för naturvård – Söndra, Spjutamossen och Trälbomossen. Området har goda förutsättningar för utveckling av friluftsliv och naturturism.

Höjdvärend

I norra delen av Kronobergs län finns ett område som kallas Höjdvärend. Området pekas ut i Växjö kommuns översiktsplan som ett område lämpligt för naturturism. Området ansluter till hela den sydöstra delen av Sävsjö kommun som i översiktsplanen från år 2000 pekades ut som ett stort opåverkat område. På Sävsjö kommuns sida om gränsen finns flera värdefulla natur- och friluftsområden. Bland annat kan nämnas sjöarna Allgunnen, Övingen (dessutom Natura2000-område), Frissjön och Linnesjön, flera riksintresseområden för naturvård och det länsöverskridande naturreservatet Kråketorpsskogen som sträcker sig över Sävsjö, Växjö och Vetlanda kommuner. Höjdvärendområdet har goda förutsättningar för utveckling av friluftsliv och naturturism.

Vallsjön

Vallsjön ligger inom Sävsjö och Nässjö kommuner och utgör dricksvattentäkt för Sävsjö kommun samt reservvattentäkt för Vetlanda kommun. En god vattenkvalitet i sjön är viktig för dricksvattenförsörjningen inom ett stort område. Sjön är också viktig för fisket och utgör Natura2000-område.

Stora Värmen och Allgunnen

Sjöarna Stora Värmen och Allgunnen med omnejd utgör dricksvattentäkter både för Lammhult i Växjö kommun och för Rörvik. En god vattenkvalitet i sjöarna är viktig för dricksvattenförsörjningen för Lammhult och Rörvik.

Lagans, Emåns och Mörrumsåns avrinningsområden

Sävsjö kommun ligger inom Lagans, Emåns och till en liten del i Mörrumsåns avrinningsområden. För att samverka inom vattenfrågor med berörda kommuner ingår Sävsjö kommun i Lagans och Emåns vattenråd.

Utvecklingsinriktning

Utvecklingsinriktningen är vägledande för den långsiktiga samhällsutvecklingen i Sävsjö kommun. Den visar i grova drag kommunens långsiktiga intentioner för den fysiska utvecklingen i kommunen. Utvecklingsinriktningen består av två delar - fokusområden och en strukturbild.

De tre fokusområdena redovisar kommunens generella inriktning för den fysiska planeringen och är vägledande för de ställningstaganden som finns i översiktsplanen. Fokusområdena är också vägledande i avvägningar mellan olika intressen. Fokusområdena bygger på kommunens vision som säger att vi i Sävsjö kommun tillsammans skapar Sveriges mest barnvänliga, gröna och inkluderande kommun.

Förutom de tre fokusområdena sätts också en målbild om att planeringen ska skapa förutsättningar för 13 000 personer år 2030 och 14 000 personer år 2040. Det är en ambitiös målbild, men den går hand i hand med de senaste årens befolkningstillväxt och några av de befolkningsprognoser som finns tillgängliga för kommunen. Totalt innebär det en befolkningsökning på 2300 personer fram till år 2040.

Strukturbilden redovisar övergripande på en karta kommunens prioriteringar för framtida utveckling. På kartan redovisas viktiga stråk eller områden som kommer att prioriteras i den framtida planeringen. Även strukturbilden är vägledande för de ställningstaganden och avvägningar som finns i resten av översiktsplanen.

Fokusområden

Utifrån Sävsjö kommuns utvecklingsstrategi har tre fokusområden tagits fram för den fysiska planeringen. Dessa fokusområden är vägledande för de ställningstaganden som finns i översiktsplanen. Fokusområdena är också vägledande i avvägningar mellan olika intressen.

Sävsjö kommun ska vara Sveriges mest barnvänliga kommun. Det ska vara lätt för barn och ungdomar att tryggt och säkert förflytta sig i sitt närområde och mellan olika målpunkter. Viktiga målpunkter för barn och ungdomar – såsom platser för kultur- och fritidsaktiviteter, naturområden, lekplatser och skolan – ska vara trygga, inkluderande, jämställda och stimulerande. Barn och ungdomar är de som kommer att utgöra framtidens samhälle och ska därför särskilt ges möjlighet till att vara delaktiga vid utformning och planering av fysiska miljöer.

Sävsjö kommun ska vara Sveriges grönaste kommun. Det ska vara självklart för människor, föreningar och företag att göra hållbara val. Hållbart resande ska bli ett förstahandsval för resor inom kommunen och till andra kommuner. Genom ökad förnybar energiproduktion och ökad produktion av biobränsle bidrar vi till att Jönköpings län blir självförsörjande på förnybar energi.

Sävsjö trädgård ska tillsammans med kommunens småskaliga charm bidra till det goda livet. Grön- och blåstrukturen ska vara tillgänglig och sammankopplad och ska präglas av hänsyn till den biologiska mångfalden och användandet av ekosystemtjänster. Vid nybyggnation ska omvandling och förtätning ge förutsättning för närhet, samtidigt som viktiga grönstrukturer ska bevaras och utvecklas. På landsbygden ska bebyggelse uppmuntras framförallt utmed befintliga stråk och i befintliga bystrukturer.

Sävsjö kommun ska vara Sveriges mest inkluderande kommun. Offentliga mötesplatser ska vara trygga och tillgängliga för alla och utformas så att många olika människor bjuds in att besöka dessa. Det ska finnas varierande boendemiljöer i olika upplåtelseformer och miljöer för näringsverksamheter i hela kommunen för att alla ska kunna bo och verka där de trivs bäst. Fiberanslutning och övrig infrastruktur av hög kvalitet i hela kommunen är en nyckel för en levande landsbygd och för en stark regional arbetsmarknad. Tillsammans-andan ska prägla processerna kring utformning och planering av nya fysiska miljöer och människor ska ges möjlighet att bli delaktiga i dessa.

Strukturbild

Strukturbilden redovisar övergripande på en karta kommunens prioriteringar för framtida utveckling. På kartan redovisas viktiga stråk eller områden med hög prioritet i den fortsatta planeringen. Strukturbilden är vägledande för de ställningstaganden och avvägningar som finns i resten av översiktsplanen, men också för kommunala ställningstaganden i nationella och regionala transportplaneringen.

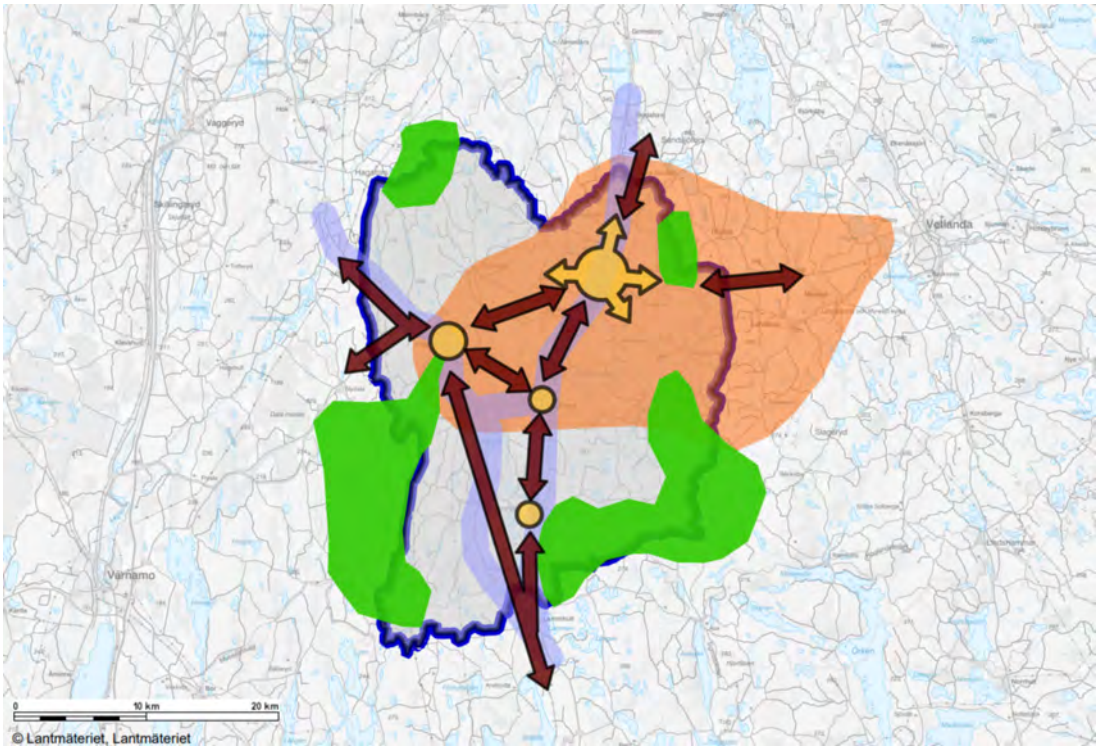

Länk till strukturbilden

Bebyggelsekärnor

Tätorterna Sävsjö, Vrigstad, Stockaryd och Rörvik pekas i strukturbilden ut som bebyggelseområden. Kommunens inriktning är att det är i tätorterna den främsta bebyggelseutvecklingen för verksamheter och bostäder ska ske. I kommunens mindre orter och byar kan också ny bebyggelse tillkomma men på privata initiativ. I tätorterna ska den mesta servicen finnas och det är också där som den största delen av bostadsbebyggelsen och bebyggelse för verksamheterna ska utvecklas. Till och från dessa ska det finnas goda möjligheter att ta sig med kollektivtrafik.

Från Sävsjö tätort har också flera pilar ritats ut där det är lämpligt med en utveckling av den tätortsnära landsbygden med mer bostadsbebyggelse. Utmed vägarna mot Komstad, Torset/Vallsjön, Femtinge/Bringetofta och Skepperstad finns höga värden, men också möjlighet att utveckla landsbygden.

Natur och friluftsliv

Natur- och friluftsområden har stor betydelse för kommunens attraktivitet. De genererar en rad värden och ekosystemtjänster, bland annat i form av rekreation, besöksnäring, biologisk mångfald och klimatanpassning. Ett antal större områden med särskilda kvaliteter för natur och friluftsliv lyfts fram i strukturbilden. Dessa har stor betydelse för friluftslivet, kultur- och naturupplevelser, biologisk mångfald eller för övriga ekosystemtjänster. Dessa områden ska värnas, bevaras och utvecklas för att främja besöksnäring, landsbygdsutveckling, naturvärden och friluftslivet.

Höglandets barrskogsområde består i Sävsjö kommun av Hattens, Brunnstorpsmossens, Västermarkens och Rönnbergets naturreservat inom Sävsjö kommun samt riksintresseområdet för Brunstorpsmossen. På andra sidan kommungränsen – i Vaggeryds och Nässjö kommuner finns bland annat Stensjökvarnsskogens naturreservat, Fallamossen och sydsvenska höglandets högsta punkt: Tomtabacken. Området är viktigt för totalförsvaret – vilket innebär begränsningar för andra verksamheter och att områdets karaktär i stort kan bevaras.

Vallsjön är en så kallad källsjö och har lyfts fram som ett särskilt värdefullt vatten för natur och fiske av Länsstyrelsen. Dessutom utgör området både Natura2000-område och en viktig vattentäkt för kommunen. Allt detta medför att sjön har höga värden för både friluftsliv och naturen.

Vrigstadsån och Rusken-området ligger i kommunens sydvästra del. Vrigstadsån rinner från Köpstad strax nordost om Vrigstad och ner mot Rusken och har höga naturvärden både uppströms och nedströms Vrigstad. Uppströms Vrigstad finns riksintresseområdet Biskopsbo med höga naturvärden i form av välbevarade odlingslandskap med naturbetesmarker. Nedströms Vrigstad finns Lundholmen som är ett kommunintresse för naturvård med slättsjöar och våtmarker och där flera hotade fågelarter häckar. Öster om Rusken finns flera viktiga mossar som går in i Sävsjö kommun och i Söndra samt utmed Möcklehultsvägen finns välbevarade odlingslandskap.

Höjdvärend kallas ett område i norra delen av Växjö kommun som ansluter till kommunens södra och östra del där det finns flera sjöar och naturområden med höga natur- och friluftsvärden. Allgunnen, Övingen, Frissjön och Linnesjön är sjöar med höga värden och i området finns Kråketorpsskogen och Linneåns mader med höga naturvärden.

Kulturmiljö

I Sävsjö kommun finns ett stort sammanhängande område med höga kulturmiljövärden. Sammanhängande kulturmiljöer har höga värden och potential för utveckling av besöksnäring, men skapar också en attraktivitet för de som bor i miljön.

Njudungs folkland är benämningen för den centralbygd som bland annat kännetecknas av flera romanska 1100-talskyrkor som uppfördes under 1100-talet och höggravfält från yngre järnåldern. Kyrkorna tros ha byggts av hantverkare som var delaktiga i byggandet av Lunds domkyrka och har flera likheter. Kyrkorna visar på historiska processer och starka ekonomiska strukturer som fanns i det tidigmedeltida Njudung (källa: Jönköpings läns museum). För Sävsjö kommuns del omfattar

området bland annat kyrkorna Hylletofta, Gamla Hjälmseryd, Norra Ljunga, Hjärtlanda, Skepperstad och Gamla Vallsjö.

Kommunikationer

Kommunikationsstråken som lyfts fram i strukturbilden är viktiga för att koppla samman tätorter inom kommunen och att binda ihop dem med tätorter utanför kommunen. Stråken är viktiga för att kunna uppnå ett effektivt och hållbart transportsystem där kollektiva transportmedel och hållbara godstransporter främjas.

I strukturbilden lyfts viktiga nationella stråk fram som passerar igenom kommunen, men också viktiga lokala och regionala kopplingar mellan tätorterna i kommunen och orter i andra kommuner. Stråken är viktiga för flera olika trafikslag, det kan handla om kollektivtrafik, resande med persontransport eller cykel.

Det blå stråket som går mellan Stockarydsterminalen – i anslutning till Södra stambanan – och väg 30 utgår ifrån behovet av godstransporter och är viktig för att kunna flytta över godstransporter från väg till järnväg och alltså för att kunna uppnå en hållbar utveckling i kommunen och regionen.

Landsbygd

Landsbygden fyller en väldigt viktig funktion för kommunen. Från landsbygden kommer råvara till mycket av den produktion som sker i tätorterna – både mat och naturresurser samt mycket av energiproduktionen finns där. Landsbygden innehåller viktiga naturmiljöer för djur och växter och innehåller attraktiva livs- och boendemiljöer. Landsbygdens breda potential gör att det är svårt att planera för framtiden. På landsbygden eftersträvas byggande i lägen som förstärker den nuvarande bebyggelsestrukturen och som bidrar till att stötta lokal utveckling och service. Särskilt prioriteras bebyggelse i närheten av kollektivtrafikstråken så att bil inte är nödvändigt för vardagsresandet till skola, arbete, handel, service och fritidsaktiviteter.

Mark- och vattenanvändning

Under avsnitten om mark- och vattenanvändning finns kommunens ställningstaganden för den pågående och framtida mark- och vattenanvändningen. Här finns dels en projektkatalog som redovisar framtida utvecklingsområden samt ett avsnitt som redovisar övergripande ställningstaganden.

Projektkatalogen

I projektkatalogen redovisas kommunens kommande planer gällande nya eller ändrade markanspråk. Planerna har sorterats in efter tätort och innehåller beskrivningar av kommunens ställningstaganden och identifierade konsekvenser, samt vilken hänsyn som är viktig att ta vid kommande utveckling.

Sävsjö

Sävsjö är kommunens centralort med många funktioner och nästan hälften av kommunens invånare.

Sammanhängande bostadsbebyggelse i Sävsjö

Sävsjö är kommunens centralort med många funktioner och nästan hälften av kommunens invånare. Utgångspunkten har varit att utvecklingen av bostäder ska ske inom två kilometer från tågstationen.

Länk till översiktsplanekartan för Sävsjö

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Tällevad IV

Ställningstagande och konsekvenser

Området utgör en naturlig fortsättning på Tällevad-området. Den sydligaste delen av området är redan idag detaljplanelagd och ett projekt är igång för att exploatera området. I området är det lämpligt med småskalig bebyggelse i form av till exempel småhus eller radhus.

Hänsyn

Inom området finns en fornlämning i form av en hägnad. Hur denna ska tas hänsyn till får avgöras i kommande detaljplanearbete.

Området används till viss del som ett friluftsområde för boende – och i närheten planerar IFK Sävsjö för anläggande av konstsnöspår.

Igenom området går en mindre bäck som har markerats som naturområde i kartan. Tanken är att bäcken fortsatt ska få rinna i sin naturliga sträckning och att bostadsbebyggelsen tar hänsyn till bäcken.

I samband med att området bebyggs är det viktigt att vägen breddas och övertas av kommunalt väghållarskap från den vägförening som äger vägen idag.

Området ligger i direkt anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmänt VA och i en liten del har VA-nätet redan byggts ut.

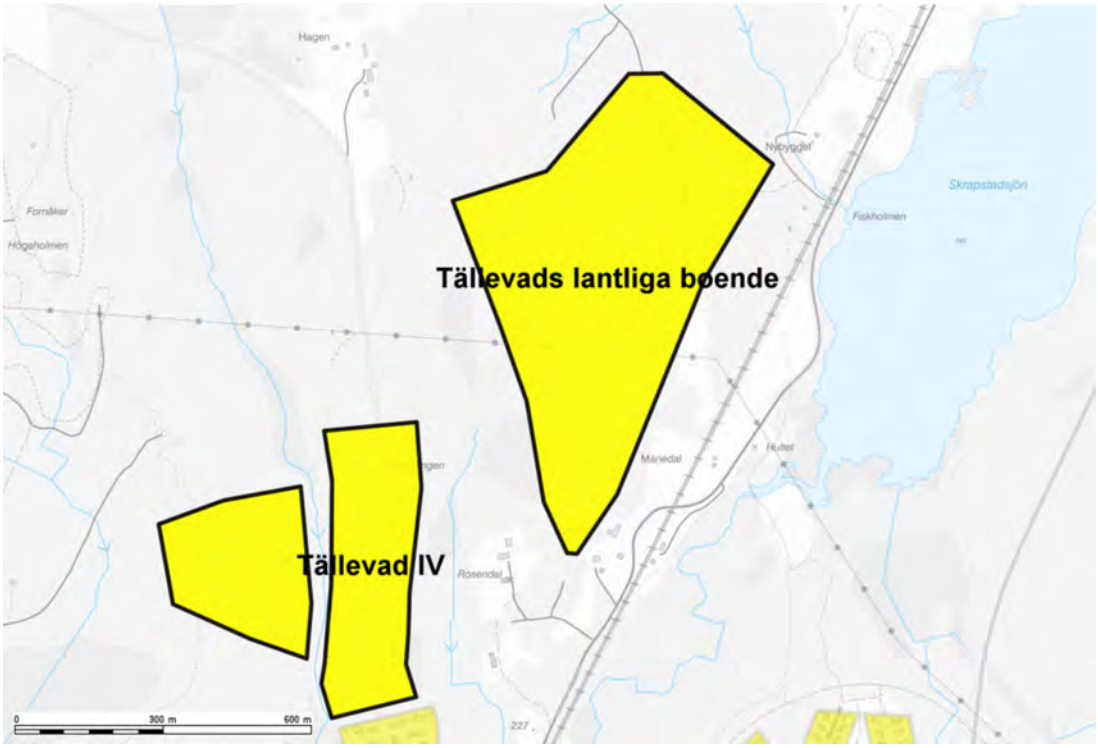

Tällevads lantliga boende

Ställningstagande och konsekvenser

Området utgör en naturlig fortsättning på hästgårdarna som byggts norr om Tällevad. Det är lämpligt för utveckling av ett område med bostäder av lantlig karaktär. Tomterna ska vara stora, men mindre än Tällevads hästgårdar. Lämplig tomtstorlek får utredas i kommande planarbete, men kan utgöra 2000-5000 kvadratmeter.

Hänsyn

I samband med planarbetet av området är det lämpligt att utreda en lämplig utfartsväg med anledning av att Hultrumbron rivits och ersatts av en gång- och cykelbro. Läs mer om vägreservatet under avsnittet om trafik- och infrastruktur i avsnittet om Transportinfrastruktur i Sävsjö.

Området ligger i närheten av Södra stambanan – vilket innebär att hänsyn behöver tas till både buller och transportled för farligt gods.

Vid lovgivning eller detaljplanering av området bör en dialog föras med Njudung Energi om vilket som passar bäst av allmänna eller enskilda vatten- och avloppsanläggningar för fastigheterna.

Västra Högagärde

Ställningstagande och konsekvenser

Område i sluttningarna nordväst om Högagärdebacken. Lämpligt för småskalig bebyggelse i form av till exempel småhus eller radhus.

Infarten till området bör ske från Ljungagatan med en gång- och cykelvägsförbindelse som ansluter till Gränsgatan. Exakta placeringar för dessa utreds i detaljplaneskedet och pekas inte ut i översiktsplanen.

Hänsyn

Området är relativt blött idag – en snabb tillrinning av vatten från sluttningen brukar samlas i vattendraget nordväst om området och ute på åkrarna. Viktigt att utreda vattenförhållanden i detaljplaneskedet. De blöta vattenförhållandena gör också området besvärligt för utbyggnad av vatten- och spillvattenanläggningar.

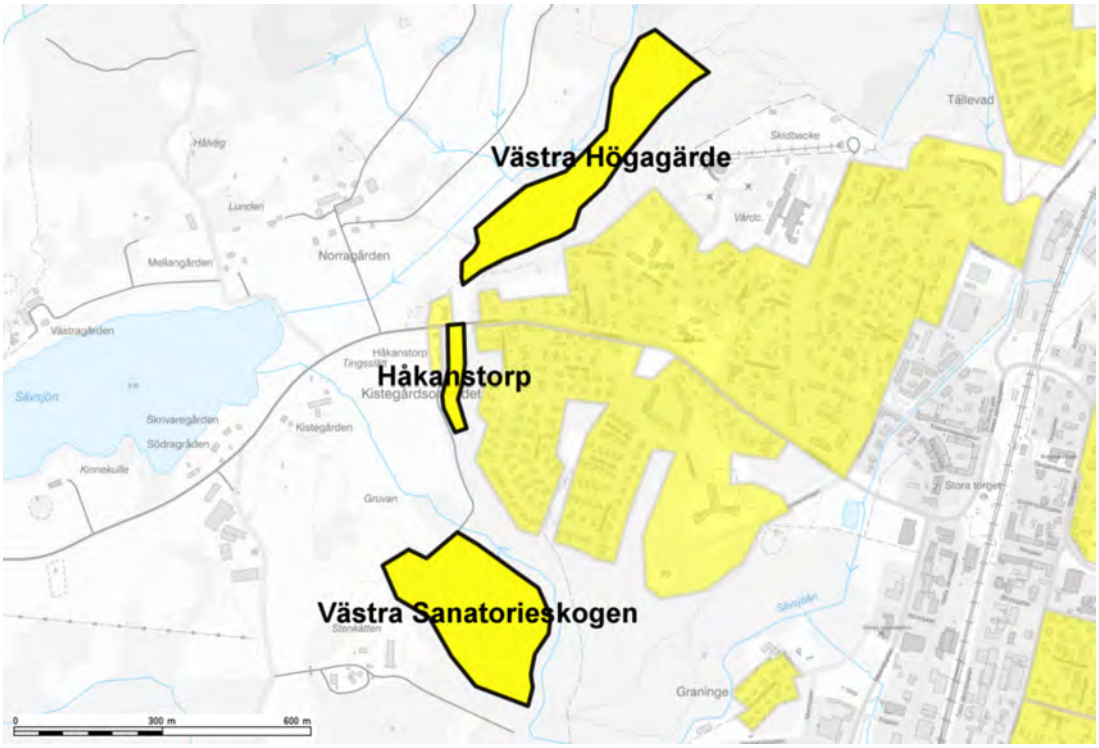

Håkanstorp

Ställningstagande och konsekvenser

Område söder om Ljungagatan som ligger utmed infarten till gamla skjutbanan. Området är lämpligt för småskalig bebyggelse i form av till exempel småhus eller radhus.

Området är relativt litet och det är bara lämpligt för upp till tio bostäder.

Vid bebyggelse ska en grön korridor lämnas som binder ihop Högagärdebacken med Sanatorieskogen.

Hänsyn

Området är relativt blött idag – en snabb tillrinning av vatten från sluttningen brukar samlas på åkrarna väst om området. Viktigt att utreda vattenförhållanden i detaljplaneskedet. De blöta vattenförhållandena gör också området besvärligt för utbyggnad av vatten- och spillvattenanläggningar.

Den befintliga infartsvägen är väldigt liten och förutsättningarna för en ny väg och en genomtänkt utfart till Ljungagatan behöver utredas i detaljplaneskedet.

Vid den gamla skyttebanan kan det finnas föroreningar. Detta behöver utredas i detaljplaneskedet.

Västra Sanatorieskogen

Ställningstagande och konsekvenser

Område väster om Sanatorieskogen, på västra sidan om Sävsjöån. Området är lämpligt för småskalig bebyggelse i form av till exempel småhus och radhus på lång sikt.

Hänsyn

Området ligger i anslutning till Sävsjöån som vid högt vattenflöde kan översvämmas. Det är viktigt att bebyggelse placeras med ett lämpligt skyddsavstånd till ån.

Inom området ligger den gamla skjutbanan där det kan finnas föroreningar. Detta behöver utredas i detaljplaneskedet och innan grävarbete kan ske.

Området ligger i närhet till en befintlig jordbruksverksamhet. Områdets påverkan på verksamheten bör utredas och området är inte lämpligt för bebyggelse om det försvårar jordbrukets möjligheter att bedriva verksamhet på platsen.

En lämplig infartsväg är troligen vägen som ansluter till den gamla skjutbanan, men det behöver utredas vidare i detaljplaneskedet.

Området ligger i anslutning till Sanatorieskogen som har höga kulturmiljövärden och detta bör beaktas i detaljplanearbetet.

På grund av översvämningsrisken från Sävsjöån behöver en grundlig dagvattenutredning genomföras innan beslut kan tas huruvida allmänt VA kan dras fram i området.

Eksjöhovgårdsängen II

Ställningstagande och konsekvenser

Området utgör en fortsättning på Eksjöhovgårdsängen och är lämpligt för småskalig bebyggelse såsom småhus eller radhus.

Hänsyn

Området är beläget på jordbruksmark. Trots det är det viktigt med utbyggnad av bostäder på platsen för att skapa förutsättningar för förskolan att fortsätta finnas.

Stensträngargatan som leder fram mot elljusspåret, Djurgårdsstugan och förskolan är väldigt smal – en lämplig infart sker lämpligen mittemot Fornåkersgatan och bör försörja förskolan också.

Vid detaljplanearbete i området behöver hänsyn tas till närheten till riksintresset för kulturmiljö för Eksjöhovgårdsområdet.

Eksjöhovgårdsängen II ligger i anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmänt VA.

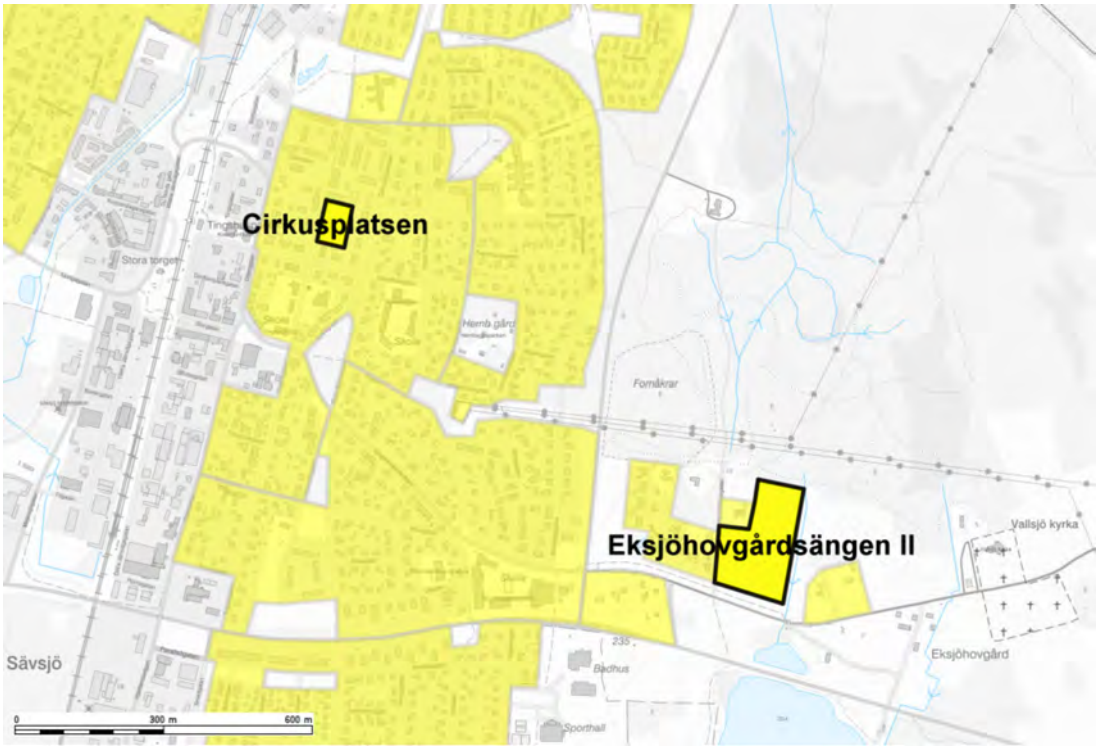

Cirkusplatsen

Ställningstaganden och konsekvenser

Redan detaljplanelagt område som pekats ut sedan tidigare i översiktsplanen. Området är lämpligt för flerbostadshus, men kan också vara aktuellt för verksamhetslokaler till socialförvaltningen eller trygghetsboende.

Hänsyn

Området är idag gräsyta och därför behöver en hållbar dagvattenhantering säkras i samband med exploatering. Det är även viktigt att säkerställa att dag- och dräneringsvatten från aktuella fastigheter är rätt kopplat.

Mångfunktionell bebyggelse i Sävsjö

Sävsjö är kommunens centralort med många funktioner och nästan hälften av kommunens invånare. I Sävsjö finns en stor potential för omvandling av centrala områden. Utmed järnvägen finns idag en del storskaliga verksamheter som skulle kunna flyttas ut till renodlade verksamhets- och industriområden. Detta skulle öppna upp för mer mångfunktionell bebyggelse nära centrum.

Länk till översiktsplanekartan för Sävsjö

Mångfunktionell bebyggelse

Omvandling Sävsjö centrum

Ställningstagande och konsekvenser

Inom Sävsjös centrum-område finns redan idag ett flertal bostäder och centrumverksamheter. Inom området ska en omvandling ske där storskalig industri ska ges möjlighet att flytta till områden längre från centrum, vilket kan möjliggöra att verksamheter som är mer lämpliga i centrummiljöer får chansen att etablera sig – såsom handel och kontor. Samtidigt ska områdena också omvandlas för att skapa en trevligare centrummiljö där gående och cyklande trafikanter ska få bättre företräde utan att begränsa möjligheterna för nödvändig transportlogistik att ta sig in i området.

Inga verksamheter ska behöva flytta ifall inte kommunen kan erbjuda mark på annan plats i Sävsjö.

Omvandlingen av Sävsjö centrum är uppdelade i fyra etapper – varav den första kommer att ske i en överskådlig framtid. Etapp ett består dels av projektet ”Från väg till gata” som har påbörjats med en etapp väster om järnvägen – Sävsjö centrum västra – med omvandling av torget och korsningarna Västra Järnvägsgatan/Ljungagatan/Mejensjögatan. Syftet med omvandlingen är att skapa bättre framkomlighet för cyklister och gående samt att skapa en trafiksäkrare miljö för oskyddade trafikanter.

I etapp två ska en liknande omvandling ske utmed Storgatan öster om järnvägen och vid korsningen Odengatan/Eksjöhovgårdsvägen. För etapp ett och två bör det planeras för centrumbebyggelse där det skapas plats för handel i markplan men kan finnas utrymme för kontor och bostäder i våningarna ovanför.

Etapp tre utgörs av fortsatt omvandling av området utmed Västra järnvägsgatan söderut mot mer renodlade handelsområden. Redan idag består områdena av mycket handel, men tanken är att området ska bli mer präglat av handel.

I fjärde etappen ska motsvarande del på östra sidan om järnvägen omvandlas. I den etappen är det tänkt att möjliggöra för blandad bebyggelse som harmoniserar mer bättre med de bostäderna som

finns i områdets närhet.

Hänsyn

Området är stort och det finns mycket att ta hänsyn till. Hela området är idag detaljplanelagt, men det kan finnas behov av uppdatering av detaljplanerna inom området vid större omvandlingsprojekt.

Området ligger i anslutning till Södra stambanan vilket innebär att hänsyn behöver tas till buller och till transportled för farligt gods.

Inom området finns ett flertal fastigheter med misstänkta föroreningar. Vid omvandling behöver föroreningssituationen ofta utredas.

Hela Sävsjö centrum har höga kulturmiljövärden som är viktiga att beakta i utvecklingen av området. Gatustrukturen från de tidigare stadsplanerna och den äldre bebyggelsen är exempel på värdebärande karaktärsdrag i områdena.

Vid omvandlingen av områdena behöver det säkerställas att dag- och dräneringsvatten från aktuella fastigheter är rätt kopplat.

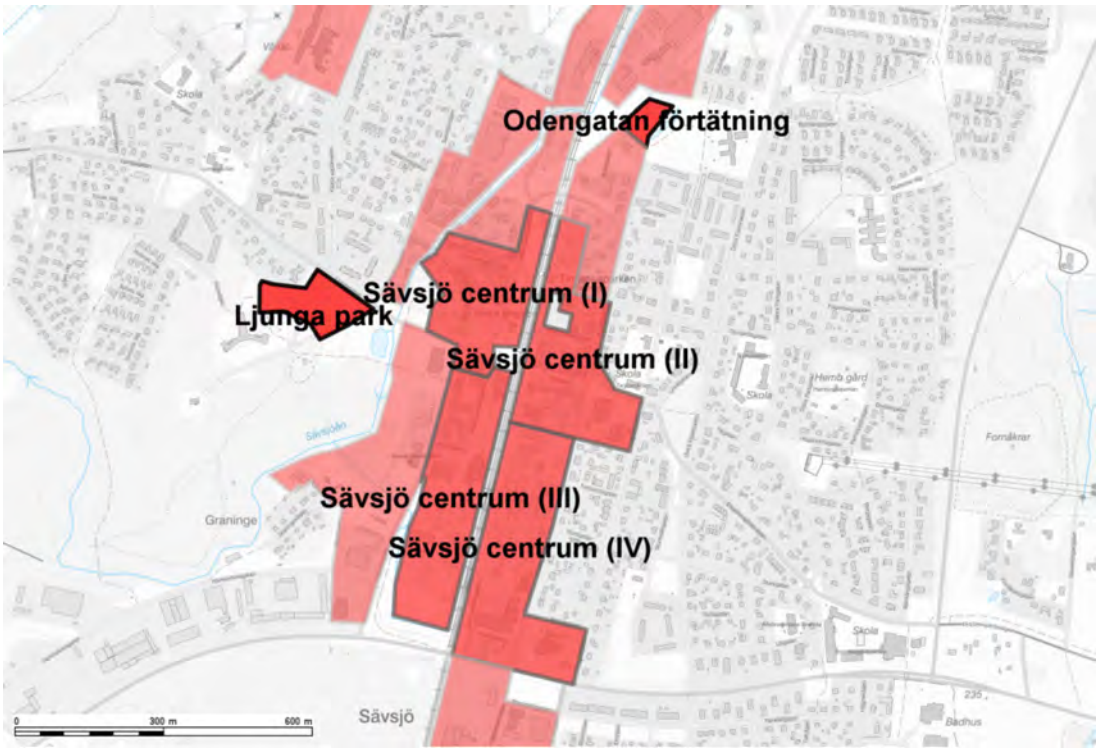

Odengatan förtätning

Ställningstagande och konsekvenser

Utmed Odengatan finns mark som delvis har varit bebyggt tidigare. Området är lämpligt för utveckling av mångfunktionell bebyggelse.

Hänsyn

Området utgörs idag delvis av en nästintill oanvänd parkeringsyta och ett grönområde med dagvattendammar. Igenom området passerar också en naturlig grön korridor som bör bevaras.

Dagvattendammarna fungerar som fördröjningsmagasin och behöver finnas kvar. Det bör även säkerställas att dag- och dräneringsvatten från aktuella fastigheter är rätt kopplat.

Ljunga park

Ställningstagande och konsekvenser

Redan detaljplanelagt område som pekats ut sedan tidigare i översiktsplanen. Området är detaljplanelagt för bostäder, men bör avsättas som markreservat för eventuella framtida behov av en ny skola. Skolorna i Sävsjö idag börjar bli fulla och en ny skola behöver ligga centralt.

Hänsyn

Ligger inom ett särskilt värdefullt kulturmiljöområde och behöver därför anpassas till det. Detta regleras i den befintliga detaljplanen. Den byggnaden som i den befintliga detaljplanen markerats med Q för dess höga kulturvärden har tyvärr brunnit upp och därför är motsvarande skydd inte längre aktuellt inom området.

Om Ljunga Park ska bebyggas behöver det först säkerställas hur detta påverkar hanteringen av dagvatten i
intilliggande bostadsområden och tillräckliga åtgärder vidtas.

Verksamheter och industri i Sävsjö

Sävsjö är kommunens centralort med många funktioner och nästan hälften av kommunens invånare. Utvecklingen av verksamheter och industri bör ske i anslutning till befintliga transportleder som är lämpliga för godstrafik. Närheten till väg 127 gör Mäjensjö-området lämpligt för verksamheter och industri - och den nya vägen genom Mäjensjö möjliggör en fortsatt utveckling av verksamhetsområdena söder om Sävsjö.

Länk till översiktsplanekartan för Sävsjö

Verksamheter och industri

Mäjensjö

Ställningstagande och konsekvenser

I sydvästra Sävsjö, väster om järnvägen och söder om väg 127 finns ett skogsområde som lämpar sig för utveckling av ytkrävande och bullrande verksamheter. Närmast väg 127 ska handelsverksamheter som kräver bra skyltlägen lokaliseras. Längre söderut finns områden som är mer lämpliga för industrier.

Genom området går ett vägreservat för omledning av väg 761 mot Stockaryd. En förbifart kan byggas så att den tunga trafiken mot Stockaryd och södra industriområdet inte går förbi Aleholmsgymnasiet och bostadsområdet Nyhem.

Hela området behöver hanteras i ett sammanhang.

Hänsyn

Öster om området går Södra stambanan med risk för buller eller olyckor från transporter för farligt gods.

I anslutning till området finns Mäjensjögölen och ett sumpskogsområde. Hela området är relativt blött och därför är det viktigt att hantera vattenfrågor och markförhållanden på ett varsamt sätt och tidigt i processen.

I anslutning till området finns Södra Mäjensjö som är en gård med jordbruksmark. Eventuell påverkan på jordbruksmarken behöver utredas i kommande detaljplan.

Inom och i anslutning till området finns flera fornlämningar. Eventuell påverkan på fornlämningar behöver utredas i kommande detaljplan.

Dragningen för omledning av väg 761 genom området behöver utredas tillsammans med anslutning till väg 127 och bro över Södra stambanan mot Stockaryd. Till området finns idag heller ingen anslutning för gående och cyklande trafikanter.

Finns idag ingen anslutning till vatten-, spillvatten- eller dagvattensystemet på den här sidan om järnvägen – förutsättningar bör utredas tidigt i processen.

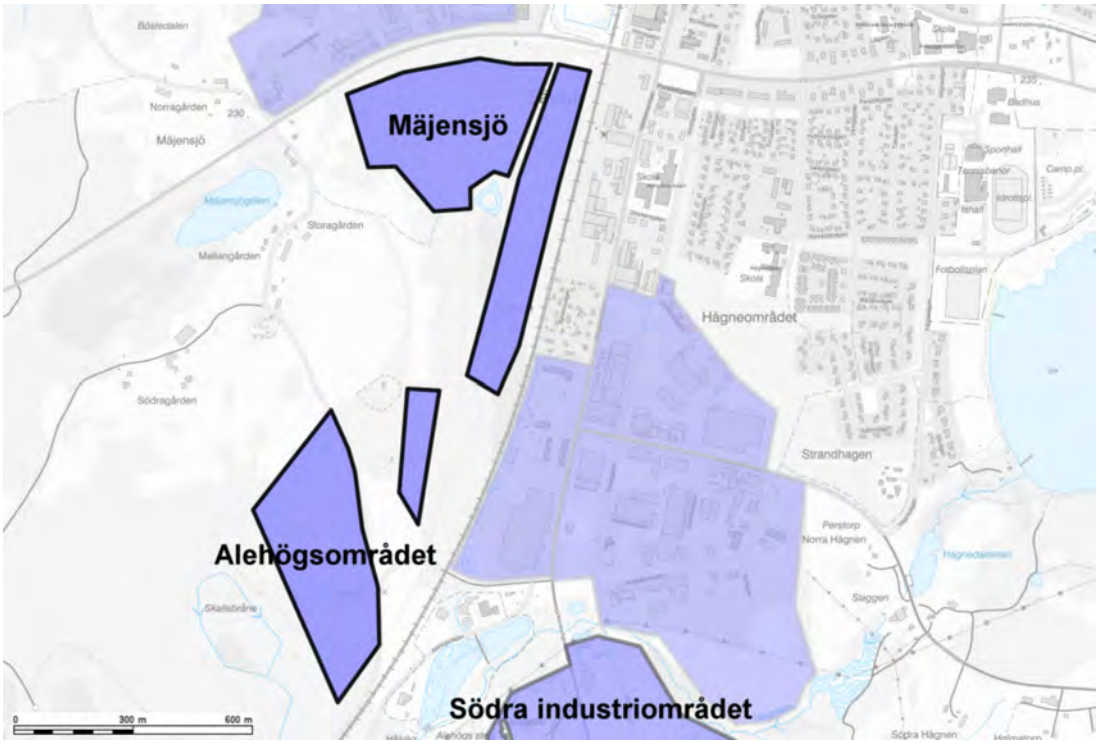

Alehögsområdet

Ställningstaganden och konsekvenser

Söder om Mäjensjöområdet finns en möjlighet att långsiktigt fortsätta utbyggnaden av verksamheter. Det här området är lämpligt för utbyggnad först efter att väg 761 letts om genom Mäjensjöområdet väster om järnvägen. Inom området är det lämpligt med ytkrävande och bullrande verksamheter.

Hänsyn

Inom och i anslutning till området finns flera fornlämningar. Eventuell påverkan på fornlämningar behöver utredas i kommande detaljplan.

Liksom för Mäjensjöområdet så behöver många frågor utredas tidigt i processen, bland annat vattenförhållandena, förutsättningar för vatten-, spillvatten- och dagvattenläggningar och påverkan från reningsverket samt järnvägen.

Södra industriområdet

Ställningstaganden och konsekvenser

I stort sett hela det södra industriområdet är idag detaljplanelagt och området har pekats ut som lämpligt för industriverksamheter i den befintliga översiktsplanen – något som är fortsatt aktuellt.

Hänsyn

Vid exploatering behöver hänsyn tas till vattenförhållandena och fornlämningar.

Hela området är detaljplanelagt men det behöver säkerställas att ett beslut om införande av verksamhetsområdet för allmänt VA har tagits i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster innan byggnation påbörjas.

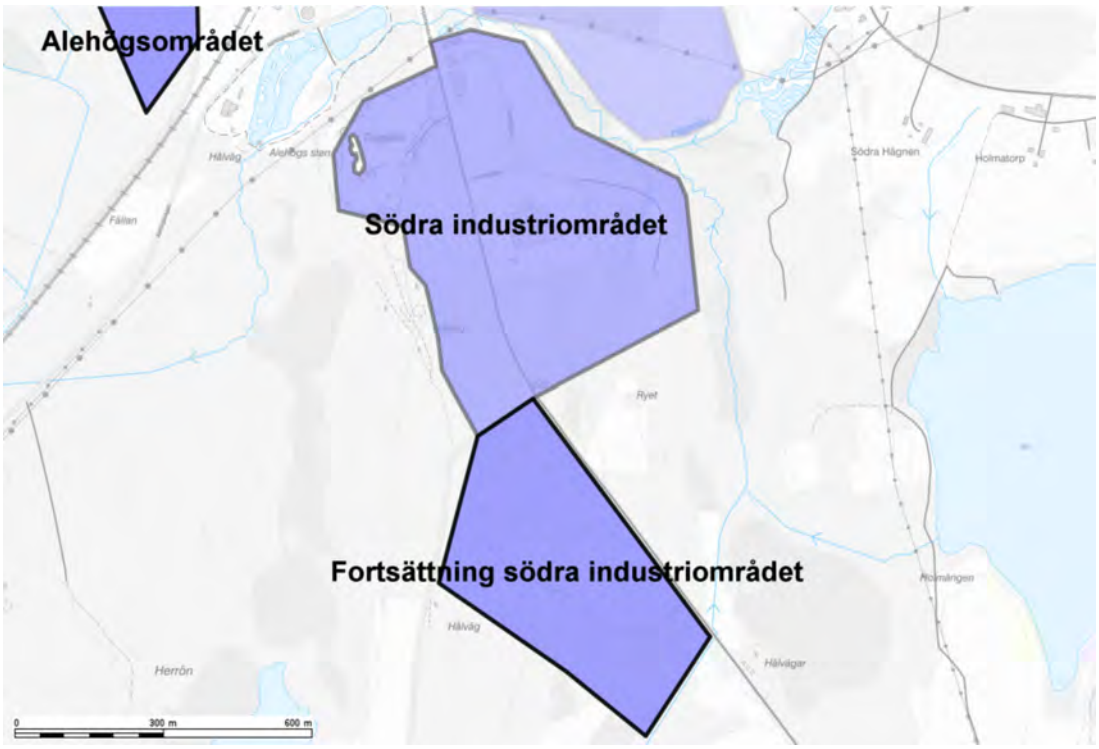

Fortsättning södra industriområdet

Ställningstaganden och konsekvenser

Söder och sydväst om det befintliga Södra industriområdet i Sävsjö finns mark som fortsatt kan utvecklas för kommande industrietableringar. Området är lämpligt för utveckling på längre sikt efter att Mäjensjö etablerats. Inom området är det lämpligt för ytkrävande och bullrande verksamheter.

Hänsyn

Igenom området slingrar sig Hägneån – det är viktigt att ta hänsyn till åns utbredning vid exploatering av området och säkerställa ett lämpligt avstånd till ån.

I anslutning till området finns flera fornlämningar. Eventuell påverkan på fornlämningar behöver utredas i kommande detaljplan.

Vid exploatering behöver vattenförhållandena utredas i ett tidigt skede då området är relativt blött.

En grundlig dagvattenutredning behöver tas fram innan beslut om huruvida allmänt VA kan dras fram.

Grönområden och park i Sävsjö

Sävsjö är kommunens centralort med många funktioner och nästan hälften av kommunens invånare. I Sävsjö finns ett antal grönområden och parker av hög kvalitet. Istället för att skapa många nya grönområden är inriktningen att skötseln av grönstrukturen ska utvecklas utifrån från konceptet Sävsjö trädgård. Däremot har det efterfrågats lämpliga ytor för hundrastgård och odlingslotter.

Länk till översiktsplanekartan för Sävsjö

Grönområde och park

Lämpligt område för hundrastgård

Ställningstaganden och konsekvenser

Området ligger på östra sidan om järnvägen strax norr om centrum. Om det i framtiden skulle bli aktuellt med en hundrastgård i Sävsjö tätort lyfts fram det här som ett lämpligt förslag.

Hänsyn

Närheten till järnvägen kan komma att utgöra ett hinder för etablering av hundrastgård här. Det är dock viktigt att eventuellt framtida hundrastgård inte hamnar mitt i anslutning till bostadsbebyggelse.

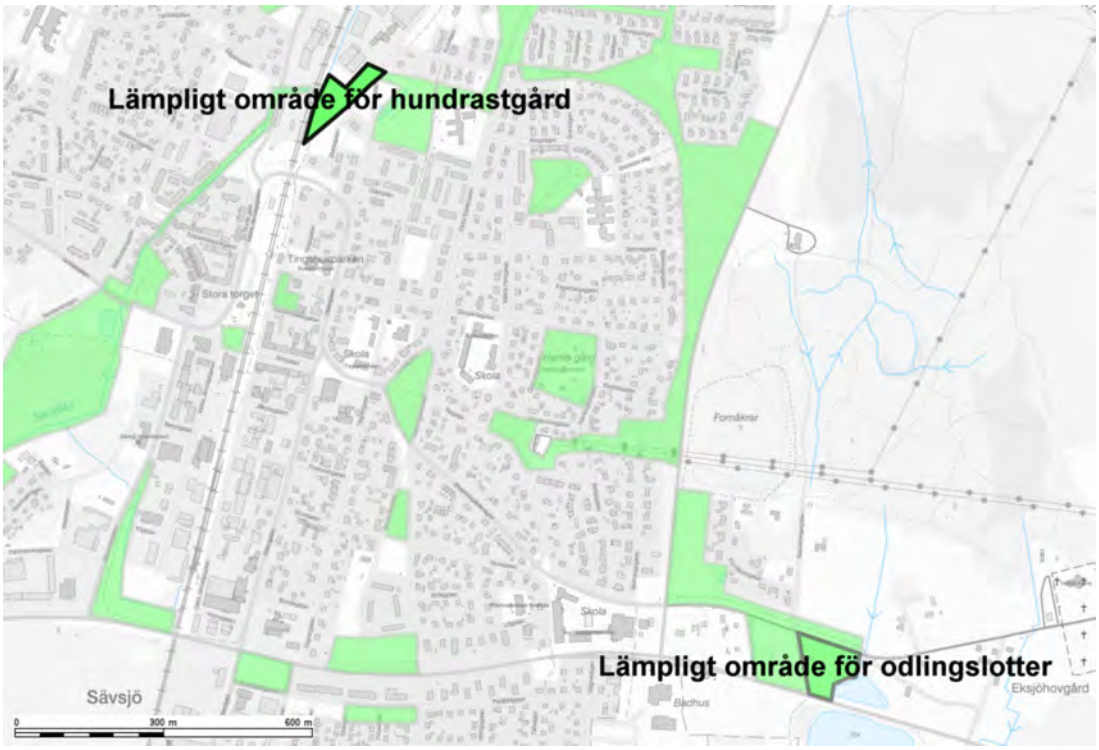

Lämpligt område för odlingslotter

Ställningstagande och konsekvenser

Äppellunden norr om väg 127 anses vara en lämplig plats för anläggande av framtida odlingslotter eller annan typ av stadsnära odling. Eftersom det fortfarande finns äppelträd inom området kan odlingslotterna dra nytta av dessa och området ligger dessutom i ett attraktivt läge nära Eksjöhovgårdssjön.

Hänsyn

Området ligger i anslutning till väg 127 och det kan eventuellt bli aktuellt med någon typ av bulleråtgärd från vägen.

Transportinfrastruktur i Sävsjö

Sävsjö är kommunens centralort med många funktioner och nästan hälften av kommunens invånare. Med anledning av den föreslagna utvecklingen i Sävsjö har behovet av två nya större vägar uppkommit för att undvika tyngre trafik genom tätorten. Dessutom har behovet av säkrare korsningar för gående och cyklandes förbi väg 127 och 128 i östra delen av Sävsjö.

Länk till översiktsplanekartan för Sävsjö

Transportinfrastruktur

Ny väg 761 genom Mäjensjö

Ställningstagande och konsekvenser

Vägdragningen innebär dels en ny gata för trafiken till verksamhetsområdet i Mäjensjö, dels en omdragning av väg 761. Vägen är en förutsättning för att kunna etablera verksamhetsområdet, men möjliggör också att den tunga trafiken som ska till södra industriområdet eller Stockaryd inte behöver passera bostäder och skolor utmed Hjärtlandavägen.

Eftersom väg 761 är en statlig väg som ligger under Trafikverkets ansvar är det också Trafikverket som beslutar om vägens framtid. Idag finns inga planer från Trafikverket om att leda om vägen, men kommunen kan i olika sammanhang spela in behovet av ändringar i det statliga vägnätet till Trafikverket.

Hänsyn

Sävsjö kommun tog 2012 fram en förstudie för vägen: *Ny anslutning av väg 761 till väg 127 och nytt handels- och industriområde*.

Dragningen för omledning av väg 761 genom området behöver utredas tillsammans med anslutning till väg 128 och bro över Södra stambanan mot Stockaryd. Till området finns idag heller ingen anslutning för gående och cyklande trafikanter. Lämpliga tillfartsvägar för dessa trafikslag behöver utredas i detaljplaneskedet.

I anslutning till området finns Mäjensjögölen och ett sumpskogsområde. Hela området är relativt blött och därför är det viktigt att hantera vattenfrågor och markförhållanden på ett varsamt sätt.

Inom och i anslutning till området finns flera fornlämningar. Eventuell påverkan på fornlämningar behöver utredas i kommande detaljplan.

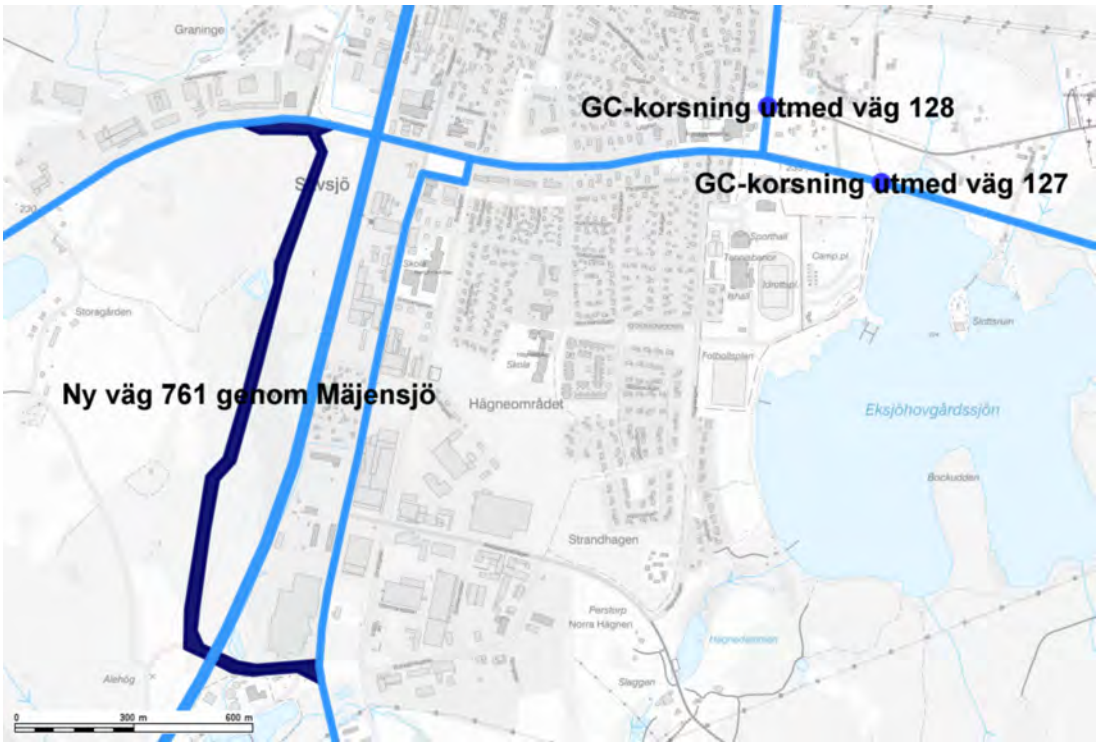

GC-korsning utmed väg 128

Ställningstaganden och konsekvenser

Väg 128 korsas av en gång- och cykelpassage som av flera medborgare uppfattas som osäker. Trafikverket genomförde för ett par år sen åtgärder för att skapa en säkrare passage, men behovet kvarstår. Kommunen ska i samråd med Trafikverket fortsätta undersöka vilken typ av passage som är mest lämpligast på platsen.

Eftersom väg 128 är en statlig väg som ligger under Trafikverkets ansvar är det också Trafikverket som beslutar om vägens framtid. Det gäller även åtgärder som passerar vägen. Idag finns inga planer från Trafikverket om att bygga en ny passage över vägen, men kommunen kan i olika sammanhang spela in behovet av ändringar i det statliga vägnätet till Trafikverket.

GC-korsning utmed väg 127

Ställningstaganden och konsekvenser

Behovet av en ordentlig passage under vägen intill Eksjöhovgårdssjön behövs för att göra det lättare att gå och cykla från fruktlunden vid Eksjöhovgårds värdshus till Eksjöhovgårdssjön och tillbaka. Idag används en trång trumma för att komma under vägen – men en ny passage behöver säkerställas för att öka känslan av trygghet och skapa en bättre tillgänglighet inom området. En ordentlig passage möjliggör också en utveckling av fritidsområdet norrut.

Eftersom väg 127 är en statlig väg som ligger under Trafikverkets ansvar är det också Trafikverket som beslutar om vägens framtid. Det gäller även åtgärder som passerar vägen. Idag finns inga planer från Trafikverket om att bygga en ny passage över vägen, men kommunen kan i olika sammanhang spela in behovet av ändringar i det statliga vägnätet till Trafikverket.

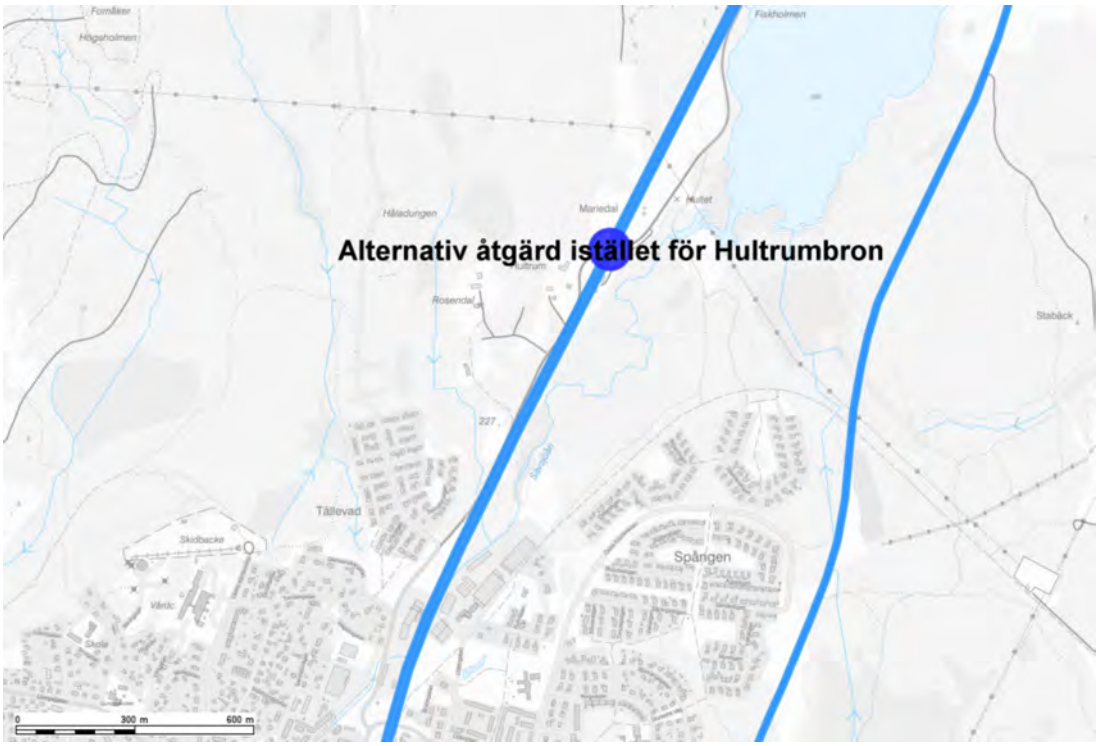

Alternativ åtgärd istället för Hultrumbron

Ställningstagande och konsekvenser

Efter att Hultrumbron stängt har behovet av en ny infartsväg från väg 128 mot norra delen av Sävsjö aktualiserats. En ny gång- och cykelbro har byggts på platsen av Trafikverket, men behovet för fordonstrafik kvarstår. En lämplig åtgärd utifrån behovet behöver utredas av kommunen. Exempel på frågor som behöver hanteras i utredningen är den fortsatta utvecklingen av bostäder i Tällevad och deras inverkan på trafikflödena, behoven för de verksamheter som ligger i norra delen av tätorten och natur- och kulturmiljövärdena i området söder och väster om Skrapstadsjön. Även frågan om eventuell lämplighet för en ny utfart vid Spångenområdet bör finnas med i utredningen.

Hänsyn

Inom området finns flera natur- och kulturvärden. Den eventuella åtgärdens konsekvenser bör hanteras i utredningen.

Fritids- och idrottsanläggningar i Sävsjö

Sävsjö är kommunens centralort med många funktioner och nästan hälften av kommunens invånare. I Sävsjö finns Sävsjö fritidscenter i omgivningarna kring Eksjöhovgårdssjön. Efterfrågan efter mark för fritids- och idrottsaktiviteter innebär att området kan komma att behöva utökas.

Länk till översiktsplanekartan för Sävsjö

Fritids- och idrottsanläggningar

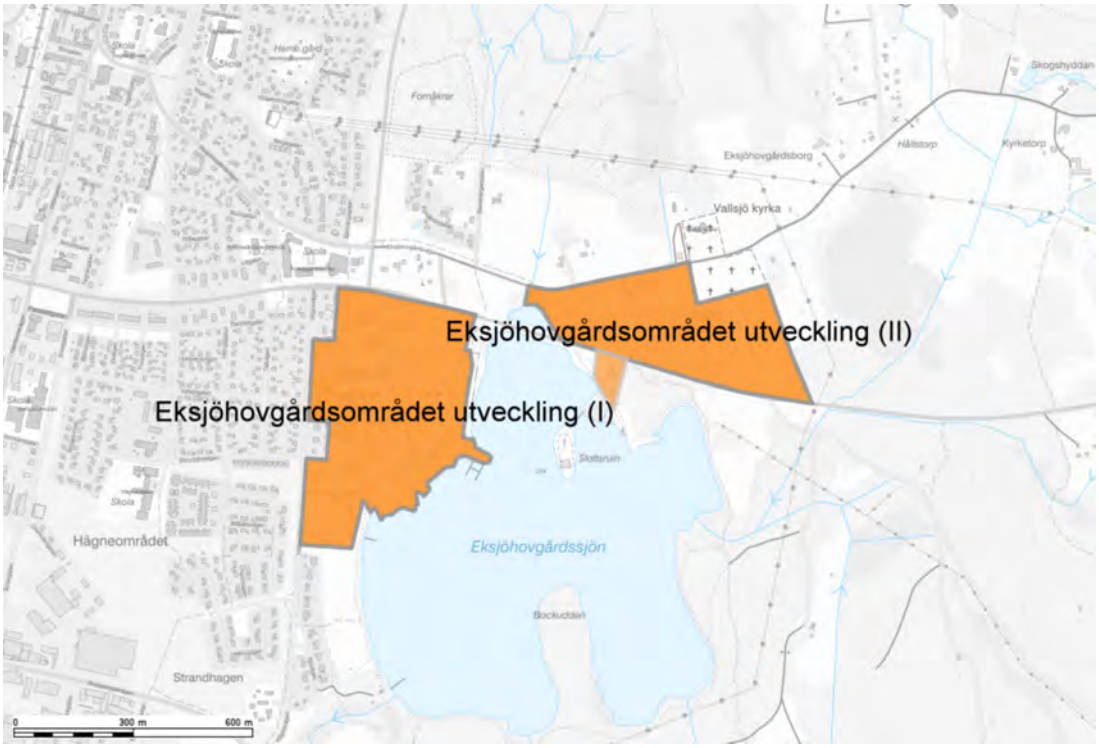

Eksjöhovgårdsområdet

Ställningstagande och konsekvenser

I området söder och väster om Vallsjö kyrka finns bland annat Eksjöhovgårds värdshus och Eksjöhovgårdsruinen. Området utgör riksintresse för kulturmiljövård och en detaljplan eller områdesbestämmelse bör upprättas i området för att säkerställa riksintressets värden.

Inom området är det lämpligt med fritids- och besöksnäringsverksamheter som passar in i riksintresset. Området är också lämpligt för tillfälliga arrangemang. Kopplingen för gående och cyklande trafikanter till Sävsjö fritidscenter söder om väg 127 är väldigt viktig för att säkerställa områdets tillgänglighet.

På södra sidan om väg 127 är en fortsatt utbyggnad av det befintliga fritidscentret möjligt. Fritidscentret har viktiga värden för hela kommunen och en fortsatt utveckling i området utgör ett väsentligt samhällsintresse.

Kommunen ska verka för bevarande av gamla sockensmagasinet, lusthuset och andra byggnader inom området som ägs av kommunen.

Hänsyn

Området ligger till stor del inom riksintresseområde för kulturmiljö.

I områdets södra del går väg 127 som är en barriär som passerar igenom riksintresset och som dessutom är en transportled för farligt gods.

Delar av området ligger på jordbruksmark som har en viktig funktion både för jordbruket och i form av kulturmiljövärden.

Om området blir ett område för tillfälliga arrangemang behöver behovet av parkeringsplatser hanteras.

Delar av området ligger inom strandskyddsområde från Eksjöhovgårdssjön. Strandskyddet har en viktig roll för friluftslivet vid Eksjöhovgårdssjön. Åtgärder som begränsar allmänhetens tillgång till stränderna utmed Eksjöhovgårdssjön bör förläggas utanför strandskyddsområdet.

Vrigstad

Vrigstad är den näst största tätorten i kommunen med ungefär 1500 invånare. Orten har stor potential att vara både en attraktiv boendeort och ett logistiknav med tanke på dess läge vid korsningen mellan väg 30 och väg 127. Vrigstad är den äldsta tätorten i kommunen, vilket troligen beror på det strategiska läget vid Vrigstadån och närheten till Nydala kloster.

Sammanhängande bostadsbebyggelse i Vrigstad

Vrigstad är den näst största och den äldsta tätorten i Sävsjö kommun, vilket troligen beror på det strategiska läget vid Vrigstadån och närheten till Nydala kloster. Vrigstad är också en populär ort att bo i med en lika stor efterfrågan på bostäder som i Sävsjö. Utvecklingen av bostäder i Vrigstad föreslås att komplettera den befintliga bebyggelsen med närhet framförallt till skolan och busshållplatserna. Utvecklingen runt Slättsjön föreslås att fortsätta, men utan att hindra utsikterna över sjön. I Lundby begränsas fortsatt bostadsbebyggelse utmed Mellangårdsvägen av ett järnåldersgravfält som ligger väster om vägen.

Länk till översiktsplanekartan för Vrigstad

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Slättsjön IV

Ställningstaganden och konsekvenser

Område nordväst om Vrigstad och söder om den senaste utbyggnaden av Slättsjön. Området ligger på höjden och är lämpligt för småskalig bebyggelse i form av till exempel småhus eller radhus.

Hänsyn

Området ligger i relativt svår terräng uppe på en höjd – vid detaljplanearbete är det viktigt att ta hänsyn till terrängens förutsättningar.

För att kunna exploatera området behövs trafiklösningar. Då området ligger högt behövs en lämplig sträckning för tillfartsväg från Slättsjövägen utredas i detaljplanearbetet.

I sydost finns ett värdefullt fornlämningsområde i form av ett gravfält som behöver tas hänsyn till vid exploatering av området.

Området ligger i anslutning till ett relativt nybyggt område. Då det har byggts en del i västra delen av Vrigstad så kan kapaciteten i leveransen av dricksvatten samt omhändertagande av spillvatten från dessa båda områden behöva ses över.

Östra delen av området ligger inom strandskyddsområde från Slättsjön. Eftersom Slättsjövägen avskiljer området från området vid strandlinjen kan det finnas underlag för att upphäva eller få dispens från strandskyddet. Detta behöver beaktas i kommande detaljplanearbete.

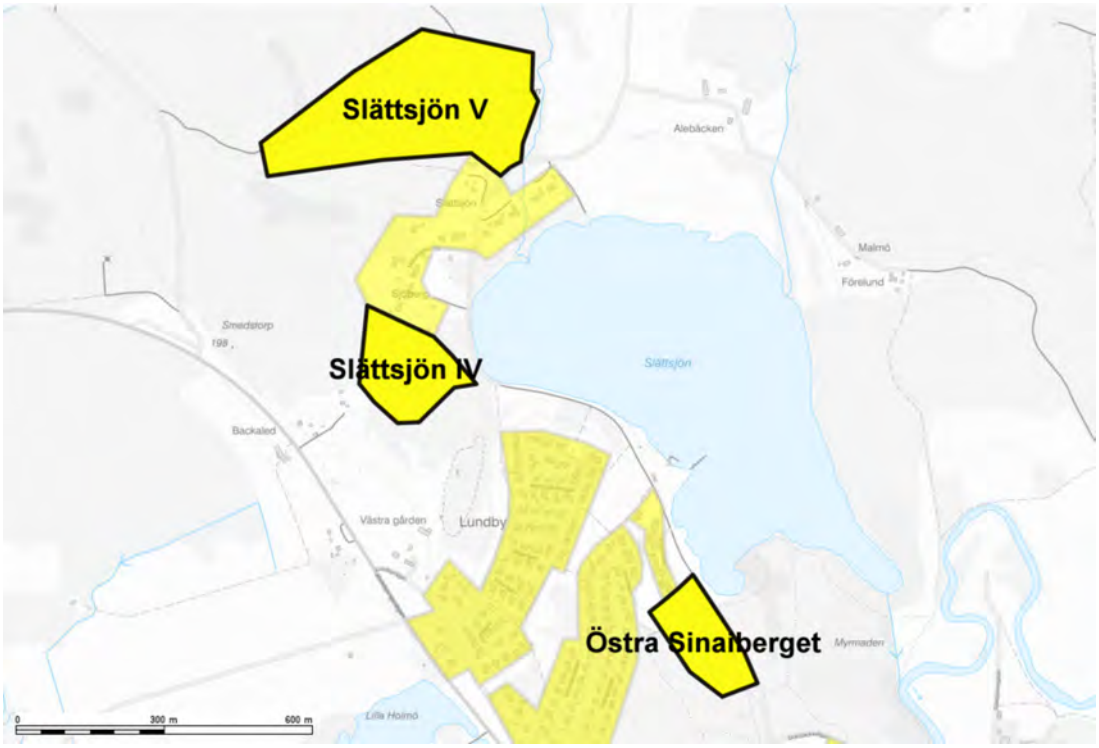

Slättsjön V

Ställningstaganden och konsekvenser

Område som ligger norr om den senaste utbyggnaden av Slättsjön. Området är lämpligt för utveckling på lång sikt och för småskalig bostadsbebyggelse i form av till exempel småhus eller radhus.

Hänsyn

Eftersom området ligger relativt långt från närmaste busshållplats och från Vrigstads centrala delar så är det viktigt att utreda möjligheten för en gång- och cykelväg att ansluta till området från Vrigstad.

Inom området finns en möjlig fornlämning i form av Täppan som är en gammal bostadsbebyggelse.

Precis öster om området finns en bäck som är viktig att beakta i detaljplaneskedet.

Området ligger i anslutning till ett relativt nybyggt område. Då det har byggts en del i västra delen av Vrigstad så kan kapaciteten i leveransen av dricksvatten samt omhändertagande av spillvatten från dessa båda områden behöva ses över.

Vid kommande planering av bostadsområdet ska en möjlig trafikkoppling mot både Virestorpsvägen och Slättsjövägen utredas för att minska trafiken på Slättsjövägen förbi skolan.

Östra Sinaiberget

Ställningstaganden och konsekvenser

Område utmed Slättsjövägen och kanten på Sinaiberget. Området är lämpligt för tätare bebyggelse och utveckling av flerbostadshus.

Området längst norrut bör bestå av lägre bebyggelse för att inte hindra utsikten från befintliga bostäder.

Hänsyn

Området ligger i utkanten av Sinaiberget som fungerar som ett populärt friluftsområde för både skolan och närboende. Det är viktigt att tillgängligheten till Sinaiberget säkerställs vid utveckling av området.
Området är bergigt, vilket innebär att det kan komma att bli dyra entreprenadkostnader i området.

Utmed Slättsjövägen går en del trafik till den närliggande förskolan och skolan. Vid framtagandet av en detaljplan kan det bli lämpligt att också säkerställa en okej trafiksituation till förskolan och skolan.

Lämplig infartsväg till området får utredas i detaljplanearbetet.

Längst norrut ligger en liten bit mark som skulle kunna anses vara jordbruksmark. Eftersom den är så liten och fragmentiserad av tätortsbebyggelse är bedömningen att den inte utgör brukningsvärd jordbruksmark.

Östra delen av området ligger inom strandskyddsområde från Slättsjön. Eftersom Slättsjövägen avskiljer området från området vid strandlinjen kan det finnas underlag för att upphäva eller få dispens från strandskyddet. Detta behöver beaktas i kommande detaljplanearbete.

Östra Sinaiberget ligger i anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmänt VA. Området är bergigt, vilket innebär att det kan komma att bli dyrt att bygga ut det allmänna VA-nätet i området.

Ingemarsvägen

Ställningstaganden och konsekvenser

Område väster om riksväg 30 i södra Vrigstad. Området kan vara lämpligt på längre sikt för blandad bebyggelse i form av antingen småskalig eller något tätare bostadsbebyggelse.

Med anledning av att Vrigstadsån riskerar att översvämma stora delar av Vrigstad och att Vrigstad är omgiven av mycket jordbruksmark är det svårt att hitta lämplig mark för bostadsbebyggelse i Vrigstad. Området kan komma att bedömas som lämplig för utveckling trots att det är beläget på jordbruksmark med anledning av att bostadsbyggande i samhället är ett väsentligt samhällsintresse. Detta innebär att det föreslagna bostadsområdet inte är lämpligt att bebygga förrän efter att de andra föreslagna bostadsområdena i Vrigstad antingen bebyggts eller bedömts olämpliga att bebygga.

I anslutning till området finns en cirkulationsplats utmed riksväg 30 som är lämplig som infartsväg till området.

Hänsyn

Området är beläget på jordbruksmark. Områdets lämplighet behöver utredas vidare i detaljplanearbetet.

I områdets närhet finns reningsverk som kan komma att avge obehagliga lukter. Det rekommenderade skyddsavståndet till mindre avloppsreningsverk – som det i Vrigstad – är 500 meter. Då en stor del av området hamnar inom skyddsavståndet behöver frågan utredas vidare. Det kan vara så att höjdskillnaden från skogen vid gamla Gubbakulan möjliggör ett kortare skyddsavstånd. Det är också viktigt att beakta avloppsreningsverkets möjligheter till förnyade miljötillstånd i framtiden.

Området ligger inom ett område som utreds för en utvidgning av vattenskyddsområdet i Vrigstad. För att upprätthålla skyddet för vattentäkten behöver en tidig dialog hållas med Njudung Energi för att utreda vilka skyddsåtgärder som behöver vidtas samt vilka begränsningar som behöver finnas för att risken för förorening av vattentäkten minimeras.

Vid detaljplanearbete är det viktigt att också anlägga en dagvattendamm i området för att hantera dagvattnet.

Närheten till riksväg 30 innebär bland annat frågor om buller, luftföroreningar och farligt gods. Det är frågor som behöver utredas vidare i kommande detaljplanearbete.

I området kan det finnas risk för föroreningar från en gammal glashytta. Även det behöver utredas vidare.

Delar av området har i kommunens kulturmiljöunderlag lyfts fram som ett särskilt värdefullt område.

Områdets värden består av Vrigstads gamla bykärna samt det öppna landskapet. En exploatering av området skulle förvanska värdena – något som behöver vägas mot samhällsintresset i att bygga ny bostadsbebyggelse.

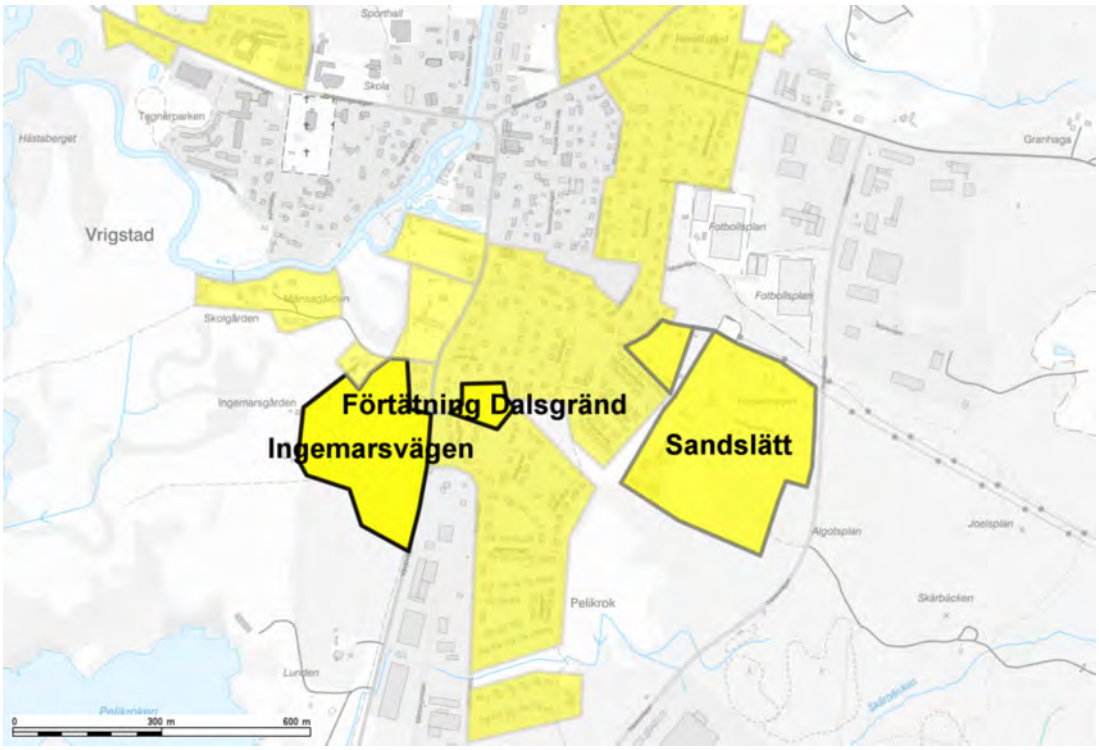

Sandslätt

Ställningstaganden och konsekvenser

Område som ligger i östra delen av Vrigstad. Området är till viss del redan detaljplanelagt för bostäder och utvecklingen borde fortsätta med småhus. För att göra området mer attraktivt är det möjligt att göra om detaljplanen för att kunna erbjuda större tomter på ett större område.

Det är viktigt att bevara en grön korridor mellan den västra och den östra delen av området.

Hänsyn

På andra sidan Trävaruvägen finns industrier och utmed vägen går en del tunga transporter. Genom att plantera alléer utmed norra delen av Trävaruvägen enligt gällande detaljplan skapas en trevligare vägmiljö.

Området är till viss del redan detaljplanelagt för bostäder. Innan vidare utveckling sker behöver det säkerställas att ett separat beslut om verksamhetsområde för allmänt VA finns taget i enlighet med lagen om allmänna tjänster.

Förtätning Dalsgränd

Ställningstaganden och konsekvenser

Området ligger på höjden ovanför Dalsgränd strax öster om väg 30 i södra delen av Vrigstad. Området är lämplig för förtätning av enstaka småskalig bebyggelse såsom småhus eller radhus.

Hänsyn

Området utgör idag ett grönområde som avskärmar befintliga bostäder från varandra.
I områdets närhet ligger väg 30 som bidrar med buller, luftföroreningar och som är en transportled för farligt gods.

För att kunna lösa vatten- och avloppsanslutning för fastigheterna behöver tomterna anläggas så att det går att få till självfall till huvudledningarna på Dalsgränd 4.

I området finns redan allmänt VA. Om grönområden bebyggs behöver en dagvattenutredning utföras då det blir större mängder dagvatten att omhänderta för VA-huvudmannen. Vid ledningsdragning behöver det säkerställas att befintliga dag- och dräneringsledningar är rätt kopplade.

Mångfunktionell bebyggelse i Vrigstad

Vrigstad är den näst största och den äldsta tätorten i Sävsjö kommun, vilket troligen beror på det strategiska läget vid Vrigstadån och närheten till Nydala kloster. I Vrigstad finns redan idag ett stort område med mångfunktionell bebyggelse bestående av bostäder och verksamheter blandat. En upprustning av området öster om ån och söder om marknadsplatsen föreslås för att skapa ett större attraktivt centrumområde.

Länk till översiktsplanekartan för Vrigstad

Mångfunktionell bebyggelse

Söder om marknadsplatsen

Ställningstaganden och konsekvenser

Område som ligger söder om marknadsplatsen, centralt i Vrigstad. Här finns idag både tomma ytor och en del ytkrävande verksamheter. Här är en successiv omvandling till tätare bebyggelse lämplig. I ett första steg bör grusplanen i södra delen av området detaljplaneläggas för flerbostadshus.

Hänsyn

Delar av området ligger inom riskområde för översvämning från Vrigstadsån. Detta hanteras i detaljplanearbetet.

Inom delar av området finns risk för förorenad mark från tidigare verksamheter. Detta hanteras i detaljplanearbetet. Innan eventuella grävarbeten kan ske behöver även aktuellt område med förorenad mark utredas.

Området ligger i närhet till väg 127, vilket kan innebära risker för buller och luftföroreningar. Vägen är också transportled för farligt gods.

Delar av området ligger inom strandskyddsområde från Vrigstadån. Strandområdet är redan ianspråktaget av befintlig bebyggelse och därför kan det finnas underlag för att upphäva eller få dispens från strandskyddet. Detta behöver beaktas i kommande detaljplanearbete.

En grundlig dagvattenutredning behöver utföras för att kunna säkerställa att dag- och dräneringsvatten kommer att kunna tas om hand.

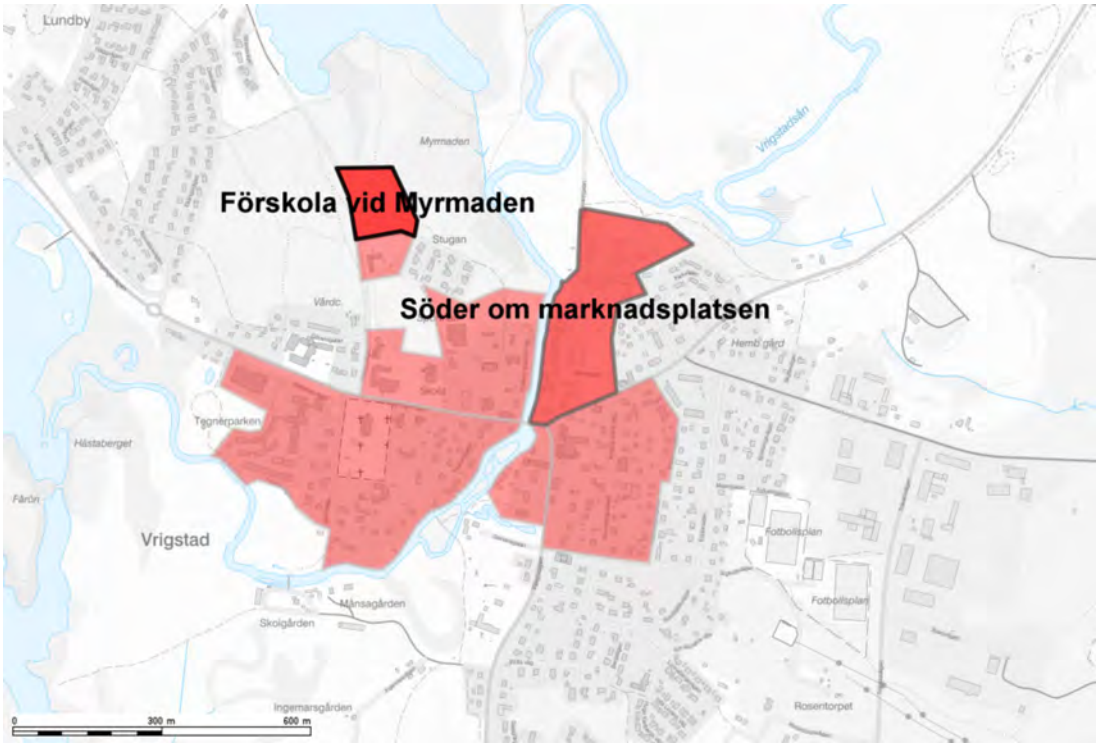

Förskola vid Myrmaden

Ställningstaganden och konsekvenser

Område norr om den befintliga förskolan Prästhagen som är lämpligt för etablering av en ny förskola för att säkerställa det långsiktiga behovet i Vrigstad.

Hänsyn

Området är relativt blött och ligger lågt. Vid kommande planering behöver området utredas när det gäller vattenförhållandena. Till exempel översvämmas en del av området vid väldigt höga flöden i Vrigstadån.

Området utgör till viss del av ett naturområde som används av den befintliga förskolan. I detaljplaneringen är det viktigt att bevaka att de omliggande naturområdena är tillräckliga för de närliggande skolornas verksamhet.

Idag finns ingen gång- och cykelväg utmed Slättsjövägen. En åtgärd utmed vägen finns med i kommunens Gång- och cykelplan och det tillhörande åtgärdsprogrammet. Vid etableringen av en förskola på platsen blir det extra angeläget att anlägga en gång- och cykelväg utmed Slättsjövägen.

Området ligger inte inom verksamhetsområde för allmänt VA. Förutsättningarna behöver utredas i detaljplanearbete.

Verksamheter och industri i Vrigstad

Vrigstad är den näst största och den äldsta tätorten i Sävsjö kommun, vilket troligen beror på det strategiska läget vid Vrigstadån och närheten till Nydala kloster. Dagens verksamheter i Vrigstad ligger framförallt i sydöstra delen av tätorten utmed Trävaruvägen där en fortsatt utveckling föreslås. Som komplettering till det området föreslås en utveckling väster om Vrigstad, vid korsningen där väg 127 mot Värnamo och väg 30 mot Jönköping möts. Detta är en strategisk plats för utvecklingen av logistikverksamheter.

Länk till översiktsplanekartan för Vrigstad

Verksamheter och industri

Gamla macken

Ställningstaganden och konsekvenser

Område väster om Vrigstad norr om väg 30. Lämplig plats för bland annat ytkrävande logistikverksamheter.

Hänsyn

Relativt långt ifrån Vrigstad. Förutsättningar för hållbart resande i form av gång- och cykelväg samt kollektivtrafik behöver säkerställas.

Idag finns ingen allmän vatten-, spillvatten- eller dagvattenförsörjning i närheten av området. I kommande detaljplanearbete behöver det utredas om området omfattas av 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Vid kommande planarbete för utveckling av området är det viktigt att samarbeta med Trafikverket för att säkerställa lämpliga infartsvägar.

I närheten av parkeringsplatsen norr om väg 30 fanns tidigare en mack. En sanering har genomförts på platsen och inga kända föroreningar finns kvar.

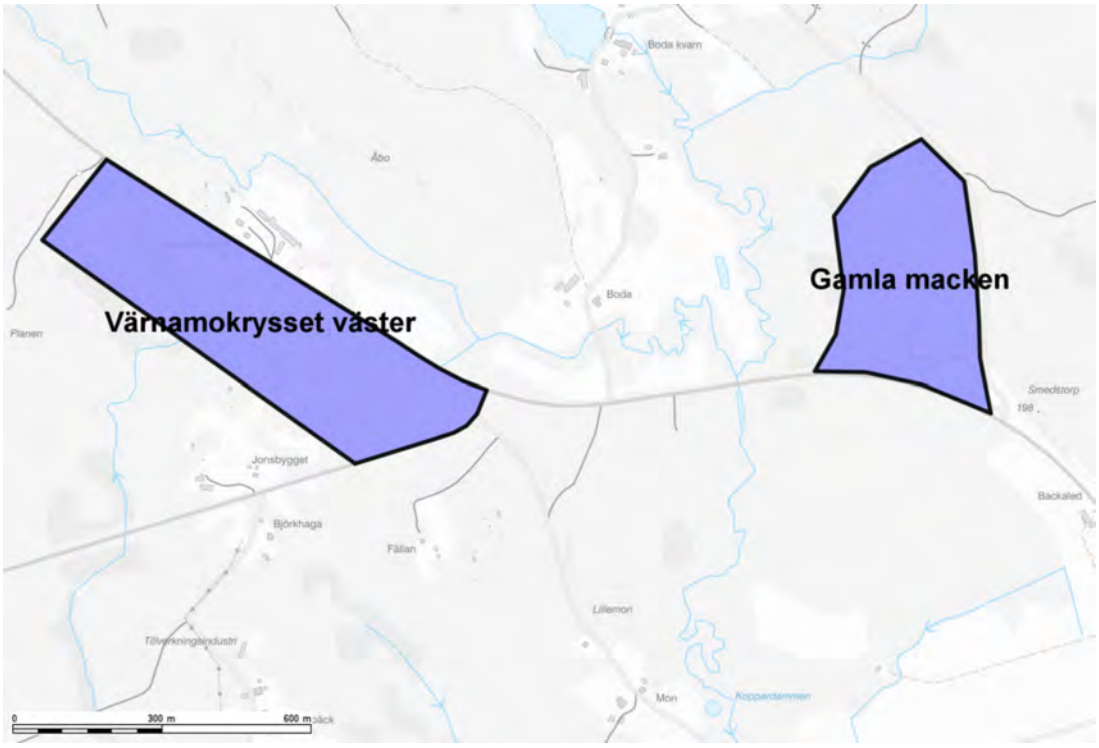

Värnamokrysset väster

Ställningstaganden och konsekvenser

Område väster om Vrigstad och väster om korsningen mellan väg 127 och väg 30. Lämplig plats för bland annat ytkrävande logistikverksamheter.

Hänsyn

Långt ifrån Vrigstad. Förutsättningar för hållbart resande i form av gång- och cykelväg samt kollektivtrafik behöver säkerställas.

Idag finns ingen allmän vatten-, spillvatten- eller dagvattenförsörjning i närheten av området. I kommande detaljplanearbete behöver det utredas om området omfattas av 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Vid kommande planarbete för utveckling av området är det viktigt att samarbeta med Trafikverket för att säkerställa lämpliga infartsvägar.

I området är det relativt blött och vattenförhållandena behöver utredas i detaljplanearbetet.

Inom området finns fornlämningar som behöver hanteras i kommande planarbete.

Trävaruvägen

Ställningstaganden och konsekvenser

Området ligger sydost om Vrigstad och är lämpligt för utveckling av ytkrävande verksamheter och industrier.

Hänsyn

Inom området finns mycket fornlämningar som behöver hanteras i samband med detaljplanearbete.

Inom området finns flera bäckar som behöver hanteras i detaljplanearbetet. Området ligger inom ett område som utreds för en utvidgning av vattenskyddsområdet i Vrigstad. För att upprätthålla skyddet för vattentäkten behöver en tidig dialog hållas med Njudung Energi för att utreda vilka skyddsåtgärder som behöver vidtas samt vilka begränsningar som behöver finnas för att risken för förorening av vattentäkten minimeras.

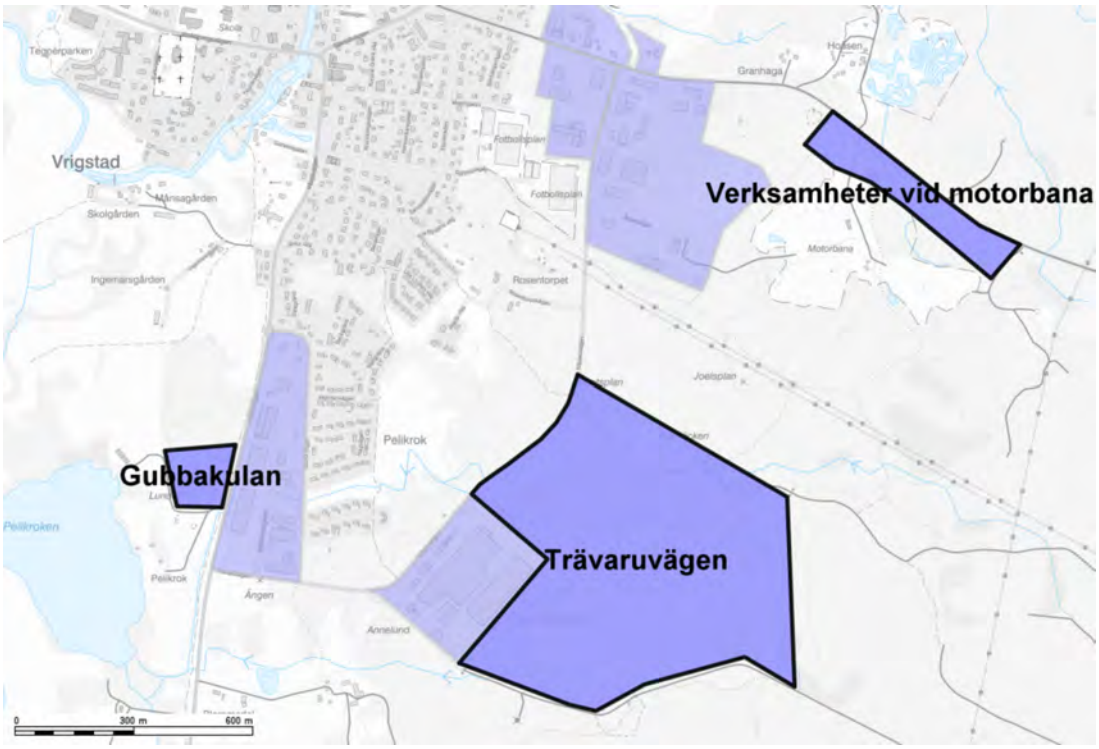

Verksamheter vid motorbanan

Ställningstagande och konsekvenser

Utmed Stockarydsvägen i östra Vrigstad finns förutsättningar för utveckling av ett mindre verksamhetsområde i anslutning till motorbanan. I anslutning till motorbanan ska bland annat en lokal för skolverksamheter i form av ett motorcrossgymnasium anläggas. Skollokalen kommer framförallt användas för underhåll av motorfordon.

Ett detaljplanearbete pågår i området där omfattningen av verksamhetsområdet, naturområdet och idrottsanläggningen utreds.

Hänsyn

I anslutning till området finns ett elljusspår och i området ligger fornlämningar som behöver hanteras i detaljplanen.

Eftersom området ligger i anslutning till en större väg behöver även en eventuell gång- och cykelväg utredas.

I detaljplanearbetet utreds förutsättningarna för att ansluta till allmänt VA.

Gubbakulan

Ställningstaganden och konsekvenser

Gubbakulan eller Lunden drevs som folkpark fram till 1990-talet. Området är vackert beläget och kan exponeras mot södra infarten till Vrigstad. Lämplig användning kan vara någon verksamhet som kan ha nytta av platsens välkända namn eller av det exponerade läget utmed väg 30. Lämplig användning kan till exempel vara café eller handel.

Hänsyn

Området ligger inom ett område som utreds för en utvidgning av vattenskyddsområdet i Vrigstad. För att upprätthålla skyddet för vattentäkten behöver en tidig dialog hållas med Njudung Energi för att utreda vilka skyddsåtgärder som behöver vidtas samt vilka begränsningar som behöver finnas för att risken för förorening av vattentäkten minimeras.

En utveckling i området bör ta hänsyn till områdets kulturhistoria.

Till området finns utbyggt vatten- och avloppsnät och en befintlig infart från väg 30. Det finns också en grusad gång- och cykelväg till området.

Grönområden och park i Vrigstad

Vrigstad är den näst största och den äldsta tätorten i Sävsjö kommun, vilket troligen beror på det strategiska läget vid Vrigstadån och närheten till Nydala kloster. I Vrigstad finns redan idag fina grönområden och parker. I Vrigstad finns marknadsplatsen som används för marknadet ett par gånger om året. Marknadsplatsen används dock inte annars, och en utveckling av området som parkområde skulle förbättra områdets attraktivitet resten av året.

Länk till översiktsplanekartan för Vrigstad

Grönområden och park

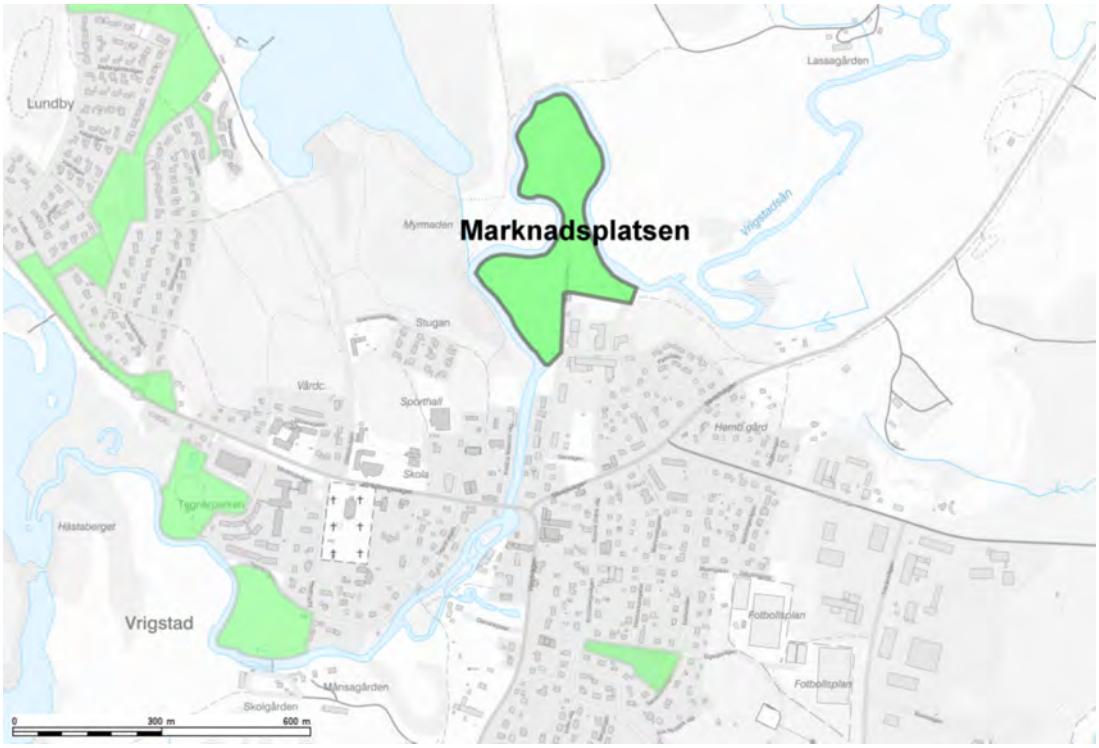

Marknadsplatsen

Ställningstaganden och konsekvenser

Området ligger i norra delen av Vrigstad och har de senaste åren använts som marknadsplats för Vrigstads marknad. Då området ligger inom översvämningsriskområde för Vrigstadsån så är det inte lämpligt för permanent bebyggelse. Däremot är området fortsatt lämpligt för tillfälliga arrangemang.

Området är också lämpligt för att utveckla som parkområde för att öka områdets attraktivitet resten av året.

Hänsyn

Inom området är det stor risk för översvämningar från Vrigstadsån. Lämplig bostadsbebyggelse bör inte uppkomma under 2,4 meter över normalvattennivån.

Transportinfrastruktur i Vrigstad

Vrigstad är den näst största och den äldsta tätorten i Sävsjö kommun, vilket troligen beror på det strategiska läget vid Vrigstadån och närheten till Nydala kloster. I Vrigstad finns några mindra vägreservat för att komma åt nya bostadsområden som inte beskrivs närmare här. Dessutom finns ett vägreservat för en förlängning av Trävaruvägen som skulle kunna avlasta en del av trafiken igenom Vrigstad.

Länk till översiktsplanekartan för Vrigstad

Transportinfrastruktur

Förlängning av Trävaruvägen

Ställningstaganden och konsekvenser

En förlängning av Trävaruvägen möjliggör för en del trafik att inte passera genom bostadsområden inne i Vrigstad. I samband med utvecklingen av verksamhetsområdena utmed Trävaruvägen, Stockarydsvägen mot Stockaryd samt Stockarydsterminalen i Stockaryd kan behovet av en ny väg för tyngre trafik som inte passerar igenom Vrigstad öka. Även om behovet inte finns idag, ser kommunen ett behov av att säkerställa att mark finns för en eventuell åtgärd i framtiden.

Hänsyn

Reservatet för en förlängning av Trävaruvägen passerar delvis över åkermark.

Stockaryd

Stockaryd är kommunens tredje största tätort med strax över 1000 invånare. Igenom Stockaryd passerar järnvägen och i orten finns både Stockarydsterminalen och en järnvägsstation.

Sammanhängande bostadsbebyggelse i Stockaryd

Stockaryd är kommunens tredje största tätort med strax över 1000 invånare. Igenom Stockaryd passerar järnvägen och i orten finns både Stockarydsterminalen och en järnvägsstation. I Stockaryd finns sedan innan ett detaljplanelagt område för bostäder som inte har blivit bebyggt. Efterfrågan på bostäder har länge varit låg, men en utveckling av Stockarydsterminalen skulle kunna öka efterfrågan. I närheten till Stockaryd finns dessutom möjlighet att bygga vid två sjöar för att öka attraktiviteten i samhället.

Länk till översiktsplanekartan för Stockaryd

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Östra Stockaryd

Ställningstaganden och konsekvenser

Område i nordöstra Stockaryd som redan är detaljplanelagt och där några tomter redan ligger ute för försäljning. Området har pekats ut sedan tidigare i översiktsplanen och är lämpligt för utveckling av småskalig bebyggelse. Genom att ta fram en ny detaljplan skulle tomtstorlekarna kunna ökas för att skapa en större attraktivitet och efterfrågan på tomter.

Hänsyn

Inom området finns en mellanlagringsplats för massor. När ny bostadsbebyggelse blir aktuell på mellanlagringsplatsen behöver en ny plats säkerställas.

Inom området finns också en gammal avfallstipp som kan vara förorenad.

En liten del av området ligger inom strandskyddsområde från en mindre göl. Eftersom sjön är liten kan Länsstyrelsen eventuellt upphäva strandskyddet runt sjön. Detta behöver beaktas i kommande detaljplanearbete.

Området är redan detaljplanelagt men det behöver säkerställas att ett separat beslut har tagit om införande av ett verksamhetsområde för allmänt VA innan eventuell utbyggnad av VA-nätet sker.

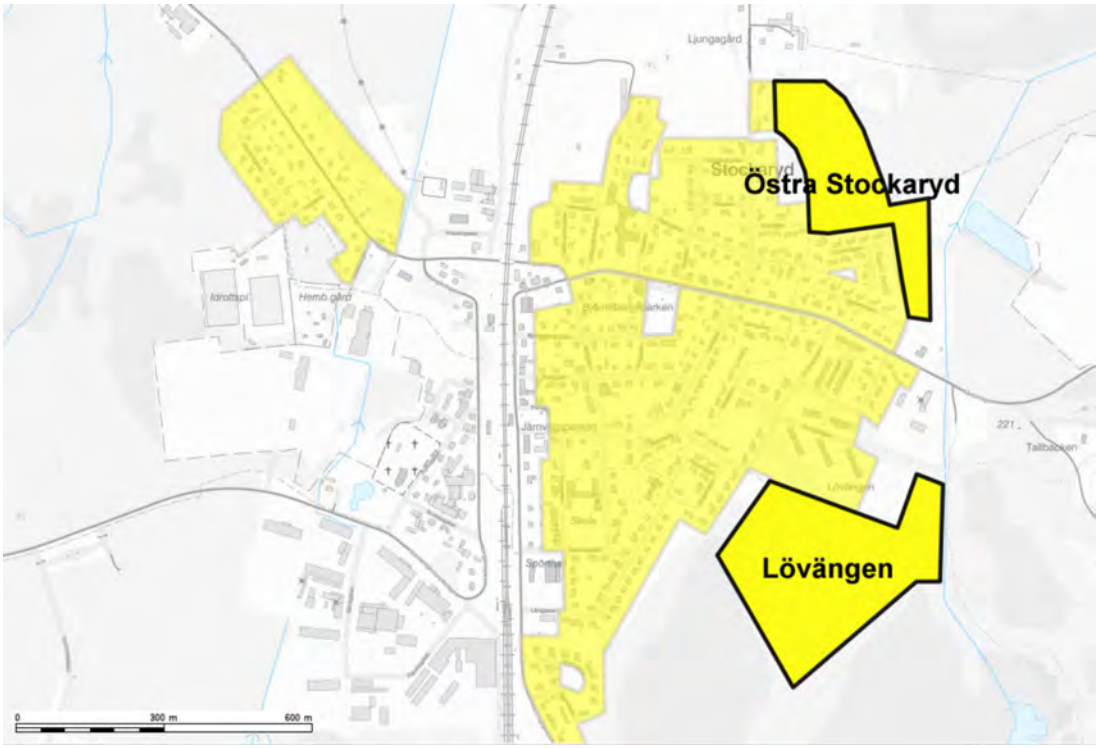

Lövängen

Ställningstaganden och konsekvenser

Område i sydöstra Stockaryd som är lämplig för utbyggnad av småskalig bostadsbebyggelse. Området ligger förhållandevis centralt och med närhet till Tallbackens friluftsområde.

Hänsyn

Blöta markförhållanden i omgivningen. I detaljplanearbetet behöver vattenförhållandena utredas. De blöta markförhållandena innebär också att förutsättningar för dricks-, spill- och dagvatten behöver utredas tidigt.

Området ligger delvis på ett redan fragmentiserat jordbruksmarksområde som är vad som finns kvar av en gammal jordbruksfastighet.

Mångfunktionell bebyggelse i Stockaryd

Stockaryd är kommunens tredje största tätort med strax över 1000 invånare. Igenom Stockaryd passerar järnvägen och i orten finns både Stockarydsterminalen och en järnvägsstation. Väster om Stockaryd finns den gamla bykärnan ifrån innan Stockaryd blev en stationsort. I anslutning till den finns möjlighet att omvandla ett område med mångfunktionell bebyggelse för att åter göra Stockaryd attraktivt.

Länk till översiktsplanekartan för Stockaryd

Mångfunktionell bebyggelse

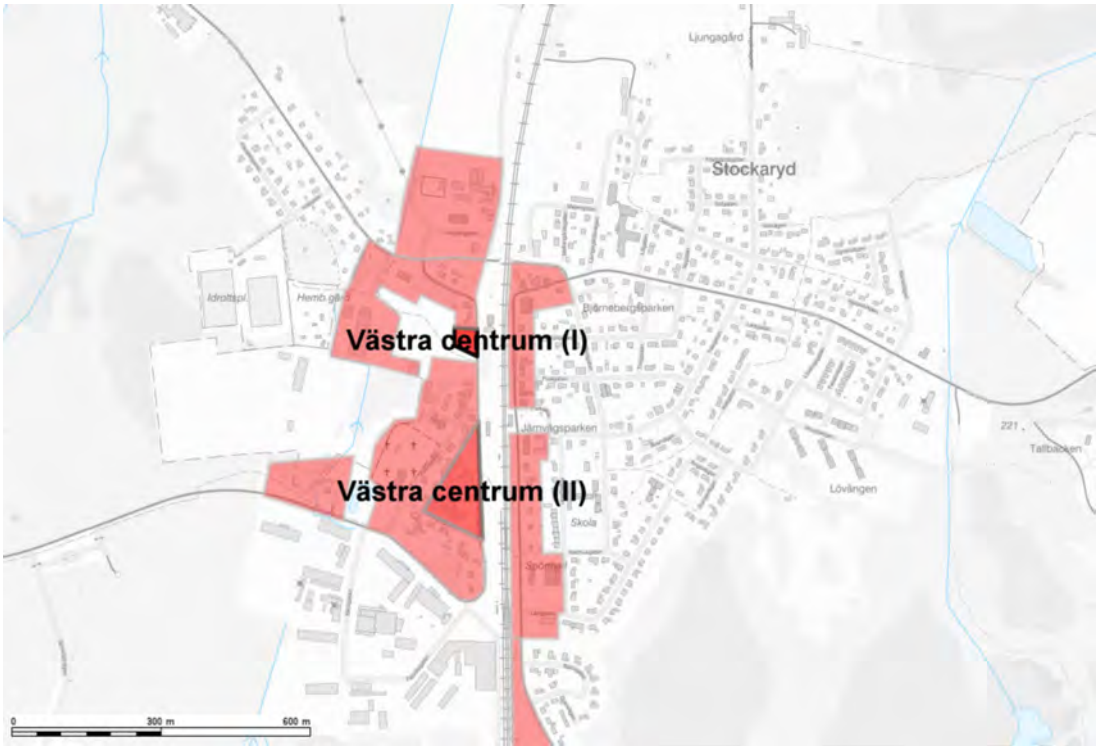

Västra centrum

Ställningstaganden och konsekvenser

Området direkt väster om järnvägen är lämpligt för utveckling av centrumbebyggelse i form av framförallt mindre butiker och tätare bostadsbebyggelse. I anslutning till området finns Kyrkogatan som förr i tiden fungerade som ortens västra centrum.

För en del av området handlar det om omvandling av industriområdet utmed Bangårdsgatan till verksamheter eller bostäder som är mer lämpliga med anledning av platsens placering nära stationen och för en del av området handlar det om att ianspråkta ett grönområde.

Hänsyn

Delar av området består idag av småindustri. Den delen av småindustrin som är miljöstörande bör successivt flyttas till mer renodlade verksamhetsområden längre från bostadsbebyggelse.

Inom området finns potentiellt förorenade områden som behöver undersökas.

Inom området finns en fördelningsstation som tillhör nätägaren E.on som behöver hanteras i kommande planering.

Närheten till både järnvägen och väg 761 innebär risker för buller och olyckor från transporter med farligt gods.

Hela Stockaryd är byggd runt våtmarker och det innebär att det ofta är blöta förhållanden. Även vid byggnation på tidigare bebyggd mark behöver det här hanteras.

Området kring stationen och gamla kyrkbyn i Stockaryd har höga kulturmiljövärden. Dessa behöver beaktas vid en utveckling av området. Det är exempelvis inte lämpligt med höga byggnader som förstör siluetten från kyrkan och småstadskaraktären som finns vid korsningen Kyrkogatan-Bangårdsgatan bör förvaras.

Förslaget är en utveckling av framför allt mindre butiker och tätare bostadsbebyggelse vilket även inkluderar att miljöstörande småindustrier bör flyttas. Detta innebär att nya anslutningspunkter kan komma att behöva dras fram. Eventuella berörda förorenade områden behöver utredas innan detta kan ske. Det behöver även säkerställas att dagoch dräneringsvatten är rätt kopplat i samband med omvandlingen.

Verkamheter och industri i Stockaryd

Stockaryd är kommunens tredje största tätort med strax över 1000 invånare. Igenom Stockaryd passerar järnvägen och i orten finns både Stockarydsterminalen och en järnvägsstation. Den stora utvecklingspotentialen för Stockaryd handlar om Stockarydsterminalen. Överflyttningen från väg till järnväg kan komma att möjliggöra en stor vinst för klimatet och därför är många verksamheter intresserade av att etablera sig i anslutning till terminalen.

Länk till översiktsplanekartan för Stockaryd

Verksamheter och industri

Stockarydsterminalen (etapp II)

Ställningstaganden och konsekvenser

Vid Stockarydsterminalen finns utvecklingspotential för terminalen. Kommunen vill att terminalen i framtiden också ska kunna användas som kombiterminal och därför avsätts större markområden för terminalens utveckling.

Ställningstagandena i översiktsplanen följer den fördjupade översiktsplanen för Stockaryds samhälle som antogs av kommunfullmäktige 2009 (2009-10-19 §83). Även om den fördjupade översiktsplanen slutar gälla i samband med antagandet av den här översiktsplanen finns planens intentioner för Stockarydsterminalen kvar.

Söderut finns förutsättningar för tre till fyra lastspår med spårlängd upp till 700 meter.

Ett stamspår kan vara möjligt att dra norrut över väg 761 för att där övergå i flera lastspår.

Hänsyn

Runt omkring terminalen finns våtmarker och sumpskogar som har höga naturvärden och som är viktiga att hantera på ett varsamt sätt.

De höga grundvattennivåerna och de många våtmarkerna kring terminalen innebär också en risk för översvämningar i perioder med skyfall eller långa perioder av regn. En vidareutveckling av området innebär troligen stora hårdgjorda ytor, vilket innebär ännu större risker. Vattenförhållandena försvårar också framtida exploatering inom området.

En grundlig dagvattenutredning behöver utföras i ett tidigt skede för hela utvecklingen av Stockarydsterminalen. Utredningen blir avgörande för hur försörjningen av allmänna vattentjänster kan ske. Med tanke på risken för stora mängder dag- och dräneringsvatten är det troligt att det behöver tas omhand lokalt på den egna fastigheten.

Det stora markanspråket innebär att det kan uppkomma behov av gröna korridorer för att inte fragmentisera naturområden för mycket.

En arkeologisk utredning har redan genomförts för stora delar av området. Strax norr om väg 761 finns en fornåker som behöver utredas ytterligare.

Inom området finns ett antal potentiellt förorenade områden.

Delar av området ligger inom strandskyddsområde från en mindre göl. Eftersom sjön är liten kan Länsstyrelsen eventuellt upphäva strandskyddet runt sjön. Detta behöver beaktas i kommande detaljplanearbete.

Karta från den gamla fördjupade översiktsplanen som visar hur Stockarydsterminalen kan utvecklas och som fortfarande är ett viktigt underlag för kommande planering i Stockarydsterminalen.

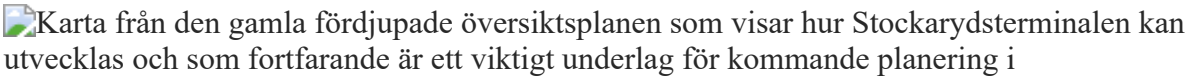
Karta från den gamla fördjupade översiktsplanen som visar hur Stockarydsterminalen kan utvecklas och som fortfarande är ett viktigt underlag för kommande planering i Stockarydsterminalen.

Stockarydsterminalen söder (lång sikt)

Ställningstaganden och konsekvenser

Stort område söder om Stockaryd. Utvecklingen är eventuellt lämpligt på lång sikt och för verksamheter som drar nytta av närheten till Stockarydsterminalen. Området ska tillsammans med Stockarydsterminalen väster utredas för kommande utveckling av Stockarydsterminalen.

Hänsyn

Området ligger på en höjd som troligtvis inte är lika blöt som markerna generellt runt Stockaryd är.

Även om det här området inte är blött så skulle en exploatering av området innebära hårdgörande av ytor vilket leder till högre tryck på de omkringliggande mossarna. Vid en exploatering är det alltså av största vikt att behandla vattenfrågor med stor försiktighet.

En grundlig dagvattenutredning behöver utföras i ett tidigt skede för hela utvecklingen av Stockarydsterminalen. Utredningen blir avgörande för hur försörjningen av allmänna vattentjänster kan ske. Med tanke på risken för stora mängder dag- och dräneringsvatten är det troligt att det behöver tas omhand lokalt på den egna fastigheten.

Området består idag av en mängd olika fastigheter som ägs av många olika privatpersoner. En framtida exploatering skulle kräva att kommunen eller bolaget Stockarydsterminalen köper in fastigheterna.

Det stora markanspråket innebär att det kan uppkomma behov av gröna korridorer för att inte fragmentisera naturområden för mycket.

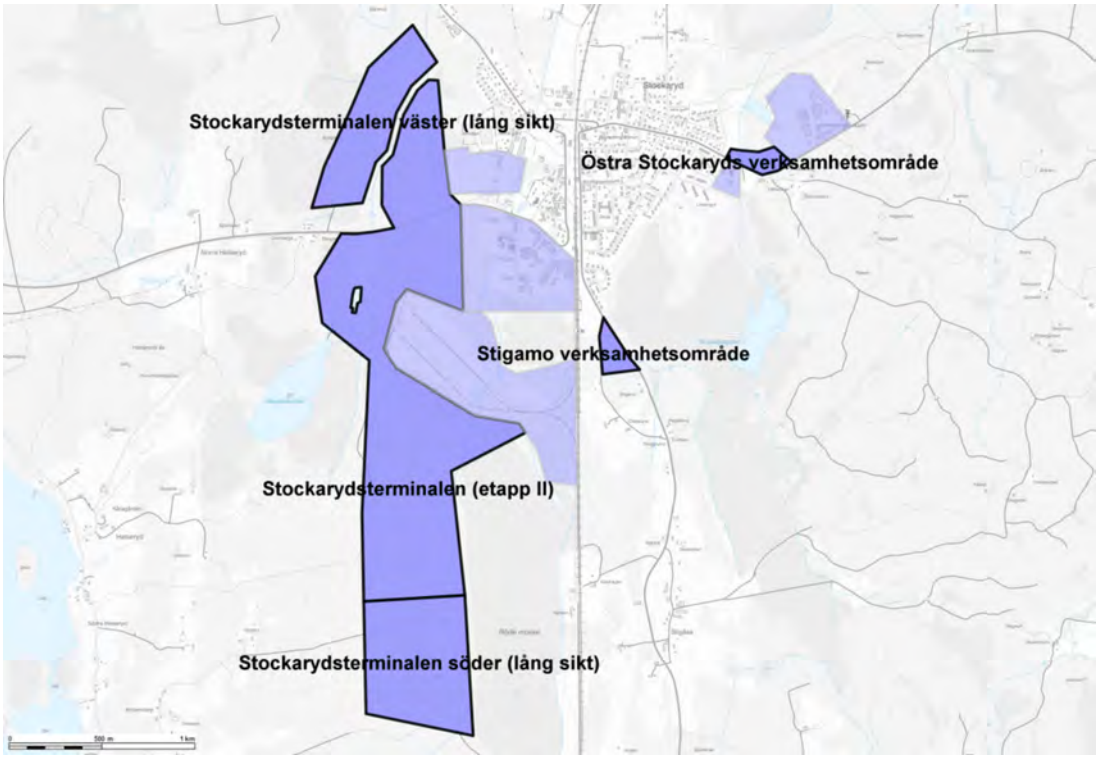

Stockarydsterminalen väster (lång sikt)

Ställningstaganden och konsekvenser

Område väster om den tänkta anslutningsvägen mellan väg 761 och 763. Området ska tillsammans med Stockarydsterminalen söder utredas för kommande utveckling av Stockarydsterminalen.

Hänsyn

Området består till stora delar av sumpskogar. De höga grundvattennivåerna och de många våtmarkerna kring Stockaryd innebär en risk för översvämningar i perioder med skyfall eller långa perioder av regn. En vidareutveckling av området innebär troligen stora hårdgjorda ytor, vilket innebär ännu större risker. Vattenförhållandena försvårar också framtida exploatering inom området.

Innan området kan utvecklas ska eventuella naturvärden i området utredas.

Det stora markanspråket innebär att det kan uppkomma behov av gröna korridorer för att inte fragmentisera naturområden för mycket.

Östra Stockaryds verksamhetsområde

Ställningstaganden och konsekvenser

Område öster om Stockaryd som bland annat är lämpligt för utflyttning av de verksamheter som ligger väster om järnvägen. Området är inte lämpligt för bullrande eller miljöstörande verksamheter.

Hänsyn

Området ligger i anslutning till väg 761, varifrån det behövs ordnas en säker infartsväg.

Hela Stockaryd är byggd runt våtmarker och det innebär att det ofta är blöta förhållanden som behöver beaktas i kommande planering och lovgivning.

Området ligger i anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmänt VA. Innan utbyggnation kan ske behöver dock grundliga dagvattenutredningar utföras i ett tidigt skede.

Stigamo verksamhetsområde

Ställningstagande och konsekvenser

Område söder om Stockaryd utmed väg 756 mot Rörvik. Området är bland annat lämpligt för utflyttning av verksamheter från området väster om järnvägen. Idag består området av skogsmark.

Hänsyn

Närheten till järnvägen innebär risker för buller och olyckor från transporter med farligt gods.

Området ligger i anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmänt VA. Innan utbyggnation kan ske behöver dock grundliga dagvattenutredningar utföras i ett tidigt skede.

Transportinfrastruktur i Stockaryd

Stockaryd är kommunens tredje största tätort med strax över 1000 invånare. Igenom Stockaryd passerar järnvägen och i orten finns både Stockarydsterminalen och en järnvägsstation. I anslutning till Stockarydsterminalen behöver kommunen verka för ett antal förändringar för att möjliggöra en fortsatt utveckling. Det handlar bland annat om förlängning av spår och en ny södergående växel.

Länk till översiktsplanekartan för Stockaryd

Transportinfrastruktur

Anslutningsväg mellan väg 761 och 763

Ställningstaganden och konsekvenser

Sävsjö kommun har i samband med att Trafikverket byggde om väg 761 mellan Gamla Hjälmseryd och Stockarydsterminalen åtagit sig att bygga en ny anslutningsväg mellan Stockarydsterminalen och väg 763 som går mot Vrigstad. Vägen kan fungera som industrigata eller liknande och kan utvecklas i samband med omgivande verksamhetsområde.

Vägens dragning ska fastställas i senare skede.

Hänsyn

I samband med att Trafikverket byggde om väg 761 slöts en överenskommelse där kommunen ålades att bygga en kompletterande anslutning mellan Stockarydsterminalen och väg 763 mot Vrigstad.

I området är det känsliga vattenförhållanden med våta förhållanden.

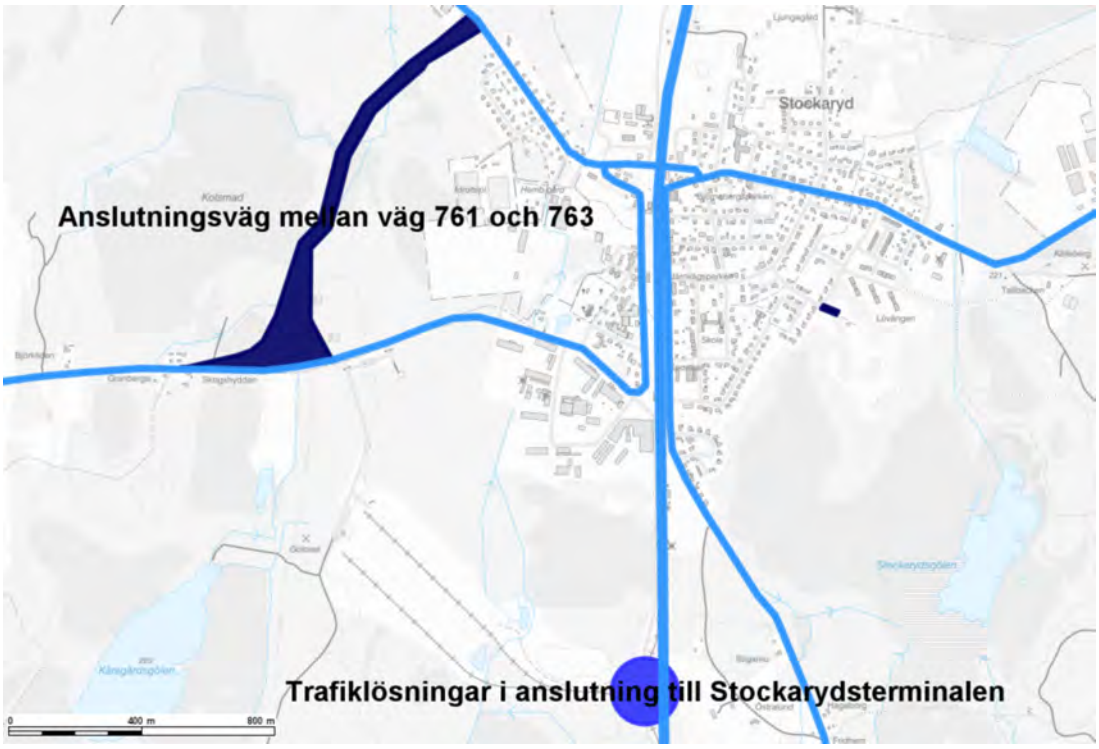

Trafiklösningar i anslutning till Stockarydsterminalen

Ställningstaganden och konsekvenser

Det finns ett behov av att komplettera järnvägslösningen till Stockarydsterminalen för att fortsätta utvecklingen för området. Flera saker är på gång – bland annat etablering av en södergående växel, förlängning av spår 11 och etableringen av ett nytt spår. En funktionsutredning har tagits fram av Trafikverket som kan användas som underlag för det fortsatta arbetet.

Hänsyn

Ingen särskild hänsyn behöver tas.

Rörvik

Rörvik är kommunens fjärde största tätort med ungefär 500 invånare och ligger utmed järnvägen, men utan tågstation. Rörvik ligger mittemellan flera sjöar och har stor potential för att bli en attraktiv boendeort.

Sammanhängande bostadsbebyggelse i Rörvik

Rörvik är kommunens fjärde största tätort med ungefär 500 invånare och ligger utmed järnvägen, men utan tågstation. Rörvik ligger mittemellan flera sjöar och har stor potential för att bli en attraktiv boendeort. Utvecklingen av bostäder i Rörvik kan med fördel ske i närheten av de omgivande sjöarna. Den nya gång- och cykelvägen i Rörvik möjliggör en fortsatt utveckling av bostäder utmed Allgunnens norra strand, med möjlighet att ta sig in i tätortens centrum gående eller med cykel.

Länk till översiktsplanekartan för Rörvik

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Svinasjön

Ställningstaganden och konsekvenser

Område öster om Svinasjön som till viss del redan är planlagt men där området behöver planeras om.

Området fanns med i förra översiktsplanen, men har omarbetats för att kunna möjliggöra fler bostäder.

Hänsyn

Delar av området ligger inom strandskyddsområde från Svinasjön. Eftersom området är utpekat som område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) kan det gå att upphäva eller få dispens från strandskyddet. Området är viktigt för utvecklingen i Rörvik och bedöms skapa underlag för både offentlig och kommersiell service i Rörvik.

En liten del av området ianspråktar en del av ett litet jordbruksområde som redan fragmentiserats i samband med byggnation av närliggande verksamhetsområden.

Området ligger inom ett avstånd till befintligt verksamhetsområde som bör medge att dessa områden ansluts till det allmänna VA-nätet.

Området ligger vid Svinasjön som omfattas av miljökvalitetsnormerna för vatten. Svinasjön uppnår för närvarande inte god kemisk status.

När det gäller den kemiska statusen är nivåerna av bromerade difenyletrar och kvicksilver för höga – dessa undantas dock från normerna i form av mindre stränga krav med anledning av att de orsakats av luftburna föroreningar och omfattar i princip alla vattendrag i Sverige. Vid planläggning är det alltså framförallt viktigt att inte orsaka förvärrad påverkan på vattenförekomsten.

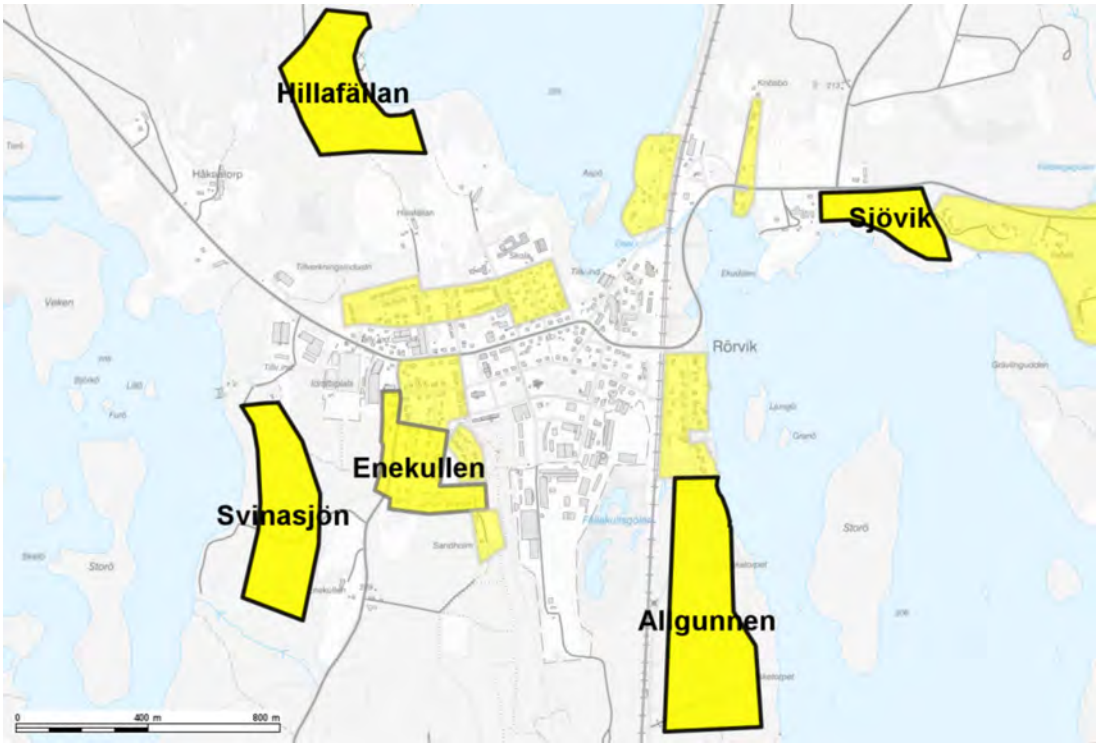

Allgunnen

Ställningstaganden och konsekvenser

Området ligger utmed Allgunnen i Rörviks sydöstra del. Området blir en naturlig fortsättning på bebyggelsen utmed Strandgatan och ger förutsättning för attraktiva tomter i strandnära läge.

Hänsyn

Området ligger i närheten av järnvägen och hänsyn behöver tas till både risken för olyckor för transporter för farligt gods och risken för höga bullernivåer.

Delar av området ligger inom strandskyddsområde från Allgunnen. Eftersom området är utpekat som område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) kan det gå att upphäva eller få dispens från strandskyddet. Området är viktigt för utvecklingen i Rörvik och bedöms skapa underlag för både offentlig och kommersiell service i Rörvik.

Området ligger inom ett avstånd till befintligt verksamhetsområde som bör medge att dessa områden ansluts till det allmänna VA-nätet. Vid eventuell utbyggnad av spill- och dagvattennätet i området behöver hänsyn tas till att det ligger inom ett vattenskyddsområde, vilket kan fördyra utbyggnationen.

Området ligger vid Allgunnen som omfattas av miljökvalitetsnormerna för vatten. Allgunnen uppnår för närvarande inte god ekologisk eller kemisk status.

När det gäller den kemiska statusen är nivåerna av bromerade difenyletrar och kvicksilver för höga – dessa undantas dock från normerna i form av mindre stränga krav med anledning av att de orsakats av luftburna föroreningar och omfattar i princip alla vattendrag i Sverige. Den ekologiska

statusen påverkas bland annat av jordbruk och enskilda avlopp. Vid planläggning är det alltså framförallt viktigt att inte orsaka förvärrad påverkan på vattenförekomsten, men planläggning kan också möjliggöra att vissa enskilda avlopp ansluts till allmänna vatten- och avloppssystem vilket kan komma att minska den negativa påverkan på sjön.

Inom området finns flera möjliga fornlämningar. En arkeologisk utredning behöver genomföras i samband med att en detaljplan tas fram.

Inom området finns idag en telemast.

Hillafällan

Ställningstaganden och konsekvenser

Område norr om Rörvik som kan bli lämpligt för byggnation på lång sikt.

Hänsyn

Området ligger norr om två jordbruksfastigheter som ligger i utkanten på Rörvik. En lämplig tillfartsväg behöver troligen gå över någon av jordbruksfastigheterna. Frågan om tillfartsväg får lösas i kommande planarbete.

Delar av området ligger inom strandskyddsområde från Hillen. Eftersom området är utpekat som område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) kan det gå att upphäva eller få dispens från strandskyddet. Området är viktigt för utvecklingen i Rörvik och bedöms skapa underlag för både offentlig och kommersiell service i Rörvik.

Skolan och förskolan använder idag delar av naturområdet till undervisning och rekreation.

Vid detaljplanearbete ska möjligheten till en promenadslinga runt sjön säkerställas.

Inom området finns möjliga fornlämningar. En arkeologisk utredning behöver genomföras i samband med att en detaljplan tas fram.

För att omfattas av kravet på allmänt VA behöver byggnationen uppgå till ett flertal fastigheter. En utredning av behovet av de tre vattentjänsterna behöver utföras innan beslut kan tas.

Området ligger vid Hillen som omfattas av miljökvalitetsnormerna för vatten. Hillen uppnår för närvarande inte god kemisk status.

När det gäller den kemiska statusen är nivåerna av bromerade difenyletrar och kvicksilver för höga – dessa undantas dock från normerna i form av mindre stränga krav med anledning av att de orsakats av luftburna föroreningar och omfattar i princip alla vattendrag i Sverige. Vid planläggning är det alltså framförallt viktigt att inte orsaka förvärrad påverkan på vattenförekomsten.

Sjövik

Ställningstagande och konsekvenser

Område öster om Rörvik utmed Allgunnens norra strand. Området är lämpligt för förtätning av bostäder men bör detaljplaneläggas först.

Hänsyn

Området ligger inom strandskyddsområde från Allgunnen. Eftersom området är utpekat som område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) kan det gå att upphäva eller få dispens från strandskyddet. Området är viktigt för utvecklingen i Rörvik och bedöms skapa underlag för både offentlig och kommersiell service i Rörvik.

Allgunnen är vattentäkt för Rörvik och Lammhult och omfattas av vattenskyddsområde. En utveckling inom området skulle kunna innebära att fler måste ansluta sig till allmänt vatten och avlopp, vilket minskar riskerna för miljöbelastning på Allgunnen.

För att omfattas av kravet på allmänt VA behöver byggnationen uppgå till ett flertal fastigheter. En utredning av behovet av de tre vattentjänsterna behöver utföras innan beslut kan tas.

Området ligger vid Allgunnen som omfattas av miljökvalitetsnormerna för vatten. Allgunnen uppnår för närvarande inte god ekologisk eller kemisk status.

När det gäller den kemiska statusen är nivåerna av bromerade difenyletrar och kvicksilver för höga – dessa undantas dock från normerna i form av mindre stränga krav med anledning av att de orsakats av luftburna föroreningar och omfattar i princip alla vattendrag i Sverige. Vid planläggning är det alltså framförallt viktigt att inte orsaka förvärrad påverkan på vattenförekomsten.

Inom området finns möjliga fornlämningar. En arkeologisk utredning behöver genomföras i samband med att en detaljplan tas fram.

Enekullen

Ställningstaganden och konsekvenser

Område i södra delen av Rörvik. Området är redan detaljplanelagt för bostäder och utvecklingen borde fortsätta med småhus. För att göra området mer attraktivt är det möjligt att göra om detaljplanen för att kunna erbjuda större tomter.

Hänsyn

I Enekullen finns redan allmänt dricks-, spill- och dagvatten framdraget. Vid nyanslutningar behöver det säkerställas att anslutningarna sker korrekt.

Mångfunktionell bebyggelse i Rörvik

Rörvik är kommunens fjärde största tätort med ungefär 500 invånare och ligger utmed järnvägen, men utan tågstation. Rörvik ligger mittemellan flera sjöar och har stor potential för att bli en attraktiv boendeort. I tätortens nordöstra del finns området Oset där det tidigare har funnits verksamheter och bostäder blandat. Nu är det inte så mycket verksamheter kvar på platsen, vilket möjliggör en omvandling till en mångfunktionell bebyggelse.

Länk till översiktsplanekartan för Rörvik

Mångfunktionell bebyggelse i Rörvik

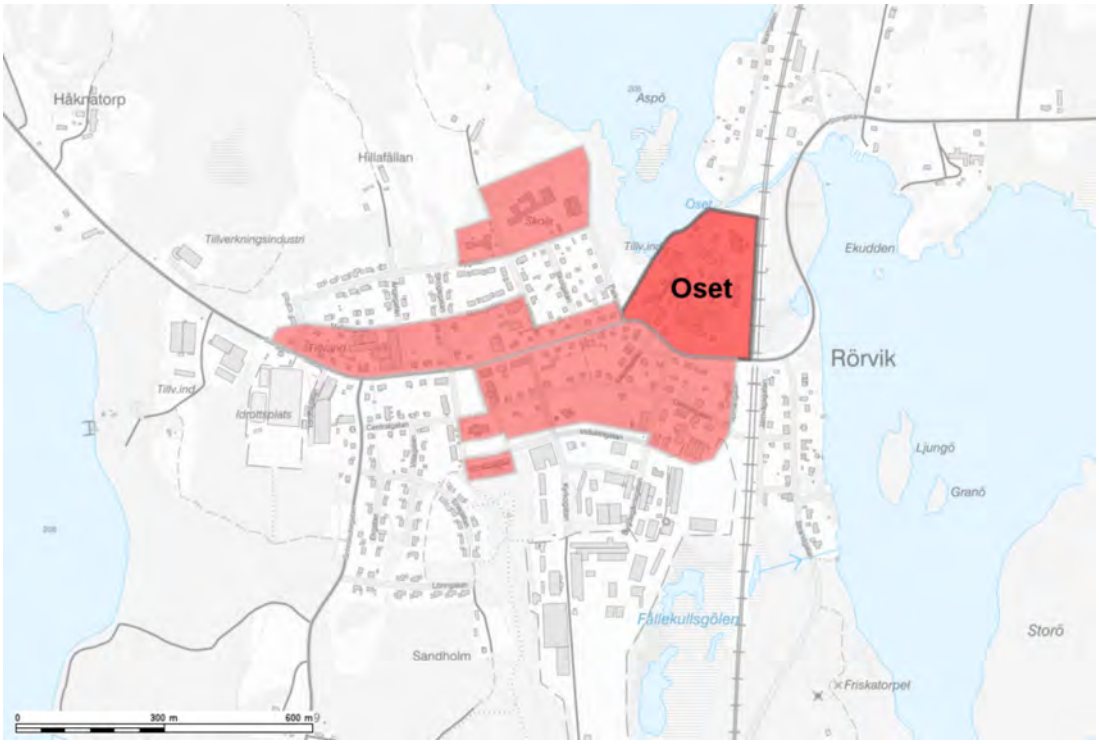

Oset

Ställningstaganden och konsekvenser

Område centralt i Rörvik där det idag finns både industrilokaler och bostäder. Området är lämpligt att omvandla mot mer bostadsbebyggelse och för att skapa ett attraktivare centrumområde i Rörvik.

Hänsyn

Inom området finns flera potentiellt förorenade områden.

Området omfattas delvis av strandskydd, men borde anses vara ianspråktaget på ett sådant sätt att det saknar betydelse för strandskyddens syfte. En exploatering av området skulle kunna stärka allmänhetens tillgång till strandområdet.

Området ligger i närheten av järnvägen och hänsyn behöver tas till både risken för olyckor för transporter för farligt gods och risken för höga bullernivåer.

Delar av området ligger inom strandskyddsområde från Hillen. Strandområdet är redan ianspråktaget av befintlig bebyggelse och därför kan det finnas underlag för att upphäva eller få dispens från strandskyddet. Detta behöver beaktas i kommande detaljplanearbete.

Vid omvandling av industrilokaler till bostadsbebyggelse behöver berörda förorenade områden först utredas för att kunna avgöra hur stor kostnaden blir för att dra fram nya anslutningar av allmänt VA.

Verksamheter och industri i Rörvik

Rörvik är kommunens fjärde största tätort med ungefär 500 invånare och ligger utmed järnvägen, men utan tågstation. Rörvik ligger mittemellan flera sjöar och har stor potential för att bli en attraktiv boendeort. I Rörvik är inte en nyetablering av stora verksamheter eller industrier lämplig, men för befintliga verksamheter och nya mindre verkamheter säkerställs möjlighet att utvecklas.

Länk till översiktsplanekartan för Rörvik

Verksamheter och industri

Håknatorp

Ställningstaganden och konsekvenser

Området ligger utmed väg 744 väster om Rörvik. Området är lämpligt för bullrande och ytkrävande verksamheter. Fördelen med området är framförallt att ingen tung trafik behöver passera igenom Rörvik då vägen leder ut mot väg 30.

Hänsyn

Området omfattar en del av en jordbruksfastighet. Vid byggnation ska lämpligheten utredas närmare med tanke på ianspråktagande av jordbruksmark.

Området angränsar till befintligt verksamhetsområde. Vilken typ av verksamhet som etablerar sig här avgör hur utbyggnationen av allmänt VA ska ske och pumpstationens kapacitet behöver utredas.

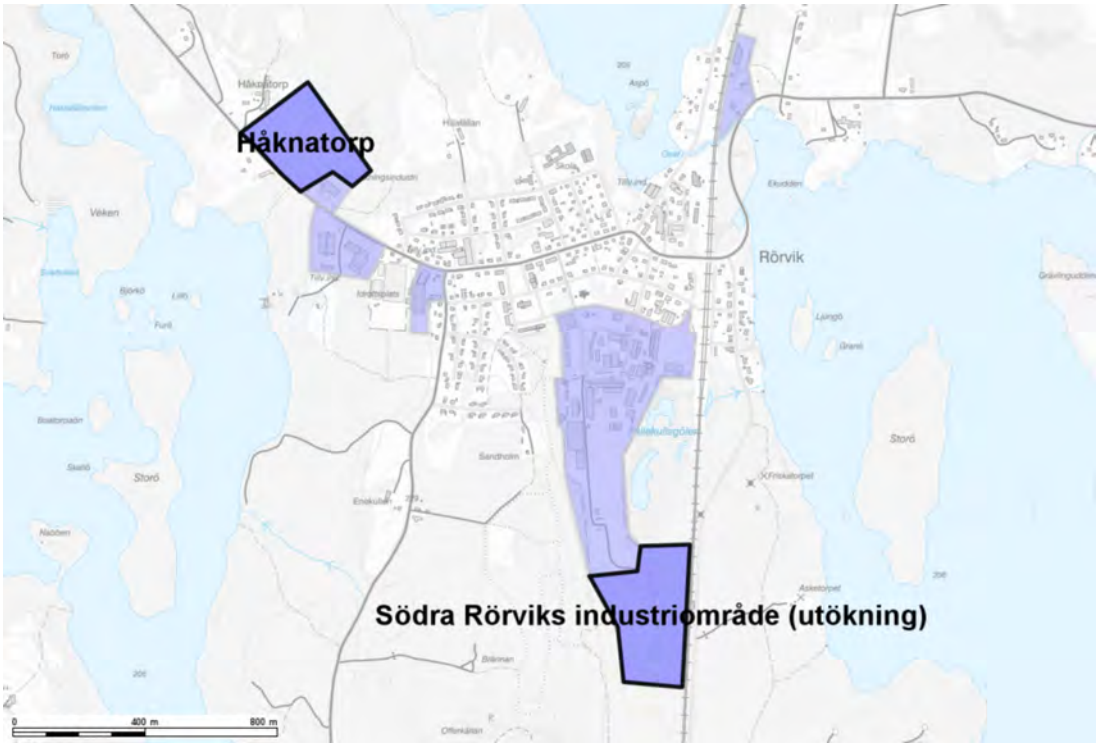

Södra Rörviks industriområde (utökning)

Ställningstaganden och konsekvenser

Lämpligt område för utbyggnad av de befintliga industrierna. Området är inte lämpligt för nyetablering av industrier.

Hänsyn

Området ligger i närheten av järnvägen och hänsyn behöver tas till både risken för olyckor för transporter för farligt gods och risken för höga bullernivåer.

Området ligger i anslutning till Rörviks elljusspår som också fungerar som friluftsområde. Norr om området ligger Fållekullsgölen som kan vara viktig för fördröjning och rening av dagvatten från de befintliga verksamheterna.

Inom eller i närheten av området kan det finnas förorenade områden.

Då området inte anses lämpligt för nyetablering av industrier ses inga hinder mot att utvidga verksamhetsområdet för allmänt VA (av hushållskaraktär). Vid översyn av skyddsföreskrifterna för Allgunnens vattentäkt kan detta komma att begränsa vissa typer av verksamheter som får etablera sig här.

Transportinfrastruktur i Rörvik

Rörvik är kommunens fjärde största tätort med ungefär 500 invånare och ligger utmed järnvägen, men utan tågstation. Rörvik ligger mittemellan flera sjöar och har stor potential för att bli en attraktiv boendeort. Igenom Rörviks bostadsområden passerar godstransporter för att ta sig till verksamheterna i södra delen. Därför finns ett behov av att dra om vägen så att den inte passerar bostäderna. Det finns också ett behov av att långsiktigt säkerställa ett område för en eventuell framtida station ifall det skulle bli aktuellt i framtiden.

Länk till översiktsplanekartan för Rörvik

Transportinfrastruktur

Åtgärder utmed Kyrkogatan

Ställningstaganden och konsekvenser

Kyrkogatan fungerar som infartsväg till det södra industriområdet i Rörvik, vilket innebär att en del tyngre trafik passerar på vägen. För att skapa en bättre trafikmiljö bör det utredas om det går att genomföra några åtgärder för att öka tryggheten och säkerheten utmed vägen.

Hänsyn

Hänsyn behöver tas till framförallt oskyddade trafikanter.

Åtgärderna bör inte påverka bullernivåerna negativt och bör fokusera på att hålla nere hastigheten på trafiken som passerar.

En förstudie togs fram 2007 som föreslog att en ny väg skulle ansluta till industriområdet västerifrån. Förstudien bedöms vara inaktuell, men kan vara användbar i fortsatt arbete.

Tågstation Rörvik

Ställningstaganden och konsekvenser

Ett område i anslutning till järnvägen avsätts för att säkerställa en möjlighet att i framtiden återetablera tågstationen i Rörvik. Detta kommer troligen inte bli aktuellt på kort sikt, men kommunen anser att ett stationsläge i Rörvik är lämpligt på längre sikt.

Eftersom södra stambanan är en statlig järnväg som ligger under Trafikverkets ansvar är det också Trafikverket som beslutar om järnvägens framtid. Idag finns inga planer från Trafikverket om att bygga en ny station i Rörvik, men kommunen kan i olika sammanhang spela in behovet av ändringar i det statliga järnvägsnätet till Trafikverket. För att en järnvägsstation ska bli aktuell måste också Jönköpings länstrafik se ett behov att trafikera den.

Hänsyn

Ingen särskild hänsyn behöver tas.

Övriga kommunen

För övriga kommunen har framförallt bytespunkter mellan olika transportslag lyfts fram. Dessa kan utvecklas för att möjliggöra mer hållbart resande. Dessutom finns två plankorsningar över järnvägen som behöver åtgärdas för att öka säkerheten. I övrigt har stora delar av kommunen pekats ut som landsbygd där en utveckling är lämplig utifrån de generella ställningstaganden som finns i översiktsplanen.

Länk till översiktsplanekartan för hela kommunen

Transportinfrastruktur

Bytespunkter i kommunen

Ställningstaganden och konsekvenser

Utmed kollektivtrafikstråk och andra viktiga transportstråk i kommunen pekas ett antal bytespunkter ut. De är tänkta att fungera som platser på landsbygden där det blir möjligt att byta mellan olika trafikslag. Syftet med bytespunkterna är att se till hela resan och möjliggöra för boende på landsbygden att använda sig av kollektivtrafik för en del av resan. Bytespunkterna ska också kunna fungera som parkeringsplatser vid samåkning. På bytespunkterna ska det finnas minst fyra parkeringsplatser för bil och ett väderskyddat cykelställ. Dessutom ska det finnas en skylt som anger att det är en pendlarparkering.

De bytespunkterna som pekas ut i kommunen ligger utmed väg 30, 127 och 761. För boendes i Stockaryd och Rörvik med omnejder ska det vara möjligt att kunna ta sig ut till Gamla respektive Nya Hjälmseryd utmed riksväg 30 för att samåka mot Jönköping/Växjö därifrån. Det gäller även boende i Möcklehult och Slätthult som kan ta sig till Bodaryd vid Hjälmsbodarna. Från Vrigstad mot Vetlanda via Sävsjö finns också ett antal behov – det handlar om att boendes i Hylletofta, Norra Ljunga, Vallsjön/Torset och Hultagård/Skepperstad med omnejder ska kunna ta sig ut till väg 127 för att nå en bytespunkt med goda möjligheter att parkera bilen. Utmed väg 761 handlar det om bytespunkter i Hjärtlanda, vid korsningen mot Hultsjö samt vid korsningen mot Häggatorp i närheten av infarten mot Ekeby.

Följande bytespunkter föreslås alltså:

- Stenshult/Hylletoftavägen vid Gnillinge utmed väg 127.
- Korsningen mot Norra Ljunga/Komstad utmed väg 127.
- Korsningen mot Torset/Vallsjön utmed väg 127.
- Korsningen vid Hultagård mot Skepperstad och Rudu utmed väg 127.
- Hjärtlanda utmed väg 761.
- Korsningen vid Björnskog mot Hultsjö utmed väg 761 (redan existerande pendlarparkering).
- Korsningen mot Häggatorp i närheten av infarten mot Ekeby utmed väg 761.

- Gamla Hjälmseryd utmed väg 30.
- Nya Hjälmseryd utmed väg 30 (redan existerande pendlarparkering).
- Bodaryd utmed väg 30.

Hänsyn

Vid utvecklande av bytespunkter är tillgängligheten och säkerheten viktigast att ta hänsyn till. Med anledningen av närheten till tungt trafikerade vägar med höga hastigheter behöver säkra miljöer finnas där det är möjligt att parkera på ett visst avstånd från vägen.

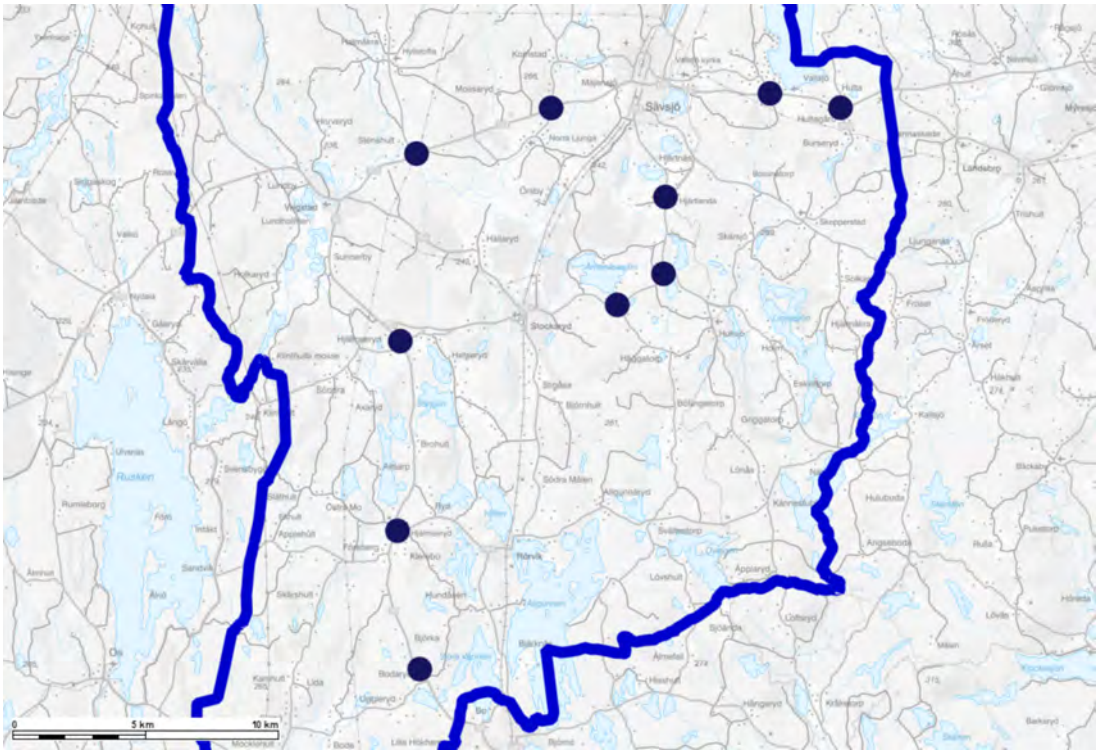

Gång- och cykelväg mellan Sävsjö och Stockaryd

Ställningstaganden och konsekvenser

I samband med att Njudung energi ska lägga en överföringsledning för vatten mellan Sävsjö och Stockaryd är det också lämpligt att bygga en gång- och cykelväg på den. Eftersom dragningen för överföringsledningen inte har beslutats än så pekas inte någon lämplig sträckning för gång- och cykelvägen ut i översiktsplanen.

Hänsyn

Då sträckningen inte har beslutats än finns inte heller någon särskild hänsyn för närvarande.

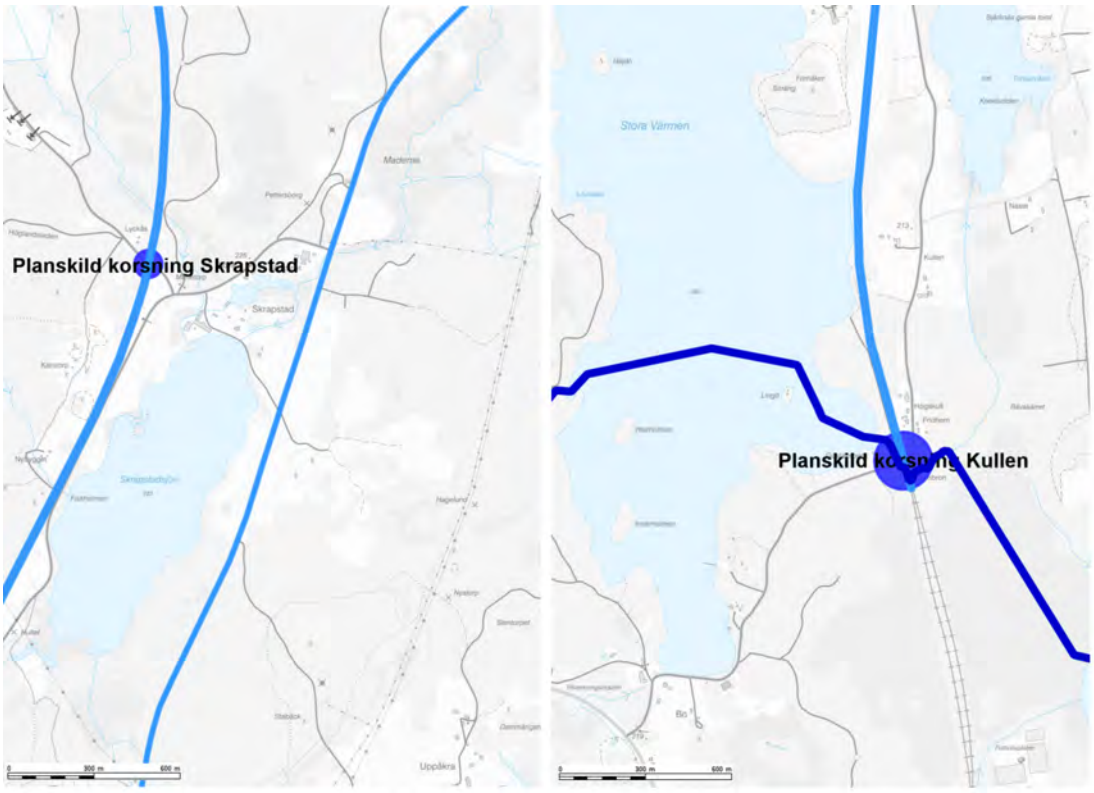

Nya planskilda korsningar vid Södra stambanan

Ställningstaganden och konsekvenser

På två platser i kommunen finns fortfarande plankorsningar över Södra stambanan. Dessa bör byggas om till planskilda korsningar och omfattar väg 822 vid Skrapstad och väg 740 vid Kullen vid gränsen till Växjö kommun.

Eftersom södra stambanan och de aktuella vägarna är statliga, ligger dessa under Trafikverkets ansvar och det är också Trafikverket som beslutar om järnvägens och vägarnas framtid. Idag finns inga planer från Trafikverket om att bygga om korsningarna, men kommunen kan i olika sammanhang spela in behovet till Trafikverket.

Hänsyn

Korsningen vid Kullen gränsar till Växjö kommun och därför behöver dialog föras med representanter därifrån.

Markanvändingstyper och tillhörande ställningstaganden

I mark- och vattenanvändningskartan har åtta områdestyper använts för kommunens utveckling. Dessa redovisas i det här avsnittet tillsammans med ett antal generella ställningstaganden för dem. I mark- och vattenanvändningskartan framgår det om ett område är utpekat för ändrad, utvecklad eller pågående användning.

Ändrad användning
En ändrad användning innebär att ett område idag har en annan typ av användning, men att kommunen anser att det är lämpligt att ändra användningen till den områdestyp som redovisas.

Utvecklad användning
Med utvecklad användning menar kommunen att områdestypen ska vara kvar, men att det finns förutsättningar för att utveckla området, till exempel genom förtätning eller annan förnyelse.

Pågående användning
En pågående användning innebär att den gällande områdestypen är lämplig även fortsättningsvis och att endast mindre förändringar i bebyggelsen är lämplig. Mindre förtätningar och kompletteringar tillåts, men väsentliga förändringar i områdets användning eller karaktär bör inte tillåtas.

Länk till översiktsplanekartan för hela kommunen

Mångfunktionell bebyggelse

Områden med mångfunktionell bebyggelse har stads- och tätortsmässig karaktär och innehåller verksamheter tillsammans med bostäder. För Sävsjö kommun innebär det en relativt stor flexibilitet – men verksamheter som inte bör tillåtas inom områden för mångfunktionell bebyggelse är miljöstörande industrier och ytkrävande verksamheter. En viktig förutsättning för den mångfunktionella bebyggelsen är platseffektivt utnyttjande av centrala markområden.

Generella ställningstaganden för mångfunktionell bebyggelse

- Vid utveckling i redan bebyggda områden ska hänsyn tas till omgivande bebyggelsekaraktär. Som stöd för bedömningen om omgivande bebyggelsekaraktär finns bland annat de kulturhistoriska underlag som kommunen tagit fram.
- Vid planering för bostäder ska behov av lokaler för skola, barnomsorg, vård, omsorg och socialt boende samt ytor för lek och rekreation hanteras tidigt i planprocessen.

- Funktionsblandning av bostäder, service, grönytor och verksamheter som inte orsakar olämpligt buller och andra störningar ska eftersträvas för en levande, hållbar livsmiljö.
- Inom områden för mångfunktionell bebyggelse ska oskyddade trafikanter prioriteras framför fordonstrafik. Logistik och varudistribution ska fungera smidigt och ske på ett hänsynsfullt sätt mot människor och stadsmiljö.
- Hänsyn ska tas till de lokaliseringsprinciper för verksamheter och handel som beskrivs i avsnittet om Näringsverksamhet.

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Områden med sammanhängande bostadsbebyggelse består huvudsakligen av bostäder. Områdena ligger ofta runtomkring tätorternas centrum och kan innehålla ett mindre antal servicefunktioner. Olika typer av särskilda boenden, skolor, förskolor och mindre butiker är också lämpliga inom områden med sammanhängande bostadsbebyggelsen.

Sammanhållen bebyggelse

I plankartan har ett antal områden med pågående sammanhängande bostadsbebyggelse pekats ut utanför detaljplanelagda områden. Dessa områden utgör kommunens bedömning om vad som i plan- och bygglagen kallas sammanhållen bebyggelse. Inom områdena krävs en utökad lovplikt enligt plan- och bygglagen 9 kap. 6 §. Områdena fastställdes i ett beslut av myndighetsnämnden 2011-06-16 §84 (länk till beskrivning av områdena).

Generella ställningstaganden för sammanhängande bostadsbebyggelse

- Vid planering för bostäder ska behov av lokaler för skola, barnomsorg, vård, omsorg och socialt boende samt ytor för lek och rekreation hanteras tidigt i planprocessen.
- Inom sammanhängande bostadsbebyggelse ska blandade boendeformer uppmuntras – alltså exempelvis småhus, radhus och flerfamiljshus av olika storlek och med olika ägandeformer.
- Inom de områden som pekas ut som sammanhållen bebyggelse krävs utökad lovplikt enligt plan- och bygglagen 9 kap. 6 §.
- Inom områden för sammanhängande bostadsbebyggelse ska oskyddade trafikanter prioriteras framför fordonstrafik. Logistik och varudistribution ska fungera smidigt och ske på ett hänsynsfullt sätt mot människor och stadsmiljö.
- Bostadsbebyggelse i kommunen ska i första hand utvecklas i mindre skala där mervärden lyfts fram – det kan till exempel handla om stationsnära, sjönära eller naturnära områden.

Verksamheter och industri

Användningen verksamheter och industri är områden för verksamheter som inte bör blandas med bostäder. Exempel kan vara verksamheter som är ytkrävande, genererar tung trafik eller som

påverkar omgivningen med buller och lukt.

Industriverksamheter

Industriverksamheter omfattar industrier eller annan typ av verksamheter som kan vara störande för omgivningen och som därför inte passar bra i närheten av bostäder eller mångfunktionell bebyggelse.

Transportintensiv verksamhet

Transportintensiva verksamheter omfattar logistikverksamhet och väldigt storskalig handelsverksamhet. Verksamheterna kännetecknas av att det transporteras väldigt mycket gods till eller från området, vilket innebär att det behöver en god planering med hänsyn till trafiksituationen.

Större besöksverksamheter

Större besöksanläggningar där verksamheter såsom idrottshallar, utomhusplaner och andra platser för idrottsverksamheter är samlade kallas i översiktsplanen för större besöksverksamheter. I praktiken omfattas kommunens allaktivitetsområden. Områdena kännetecknas av att de tidvis genererar ett stort parkeringsbehov och ibland kan orsaka störningar i form av höga ljud.

Generella ställningstaganden för verksamheter och industri

- Hänsyn ska tas till de lokaliseringsprinciper för verksamheter och handel som beskrivs i avsnittet om Näringsverksamhet.
- Inom områden för verksamheter och industri ska godstransporter få högsta prioritet. Men i trafikplaneringen inom områdena är det också viktigt att det finns gång- och cykelvägar och koppling till hållplats för kollektivtrafik för att säkra möjligheterna att ta sig fram för oskyddade trafikanter.
- AB Sävsjö industrifastigheter (ABSI) ska tillsammans med Utvecklingsavdelningen på kommunen säkerställa att det finns en beredskap av industri- och verksamhetsmark för kommande lokaliseringar.

Fritids- och idrottsanläggningar

Områdestypen fritids- och idrottsanläggningar omfattar områden som framförallt används för det aktiva föreningslivet. Det kan handla om fotbollsplaner, idrottshallar eller lokaler för ombyte. De anläggningarna som är insprängda i en mer blandad bebyggelse finns i områdestypen *mångfunktionell bebyggelse*.

Generella ställningstaganden för fritids- och idrottsanläggningar

- Det ska finnas minst ett allaktivitetsområde i varje tätort i kommunen – och det ska finnas utrymme för dessa att växa.
- Vid planering av nya bostäder och skolor ska behovet av lokaler och utemiljöer för idrott och rekreation beaktas i planprocessen.

- För att samhällets resurser ska kunna nyttjas så effektivt som möjligt är det nödvändigt att skapa förutsättningar för samnyttjande av lokaler, till exempel idrottshallar och samlingslokaler.
- För att underlätta för barn och för att främja hållbart resande ska anläggningar för idrott och rekreation lätt kunna nås via gång- och cykelvägar.
- Idrotts- och kulturanläggningar som alstrar höga ljud, exempelvis motorbanor, arenor för utomhusidrott eller utomhusscener för musik bör inte placeras i direkt anslutning till bostadsbebyggelse.

Tekniska anläggningar

Tekniska anläggningar är grundläggande funktioner för ett fungerande samhälle. De tekniska anläggningar som pekas ut är framförallt sådana som kräver stora ytor eller specifika platser och där användningstypen inte går ihop med andra användningstyper. I översiktsplanen pekas till exempel anläggningar för den allmänna vatten- och avloppsförsörjningen ut.

För områdestypen tekniska anläggningar har inga generella ställningstaganden tagits fram. Läs mer om förutsättningarna för den tekniska försörjningen i kommunen generellt under avsnittet om teknisk försörjning.

Landsbygd

Landsbygd är markområden som är möjliga för flera användningar men där det inte alltid är nödvändigt eller möjligt att ange vilka markområden som bör användas för vad. För landsbygden är det lämpligt att fastställa övergripande ställningstaganden som stöd för den fortsatta planeringen.

På landsbygden – liksom i tätorterna – finns det höga värden och motstående intressen. Trots det finns också möjligheter till att ta större mark i anspråk och att få ett lugnare och mer attraktivt boende. I tätorterna kan grundläggande service i form av till exempel affärer, skolor, vård och kollektivtrafik förläggas för att många personer ska ha närhet till dessa. På landsbygden kommer det alltid vara svårare att uppfylla dessa behov då det saknas befolkningsunderlag för det. Av samma anledning innebär också landsbygdsboende högre kostnader för kommunen i form av till exempel skolskjutsar och vägskötsel.

Å andra sidan finns också höga allmänna värden i att hålla landsbygden levande. Ett av de absolut viktigaste värdena är livsmedelsförsörjningen som drivs av lokala jordbruk. Genom att möjliggöra för landsbygdsutveckling skapas goda livsmiljöer för de som arbetar med jordbruk. En levande landsbygdsmiljö är också viktigt för besöksnäringen – både för de som besöker då och då och för de som äger fritidshus. Att det finns människor som bor på landsbygden innebär bättre förutsättningar för att bibehålla höga kultur- och naturvärden. Genom att hålla våra kulturmiljöer levande skapas också naturvärden i form av till exempel biologisk mångfald på landsbygden. Flera av kommunens Natura2000-områden och riksintressen för naturmiljön har värden som är beroende av till exempel betande djur eller slåtter av ängsmarker.

För att se ställningstaganden om byggande på jordbruksmark, se avsnittet Areella näringars markanvändning.

Byggande i traditionella bebyggelsemiljöer på landsbygden

Den äldre bebyggelsen är inte placerad på sin plats av en slump. Valet av byggplats styrdes av faktorer som det är viktigt att känna till och utgå från vid ny- och ombyggnad.

Utbyggnaden av traditionella bebyggelsemiljöer på landsbygden bör fortsatt byggas enligt tradition. Följande saker kan vara viktiga att ta hänsyn till:

Bebyggelsens lokalisering

Många äldre byar upplöstes vid skiftesreformerna under 1800-talet genom att gårdarna flyttades ut till ensamma lägen. De gamla byformerna, såsom radbyar, klungbyar och släktbyar, är extra bevarandevärda. Ofta kan man, trots bevarandeönskemålen, finna naturliga lägen för kompletterande ny bebyggelse i byn. Med lite kännedom om byns ursprungliga form och förutsättningar kan man försöka peka ut sådana platser. Vid val av helt nya tomtlägen utanför byar och samhällen bör man försöka finna sådana lägen som ”känns” naturliga. Torra lägen med naturlig markavrinning. Man ska inte behöva omfördela alltför stora schaktmassor i ett kulturlandskap då man skapar en ny tomt.

Figur med skisser som visar exempel på olika typer av typisk småländsk bebyggelsestruktur.

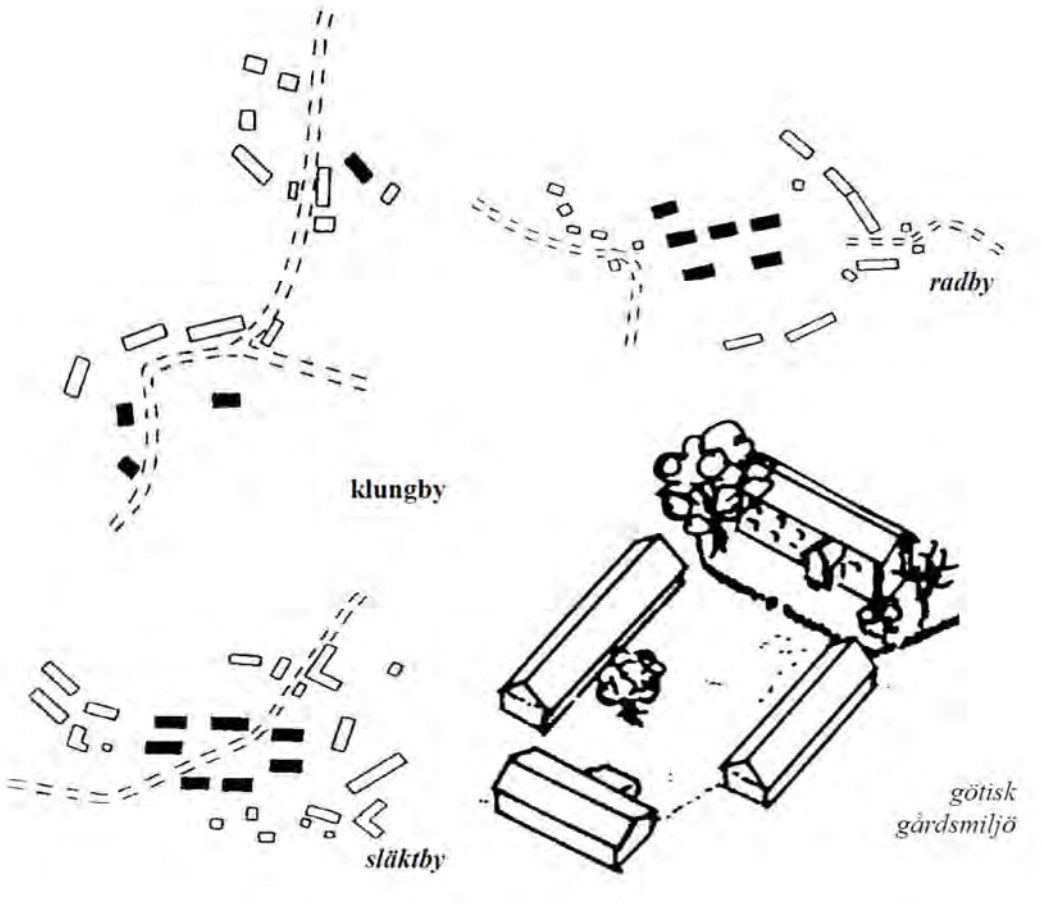

Gårdsmiljön

Trots stora förändringar, till följd av lagaskiftet, kan man i Sverige finna områden med olika gårdsformer. Den form som är vanligast i Sävsjö kommun är den så kallade ”götiska” gårdstypen. Mangårdsdelens byggnader är klart avskilda från fägårdens med en väg, ett staket eller annan hägnad.

Husplaner

De vanligaste hustyperna fram till slutet av 1800-talet var ”enkelstugor” respektive ”parstugor”. Båda hustyperna var byggda i liggtimmer och kunde uppföras i en eller två våningar. Vid sidan om dessa fanns det jordstugor för de egendomslösa. Den finare ”salsbyggnaden” började bli allt vanligare från slutet av 1800-talet. Denna kännetecknades bland annat av den sexdelade planlösningen.

Figur med skisser på olika typer av typiska småländska hustyper.

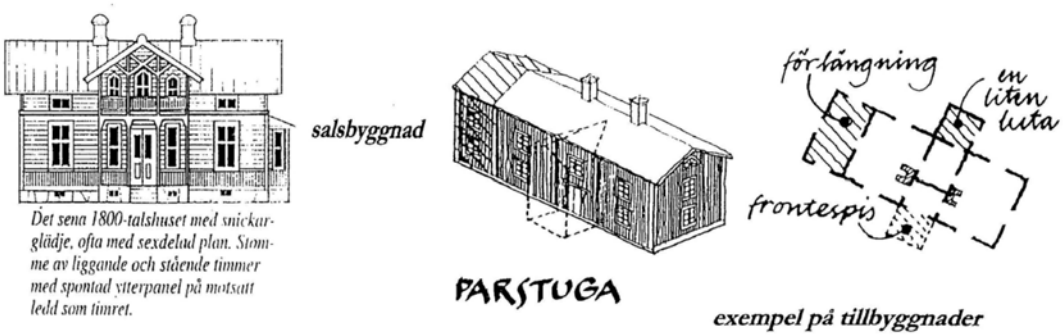

Nya byggnader

Nya byggnader kan med fördel hämta inspiration från äldre tradition. På så sätt underlättas anpassningen till miljön då man bygger på landsbygden. Träfasad, falurödfärg eller annan traditionell färgtyp, takvinkel på ca 34 grader, tak av lertegel är några sådana exempel.

Tillbyggnader

Genom att studera äldre tillbyggnader finner man ofta sådana former som känns acceptabla:

- En enkelstuga kan utökas till en parstuga
- En utskjutande frontespis i byggnadens mitt
- En liten luta (”huttave”) på gaveln eller baksidan
- En förlängning av byggnaden
- En vinkel ut på baksidan

Uthus

Uthus bör byggas fristående. En sammanbyggd ekonomidel/garagedel passar inte in i en kulturbygd. Uthusen kan med fördel byggas som flygelbyggnader. Takvinkeln kan göras brantare på ett uthus än på bostadshuset.

Trädgård

I trädgården bör det planteras traditionella trädgårdsväxter såsom fruktträd, bärbuskar, syrén, hägg, och så vidare. Alltför stora, platta, rektangulära gräsytor kan ibland se främmande ut i kulturlandskapet.

Generella ställningstaganden för bebyggelse på landsbygden

- Sävsjö kommun är positiv till byggande på landsbygden. Ny bebyggelse ska placeras och utformas med hänsyn tagen till landskapsbild och tradition. De ska ges en estetisk riktig utformning och anpassas till lokala natur- och kulturvärden.
- Områden med höga kulturmiljövärden eller områden som omfattas av områdesbestämmelser behöver inte utgöra hinder för ny lokalisering av bebyggelse. Så länge en anpassning sker till omgivningen och gällande bestämmelser innebär ny bebyggelse i sådana områden goda förutsättningar för landsbygdsutveckling.
- Lokalisering av ny bebyggelse på landsbygden ska framförallt uppmuntras utmed befintliga stråk och i befintliga byar. Lokalisering av ny bebyggelse som innebär att nya enskilda vägar behöver tas över av kommunen (enligt kommunens riktlinjer för enskilda vägar) eller att kommunens skolskjutsar kommer att behöva åka en längre sträcka ska ske med restriktivitet.
- Utvecklingen av den tätortsnära landsbygden uppmuntras, då det skapar förutsättningar för landsbygdsboenden men med närhet till service och kollektivtrafik.
- Ny bebyggelse på landsbygden bör förses med tomter om minst 1000 kvadratmeter för att kunna anordna egna avloppslösningar eller samordna avloppslösningar med närliggande bostadsbebyggelse.
- Förutsättningarna för befintliga jordbruk att kunna fortsätta drivas ska beaktas som ett väsentligt samhällsintresse – vilket bland annat innebär att generationsboenden eller utbyggnad av ekonomibyggnader kan tillåtas på jordbruksmark.

Transportinfrastruktur

Markområden för transportinfrastruktur redovisar de transportsystem som är viktiga för bebyggelseutvecklingen. Dessa redovisas i form av vägar, järnvägar, gång- och cykelvägar samt kollektivtrafiknoder. I kommunen finns också en hel del transportinfrastruktur som ingår naturligt i de andra områdestyperna, till exempel vägar och gång- och cykelvägar i sammanhängande bostadsbebyggelse. De generella ställningstagandena här är vägledande även för mindre ny transportinfrastruktur.

Generella ställningstaganden för transportinfrastruktur

- Transportinfrastrukturen inom tätorterna ska i första hand planeras för barn och unga så att de tryggt och säkert kan förflytta sig inom sitt närområde.

- Transportinfrastrukturen ska planeras så att det blir enkelt för människor att välja hållbara resor.
- De bytespunkter som pekats ut utmed kollektivtrafikstråk i kommunen ska vara väl utrustade med möjlighet till byte mellan färdsätt såsom bil, cykel och kollektivtrafik.
- Transportinfrastrukturen ska planeras så att det blir enkelt för företag att nyttja hållbara transportsystem. Framförallt ska kommunen arbeta för att möjliggöra överflyttning av gods från väg till järnväg på Stockarydsterminalen.
- Kommunen ger stöd till enskilda väghållare enligt gällande Riktlinjer för enskilda vägar.
- Nybyggnation av gång- och cykelvägar ska i första hand ske utifrån kommunens gällande gång- och cykelplan med tillhörande åtgärdsprogram.

Grönområde och park

Här redovisas grönområden och parker som är viktiga för tätorterna, bland annat större lekplatser och iordningsställda grönområden.

Generella ställningstaganden för grönområden och park

- Det ska vara högst 300 meter till ett grönområde eller natur- och friluftsområde på mer än 0,5 hektar från samtliga skolor och förskolor i kommunen.
- Tätortsnära grönområden och parker har höga värden för närboendes möjligheter till friluftsliv och rekreation och ska inte bara bevaras utan även utvecklas. Utvecklingen ska ske med hänsyn till behovet av olika funktioner, så som värmereglering genom användning av träd och buskar, upptag av dagvatten och säkerställande av andra ekosystemtjänster.
- Tätortsnära grönområden ska kunna användas för stadsodling eller småskalig matproduktion.

Natur och friluftsliv

Natur- och friluftslivsområden innefattar större sammanhängande områden – ofta skogar – med värden för friluftsliv och naturmiljön som sköts mindre aktivt än grönområden och parker i tätorterna. Det kan handla om motionsslingor och skolskogar, men också skogsområden som fungerar bullerdämpande mellan bostadsområden och bullriga industrier eller vägar.

Generella ställningstaganden för natur- och friluftsliv

- Tätortsnära natur- och friluftsområden har höga värden för närboendes möjligheter till friluftsliv och rekreation och ska inte bara bevaras utan även utvecklas. Utvecklingen ska ske med hänsyn till behovet av olika funktioner,

så som värmereglering genom användning av träd och buskar, upptag av dagvatten och säkerställande av andra ekosystemtjänster.

Vatten

Vattenområden redovisas utan någon särskild inriktning om ändrad, utvecklad eller pågående användning.

För områdestypen vatten har inga generella ställningstaganden tagits fram.

Hänsyn och tillhörande ställningstaganden

För att översiktsplanen ska kunna ge vägledning för framtida beslut om användningen av kommunens mark- och vattenområden samt hur den bebyggda miljön ska användas är det viktigt att förhållanden av väsentlig betydelse redovisas. I de här avsnitten redovisas de allmänna intressen, värden och förhållanden som är av väsentlig betydelse för översiktsplanens avvägningar och ställningstaganden enligt Plan- och bygglagen 3 kap. 4 § och 5 §.

I avsnitten redovisas bland annat de riksintressena som finns i kommunen och hur kommunen förhåller sig till dem i sin planering, samt hur kommunen anser att gällande miljökvalitetsnormer ska följas. Utöver de utpekade riksintressena finns många allmänna intressen med koppling till mark- och vattenanvändningen i kommunen som är viktiga att ta hänsyn till.

Befintlig bebyggelse och framtida behov

I det här avsnittet i översiktsplanen redovisas vilka bebyggelsestrukturer och vilken infrastruktur som finns i kommunen idag och vilka framtida behov som har identifierats för strukturerna. Det handlar om bland annat bostäder, företagsverksamheter, föreningsliv, offentlig service och trafikinfrastruktur.

Bostäder

Översiktsplanen ska enligt 3 kap. 5 § i Plan- och bygglagen redovisa hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. I det här avsnittet redovisas de befintliga förutsättningarna för behovet av bostäder i kommunen och utifrån detta redovisas i avsnittet Mark- och vattenanvändning var det är lämpligt att bygga nya bostäder.

De flesta bostäderna i kommunen har byggts under andra halvan av 1900-talet. Fram till början av 1990-talet var bostadsbyggandet relativt högt, men efter det har antalet bostadslägenheter som byggts per år varit lågt. De senaste åren har bostadsbyggande ökat något, men marginellt jämfört med byggandet på 1970- och 1980-talen.

I kommunens bostadsförsörjningsplan framgår hur kommunen ska tillgodose det framtida behovet av bostäder. Ett av målen i planen är att det ska finnas en tillräcklig planberedskap för byggnation av villor och flerbostadshus. Dessutom framgår behovet av bostäder anpassade för kommande behov med anledning av förändringar i befolkningssammansättningen – samt hur kommunen ska arbeta med detta. Med fler äldre behövs helt enkelt fler bostäder för äldre.

Till översiktsplanen har ett mål satts om att planera för 13 000 personer till år 2030 och 14 000 personer till år 2040, alltså ungefär 1300 respektive 2300 fler personer än 2021. Med ett genomsnittligt antal boende om 2,3 personer per bostad skulle det innebära ett behov av mark för ungefär 500 bostäder till år 2030 och 1000 bostäder till år 2040, vilket motsvarar något mer än 50 bostäder per år.

Diagram som redovisar antalet nya bostäder som byggts per år i Sävsjö kommun 1975-2020 sorterat efter vilken typ av bostad.

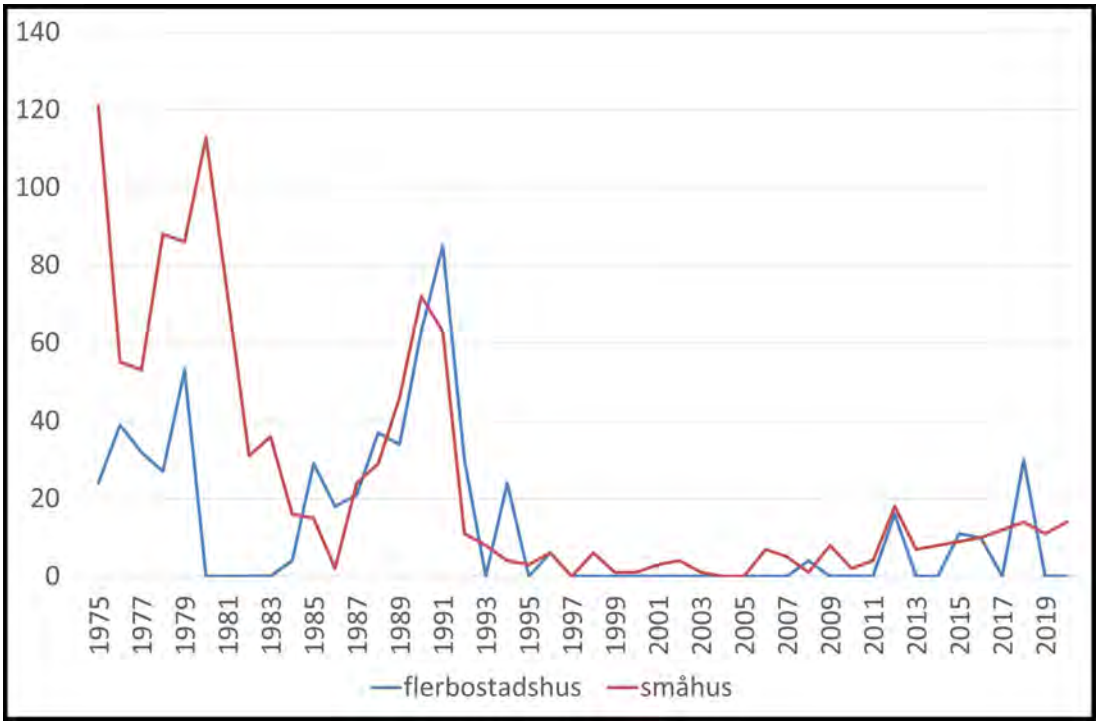

Näringsverksamhet

Genom att i översiktsplanen säkerställa förutsättningar för planberedskap för en bredd av olika typer av näringar kan platser för företag säkerställas. Behovet kan bestå av ytkrävande platser med god tillgång till vägar för godstransporter likväl som kontorsarbetsplatser centralt.

Förbättrad kommunikation och infrastruktur hanteras också till viss del av översiktsplanen, se avsnittet om Trafik och transporter.

Småindustrier och skogs- och jordbruk dominerar näringslivet i Sävsjö kommun. Träindustrin med bland annat sågverk och hustillverkning är viktiga basnäringar, men det finns även flera andra typer av småindustrier inom kommunen. En nyckelfråga för kommunens företag är kompetensförsörjningen. Goda kollektivtrafikförbindelser är en viktig förutsättning för att ge företag möjligheter att verka i kommunen. För vissa företag har det alltmer öppnats upp möjligheter för att arbeta på distans. Genom att erbjuda gemensamma arbetsplatser och mötesplatser för företagare kan flera anställda bo i Sävsjö även om arbetsplatsen är placerad någon annanstans.

Näringslivets framtida behov

Två trender som påverkar näringslivets framtida markanspråk är flexibla arbetsplatser och automatiseringen av industri- och lagerverksamheter.

Flexibla arbetsplatser kan dels handla om att en högre andel personer har möjlighet att arbeta hemifrån. Digital infrastruktur hjälper till så att det är möjligt att arbeta på andra platser. Gig-ekonomin innebär bland annat möjligheter att genomföra sina arbetsuppgifter med privata redskap - såsom fordon eller IT-utrustning. Detta leder till ett minskat behov av fysiska arbetsplatser, men kan komma att innebära större framtida behov av kontorshotell eller co-work-ytor.

Automatiseringen leder en motsatt trend där ytanspråket per anställd växer. En del nya industri- och lagerverksamheter kräver stora ytor för att kunna tillverka eller lagra varor, medan antalet anställda är färre än vad som behövts tidigare. Ett exempel på en viktig arbetsplats som kräver stora ytanspråk i kommunen är Stockarydsterminalen som har väldigt få anställda. Sävsjö kommuns läge är centralt i södra Sverige, men med relativt lättåtkomlig mark, vilket tyder på att det kan finnas behov av den här typen av mark för bland annat logisitikverksamheter.

För att kunna tillgodose eventuella framtida behov är det viktigt att i översiktsplanen säkerställa en bredd av olika typer av mark för eventuella framtida etableringar.

Industriverksamheter

Inom kommunen finns ett stort antal småindustrier. Historiskt har många småindustrier förlagts relativt nära bostadsbebyggelse. För att i framtiden undvika att småindustrierna stör närboende bör

nya industrier placeras längre ifrån bostadsbebyggelse och med direkt tillgång till stora vägar så att trafiken inte behöver köra genom bostadsområden eller orternas centrum. Dessutom bör transportintensiva verksamheter placeras så att de i framtiden ska kunna anslutas till järnvägen eller på ett smidigt sätt ska kunna transportera råvaror och varor till en omlastningsplats utmed järnvägen.

Det är särskilt angeläget för industrier som bedriver miljöfarlig verksamhet att förläggas med lämpliga skyddsavstånd till bostadsbebyggelse. Läs mer om detta under avsnittet om miljöfarlig verksamhet.

Handel

Utvecklingen av handel har under lång tid gått mot att sällanköpshandel placeras utanför tätorterna dit det är smidigt att ta sig med bil eller att sällanköpshandeln blir internetbaserad. I Sävsjö kommun är det framförallt dagligvaruhandeln som sker lokalt och förutsättningarna är starkast för lokala matbutiker och andra butiker för dagligvaror. Med anledning av den pandemi som har präglat världen de senaste två åren har handlandet av varor genom internet intensifierats och även lokala mataffärer har börjat ta emot beställningar över internet. Det är svårt att förutse hur framtidens handel kommer att se ut, men sannolikt kommer handeln över internet att fortsätta intensifieras och distributionen av paket kommer att bli en viktig verksamhet. För att handeln inne i tätorterna ska klara sig är det viktigt att det finns dragare – det kan handla om handelsverksamheter eller restauranger som drar ett stort antal kunder, lekplatser centralt eller attraktiva centrummiljöer (källa: Svensk handel).

Lokaliseringsprinciper för industriverksamheter och handel

I Sävsjö kommun idag är stora delen av tätorterna uppblandade med miljöstörande och ytkrävande verksamheter centralt belägna i anslutning till bostadsbebyggelse. För att på sikt möjliggöra en mer sammanhållen utveckling av tätorterna och möjliggöra färre bilresor lyfts här ett antal lokaliseringsprinciper som ska fungera som underlag för kommunen arbete med etableringar av handel och industri.

Utgångspunkten i principerna är dels att all handel ska kunna lokaliseras i närhet till varandra för att skapa synergieffekter och för att minska bilresandet, dels att möjliggöra för miljöstörande och ytkrävande verksamheter att flytta till platser längre från centrum. Även om lokaliseringar för att förtäta i centrum har fördelar, gör kommunen bedömningen att avstånden i alla fall blir relativt små – vilket möjliggör resande med gång- och cykeltrafik – och att det därför är bättre att lokalisera inte bara småskalig handel utan även storskalig handel relativt centralt – och sammanhängande. Det finns alltså en fördel att hålla handelsområdena relativt centralt i anslutning till centrum trots att de kan komma att bli ytkrävande.

Ställningstaganden i form av lokaliseringsprinciper

- Tätorternas centrummiljöer ska vårdas särskilt för att skapa en attraktiv miljö och mötesplatser för människor att träffas på. Genom detta skapas även goda förutsättningar för befintlig handelsverksamhet.
- Småskalig handel bör lokaliseras centralt men även storskaliga handelsverksamheter bör om möjligt lokaliseras relativt centralt för att möjliggöra sammanhängande handelsområden. Gemensamma parkeringslösningar för både mindre och större handelsverksamheter uppmuntras för att spara plats.
- För Sävsjö tätorts del innebär ovanstående inriktning att småskalig handel bör lokaliseras i Sävsjö centrum och att storskalig handel bör lokaliseras i området väster om järnvägen söderut mot väg 127 och i norra delen av Mäjensjöområdet.
- Gående och cyklande trafikanter ska ha goda möjligheter att ta sig till handelsområdena utan att begränsa möjligheterna för nödvändig transportlogistik att ta sig in i området.
- Miljöstörande och ytkrävande verksamheter samt verksamheter som har krav på goda logistiklägen bör lokaliseras i de i översiktsplanen utpekade områdena för verksamheter och industri. Logistikverksamheter som vill dra nytta av omflyttningen från väg till järnväg bör lokaliseras i anslutning till Stockarydsterminalen.
- Verksamheter som genererar mycket trafik bör lokaliseras så att miljöpåverkan från transporter minimeras.

Besöksnäring

Besöksnäringen medför flera positiva effekter för näringslivets företag i kommunen. En positiv bild av kommunen lockar inte bara fler besökare utan kan också göra kommunen mer attraktiv för sina invånare och i fråga om utveckling och nya etableringar i kommunen. Besöksnäringen ger också ett ökat underlag för kommersiell service, nya arbetstillfällen och fungerar som ett komplement till andra näringar.

En förutsättning för besöksnäringen är att det finns utbud av besöksmål. I kommunen finns bland annat Eksjöhovgårdsområdet med slottsruin, herrgård och fritidsanläggningar och Sävsjö Häradsväg. Kommunens natur- och kulturmiljöer har potential för utveckling av natur- och kulturturism och därför är det viktigt att bevara och utveckla dessa.

För Sävsjö kommun finns en Strategi för besöksnäringen i Sävsjö kommun år 2020–2030 framtagen. I strategin finns ett mål om att öka förädlingsvärdet inom besöksnäringen med 50 % till år 2030. Målet ska nås genom att genomföra åtta åtgärder. De två åtgärderna som är mest relevant för arbetet med den fysiska planeringen är att skapa förutsättningar för nya besöksnäringsföretag och att skapa nya leder och utveckla befintliga leder. Förutsättningar för nya besöksnäringsföretag handlar i den fysiska planeringen bland annat om kommunikationsmöjligheter och att bevara eller utveckla potentiella besöksmål.

Ställningstaganden om besöksnäring

- Goda kommunikationer är en viktig förutsättning för besöksnäringen och därför ska besöksnäringen beaktas vid planeringen av ny infrastruktur och allmän kollektivtrafik.
- Sammanhållna områden med höga natur - eller kulturmiljövärden som kan komma att utvecklas till besöksmål ska bevaras och utvecklas. I översiktsplanens strukturbild pekas fem områden ut som särskilt lämpliga för en sammanhängande utveckling.
- Tätorternas centrummiljöer och kommunens kulturmiljöintressen ska vårdas för att bibehålla och tillskapa attraktiva miljöer för besökande.

Föreningsliv, idrott och rekreation

Översiktsplanen bör ta hänsyn till behovet av föreningsliv, idrott och rekreation. I Sävsjö kommun finns ett aktivt föreningsliv med drivande föreningar inom bland annat kultur och idrott. Som samlingspunkt för kulturen finns bland annat kulturhuset i Sävsjö och biblioteken i alla tätorterna. För idrotten finns både inomhus- och utomhusanläggningar i alla tätorterna. I Sävsjö finns dessutom både badhus och skyttecentret som också fungerar som samlingspunkt för föreningsliv och idrott för hela kommunen.

De samlingsplatser som finns för föreningslivet i Sävsjö kommun har ett högt allmänt värde och bör bevaras och utvecklas. Att varje tätort har egna allaktivitetsområden och ett eget bibliotek är viktigt för tätorternas attraktivitet och för möjligheten för barn att själva ha möjlighet att ta sig till fritidsaktiviteter.

Det är viktigt att det som komplement till kommunens idrottsanläggningar – som vänder sig framförallt till föreningar – finns platser för olika typer av spontanidrott. Det kan till exempel handla om skateparker, hinderbanor, beachplaner eller gräsytor.

Ett antal särskilda behov har identifierats för utvecklingen av kommunens idrottsanläggningar. Dels finns ett behov av att bygga ut badhuset och av fler omklädningsrum vid Sävsjö fritidscenter. När det gäller utomhusmiljöer finns ett intresse att utveckla skogsområdet kring Högagärdebacken med ett konstsnöskidspår.

Ställningstaganden om föreningsliv, idrott och rekreation finns under avsnittet om markanvändningstyper och tillhörande ställningstaganden.

Trafik och transporter

Det är viktigt att ta hänsyn till frågor som berör trafik och transporter i översiktsplanen. Kommunen är beroende av snabba och säkra kommunikationer, vilket bland annat handlar om kollektiva transportmedel och fungerande vägar och järnvägar för att förbindas med grannkommunerna såväl som regionala målpunkter såsom Jönköping och Växjö. Dessutom är kommunen beroende av snabba och tillförlitliga godstransporter för att gynna det lokala näringslivet.

Utformningen av kommunens vägar, järnvägar och gång- och cykelvägar utgör en viktig del i arbetet med att uppnå det nationella miljömålet God bebyggd miljö, framför allt i fråga om miljömålets delmål om infrastruktur, kollektivtrafik och gång- och cykelvägar och hushållning av energi och resurser. Genom att ge förutsättningarna för gång- och cykeltrafik och kollektivt resande istället för biltrafik skapas bättre förutsättningar för att nå målen. Men infrastrukturen är också viktig för att den ger möjligheter för fortsatt bebyggelseutveckling och tätortsutbyggnad. Samtidigt innebär trafiksystem också olägenheter i form av buller, utsläpp och olycksrisker.

Pendling

För att möjliggöra för människor att bo och jobba i hela kommunen är det viktigt att ta hänsyn till möjligheten till pendling i översiktsplanen. Antalet personer som pendlar ut från kommunen för att arbeta är 1659. Antalet personer som pendlar in till kommunen är 1134 och antalet personer som bor och jobbar i kommunen är 3828.

Det finns ett antal tydliga pendlingsmönster där pendlingsflödena till och från Vetlanda, Nässjö, Växjö och Jönköping är störst. I övrigt finns även tydliga pendlingsmönster i stråk med avsaknad av kollektivtrafik. Det handlar framförallt om pendlingen till och från Värnamo, Eksjö och Vaggeryd. Eftersom statistiken baseras på hela kommunernas flyttningsmönster bör det noteras att en del av pendlingen sker mellan kommundelar som ligger närmare kommungränsen som till exempel Sävsjö-Landsbro, Rörvik-Lammhult eller Hok-Vrigstad.

Tabell som redovisar pendling från och till Sävsjö från ett antal närliggande kommuner, 2018 (källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik, SCB)

Kommun (till eller från)	Från Sävsjö till...	Till Sävsjö från...
Vetlanda	469	431
Nässjö	216	255
Växjö	188	92
Värnamo	169	39
Jönköping	165	75
Eksjö	130	49
Vaggeryd	91	44

Kommun (till eller från)	Från Sävsjö till...	Till Sävsjö från...
Övriga kommuner i Sverige	196	149

Vissa gymnasieelever pendlar också in och ut från kommunen – där sticker pendlingen till Vetlanda kommun ut. Pendlingsströmmarna följer i stort den befintliga kollektivtrafiken förutom pendlingen till och från Eksjö, där eleverna behöver byta i Nässjö.

Tabell som redovisar pendling för gymnasieelever från och till Sävsjö från ett antal närliggande kommuner, 2021

Från Sävsjö till...	Antal	Till Sävsjö från...	Antal
Vetlanda	92	Vetlanda	6
Nässjö	33	Nässjö	7
Jönköping	21	Eksjö	3
Eksjö	14		
Växjö	12		

Pendlingsmöjligheterna med bil är relativt goda åt alla håll från Sävsjö kommun där väg 30, 127 och 128 är de viktigaste vägarna för mellankommunal pendling. Väg 30 är viktig för kopplingen mot Jönköping/Vaggeryd och Växjö/Alvesta, väg 127 mot Värnamo och Vetlanda och väg 128 mot Nässjö och Eksjö.

Pendlingsmöjligheterna med kollektivtrafiken däremot är mer begränsad. I det regionala trafikförsörjningsprogrammet framgår det att det i framtiden ska finnas goda pendlingsmöjligheter mellan kommunhuvudorter i länet där det finns möjlighet att ordna pendling på kortare tider än en

timme. Det skulle innebära att pendlingsmöjligheterna behöver förbättras från Sävsjö mot framförallt Eksjö, Vaggeryd och Värnamo.

Kopplingen mellan Sävsjö och Värnamo/Eksjö håller på att utredas i form av en ny regionbusslinje som ska gå mellan akutsjukhusen i Värnamo och Eksjö. Linjen ska stanna i bland annat Vrigstad och Sävsjö, och möjliggör pendling från Sävsjö åt båda hållen.

Framtida pendlingspotentialer

Med anledning av den regionala och mellankommunala utvecklingen ser Sävsjö kommun att det finns stora potentialer för ett utvecklat pendlande till och från andra kommuner både med bil och kollektivtrafik och till viss del även cykel.

Söder om Jönköping fortsätter utvecklingen av Torsvik och Stigamo industriområden med många arbetstillfällen. Buss 141 går dit från Sävsjö och via Vrigstad redan idag. Bussen går på väg 127 och väg 30 - där det också är möjligt att ta sig med bil. En förbättrad tillgänglighet på vägen skulle förbättra möjligheterna för pendling både med kollektivtrafik och med bil. Förutom kopplingen mot Torsvik och Stigamo skulle ökad framkomlighet också förbättre kopplingen mot Vaggeryd. Genom att säkerställa goda bytesmöjligheter i Hok mellan buss 141 och Krösatåg 17683 kan det bli möjligt för Sävsjöbor att ta sig till och från Vaggeryd inom en rimlig tid. Läs mer under avsnittet om Kollektivtrafik.

Växjö är en växande regional tillväxtmotor med många arbetstillfällen och en stor befolkning. Med anledning av kommande investeringar i form av dubbelspår mellan Alvesta och Växjö i den nationella transportplanen kommer pendlingsmöjligheterna med tåg att öka mellan Sävsjö och Växjö. I samband med utbyggnaden av dubbelspåret planeras också för en tågstation vid det nya sjukhuset vid Räppe i västra Växjö, vilket också kommer att bli en viktig arbetsplats för pendlare från Sävsjö. Även högskolan i Växjö är viktig för att möjliggöra för invånarna i kommunen att studera utan att flytta.

Värnamo är en regional kärna som - trots sin närhet till Sävsjö kommun - helt saknar kollektivtrafikförbindelser till kommunen. Pendlingspotentialen är stor mellan kommunerna med arbetstillfällen och arbetskraft i båda kommunerna. Det nya fängelset i Hörle kommer till exempel öka antalet arbetstillfällen i Värnamo. Potentialen för pendling med kollektivtrafik är bäst för de som bor i Vrigstad.

Nässjö, Eksjö, Sävsjö och Vetlanda planerar just nu en utveckling av ett gemensamt gymnasieförbund för att skapa en mer effektiv organisation. Med anledning av det utökade gymnasiesamarbetet kommer behovet av goda kollektivtrafikmöjligheter mellan höglandskommunerna att öka.

En annan aspekt av pendlingen som går att utveckla är möjligheten för cykelpendling mellan mindre orter på olika sidor om kommungränserna. Några exempel på cykelvägar som skulle vara

möjliga att utveckla är: Sävsjö-Landsbro (genom gamla smalspårets banvall), Sävsjö-Bodafors och Rörvik-Lammhult. Behovet behöver inte alltid vara just anlagda gång- och cykelvägar hela vägen, utan möjliggörande för cykling utmed mindre vägar med lägre hastigheter kan räcka långt. Läs mer om gång- och cykelvägar i kommunen under avsnittet om Gång- och cykelväg.

Kollektivtrafik

För att möjliggöra för människor att bo och jobba i hela kommunen är det viktigt att ta hänsyn till befintlig och framtida kollektivtrafik i översiktsplanen. Kollektivtrafiken inom Sävsjö kommun består både av busstrafik och tågtrafik. För den regionala kollektivtrafiken ansvarar Jönköpings länstrafik (JLT). Länets kommuner och Region Jönköping är ägare till länstrafikbolaget och samverkar med bolaget vid planering av trafiken. I det regionala trafikförsörjningsprogrammet framgår mål och inriktning för den regionala kollektivtrafiken.

Igenom Sävsjö kommun passerar fem regionala busslinjer som körs av JLT och en regional tåglinje som körs av Krösatågen där JLT är delägare.

Tabell som redovisar kollektivtrafiklinjer som går i Sävsjö kommun samt antalet avgångar och antalet resande.

Bussnummer	Sträckning	Antalet dubbelturer på vardagar (helgdagar inom parantes)	Totalt antal resor 2019 (hela sträckan, källa: JLT)
141	Jönköping-Vrigstad-Sävsjö	11 (3-5)	75 337
142	(Rörvik-)Vrigstad-Sävsjö	4-6 (0)	Ny linje - ingen statistik
341	Sävsjö-Vetlanda via Hultagård	2-4 (0)	26 399
342	Sävsjö-Vetlanda via Vallsjö, Hultagård och Landsbro	17-18 (5)	57 770
363	Sävsjö-Lammhult via Stockaryd och Rörvik	6-8 (0)	35 791
Tåg 89	Jönköping-Nässjö-Sävsjö-Stockaryd-Alvesta-Växjö	11 (5-7)	529 753

Utöver buss- och tåglinjerna finns möjlighet till närtrafik i form av anropsstyrd trafik för dem som bor längre än en kilometer från närmaste hållplats. Antalet resor med närtrafiken inom kommunen under 2019 var 719.

I det regionala trafikförsörjningsprogrammet finns en målsättning om att 85 % av länets befolkning ska ha närmare än en kilometer till närmaste hållplats eller stationsläge med en turtäthet på minst 8–12 avgångar per dag. Av de som bor i tätorter i Sävsjö kommun bor ungefär 96 % inom en kilometer till närmaste hållplats för kollektivtrafik. På landsbygden bor bara 14 % inom en kilometer till närmaste hållplats och totalt i Sävsjö kommun ligger siffran på 75 % (källa: Kolada). Av hållplatserna på landsbygden har många hållplatser få turer och på helgen begränsas möjligheten att åka kollektivt på flera platser i kommunen.

I grannkommunerna Nässjö, Värnamo och Alvesta finns regionala noder för kollektivtrafik där flera olika tåglinjer och busslinjer möts. Nässjö och Alvesta station nås genom tåglinje 89, men till Värnamo finns ingen möjlighet att ta sig från kommunen för närvarande. Sävsjö kommun har tillsammans med Värnamo och Eksjö kommuner identifierat ett behov av en busslinje som går

emellan sjukhusen i Värnamo och Eksjö och som då passerar Vrigstad och Sävsjö på vägen. En liknande linje har utretts tidigare i form av den så kallade ”Vetnamo”-linjen mellan Värnamo och Vetlanda via Vrigstad och Sävsjö – men har aldrig inrättats. Ett nytt förslag för en linje mellan Värnamo och Eksjö utreds för närvarande av Jönköpings länstrafik.

I det nya regionala trafikförsörjningsprogrammet framgår att kommunhuvudorter i grannkommuner ska kopplas ihop med kollektivtrafiklinjer med 24 dubbelturer om det tar mindre än en timme att resa mellan dem. För Sävsjö kommuns del innebär det att en ny kollektivtrafiklinje skulle inrättas från Sävsjö till Vaggeryd och Värnamo. Det innebär också att flera av de befintliga linjerna behöver betydligt fler avgångar på vardagar för att kunna uppnå 24 dubbelturer.

För att kollektivtrafiken ska nyttjas är det viktigt att ny bostadsbebyggelse inom Sävsjö tätort hamnar minst två kilometer från stationen och inom Vrigstad, Stockaryd och Rörvik inom en kilometer från stations- eller hållplatsläge. Dessutom ska kollektivtrafiken i tätorterna ges företräde framför biltrafiken och tillgängligheten till hållplatslägena för gående och cyklande trafikanter ska säkerställas.

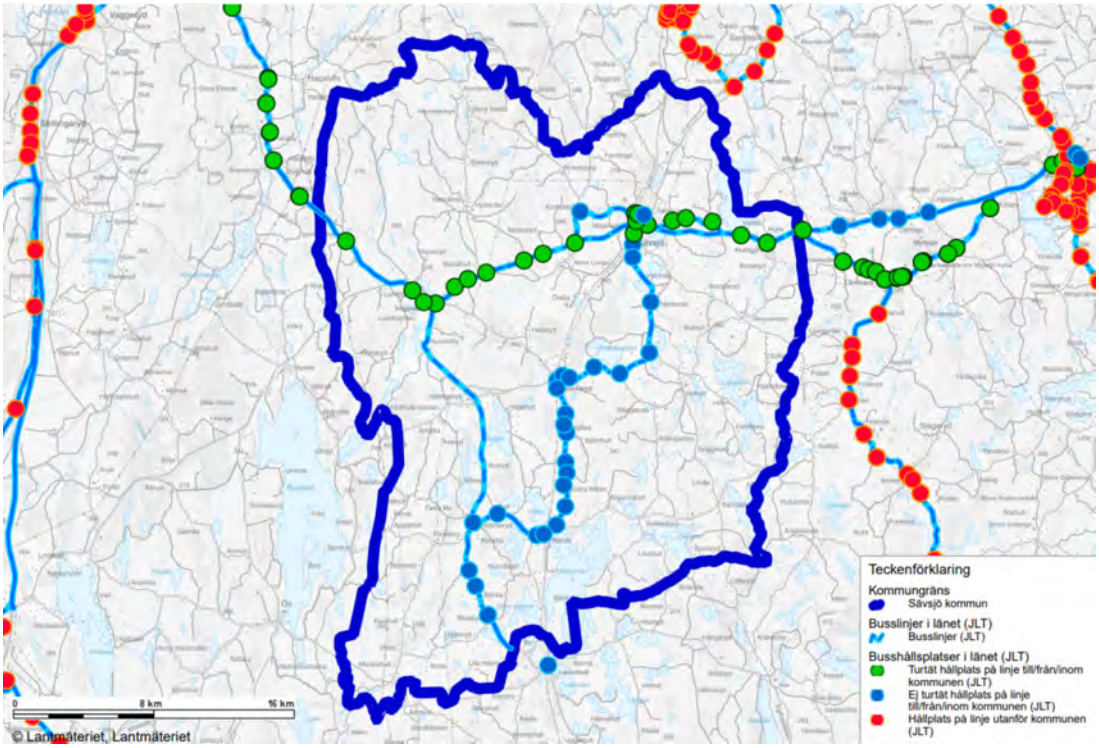

Länk till översiktsplanekartan.

Stationsläge Rörvik

Trots att Södra stambanan passerar igenom Rörvik finns ingen tågstation där. Rörvik är en förhållandevis liten ort och för närvarande finns inte underlaget för att stanna där. Ett tågstopp skulle öka attraktiviteten för Rörvik då pendling till orter som Växjö, Jönköping, Nässjö och Alvesta skulle förenklas. Antalet invånare i Rörvik är strax över 500 – men om man räknar med södra kommunens omland uppgår antalet invånare till över 1800 (källa: Befolkningsstatistik, SCB

). Kommunens förhoppning är att det på sikt blir möjligt att utveckla Södra stambanan till en järnväg av mer regional karaktär där Rörvik skulle kunna få en egen tågstation.

Ett utpekat markanspråk för framtida tågstation finns i avsnittet Transportinfrastruktur i Rörvik.

Ställningstaganden om kollektivtrafik

- Säkerställ att ny sammanhängande bebyggelse hamnar inom rimligt avstånd till hållplatsläge för kollektivtrafik.
- Säkerställ tillgängligheten för gående och cyklande trafikanter, samt bilister till hållplatslägena för kollektivtrafik.
- Om det finns behov ska kollektivtrafiken ges företräde framför biltrafiken i kommunens tätorter.

Sävsjö kommun ska dessutom verka för att:

- En ny kollektivtrafiklinje mellan Värnamo och Eksjö inrättas som passerar Vrigstad och Sävsjö.
- En ny kollektivtrafiklinje mellan Vaggeryd och Sävsjö inrättas alternativt att goda bytesmöjligheter säkerställs i Hok mellan buss 141 och Krösatågen som möjliggör pendling mellan Sävsjö och Vaggeryd.
- Järnvägssträckorna Nässjö-Jönköping och Växjö-Alvesta förbättras.
- Öka turutbudet mellan Sävsjö och grannhuvudorterna (Vetlanda, Nässjö, Alvesta och Växjö) så att linjerna når 24 dubbelturer på vardagar.
- En ny station anläggs i Rörvik i samband med att nya stambanor mellan Stockholm, Göteborg och Malmö byggs.

Gång- och cykelväg

För att möjliggöra för människor att bo och jobba i kommunens tätorter är det viktigt att ta hänsyn till befintliga och framtida gång- och cykelvägar i översiktsplanen. Det kommunala gång- och cykelvägnätet hanteras i den kommunala gång- och cykelplanen. I planen framgår det att förutsättningarna för att gå och cykla inom Sävsjö kommuns tätorter är goda – framförallt beroende på de korta avstånden. Utbyggnaden av gång- och cykelvägar i tätorterna är i huvudsak god, men det som saknas är framförallt brister i och frånvaro av passager i anslutning till större vägar och järnvägen som sköts av Trafikverket.

I anslutning till Sävsjö kommuns skolor och förskolor finns också förutsättning för att förbättra trafiksituationen för att skapa en mer säker och hälsosam skolresa för barn och ungdomar. Utbyggnaden av nya bostads- och verksamhetsområden innebär också att det finns behov av att bygga ut gång- och cykelvägnätet. I en bilaga till gång- och cykelplanen finns en åtgärdslista över de mest prioriterade åtgärderna.

Region Jönköpings län håller på att ta fram en regional cykelplan som pekar ut ett regionalt cykelnät för att tydliggöra mellan vilka målpunkter i länet som det är mest intressant att ha bra förutsättningar för cykling. Planen prioriterar också vilka behov av gång- och cykelinvesteringar som är störst. Planen ska användas för att prioritera vilka gång- och cykelvägar som ska byggas ut utifrån de medel som finns i den regionala transportplanen.

I den regionala cykelplanen pekas sträckan Sävsjö-Vrigstad ut som ett framtida behov. Eftersom sträckan finns med som en brist med prioritet 2 är en utbyggnad inte aktuell under nuvarande planeringsperiod, och kan alltså först bli aktuell någon gång efter 2026.

Ställningstaganden om gång- och cykelväg

- Sävsjö kommun ställer sig positiv till att utreda möjligheter för cykelpendling mellan kommunens tätorter och tätorter utanför kommungränsen.
- Den kommunala och regionala gång- och cykelplaneringen ska ta sin utgångspunkt i kommunens och regionens cykelplaner.

Järnväg

För att möjliggöra för människor att bo och jobba i hela kommunen samt för godstransporter är det viktigt att ta hänsyn till befintlig och framtida järnväg i översiktsplanen. Södra stambanan är av internationell betydelse och ingår i det europeiska TEN-T-nätverket samt utgörs av riksintresse för kommunikationer. Järnvägen skär genom kommunen i nordsydlig riktning och passerar tre av kommunens fyra tätorter. I Sävsjö och Stockaryd finns tågstationer för regional tågtrafik, men i Rörvik finns ingen station. Tågstationerna i Sävsjö och Stockaryd trafikeras av Krösatågens linje 89 som går mellan Jönköping och Växjö. Läs mer om kommunens inställning till tågstation i Rörvik och kollektivtrafiken på järnvägen under avsnittet om kollektivtrafik.

Järnvägen är väldigt viktig för kommunen, men utgör också en barriär genom tätorterna. Buller och risker i samband med transporter för farligt gods innebär att det är viktigt att ta hänsyn till järnvägen vid planeringen i tätorterna.

Stockarydsterminalen

Järnvägen trafikeras av både persontrafik och godstrafik. I Stockaryd finns Stockarydsterminalen som används för omflyttning av gods från väg till järnväg och togs i bruk 2008. Sedan invigningen har terminalen används för omlastning av timmer för fortsatta långa transporter på järnväg som ett komplement av många och långa timmertransporter på väg.

Terminalen ligger i anslutning till industriområdet i västra Stockaryd och via väg 761 till Hjälmseryd når transporter ut på väg 30 och vidare mot antingen väg E4 eller Växjö. Terminalen utgör ett nav och har ett upptagningsområde med en radie på 10–12 mil som består av skogsbygder i stora delar av södra Sverige. År 2018 fraktades ungefär 200 000–250 000 m³ timmer från terminalen.

Belastningen är relativt låg på den delen av stambanan som terminalen ansluter till, men de långväga transporterna påverkas av stambanans belastning i andra delar av landet.

Terminalen har en stor utvecklingspotential, framför allt för omlastning av annat än timmer. Andra användningar och kunder ställer andra krav som terminalen måste anpassa sig till. Bland annat innebär detta att terminalen behöver flera och längre spår, större ytor för upplag och lastning samt lotsning, en ny växel för södergående trafik och ytterligare växelspår.

I takt med att terminalen expanderar kommer dessutom transporter till och från terminalen att öka, vilket ställer krav på vägarna i kommunen. Trafiksituationerna i Vrigstad och Stockaryd kan komma att behöva ses över för att underlätta för trafik med tunga transporter.

Väg

För att möjliggöra för människor att bo och jobba i hela kommunen samt för godstransporter är det viktigt att ta hänsyn till befintliga och framtida vägar i översiktsplanen. Riksväg 30 och länsvägarna 127 och 128 utgör de stora vägarna genom kommunen.

Väg 30 mellan Växjö och Jönköping skär genom den västra delen av kommunen och går rakt igenom Vrigstad. Vägen är en viktig länk till E4:an samt Jönköping och är betydelsefull för andra kommuner än enbart Sävsjö.

Väg 127 mellan Vetlanda och Värnamo skär genom kommunen på en öst-västlig riktning och går genom Sävsjö och Vrigstad. I Sävsjös östra del ansluter väg 128 till väg 127 och går norrut till Broarp mellan Eksjö och Nässjö. I tabellen nedan beskrivs de tre vägarna närmare.

Funktionellt prioriterat vägnät

Trafikverket har tillsammans med regionerna pekat ut ett funktionellt prioriterat vägnät i Sverige. Det funktionellt prioriterade vägnätet utgörs av vägar som är viktiga för regional eller nationell tillgänglighet. Utpekandet av vägarna är menat att vara till hjälp vid prioriteringar av åtgärder och avvägningar mellan olika intressen.

I Sävsjö kommun är det väg 127, väg 30 och väg 128 som är funktionellt prioriterade och de är antingen nationellt eller regionalt viktiga vägar. För de tre vägarna har också Länsstyrelsen beslutat om en utökad tillståndspliktig zon om 30 meter. Inom zonen får inte byggnader uppföras utan tillstånd från Länsstyrelsen. För övriga vägar på det statliga vägnätet är motsvarande avstånd 12 meter.
Tabell som redovisar stora vägar i kommunen och en beskrivning av hur dessa ska hanteras.

Vägnamn	Sträckning	Tillståndspliktig zon enligt Väglagen (47 §)	Primär väg för farligt gods	Riksintresse	Funktionellt prioriterat vägnät
Väg 30	Jönköping-Växjö	30 meter	Ja	Nej	Kompletterande regionalt viktiga vägar
Väg 127	Värnamo-Vetlanda	30 meter	Ja	Nej	Regionalt viktiga vägar
Väg 128	Sävsjö-Broarp (vid väg 40)	30 meter	Ja	Nej	Kompletterande regionalt viktiga vägar
Övriga statliga vägar		12 meter	Nej	Nej	Nej

Trafikflöden på vägarna

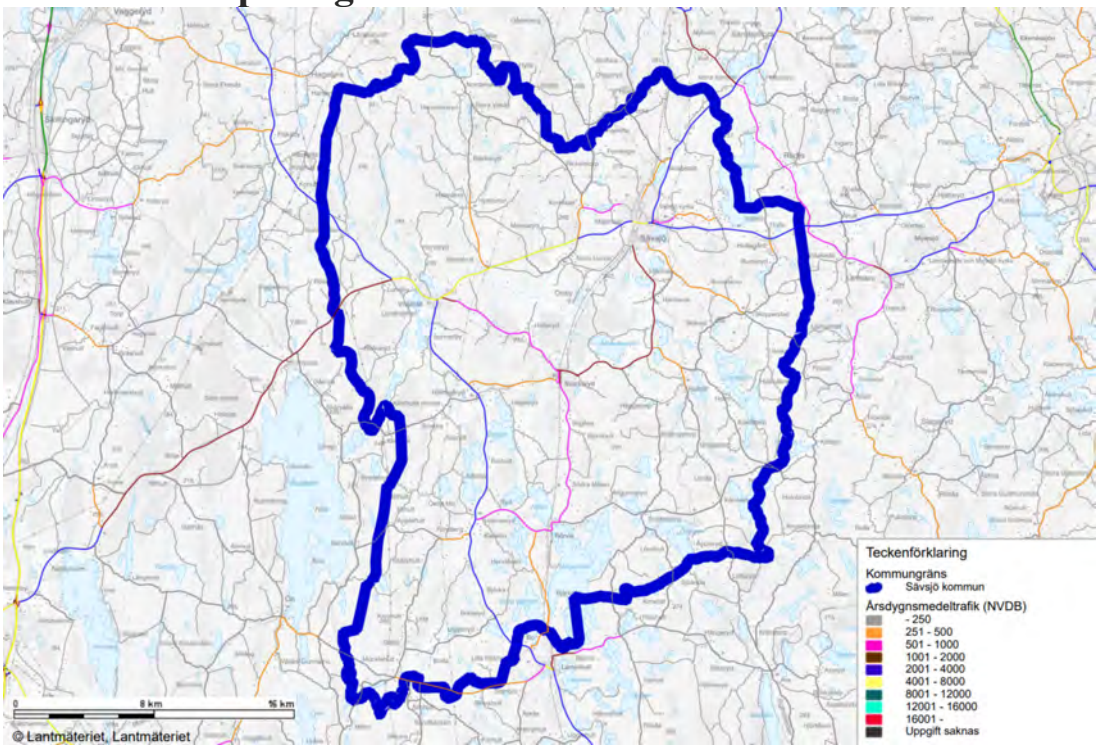

Länk till översiktsplanekartan.

De största trafikflödena i kommunen finns på vägarna 30, 127 och 128 där det passerar i genomsnitt ungefär 2000 fordon per dag eller mer. Det allra största flödet sker mellan Värnamokrysset och Sävsjö som har ett genomsnittligt flöde på mer än 4000 fordon per dag. Förutom dessa är väg 761 mellan Sävsjö och Stockaryd mest trafikerad med ett genomsnittligt flöde på mer än 1500 fordon per dygn. Även vägarna 744 (Nya Hjälmseryd-Rörvik), 756 (Stockaryd-Rörvik) och 763 (Vrigstad-Stockaryd) har ett högre genomsnittligt flöde än 500 fordon per dygn.

När det gäller trafikflöden för tung trafik så är de största flödena utmed väg 30 norr och söder om Vrigstad samt väg 127 mellan Vrigstad och Sävsjö – alla de sträckorna har flöden på mer än 600 i årsdygnstrafik. Igenom Vrigstad passerar i genomsnitt mer än 1000 lastbilar per dygn. Väg 127, 128 och 30 är rekommenderade primära vägar för farligt gods i kommunen.

Statistiken för årsdygnstrafik är gammal för en del av vägarna och bör därför tolkas försiktigt. Vägsträckan mellan Gamla Hjälmseryd och Stockaryd (761) har troligen fått en större mängd tung trafik allteftersom Stockarydsterminalen har använts mer och mer – något som inte syns i statistiken.

Tabell: Trafikflöden på ett antal viktiga statliga vägar inom Sävsjö kommun

Vägnummer och aktuell sträcka	År för mätning	Årsdygnstrafik (ÅDT) för samtliga fordon	Årsdygnstrafik (ÅDT) för tunga fordon
30, norr om Värnamokrysset	2018	3000	770
127 väster om Värnamokrysset	2017	1970	380
30+127 Värnamokrysset-Vrigstad	2018	5120	1110

Vägnummer och aktuell sträcka	År för mätning	Årsdygnstrafik (ÅDT) för samtliga fordon	Årsdygnstrafik (ÅDT) för tunga fordon
30 söder om Vrigstad	2018	2650	670
127 Vrigstad-Sävsjö	2017	4320	690
127 öster om Sävsjö	2017	1610	220
128 norr om Sävsjö	2017	2360	320
761 Sävsjö-Stockaryd	2015	1640	150
763 Vrigstad-Stockaryd	2015	670	70
756 Stockaryd-Rörvik	2012	650	70
761 Gamla Hjälmseryd-Stockaryd	2012	330	80
744 Nya Hjälmseryd-Rörvik	2012	730	120

Trafiksituationen i Vrigstad

Väg 30 och väg 127 passerar igenom Vrigstad och skapar barriärer i tätorten. Mer än 5000 fordon trafikerar väg 30 genom samhället varje dygn. Intill de mest vältrafikerade vägsträckorna ligger bland annat Vrigstad skola, Göransgårdens boende, Vrigstads kyrka och Vrigstads värdshus. Oskyddade trafikanter i olika åldrar tvingas korsa gatan för att nå olika målpunkter. Åtgärder har gjorts på vägen för att öka trafiksäkerheten, speciellt med hänsyn till de oskyddade trafikanter som korsar gatan och för att sänka hastigheten.

I översiktsplanen från 2012 finns tre vägreservat som pekar ut ungefärliga lämpliga dragningar för att få till en ringled som leder om trafiken runt Vrigstad. Eftersom Trafikverket är väghållare för väg 30 och väg 127 är de också ansvariga för dragningen av vägen och regeringen tar beslut om eventuella större investeringar på vägarna. Idag finns inga planer hos Trafikverket eller regeringen att skapa en förbifart runt Vrigstad. Ställningstagandet med vägreservaten tas bort från översiktsplanen och ersätts av ett ställningstagande om att kommunen ska verka för en ökad tillgänglighet och säkerhet utmed väg 30. Trafikverket har också ansvar för mindre åtgärder utmed väg 30 genom Vrigstad, och det kommunen kan göra är att försöka påverka Trafikverket för att öka tillgängligheten och säkerheten genom Vrigstad.

Ställningstaganden om väg

- Sävsjö kommun ska verka för en ökad tillgänglighet och säkerhet utmed väg 30.

Laddinfrastruktur och förnybara drivmedel

För att möjliggöra för människor att bo och jobba i hela kommunen samt för godstransporter är det viktigt att ta hänsyn till befintlig och framtida laddinfrastruktur och stationer för förnybara drivmedel översiktsplanen. En regional plan för laddinfrastruktur och förnybara drivmedel har tagits fram i länet. Planens syfte är att utgöra ett stöd vid kommunal planering och för intressenter, och tanken är att planen ska skapa förutsättningar för att uppnå en tillfredsställande nivå av infrastruktur (i form av laddmöjligheter och drivmedelsstationer) för laddbara fordon och andra fordon som använder förnybara drivmedel.

I den regionala planen identifieras brister framförallt för fordon som drivs av vätgas, fordonsgas, HVO och el. Planen lyfter fram etablering av ladd- eller tankmöjligheter utmed framförallt europavägar och riksvägar – vilket i Sävsjö kommun innebär utmed riksväg 30 som i planen kallas för det regionala sydöst-nordvästliga stråket. Vrigstad pekas ut som lämplig ort för etablering, eftersom orten knyter ihop väg 30 med väg 127.

Sävsjö kommun har redan tankstationer för fordonsgas och HVO, vilket innebär att det idag saknas förutsättningar för tankning av vätgas och snabbladdning av elfordon i kommunen.

Antalet vätgasfordon är fortfarande väldigt litet och lite tyder på en ökning av den typen av fordon – i planen pekas framförallt Jönköping och Värnamo ut som lämpliga platser för vätgasstationer. Laddbara fordon ökar dock snabbt i nybilsförsäljningen, därför kommer en snabbladdare för laddbara fordon att behöva prioriteras i kommunen.

Kommunen har tillsammans med de företag som använder Stockarydsterminalen skrivit på ett så kallat elektrifieringslöfte om att utreda förutsättningarna för att etablera en laddare för tunga fordon vid Stockarydsterminalen. Eftersom många av virkestransporterna till och från Stockarydsterminalen reser inom ett närområde på 10 mil skulle elektrifiering av just dessa kunna vara lämpligt.

Ställningstaganden om laddinfrastruktur

- Snabbladdstationer för laddning av personbilar bör etableras i kommunen.
- Laddstationer för laddning av tunga transporter bör etableras på Stockarydsterminalen.

Flygtrafik

Översiktsplanen och kommande planering måste ta hänsyn till flygtrafik inom kommunen. Sävsjö kommun ligger inom så kallade MSA-ytor för de tre flygplatserna i Jönköping, Växjö och Hagshult samt till viss del inom stoppområde för högre objekt för Hagshults flygplats.

MSA (Minimum Sector Altitude) är den höjd som ett flygplan som är på väg ner för att landa säkert kan sjunka till innan den slutliga inflygningen tar vid. På denna höjd har flygplanet en marginal på 300 meter över den MSA-påverkande ytan, vars höjd är samma som högsta hinder inom ytan. Nya hinder kan ha en negativ inverkan på flygtrafiken. Den MSA-påverkande ytan består av en cirkel med radien 55 km, som utgår från flygplatsens landningshjälpmedel. Cirkeln är delad i fyra sektorer och höjderna kan vara olika i varje sektor. Läs mer om dessa i avsnittet om Riksintresseanspråk för kommunikationer och Riksintresseanspråk för totalförsvaret.

För att flygtrafiken ska kunna utföras på ett säkert sätt är det viktigt att berörda aktörer får möjlighet att yttra sig när högre byggnadsobjekt som skulle kunna bli flyghinder uppförs. Därför ska berörda flygplatser, Luftfartsverket eller försvarsmakten ges möjlighet att yttra sig enligt ställningstagandet nedan.

Ställningstaganden om flygtrafik

- Vid handläggning av nya eller ändrade höga objekt som är högre än 20 meter ska respektive berörd flygplats vara remissinstans. I övrigt ska alltid Luftfartsverket (LFV) vara remissinstans för objekt högre än 20 meter i hela kommunen och Försvarsmakten ska vara remissinstans för objekt högre än 20 meter utanför tätort och högre än 45 meter inom tätort.

Teknisk försörjning

Det är viktigt att översiktsplanen tar hänsyn till samhällsviktig teknisk infrastruktur i form av energi, vatten- och avloppsförsörjning, avfallshantering och digital infrastruktur. Den tekniska försörjningen är ett starkt allmänt intresse som försörjer både allmänheten och näringsverksamheter. För viss del av den tekniska försörjningen är kommunen ägare och för andra är privata bolag eller föreningar ägare.

Vatten och avlopp

Översiktsplanen behöver ta hänsyn till frågor som berör vatten- och avloppsförsörjningen. Begreppet vatten och avlopp syftar på hanteringen av dricksvatten och avloppsvatten (som i sig omfattar både spillvatten och dagvatten). Enligt Lagen om allmänna vattentjänster har kommunen ansvar för att hantera vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Därför finns ofta allmänna vatten- och avloppsanläggningar i tätbebyggda områden där det bor många människor. Sävsjö kommun äger tillsammans med Vetlanda kommun Njudung Energi som är huvudman för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggningar. Kommunens arbete med allmänna vatten- och avloppsfrågor hanteras i kommunens Vattentjänstplan som antogs 2023.

I de fall då vatten- och avloppsanläggningarna inte omfattas av det kommunala ansvaret så är enskilda fastighetsägare ansvariga för att hantera sin egen vatten- och avloppsförsörjning.

Allmän vattenförsörjning

För att säkerställa en robust och hållbar vattenförsörjning behöver vattenförsörjningen i allmänna dricksvattenområden säkerställas även om nivåerna i den huvudsakliga vattentäkten blir för låga eller råkar ut för en förorening.

I den regionala vattenförsörjningsplanen för Jönköpings län pekas ett antal viktiga vattenresurser ut som är belägna inom Sävsjö kommun. Dessa har lyfts fram utifrån att de långsiktigt kan komma att behövas för att säkerställa det framtida behovet av vatten. De vattenförekomster som pekas ut och som ligger i kommunen listas i tabellen nedan. I tabellen redovisas också vattenförekomster som används för den allmänna vattenförsörjningen i kommunen idag men som inte är utpekade regionalt.

I tabellen särskiljs mellan behovet av bortledning av vatten och in-situ-behov. In-situ-behov definieras av att vatten finns i tillräcklig mängd på en given plats i naturen. Det kan handla om ett behov utifrån dess natur-, fisk- och kulturvärden.

Tabell som redovisar vattenförekomster med värden för vattenförsörjningen i Sävsjö kommun

Vattenförekomst	Behov enligt den regionala vattenförsörjningsplanen	Användning idag
Sjöar i den regionala vattenförsörjningsplanen		
Vallsjön	Bortledning och in-situ	Sjön används som vattentäkt för den allmänna vattenförsörjningen i kommunen. Vattenskyddsområde finns, men ska revideras. Sjön är klassad som Natura2000-område.

Vattenförekomst	Behov enligt den regionala vattenförsörjningsplanen	Användning idag
Allgunnen	Bortledning och in-situ	Sjön används som vattentäkt för den allmänna vattenförsörjningen i kommunen. Vattenskyddsområde finns, men ska revideras.
Hillen	Bortledning	
Sörsjön	Bortledning	
Övingen	In-situ	Sjön är klassad som Natura2000-område.
Vattendrag i den regionala vattenförsörjningsplanen		
Vrigstadsån: Långö-Klinthultadammen	Bortledning	
Vämmesån: Ljungaån - Hjorsetån	In-situ	
Toftaån	In-situ	
Degerå	Bortledning	
Grundvatten i den regionala vattenförsörjningsplanen		
Horveryd-Hjälmseryd	Bortledning	Grundvattentäkten används för den allmänna vattenförsörjningen i kommunen. Vattenskyddsområde finns, men ska revideras.
Lokalt viktiga vattenförekomster		
Ärnanäsasjön		Ytvattentäkt används för den allmänna vattenförsörjningen i kommunen men planeras att avvecklas och ersättas med hjälp av överföringsledning till annan vattentäkt. Vattenskyddsområde finns inte.
Hultsjö		Brunn för mindre grundvattentäkt. Vattenskyddsområde finns inte.
Nya Hjälmseryd		Brunn för mindre grundvattentäkt. Vattenskyddsområde finns inte.
Stora Värmen	Prioriterad ytvattentillgång i den regionala vattenförsörjningsplanen för Kronobergs län.	Ytvattentäkt för Lammhult i Växjö kommun. Vattenskyddsområde finns och ajourhålls av Växjö kommun.

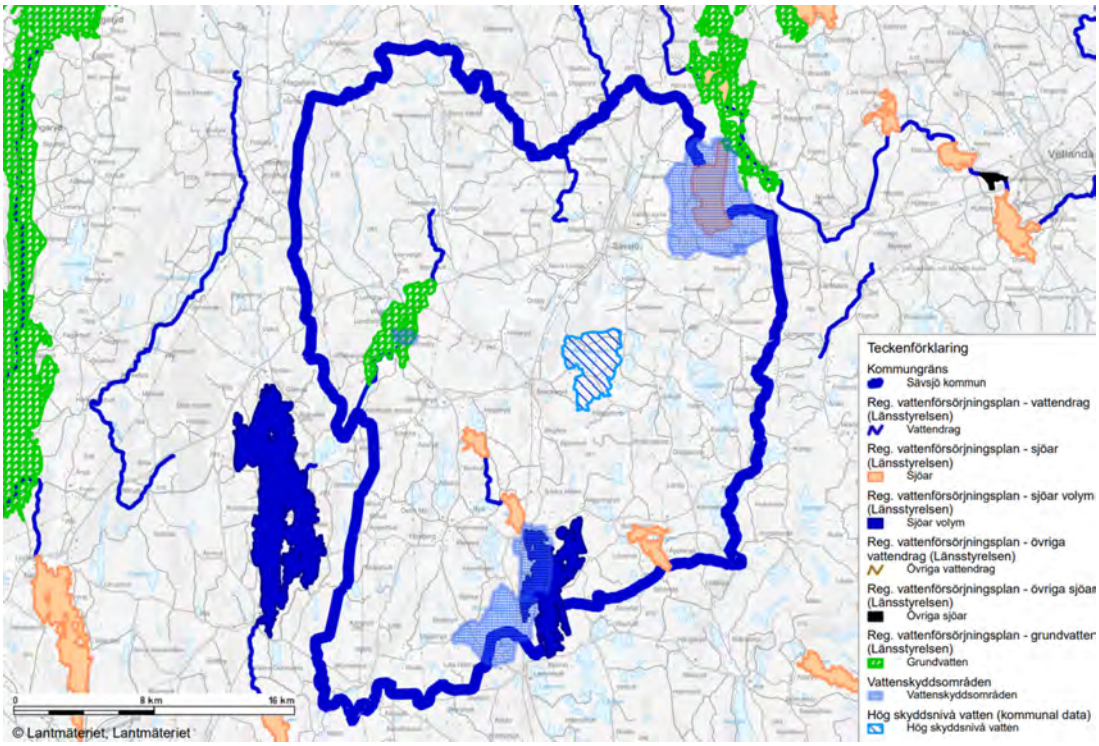

Verksamhetsområden för allmän vatten- och avloppsförsörjning

I kommunen finns sex vattenverk och åtta avloppsreningsverk som försörjer tio verksamhetsområden för allmän vatten- och avloppsförsörjning. Dessa omfattar förutom kommunens fyra tätorter även Hultsjö, Nya Hjälmseryd, Hultagård, Källeryd, Vallsjö och Allgunnaryd. Verksamhetsområdena omfattar de geografiska områden där kommunen ska ansluta de abonnenter som finns inom området till det kommunala vatten- och avloppsnätet. I takt med att orter växer, nya områden bebyggs eller befintliga fritidshusområden omvandlas till bostadsområden så byggs det kommunala vatten- och spillvattennätet ut för att distribuera dricksvatten av god kvalitet och för att minska risken för utsläpp av olika slag i vattentäkten. Utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp regleras i lagen om allmänna vattentjänster (LAV) och hanteras av Njudung Energi.

Sävsjö kommun har ingen VA-plan, men ska under 2023 ta fram en så kallad vattenförsörjningsplan för att hantera det långsiktiga arbetet med kommunens vatten- och avloppsförsörjning.

Allmän dagvattenhantering

Dagvatten bildas av nederbörd i form av regn, smältvatten eller tillfälligt framträngande grundvatten vilket rinner på mark, i diken eller genom ledningar till sjöar och vattendrag. Flödena av dagvatten varierar kraftigt beroende på vädret. Det är viktigt att arbeta strukturerat med omhändertagande av dagvatten av två anledningar. För det första kan stora flöden av dagvatten leda till översvämningar, vilket är en risk för människor och kan leda till skador på infrastruktur och bebyggelse. För det andra kan dagvatten föra med sig förorenade ämnen ut i sjöar och vattendrag, vilket leder till försämrad miljökvalitet.

Stora flöden av dagvatten hanteras i tät bebyggelse ofta med hjälp av dagvattenledningar som ibland omhändertas av avloppsreningsverk och ibland leds ut direkt i naturen. För att undvika risker med en för stor belastning i dagvattenledningar används idag ofta öppna dagvattenlösningar med dammar och diken som dels fördröjer dagvattnet och som med hjälp av växter och andra lösningar renar dagvattnet. Den här typen av lösningar kan också utformas med estetiska kvaliteter för att öka attraktiviteten i naturområden. I Sävsjö kommun finns sådana öppna dagvattensystem bland annat i Ljunga Park och vid Sturevallen i Sävsjö, vid Garvaregatan i Vrigstad och vid Hillenplatsen i Rörvik.

Njudung Energi har även hand om dagvattenledningar inom verksamhetsområdena för vatten och avlopp.

Enskild vatten- och avloppsförsörjning

De enskilda vattentäkterna i kommunen uppgår till cirka 1500. De utgörs av både borrade och grävda brunnar. Hoten mot dessa vattentäkter är försurningen av grundvattnet med korrosion på vattenledningar och förhöjda kopparhalter i vattnet som följd. Det förekommer också att brunnar förorenas av smältvatten, bristfälliga avloppsanläggningar eller av djurspillning/gödsel. Förekomsten av radon i grundvattnet har, med några undantag, visat sig ligga på en låg nivå. En annan risk med enskilda vattentäkter är att de kan sina under torra perioder.

Inom Sävsjö Kommun finns cirka 1900 enskilda avloppsinstallationer. Avloppsinstallationerna har olika kvalitet och bedömningen är att cirka 65 % inte uppfyller lagkraven i Miljöbalken. Antalet nya eller helt omgjorda avloppsinstallationer i Sävsjö kommun har varit cirka 25 per år men har ökat de senaste åren till cirka 40 st. För närvarande inventeras ungefär 100 avlopp per år av kommunen.

Tillsyn av enskilda avlopp hanteras av myndighetsnämnden och regleras i miljöbalken. Myndighetsnämnden har tagit fram bedömningsgrunder som bland annat syftar till att få en enhetlig bedömning av enskilda avlopp. I bedömningsgrunderna finns bland annat utpekade områden med högre skyddsnivå och angivna lämpliga avstånd från enskilt avlopp till grundvattentäkt, sjö eller vattendrag.

Ställningstaganden om allmän och enskild vatten- och avloppsförsörjning

- Vid framtagandet av detaljplaner ska frågor om försörjningen av dricksvatten, spillvatten och dagvatten hanteras.
- Vallsjön, Stora Värmen och Allgunnen är viktiga mellankommunala vattentäkter som behöver bevakas för att säkerställa en god dricksvattenförsörjning i andra kommuner.

Avfallshantering

Översiktsplanen behöver ta hänsyn till frågor som berör avfallshanteringen i kommunen. Sävsjö kommun är en del av kommunalförbundet Kretslopp Sydost som ansvarar för insamling och behandling av hushållsavfall inom Kalmar, Mörbylånga, Nybro, Oskarshamn, Torsås, Vetlanda, Sävsjö och Uppvidinge kommun. I förbundets gemensamma avfallsplan styrs hur arbetet med insamling och behandling av hushållsavfall ska gå till.

Kretslopp sydost driver två återvinningscentraler som kan användas av kommunens invånare – dessa finns i Vrigstad och i Flishult i Vetlanda kommun. Kretslopp sydost är också ansvariga för slamtömning och mottagning av latrin samt har en tjänst för upphämtning av grovavfall vid fastigheten. Detta möjliggör för de utan bil att också återvinna.

Insamling av förpackningar och tidningar

Ansvaret för insamling av förpackningar och tidningar ligger hos tillverkarna och samordnas av organisationen Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI). De har för närvarande sju återvinningsstationer utplacerade i Sävsjö kommun där allmänheten själva kan lämna förpackningar och tidningar.

Senast från och med 2027 ska kommunerna ta över insamlingen av förpackningar och tidningar. För Sävsjö kommuns del innebär det att Kretslopp sydost ta över insamlingen. Insamlingen ska dessutom ske hushållsnära, vilket innebär att det ställs krav på större ytor för avfallshantering i bostadsfastigheter, något som kan komma att behöva hanteras i kommande detaljplane- och bygglovshandläggning.

Ställningstaganden om avfallshantering

- Plats för möjligheter att anordna hushållsnära insamling av både hushållsavfall, kompost och insamling av förpackningar och tidningar bör säkerställas vid detaljplanering.
- Möjlighet för personer utan tillgång till bil att lämna grovavfall ska säkerställas genom hämtning.

Energi

Översiktsplanen behöver ta hänsyn till frågor som berör energiförsörjningen i kommunen. Alla samhällen är beroende av tillförsel av energi på olika sätt. Kommunikationer och transporter, infrastruktur som förser oss med färskvatten och värme, livsmedelsproduktionen, digitala system och mycket annat är beroende av att ständigt ha tillgång till energi.

I den regionala klimat- och energistrategin är visionen att Jönköpings län ska vara ett klimatsmart plusenergilän. Det innebär att senast 2045 ska Jönköpings län producera mer energi än vad som används och att energin som produceras i länet ska vara förnybar och ska uppgå till minst 10 000 GWh/år.

Energitillförsel och energianvändning

År 2017 användes ungefär 425 GWh energi i Sävsjö kommun – samma år bestod tillförseln av ungefär 450 GWh. Den totala energitillförseln till kommunen bestod grovt räknat av en tredjedel el, en tredjedel biobränslen (inklusive biodrivmedel) och en tredjedel oljebaserade produkter. För att uppnå målet om att bli ett hållbart plusenergilän behöver dels tillförseln av energi flyttas över från oljebaserade produkter till andra energislag, dels måste Sävsjö kommun stå för en större energiproduktion.

Diagram som redovisar energiflöden i Sävsjö kommun där energiflöden visas med hjälp av flödespilar vars storlekar motsvarar energimängder (källa: Energibalanser för Jönköpings län och kommuner år 2017, WSP 2019).

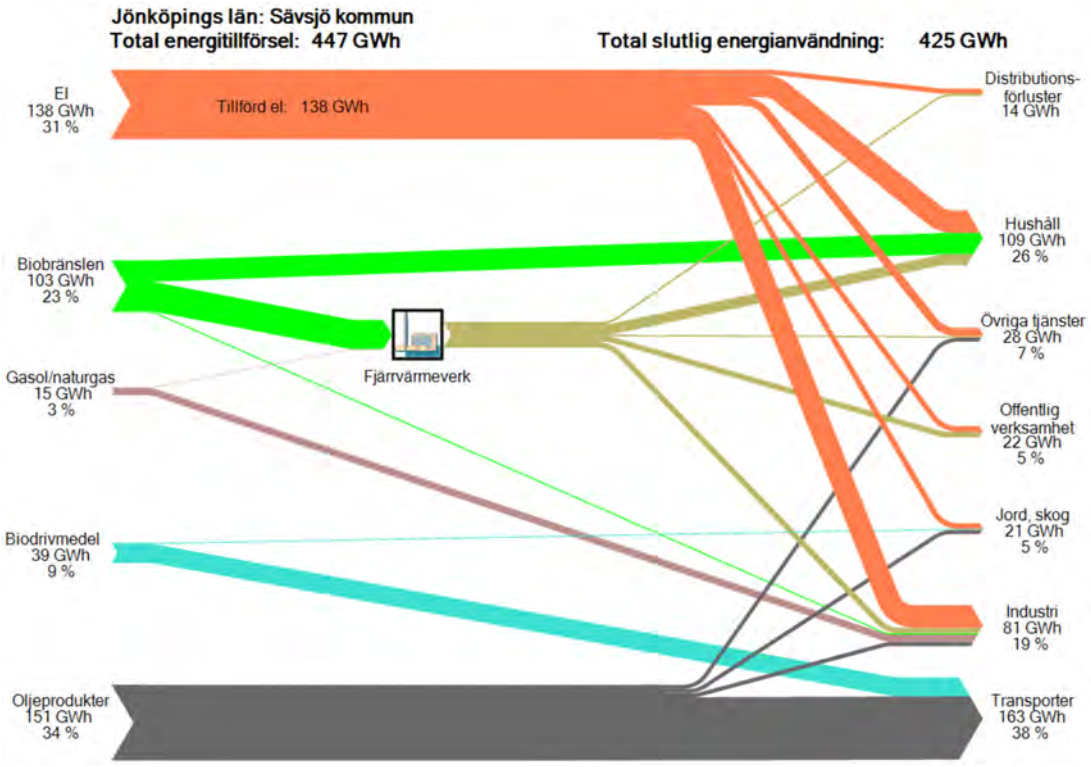

Elproduktion

I Sävsjö kommun produceras idag väldigt lite el. Ett fåtal vattenkraftverk och några solcellspaneler på tak producerade tillsammans 127 MWh år 2019 (källa: Kommunal och regional energistatistik, SCB).

Vindkraft

Utbyggnaden av vindkraft har av olika anledningar inte blivit aktuell i kommunen. Tidigare har två områden pekats ut av Energimyndigheten i södra delen av kommunen som riksintresse för vindbruk, men båda områdena har vid revideringen av riksintresseområdena 2017 tagits bort och därefter finns inga riksintresseområden för vindkraft i kommunen.

Kommunen omfattas av totalförsvarets riksintresse kring Hagshults flygplats. Nordvästra delen av kommunen är belagt med ett stoppområde där ingen vindkraft tillåts och resten av kommunen ingår i ett så kallat MSA-område (Minimum Safe Altitude) kring flygplatsen. Inom MSA-områden regleras maximala byggnadshöjder för att inte påverka möjligheterna till inflygning till flygplatsen negativt. Läs mer om MSA i avsnittet om Flygtrafik.

Ett stort område har tagits fram för kommunen som har en hög känslighet för vindkraft. Inom området ställer sig kommunen negativ till vindkraftsetableringar och i övriga områden prövas lämpligheten från fall till fall (genom kommunal tillstyrkan enligt Miljöbalken 16 kap. 4 §). För större vindkraftsanläggningar görs sedan tillståndsprövningen av miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen. Medelstora vindkraftsanläggningar är anmälningspliktiga och behandlas genom bygglov av kommunen.

Eftersom Försvarsmaktens riktlinjer för MSA-ytan för Hagshults flygplats begränsar lämpliga höjdnivåer för vindkraft har kommunen valt att i översiktsplanen inte göra bedömningen om vilka vindkraftsområden som är lämpliga eller inte, utan har fokuserat på att redan i tidigt skede avråda från vindkraftverk som beslutas genom tillståndsprövning av miljöprövningsdelegationen i vissa områden.

Ett antal kriterier har plockats fram för att avgöra vilka områden som har en hög känslighet för vindkraft. Eftersom vindkraftsverk har en stor omgivningspåverkan har kriterierna tagits fram med en relativt stor restriktivitet som syftar till att styra eventuella vindkraftsetableringar mot mindre känsliga områden. I känslighetsanalysen har hänsyn tagits till framtida omgivningspåverkan mot befintlig bostadsbebyggelse, befintlig transportinfrastruktur och natur- och kulturmiljövärden.

Ställningstaganden om vindkraft

- Kommunen ställer sig negativ till vindkraft inom ett stort område i kommunen som har en hög känslighet. I övriga områden har kommunen inte tagit ställning – det görs i det enskilda fallet genom en kommunal tillstyrkan enligt Miljöbalken 16 kap. 4 §.

- Kommunen ställer sig generellt mer positivt till vindkraft i närheten av befintliga elnät och i områden med goda vindresurser.
- Kommunen ska ta in synpunkter från berörd grannkommun innan beslut om kommunal tillstyrkan för vindkraft inom fem kilometer från kommungräns.

Området med hög känslighet har bestämts utifrån följande kriterier:

- Områden som omfattas av befintlig eller planerad bostadsbebyggelse inklusive en omkrets på 750 meter.
- Områden inom 300 meter från närmaste allmän väg eller järnväg.
- Områden inom stoppområde för höga objekt för Hagshults flygplats.
- Riksintresseområden för naturvård och kulturmiljövård inklusive en omkrets på 300 meter.
- Sjöar och strandskyddsområden.
- Överblivna områden på mindre än 5 hektar har också bedömts som olämpliga även om de i sig inte har en hög känslighet.

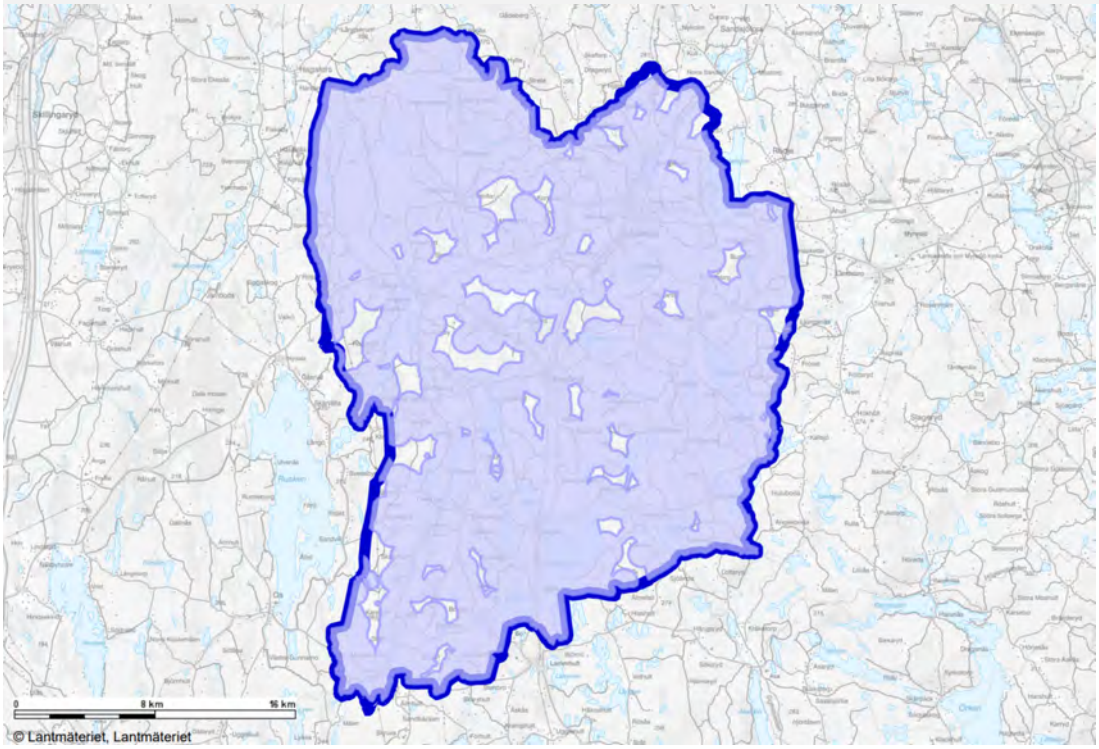

Länk till översiktsplanekartan.

Solenergi

Solceller omvandlar solenergi till el. Eftersom solceller är ett billigt energislag för småskaliga anläggningar så är det populärt för enskilda att installera solceller och sälja överflödet på elmarknaden. Solceller har flera fördelar jämfört med andra energislag. Bland annat är det yteffektivt om det installeras på befintliga eller nya byggnaders tak. Dessutom skapar det förutsättning för privatpersoner och företag att bli självförsörjande på elproduktion – vilket också

minskar sårbarheten vid avbrott. En nackdel med solceller är dock att elenergin bara produceras när solen skiner och därför är utvecklingen av batterier viktig för att kunna lagra energin.

Solenergianläggningar byggs oftast antingen på tak eller i form av större solenergiparker direkt på marken. Solenergin kan utnyttjas både för uppvärmning av vatten och elproduktion. Genom att placera ny bebyggelse med stora tak i söderläge med ungefär 40 graders taklutning möjliggörs att i framtiden sätta upp solenergianläggningar på taket.

Större solenergianläggningar kan vara lämpliga i betesmarker eller före detta torvtäkter där det är möjligt att kombinera markanvändningen så länge solenergianläggningen inte medför försämrade miljöförhållanden. Även outnyttjade ytor där gräset klipps – till exempel i anslutning till större vägar eller järnvägar – kan vara lämpligt för solenergianläggningar. För att minska kostnaderna vid etablerandet av större solenergianläggningar är det viktigt att ta hänsyn till elnätets förutsättningar. Det handlar både om att etablera nära befintlig elnätsinfrastruktur – elnät och nätstationer – som har tillräcklig effekt för att kunna hantera en ny anläggning och om att etablera på platser där det finns en hög efterfrågan på el.

Solenergianläggningar kan i vissa fall orsaka störningar på olika typer av kommunikationssystem. Elsäkerhetsverket menar dock att riskerna är relativt små så länge installationen har genomförts på ett korrekt sätt. Men om en anläggning orsakar störningar på samhällsviktiga verksamheter kan anläggningen behöva stängas av.

Ställningstaganden om solenergi

- Vid placering och utformning av ny bebyggelse bör förutsättningarna för framtida solenergianläggningar på taken beaktas.
- Anläggningen av större solenergianläggningar direkt på marken bör sammanfalla med andra markanvändningar som bedöms som lämpliga.
- Kommunen är generellt positivt inställd till solenergianläggningar – men i vissa fall är andra intressen viktigare. Det kan till exempel handla om kulturmiljövärden eller Försvarsmaktens intressen.

Övriga energislag

Biobränsle

I Sävsjö kommun finns en av länets största produktionsanläggningar för biogas. I anläggningen omvandlas organiskt avfall och matavfall till biogas som används som bränsle för transport. På anläggningen produceras ungefär 23 GWh biogas per år (källa: Biond).

Fjärrvärme

Fjärrvärme innebär att flera byggnader ansluts till en gemensam uppvärmningsanläggning. I Sävsjö kommun har Njudung energi ett fjärrvärmeverk i Sävsjö tätort och köper in fjärrvärme som

distribueras i Rörvik. Fjärrvärmeverket i Sävsjö eldas med biobränsle, men olja kan används som reservbränsle. Fördelar med fjärrvärme är att uppvärmningen blir mer energieffektiv och att risken för olyckor vid uppvärmningen blir mindre i de fastigheterna som inte längre behöver lösa sin egen uppvärmning. Totalt producerad fjärrvärmeanläggningarna i Sävsjö kommun ungefär 45 GWh energi år 2019 (källa: Kommunal och regional energistatistik, SCB).

Njudung Energi fortsätter att bygga ut fjärrvärmenäten där det finns en efterfrågan och kan komma att utreda behovet av nya fjärrvärmeanläggningar i Stockaryd och Vrigstad om behovet uppkommer.

Elnät

Igenom Sävsjö kommun går gränsen mellan elområde SE3 och SE4. Områdena används för att beräkna elpriserna, vilka baseras på tillgången och efterfrågan inom området. Då elproduktionen är mindre i södra Sverige än i norra Sverige i förhållande till elkonsumtionen är också priserna högre i söder. Syftet med uppdelningen handlar om att göra det mer fördelaktigt att etablera anläggningar för elproduktion i södra Sverige där det också konsumeras mer el.

Sävsjö kommun består av tre elnätsområden varav ett – som omfattar Sävsjö tätort med omnejd – sköts av Njudung Energi. De andra områdena – nämligen Småland norra och Småland södra – sköts av E.on. I västra delen av kommunen går en så kallad transmissionsnätsledning på 400 kV i nord-sydlig riktning som sköts av Svenska kraftnät och som utgör ett viktigt allmänt intresse.

Efter att Sävsjö kommun drabbats av stormarna Gudrun och Per i början av 2000-talet så har elnätsbolagen genomfört satsningar på att stormsäkra sin infrastruktur, bland annat genom markförläggning av kablar.

Ställningstaganden om elnät

- Vid detaljplanearbeten eller vid övriga etableringar av verksamheter och andra elintensiva anläggningar ska en tidig dialog med nätägaren inledas.
- Samråd ska hållas med berörd nätägare när byggnation av master eller vindkraftverk som är högre än 50 meter planeras inom 250 meter från kraftnätsledningar eller nätstationer.
- Ny bebyggelse av bostäder, skolor och förskolor ska placeras minst 80 meter från en 220 kV-ledning och 130 meter från en 400 kV-ledning.
- Vid etablering av verksamheter som förbrukar mer än 100 MW bör Svenska Kraftnät involveras.

Ställningstaganden om energi generellt

- Sävsjö kommun ska ta ett lokalt ansvar för de nationella och regionala målsättningarna inom energi och miljöområdet.
- Sävsjö kommun ska stimulera lokal produktion av förnybar energi.

- Sävsjö kommun ska främja omställningen till ett ekologiskt anpassat energisystem och en långsiktigt hållbar utveckling. Kommunen skall därmed aktivt arbeta för hushållning med energi samt prioritera utnyttjandet av inhemska och förnyelsebara energikällor.
- Sävsjö kommuns energiförsörjning skall vara säker, ekonomisk samt hälso- och miljövänlig.
- Sävsjö kommun skall främja och stimulera ny miljöanpassad produktion av elkraft genom vindkraft, vattenkraft, solceller och biobränslebaserad kraftvärmeproduktion.

Bredband och digital infrastruktur

Översiktsplanen behöver ta hänsyn till frågor som berör den digitala infrastrukturen i kommunen. Bredband är en viktig infrastruktur och en viktig samhällsfunktion. Såväl kommunens invånare som företag är beroende av tillgången till internet, telefoni, TV och liknande som bredbandet kan leverera. Tillgången till bredband är också en viktig förutsättning för att företag ska kunna etablera sig på landsbygden. I Sävsjö kommun sköts utbyggnaden av bredband av det kommunägda bolaget Savman AB.

Allt mer kommunikation och informationsutbyte sker via bredbandsnätet. Därför är det viktigt med en robusthet i strukturen av bredbandet. Fiberledningarna ligger skyddat nergrävda i marken och Savman arbetar med att varje strategisk målpunkt ska har anslutning från två olika håll ifall den ena kabeln av någon anledning krånglar eller bryts.

I Sävsjö kommun har 96 % av alla hushåll tillgång till eller möjlighet att ansluta sig till bredband. Motsvarande siffra för företag i kommunen är 97 %.

Mobil telefoni

I Sävsjö kommun täcks stora delar av kommunen av de mobilnät som finns. Utbyggnaden av 4G-näten har kommit långt, men tillgången till 5G-näten är begränsade i kommunen.

Offentlig service och samhällsfunktioner

Det är viktigt att översiktsplanen tar hänsyn till behovet av offentlig service i kommunen. I Sävsjö kommun finns fyra tätorter som har mer än 500 invånare vardera: Sävsjö, Vrigstad, Stockaryd och Rörvik. Var och en av tätorterna har en grundläggande offentlig service bestående av förskola, grundskola till årskurs 6 och kollektiva anslutningar. Vårdcentral finns bara i Sävsjö och Vrigstad.

Socialtjänst och vård

Översiktsplanen behöver ta hänsyn till behovet av lokaler för socialtjänst och vård. I Sävsjö kommun finns två vårdcentraler, en i Sävsjö och en filial till denna i Vrigstad. De akutsjukhus som försörjer kommunen finns i Värnamo och Eksjö. I övrigt finns ett antal olika typer av särskilda boenden i hela kommunen. Arbetet med den långsiktiga försörjningen av särskilda boendeplatser finns med i Socialförvaltningens boendeutredning samt i kommunens bostadsförsörjningsplan.

I Socialtjänstlagen (3 kap. 1–2 §) framgår det att Socialnämnden ska medverka i samhällsplaneringen och bistå med sina sociala erfarenheter för att påverka utformningen av nya och äldre bostadsområden i kommunen. Bland annat ska Socialnämnden bevaka att offentliga lokaler och allmänna kommunikationer utformas så att de blir tillgängliga för alla. Socialnämnden ska även i övrigt ta initiativ till och bevaka att åtgärder vidtas för att skapa en god samhällsmiljö och goda förhållanden för barn och unga, äldre och andra grupper som har behov av samhällets särskilda stöd. Tillgängliga offentliga miljöer innebär att personer med funktionsnedsättning kan bli mer oberoende och självständiga.

Med en ökande andel äldre i befolkningen är det viktigt att säkerställa tillgången på anpassade bostäder för att möta behovet från äldre och personer med funktionsnedsättning. I kommunens bostadsförsörjningsplan framgår att kommunen ska underlätta byggandet av seniorboenden, trygghetsboenden och andra boendeformer anpassade för äldre. Genom att främja byggandet av tillgänglighetsanpassade bostäder i det ordinära bostadsbeståndet minskar troligen behovet av Socialnämndens särskilda boendeplatser. Den här typen av tillgänglighetsanpassade boenden (ibland kallat trygghetsboenden eller seniorboenden) bör placeras centralt så att det är möjligt att nå service och kollektivtrafikhållplatser på ett enkelt sätt samt ha tillgång till gemensamhetsytor både utomhus och inomhus. De bör också finnas i alla tätorter för att äldre inte ska tvingas flytta för långt.

Sävsjö kommun är också ansvariga för att tillhandahålla bostäder och annan service enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Sedan 2010 har antalet personer med behov av stöd ökat – och därför också behovet av gruppbostäder.

Ställningstaganden om offentlig service

- Vid planering av särskilda boenden eller tillgänglighetsanpassade boenden ska hänsyn tas till behoven som identifierats i kommunens bostadsförsörjningsplan och Socialförvaltningens boendeutredning.
- Tillgänglighetsanpassade boenden bör placeras centralt så att det är möjligt att nå service och kollektivtrafikhållplatser samt ha tillgång till gemensamhetsytor både utomhus och inomhus.

Skolor och utbildning

Översiktsplanen behöver ta hänsyn till behovet av skolor och utbildning i kommunen. I Sävsjö kommun finns minst en förskola och minst en grundskola i varje tätort. I Sävsjö och Rörvik finns en högstadieskola och i Sävsjö finns gymnasieskolan Aleholm.

Behovet av skollokaler är inte konstant - befolkningsförändringar innebär skiftningar i behoven. Satsningar för en befolkningstillväxt innebär också ett behov av att satsa på nya skollokaler. I delar av Sävsjö kommun finns inom en närmare framtid ett behov av skollokaler.

I Rörvik byggs för närvarande en ny låg-, mellan- och högstadieskola som ska ersätta den gamla. Det är en viktig satsning för den södra delen av kommunen.

I Vrigstad finns behov av nya förskoleplatser på både kort och lång sikt.

På längre sikt kan det finnas behov av att åter öppna en grundskola väster om järnvägen i Sävsjö. Vallsjöskolan som ligger öster om järnvägen är idag trångbodd och möjligheterna att bygga ut skolan är begränsade. Hägneskolan skulle kunna byggas ut men ligger avsides för de som bor i norra och västra delen av Sävsjö tätort.

Skolskogar

Förutom skollokalerna är skolundervisningen beroende av utomhusmiljöer för eleverna. Det handlar om skolgårdar där det är viktigt att eleverna får tillräckligt mycket friyta, men också om skolskogar dit förskolor och skolor kan ta sig för att bedriva utomhusundervisning.

Alla skolor och förskolor i kommunen använder sig av närliggande natur- och skogsområden för utepedagogik och lek. Därför är det viktigt att de områden som används av skolorna bevaras. För de flesta skolorna finns naturliga skolskogar som används vid undervisningen – i Vrigstad finns till exempel klassrum för utepedagogik i skolskogen bakom skolan. För skolorna som finns i östra delen av Sävsjö är Djurgårdsstugan och området kring motionsspåret samt Hembygdsparken och Eksjöhovgårdssjön viktiga naturområden för undervisning. Även Sanatorieskogen, Högagärdeområdet och området söder om Skrapstadssjön är viktiga för olika förskolor i Sävsjö.

Skolskogarna är i kartan utpekade som kommunintressen för friluftsliv eftersom de sammanfaller med allmänhetens behov av naturområden för friluftsliv och rekreation. Läs mer om områden av allmänt intresse under avsnittet Kommunintressen för friluftsliv.

Ställningstaganden om skolor och utbildning

- Vid planering och byggande av skolor och förskolor ska hänsyn tas till skolornas eventuella behov av att växa i framtiden utan att tillgången till utomhusmiljöer påverkas negativt.

- Vid planering och byggande av skolor och förskolor ska tillräckliga utomhusmiljöer säkerställas. Ett riktvärde bör vara att minst 40 kvadratmeter per barn ska finnas för skolor upp till mellanstadiet.
- Vid skolor och förskolor i kommunen ska det finnas en god trafiksituation för barn och unga med möjlighet att ta sig med olika typer av transportslag.
- I översiktsplanen ska säkerställas att det inom 300 meter från samtliga skolor och förskolor i kommunen ska finnas ett grönområde som omfattar minst en halv hektar.

Riksintressen

Mark- och vattenområden av nationell betydelse kan pekas ut som riksintresse av regeringen eller nationella myndigheter. Områden som är av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden eller försvåra möjligheterna att använda områdena för avsett ändamål.

I översiktsplanen redovisas vilka riksintressen som finns i kommunen och hur kommunen ställer sig till dem. Kommunen ska visa hur riksintressena förhåller sig till motstående allmänna intressen eller hur avvägningar ska göras ifall flera riksintressen är oförenliga med varandra. I det här avsnittet redovisas de riksintressen som finns i kommunen.

Ett antal riksintresseområden har ändrats sedan föregående översiktsplan antogs 2012. Bland annat finns inte längre några riksintresseområden för vindbruk kvar i kommunen.

Riksintresseanspråk för naturvård (MB 3 kap. 6§)

I översiktsplanen redovisas vilka riksintressen som finns i kommunen och hur kommunen ställer sig till dem. Områden av riksintresse för naturvård ska representera huvuddragen i svensk natur, belysa landskapets utveckling och visa mångfalden i naturen ur ett nationellt perspektiv.

Länk till översiktsplanekartan med riksintressen.

Biskopsbo och Köpstad

Vid Biskopsbo och Köpstad utanför Vrigstad finns ett representativt och välbevarat odlingslandskap med naturbetesmarker i form av öppen hagmark och annan träd- och buskbärande hagmark. Områdets värde bevaras genom fortsatt naturvårdsinriktad betesdrift och bör inte exploateras eller beskogas.

Området är idag skyddat som Natura2000-område.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

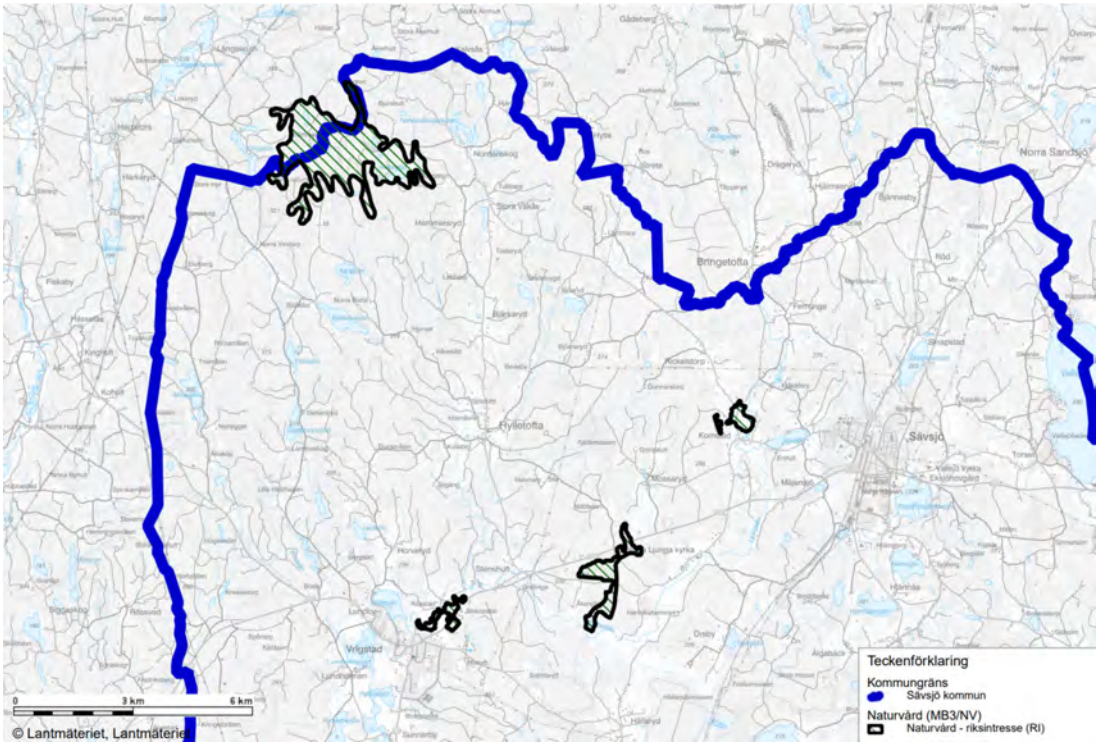

Brunnstorpsmossen

Brunnstorpsmossen är ett större mosaikartat system av sluttande och svagt välvda mosseytor beläget på kommungränsen mellan Vaggeryd och Sävsjö. Området består av sluttande mosse, svagt välvd mosse och tjärn.

Våtmarkernas värde bevaras bäst genom att området skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar, vid vattendrag och i

kantzoner bör ej utföras. Delar av området utgörs av Hattens och Västermarkens naturreservat.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Gallakvarnså

Kring Gallakvarnså, som rinner upp väster om Ramkvilla, finns ett orört naturskogs- och våtmarksområde med kärr och mossar, där en liten del omfattar Sävsjö kommuns sydvästra del. Orördheten och den stora variationen av våtmarkstyper tillsammans med gammal urskogsartad skog ger särskilt höga naturvärden åt området.

Området bör skyddas från exploatering och andra ingrepp som negativt kan påverka områdets karaktär.

Området är idag skyddat som både Natura2000-område och naturreservat.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Hjärtlandakärret med Ljungamossen

Hjärtlandakärret som ligger mellan Sävsjö och Vrigstad är ett artrikt översilningskärr med omväxlande fastmattor och mjukmattor med hög diversitet av ovanliga mossor. Trots stora ingrepp hyser området ett av länets största sammanhängande extremrikkärr.

Våtmarkernas värde bevaras bäst genom att området skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar, vid vattendrag och i kantzoner bör ej utföras.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Komstad

Vid Komstad finns ett representativt och välbevarat odlingslandskap med slåtterkärr och naturbetesmarker i form av blandlövhage, öppen hagmark och ekhage.

Områdets värde bevaras genom fortsatt naturvårdsinriktad betesdrift och bör inte exploateras eller beskogas.

En liten del av området utgörs av ett Natura2000-område.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

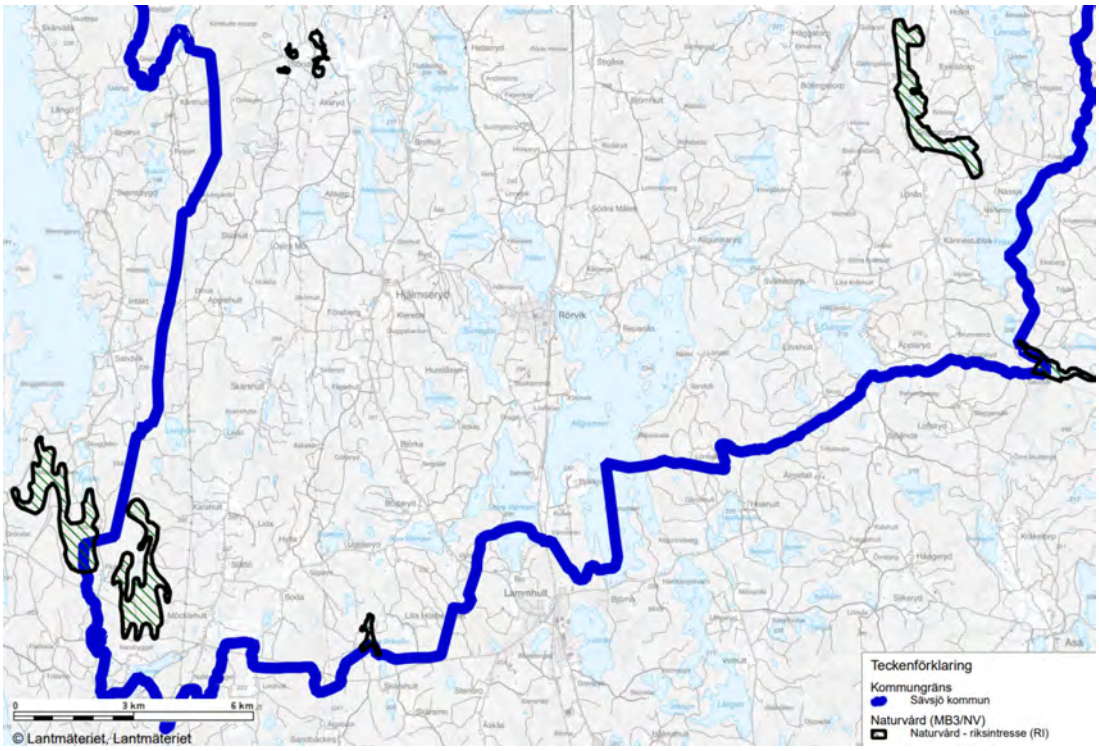

Linneåns mader

Linneåns mader ligger strax söder om Hultsjö. Våtmarken betingas av Linneån och denna del omfattar åsträckan mellan Hultsjön i norr och Kallsjön/Västanå i söder. Våtmarken består av breda öppna kärrmader med mindre högmosseytor mot fastmarkskanten. Maden är tidvis översvämmad.

Våtmarkernas värde bevaras bäst genom att området skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar, vid vattendrag och i kantzoner bör ej utföras.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Spjutamossen

Spjutamossen som ligger väster om Möcklehult består till största delen av plana kärrytor omväxlande med svagt välvda mossar och barrsumpskog.

Våtmarkernas värde bevaras bäst genom att området skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar, vid vattendrag och i kantzoner bör ej utföras.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Stora Skärsjön

I Sävsjö kommuns sydvästra hörn ligger Stora Skärsjön. Denna har blivit känd för ett rent vatten. Sjön är av limnologiskt intresse och har sedan länge utgör ett studieobjekt för limnologiska studier. Sjön har ingått i ett internationellt projekt.

Stränderna är skogklädda och i nordost bergiga med branta stup. Här ligger i närheten byn Lilla Hökhemmet. I övrigt saknas närbelägen bebyggelse och odling. Dock finns tre sommarstugor på östra stranden och en äldre mitt emot dem på västra stranden.

Sjöns värden bevaras genom att undvika avloppsutsläpp, vattenreglering, skogsavverkning eller exploatering utmed stränderna, utsläpp av vatten från diken och markavvattning, fiskodling samt åkerbruk fram till strandkanten.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Söndra

Vid Söndra, väster om Hjälmseryd, finns ett representativt och välbevarat odlingslandskap med öppen äng och naturbetesmarker i form av björkhage och öppen hagmark.

Områdets värde bevaras genom fortsatt naturvårdsinriktad betesdrift och bör inte exploateras eller beskogas.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Trälsbomossen

Trälsbomossen, på gränsen mot Värnamo kommun, är ett mosaikartat och mångformigt våtmarkskomplex bestående av sluttande och svagt välvda mossar, sumpskog och topogent kärr.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Ställningstaganden om riksintressen för naturmiljövård

- Sävsjö kommun ställer sig bakom de riksintressen för naturmiljövård som finns i kommunen och agerar för bevarande genom att följa de förutsättningar för bevarande som beskrivs av Naturvårdsverket.
- Om några av riksintresseanspråken skulle tas bort eller ändras ska områdena fortsatt beaktas som kommunala intressen för naturmiljö.
- Ingen ny bebyggelse är lämplig i något av riksintresseområdena för naturvård.

Riksintresseanspråk för kulturmiljövård (MB 3 kap. 6§)

I översiktsplanen redovisas vilka riksintressen som finns i kommunen och hur kommunen ställer sig till dem. Kulturmiljövårdens riksintressen syftar till att skildra landets historia och kan vara mycket varierande både i fråga om storlek och fysiskt uttryck. Riksintressen kan representera olika slags miljöer och verksamhet från olika tidsperioder. Sävsjö kommun har tagit fram särskilda områdesbestämmelser för flera av riksintresseområdena för kulturmiljövård i kommunen för att ta tillvara dess värden.

Länk till översiktsplanekartan med riksintressen.

Eksjöhovgård

Eksjöhovgårdsområdet består av ett antal viktiga kulturmiljöer. På en ö i Eksjöhovgårdssjön finns Eksjöhovgårds slottsruin, en stenbyggnad som började byggas under 1600-talet men som aldrig blev färdigställd. Eksjöhovgårds herrgård har en huvudbyggnad med flyglar i timmer från 1805 och uppfördes av Eksjöhovgårds kopparbolag. Till riksintresset hör också Vallsjö nya kyrka som uppfördes i nygotisk still 1890 samt en bevarad arbetarbostad från sekelskiftet 1900.

I översiktsplanen föreslås att delar av riksintresseområdet används som evenemangsyta för tillfälliga arrangemang och i anslutning till området föreslås ny sammanhängande bostadsbebyggelse. Dessutom föreslås att en detaljplan ska tas fram för området för att säkerställa riksintresseområdets värden. De tillfälliga arrangemangen har bara en tillfällig påverkan på riksintresset och kommer övrig tid att bestå av öppna ytor som möjliggör utblickar mellan de olika delarna av riksintresset. Bostadsbebyggelsen bedöms inte påverka riksintressets värden. Med det i beaktande bedöms översiktsplanen sammantaget ha liten påverkan på riksintresset.

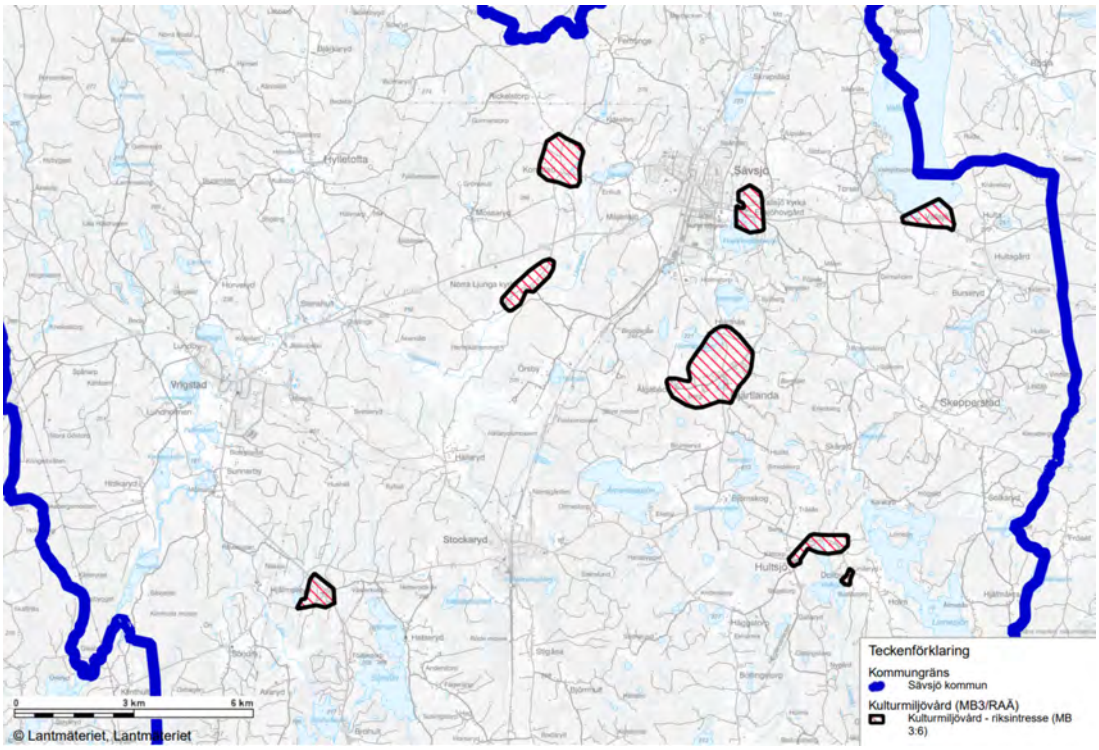

Gamla Hjälmseryd

Gamla Hjälmseryd består av ett före detta sockencentrum i Njudung härads medeltida kärnbygd. Hjälmseryds gamla kyrka uppfördes i romansk stil på 1100-talet och återuppbyggdes efter lång tid som ruin på 1930-talet. I samhället finns också bevarad bebyggelse från 1700- och 1800-talen, däribland prästgården med monumental huvudbyggnad i två våningar, skolhus (påbyggt 1904 med en våning) samt ett missionshus från 1890. I området finns också ett äldre odlingslandskap med lämningar som tyder på bebyggelsekontinuitet från yngre järnålder och bosättning från bronsålder.

I området finns särskilda områdesbestämmelser, vilket bland annat innebär en utökad bygglovsplikt.

I översiktsplanen föreslås en mindre bytespunkt inom riksintresseområdet. Den bedöms inte påverka riksintresset negativt.

Hjärtlanda

Hjärtlanda består av ett odlingslandskap i Njudung härads medeltida kärnbygd. Hjärtlanda kyrka är från 1100-talet och en av få så gamla kyrkor i länet som undgått större ombyggnader. Området präglas av inägomark typisk för laga skiftet med odlingsrösen och gles bybebyggelse i krönläge. Det finns också gravfält som antyder bebyggelsekontinuitet från yngre järnålder och en välbevarad romansk absidkyrka.

I området finns särskilda områdesbestämmelser, vilket bland annat innebär en utökad bygglovsplikt.

I översiktsplanen föreslås en mindre bytespunkt inom riksintresseområdet. Den bedöms inte påverka riksintresset negativt.

Hultsjö

Hultsjö består av ett före detta sockencentrum i Njudung härads medeltida kärnbygd. I området finns inägomark med odlings- och röjningsrösen och ett gravfält som antyder en bebyggelsekontinuitet från yngre järnålder. Det största gravfältet ligger i anslutning till den gamla kyrkplatsen med ödekyrkogård och äldre stiglucka. Hultsjö kyrka är från 1858-1860 och även skolan och ålderdomshemmet samt prästgårdarna är del av kulturmiljön.

I området finns särskilda områdesbestämmelser, vilket bland annat innebär en utökad bygglovsplikt.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Komstad

Komstad består av ett före detta häradscentrum för Västra härad. Bykärnan är delvis utskiftad och har mansbyggnader från tiden 1850-1921. I Komstad finns ett odlingslandskap med bevarade ängs- och slåttermarker och en kvarn med ram- och cirkelsåg samt ett kvarnstensgjuteri. Komstad fungerade som en tingsplats 1734-1908 och har både gästgivargård, bevarat häradshäkte och ett före detta tingshus. I byn finns också en före detta affär med välbevarad inredning. I området ingår även ensamliggande fornlämningar i form av hällkistor, större stensättningar, ett röse samt runsten.

I området finns särskilda områdesbestämmelser, vilket bland annat innebär en utökad bygglovsplikt.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Norra Ljunga

Norra Ljunga är en kyrkby i Njudungs medeltida kärnbygd med en välbevarad 1200-talskyrka. Kyrkbyn är byggd i gles radbyform med bostadshus från senare delen av 1800-talet och början av 1900-talet samt före detta skola och missionshus. Norra Ljunga kyrka är en medeltida västtornskyrka och i området finns flera enstaka äldre gravar och större gravfält med för Njudung karaktäristisk sammansättning av anläggningstyper (främst äldre järnålder) vid Sunagård.

I området finns särskilda områdesbestämmelser, vilket bland annat innebär en utökad bygglovsplikt.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Vallsjö

Vallsjö består av en herrgårdsmiljö i Njudungs medeltida kärnbygd med en välbevarad sockenkyrka. I området finns öppen inägomark med gravfält som tyder på en bebyggelsekontinuitet från yngre järnålder. Herrgården har 1800-talskaraktär och skapades genom avhysning av Vallsjö by. Vallsjö gamla kyrka är en romansk absidkyrka som övergavs vid den nya kyrkans uppförande 1891. Den reparerades 1910 och är åter i bruk sedan 1951. I området finns även S:t Sigfrids källa, en runsten och den äldre vägsträckningen.

I området finns särskilda områdesbestämmelser, vilket bland annat innebär en utökad bygglovsplikt.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Ställningstaganden om riksintressen för kulturmiljövård

- Sävsjö kommun ställer sig bakom de riksintresseanspråk för kulturmiljövård som finns i kommunen och har upprättat områdesbestämmelser för alla utom ett av områdena för att säkerställa områdenas kulturmiljövärden.
- Om några av riksintresseanspråken skulle tas bort eller ändras ska områdena fortsatt beaktas som kommunala intressen för kulturmiljö.
- En detaljplan eller områdesbestämmelse ska upprättas för Eksjöhovgårdsområdet för att säkerställa områdets kulturmiljövärden.
- En viktig del av Komstads kulturmiljövärden består av kvarnen och dammen. I omprövningen av vattenkraften som kommer att genomföras år 2033 ska kommunen verka för att kulturmiljövärdena värderas högt.

Riksintresseanspråk för kommunikationer (MB 3 kap. 8§)

I översiktsplanen redovisas vilka riksintressen som finns i kommunen och hur kommunen ställer sig till dem. Riksintresse för kommunikationsanläggningar syftar till att vidmakthålla samt utveckla funktionen för prioriterade kommunikationsstråk för att kunna tillgodose långsiktiga behov avseende kapacitet, framkomlighet och trafiksäkerhet.

I slutet av 2022 tog Trafikverket beslut om att revidera riksintresseanspråken för kommunikation. I beslutet togs väg 30 och väg 127 bort och dessa är alltså inte längre riksintressen.

Länk till översiktsplanekartan med riksintressen.

För riksintressen för vägar och järnvägar finns en rekommendation om avstånd för ny bebyggelse som tagits fram av Länsstyrelsen i Jönköpings län och Trafikverket Region Syd. Syftet med riktlinjen är att kunna säkerställa riksintressenas värden. För järnvägen inom Sävsjö kommun gäller ett rekommenderat avstånd om upp till 30-50 meter för ny bebyggelse. Utifrån miljö- och riskpåverkan kan lämpliga avstånd ibland bedömas bli ännu större. För plan- och lovärenden inom de här avstånden från järnvägen ska Trafikverket alltid höras.

Tabell med minsta rekommenderade hänsynsavstånd för byggnation i anslutning till riksintressen för järnväg.

Markanvändning	Järnväg
Ny bebyggelse - avstånd från vägområdets gräns eller spårmitt	30-50 meter
Parkering, uppställning eller interna körytor - avstånd från beläggningskant eller spårmitt	15 meter

Södra stambanan

Södra stambanan är av internationell betydelse och ingår i det utpekade TEN-T nätet. Banan sträcker sig från Stockholm till Malmö och är mycket viktig för person- och godstrafik. Banan ingår även i det utpekade strategiska godsnätet. Igenom Sävsjö kommun passerar Södra stambanan rakt igenom de tre tätorterna: Sävsjö, Stockaryd och Rörvik, med stationslägen för regional tågtrafik i Sävsjö och Stockaryd. I Stockaryd finns också en godsterminal som ansluter till Södra stambanan.

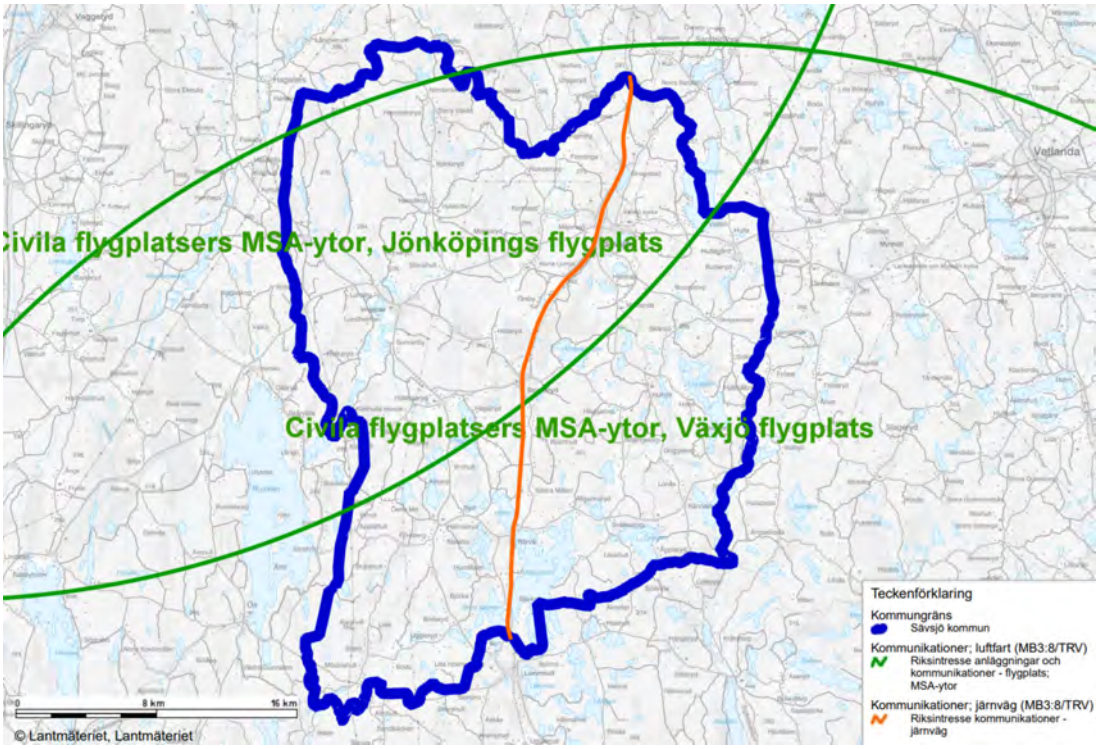

Civila flygplatsers MSA-ytor

Hela Sävsjö kommun täcks av de så kallade MSA-ytorna från Växjö och Jönköpings flygplatser. Ytorna består av en cirkel med 55 km radie som utgår från flygplatserna. Luftfartsverket, Försvarsmakten och den aktuella flygplatsen ska höras vid planering av höga byggnader eller anläggningar inom det aktuella området. I de fall det förekommer behov av flyghinderanalys ska en sådan genomföras och skickas till berörda flygplaster.

Ställningstaganden om riksintressen för kommunikationer

- Sävsjö kommun ställer sig bakom de riksintressen för kommunikationer som finns i kommunen.
- Vid handläggning av ny bebyggelse som är högre än 20 meter ska Trafikverket ges möjlighet att komma in med synpunkter. Detta eftersom högre bebyggelse kan påverka Trafikverkets trafik- och kommunikationssystem.
- Sävsjö kommun anser att väg 30 inklusive väg 761 fram till Stockarydsterminalen uppfyller Trafikverkets kriterier om att vara ett riksintresse om Stockarydsterminalen utvecklas till en kombiterminal. Enligt kommunens bedömning utgör i så fall Stockarydsterminalen en anläggning av riksintresse och vägarna utgörs av vägar som binder samman anläggningar av riksintresse.
- Sävsjö kommun anser att Södra stambanan kommer att få en viktigare regional roll för persontrafik och en ännu viktigare nationell roll för godstrafik om nya stambanor byggs mellan Stockholm, Göteborg och Malmö.

Riksintresseanspråk för totalförsvaret (MB 3 kap. 9§)

I översiktsplanen redovisas vilka riksintressen som finns i kommunen och hur kommunen ställer sig till dem. Vissa av totalförsvarets riksintressen kan redovisas öppet i översiktsplanen så som övnings- och skjutfält och flygflottiljer, medan andra områden av sekretesskäl inte kan redovisas öppet. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Huvuddelen av Sveriges kommuner är i olika omfattning berörda av det generella riksintresset. För hela Sverige gäller att Försvarsmakten ska höras i tidigt skede för ärenden gällande objekt högre än 20 meter utanför och högre än 45 meter inom tätort.

Vid avvägningar mellan olika riksintressens ändamål så ska totalförsvarets riksintressen enligt miljöbalken ges företräde. Detta förutsätter att området behövs för en av totalförsvarets anläggningar.

Länk till översiktsplanekartan med riksintressen.

Hagshults övningsflygplats

Hagshults flygplats är ett riksintresse för totalförsvarets militära del. Områdena som berör Sävsjö kommun är flygplatsens inflygningszon och flygplatsens MSA-yta.

Inflygningszonen som omfattar den norra delen av Sävsjö kommun utgör ett stoppområde för höga objekt. Inom stoppområdet ska Försvarsmakten alltid remitteras vid plan- och lovgivning av höga objekt för att göra en bedömning om objektet utgör påtaglig skada på riksintresset.

Även MSA-ytan påverkas av uppförande av höga byggnadsobjekt. Ett MSA-område är ett påverkansområde kring en flygplats som anger den minimihöjd inom vilken det är säkert att genomföra in- och utflygningar. Ett militärt MSA-område finns inom en radie på 46 kilometer från den berörda flygplatsen. Gränsen för vad som utgör en säker höjd beräknas utifrån befintliga höga objekt inom MSA-området och terrängens formation. Inom MSA-området ska Försvarsmakten alltid remitteras vid plan- och lovgivning av höga objekt för att göra en bedömning om objektet utgör påtaglig skada på riksintresset.

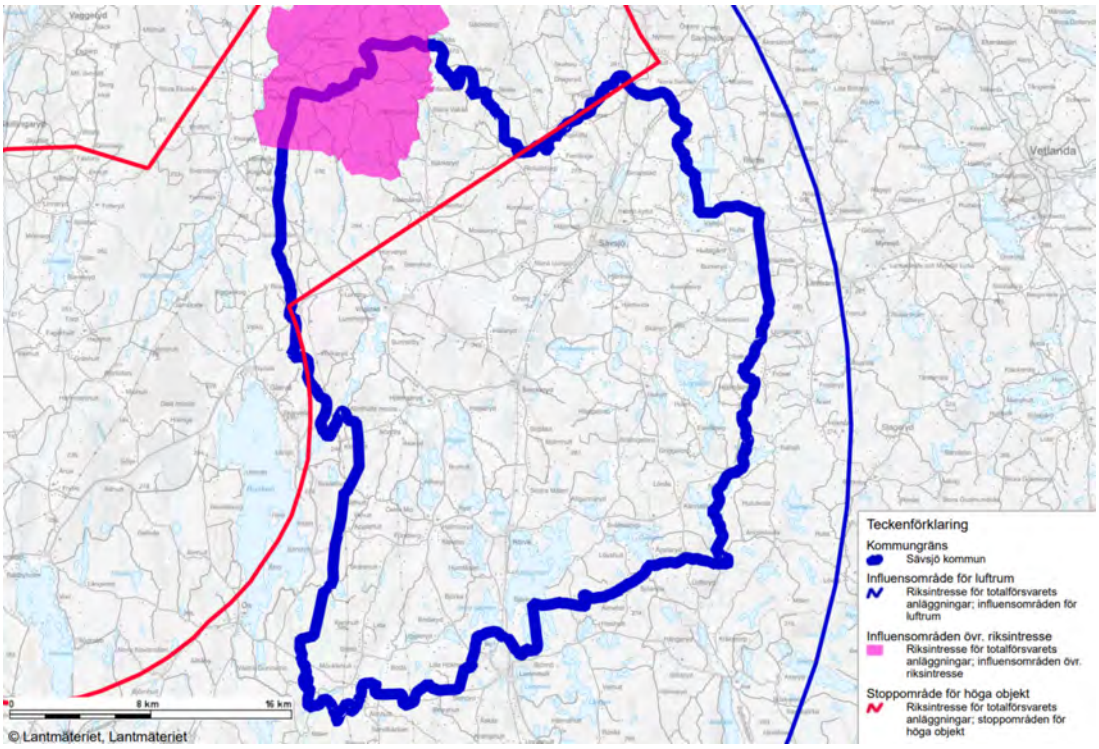

Övrigt påverkansområde i norra Sävsjö kommun

Vissa av Totalförsvarets anläggningar har pekats ut med ett större påverkansområde utan närmare beskrivning. De områden som pekas ut som övrigt påverkansområde av Försvarsmakten är inte sekretessbelagda, men vilken typ av anläggning som omfattas kan vara det. Detta är ett sådant område som är beläget i norra delen av Sävsjö kommun. Inom övrigt påverkansområde ska Försvarsmakten höras i alla plan- och lovärenden.

Ställningstaganden om riksintressen för totalförsvaret

- Sävsjö kommun ställer sig bakom de riksintressen för totalförsvaret som finns i kommunen.

Riksintressen för skyddade vattendrag (MB 4 kap. 6§)

I översiktsplanen redovisas vilka riksintressen som finns i kommunen och hur kommunen ställer sig till dem. Inom områdena får vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte utföras. Befintliga verksamheter får underhållas om det inte medför negativ miljöpåverkan. Eftersom avrinningsområdena omfattar en begränsad del av kommunen och eftersom kommunen ligger nära källflödena finns väldigt få vattenkraftverk inom områdena idag.

Länk till översiktsplanekartan med riksintressen.

Emån med tillhörande käll- och biflöden

Emåns avrinningsområde omfattar östra delen av Sävsjö kommun.

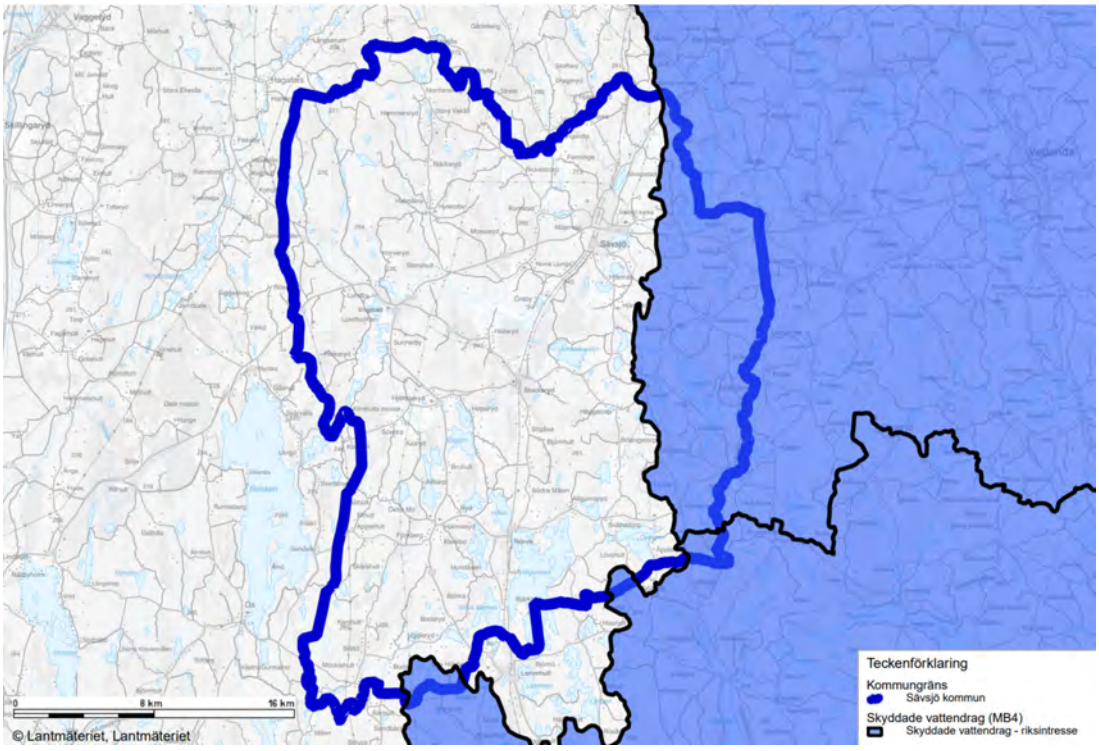

Mörrumsån med tillhörande käll- och biflöden

Mörrumsåns avrinningsområde omfattar delar av södra Sävsjö kommun.

Ställningstaganden om riksintressen för älvar och åar

- Sävsjö kommun ställer sig bakom de riksintressen för älvar och åar som finns i kommunen.

Riksintressen för Natura 2000 (MB 4 kap. 8§)

I översiktsplanen redovisas vilka riksintressen som finns i kommunen och hur kommunen ställer sig till dem. Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden inom Europeiska Unionen vars syfte är att värna om naturtyper, fåglar, arter och livsmiljöer samt vissa arter som EU-länderna har kommit överens om är av gemensamt intresse. Inom kommunen finns nio Natura 2000-områden och för respektive område finns bevarandeplaner som uppdateras löpande.

Länk till översiktsplanekartan med riksintressen.

Björnhult

Björnhult ligger söder om Stockaryd och har mycket höga värden knutna till slåtterängar i låglandet och silikatgräsmarker.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

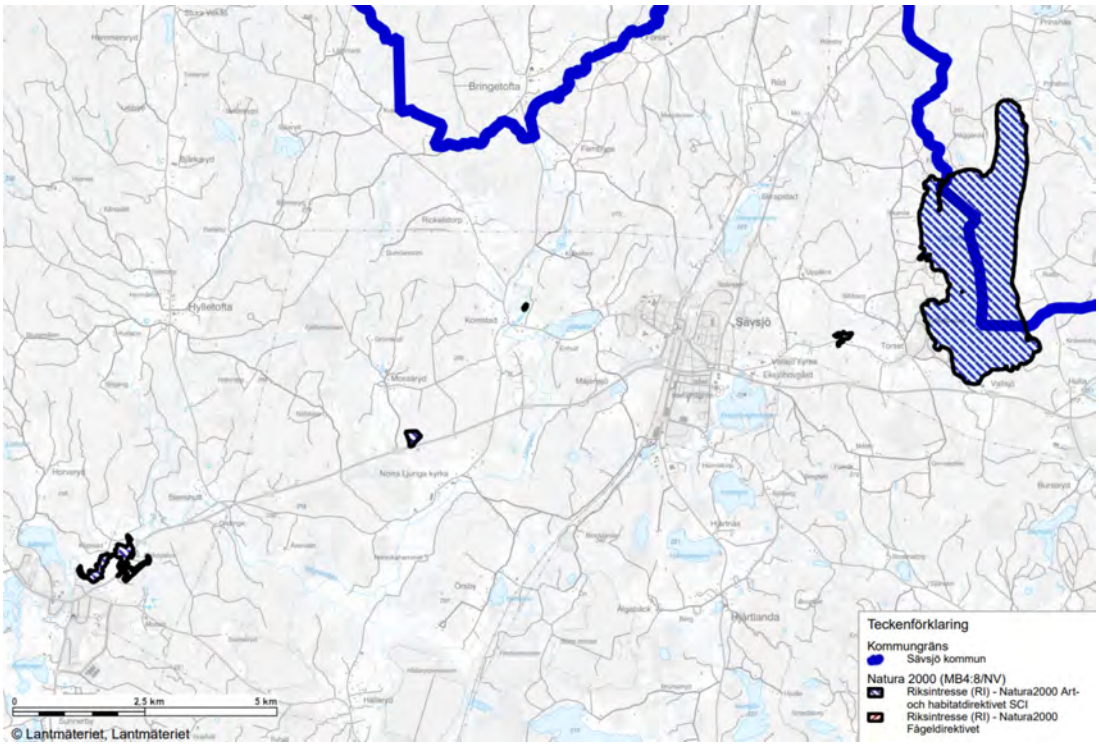

Hallstenstorp

Hallstenstorp ligger öster om Sävsjö och har mycket höga värden knutna till slåtterängar i låglandet och till naturtyperna stagg- och silikatgräsmarker.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Komstad

Komstad slåtterängar ligger strax väster om Sävsjö och har mycket höga värden knutna till naturtypen högörtsängar. Området präglas av en lång slåttertradition som gynnat en artrik flora av

betydelse för den biologiska mångfalden.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Kråketorpsskogen

Kråketorpsskogen ligger i sydöstra Sävsjö kommun och gränsar mot Växjö och Vetlanda kommuner och har mycket höga naturvärden knutna till våtmarken med dess olika naturmiljöer samt till fastmarksskog, och hela området har ett rikt fågelliv. Området utgörs också av riksintresse för naturvården och naturreservat.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Köpstad-Biskopsbo

Köpstad-Biskopsbo ligger strax utanför Vrigstad och har mycket höga värden knutna till slåttermark och de olika typerna av betesmark (silikatgräsmarker, fuktängar, torra hedar). Området utgörs också av riksintresse för naturvård.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

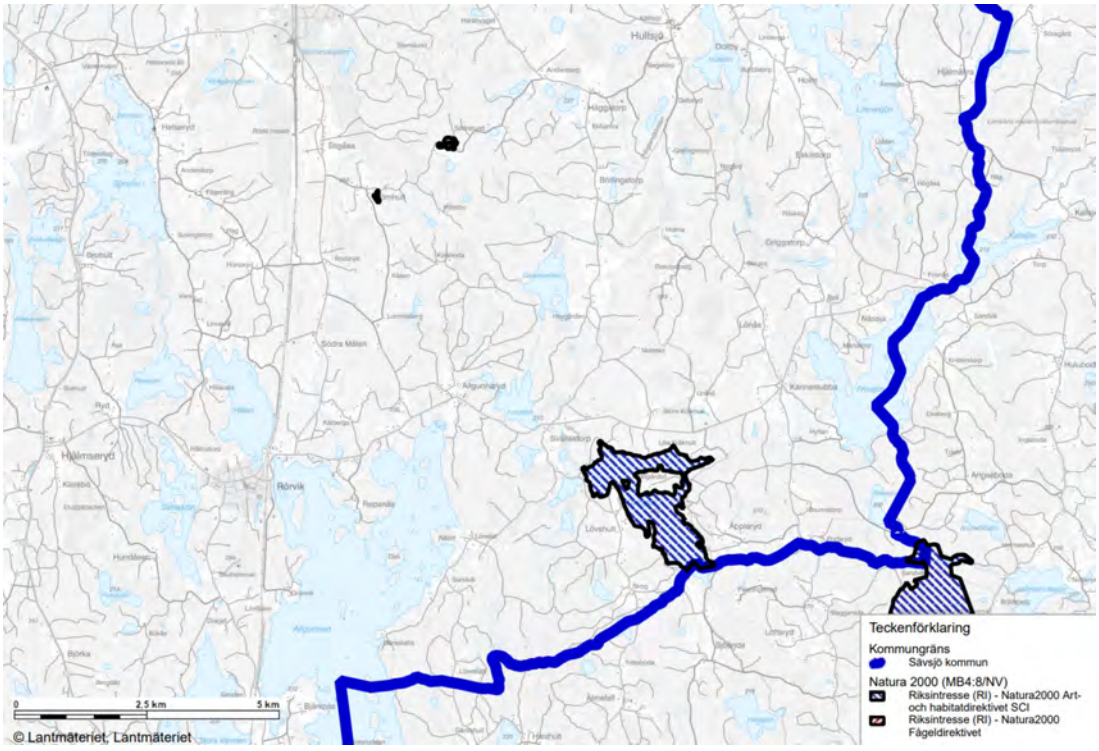

Ljunga-Mossaryd

Ljunga-Mossaryd ligger utmed väg 127 väster om Sävsjö och har mycket höga värden knutna till rikkärr och den välbetade fuktängen. Kärret har nyttjats som slåttermark sedan långt tillbaka vilket gynnat en rik biologisk mångfald. Området utgörs också av Brunsekärrets naturreservat.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Nykulla

Nykulla ligger sydost om Stockaryd och har mycket höga värden knutna till de olika typerna av öppen betesmark (stagg-gräsmark, silikatgräsmark, torra hedar).

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Vallsjön

Vallsjön ligger öster om Sävsjö och har höga värden knutna till naturtypen näringsfattiga slättsjöar. Sjön har en artrik bottenfauna och ett rikt fågelliv.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Övingen

Övingen är en så kallad ävjestrandsjö i södra Sävsjö kommun med artrik fiskfauna och god vattenkvalitet.

Området berörs inte av förslagen i översiktsplanen.

Ställningstaganden om riksintressen för Natura2000

- Sävsjö kommun ställer sig bakom de riksintressen för Natura2000 som finns i kommunen.

Kommunintressen

Förutom riksintresseområden utpekade av nationella myndigheter och i lagstiftningen finns områden som kan vara värdefulla att bevara ur ett lokalt perspektiv. Det handlar om områden med höga lokala värden – i översiktsplanen har vi lyft fram lokala naturmiljö-, kulturmiljö- och friluftsintressen.

Kommunintressen för naturmiljöer

I översiktsplanen har vi pekat ut kommunintressen som är viktiga att bevara ur ett lokalt perspektiv. Naturmiljöer omfattar gröna och blåa strukturer som har höga värden för naturen och landskapet. Värdefulla naturmiljöer kan tillgodose viktiga ekosystemtjänster i form av till exempel vattenrenande våtmarker, pollinering eller habitat för den biologiska mångfalden. Förutom kommunintressen för naturvården finns också riksintressen för naturvården under avsnittet om riksintresseanspråk för naturvård. Under avsnittet om skyddade naturområden går det att läsa om naturreservat och andra typer av skyddade naturområden.

Naturvärdesinventeringar

År 1995 genomförde Länsstyrelsen i Jönköpings län en övergripande naturvärdesinventering för hela länet som utmynnade i ett naturvårdsprogram. Syftet med inventeringen var att skapa en långsiktig handlingsplan för skydd och vård av särskilt värdefulla naturområden i länet.

Sedan dess har inga särskilda större naturvärdesinventeringar genomförts i kommunen. Eftersom underlaget från 1995 till stora delar är inaktuellt vore det bra att genomföra mer omfattande naturvärdesinventeringar - framförallt i anslutning till kommunens tätorter.

Ställningstaganden om naturvärdesinventeringar

- En naturvärdesinventering bör genomföras för naturområdena kring kommunens fyra tätorter.

Kommunintressen för naturmiljövård

Länk till översiktsplanekartan med kommunintressen.

Lundholmen

Lundholmen i Vrigstad är ett område som består av slättsjöar och våtmarker omgärdat av odlingslandskap. Området har höga naturvärden på grund av sin kombination av sjöar, våtmarker och omgivande odlingsmark. Ett flertal hotade arter har observerats varav flera årligen häckar. Exempel på arter är brun kärrhök, dubbelbeckasin, grönbena, kungsfiskare, storlom och törnskata.

Ställningstaganden om Lundholmen

- Sävsjö kommun ska främja en utveckling av Lundholmens naturvärden.

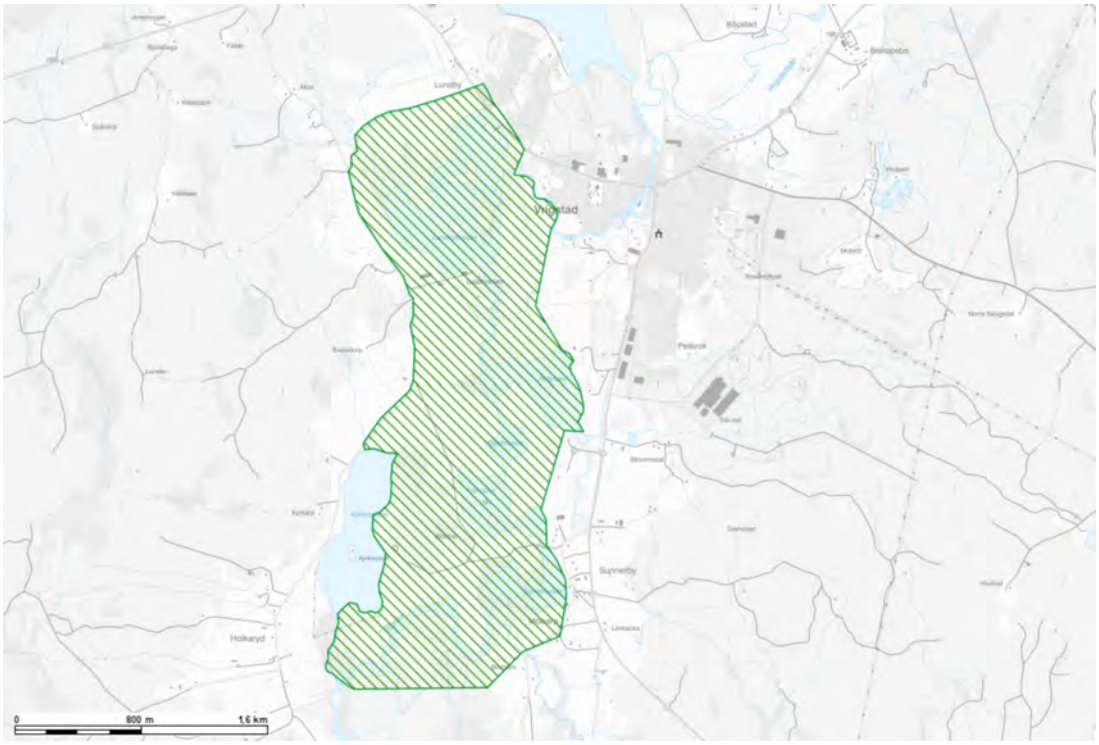

Linnesjön

Linnesjön är en sjö med god vattenkvalitet som bör skyddas för att inte riskera att få försämrad vattenkvalitet. Vattenkvaliteten i sjön är idag väldigt god och denna bör bevaras.

Ställningstaganden om Linnesjön

- Sjöns värden bevaras genom att undvika avloppsutsläpp och vattenreglering.

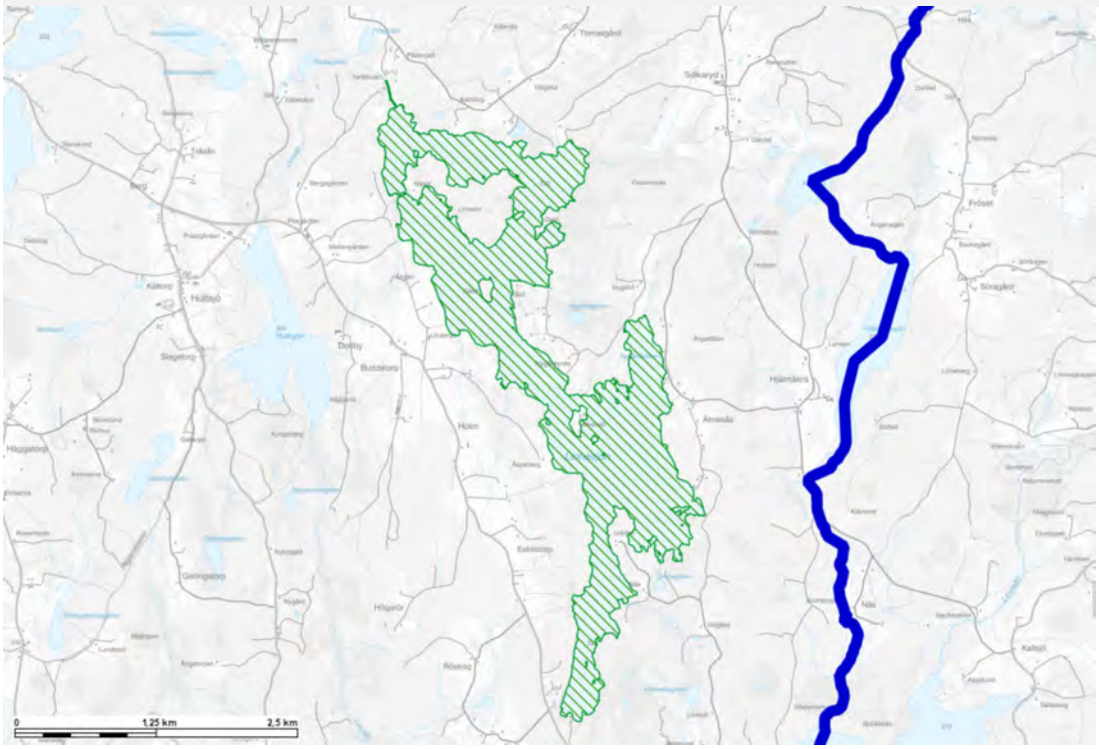

Sävsjö trädgård

Sävsjö trädgård är ett begrepp som föddes i samband med att höghastighetståg skulle börja trafikera järnvägen genom kommunen, vilket innebar att tätorterna skulle byggas om för att frilägga järnvägen. Alla järnvägskorsningar blev planfria, alltså skulle vägar och andra passager byggas över eller under järnvägen, och flera områden utmed järnvägen tvingades göras om. Sävsjös stadsträdgårdsmästare Stefan Lagerqvist började anlägga vackra planteringar istället för Trafikverkets gräsmattor på de ytor som blev längs trafiklösningarna. Resultatet var något speciellt för Sävsjö kommun och som inte setts någon annanstans. Konceptet Sävsjö trädgård är prisbelönat och ett skolexempel på försköning av offentliga platser.

Denna försköning av miljöerna i tätorterna genom träd, blommor och buskar återfinns i alla kommunens fyra tätorter.

Sävsjö kommun jobbar aktivt med att förvalta och underhålla Sävsjös trädgård, men också med att utveckla sin trädgård och varumärket. En av utmaningarna är att kombinera planeringarnas utformning med de krav som ställs för att få de offentliga platserna att upplevas som trygga. Konceptet Sävsjö trädgård bör ingå i utformningen av kommande exploateringsområden.

Ställningstaganden om Sävsjö trädgård

- Konceptet Sävsjö trädgård ska utvecklas för att bidra till positiva biologiska mervärden i form av fördelar för pollinatörer och den biologiska mångfalden.

Stora opåverkade områden

Stora opåverkade områden är sådana områden som i ingen eller i väldigt begränsad omfattning berörs av mänskliga ingrepp. Enligt Miljöbalken 3 kap. 2 § ska sådana områden även fortsättningsvis skyddas från omfattande påverkan från mänsklig aktivitet, så som anläggande av vältrafikerad infrastruktur, stora exploateringar eller andra ingrepp som skulle medföra omfattande påverkan på naturen inom området. Stora opåverkade områden behöver spridningskorridorer till andra naturområden för att på bästa sätt gynna sina bestånd av flora och fauna.

I Sävsjö kommun finns två stora opåverkade områden.

Hultsjö-Ramkvilla-Södra Solberga är ett stort opåverkat område som sträcker sig från sydöstra delen av Sävsjö kommun. I anslutning till området i Vetlanda och Växjö kommuner finns en liknande gles bebyggelsestruktur.

Almesåkra-Bringetofta-Hylletofta är ett område i kommunens norra del. I anslutning till området norrut finns en liknande gles bebyggelsestruktur i Nässjö och Vaggeryds kommuner.

Ställningstaganden om stora opåverkade områden

- Inom de stora opåverkade områdena i Sävsjö kommun är det inte lämpligt med nyetableringar av större anläggningar eller verksamheter som kan ha betydande negativ inverkan på landskapsbilden, är mycket miljöstörande eller bidrar till en fragmentisering av landskapet.

Kommunintressen för kulturmiljöer

I översiktsplanen har vi pekat ut kommunintressen som är viktiga att bevara ur ett lokalt perspektiv. Kulturmiljövård avser hela den av människor påverkade miljön – alltså allt som av varierande grad präglats av olika mänskliga aktiviteter igenom historien. Kombinationen av naturens förutsättningar och människors handlingar har skapat dagens landskap och format Sävsjö kommuns karaktär. Kulturmiljöerna utgör en berättelse som skapar identitet och tillhörighet för invånarna.

Det finns också områden av riksintresse för kulturmiljön i Sävsjö kommun. Dessa redovisas i avsnittet om riksintresseanspråk för kulturmiljövård.

Länk till översiktsplanekartan med kommunintressen.

Kulturmiljöunderlag

I ett antal kulturhistoriska bebyggelseinventeringar har lokala kulturmiljövärden identifierats. En kulturhistorisk utredning för Sävsjö kommun genomfördes av Jönköpings läns museum 1989 och en nyare kulturhistorisk inventering har genomförts för tätorterna i kommunen på uppdrag av Sävsjö kommun under sommaren 2021. Dessa fungerar som ett underlag för kommande bedömningar om kulturmiljövärden i Sävsjö kommun.

Utifrån ovanstående inventeringar har ett antal kulturmiljövärden identifierats. För all bebyggelse gäller fortfarande förvanskningsförbudet och varsamhetskravet enligt Plan- och bygglagen 8 kap. 13 § och 17 §.

Ställningstaganden om kulturmiljöer i kommunen generellt

- Hänsyn bör tas till de råd om byggnader och områden som finns i de kulturhistoriska utredningarna från 1989 och 2021 vid om- och nybyggnationer.
- För byggnader som redovisas som särskilt värdefull bebyggelse i kommunens kulturmiljöunderlag från 2021 ska en byggnadsantikvarisk kompetens rådfrågas vid om- och nybyggnationer.
- Om kulturhistoriska utredningar lyfter fram ett behov av planskydd för vissa byggnader ska detta beaktas vid detaljplanearbete för berörda byggnader.

Fornlämningar

Fornlämningar skyddas enligt kulturmiljölagens 2 kapitel (1988:950). Fornlämningar har allmänt skydd och omfattas av ett skyddsavstånd, och det är förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen ändra eller skada en fornlämning.

I Sävsjö kommun finns ett stort antal fornlämningar. I Riksantikvarieämbetets karttjänst fornsök är det möjligt att söka efter fornlämningar för att få mer information.

Ställningstaganden om fornlämningar

- En förstudie bör tas fram för de utpekade utvecklingsområdena i översiktsplanen som ligger på skogs- eller jordbruksmark. Förstudien är till för att tidigt i processen identifiera eventuella fornlämningar som kan påverka möjligheten att utveckla områdena.

Kommunintressen för kulturmiljövård

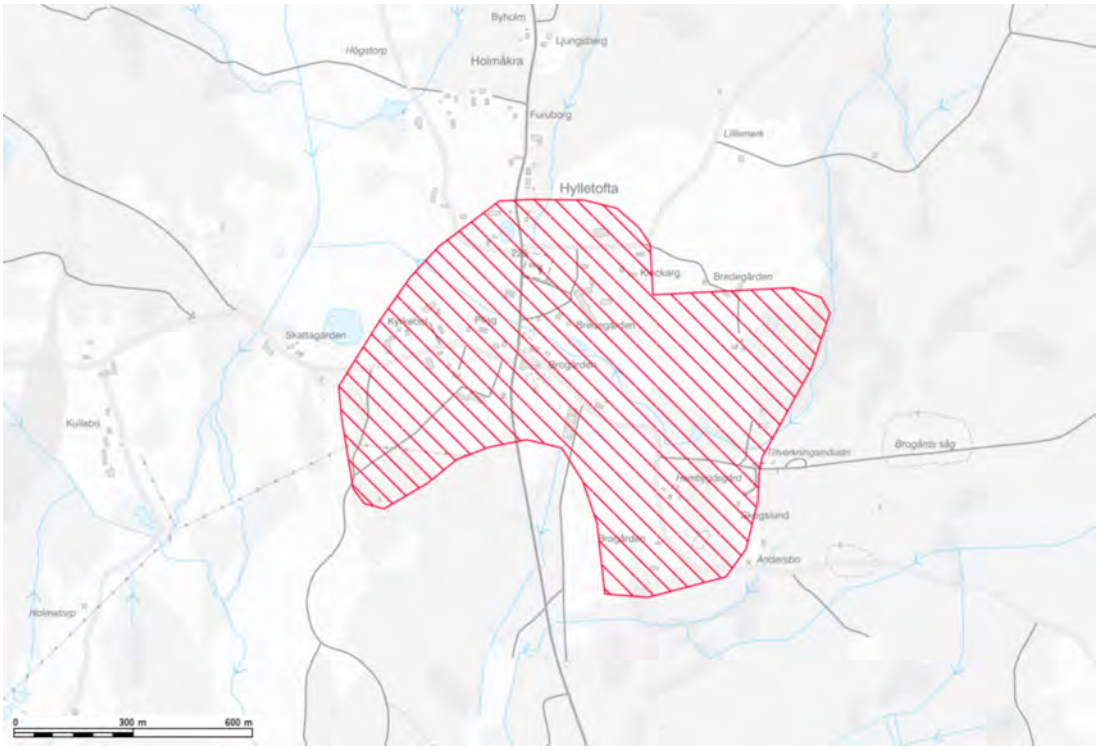

Hylletofta kyrkby

Hylletofta kyrkby har ett omväxlande mjukt kuperat öppet odlingslandskap med totalröjda åkrar och i de centrala delarna skilda åt med stenmurar och odlingsrösen. Genom området flyter Hylletoftaån. Tre gravfält med tillsammans 55 fornlämningar finns i området. Hylletofta kyrka är en delvis förändrad medeltidskyrka. Bebyggelsen är utspridd i landskapet med kyrka, prästgård, klockaregård och missionshus i centrum. Manbyggnaderna utgörs av stora tvåvånings par eller tvillingstugor och i ett fall av en salsbyggnad. De uppfördes i slutet av 1800-talet och början på 1900-talet. De är målade i falurött eller i ljusa färger och trots att vissa har fått förändrat utseende har bebyggelsen ändå sin ålderdomliga karaktär.

Ställningstagande om Hylletofta kyrkby

- Områdesbestämmelser bör upprättas för området.

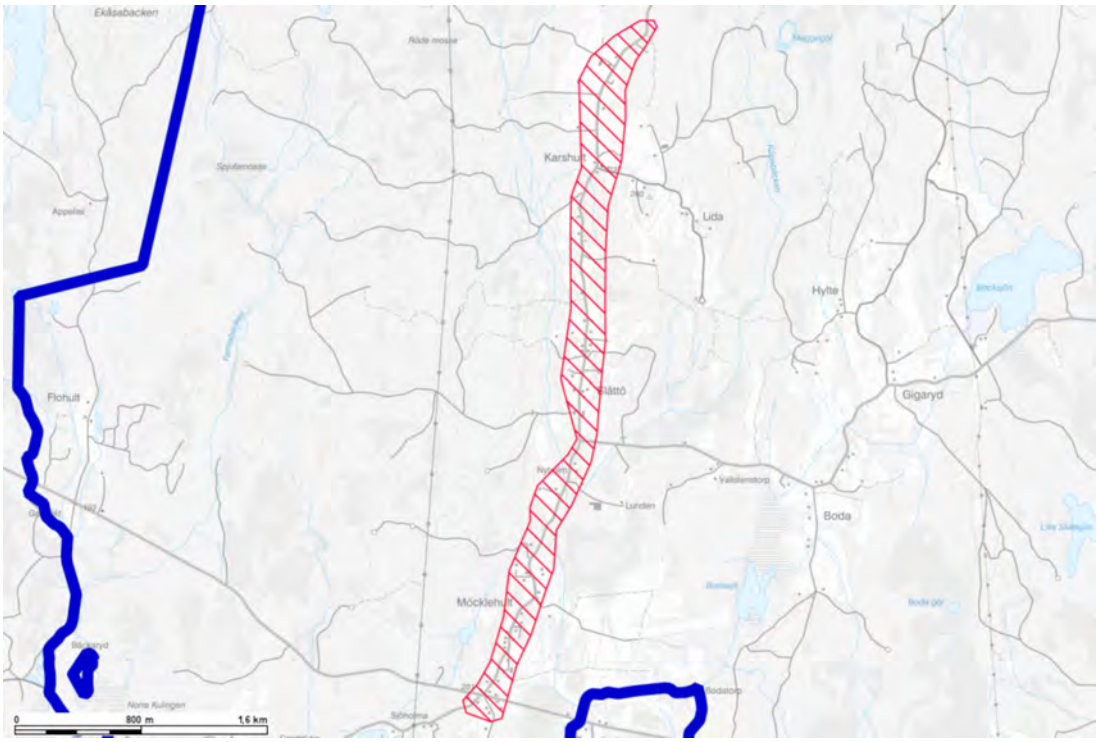

Vägsträckan Möcklehult-Slättö-Karshult

Vägsträckan Möcklehult-Slättö-Karshult består av ett landskap som invid den smala, slingrande vägen är omväxlande öppet, småkuperat och backigt. Det präglas av de bredvidliggande gårdarnas uppodlingsverksamhet. Stenröjda åkrar kantas på flera ställen av kraftiga stenmurar. I de stenigare hagmarkerna finns inslag av lövträd. Under 1700-talet pågick hemmansklyvningen och en nykolonisation av de etablerade byarna. Detta, i kombination med 1800-talets kraftiga befolkningstillväxt, ledde till att manbyggnader med tillhörande hus uppradades utmed vägsträckan i glesa radbyformer. Området är och har varit tättbefolkat. Förutom jordbruksbyggnader finns här också exempel på stenhuggeri, skola, affär, smedja och missionshus. Bostadsbebyggelsen är representerad från 1700-talet och fram till vår tid.

Ställningstagande om Möcklehult-Slättö-Karshult

- Områdesbestämmelser bör upprättas för området.

Söderkvarn

Söderkvarn uppfördes i restimmer i början på 1930-talet och brukades fram till 1970-talet. Sågen har en blockcirkelsåg och byggdes något senare än kvarnen. Tillsammans med kvarnen drevs de av vattenkraft och försågningen skedde tidigare med ångmaskin.

Ställningstagande om Söderkvarn

- Genom kontakt med berörd markägare skapa en insikt och förståelse för den unika kulturmiljöns betydelse.

- En viktig del av Söderkvarns kulturmiljövärden består av kvarnen och dammen. I omprövningen av vattenkraften som kommer att genomföras år 2033 ska kulturmiljövärdena värderas högt.

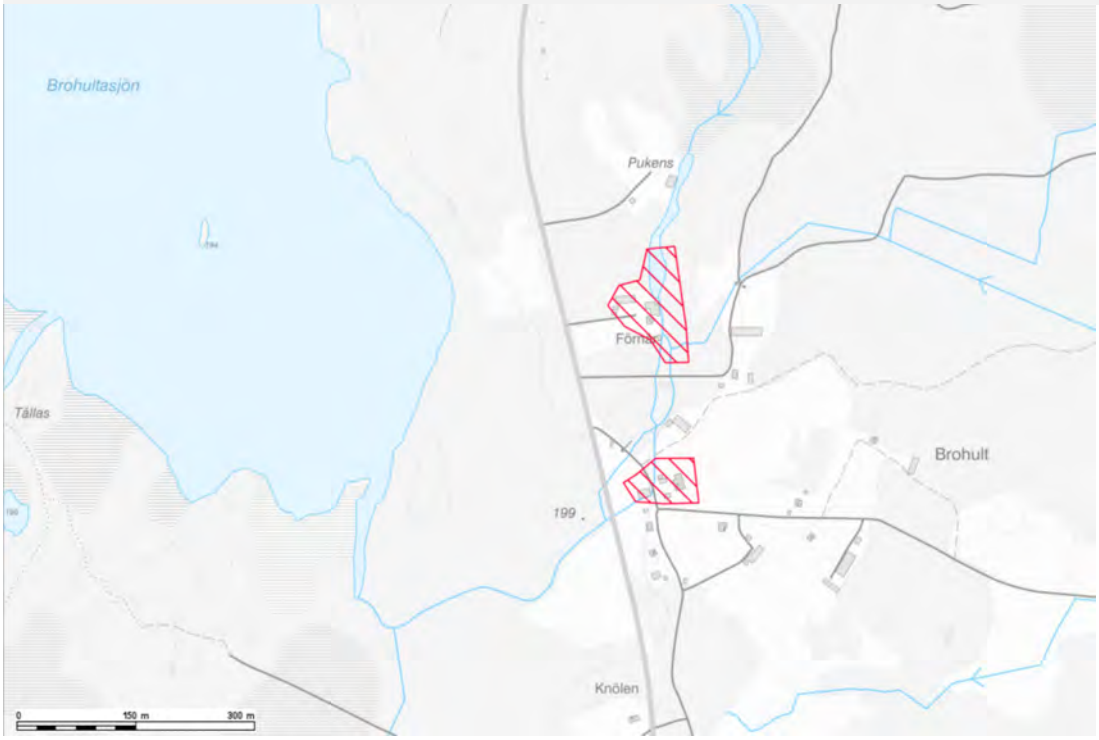

Brohultskvarn

Brohultskvarn är en väl underhållen gårdsmiljö med boningshus från 1874. Vattenfallet intill brukningscentrat finns omnämnt redan på 1600-talet. 1864 byggdes den nuvarande kvarnbyggnaden. Bland annat fick fattighjonen här mala sin säd gratis. Vid kvarnen fanns även ett sågverk – Pukaström. Längre fram i tiden – ända fram till 2002 – användes vattenkraften till att försörja gården med hushållsel. Även det öppna landskapet runt gården vårdas.

Ställningstagande om Brohultskvarn

- En viktig del av Brohultskvarns kulturmiljövärden består av kvarnen och dammen. I omprövningen av vattenkraften som kommer att genomföras år 2033 ska kulturmiljövärdena värderas högt.

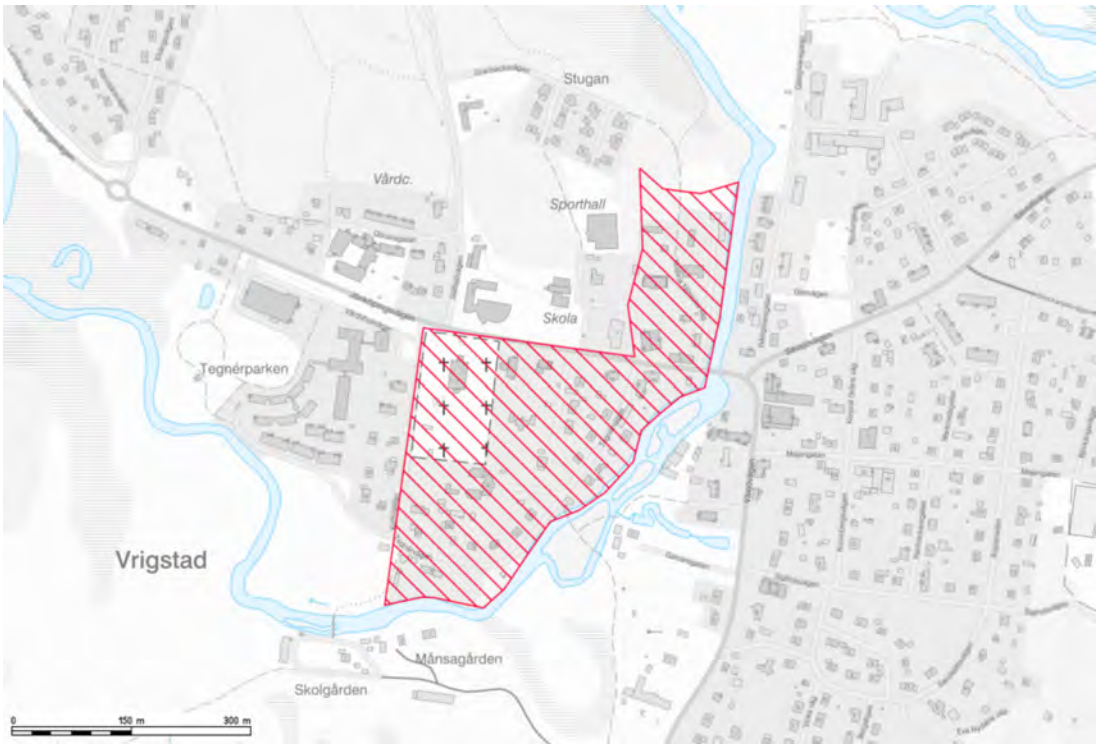

Vrigstads gamla sockencentrum

Vrigstads gamla sockencentrum omfattar området från kyrkan söderut och österut till Vrigstadsån. Historiskt sett har området utgjort sockencentrum i Vrigstad socken och inhyst kyrka, prästgård och diverse hantverksindustrier. Området har en märkbart äldre karaktär med bebyggelse som i huvudsak utgörs av bostadshus uppförda under 1800- och 1900-talen med stora, grönskande tomter och uthus. Ett flertal av dessa byggnader är välbevarade med individuellt starka, arkitektoniska uttryck och besitter stora kulturhistoriska värden. Större och mer påkostade byggnader såsom den före detta prästgården och inte minst kyrkan, vittnar också om områdets historiska betydelse och ger en stark historisk förankring.

Ställningstagande om Vrigstads gamla sockencentrum

- Värdebärande karaktärsdrag i området utgörs bland annat av byggnadernas placering på tomterna, byggnadshöjder och volymer samt de äldre byggnadernas arkitektoniska kvaliteter och ursprungliga fasadmaterial, kulörer samt originaldetaljer. Även områdets grönska med stora tomter och mycket storväxta träd utgör höga kvaliteter för området.

Lundbergsplan-Köpmangatan

Lundbergsplan-Köpmangatan är en backe och torgbildning ner mot ån utmed gamla infarten till Sävsjö från Vrigstad. Bebyggelsen är uppförda av trä i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. De är i 1 ½ - 2 våningar med i huvudsak fasad av träpanel och tak med rött tegel. De bakomliggande trädgårdarna är relativt stora med lövträd och rödmålade uthus.

Ställningstagande om Lundbergsplan-Köpmangatan

- Gällande detaljplan bör utökas med skyddsbestämmelser för bevarandet av byggnader och miljö.

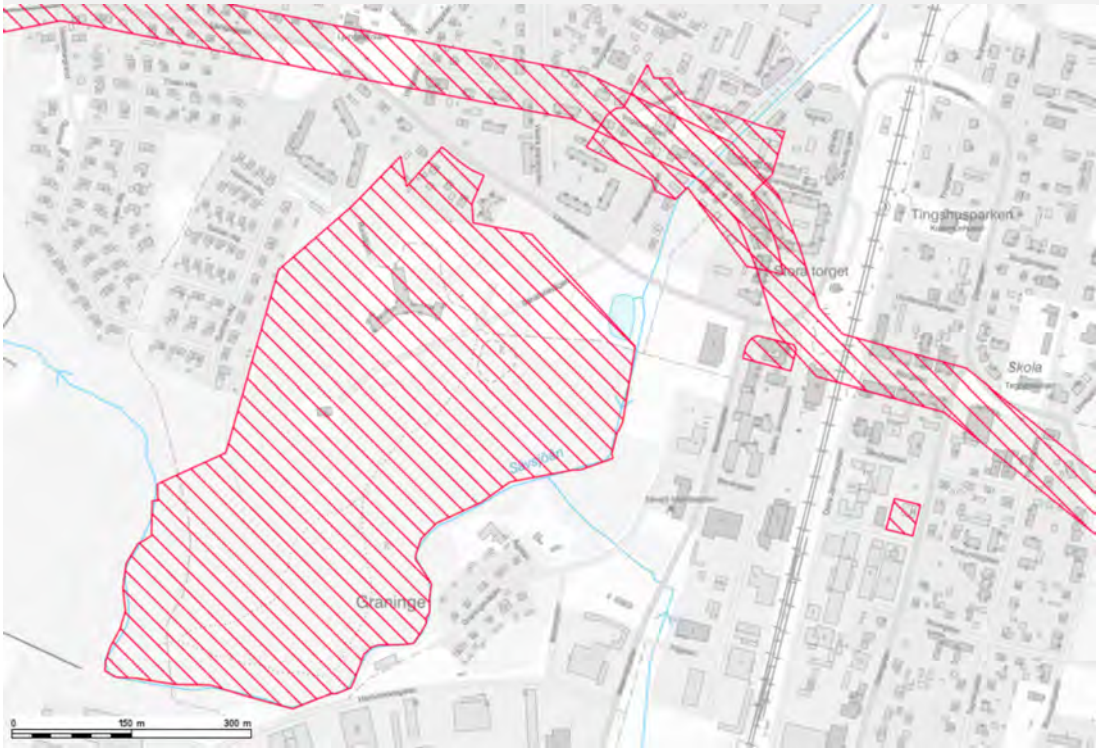

Gamla färgeriet i Sävsjö

På innergården bakom konditoriet på Kopparslagaregatan finns en gammal färgeribyggnad som byggdes redan 1871. Färgeriverksamheten var vattenkrävande och en placering invid ån innebar fördelar för denna. I slutet av 1890-talet genomgick färgeriet en större ombyggnation då den gick från att vara en byggnad i vinkel till att få sin nuvarande form. Färgeriverksamheten fortsatte i byggnaden fram till 1931 och har från 1960-talet framförallt använts som föreningslokal. De senaste tre årtiondena har byggnaden stått övergiven.

Sävsjö kommun beställde 2020 ett antikvariskt utlåtande om byggnaden. I den framkommer det att byggnaden utgör en representant från 1860- och 70-talets trähusbebyggelse som kom till samhället strax efter stationssamhällets etablering. Trots ett antal renoveringar har byggnaden i stort bevarat sin tidstypiska utformning. Färgerilokalen i den västra delen av byggnaden är nästintill oförändrad. Eftersom byggnaden har ett kraftigt eftersatt underhåll behöver en byggnadsteknisk utredning utföras av en kunnig konsult inom byggnadsvård och traditionell byggnadsteknik för att ha som grund för byggnadens framtid.

Ställningstagande om gamla färgeriet i Sävsjö

- En byggnadsteknisk utredning ska tas fram av en kunnig konsult inom byggnadsvård och traditionell byggnadsteknik. Utredningen ska finnas som

grund för byggnadens framtid.

Merkurius 2

Merkurius 2 är en byggnad som uppfördes 1944. I början av 1950-talet förstorades fönstren på bottenvåningens östra sida. Den byggdes som servicelokal för fordon och har varit detta alltsedan dess. Byggnaden har behållit sin ursprungliga karaktär.

Ställningstagande om Merkurius 2

- Gällande detaljplan bör utökas med skyddsbestämmelser för bevarandet av byggnaden.

Bryggaren 1

Bryggaren 1 är Sävsjö för detta stadshotell som uppfördes 1938. Sedan dess har det funnits restaurang och hotellrörelse i byggnaden. I Sturesalen finns takmålningar utförda av Lennart Bergström. Byggnaden har behållit sin karaktär genom åren och utgör en stilren fond åt den centrala torgplatsen.

Ställningstagande om Bryggaren 1

- Gällande detaljplan bör utökas med skyddsbestämmelser för bevarandet av stadshotellet.

Ljunga park

Under ledning av arkitekterna Andersson och Abrahamsson 1907 uppfördes Sävsjö Sanatorium som ligger i Ljunga park. Byggtiden var endast ungefär ett år. Byggnaden omfattar idag nära 6000 m². Stilen är jugendinspirerad med en monumental karaktär.

Byggnadens innehåll har växlat under årens lopp, från privat och allmän vårdanläggning till flyktingboende och hotell- och konferensanläggning. Användningen som flyktingförläggning medförde stora invändiga ombyggnadsarbeten, men trots det har rumssamband och framför allt exteriören bevarats i stort sett intakt. Byggnaden lär vara en av Nordens största träbyggnader.

Söder om sanatoriebyggnaden fanns en välskött park med anlagda rabatter och mycket träd och buskar som har gestaltats om under olika tidperioder.

Många Sävsjöbor har minnen förknippade med området.

Ställningstagande om Ljunga park

- Byggnaden och omgivande parkanläggning skall bevaras och fortsatt skyddas i gällande detaljplaner.

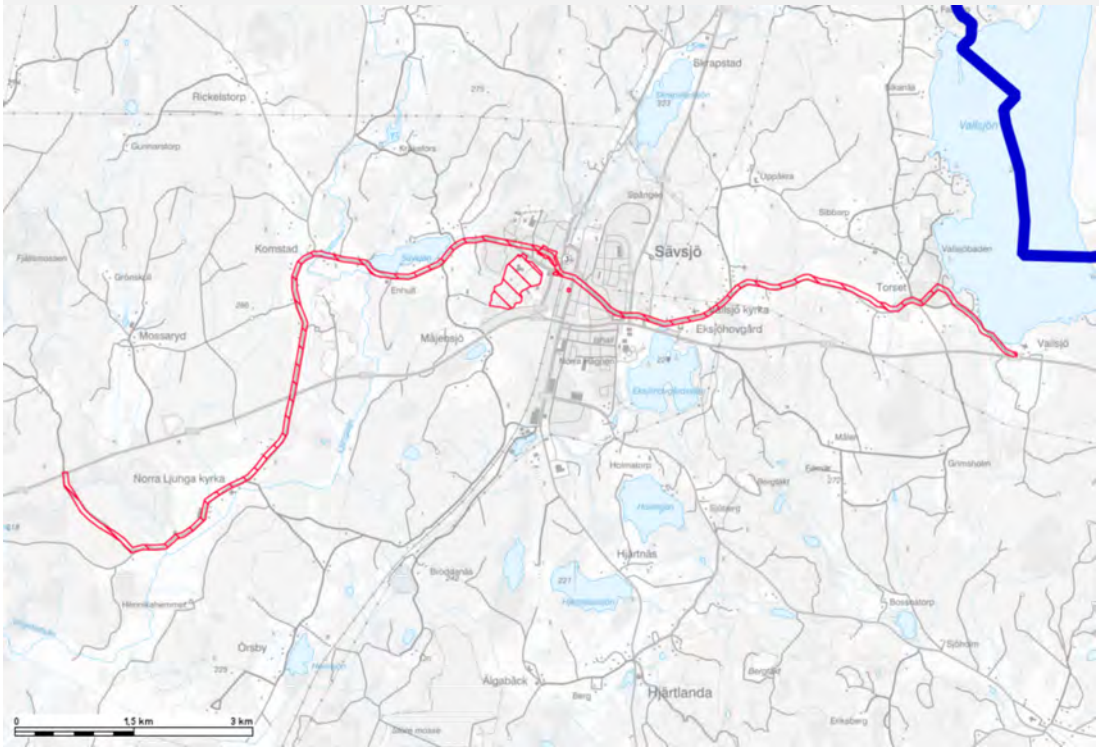

Sävsjö Häradsväg

Sävsjö Häradsväg (vägsträckan Norra Ljunga-Vallsjö gamla kyrka) har gamla anor med ett flertal intressanta natur- och kulturobjekt utmed sträckningen. Följande partier, uppräknat från öster till väster passeras utmed vägen.

- Vallsjö gamla 1100-tals-kyrka.
- Vackra vyer över Vallsjön med herrgårdsmiljö och offerkälla.
- Naturskön sträckning genom gammalt kulturlandskap.
- Eksjöhovgårdsområdet med slottsruin, herrgård, fritidsanläggningar mm.
- De äldre centrala delarna i Sävsjö tätort.
- Komstad
- Naturskön sträckning genom gammalt odlingslandskap.
- Norra Ljunga kyrkby.

Ställningstagande om Sävsjö Häradsväg

- Underhåll de värden som finns utmed sträckan inklusive informationsskyltar och parkeringar.

Kommunintressen för friluftslivet

I översiktsplanen har vi pekat ut kommunintressen som är viktiga att bevara ur ett lokalt perspektiv. I Sävsjö kommun finns generellt goda förutsättningar för ett omväxlande friluftsliv. I kommunen finns stora ostörda skogsområden, sjöar och vattendrag samt odlingslandskap. Dessutom finns det i alla tätorter fritidsanläggningar med exempelvis idrottsplatser, ishallar, badhus, elljusspår, badplatser, vandringsleder, cykelleder, en skidbacke, med mera. Det finns flera platser för friluftsliv och motion i kommunen som är av allmänt intresse och det är viktigt att beakta människors tillgång till dessa i kommande planering.

Länk till översiktsplanekartan med kommunintressen.

Kommunintressen av värde för hela kommunen

Höglandsleden

Höglandsleden är en del av ett större ledområde som går i det småländska höglandet. Leden sträcker sig från norr till söder igenom kommunen och passerar bland annat Hultsjö, Hjärtlanda och Sävsjö tätort.

Vallsjön

Vallsjön är en sjö som är utpekad av Länsstyrelsen som regionalt särskilt värdefull för fiske. I anslutning till Vallsjön finns också det gamla smalspåret mellan Sävsjö och Vetlanda.

Allgunnen och Hillen

Allgunnen och Hillen är två stora sjöar som är sammanbundna via en mindre kanal vid Rörvik. Allgunnen är Sävsjö kommuns största sjö och utpekat som regionalt värdefullt för fiske. Sjöarnas sammanlagda storlek med många öar gör dem särskilt lämpliga för båtturer och paddling.

Vrigstadsån vattensystem nedströms Vrigstad

Vrigstadån och sjöarna Lundholmssjön, Pelikroken, Högebrosjön, Franssjön och Sunnerbysjön fungerar tillsammans som ett viktigt fågelhabitat och ett kommunintresse för naturvård. Ån är också lämpligt för paddling då det från Vrigstad ner till Långö kraftverk inte finns några dammar, samt för fiske.

Hattens naturreservat

Hattens naturreservat är ett populärt utflyktsmål i kommunen och kommunens enda naturreservat med en längre promenadslinga.

Högagärdebacken

Högagärdebacken ligger relativt centralt i Sävsjö tätort och har kommunens enda skidbacke. Skidbacken är ett populärt utflyktsmål även från angränsande kommuner på vintern och har en fin utsikt året runt.

Eksjöhovgårdsområdet

Eksjöhovgårdsområdet är kommunens största fritidsområde med badhus, badplats, sporthallar och andra aktiviteter.

Smalspåret

Det gamla smalspåret mellan Sävsjö och Vallsjön är ett vanligt använt gång- och cykelstråk som dessutom binder samman Vallsjöområdet med Sävjsö.

Kommunala badplatser

Kommunens iordningsställda badplatser finns i närheten av kommunens tätorter samt vid Skärsjön utanför Skepperstad. De badplatserna som är iordningsställda av kommunen ligger vid sjöarna: Eksjöhovgårdssjön, Vallsjön, Slättsjön, Norrsjön (Vikskvarnsbadet), Svinasjön och Skärsjön. Även den privata badplatsen i Möcklehult är av högt allmänt intresse.

Kommunintressen för tätorterna

För varje tätort finns det också särskilda värden som är av allmänt intresse lokalt på orten. Bland annat har skolskogarna höga allmänna värden, dessa beskrivs i avsnittet om Offentlig service och samhällsfunktioner. Förutom skolskogarna är följande tätortsnära friluftsområden av allmänt intresse i kommunens tätorter:

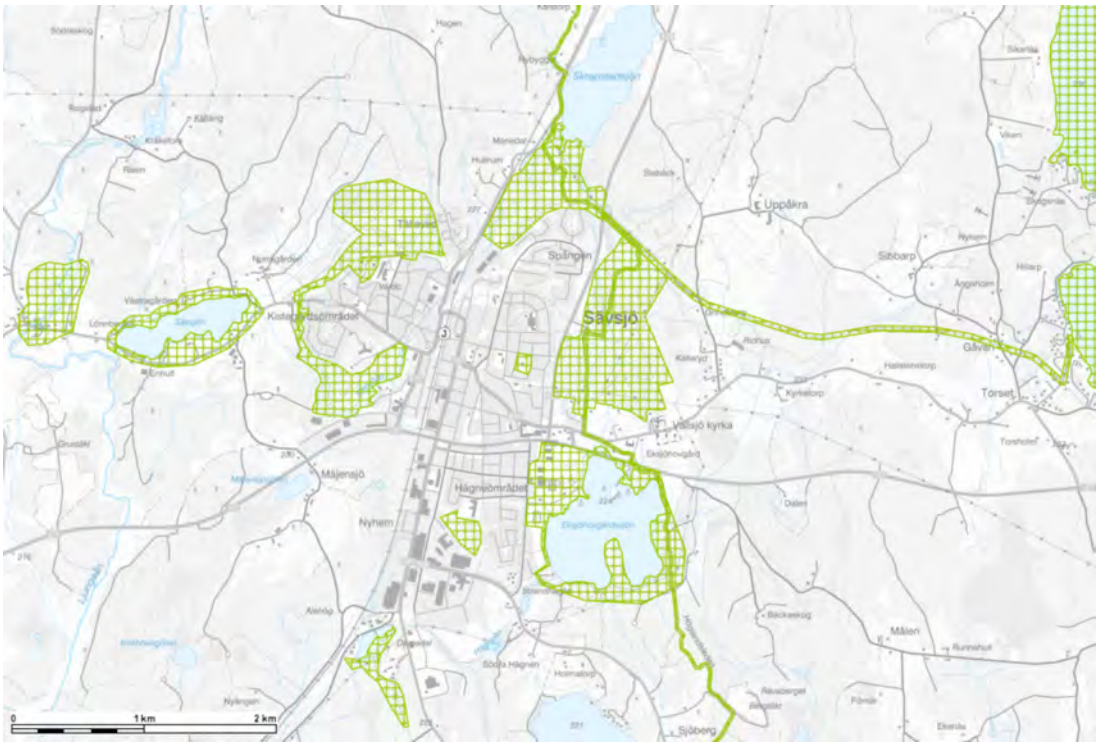

- Sävsjö: Området runt Eksjöhovgårdssjön, området kring Djurgårdsstugan och elljusspåret, Sanatorieskogen, området kring Högagärdebacken, promenadslingan runt Sävsjön, Komstads ängar, Djupadals strövområde samt området söder om Skrapstadssjön.

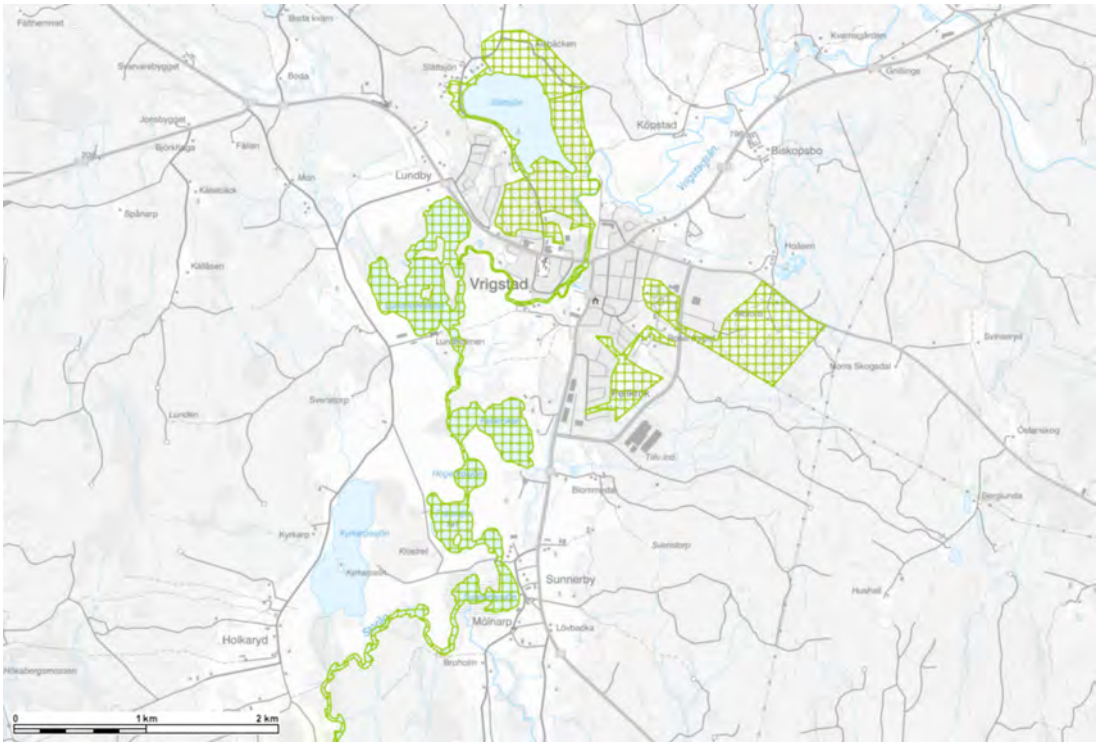

- Vrigstad: Idrottsområdet inklusive elljusspåret, promenadslingan runt Slättsjön, Sinaiberget och Vrigstadsån inklusive sjösystemet söder om Vrigstad.

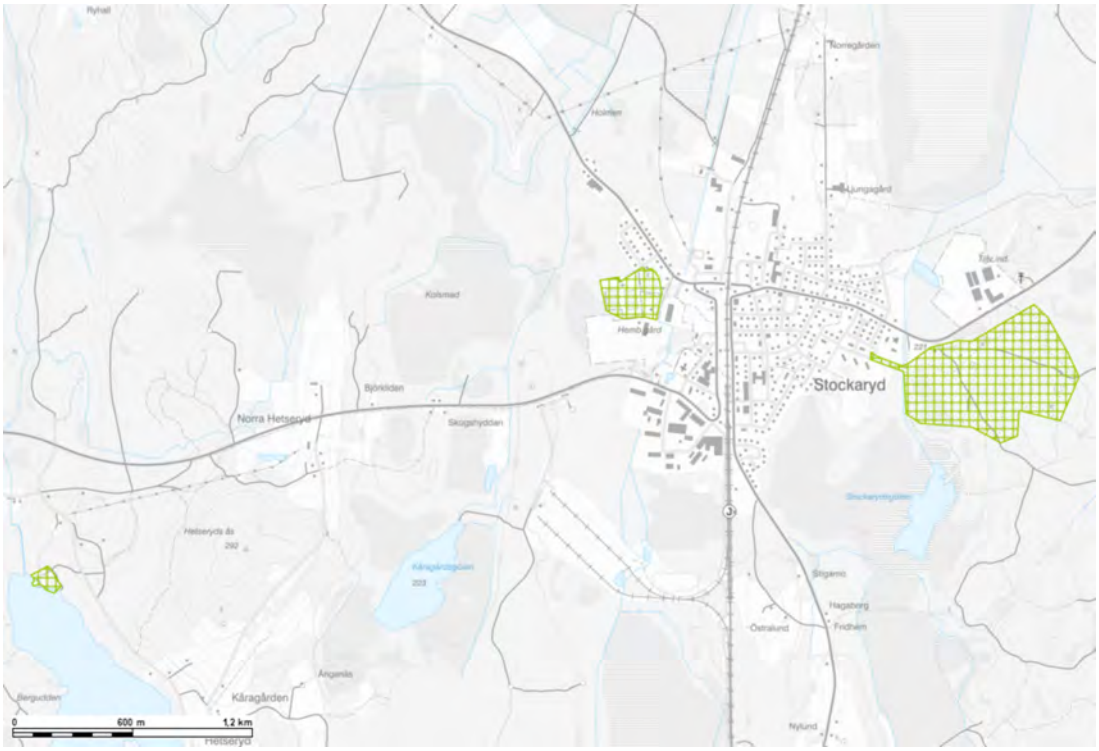

- Stockaryd: Området kring Tallbacken och elljusspåret, idrottsplatsen samt området vid Västerkvarnsbadet.

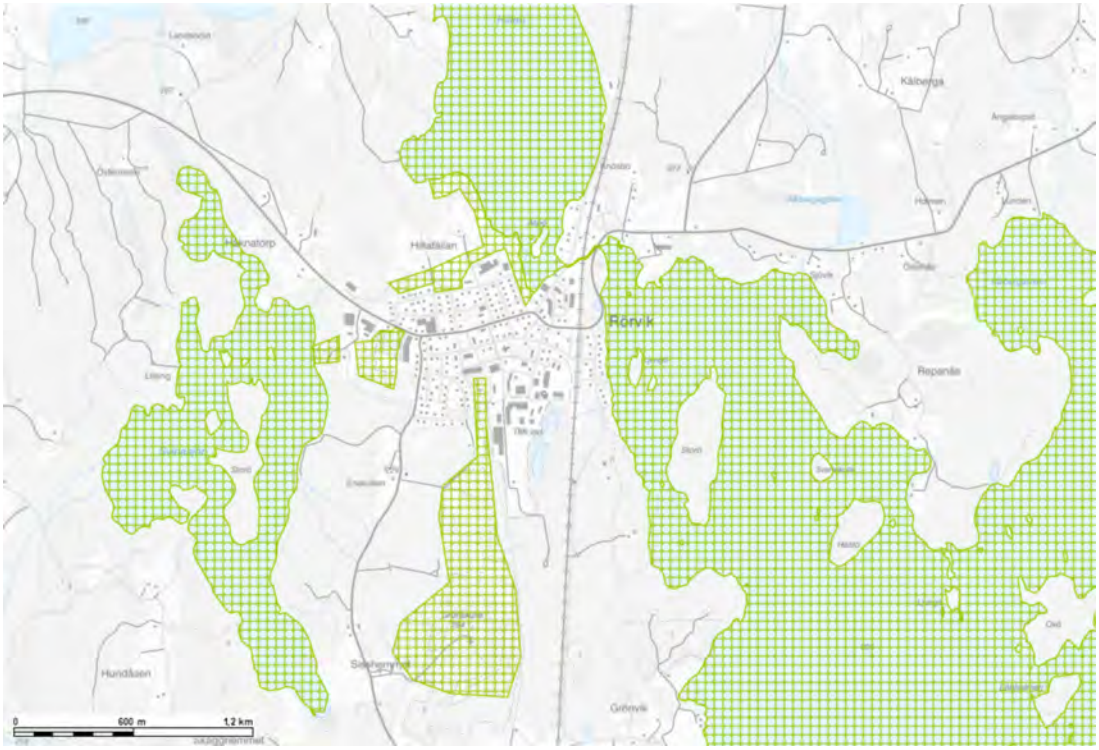

- Rörvik: Elljusspåret inklusive Grönskulle, idrottsplatsen och Svinasjön inklusive badplatsen. Dessutom är Allgunnen och Hillen och promenadmöjligheter utmed sjöarna av högt intresse för Rörvik.

Tätortsnära skogar

Skog och natur som ligger i direkt anslutning till tätorterna används ofta som rekreationsområde av ortens invånare. På en del platser har kommunen anlagt gångstråk, elljusspår, grillplatser eller liknande för att underlätta rekreationen och tillgängligheten i terrängen, men de flesta tätortsnära rekreationsområdena utgörs av stigar i skogen. Barn och ungas tillgång till friluftsliv och rekreation stärker barnens rättigheter, minskar utanförskap och förbättrar integrationen. Därför är det viktigt att kommunala skogar är tillgängliga, samarbeten med lokala föreningar att barn- och unga prövar på friluftsaktiviteter och att skolor ska ligga i närheten av skogar för att underlätta utomhuspedagogik, utomhusaktiviteter och vistelse i naturen.

Stora delar av den tätortsnära skogen är kommunägd. Som markägare ansvarar kommunen för skötseln av skogen och antog 2015 riktlinjer för hur denna skulle skötas i närheten av privata bostadsfastigheter. Riktlinjerna ger fastighetsägare rätt att komma med önskemål om trädfällning närmast fastighetsgränsen, men det är kommunens personal som beslutar om trädfällningen verkligen ska ske eller inte. Värdefulla träd ska tas särskild hänsyn till och så långt som möjligt bevaras.

Beståndet av gran ökar i regionen och medför att artrikedomen minskar, andra bestånd pressas undan och variationen i flora och fauna begränsas. Skogen är ytterst viktig eftersom den innehar de flesta av de ekosystem som bidrar till den biologiska mångfalden och spelar en viktig roll för flera ekosystemtjänster. Därför är det viktigt att utöka beståndet av lövskog, men också tallskog, för att få ett varierande bestånd.

Ställningstaganden om kommunintressen för friluftslivet

- Sävsjö kommuns skogsbruksplan ska ta hänsyn till rekreationen i de tätortsnära skogarna, och generellt verka för att utöka beståndet av lövskog och tallskog för att få ett mer varierat bestånd.
- Ifall ett område av allmänt intresse för friluftsliv tas i anspråk ska kommunen säkerställa kompensationsåtgärder i andra områden. Ifall ett sådant område delas ska gröna korridorer och passager anläggas för att underlätta tillgången till områdena.
- I tätortsnära naturområden som ägs av kommunen ska jakträtt inte utarrenderas.
- I anslutning till friluftslivs- och motionsområdena reserveras mark som ger möjlighet för en utvidgning av områdena.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Landsbygdsutveckling i strandnära läge förkortas LIS och innebär att kommunen i översiktsplanen kan peka ut områden där det är lämpligt med strandnära bebyggelse för att utveckla landsbygden. Syftet med LIS är att möjliggöra bebyggelse i attraktiva lägen på landsbygden i strandskyddade områden för att bidra till landsbygdens utveckling. Områden som är lämpliga för LIS pekas ut i översiktsplanen och prövas sedan i samband med bygglov eller detaljplan. LIS regleras i Miljöbalken 7 kap. 18 d-e § och Plan- och bygglagen 3 kap. 5 §.

LIS-områdena ska skapa förutsättningar för service i de närliggande tätorterna, men de bör inte förläggs så att allmänhetens tillgång till stränderna försämras för mycket i tätorterna. Det är å andra sidan viktigt att bostadsbebyggelse i LIS-områden inte förläggs på ett för stort avstånd från tätorterna. Detta för att bebyggelsen verkligen ska skapa bättre förutsättningar för en hållbar utveckling i tätorterna. För att skapa förutsättningar för hållbart resande har ett lämpligt pendlingsavstånd med cykel in till tätorterna och till busshållplatser utanför tätorterna använts för att bedöma lämpligt avstånd för LIS-områdena.

När det gäller LIS-områden som möjliggör utveckling av besöksnäringsverksamheter är inte avståndet till tätorterna lika viktig. I princip hela kommunen kan utgöra underlag för utveckling av landsbygden. Det viktiga är att de som bor i tätorter har en fortsatt god tillgång till stränderna och därför bör den här typen av verksamheter lokaliseras en bit från tätorterna.

De kriterier som fastställdes i kommunens översiktsplan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen från 2011 har konkretiserats här och den gamla översiktsplanen blir i och med att den här översiktsplanen vinner laga kraft inaktuell.

Strandnära bebyggelse i Sävsjö kommun

I Sävsjö kommun finns 606 kilometer strandlinje fördelat på fler än 150 sjöar. Av strandlinjen är ungefär 119 kilometer bebyggd, vilket motsvarar strax under 20 % (Strandnära markanvändning, SCB). Bebyggelsen utmed stränderna utanför tätorterna är oftast antingen relativt småskalig med mindre fritidshus eller större jordbruksfastigheter med gårdar som funnits på platsen under en längre tid.

I en undersökning som gjordes i samband med att kommunens besöksnäringsstrategi togs fram framkom det att en majoritet av besökarna i Sävsjö kommun besöker kommunen för naturupplevelser, hälsa, rekreation, bad, fiske och camping. Kommunens stränder är alltså viktiga för den typen av besöksnäringsverksamheter som är vanligast i kommunen. För att kommunens sjöar och stränder fortsatt ska vara attraktiva för naturupplevelser och rekreation finns både ett

behov av att bibehålla oexploaterade stränder och att möjliggöra för besöksnäringsverksamheter att använda de stränder som finns.

Områden utmed stränder i länet har ofta använts som boplatslägen under förhistorian och kan därför ha en hög grad av dolda fornlämningar. Detta kan ställa krav på arkeologiska utredningar i samband med fortsatt planering utmed stränderna.

Förutsättningar för landsbygdsutveckling i Sävsjö kommun

Jordbruksverket delar in kommunerna i Sverige i olika kategorier för att kunna jämföra skillnaderna i utvecklingen mellan landsbygden och städerna. Enligt deras definition räknas Sävsjö kommun som en gles landsbygdskommun. I kommunen har den största tätorten Sävsjö en befolkning på strax över 5500 personer. På landsbygden bor ungefär 3000 personer och i övrigt är kommunens befolkning fördelad på kommunens tre övriga tätorter. Förutsättningarna för landsbygdsutveckling för kommunens fyra tätorter beskrivs närmare nedan.

Kommunen har haft lägst försäljningspris för nyproducerade småhus i länet under de flesta åren sedan 1990-talet (Fastighetspriser och lagfarter, SCB). Exploateringstakten i kommunen är relativt låg - mycket beroende på svårigheterna i att ta lån för ny bostadsbebyggelse då försäljningspriserna är låga. Därför är utveckling i strandanära lägen en viktig förutsättning för att nya bostäder ska kunna byggas i kommunen.

Förutsättningar för landsbygdsutveckling i tätorterna

Sävsjö är kommunens största tätort med drygt 5500 invånare. I tätorten finns idag skolor, mataffärer och till en begränsad del detaljhandel. Sävsjö är ett mindre nav för kollektivtrafik där tågen till Jönköping och Växjö samt bussar till Vetlanda, Vrigstad/Jönköping och Stockaryd/Rörvik/Lammhult avgår. Trots att mycket service finns i tätorten brister underlaget för en del av servicen. Dessutom är resandeunderlaget för kollektivtrafiken något bristande - vilket medför att antalet avgångar blir få. När det gäller detaljhandel hade ett större befolkningsunderlag skapat en starkare robusthet för de butiker som fortfarande finns kvar på orten. Även gymnasieskolan hade blivit mer ekonomiskt gångbar av ett större elevunderlag. Med anledning av att Sävsjö - trots sina 5500 invånare - har bristande befolkningsunderlag för en del av sin service och eftersom Sävsjö kommun är en gles landsbygdskommun är bedömningen att även Sävsjö tätort ska räknas som en sådan landsbygd som behöver ett utökat befolkningsunderlag för att kunna behålla delar av sin service. Att Sävsjö tätort dessutom har god tillgång till stränder för allmänheten utmed sjöarna Eksjöhovgårdssjön, Sävsjön och Skrapstadssjön innebär sammantaget att andra sjöar än de tre nämnda kan utgöra områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Vrigstad är kommunens näst största tätort med strax över 1500 invånare. På orten finns idag bland annat mataffär, vårdcentralsfilial, hotell, skola och kollektivtrafik mellan Sävsjö och Jönköping. Det finns behov av ett utökat befolkningsunderlag för att säkerställa servicen på orten.

Stockaryd ligger i mitten av kommunen och är en tätort med strax över 1000 invånare. På orten finns idag bland annat mataffär, skola och kollektivtrafik i form av tågtrafik och bussar mellan Sävsjö och Rörvik. Det finns behov av ett utökat befolkningsunderlag för att säkerställa servicen på orten.

Rörvik är den tätort i kommunen som har störst behov av ett stärkt befolkningsunderlag för ortens service. I Rörvik bor något mindre än 600 personer. Trots att Södra stambanan passerar igenom tätorten finns idag inte underlag för en tågstation och kollektivtrafiken i övrigt är också begränsad. Kommunen håller på att bygga en helt ny högstadieskola i Rörvik, vilket är en satsning för landsbygden.

Rörvik är dessutom en ort som har goda förutsättningar för utveckling i strandnära lägen. I anslutning till orten finns flera stora sjöar med långa stränder som skapar goda förutsättningar för både en attraktiv livsmiljö och för utveckling av naturturism.

Förändringar med anledning av konkretiserade kriterier

Här redovisas övergripande förändringar i LIS-områdena jämfört med gällande översiktsplan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som antogs av kommunen 2011.

Sjöarna Vallsjön och Övingen omfattas av Natura2000-område som regleras enligt Miljöbalken 7 kap. och är därför olämpligt för landsbygdsutveckling i strandnära läge enligt kommunens egna kriterier.

Kommunen anser att det kan vara lämpligt att peka ut LIS-områden som ligger i vattenskyddsområden och övriga kommunala vattentäkter under förutsättning att bebyggelsen i dessa områden kan anslutas till det allmänna vatten- och avloppssystemet. Kommunens bedömning bygger på att omkringliggande bebyggelse också kommer att kunna anslutas till det allmänna vatten- och avloppssystemet och att belastningen från enskilda avlopp alltså kan komma att bli mindre. Därför undantas vattenskyddsområdet från det första kriteriet nedan.

Området vid Grönvik har plockats bort helt då det ligger inom vattenskyddsområdet för Allgunnen men så långt ifrån Rörvik att det är svårt att ansluta till det allmänna vatten- och avloppsnätet.

På flera platser har några av de tidigare LIS-områdena justerats eller plockats bort då de låg på områden med åker eller betesmark.

Vid Sävsjön väster om Sävsjö och i Slättsjön i närheten av Vrigstad har till områden plockats bort eftersom strandområdena utgör viktig jordbruksmark och strandområdet runt sjön har stor betydelse för allmänheten i respektive tätort.

Efter samrådet har några justeringar skett med anledning av de inkomna synpunkter. Bland annat har nya LIS-områden lagts till vid Boda kvarn nordost om Vrigstad, i norra delen av Norrsjön strax söder om Hjärtlanda och vid Rya väster om Rörvik. Områdena utmed Linnesjön och Hultsjön har

plockats bort då de ligger på ett för långt avstånd från närmaste tätorter för att bedömas kunna utgöra ett underlag för servicen i dessa.

Ställningstaganden i form av kriterier för att peka ut LIS-områden

För att ett område ska bedömas som lämpligt för landsbygdsutveckling i strandnära läge krävs att följande kriterier uppfylls:

- Området är inte skyddat enligt sjunde kapitlet i miljöbalken (strandskyddade områden och vattenskyddsområden undantaget).
- Området består inte av uppenbart brukningsvärd åker- eller betesmark. En närmare bedömning av åker- eller betesmarkens brukningsvärde får göras i kommande prövning.
- Området tillhör inte ett storstadsområde, länscentra eller större tätort med liten tillgång till orörda stränder. Ingen av tätorterna i Sävsjö kommun omfattas av den här punkten.
- Området ligger i närheten av befintlig infrastruktur såsom vägar, kollektivtrafik och service.
- Området har en liten betydelse för strandskyddets syften – i synnerhet i närheten av tätorter.
- Det strandnära läget ska ge fördelar för markanvändningen – det kan handla om campingar som använder sjön som en del av sin verksamhet eller att strandnära lägen för bostäder skapar en ökad attraktivitet.
- Området ska på sikt ge positiva effekter för landsbygden genom att till exempel ge sysselsättningseffekter eller bidra till upprätthållande av service.
- För att bostäder i strandnära lägen ska kunna ge förutsättningar för att upprätthålla service bör dessa ligga inom tjugo minuter med cykel från närmaste tätort eller tio minuter med cykel från busshållplats varifrån det går att ta sig till någon av tätorterna.
- För att verksamheter i strandnära lägen ska kunna ge förutsättningar för att skapa sysselsättningseffekter inom besöksnäringen kan dessa ligga inom hela kommunens gränser. De bör dock inte placeras inom en kilometer från närmaste tätort för att säkerställa allmänhetens tillgång till stränderna.

Även områden som inte är direkt utpekade i översiktsplanen kan komma att bli aktuella som områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Dessa ska då föregås av en översiktlig inventering och en motivering till vilken typ av service LIS-området stödjer i samband med bygglovshandläggning.

Ställningstaganden vid planering och byggande i LIS-områden

- Vid ny bebyggelse i områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen ska fri passage om minst 30 meter lämnas utmed stranden.

- Vid ny bebyggelse i områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen ska hållbara vatten- och avloppslösningar användas. I de fall där det är möjligt och rimligt att koppla på allmänna vatten- och avloppssystem ska det göras.
- Anslutningar till befintliga vägar ska eftersträvas framför nyanläggning av vägar.
- Anläggningar i form av småbåtshamnar eller bryggor ska inom områdena vara allmänt tillgängliga och gemensamma.
- Befintlig vegetation längs strandlinjen bör bevaras av hänsyn till naturvärden.

LIS-områden

I det här avsnittet redovisas de LIS-områden som pekas ut av kommunen i översiktsplanen. LIS-områdena bedöms vara lämpliga för utveckling av bostadsbebyggelse eller besöksnäringsverksamheter. Läs mer områdenas specifika förutsättningar i beskrivningarna om varje område. LIS-områdena uppfyller de generella kriterier som ställts upp av kommunen ovan.

Länk till översiktsplanekartan med områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Holmsjön

Ställningstaganden och konsekvenser

Område som ligger utmed Holmsjöns ostliga strand sydost om Sävsjö tätort mellan väg 761 och 768. Området ligger ungefär fyra kilometer från tågstationen i Sävsjö och stödjer service i Sävsjö tätort.

Inom det berörda strandområdet finns inga kända natur- eller kulturmiljövärden. Strandområdet bedöms inte utgöra ett viktigt område för det tätortsnära friluftslivet i Sävsjö tätort då Sävsjön, Skrapstadssjön och Eksjöhovgårdssjön är de tre viktiga sjöarna för friluftslivet i tätorten.

Områdets utbredning har justerats något för att inte ligga på jordbruksmark och för att skapa möjlighet till förtätning vid befintlig bostadsbebyggelse.

- I granskningsyttrandet från Länsstyrelsen i Jönköpings län framgår det att länsstyrelsen anser att området vid Holmsjön inte uppfyller kriterierna i 7 kap. 18 § e miljöbalken vilket betyder att länsstyrelsen inte delar kommunens uppfattning om att det är lämpligt för utveckling av landsbygden. Läs mer om länsstyrelsens bedömning i granskningsyttrandet.

Norrsjön vid Brunseryds kvarn

Ställningstaganden och konsekvenser

Område som ligger i norra delen av sjön Norrsjön. Området ligger nära väg 761 som passerar mellan Sävsjö och Stockaryd och där det går kollektivtrafik. Eftersom området ligger inom fem kilometer från Sävsjö bedöms det kunna stödja servicen i tätorten. Närheten till Stockaryd gör att området även bedöms kunna stödja servicen där.

Inom området finns inga kända natur- och friluftsvärden.

Området är nytt och finns inte med i kommunens översiktsplan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

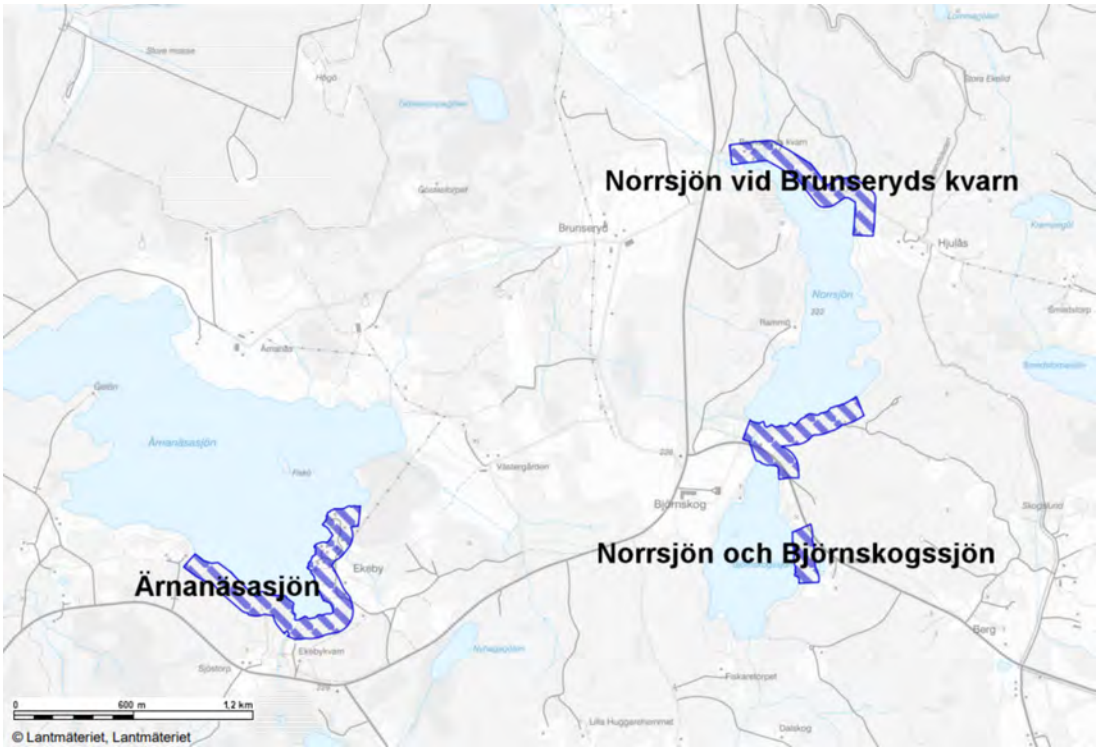

Norrsjön och Björnskogssjön

Ställningstaganden och konsekvenser

Område som ligger utmed de två sjöarna Norrsjön och Björnskogssjön. Sjöarna ligger nära varandra och med Hultsjövägen passerandes emellan några hundra meter öster om Björnskogs busshållplats som nyligen har fått en pendlarparkering. Området stödjer kollektivtrafiken som går mellan Sävsjö och Stockaryd samt de två tätorternas service. Området ligger inom skolområdet för låg- och mellanstadiet i Stockaryd och högstadiet i Rörvik och därför kommer både Stockaryd och Rörvik att dra nytta av utveckling av bostäder i området.

Inom området finns inga kända natur- eller friluftsvärden. Däremot finns en äldre kvarn i områdets västra del. Kvarnen är en så kallad övrig kulturhistorisk lämning och lämpligheten att bygga i anslutning till den får bedömas i bygglovsskedet.

Området har justerats för att inte ligga på jordbruksmark.

Ärnanäsasjön

Ställningstaganden och konsekvener

Område som ligger utmed Ärnanäsasjön öster om Stockaryd. Från Stockaryd är det ungefär fyra kilometer. Området stödjer den service som finns i Stockaryd samt kollektivtrafiken mellan Stockaryd och Sävsjö.

Ärnanäsasjön utgör dricksvattentäkt för Stockaryd och området är inte lämpligt för ny bebyggelse förrän Stockaryds dricksvattenförsörjning har säkrats från annat håll genom en ny överföringsledning. Inom området finns inga kända naturvärden. Däremot finns äldre

kulturhistoriska lämningar i form av lägenhetsbebyggelse och en kvarn. Vid byggnation i anslutning till dessa behöver påverkan utredas i bygglovsskedet. Delar av området används av närboende för friluftslivet, men kommunens bedömning är att dessa områden kan finnas kvar även om delar av området fortsätter att utvecklas.

En del av området har plockats bort då det bestod av jordbruksmark och ersatts av ett större sammanhängande område som till större del ansluter till fritidshusområdet som finns vid sjön idag.

Norrsjön vid Västerkvarn

Ställningstaganden och konsekvenser

Beskrivningen omfattar två områden utmed Norrsjön väster om Stockaryd. I och med den nya dragningen av väg 761 byggdes en gång- och cykelväg till Stockaryd. Det är också möjligt att ta sig från sjön till Nya Hjälmseryd någon kilometer nordväst om sjön som ligger utmed riksväg 30 och där det finns en pendlarparkering. Det av de två områdena som ligger längst från Stockaryd ligger ungefär fem kilomters färdväg från tätorten. Området bedöms stödja servicen i Stockaryd.

Inom områdena finns inga kända natur-, kulturmiljö- eller friluftsvärden. Norr om området på östra sidan om sjön ligger det allmänna Västerkvarnsbadet som ska finnas kvar.

Delar av områdena har justerats eller tagits bort då de tidigare delvis bestod av jordbruksmark.

Hillen

Ställningstaganden och konsekvenser

Beskrivningen omfattar flera områden utmed Hillen norr om Rörviks tätort. Områdena ligger både på västra och östra sidan om Hillen och med närhet till Rörvik. Området som ligger längst från Rörvik ligger fyra kilometers resväg från tätorten. Områdena bedöms stärka servicen i Rörvik.

Inom områdena finns inga kända natur- eller friluftsvärden. Däremot finns ett antal kulturhistoriska lämningar inom vissa av områdena. Påverkan på dessa får bedömas i bygglovsprövningen.

Några av områdena har justerats eller tagits bort då de tidigare delvis bestod av jordbruksmark.

Ett av områdena i Hillen är lämpligt för en sammanhållen utveckling av bostäder med anslutning till det allmänna vatten- och avloppssystemet. Läs mer under Sammanhängande bostadsbebyggelse i Rörvik.

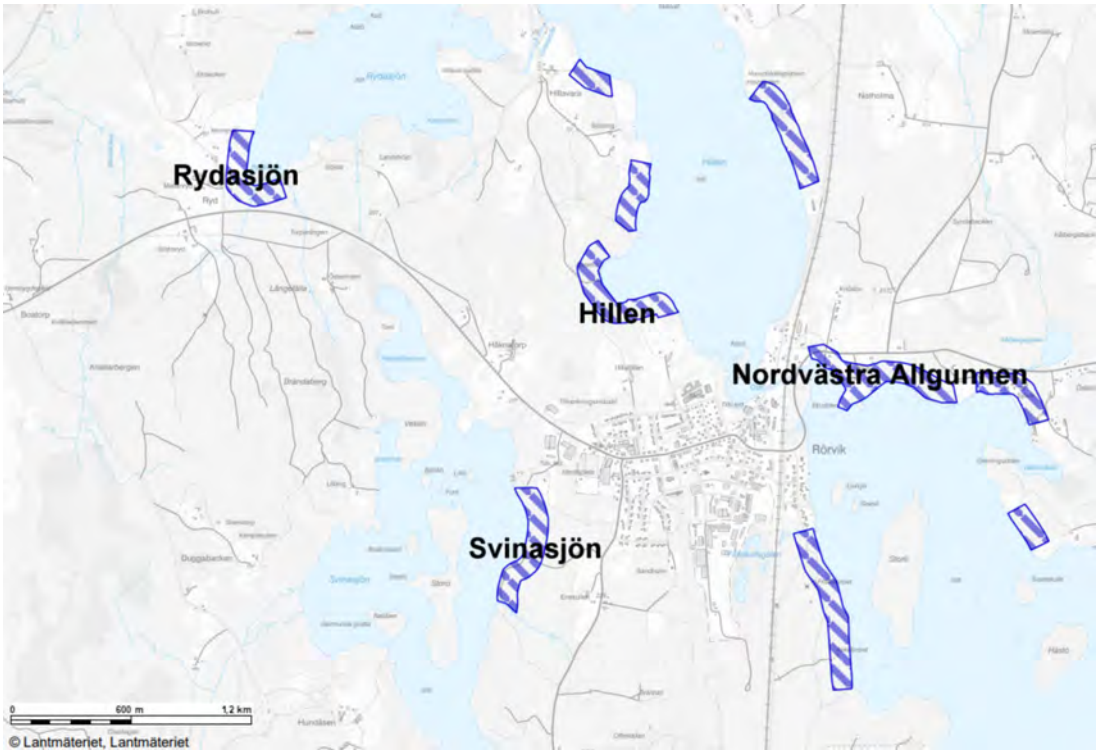

Svinasjön

Ställningstaganden och konsekvenser

Område utmed östra Svinasjön väster om Rörvik. Området ligger i direkt anslutning till Rörvik och kommer att stödja servicen i tätorten.

Inom området finns inga kända natur-, kulturmiljö eller friluftsvärden. Norr om området ligger Rörviks allmänna badplats som ska finnas kvar på platsen.

Området är lämpligt för en sammanhållen utveckling av bostäder med anslutning till det allmänna vatten- och avloppssystemet. Läs mer under Sammanhängande bostadsbebyggelse i Rörvik.

Rydasjön

Ställningstaganden och konsekvenser

Område utmed sydvästra Rydasjön som ligger väster om Rörvik. Området ligger ungefär tre kilometers resväg från Rörvik och nära en busshållplats för busstrafiken som går mellan Lammhult och Sävsjö via Rörvik och Stockaryd. Området bedöms stärka servicen i Rörvik.

Inom området finns inga kända natur-, kulturmiljö- eller friluftsvärden.

Området är nytt och finns inte med i kommunens översiktsplan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Nordvästra Allgunnen

Ställningstaganden och konsekvenser

Beskrivningen berör här flera områden i nordvästra delen av Allgunnen och de områden som ligger vid den delen av sjön Allgunnen som omfattas av vattenskyddsområde. Det av områdena som ligger längst ifrån Rörvik ligger tre kilometer från Rörvik och de berörda områdena drar fördel av den nya gång- och cykelväg som byggts från Rörvik och österut. LIS-områdena stärker servicen i Rörvik samt kollektivtrafiken mellan Rörvik och Stockaryd/Sävsjö.

Utvecklingen av vissa av de berörda områdena bör ske utifrån ett helhetsgrepp där bland annat allmän vatten- och avloppsförsörjning säkras. Läs mer om dessa under Sammanhängande bostadsbebyggelse i Rörvik.

Inom områdena finns inga kända natur- eller friluftsvärden. Inom vissa områden finns kulturhistoriska lämningar i form av äldre lägenhetsbebyggelse. Hela Allgunnen pekas ut som en nationellt värdefull sjö av Länsstyrelsen.

Områdena har justerats något då tidigare områden delvis bestod av jordbruksmark. Justeringar har också möjliggjort utveckling närmare Rörviks tätort för att bättre kunna utnyttja den nya gång- och cykelvägen.

Övriga Allgunnen

Ställningstaganden och konsekvenser

För övriga delar av Allgunnens strand har flera områden också pekats ut som lämpliga LIS-områden. Områdena ligger utanför vattenskyddsområdet för sjön. Utvecklingen av bostäder i dessa områden behöver inte utvecklas i ett större sammanhang eftersom de inte ligger inom vattenskyddsområdet och det därmed inte är nödvändigt att anlägga ett allmänt vatten- och avloppsystem. Områdena stödjer servicen i Rörvik. Det av områdena som ligger längst från Rörvik ligger cirka sex kilometers resväg från tätorten.

Inom områdena finns inga kända natur- eller friluftsvärden. Inom ett område finns kulturhistoriska lämningar i form av en fossil åker. Hela Allgunnen pekas ut som en nationellt värdefull sjö av Länsstyrelsen.

Några av områdena har justerats eller tagits bort då de tidigare delvis bestod av jordbruksmark.

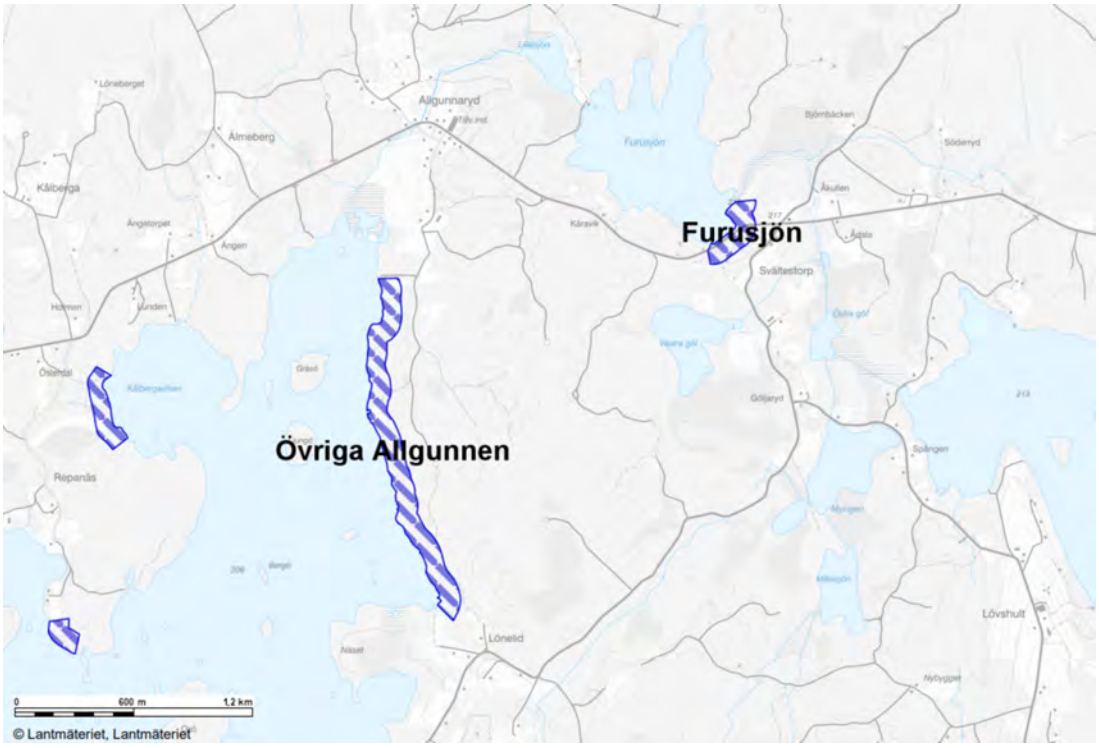

Furusjön

Ställningstaganden och konsekvenser

Område som ligger utmed Furusjöns södra strand ungefär fem kilometer öster om Rörvik. Området stödjer Rörvik och den service som finns där. Väg 744 löper längs området, vilket innebär att trafikinfrastrukturen inte behöver byggas ut nämnvärt. En stor del av utvecklingen inom området bedöms kunna ligga söder om vägen.

Inom området finns inga kända natur- eller kulturmiljövärden. Däremot finns inom området en iordningsställd badplats men bedömningen är att den kan finnas kvar även om delar av området utvecklas.

Slättsjön

Ställningstaganden och konsekvenser

Beskrivningen omfattar ett område utmed Slättsjön i norra Vrigstad. Området ligger några hundra meter norr om Vrigstad och förväntas stärka servicen i Vrigstad. Delar av området har redan bebyggts, men finns kvar för att säkerställa möjligheten för den befintliga bostadsbebyggelsen att fortsätta utvecklas.

Inom området finns inga kända naturvärden. De kända kulturmiljövärden som finns inom området har hanterats i detaljplaner. Området runt Slättsjön i Vrigstad är viktigt för det tätortsnära friluftslivet i Vrigstad - därför är det extra viktigt att säkerställa möjligheten till en promenadslinga runt sjön i Vrigstad.

Vrigstadån uppströms Vrigstad

Ställningstaganden och konsekvenser

Område utmed Vrigstadån nordost om Vrigstad. Området ligger i närheten av väg 127 som går mellan Vrigstad och Sävsjö. I närheten till området finns busshållplatser som gör det möjligt att ta sig till Vrigstad och Sävsjö. Området ska stärka servicen i Vrigstad samt kollektivtrafiken.

Inom området finns inga kända natur- eller kulturmiljövärden. Vrigstadån översvämmas ibland och det är viktigt att ny bebyggelse förläggs minst 2,4 meter över det normala vattenståndet i ån.

Området har justerats då det delvis tidigare bestod av jordbruksmark.

Bodaån

Ställningstaganden och konsekvenser

Två områden strax nordväst om Vrigstad vid Bodaån. Områdena ligger fyra kilometers färdväg från Vrigstad och ska stödja servicen i Vrigstad.

Inom områdena finns inga kända natur- eller friluftsvärden. I det södra området ligger Boda kvarn som är utpekad som ett kulturhistoriskt intresse i ett underlag från 1989. Hur ny bebyggelse kan utformas med hänsyn till kvarnen får bedömas i bygglovsskedet.

Området är nytt och finns inte med i kommunens översiktsplan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Säkerhet, miljö, klimat och hälsa

Vid planläggning av den bebyggda miljön ska kommunen se till att marken är lämplig utifrån bland annat säkerhet, miljö, klimat och hälsa. I de här avsnitten i översiktsplanen redovisas några av de faktorer som kan påverka säkerheten, miljön, klimatet eller människors hälsa negativt.

Miljökvalitetsnormer

Enligt 3 kap. 4§ i Plan- och bygglagen ska det framgå i översiktsplanen hur kommunen anser att miljökvalitetsnormerna (MKN) ska följas. Reglerna som gäller för miljökvalitetsnormerna regleras i 5 kap. i Miljöbalken och finns för luft, vatten och buller. Sävsjö kommun omfattas av reglerna gällande miljökvalitetsnormer för vatten och luft.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Miljökvalitetsnormer är bestämmelser som syftar till att säkra Sveriges vattenkvalitet. Miljökvalitetsnormer omfattar bestämmelser för sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten.

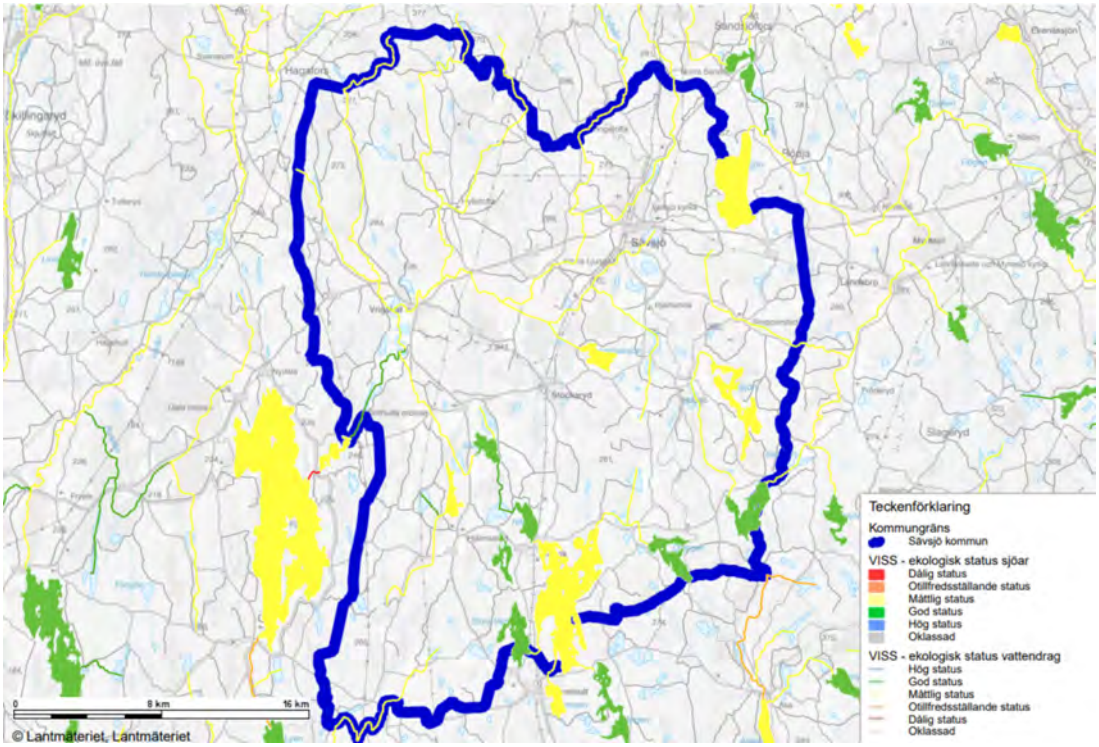

Karta över miljökvalitet för de vattenförekomster som omfattas av vattenförvaltningen: Ekologisk status för sjöar och vattendrag

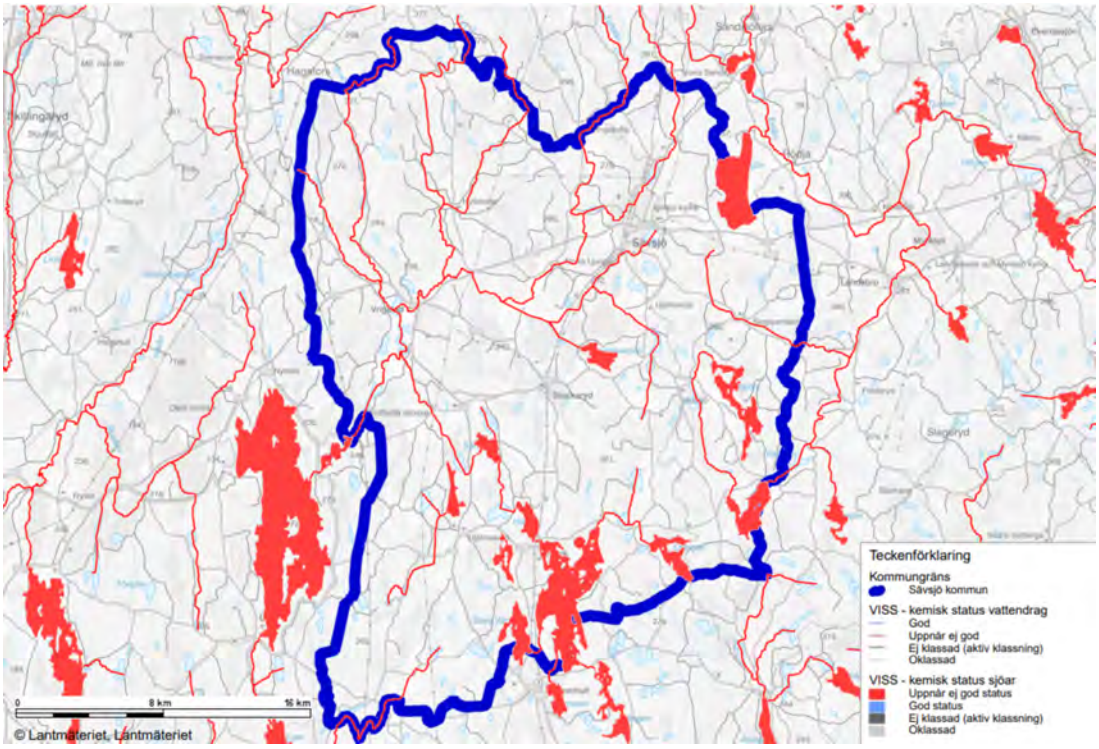

Karta över miljökvalitet för de vattenförekomster som omfattas av vattenförvaltningen: Kemisk status för sjöar och vattendrag.

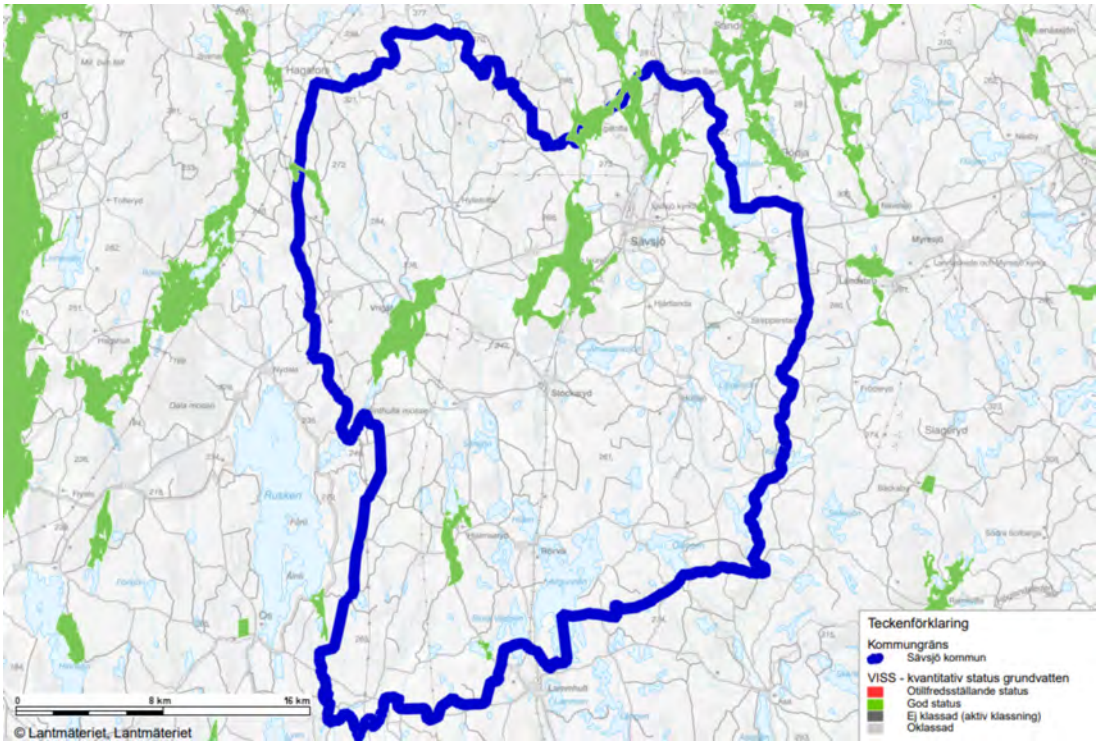

Karta över miljökvalitet för de vattenförekomster som omfattas av vattenförvaltningen: Kvantitativ status för grundvatten.

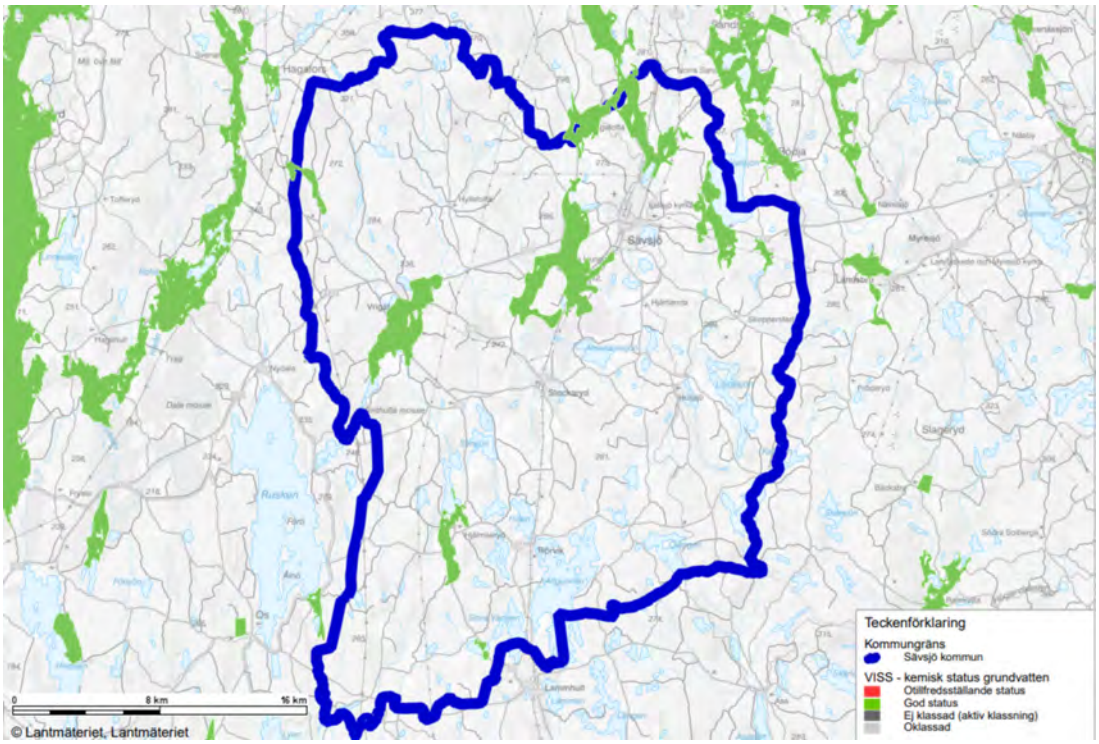

Karta över miljökvalitet för de vattenförekomster som omfattas av vattenförvaltningen: Kemisk status för grundvatten.

Länk till översiktsplanekartan.

Inom arbetet med vattenförvaltningen tas med jämna mellanrum fram underlag för miljökvalitetsnormer för vattenförekomster i Sverige. De senaste besluten om nya miljökvalitetsnormer, inklusive tillhörande åtgärdsprogram och statusklassning togs år 2021. Miljökvalitetsnormerna för vatten anger bland annat föroreningsnivåer för metaller, organiska miljögifter och näringsämnen samt störningsnivåer av fysiska ingrepp på vatten som kan orsaka problem för biologisk mångfald eller den naturliga vattenreningen. Målet är att de vatten som omfattas av miljökvalitetsnormerna ska uppnå god status. Statusklassningen delas upp i kemisk och ekologisk status för ytvatten samt kemisk och kvantitativ status för grundvatten. Ekologisk status utgörs av en sammanvägd bedömning av biologiska, fysikalisk-kemiska och hydromorfologiska förhållanden. Kemisk status utgörs av en bedömning av påverkan från kemiska föroreningar och kvantitativ status utgörs av en bedömning av mängden tillgängligt vatten. Eftersom vattnets naturliga gränser inte följer administrativa gränser eller plangränser är det viktigt att ta hänsyn till hela vattnets avrinningsområde vid planering av den fysiska miljön. Påverkan på vatten ackumuleras, vilket kan innebära större problem nedströms om det finns många olika utsläppskällor uppströms.

I Sävsjö kommun omfattas ett flertal vattendrag, sjöar och grundvatten av miljökvalitetsnormerna för vatten. Eftersom kommunen ligger på höglandet innebär det att det finns en väldigt låg kumulativ påverkan på vattnet. Därför har de flesta ytvattenförekomsterna inom kommunen en måttlig eller god ekologisk status. Vad gäller kemisk status så undantas alla ytvatten i Sverige från kraven på god status för kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter (BDE). Bortsett från de två undantagna föroreningarna innehar alla ytvattenförekomster i kommunen god kemisk status.

Grundvattenförekomster värderas utifrån kvantitativ och kemisk status. I Sävsjö kommun har alla grundvatten god kemisk status och god kvantitativ status.

För att lyckas med att uppnå de satta miljökvalitetsnormerna tar vattenmyndigheterna fram åtgärdsprogram som ska följas av kommunerna. Sävsjö kommun omfattas av åtgärdsprogrammen för Södra Östersjön respektive för Västerhavet. Bland de åtgärder som har ålagts kommunerna finns bland annat övergripande vattenplanering, miljötillsyn, skydd av dricksvattentäkter, vattenhänsyn i den fysiska planeringen, framtagande av VA-plan som också hanterar dagvatten och arbete med dioxiner från småskalig förbränning. I översiktsplanen ska det framgå att hänsyn har tagits till vatten på ett sätt så att den fysiska planeringen kan bidra till att miljökvalitetsnormerna kan uppnås samt hur underlaget från den regionala vattenförsörjningsplanen synliggörs och används. Läs mer om kommunens ställningstaganden kopplat till vatten- och avloppsförsörjning i avsnittet Vatten och avlopp.

I underlaget från vattenförvaltningen framgår det att det idag framförallt är Sävsjöån och Hägneån som påverkas negativt av urban markanvändning – det vill säga tätortsbebyggelse. Alltså är det generellt inte exploateringar i Sävsjö kommun som idag orsakar försämringar av vattenkvaliteten. I tätorterna är det dock viktigt att arbeta aktivt med dagvattenåtgärder och förbättringar av de allmänna vatten- och avloppssystemen för att undvika en försämring av vattenkvaliteten.

Vid fysisk planering i anslutning till vattenförekomster som riskerar att inte uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten ska det enligt gällande lagstiftning säkerställas att den nya bebyggelsen inte riskerar att försämra miljökvaliteten för vattenförekomsterna.

Ställningstaganden om miljökvalitetsnormer för vatten

- Åtgärder bör genomföras som en del av den fysiska planeringen för att bidra till att miljökvalitetsnormerna uppnås – framförallt i de vattenförekomster som påverkas negativt av den urbana markanvändningen.
- Vid framtagande av detaljplaner ska frågor om dagvatten, vattenförsörjning och spillvatten hanteras för att säkerställa att vattnet till och från fastigheten inte påverkar miljökvailteten negativt i vattenförekomster som omfattas av miljökvalitetsnormerna. Det kan bland annat handla om att ta fram dagvattenutredningar för att säkerställa att dagvatten renas på vägen till vattenförekomster.

Miljökvalitetsnormer för luft

Luftföroreningar kan leda till allvarliga konsekvenser för människor, djur och växter. Konsekvenserna utgörs bland annat av negativ påverkan på människors hälsa, negativ klimatpåverkan och hot mot biologisk mångfald. Luftföroreningar har både en direkt och indirekt påverkan på hälsa och miljö. Förutom att direkt påverka människors luftvägar och lungor samt atmosfären och ozonskiktet, så orsakar luftföroreningar försurning och övergödning.

Miljökvalitetsnormer för luft är den svenska implementeringen av EU:s ramdirektiv för luft som är ett juridiskt bindande styrmedel för att förebygga och åtgärda miljöproblem. För närvarande finns miljökvalitetsnormer gällande utomhusluft för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, bly, partiklar (PM10 och PM2,5), bensen, kolmonoxid, ozon, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren. I Sverige finns framförallt problem med kvävedioxid (NO_2) och partiklar (PM10) i större städer.

I Sävsjö kommun görs modellberäkningar av Luftvårdsförbundet i Jönköpings län för att säkerställa att inte luftföroreningarna överstiger miljökvalitetsnormens gränsvärden. Om gränsvärdena överstigs måste kommunen ta fram ett åtgärdsprogram för hur värdena ska minska. I kommunen ligger värdena för 2019 långt under miljökvalitetsnormernas gränsvärden för alla ämnen och därför har inga särskilda åtgärder behövts.

Åtgärderna som används för att minska luftföroreningar fungerar också för att minska andra negativa påverkansfaktorer, såsom buller och utsläpp av växthusgaser. Därför kan det ändå vara bra att aktivt arbeta för en bättre luftmiljö i tätorterna genom att minska biltrafiken, ha mer grönska och arbeta för att de fordon som finns kvar ska drivas med el.

Ställningstaganden om miljökvalitetsnormer för luft

- Inga särskilda insatser behövs från kommunen för att hantera den befintliga luftkvaliteten, men positiva synergieffekter kan uppstå i samband med andra insatser för att förbättra den bebyggda miljön. Det kan till exempel handla om minskat bilåkande i tätorterna, fler elektrifierade fordon eller mer grönska.

Strålning och radon

Översiktsplanen behöver ta hänsyn till frågor om strålning och radon. Folkhälsomyndigheten har identifierat tre källor till strålning som är farlig för människor som relevanta att ta hänsyn till i den fysiska planeringen: UV-strålning från solen, joniserande strålning från radonförekomster och elektromagnetisk strålning.

UV-strålning

Antalet fall av hudcancer till följd av strålning är en av de största utmaningarna som identifierats i miljömålsarbetet kopplat till en säker strålmiljö. Antalet fall ökar stadigt och därför är det viktigt att även den fysiska miljön hjälper till att stoppa utvecklingen. Genom att arbeta aktivt med skuggning i offentliga miljöer, såsom plantering av grönska, förbättras förutsättningarna för att undvika UV-strålning för barn och vuxna.

Ställningstaganden om UV-strålning

- Kommunen ska arbeta aktivt med skuggning med hjälp av grönska på offentliga platser och vid skolmiljöer.

Joniserande strålning från radon

Radon är en luktfri och osynlig gas som bildas då det radioaktiva ämnet radium sönderfaller och som förekommer naturligt i mark, luft och vatten. Om radon finns i byggnader brukar det antingen komma direkt från marken, från byggnadsmaterialet som använts eller från dricksvattnet. Vid långvarig exponering av höga radonhalter ökar risken för lungcancer. Rekommendationen från Folkhälsomyndigheten och Boverket är att radonhalten inte bör överstiga 200 Bq/m3.

Även om det är möjligt att peka ut schematiska områden med höga eller låga radonhalter så är det ingen garanti för radonhalten lokalt.

Ställningstaganden om joniserande strålning från radon

- Byggnation i högriskområden för radon ska ske radonsäkert och i normalriskområden ska byggnation ske med ett radonskyddat utförande.

Elektromagnetisk strålning

Elektromagnetiska fält finns överallt där det finns elektricitet. I hemmet och på arbetsplatser utsätts människor för elektromagnetisk strålning i mindre mängd. Det finns få bevis för att låg elektromagnetisk strålning innebär en risk för människors hälsa. Eftersom hälsoeffekter från magnetfält på lång sikt inte kan uteslutas har ett antal statliga myndigheter valt att rekommendera en viss försiktighet.

På grund av försiktighetsprincipen ger fem statliga myndigheter i rapporten *Magnetfält och hälsorisker* (2009) följande rekommendationer vid samhällsplanering och byggande:

- Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.
- Undvik att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält.
- Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer.

Ställningstaganden om elektromagnetisk strålning

- De fem myndigheternas rekommendationer ska också gälla för Sävsjö kommun.

Buller

Översiktsplanering behöver ta hänsyn till frågor om buller. Buller är sådant ljud som överstiger en viss nivå och som upplevs som störande. Människor som ständigt utsätts för buller, framför allt de som bor i bullriga miljöer, riskerar att bullret påverkar deras sömn och medför ökad stress, vilket i sin tur kan medföra ytterligare konsekvenser som inverkar och påverkar människors liv och välmående.

De områden som generellt sett utsätts för trafikbuller i kommunen är områdena utmed de stora vägarna 30, 127 och 128, Södra stambanan och tungt trafikerade gator.

Industrier är en annan källa till buller, så kallat industribuller. Maskiner, fläktar, transporter, bankande och liknande resulterar i att industrierna blir bullriga. Industribullret är en anledning till att industrier och bostäder skiljs åt av ett avstånd som lämpas i förhållande till det buller den tillåtna verksamheten inom industriområdet kan generera.

Även andra typer av verksamheter kan ge bullerpåverkan, exempelvis vindkraft, motorsport och skjutbanor. Den här typen av anläggningar är ofta tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken. Uppförande av ny bostadsbebyggelse i närheten av bullrande anläggningar kan försvåra för dessa anläggningar att få förnyade tillstånd.

Lagstiftning om buller relevant för den fysiska planeringen

Enligt förordningen om omgivningsbuller (2004:675) ska Trafikverket ta fram bullerkartor och åtgärdsprogram för järnvägar som trafikeras med mer än 30 000 tåg per år – vilket i Sävsjö kommun innebär Södra stambanan. Trafikverket har planerat att genomföra bulleråtgärder utmed Södra stambanan i södra delen av Jönköpings län från 2023 och framåt (källa: Trafikverket).

Sedan 1 juli 2017 gäller en förordning till miljöbalken med bestämmelser om riktvärden för buller utomhus vid bostadsbyggnader från spårtrafik och vägar. Förordningen ska tillämpas vid planläggning samt ärenden om förhandsbesked och bygglov utanför detaljplan. Enligt förordningen bör buller från spårtrafik och vägar inte överskrida 60 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad, och 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå samt 70 dB(A) maximal ljudnivå vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

Ställningstaganden om buller

- Vid detaljplanering eller lovgivning av ny bebyggelse i närheten av befintliga bullrande verksamheter ska hänsyn tas till verksamheternas framtida möjligheter att få förnyade tillstånd. På samma sätt ska nya verksamheter lokaliseras på ett avstånd från bostäder så att framtida möjligheter att få förnyade miljötillstånd säkras.

- Vid detaljplanering eller lovgivning av ny eller befintlig bebyggelse i närheten av trafikerade vägar eller Södra stambanan ska hänsyn tas till risken för buller. Bullret kan minskas till exempel genom en smart utformning eller lokalisering av bebyggelsen.

Skydd mot olyckor

Översiktsplanen behöver ta hänsyn till behovet av skydd mot olyckor. Enligt Lagen för skydd mot olyckor (LSO) ska kommunen vidta åtgärder för att förebygga bränder samt verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder. I avsnittet om Ras, skred, erosion och översvämning samt i avsnittet om Farligt gods hanteras några av olycksriskerna som lagen omfattar.

Räddningstjänsten ansvarar för att samordna de förebyggande och akuta insatser som behövs som skydd mot olyckor och organiseras för Sävsjö kommun gemensamt med övriga höglandskommuner. Räddningstjänsten har tagit fram ett handlingsprogram för skydd och säkerhet som tar ett helhetsgrepp i arbetet med att förebygga, avhjälpa och lära om olyckor. I den har följande prioriterade risker identifierats: brand i byggnader, suicid, fallolyckor, brott, trafikolyckor och klimatförändringar.

För att Räddningstjänsten ska kunna utföra sitt uppdrag är det viktigt att de är remissinstans i alla detaljplane- och en del bygglovsärenden. Räddningstjänsten bevakar i sina yttranden att de risker som identifierats i handlingsprogrammet hanteras i detaljplaner och bygglov.

En del verksamheter kan enligt LSO klassificeras som farliga verksamheter. Det kan handla om exempelvis läckage av kemikalier med giftiga och frätande egenskaper, bränder och explosioner med tryckvåg och splitter. För att minska risken i anslutning till den här typen av verksamheter är det viktigt att åtgärder genomförs med hänsyn till omgivningen.

Ställningstaganden om skydd mot olyckor

- Räddningstjänsten är remissinstans i detaljplaner och bygglov.
- Risken för olyckor ska vid behov hanteras i detaljplaner.

Miljöfarliga verksamheter

Översiktsplanen behöver ta hänsyn till miljöfarliga verksamheter. Med miljöfarlig verksamhet avses användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan ge upphov till utsläpp till mark eller vatten eller medföra andra störningar för människors hälsa eller miljön. Vad som är en miljöfarlig verksamhet regleras i 9 kap. i Miljöbalken.

Länk till översiktsplanekartan.

I Sävsjö kommun finns ett antal miljöfarliga verksamheter idag, bland annat avloppsreningsverk, täktverksamheter, industriella verksamheter och jordbruksverksamheter.

Miljöfarliga verksamheter som hanterar en stor mängd kemikalier kallas Seveso-verksamheter. I Sävsjö kommun är bergtäkterna i Boda och Hjärtlanda samt A-lackering i Sävsjö seveso-verksamheter.

De tillstånd som utfärdas till miljöfarliga verksamheter brukar reglera lämpligt avstånd till bostadsbebyggelse och annan känslig bebyggelse som vård- och skolbyggnader. Uppförande av ny bostadsbebyggelse eller annan känslig bebyggelse i närheten av miljöfarliga verksamheter kan försvåra för dessa att få förnyade tillstånd.

Ställningstaganden om miljöfarliga verksamheter

- Ingen ny bostadsbebyggelse eller annan känslig bebyggelse ska tillåtas i direkt anslutning till miljöfarlig verksamhet.
- Vid detaljplanering eller lovgivning av ny bebyggelse i närheten av befintliga miljöfarliga verksamheter ska hänsyn tas till verksamheternas framtida möjligheter att få förnyade tillstånd. På samma sätt ska nya verksamheter lokaliseras på ett avstånd från bostäder så att framtida möjligheter att få förnyade miljötillstånd säkras.

Farligt gods

Översiktsplanen behöver ta hänsyn till risken från farligt gods. Transporter av farligt gods kan innebära att de transporterade godsen kan utgöra en fara för människors hälsa eller miljön om en olycka inträffar. För att minska konsekvenserna vid eventuella olyckor koncentreras transporter av farligt gods framförallt till primära transportleder som är lämpliga för farligt gods. I Sävsjö kommun omfattas dessa av väg 30, 127 och 128 samt Södra stambanan. Ibland behöver transporter av farligt gods även ske på andra vägar för att nå sin destination – dessa kallas sekundära transportvägar och behöver också beaktas i planeringen.

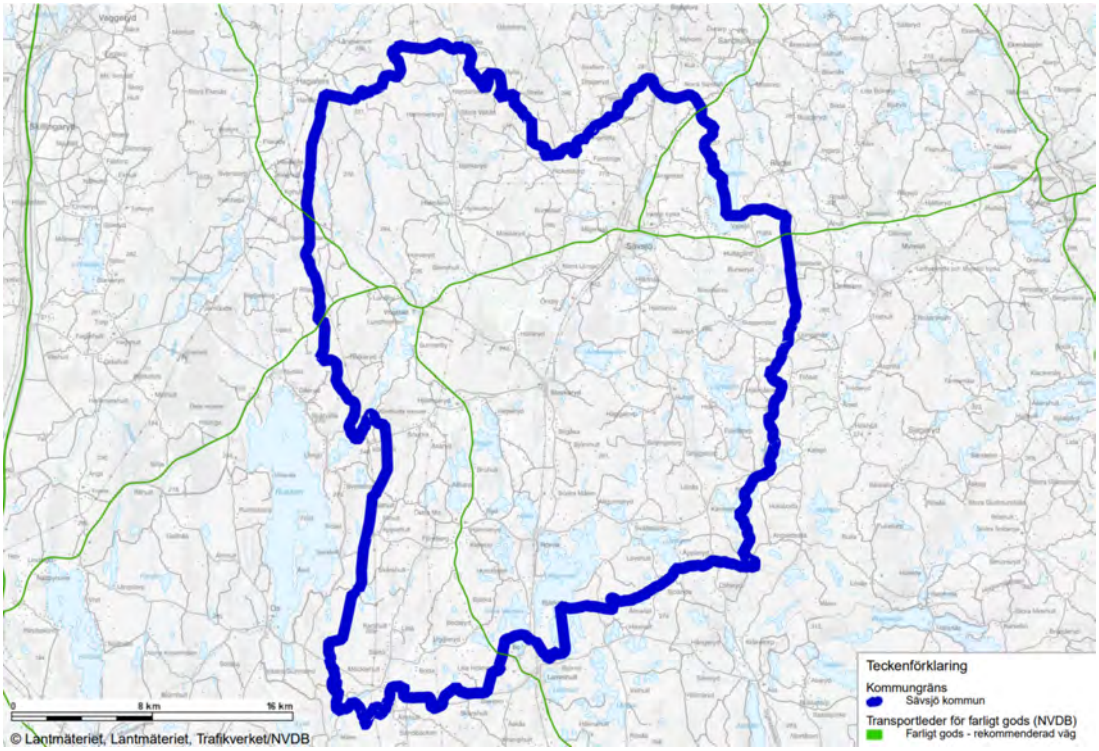

Länk till översiktsplanekartan.

För att klargöra vilka risker en olycka kan komma att innebära kan riskutredningar tas fram. Riskerna vid olyckor från farligt gods är väldigt olika från fall till fall och kan exempelvis bero på hastighetsbegränsning, omgivningen, vad det farliga godset består av, med mera.

Ställningstaganden om farligt gods

- Vid planering och lovgivning inom 150 meter från transportleder av farligt gods ska en riskanalys tas fram i samråd med Räddningstjänsten. Länsstyrelsen och Trafikverket ska ges möjlighet att yttra sig och kan komma att kräva att en riskutredning tas fram. I den eventuella riskanalysen ska det framgå hur nära transportleden det är lämpligt att placera den aktuella bebyggelsen och om det behövs särskilda skyddsåtgärder för att kunna uppföra bebyggelse på ett säkert sätt.

Ras, skred, erosion och översvämning

Översiktsplanen ska enligt 3 kap. 5 § i Plan- och bygglagen redovisa kommunens syn på risken för skador på den bebyggda miljön som kan följa av ras, skred, erosion och översvämning som är klimatrelaterade samt på hur riskerna kan minska eller upphöra. I det här avsnittet redovisas både förutsättningar och ställningstaganden för att hantera riskerna.

I avsnittet om Klimatförändringar och klimatanpassning beskrivs vilka framtida förändringar som förväntas i Sävsjö kommun med anledning av ett förändrat klimat och hur kommunen i övrigt behöver arbeta med klimatanpassning för att hantera det förändrade klimatet. I det här avsnittet beskrivs hur kommunen behöver arbeta med risken för skador med anledning av ras, skred, erosion och översvämning både nu och i ett framtida klimat.

Det förväntade framtida klimatet förväntas ändra riskerna på ett sätt så att översvämningar från skyfall blir vanligare och att översvämningar i vattendrag oftare sker under vintern. Under sommaren förväntas det bli torrare och varmare, vilket minskar riskerna för översvämningar då. När det gäller risken för ras, skred och erosion förväntas riskerna öka något i samband med att det under vissa tider på året blir blötare. Det beror på att översvämningar och kraftiga skyfall ökar risken för påverkan på jordlagrena.

Länk till översiktsplanekartan.

Ras och skred

Ras innebär att block, stenar, grus, sand och jord rör sig fritt och skred innebär att en sammanhängande massa kommer i rörelse. Generellt utgörs ras av grövre material utmed slänter eller bergväggar och skred sker i terräng av finkornigare material så som lera eller vattenmättad finkornig morän. Gemensamt för ras och skred är att de händer plötsligt och utan förvarning. Genom att inte bygga på riskområden för ras och skred undviks risken för olyckor.

Enligt Sveriges geologiska institut (SGI) så finns det få riskområden för ras eller skred i någon av kommunens tätorter, och risken är också generellt låg utanför tätorterna. I Vrigstad finns ett antal mindre områden i anslutning till Vrigstadån där det kan finnas förutsättningar för skred i finkornig jordart enligt en lutningsanalys från Sveriges geologiska undersökning (SGU). Skogsstyrelsen har pekat ut platser där skogsbruk och exploatering kan orsaka erosion, ras och slamströmmar. En plats som pekas ut av Skogsstyrelsen är på sluttningarna ovanför vårdcentralen i Sävsjö. För att minimera risken för eventuell påverkan ska skogsbruket i sluttningen bedrivas med försiktighet.

Av försiktighetsskäl är det också bra att beakta risken för ras eller skred vid lutningar kraftigare än 10 grader (källa: SGI).

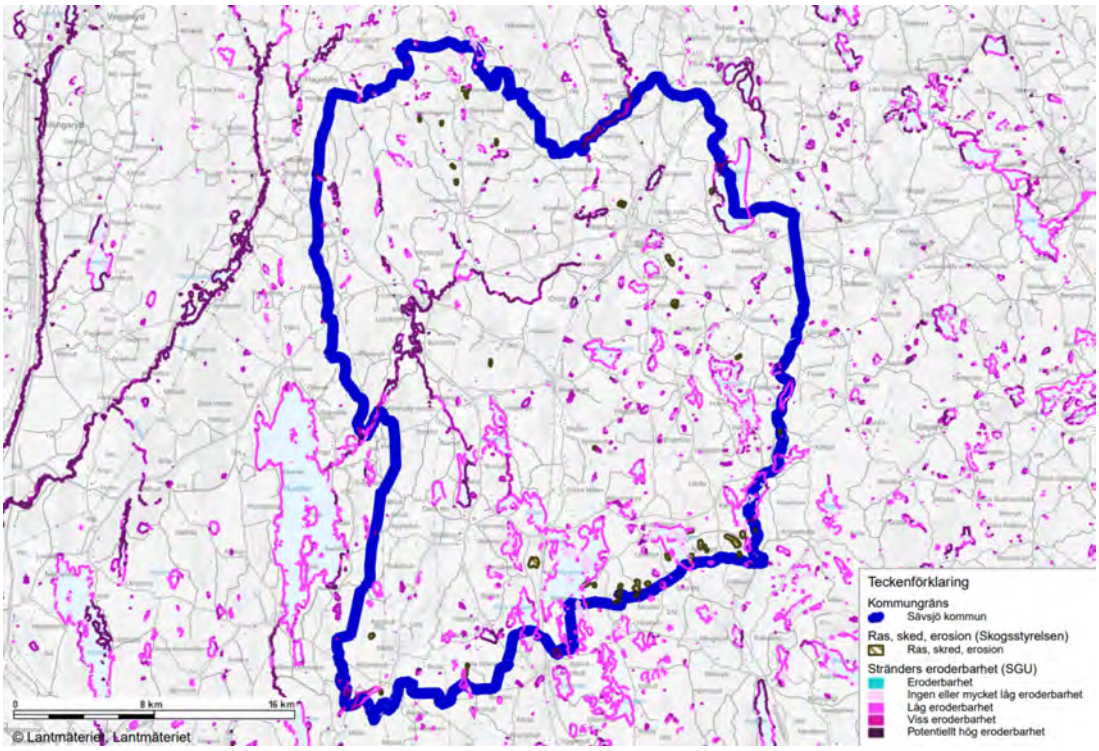

Karta över riskområden för ras, skred och erosion.

Ställningstaganden om ras och skred

- I samband med detaljplanering där det planeras för bebyggelse i områden med kraftigare lutningar än 10 grader eller i andra riskområden för ras och skred ska en geoteknisk undersökning genomföras. Undersökningen ska användas för att bedöma om marken är lämplig att bygga på och om det i så fall krävs särskilda byggnadstekniska åtgärder för att kunna bygga där.
- Skogsbruket vid sluttningarna ovanför vårdcentralen ska bedrivas med försiktighet.

Erosion

Erosion innebär att berg, jord, sand eller andra material bryts ner och förflyttas av vatten, vind, vågor eller liknande. Vattenerosion är den vanligaste formen av erosion i Sävsjö kommun och förekommer då regn faller på åkrar och partiklar följer med i regnvattnets rännilar eller då bäckar och åar för med sig material från bottnen och vattenbryn. Verkan av erosionen beror på vattenmängden, vattnets hastighet och vilket material som flyttas.

Statens geotekniska institut (SGI) har tagit fram ett kartunderlag som visar stränders eroderbarhet utmed vattendrag och sjöar. Den största risken i kommunen finns generellt utmed åarna och de sjöar som åarna passerar där det i högre grad är finkorniga jordarter och högre vattenflöden. Även västra stranden på Vallsjön har finkorniga jordarter och därför potentiellt hög eroderbarhet.

Ställningstaganden om erosion

- Vid ny bebyggelse i anslutning till strandområdena med potentiellt hög eroderbarhet bör en geoteknisk undersökning genomföras. Undersökningen ska användas för att bedöma om marken är lämplig att bygga på och om det i så fall krävs särskilda byggnadstekniska åtgärder för att kunna bygga där.

Översvämning från vattendrag

Vid kraftiga skyfall samlas mycket vatten i befintliga vattendrag eller diken och dessa riskerar att översvämmas. Flera åtgärder som genomförts för att skapa mer odlingsbar mark eller skog, såsom utdikning av våtmarker, har inneburit att vattnet samlas snabbare vid regn. Därför har också risken för översvämningar ökat. För att hantera det är det möjligt att återställa våtmarker och utdikningar för att låta vattnet flöda långsammare, vilket leder till mindre risker för översvämningar.

Delar av Vrigstad, framför allt utmed Vrigstadsån och intill Slättsjön, har utsatts för översvämningar vid häftiga och långvariga regn. Terrängen i och kring Vrigstad gör det svårt att åtgärda risken för översvämningar och därför kommer troligen ytterligare översvämningar att ske i samhället med omnejd vid häftiga eller långvariga regn.

Även i Sävsjö och Stockaryd riskerar låga delar utmed åar och diken att översvämmas vid kraftiga och långvariga regn.

För Vrigstad finns en karta som visar ytvattnets utbredning inom Vrigstad vid olika vattennivåhöjningar som används som översvämningskartering. I kartan redovisas nivåer upp till tre meter där 2,4 meter återspeglar den nivån vattnet låg på under översvämningarna i Vrigstad 2004.

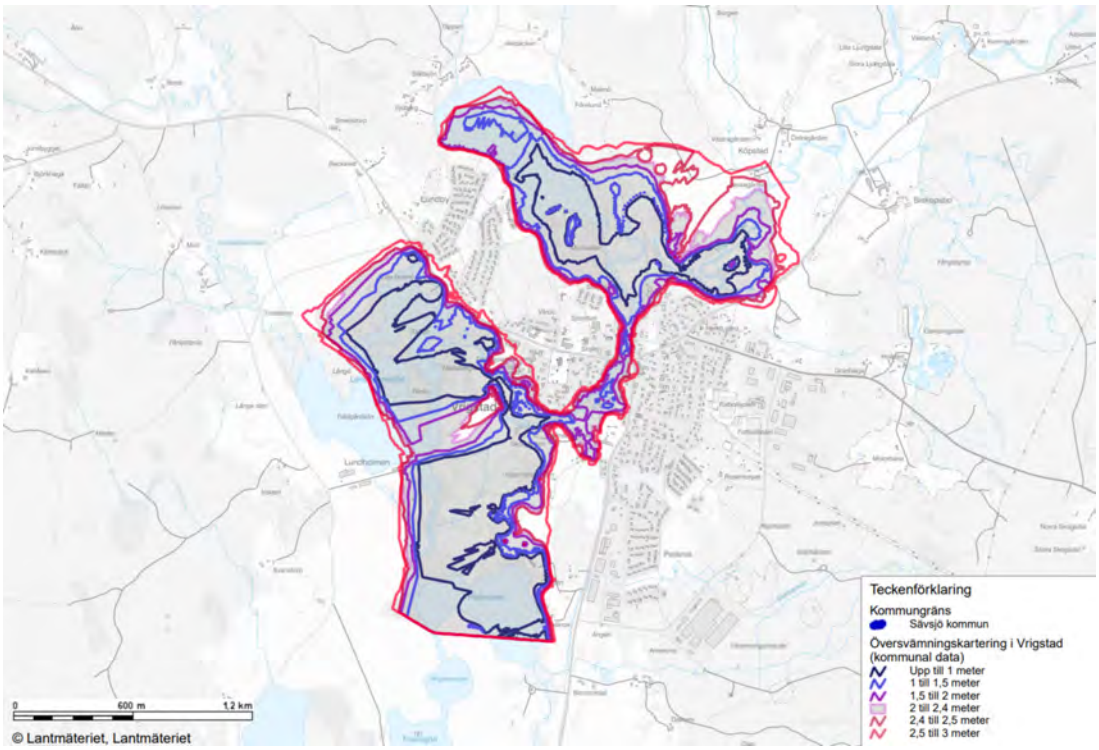

Översvämningskartering för Vrigstad.

Ställningstaganden om översvämning från vattendrag

- Vid planering eller byggande inom 2,4 höjdmeter från normalvattenståndet i Vrigstadån eller inom åns 200-årsflöden, ska en fördjupad riskanalys genomföras. Analysen ska användas för att bedöma om marken är lämplig att bygga på och om det i så fall krävs särskilda byggnadstekniska åtgärder för att kunna bygga där.
- En kombinerad skyfalls- och översvämningskartering ska tas fram för Vrigstad där det är möjligt att få fram förslag på möjliga åtgärder för att minska risken för översvämning.

Översvämning från skyfall

Vid kraftiga skyfall samlas vatten vid lågpunkter eftersom vattnet inte hinner rinna undan. I kartans skyfallskartering visas rinnvägar och lågpunkter vid kraftiga regn. I kartorna är områden dit vattnet rinner och samlas utpekade. Dessa fickor i landskapet samlar upp vatten och är inte lämpliga för byggnation eftersom de kan utsättas för plötsliga översvämningar.

Om ansamlingsplatserna för regnvatten är bebyggda måste åtgärder vidtas för att leda undan vattnet innan det samlas och orsakar skada på bebyggelsen. Exempel på åtgärder är diken eller kulvertar som kan leda undan vattnet. Om ansamlingsplatserna å andra sidan inte är bebyggda är det lämpligt att anpassa ytan så att vattnet kan samlas upp i till exempel en damm eller en yta som annars är en park eller naturmark.

En skyfallskartering har tagits fram för Sävsjö tätort. I karteringen identifierades några utsatta områden som kommunen kommer att jobba vidare med i den kommande planeringen.

I vissa fall kan översvämningar komma att sprida föroreningar som ligger i marken. Läs mer om det i avsnittet Förorenade områden.

Ställningstaganden om översvämning från skyfall

- Vid planering eller byggande i områden som enligt skyfallskarteringen för Sävsjö tätort är utsatta ska en fördjupad riskanalys genomföras. Analysen ska användas för att bedöma om marken är lämplig att bygga på och om det i så fall krävs särskilda byggnadstekniska åtgärder för att kunna bygga där.
- En dagvattenstrategi ska tas fram där det framgår hur kommunen arbetar för att ta hand om skyfall.

Förorenade områden

Översiktsplanen behöver ta hänsyn till risken från förorenade områden. Med förorenade områden avses mark, grundvatten, ytvatten, sediment, byggnader och anläggningar som är så förorenade att det kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I de flesta fall gäller det områden där det finns eller har funnits miljöfarliga verksamheter.

Förorenade områden förekommer i hela Sävsjö kommun, men är vanligare i nära anslutning till tätorterna och är till stor del kopplade till äldre industriverksamheter. En vanligt förekommande förorening är så kallade tri-föroreningar som har tillkommit i anslutning till tidigare metallbearbetningsverksamheter eller kemtvättar. Traditionellt har de flesta industrierna i kommunen sysslat med träbearbetning, vilket inneburit mindre allvarliga föroreningar utom i de få fall där impregnering förekommit. Förutom nämnda industrier finns också ett antal kommunala deponier eller soptippar som ska hanteras utifrån en handlingsplan som kommunen håller på att ta fram.

Var föroreningarna finns är ibland svårt att veta. Områden som misstänks vara förorenade finns kartlagda, men även andra områden kan vara förorenade. Till exempel kan det ha funnits verksamheter med farliga ämnen som inte är kända idag och föroreningar kan också ha spridits naturligt eller genom förflyttning av schaktmassor. Det finns kartlagda förorenade områden som har identifierats enligt en metodik för inventering av förorenade områden (MIFO). Dessa redovisas i Länsstyrelsens karta för det så kallade EBH-stödet. I kartan är punkterna för de förorenade områdena utsatta på den berörda fastigheten, vilket innebär att föroreningen kan ha varit var som helst inom fastigheten och inte nödvändigtvis där punkten är.

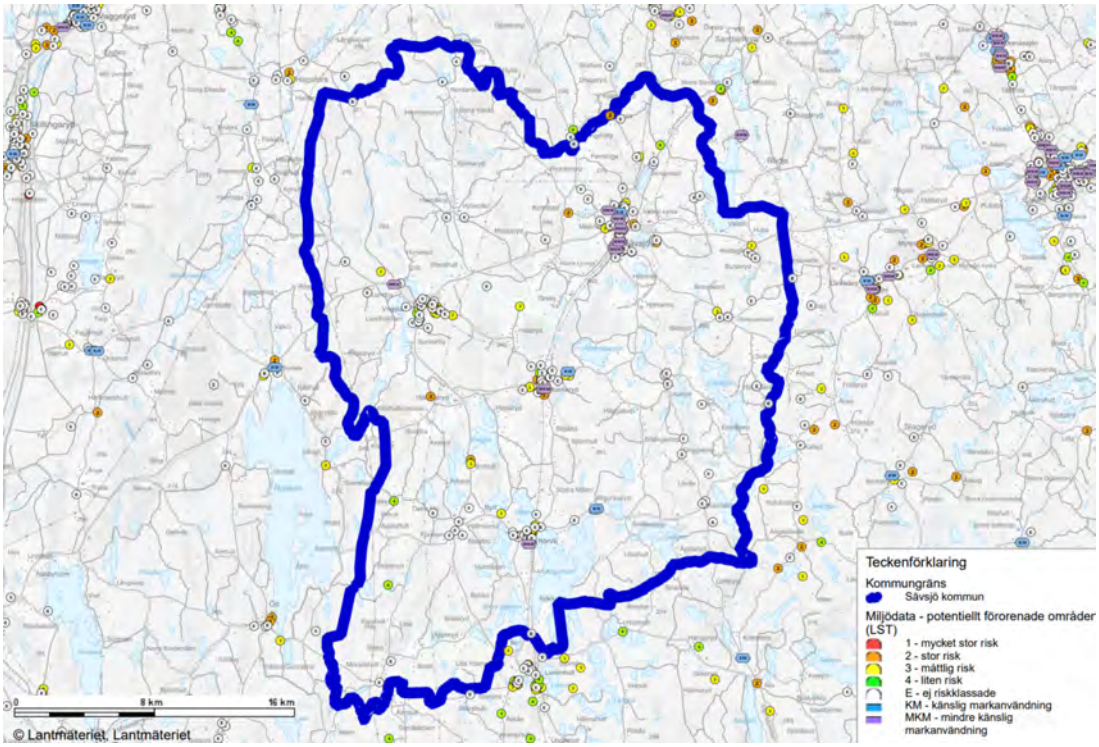

Länk till översiktsplanekartan.

Om ett förorenat område skulle översvämmas riskeras föroreningarna att spridas med vattnet. Därför bör förorenade områden som riskerar att översvämmas prioriteras högre än andra områden av samma klass. Med ett förändrat klimat och fler översvämningar än tidigare är risken dessutom ännu större.

Ställningstaganden om förorenade områden

- Vid handläggning av detaljplan eller bygglov i tidigare bebyggda områden bör markundersökningar genomföras för att undersöka om det kan finnas föroreningar. Dessa bör genomföras tidigt i processen.
- Om det ska byggas på en plats där det finns potentiellt förorenade områden ska ett yttrande från kommunens miljöenhet eller Länsstyrelsens miljöenhet inhämtas för att se hur dessa ska hanteras i byggnationen.

Klimatförändringar och klimatanpassning

Översiktsplanen behöver ta hänsyn till risker från framtida klimatförändringar och behovet av att minska påverkan på klimatet. Sävsjö kommun ligger på det småländska höglandet, vilket påverkar kommunens klimat. Den höga höjden innebär att det överlag är kallare här än närmare kusterna – och klimatet kan till viss del jämföras med det i södra Norrlands kustområde. Höglandet är också mindre nederbördsrikt jämfört med de västligare delarna av södra Sverige, vilket beror på att sydvästvindarna som är vanligast i södra delen av Sverige tvingar luften att stiga över höjderna.

Varmare, blötare och torrare

Med anledning av betydande utsläpp av växthusgaser till atmosfären kommer vi i framtiden att få ett förändrat klimat. För Jönköpings län och höglandet innebär det generellt att det kommer att bli varmare, blötare och torrare under olika perioder på året (källa: Länsstyrelsen i Jönköpings län).

Klimatförändringarnas omfattning är svåra att överblicka och det råder osäkerhet kring hur omfattande konsekvenserna riskerar att bli. Därför är det viktigt att samhället anpassas mot de konsekvenser som är mest troliga. Förutom att det förväntas bli varmare, blötare och torrare förväntas också risken för extrema väder, såsom skyfall, extremvärme och stormar, att öka.

Varmare

Medeltemperaturen förväntas öka med upp till 5 °C fram till slutet av seklet jämfört med medeltemperaturen andra halvan av 1900-talet. De största temperaturökningarna förväntas på sommaren och vintern. Detta kommer bland annat leda till en förlängning av vegetationsperioden, alltså perioden med temperaturer över 5 °C. Antalet dagar med värmeböljor (temperaturer över 20 °C) förväntas också öka. Det kommer att ställa krav på att viss bebyggelse i framtiden är bättre anpassad för värmeböljor. Tidigare har byggnaderna i vårt klimat framförallt haft ett behov av att kunna värmas upp under de kallare perioderna på året – i framtiden kommer det också finnas ett behov av att kunna kyla ner byggnader vid värmeböljor.

Blötare

Medelnederbörden förväntas öka med 10–20% fram till slutet av seklet jämfört med andra halvan av 1900-talet. Den största ökningen förväntas på vintern, där den genomsnittliga nederbörden kan komma att öka med upp till 40%. En annan stor förändring är att antalet dagar med skyfall förväntas öka, liksom de kraftiga skyfallens intensitet. Med anledning av de varmare och blötare vintrarna så förväntas vårfloderna att minska, men vattendragen kommer att ha högre flöden tidigare på vintern.

Torrare

Antalet dagar med låg markfuktighet förväntas öka fram till slutet av seklet jämfört med andra halvan av 1900-talet. Från att tidigare ha haft ungefär 15 dagar med låg markfuktighet kan det komma att öka till 50 dagar. Det kan komma att innebära stora konsekvenser för samhället i form av svårigheter för jordbruken, vattenbrist och risken för skogsbränder.

Klimatanpassning

Det förändrade klimatet innebär ökade risker för framtida händelser som påverkar både oss människor och den bebyggda miljön. Kraftigare regn innebär högre risk för översvämningar och varmare klimat kräver ett ökat behov av skugga inne i tätorterna. För att hantera de här förändringarna är det viktigt att ta höjd för dem i samband med nybyggnationer. Men det är också viktigt att arbeta för att den bebyggelse som redan har byggts kan anpassas till framtida klimat.

För Sävsjö kommun är följande frågor viktigast att beakta i framtida planering med anledning av klimatförändringarna:

- Vattenbrist
- Risk för översvämningar vid skyfall
- Värmeböljors inverkan på individers hälsa

I avsnittet om Ras, skred, erosion och översvämning hanteras en del frågor med koppling till klimatanpassning. I avsnittet om Förorenade områden diskuteras riskerna för att markföroreningar sprids av översvämningar och hur detta bör hanteras.

Värmeböljor

Med anledning av att det blir varmare är det också viktigt att hantera värmeböljor – speciellt i urbana miljöer där värmen kan intensifieras av hårdgjorda ytor som absorberar värmen. Länsstyrelsen har tagit fram en värmekarta för Sävsjö tätort. I kartan blir det tydligt att det framförallt är i verksamhetsområdena som det blir varmt. Bristen på träd på idrottsområdet vid Eksjöhovgårdsområdet samt norr om Hägneskolan gör att dessa platser också blir utsatta. I avsnittet om Strålning och radon framgår det hur det är möjligt att arbeta för att minska risken för UV-strålning från solen.

Sävsjö kommun har inventerat möjligheterna att söka skugga i förskolornas och fritidsgårdarnas utemiljö. I den framkom på en del av förskolorna och fritidsgårdarna behovet av att arbeta aktivt för att säkerställa möjligheten att söka skugga i utemiljöerna – det kan handla antingen om att plantera fler växter eller att bygga nya tak eller skydd.

Värmeökarta för Sävsjö tätort som visar var det blir särskilt varmt i tätorten.

 Temperaturkarta för Sävsjö tätort framtagen av Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Andra frågor

Även andra frågor behöver hanteras som en följd av klimatförändringarna, men dessa hamnar ofta utanför den fysiska planeringens möjligheter till påverkan. Det kan handla om risken för nya

sjukdomar, risk för brist på mat och risken för globala kriser. En del av dessa frågor hanteras i det regionala åtgärdsprogrammet *Anpassning till ett förändrat klimat* som tagits fram av Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Ställningstaganden om klimatanpassning

- Arbeta med mångfunktionella gröna funktioner som bland annat kan ge förutsättningar för svalka och som kan hantera stora mängder vatten vid skyfall.
- Vid gestaltning av gårdsmiljöer för vård, omsorg och skolverksamheter ska behovet av skugga beaktas för att hantera framtida värmeböljor. Även för annan typ av ny och befintlig bebyggelse är det viktigt att beakta behovet av skugga.

Minskad klimatpåverkan

Förutom att hantera förändringar med anledning av kommande klimatförändringar så måste kommunen också arbeta med att minska klimatpåverkan. Sedan år 2011 finns ett regionalt Klimatråd som har ett mål om att länet ska bli ett plusenergilän till år 2050. Det finns både ett regionalt åtgärdsprogram och en regional såväl som en kommunal klimat- och energistrategi där frågor om minskad klimatpåverkan hanteras.

Förutom att arbeta med att skifta energislag från fossila bränslen till förnybara bränslen och förnybar energi behöver kommunen arbeta med energieffektivisering och förbättrade förutsättningar för ett hållbart resande.

I övrigt handlar frågan om minskad klimatpåverkan i samhällsplaneringen om att minska resursanvändningen vid byggande och renoveringar samt att skapa förutsättningar för återvinning av avfall. Ett sätt att minska koldioxidutsläppen vid byggandet är att bygga av trä. Trä som byggmaterial produceras lokalt och fungerar som en kolsänka som binder kolet i konstruktionen under en lång tidsperiod.

De här frågorna har antingen arbetats in i andra avsnitt i översiktsplanen eller hanteras i kommunens Gröna hållbarhetsprogram.

Skyddade naturområden

Översiktsplanen behöver ta hänsyn till skyddade naturområden som finns i kommunen. I Sävsjö kommun finns flera områden som är utpekade och skyddade. Det ligger i kommunens intresse att bevara sådan natur som är utpekad som särskilt värdefull eftersom dessa områden bland annat bidrar till biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

I kommunen finns också ett antal riksintresseområden för naturvård och Natura2000-områden. Dessa beskrivs i avsnittet om Riksintressen.

Länk till översiktsplanekartan.

Naturreservat

Hattens naturreservat

Hatten sträcker sig en liten bit över kommungränsen till Vaggeryds kommun utmed en del av Sävsjö kommuns nordvästra gräns. Området består av naturskog med varierande bestånd gällande trädslag, från gamla granar och tallar på höjderna i området till lövskogar i vissa delar av området. Det finns mycket död ved i skogarna och flera olika slags ovanliga och sällsynta växter och djur återfinns inom området. Landskapet är varierandemed höjder, branter, raviner och flacka våtmarker. Puttebäcken rinner genom områdets norra delar och intill Grytgölen i söder återfinns en utsiktsplats på en höjd intill gölens västra strand. Det finns parkering för bilar i områdets utkant, informationstavlor och gångleder för besökare.

I Hattens naturreservat anordnas även älgsafari.

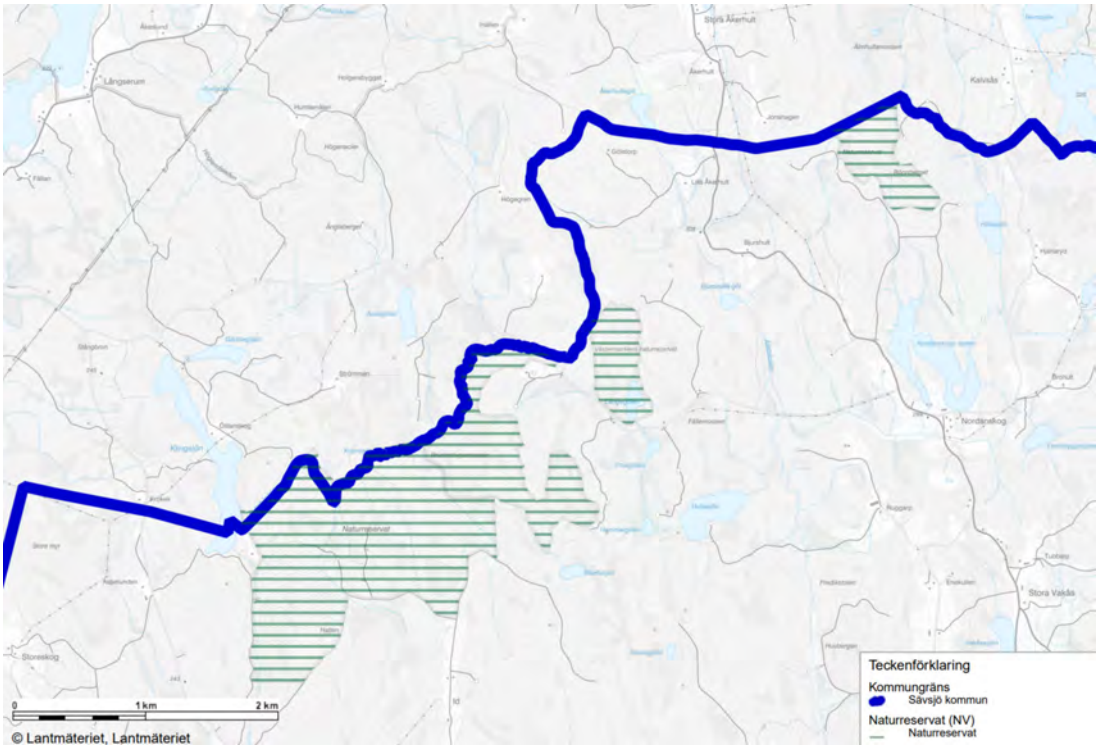

Karta över naturreservat i den nordvästra delen av kommunen.

Brunnstorpsmossens naturreservat

Brunnstorpsmossen gränsar till Hattens naturreservat och är ett varierat reservat med gott om skog i olika åldrar, men även med öppna mossar och hällmark. Tack vare att skogen fått stå länge på samma plats och förnyats naturligt finns det flera värdefulla arter här. Det finns inga iordningställda vandringsleder i området.

Västermarkens naturreservat

Västermarken utgörs av orörd naturskog strax nordost om naturreservatet Hatten. Granen dominerar i området, men inslag av framför allt tall och en del lövträd förekommer. Den orörda naturen i det kuperade landskapet är hem till flera olika mossor, lavar och fåglar. Det finns inga iordningställda vandringsleder i området.

Rönnbergens naturreservat

Rönnbergen är ett högt beläget område som angränsar mot den norra kommungränsen och utgörs av en uppemot hundra år gammal granskog med enstaka inslag av tallsumpskog. Det finns flera olika naturtyper inom området och det finns gott om död ved, vilket tillsammans är viktiga för flera av de växter som förekommer i området. Det finns inga iordningställda vandringsleder i området.

Brunnsekärrets naturreservat

Brunnsekärret ligger precis intill vägen mellan Sävsjö och Vrigstad. Det utmärkande för området är att Kung Karls spira växer på denna plats och att detta är den sydligaste platsen där växten förekommer. Det som gör just Brunnsekärret till en lämplig plats för Kung Karls spira är det sluttande område där grundvattnet tränger fram och gör marken sank. Under 1960-talet dikades området för att odlas, vilket ledde till att områden växte igen och vattenförhållandena ändrades så att Kung Karls spira minskade i antal. Men röjning, gallring och slåtter har lett till att levnadsförhållandena för Kung Karls spira och andra ovanliga växter har förbättrats.

Området är även Natura 2000-område.

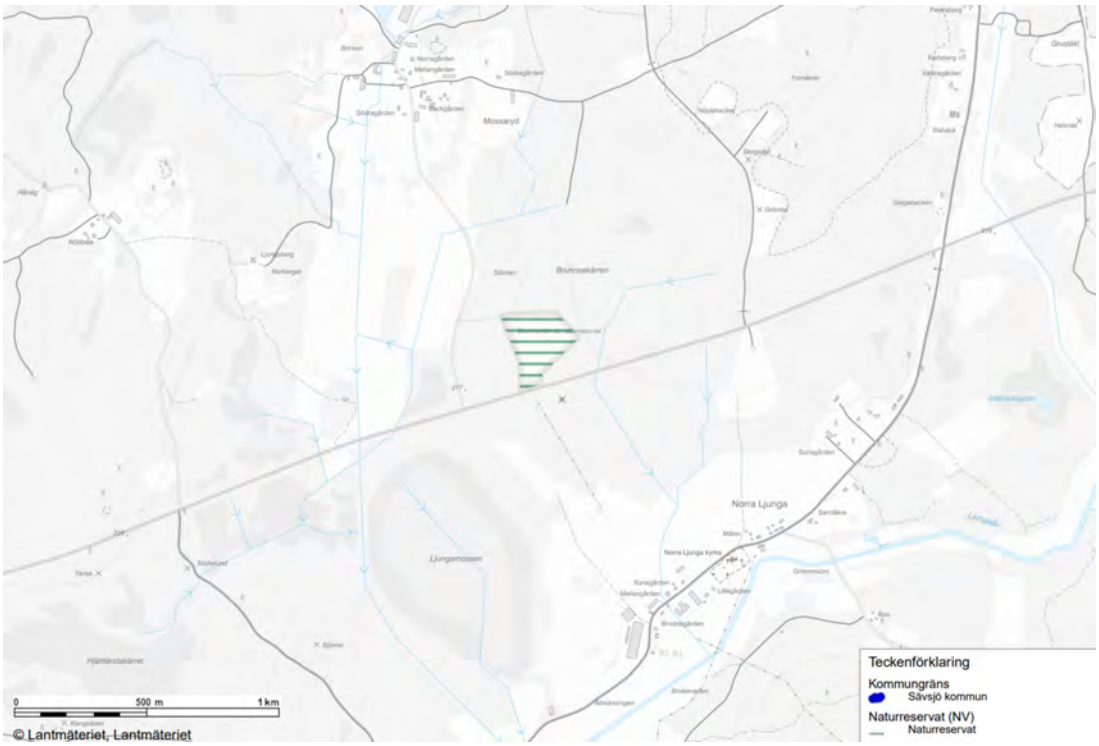

Karta över Brunnsekärrets naturreservat.

Kråketorpsskogens naturreservat

Kråketorpsskogen ligger i kommunens sydöstra hörn och sträcker sig in i Vetlanda och Växjö kommuner. Området är ett våtmarksområde kantat av barrskog med mycket död ved efter stormfällda granar. Delar av våtmarkerna utgörs av öppna kärrytor och små vattendrag ansluter till kärren. I delar av området finns lämningar av gamla torpmiljöer i form av odlingsrösen, små åkerytor och en torpgrund. Flera sorters fåglar, så som trana, spillkråka och hackspett m.m., och växter, så som blåtåtel, klockljung och tranbär m.m., trivs i Kråketorpsskogen.

Området är även Natura2000-område.

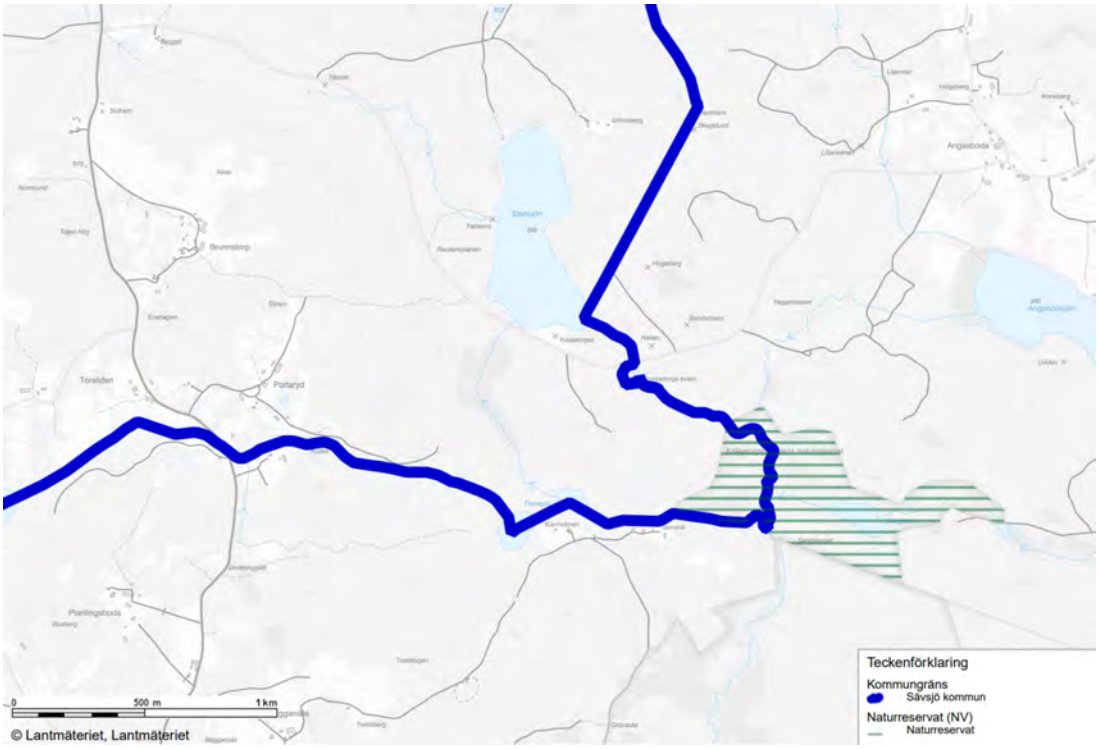

Karta över Kråketorpsskogens naturreservat.

Övriga naturområden

Biotopskyddsområden

Biotopskyddsområde är ett mindre mark- eller vattenområde som på grund av sina särskilda egenskaper eller värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter är värda att skydda. Till skillnad från naturreservat får bara vissa typer av biotoper skyddas som biotopskyddsområden. Biotopskyddsområden kan beslutas i varje enskilt fall, men för vissa typer av biotoper finns alltid ett generellt skydd. Sju biotopstyper innehar ett generellt skydd enligt miljöbalken:

- Alléer
- Källor med omgivande våtmark i jordbruksmark
- Odlingsrösen i jordbruksmark
- Pilevallar
- Småvatten och våtmarker i jordbruksmark
- Stenmurar i jordbruksmark
- Åkerholme

Förutom dessa generella biotopskydd omfattas även enskilda områden av biotopskydd. De enskilda områden som skyddas i Sävsjö kommun redovisas i kartan ovan.

Nyckelbiotoper

En nyckelbiotop är ett område med särskilt värdefull natur som består av en speciell naturtyp som utgör livsmiljö för många olika arter av växter och djur. Områdenas historia, artinnehåll, kvalitéerna hos nyckelelementen och strukturer vägs samman för att ett område ska bedömas lämpligt som nyckelbiotop. Nyckelbiotoper brukar utmärkas av flera olika inslag, så som mycket död ved, gamla träd, mossklädda stenar och liknande. Nyckelbiotoper är ofta resterna av den tidigare naturen på platsen som lämnats efter att resten av landskapet övergått till produktiv skogsbruksmark.

Nyckelbiotoperna är ofta hem för rödlistade arter, vilket gör nyckelbiotoperna ännu viktigare.

Naturminnen

Naturminnen är särpräglade naturföremål som behöver skyddas eller vårdas särskilt. De utgörs ofta av punktobjekt i naturen såsom träd, mindre trädgrupper, flyttblock eller andra stenformationer. Naturminnen kan ha både biologiska, geologiska och kulturhistoriska värden. Även naturminnen skyddas enligt miljöbalken.

Totalförsvarsplanering

Att beakta totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen handlar om att bygga ett robust samhälle och förbereda samhället för krig.

Samhällsviktiga sektorer

Enligt Myndigheten för skydd och beredskap (MSB) finns ett antal samhällsviktiga sektorer som bidrar till en bibehållen eller ökad totalförsvarsförmåga. Dessa omfattas bland annat av befolkningsskydd, hälso- och sjukvård, livsmedel och dricksvatten, transporter, energiförsörjning och elektroniska kommunikationer.

De geografiska platser som är viktiga för totalförsvaret på en nationell nivå skyddas som riksintressen. Läs mer i avsnittet om Riksintressen för totalförsvaret.

De platser och funktioner som är viktiga för totalförsvaret på en lokal nivå hanteras i kommunens beredskapsarbete. Mycket av det arbete som är viktigt för totalförsvaret hanteras på liknande sätt som i andra kriser – läs mer i avsnittet om Skydd mot olyckor.

Planering för kommunens samlade förmåga görs av en särskild utpekad beredskapsgrupp med företrädare för olika verksamheter i kommunen. Relevanta planer beslutas av kommunstyrelsen, där det finns en plan för nödvatten, en för trygghetspunkter och en planering för uppbyggnad och investering av reservel.

Befolkningsskydd

Befolkningsskyddet är ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Vid planläggning, lovgivning och byggande ska bebyggelse utformas och placeras för att möjliggöra åtgärder för att skydda befolkningen mot och begränsa verkningar av stridshandlingar. Det innebär bland annat att det kan finnas behov av utomhusvarning (”Hesa Fredrik”) i tätbebyggda områden, det är viktigt att beakta risker kring strategiska mål för främmande makt, det är viktigt att beakta behovet av skyddsrum och att det ska finnas goda möjligheter att utrymma och släcka bränder i byggnader eller större områden.

Skyddsrum och skyddade utrymmen

Ett skyddsrum är en del av en byggnad eller en fristående byggnad som har förstärkta väggar och dörrar för att kunna stå emot tryckvågor från bomber, brand och bråte från rasande hus. Det har speciell ventilation och luftsluss för att minimera verkan från giftiga gaser och partiklar. I Sävsjö kommun finns 14 skyddsrum varav de flesta finns i Sävsjö tätort. Ansvarsfördelningen för skyddsrummen regleras bland annat i lagen om skyddsrum (2006:545). Det är Myndigheten för skydd och beredskap (MSB) som beslutar om behovet av skyddsrum. Om en byggnad med ett

skyddsrum ska byggas om eller rivas måste tillstånd utfärdas av MSB. MSB kan också besluta att nya skyddsrum ska byggas.

Utöver skyddsrum finns ett antal andra skyddade utrymmen runt omkring i tätorterna, som kan iordningställas.

Informationspunkter, trygghetspunkter och nödvatten

Sävsjö kommun har pekat ut fyra informationspunkter där det är möjligt att få säker information vid kriser.

Utöver informationspunkter finns utpekade Trygghetspunkter i samtliga tätorter. Dessa trygghetspunkter utrustas med värme, viss el, vattendistribution och kommunikationsmöjligheter. Även på dessa kommer det finnas information. Dessa trygghetspunkter aktiveras vid behov efter förväntad långvarig samhällspåverkan, exempelvis el- och värmebortfall.

Vid vattenbortfall kommer nödvatten att placeras på olika platser för invånare med kommunalt vatten.

Kommunen kommer kommunicera lokalisering av dessa olika platser i kommunens kanaler vid behov. Dessa platser tas i beaktande vid den fysiska planeringen och lovgivningen.

Kristisk infrastruktur

Kristisk infrastruktur omfattar bland annat transportinfrastruktur, vatten- och avloppsförsörjning, elförsörjning och elektronisk kommunikation. I Sävsjö kommun är respektive verksamhet ansvarig för att säkerställa att den kritiska infrastrukturen fungerar även i höjd beredskap.

Areella näringars markanvändning

Areella näringar är ett samlingsbegrepp för näringar som använder sig av naturgeografiska resurser på land och i vatten, till exempel jordbruk, skogsbruk och olika typer av täktverksamheter.

Jord- och skogsbruksmark är ändliga resurser som är av nationell betydelse och som ska hanteras varsamt när samhället utvecklas. Även täkter för brytning av torv, sten eller jord är ändliga resurser som ska användas med försiktighet.

Jord- och skogsbruksmark

Enligt 3 kap. 4 § i miljöbalken är jord- och skogsbruksmark av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och om detta behov inte kan tillgodoses genom att annan mark tas i anspråk. Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen ska i enlighet med miljöbalken så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk.

Då 64 % av kommunens yta består av produktiv skogsmark och 12 % av ytan består av jordbruksmark innebär det att de areella näringarna har en dominerande inverkan på landskapet. Det brutna landskapet med en stor andel betesmark i kommunen bidrar bland annat till att upprätthålla biologisk mångfald.

Jordbruksmark

Ungefär 12 % av kommunens yta upptas av jordbruksmark, varav 8,4 % åkermark och 3,9 % betesmark (källa: Markanvändningen i Sverige, SCB). Andelen betesmark av den totala jordbruksmarken i kommunen är betydligt högre än genomsnittet i riket. Mycket av kommunens åkermark används till att få fram vinterfoder, vilket innebär att de flesta jordbruken i kommunen sysslar med produktion av animaliska produkter, såsom mjölk och nötkött. I hela Jönköpings län produceras ungefär dubbelt så mycket mjölk som konsumeras, och även när det gäller produktionen av nötkött är länet självförsörjande.

Länk till översiktsplanekartan.

Sedan 1950-talet har ungefär 35 % av jordbruksmarken i kommunen försvunnit och de senaste tio åren har antalet mjölkföretag halverats i länet (källa: Markanvändningen i Sverige, SCB och Jordbruksmarkens värden för samhällsplaneringen). En liten del av den försvunna jordbruksmarken har försvunnit på grund av exploatering av ny bebyggelse, men det mesta har omvandlats till skogsplanteringar. Eftersom det är mycket svårt att återställa jordbruksmark efter att denna har blivit bebyggd och eftersom det är en väldigt tidskrävande process att tillskapa ny jordbruksmark finns det anledning att ha ett långsiktigt perspektiv och värdera jordbruksmark högt

– vilket också förklarar varför lagstiftningen är så restriktiv när det gäller exploatering på jordbruksmark.

I Sävsjö kommun hänger en stor del av jordbruksbebyggelsen i stort ihop med äldre bebyggelse med höga kulturmiljövärden och de gamla vägarna mellan bebyggelse. Det innebär att de nyare tätorterna – alla förutom Vrigstad – har möjlighet att växa utan att behöva tumma för mycket på omgivande jordbruksmark. Det innebär också att attraktivt byggande på landsbygden ofta sker på jordbruksmark, då denna ofta är enklare att bygga på än skogsmark.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har i skrifterna *Jordbruksmarkens framtid* och *Jordbruksmarkens värden för samhällsplaneringen* identifierat ett antal utmaningar för det framtida jordbruket. Det finns också en *Regional livsmedelsstrategi för Jönköpings län 2030* med strategier för att säkra den långsiktiga livsmedelsförsörjningen. I strategin lyfts behovet av att värna den odlingsbara jordbruksmarken i länet.

Ett fokusområde i strategin handlar om att nå målet om en högre självförsörjandegrad i produktionen av livsmedel. Eftersom den totala ytan jordbruksmark minskar samtidigt som den totala befolkningen i Sverige ökar blir förutsättningarna för självförsörjande inom jordbruket stadigt sämre. Trots effektivare jordbruk så importerar Sverige idag 50 % av de livsmedel som konsumeras i landet.

En annan utmaning för jordbruket är framtida klimatförändringar. Med tanke på prognosen om att Jönköpings län i framtiden kommer att bli varmare, torrare och blötare finns anledning att titta på behoven av att anpassa jordbruket till klimatförändringarna. Läs mer i avsnittet om klimatförändringar och klimatanpassning.

Vid bedömningen om det är möjligt att utifrån lagstiftningen bygga på jordbruksmark behöver kommunen framförallt ta ställning till två saker: vad är brukningsvärd jordbruksmark och vad är ett väsentligt samhällsintresse? Sävsjö kommun har arbetat fram ställningstaganden om hur jordbruksmark ska hanteras i kommande planering och lovgivning med utgångspunkt från de två frågorna. Brukningsvärd jordbruksmark bedöms vara ett ganska brett begrepp, men utgångspunkten är att marken ska kunna brukas av ett modernt jordbruksföretag på ett rationellt sätt. Därför finns det jordbruksmark som inte bedöms vara brukningsvärd. Områden med mindre jordbruksmarksarealer kan ha andra värden – till exempel natur- eller kulturmiljövärden. Dessa värden skyddas dock i andra sammanhang.

När det gäller frågan om vad som är ett väsentligt samhällsintresse väljer kommunen att inte definiera det närmare än vad som görs i förarbetena till lagstiftningen. Om det finns andra exempel på väsentliga samhällsintressen får dessa lyftas fram i kommande planering eller lovgivning. Det är i alla fall viktigt att poängtera att även om det handlar om väsentliga samhällsintressen ska alternativa lokaliseringar prövas.

Ställningstaganden om jordbruksmark

- Kommunen är restriktiv till byggnation av enstaka småhus på jordbruksmark.
- Nya byggnader ska i första hand lokaliseras i anslutning till befintlig bostadsbebyggelse.
- Mark som föreslås tas i anspråk ska bedömas utifrån dess möjliga brukningsvärde. Kommunen utgår i första hand från Jordbruksverkets blockdatabas för att bedöma om jordbruksmarken är brukningsvärd, men kan även göra andra bedömningar utifrån gällande praxis.
- Vid placering på brukningsvärd jordbruksmark ska alltid en alternativ plats för byggnation redovisas. Den alternativa platsen ska inte vara på brukningsvärd jordbruksmark.
- Vid varje enskilt fall görs en sammanvägd bedömning av riktlinjerna och nedanstående kriterier.

Undantag som används för att göra en bedömning om vad som inte är brukningsvärd jordbruksmark

- Mark som inte brukats på många år och är bevuxen med sly eller träd.
- Mark som omfattar en liten areal och inte ligger i anslutning till annan mark som brukas.
- Brukningsenheter som är små eller svårtillgängliga.

Undantag för väsentliga samhällsintressen

- Exploatering av jordbruksmark i större sammanhang kan godtas om den görs i en detaljplaneprövning där alternativa lokaliseringar prövas och om den tillgodoser ett väsentligt samhällsintresse.

  Exempel på väsentliga samhällsintressen är behovet av bostäder, lokalisering av bostäder och arbetsplatser nära varandra, att skapa väl fungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem samt att säkerställa viktiga rekreationsintressen.

Skogsbruksmark

Ungefär 70 % av kommunens yta består av skogsmark, varav 64 % är produktiv skogsmark (källa: Markanvändningen i Sverige, SCB). Skogsbruket är en viktig basnäring som har stor potential för att begränsa klimatförändringarna. Skogen kan användas vid produktion av biobränslen, massa- och timmerproduktion eller för att binda koldioxid, men har ibland också viktiga funktioner för att bevara biologisk mångfald. Dessutom är skogen av stor betydelse för friluftsliv och naturupplevelser. Av dessa anledningar är det viktigt att skogsbruket skyddas mot åtgärder som påtagligt försvårar dess funktion.

Även skogsbruket står inför utmaningar i form av framtida klimatförändringar. Förutom att bli varmare, torrare och blötare – vilket kan komma att öka riskerna för framtida skogsbränder – ökas också risken för extrema väder. Stormen Gudrun orsakade år 2005 stora skador på skogsbruket i området kring Sävsjö kommun.

Översiktsplanens roll för skogsbruksmarken är framförallt att säkra de skogsområden nära tätorterna som har höga värden för friluftsliv och naturupplevelser, läs mer i avsnittet Kommunintressen för friluftslivet. För att säkerställa skogsbruksnäringens möjligheter att utvecklas behövs också en väl fungerande infrastruktur där Stockarydsterminalen har en väldigt viktig funktion i kommunen som nod för transport av träråvara.

Materialhushållning och täktverksamheter

Täktverksamhet innebär brytning av torv, berg, sten, grus, sand eller andra typer av jord. Täktverksamheter har ofta en stor påverkan på naturmiljön – stora områden tas ofta i anspråk, landskapsbilden förändras till följd av verksamheten och vattenmiljön riskerar att påverkas negativt genom utsläpp och dränering av våtmarker. Täkter kräver tillstånd enligt miljöbalken.

I Sävsjö kommun finns två torvtäkter med torvkoncessioner, Hällarydsmossen och Store mosse. Båda ligger strax norr om Stockaryd i ett område rikt på våtmarker. I kommunen finns också fyra bergtäkter och en täkt för naturgrus.

Ballastförsörjningen är i hög grad en regional fråga och materialbehovet är beroende av aktiviteten inom bygg- och anläggningsbranschen. Därför är det svårt att göra analyser över behov och efterfrågan på lokal nivå. Samtidigt rör det sig om ett mycket tungt transportarbete varför korta avstånd är en viktig lokaliseringsfaktor och ofta är det bäst om materialbehovet kan lösas genom omfördelning av massor lokalt på platsen.

Ställningstaganden om materialhushållning och täktverksamheter

- Nya täktverksamheter för naturgrus bör undvikas och befintliga bör ersättas med täkter för bergkross. Istället bör behovet av grus tillgodoses genom krossning av bergmaterial.
- Täktverksamheter bör inte lokaliseras i värdefulla natur- eller friluftsområden, i vattenskyddsområden för vattentäkter eller i anslutning till befintlig bostadsbebyggelse.
- Inom områden med befintliga grundvattentäkter ska täktverksamheter inte förekomma.
- Inom områden med särskilt hög radonhalt ska utvinning av bergkross undvikas för byggnadsändamål.
- Ny bebyggelse intill täkter kan störas av buller eller hindra täktverksamheternas möjlighet att få tillstånd. Därför bör ny bebyggelse inte tillkomma i anslutning till täktområde förutom för exploateringsföretagets

egna behov eller för andra verksamheter som kan anses vara passande i anslutning.

- Vid större exploateringar och markarbeten ska alltid övervägas om eventuella överskottsmassor kan användas för andra projekt i närområdet.
- Sävsjö kommun ställer sig negativ till etablerandet av nya torvtäkter inom kommunen.

Sociala förhållanden

Att beakta sociala förhållanden i översiktsplanen är viktigt. Det främjar samhälls-utvecklingen och kan bidra till att skapa goda sociala levnadsförhållanden. Arbetet med översiktsplanen bör därför redovisa hur olika sociala förhållanden påverkar olika gruppers behov.

Agenda 2030 och de globala målen har en stark koppling till social hållbarhet och i kommunens utvecklingsstrategi finns flera exempel på hur man kan arbeta för att nå en social hållbarhet. Ifrån de utvecklingsområden som lyfts fram i strategin är det möjligt att identifiera två huvudsakliga delar som behöver beaktas i den fortsatta fysiska planeringen – möjligheten till delaktighet i processerna och att allas behov ska tas i beaktande.

Delaktighet i processen

I ett samhälle med en allt snabbare förändring är dialog med medborgare om olika livsvillkor betydelsefullt i planeringsprocessen. Det ökar kunskapen och stärker tilliten.

Ett av kommunens övergripande mål handlar om att vi ska arbeta för social hållbarhet genom att skapa tillit och delaktighet, såväl i uppdraget som i mötet med medborgaren, och det framgår vidare i strategin att kommunen aktivt ska styra sitt arbete och sin process så att många får vara med. I översiktsplanens fokusområden om barnvänliga och inkluderande Sävsjö framgår det vidare att människor – och särskilt barn och unga – ska ges möjlighet att bli delaktiga i utformning och planering av fysiska miljöer.

Att allas behov ska tas i beaktande.

I utvecklingsstrategin liksom i översiktsplanens fokusområden framgår också att kommunen ska arbeta med tillgänglighet, trygghet och hållbarhet så att vi planerar vårt gemensamma samhälle utifrån alla gruppers behov.

Människor är olika och har också olika behov, vilket är något som kommunen ska ta hänsyn till men också dra nytta av. De behov som främst är intressanta att arbeta med i översiktsplanen är behoven av trygghet och fysiologiska behov. Det handlar bland annat om behovet av bostäder, behovet av trygghet och tillgänglighet i offentliga miljöer och behoven av trygghet och tillgänglighet i trafikmiljöer. Behovet av bostäder och behoven av kommunikationer behandlas i avsnittet Befintlig bebyggelse och framtida behov.

Behovet av trygghet och tillgänglighet i offentliga miljöer är svårt att reglera i den översiktliga planeringen, men är viktig att ha med sig i fortsatta plan- och byggprocesser. Att skapa trygghet handlar om detaljer i det fysiska rummet, till exempel belysning och god sikt. Att skapa tillgänglighet handlar också ofta om mindre åtgärder som gör stor nytta, till exempel att säkerställa

att det inte finns hinder, men kan också handla om att möjliggöra för gående och cyklande trafikanter att ta sig.

Ställningstaganden om sociala förhållanden

- Tillsammans-andan ska prägla processerna kring utformning och planering av nya fysiska miljöer och kommunens medlemmar ska ges möjlighet att bli delaktiga i dessa.
- I kommunens plan- och byggprocesser ska behovet av trygghet och tillgänglighet beaktas för alla.

Genomförande

Översiktsplanen pekar ut den långsiktiga mark- och vattenanvändningen i kommunen. I planen finns ställningstaganden för lämplig mark- och vattenanvändning samt mer generella ställningstaganden som berör kommunens utveckling. För att den utveckling som lyfts fram av översiktsplanen ska kunna bli verklighet behöver kommunen bland annat arbeta med fortsatt planering och aktiv markpolitik.

Fortsatt planering och lovgivning

För att kunna genomföra översiktsplanen behöver kommunen arbeta med fortsatt planering. Genom att ta fram detaljplaner, planprogram eller områdesbestämmelser blir det möjligt att utveckla de utpekade områdena i projektkatalogen. Initiativ till detaljplanering kan även ske av privata aktörer, men det är kommunen som avgör vilka detaljplaner som kommer att tas fram och i vilken ordning.

Även lovgivning i form av bland annat bygglov är en viktig del av genomförandet. I vissa fall genomförs delar av översiktsplanen genom bygglov istället för fortsatt planering.

Aktiv markpolitik

Översiktsplanen berör privat mark och pekar i delar ut denna för ändrad markanvändning. Det framgår av regeringsformen (2 kap. 15 §) att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen. Genom att peka ut privatägd mark i översiktsplanen visar kommunen på en framtida utvecklingspotential där privata markägare ges möjlighet till att förverkliga delar av översiktsplanen. Samarbete mellan kommunen, privata fastighetsägare, byggare, företag, intresseföreningar och de som äger el- och vattenledningar, med flera är väsentligt för att kunna genomföra översiktsplanen. I andra fall kan kommunen köpa in privat mark för att förverkliga översiktsplanen. Det sker i så fall genom markförhandlingar med fastighetsägaren.

Nationell och regional utveckling

Vissa av ställningstagandena i översiktsplanen fungerar som ett underlag för dialog med nationella och regionala aktörer i deras arbete med nationell och regional utveckling. Till exempel tar regeringen respektive regionen vart fjärde år fram en nationell respektive regional transportplan med prioriteringar för hur det nationella transportsystemet – vägar och järnväg, med mera – ska utvecklas. I översiktsplanen finns ställningstaganden för vilka prioriteringar kommunen har för utvecklandet av transportsystemet.

Uppföljning av översiktsplanen

Enligt 3 kap. 23 § i Plan- och bygglagen ska kommunen en gång per mandatperiod ta fram en planeringsstrategi. Syftet med planeringsstrategin är att ta ställning till om den gällande

översiktsplanen är aktuell och redovisa vad kommunen ska fortsätta fokusera på i sin kommande planering. Eftersom den här översiktsplanen förväntas antas år 2023 kommer kommunen inte behöva ta fram någon planeringsstrategi förrän 2026.

Övrigt genomförande

Förutom projekten i projektkatalogen finns i översiktsplanen mer generella ställningstaganden. Ställningstagandena visar kommunens inriktning när det gäller kommande beslut och det är därför viktigt att dessa är väl förankrade i kommunorganisationens olika delar. Ställningstaganden ska sedan ligga som grund till kommande prövningar av frågor genom olika kommunala beslut.

Miljökonsekvensbeskrivning

Enligt 6 kap. MB (1998:808) ska en strategisk miljöbedömning göras för planer vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Framtagande av en ny översiktsplan kan generellt antas medföra en betydande miljöpåverkan. Därför ska en strategisk miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning göras för Sävsjö kommuns nya översiktsplan.

Miljöbedömningsprocessen ska ske parallellt med översiktsplaneprocessen för att miljöhänsyn naturligt ska integreras i planen. Vid den strategiska miljöbedömningen ingår det att:

- samråda om omfattning och detaljeringsgrad (avgränsningssamråd)
- upprätta en miljökonsekvensbeskrivning
- ge tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och översiktsplanen,
- revidera miljökonsekvensbeskrivningen utifrån relevanta synpunkter innan översiktsplanen antas.

Miljökonsekvensbeskrivningen har tagits fram parallellt med översiktsplanen och finns att läsa här

Sammanfattning och samlad bedömning från miljökonsekvensbeskrivningen

Boendemiljö

ÖP-förslaget bedöms svara väl mot målen i bostadsförsörjningsplanen. Planförslaget har uttalade planer för centrumbebyggelse i tätorterna vilket är positivt. För Vrigstad motsvarar området ”Söder om marknadsplatsen” centrumutveckling liknande det som redovisas för de andra tätorterna.

Kommunikation

I Sävsjö kommun finns utmaningar genom att järnvägen Södra stambanan går genom tre av kommunens tätorter. Sävsjö och Vrigstad har relativt mycket genomfartstrafik på väg 127 och riksväg 30. Särskilt järnvägstrafiken innebär stora negativa konsekvenser för dessa tätorter med tanke på barriäreffekter, trafikbuller och risker med hänsyn till transporter med farligt gods och olyckor vid passager över spåret, men även vägtrafiken innebär barriäreffekter, störningar och risker.

Kommunens riktlinjer och ställningstagande i ÖP:n visar på att kommunen har höga ambitioner särskilt gällande oskyddade trafikanter, vilket svarar väl mot ÖP:n värden och hänsyn för kommunikationer. Inriktningen mot att i första hand planera för nya bostäder i befintliga tätorter, nya planskilda korsningar och bytespunkter mellan olika trafikslag, svarar också väl mot målet om goda möjligheter att resa och en jämlik tillgänglighet.

Friluftsliv och rekreation

Nya områden för bostäder i Sävsjö tätort ligger i närheten av grönområden utan att inkräkta på befintliga grönområden. De flesta nya bostadsområden i Vrigstad ligger i anslutning till grönområden i tätortens utkanter men några av dem inkräktar på grönområden, vilket kan vara negativt för tillgången till rekreationsområden i tätorten. Förslagen på nya bostadsområden i Stockaryd ligger i anslutning till grönområden i östra delen av tätorten. I Rörvik finns gott om tätortsnära natur, så det bör vara möjligt att kombinera boende och rekreation.

Buller

Enligt Trafikverkets kartläggning av järnvägsbuller, som visas med översiktliga kartor i kapitlet Miljökvalitetsnormer, ligger järnvägsbullret över ekvivalent ljudnivå 55 dB(A) i tätorterna Sävsjö, Stockaryd och Rörvik. Det bedöms finnas en risk att
riktvärdena för trafikbuller överskrids i dessa tätorter och även i Vrigstad på grund av vägtrafikbuller från väg 127 och riksväg 30. Risk finns för ökade bullerstörningar i Stockaryd från en utbyggd Stockarydsterminal.

Olycksrisker och säkerhet

I Sävsjö tätort, Vrigstad och Rörvik planeras för ny bebyggelse inom 150 meter från järnvägen, väg 127 eller riksväg 30, vilket medför att en riskbedömning behöver göras med hänsyn till transporter

med farligt gods.

Naturmiljö

Inget av riksintresseområdena för naturvård i Sävsjö kommun berörs i sin yta av utpekade exploateringsområden i ÖP-förslaget. I Vrigstad ligger det föreslagna bostadsområdet Biskopsbo intill riksintresseområdet Biskopsbo och Köpstad, och förslaget på förbifart Vrigstad passerar strax utanför. Området är även Natura 2000-område. Inte heller några naturreservat, biotop-skyddsområden eller områden med naturvårdsavtal riskerar att påverkas av ÖP-förslaget. Vägkorridoren för förbifart Vrigstad berör en nyckelbiotop enligt Skogsstyrelsens inventeringar. I Stockaryd berör två planerade områden för bostäder våtmarksområden med ett visst naturvärde. Vägkorridoren för förbifart Vrigstad berör sumpskogar enligt Skogsstyrelsens inventering. Ett planerat nytt verksamhetsområde i Sävsjö berör en sumpskog i sydvästra delen av Sävsjö intill järnvägen.

Strandskydd och LIS

Föreslagna LIS-områden bedöms kunna komma i konflikt med rekreationsvärden i Vrigstad och Rörvik. Intill ett av LIS-områdena i Rörvik finns ett område med Naturvärden utpekat av Skogsstyrelsen, se figur 15 ovan.

Flera områden som lämpliga för besöksverksamhet har pekats ut vid Linnesjön som är av kommunalt intresse för naturvården.

Förorenade områden

Flera av de planerade omvandlingsområdena innebär en exploatering inom ett förorenat område, vilket kan medföra att en sanering görs tidigare än den annars skulle ha gjorts, vilket är positivt med hänsyn till människors hälsa och miljön.

Vatten

Dagvatten från både LIS-områden och tätorter berör vattenförekomster och övrigt vatten eftersom dagvatten avleds till yt- eller grundvatten även om området inte ligger i direkt anslutning till en sjö eller ett vattendrag. Vad gäller föreslagna LIS-områden så ligger en del av dessa intill sjöar som är klassade som vattenförekomster och en del ligger intill sjöar som är klassade som övrigt vatten. För samtliga planerade områden för bebyggelse är det viktigt att dagvatten renas innan det släpps ut till vattenförekomster och övrigt vatten. I samtliga tätorter berörs ytvattenförekomster med måttlig ekologisk och/eller kemisk status.

Dricksvatten

Ett hänsynstagande till vattenförekomsterna är särskilt viktigt med tanke på att de fungerar som vattentäkt i nuläget eller så kan de komma att behövas för vatten-försörjningen i framtiden. ÖP:n redovisar på ett tydligt sätt konsekvenser och hänsynstagande för de förslagen på nya områden för bebyggelse. För Stockaryd planeras för en ny överföringsledning ifrån annan vattentäkt i

kommunen, vilket kommer underlätta för planeringen av ny bebyggelse kring Stockaryd. Det är positivt om verksamhetsområde upprättas kring Allgunnen så belastningen från enskilda avlopp minskar.

Kulturmiljö

ÖP-förslaget innebär att ny bebyggelse planeras inom några områden med höga kulturmiljövärden. Det är Eksjöhovgårdsområdet (riksintresse), Sanatorieskogen, Ljunga park och Sävsjö centrum. I Vrigstad är det bykärnan, i Stockaryd stationen och kyrkbyn och i Rörvik området kring Knösbo. I det framtida detaljplanearbetet blir det viktigt att hänsyn tas till dessa värdefulla kulturmiljöer. För områdena Tegnervägen och Ingemarsvägen i Vrigstad är det tveksamt om en tätare bebyggelse är förenlig med kulturmiljövärdena. Kulturmiljöunderlaget för tätorterna i kommunen är ett bra underlag för ÖP:n och den fortsatta detaljplaneringen inom tätorterna.

Klimatpåverkan och klimatanpassning

Kommunens planering är i huvudsak koncentrerad till tätorterna vilket är positivt genom att befintlig infrastruktur kan användas. Planeringen för bytespunkter mellan olika trafikslag är också positivt och gynnar minskat bilåkande och samåkning. Föreslagna LIS-områden är mer utspridda men även vid urvalet av dessa har kommunen tagit hänsyn till lokaliseringen i förhållande till kollektivtrafik och GC-vägar, vilket är positivt. Kommunens ställningstagande gällande vindkraft och solenergi är positivt och en biogasanläggning finns sedan tidigare i kommunen.

Flera av de planerade nya områdena för bebyggelse i Sävsjö och Vrigstad bedöms ha högt grundvatten och/eller riskera att översvämmas på grund av närhet till vattendrag. Delar av planerade områden för bebyggelse och terminalområde i Stockaryd ligger på mark med högt grundvatten, vilket gör att det kan vara tveksamt om dessa områden är lämpliga för bebyggelse och hårdgörning av marken. Klimatanpassning med hänsyn till framtida ökade flöden i vattendrag behöver göras för både befintlig och nya bebyggelseområden.

Areella näringar

ÖP:n redovisar några områden som berör jordbruksmark. Dessa områden är mindre områden i anslutning till tätorterna. Tidigare har LIS-områden pekats ut på jordbruksmark men dessa områden är nu ändrade så att jordbruksmark nu i huvudsak är undantagen från LIS-områden. ÖP:n bedöms ha tagit tillräcklig hänsyn till jordbruksmark på denna översiktliga nivå och på ett tydligt sätt redovisat vilka planerade områden för bebyggelse som berör jordbruksmark.

Material, råvaror och mineral

Föreslagna områden för ny bebyggelse i ÖP:n finns i huvudsak i tätorterna och som LIS-områden i närheten av tätortena och bedöms inte stå i konflikt med områden som kan bli aktuella för täkter.

Miljökvalitetsnormer

En generell bedömning är att genomförandet och val av plats för framtida exploateringar behöver ske med försiktighet så att statusen på kommunens vattenförekomster inte försämras. Markavvattning bör undvikas. Rening av dagvatten och en låg andel hårdgjorda ytor bidrar till att minimera påverkan på vattenförekomsterna. Anslutning av enskilda avlopp till kommunala reningsverk bidrar till minskade utsläpp av näringsämnen till berörda vattenförekomster vilket är positivt.

Järnvägsbuller från stambanan berör tätorterna Sävsjö, Stockaryd och Rörvik genom att järnvägen går rakt igenom dessa orter. Vid detaljplanering inom dessa tätorter måste hänsyn till järnvägsbuller tas genom att bullerberäkningar utförs och bostäder och lokaler för skola och vård lokaliseras och orienteras så att riktvärdena klaras.

Ett genomförande av ÖP-förslaget bedöms inte påverka luftkvalitén på ett betydande sätt och inget tyder på att MKN riskerar att överskridas i framtiden i kommunen.

Miljökvalitetsmål

Bedömningen är att ÖP:n tar hänsyn till miljökvalitetsmålen på olika sätt men det är nästan oundvikligt att flera av miljökvalitetsmålen påverkas negativt vid en ökad exploatering men ytterligare hänsynstaganden och kompensationsåtgärder och förbättringar kan göras i detaljplaneskedet. Miljökvalitetsmålet om förorenade områden kan däremot påverkas positivt när sanering av föroreningar görs i samband med exploatering. Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö påverkas både positivt och negativ. Positivt genom att nya goda boendemiljöer tillkommer men negativt i den mån nya bostäder berörs av risk för störningar.

Risk för betydande miljöpåverkan

En betydande miljöpåverkan som bedöms riskera att uppstå på grund av ÖPförslaget är störningar i form av buller och vibrationer samt risker med hänsyn till de områden som ligger nära järnvägen Södra stambanan genom Sävsjö, Stockaryd och Rörvik samt i närheten av väg 127 och 30 genom Vrigstad. Det är en fördel om dessa frågor kan utredas samlat för dessa tätorter som ett underlag inför det kommande arbetet med detaljplaner.

En annan betydande miljöpåverkan som eventuellt kan uppstå är påverkan på naturmiljön, vattenförekomster och boendemiljön i Stockaryd på grund av planerna på en utbyggnad av Stockarydsterminalen. En järnvägsterminal medför risk för omfattande bullerstörningar för omgivningen som hanteras med hjälp av riktvärden för industribuller.

Förslaget på vägkorridor för ny förbifart öster om Vrigstad innebär risk för betydande miljöpåverkan på naturmiljön men samtidigt stora vinster för boendemiljön i Vrigstad.

Länsstyrelsens granskningsyttrande

Under granskningstiden ska Länsstyrelsen avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om förslaget inte uppfyller lagkraven vad gäller riksintressen, miljökvalitetsnormer, redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, mellankommunal samordning och bebyggelsens lämplighet i förhållande till hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Översiktsplan för Sävsjö kommun

Sävsjö kommun har under granskningstiden översänt rubricerad översiktsplan till Länsstyrelsen enligt 3 kap. 14 § plan- och bygglagen.

Länsstyrelsens roll i planprocessen

Under granskningstiden ska Länsstyrelsen avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om förslaget inte uppfyller lagkraven vad gäller riksintressen, miljökvalitetsnormer, redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, mellankommunal samordning och bebyggelsens lämplighet i förhållande till hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Riksintresse

Riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken behandlas på ett tillfredsställande sätt i översiktsplanen.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormerna för luft och vatten behandlas på ett tillfredsställande sätt i översiktsplanen.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Länsstyrelsen anser att området vid Holmsjön inte uppfyller kriterierna i 7 kap. 18 § e miljöbalken vilket betyder att Länsstyrelsen inte delar kommunens uppfattning om att det är lämpligt för utveckling av landsbygden. Länsstyrelsen bedömer att lättnader i strandskyddet stödjer centralorten Sävsjö vilket då innebär tätortsutveckling och inte landsbygdsutveckling. Stränder nära tätorter utgör även en viktig resurs för det tätortsnära friluftslivet vilket innebär att det inte är lämpligt att peka ut som ett LIS-område.

Översiktsplanen nämner att även LIS-området Norrsjön vid Brunseryds kvarn avser stötta Sävsjö tätort. Länsstyrelsen anser dock att området skulle kunna anses stötta servicen i Stockaryd i likhet med LISområdena i Norrsjön och Björnsskogssjön vilket är en fråga om landsbygdsutveckling. Området kan därför utgöra ett område som pekas ut enligt 7 kap. 18 e § miljöbalken.

Mellankommunal samordning

Översiktsplanen innehåller inga förslag som föranleder Länsstyrelsen att ställa särskilda krav på mellankommunal samordning.

Hälsa och säkerhet

Ras, skred och erosion

De ställningstagande som görs i översiktsplanen angående ras, skred och erosion kan uppfattas som att det alltid går att bygga förutsatt att geotekniken utreds. Länsstyrelsen anser att det även behöver framkomma att det i vissa fall inte är lämpligt att bebygga i områden där risk för ras, skred och erosion förekommer. Lämpligheten behöver säkerställas i efterföljande planering.

Översvämning

De ställningstaganden som görs i översiktsplanen angående översvämning i Vrigstad och Sävsjö kan uppfattas som att byggnation alltid är möjlig så länge områdena översvämningssäkras eller klimatanpassningsåtgärder genomförs. Länsstyrelsen anser att det i vissa fall inte är lämpligt att lokalisera ny bebyggelse inom ett område med risk för översvämning. Exempelvis är det inte lämpligt att lokalisera samhällsviktig verksamhet i dessa områden.

Gällande en framtida utveckling av Stockarydsterminalen så beskriver översiktsplanen både förutsättningarna och den hänsyn som behöver tas på ett tydligt sätt. Med anledning av platsen förutsättningar är Länsstyrelsens uppfattning att ett helhetsgrepp behöver tas i ett tidigt skede i efterföljande planering för att säkerställa både översvämningsrisken samt eventuella konsekvenser för omkringliggande områden.

Diarienummer: KS 2019/17
Datum: 2024-01-16

Granskningsutlåtande för Sävsjö kommuns översiktsplan

Sävsjö kommun

Innehåll

Inledning ... 2
Ändringar efter granskningen ... 3
Yttranden och svar på yttranden ... 4
Yttranden och svar på yttranden från organisationer, företag och myndigheter ... 4
Kretslopp sydost ... 4
Värnamo kommun ... 4
Trafikverket ... 4
Vetlanda kommun ... 5
Växjö kommun ... 6
Eksjö kommun ... 6
Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun ... 6
Svenska kraftnät ... 7
Region Kronoberg ... 9
Länsstyrelsen i Jönköpings län ... 10
Njudung Energi ... 11
Skogsstyrelsen ... 15
Svenska kyrkan – Växjö stift prästlönetillgångar ... 16
E.on ... 17
Räddningstjänsten i Sävsjö kommun ... 18
Region Jönköpings län ... 19
Yttranden och svar på yttranden från privatpersoner ... 21
Privatperson 1 ... 21
Privatperson 2 ... 21
Privatperson 3 ... 21
Privatperson 4 ... 22
Privatperson 5 ... 23
Förteckning över inkomna yttranden ... 25
Organisationer, företag och myndigheter ... 25
Privatpersoner ... 25

Inledning

Sävsjö kommun hade ett förslag till översiktsplan på granskning mellan den 20 september och 20 november 2023. Under granskningen fanns översiktsplanen tillgänglig på kommunens hemsida, i kommunalhusets entré och på biblioteken i Sävsjö kommun.

Kommunen informerade om granskningen genom annonser i Smålands Dagblad, Vetlandaposten och Sävsjöappen. Dessutom informerade kommunen om granskningen på kommunens hemsida, via affischer, samt via kommunens konton på Facebook och Instagram. Information om granskningen fanns också på kommunens digitala anslagstavla.

Under granskningen var det möjligt att lämna synpunkter på översiktsplanen via bland annat ett webbformulär, e-post, brev och pappersformulär. Totalt kom det in 16 yttranden från organisationer, företag och myndigheter och fem yttranden från privatpersoner under granskningen.

Alla synpunkterna som kom in under granskningen har bemötts i det här granskningsutlåtandet.

Inledningsvis i granskningsutlåtandet beskrivs kortfattat de ändringar som genomförts efter granskningen. Därefter sammanfattas några av de synpunkterna som varit mest återkommande under granskningen och hur kommunen hanterat dessa. Därefter följer en sammanställning av alla inkomna yttranden och kommunens svar på dessa. I slutet av dokumentet följer en förteckning över alla inkomna yttranden.

Ändringar efter granskningen

I det här avsnittet sammanfattas kortfattat de betydande ändringar som genomförts efter samrådet. För att se motiveringen till ändringarna hänvisas till svaren på yttrandena nedan.

Inledning

Avsnittet om mål, planer och program har uppdaterats gällande nya mål, planer och program. Bland annat har Sävsjö kommun antagit en ny vattentjänstplan och Region Jönköpings län en regional cykelplan.

Avsnittet om mellankommunala frågor har kompletterats med mer information om Stockarydsterminalens framtidspotential ur ett regionalt perspektiv.

Mark- och vattenanvändning

För de områden i projektkatalogen som berörs har en tydligare beskrivning av förutsättningarna för att lösa allmän vatten-, spillvatten- och avloppsförsörjning lagts till.

För de områden som berörs i Vrigstad och Rörvik har det förtydligats att det är viktigt att utreda skyddsåtgärder och begränsningar i kommande planering för att skydda vattentäkterna.

Hänsyn och tillhörande ställningstaganden

I de avsnitt där det är aktuellt har hänvisningar till nya stambanor tagits bort.

I avsnittet om vatten och avlopp har det gjorts en del förtydliganden med anledning av Njudung energis yttrande. Bland annat har vattentäkten i Hultagård plockats bort från tabellen eftersom Hultagård numera får sitt vatten från Vallsjön. Dessutom har en ny karta lagts till som redovisar viktiga vattenförekomster och vattenskyddsområden i kommunen.

I avsnittet om landsbygdsutveckling i strandnära läge förtydligas att Länsstyrelsen gör en annorlunda bedömning för LIS-området vid Holmsjön.

I avsnitten om skydd mot olyckor och farligt gods har det gjorts en del förtydligande med anledning av Räddningstjänstens yttrande.

Ställningstagandena om ras, skred, erosion och översvämning förtydligas så att det framgår att riskanalyser/undersökningar ska tas fram och att undersökningarna ska användas för att bedöma om marken är lämplig att bygga på och om det i så fall krävs särskilda byggnadstekniska åtgärder för att kunna bygga där.

I avsnittet om areella näringar kompletteras ställningstagandet om jordbruksmark med att kommunen i första hand utgår från Jordbruksverkets blockdatabas för att bedöma om jordbruksmarken är brukningsvärd, men att kommunen också kan göra andra bedömningar utifrån gällande praxis.

Ett nytt avsnitt har lagts till som kortfattat beskriver arbetet med totalförsvarsplanering.

Yttranden och svar på yttranden

Yttranden och svar på yttranden från organisationer, företag och myndigheter

Kretslopp sydost

Inkom 27 september 2023 via e-post.

Vid fortsatt planering för ombyggnation och förändring av området förutsättes att planering sker för framtida avfallshantering i enlighet med gällande renhållningsförordning.

Önskvärt är att vi får ta del av Ritningar innan bygglov sökes. Så vi kan se att man tagit hänsyn till Renhållningsordningen och Avfall Sveriges handbok.

Kommunens svar: Tack för synpunkten!

Yttrandet leder inte till några ändringar.

Värnamo kommun

Inkom 4 oktober 2023 via e-post.

Värnamo kommun har tagit del av granskningshandlingarna av förslag till ny översiktsplan. Vi ser att våra samrådssynpunkter har tillgodosetts och tackar för detta. Vi har inga övriga synpunkter på förslaget till översiktsplan.

Vi önskar lycka till i det fortsatta planeringsarbetet!

Kommunens svar: Tack!

Yttrandet leder inte till några ändringar.

Trafikverket

Inkom 4 oktober 2023 via e-post.

Trafikverket har tagit del av granskningshandlingarna för rubricerat ärende. Vid samrådet lämnade Trafikverket ett omfattande yttrande där både konkreta behov av ändringar samt råd om kompletteringar togs upp, TRV 2022/79578. Av samrådsredogörelsen framgår att kommunen har avvägt och tagit ställning till de yttrande som inkommit och att Trafikverket synpunkter i allt väsentligt är tillgodosedda. Det återstår vissa synpunkter av ringa karaktär som skulle bidra till att förbättra ett redan ambitiöst förslag till ny översiktsplan för Sävsjö kommun.

Kommunen har kompletterat handlingen med avseende på riksintressen kommunikationer. Trafikverket ser en möjlighet att även i den digitala versionen tydligare koppla ställningstagande och hänsyn till geometrin för en ökad läsbarhet av den digitala versionen av översiktsplanen.

Sedan samrådet har regeringen tagit beslut om att avbryta planeringen av nya stambanor. Beslutet fattades 22 december 2022 på Trafikverkets hemsida finns mer information Nya stambanor mellan Stockholm, Göteborg och Malmö - www.trafikverket.se.

Trafikverket har noterat att fortsatta bedömningar/ avvägningar och konsekvenser kommer hanteras i kommande detaljplaner och att Trafikverket kommer att ges tillfälle till yttranden, Trafikverket deltar gärna i tidiga skeden före det att detaljplaner formellt remitteras.

För avsnittet mellankommunala och regionala frågor anser Trafikverket att Stockarydsterminalens funktion ur ett regionalt perspektiv kan komplettera det fördjupade resonemanget om näringslivets framtida behov.

På så sätt skulle den mellankommunala frågan om terminalens lokalisering med hänsyn till stambanans förutsättningar och skogsnäringens behov och utvecklingen sättas i ett sammanhang. Eventuellt kan kompletterande ställningstaganden ytterligare förstärka beskrivningen.

För trafikverket är den mellankommunala och regionala frågan om vattenförsörjning angelägen ur perspektivet att Trafikverket är sakägare i frågan då statliga vägar kan beröras. Den vägrätt som trafikverket har för de statliga vägarna kan ses som en nyttjanderätt för den mark som berörs av vägområde. Trafikverket vill därför betona vikten av dialog kring såväl vattentjänstplanen som revidering av föreskrifter för vattenskyddsområden i tidiga skeden.

Kommunens svar: Tack för era synpunkter!

Sävsjö kommun avser att i framtida översiktsplanearbete fortsätta att förbättra de digitala aspekterna av översiktsplaneringen, men för den här översiktsplanen har kommunen inte möjlighet att göra några ytterligare förbättringar.

I avsnitten om kollektivtrafik, pendling och järnväg tas hänvisningen till utvecklingen av nya stambanor bort.

I avsnittet om mellankommunala och regionala frågor fördjupas resonemanget om Stockarydsterminalens funktion ur ett regionalt perspektiv ytterligare.

Sävsjö kommun har redan antagit en Vattentjänstplan, men tar med sig att Trafikverket vill finnas med i dialog kring kommande revidering av vattenföreskrifter.

I övrigt noterar kommunen informationen.

Vetlanda kommun

Inkom 23 oktober 2023 via e-post.

Vetlanda kommun har inga synpunkter på upprättat förslag till ny översiktsplan för Sävsjö kommun – granskningsversion.

Kommunens svar: Tack!

Yttrandet leder inte till några ändringar.

Växjö kommun

Inkom 8 november 2023 via e-post.

Under samråd av den nya översiktsplanen för Sävsjö kommun gav Växjö kommun ett antal synpunkter kring aspekter i översiktsplanen som påverkar Växjö kommun. Växjö anser att dessa tagits hänsyn till i det slutgiltiga förslaget av Sävsjö kommuns översiktsplan.

Översiktsplanen betonar att vid utveckling kring sjöarna Stora Värmen och Allgunnen ska hänsyn tas till den vattenförsörjning dessa sjöar förser Växjö med. Växjö kommun anser även att Sävsjö kommun gjort en god avvägning kring var i kommunen det är lämpligt att placera vindkraftverk. Vidare ställer sig Växjö kommun positiv till byggnationen av en förbifart vid Vrigstad då detta kan komma att gynna det lokala näringslivet. Planerna gällande att bygga bort plankorsningar med järnvägen för en ökad säkerhet är positivt och ett steg på vägen mot att alla plankorsningar i landet byggs bort. Växjö kommun har dock ett fortsatt större intresse av att terminalen i Alvesta utökas än utbyggnation av Stockarydsterminalen.

Växjö kommun anser i stort att de yttranden Växjö gett under samråd för Sävsjös översiktsplan tagits i beaktning samt att Sävsjö kommuns översiktsplan möter Växjö kommuns översiktsplan på ett föredömligt sätt.

Kommunens svar: Tack!

Sävsjö kommun tog efter samrådet bort förslaget om en förbifart vid Vrigstad. Läs mer i samrådsredogörelsen för att få reda på skälen till detta.

Sävsjö kommun ser trots Växjö kommuns synpunkter att Stockarydsterminalen kan komma att få en större regional roll.

Yttrandet leder inte till några ändringar.

Eksjö kommun

Inkom 13 november 2023 via e-post.

Eksjö kommun lämnar yttrande utan erinran.

Kommunens svar: Tack!

Yttrandet leder inte till några ändringar.

Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun

Inkom 13 november 2023 via e-post.

I miljöbalken 3 kap 4 § slås det fast att ”Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller

anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk."

I förarbeten till Miljöbalken avses "brukningsvärd jordbruksmark" mark som med hänsyn till läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar är lämpad för jordbruksproduktion. I stort är all jordbruksmark brukningsvärd.

Jordbruksverkets jordbruksblock är en datamängd som innehåller uppgifter om maximalt stödberättigande jordbruksmark enligt EU:s definitioner. Nästan all jordbruksmark finns i Jordbruksverkets blockdatabas.
Att i översiktsplanen hänvisa till jordbruksverkets blockdatabas blir en tydlighet för kommuninvånarna vid en prövning av förhandsbesked och ansökan om bygglov på landsbygden.

Nämnden vill också lyfta frågan angående bebyggelse på Eksjöhovgårdssjöns södra sida för att ge möjlighet till sjönära byggnation och att kunna erbjuda attraktiva tomter.

Myndighetsnämnden beslutar:

- att komplettera ställningstagandet om byggande på jordbruksmark i förslaget till ny översiktsplan med följande; Bedömning om jordbruksmarkens brukningsvärde utgår från Jordbruksverkets blockdatabas.
- att komplettera med att återföra ett "gult" block för bostadsbebyggelse på den södra sidan om Eksjöhovgårdssjön.

Kommunens svar: Tack!

Ställningstagandena om jordbruksmark kompletteras med att kommunen i första hand utgår från Jordbruksverkets blockdatabas för att bedöma om jordbruksmarken är brukningsvärd, men även kan göra andra bedömningar utifrån gällande praxis.

I den befintliga översiktsplanen från 2012 finns ett utpekat område för bostadsbebyggelse söder om Eksjöhovgårdssjön: B13. Området togs bort inför samrådet av översiktsplanen eftersom det bedömdes ligga för långt ifrån tågstationen i Sävsjö. Kommunen bedömer att de övriga utpekade områdena för bostadsbebyggelse kan bli tillräckligt attraktiva och väljer därför att inte lägga tillbaka området.

Svenska kraftnät

Inkom 14 november 2023 via e-post.

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har följande synpunkter:

Sammanfattning
Svenska kraftnät ser positivt på att transmissionsnätet har tydliggjorts i översiktsplanens plankarta men skulle önska att benämningen

transmissionsnät används i kartan för ökad tydlighet. Därtill framhåller Svenska kraftnät behovet av hänsyn till ledningens underhållsbehov framöver.

Vi ser även positivt på att riskerna med magnetfält redovisas i planen.

Slutligen konstateras att vissa säkerhetsavstånd behöver iakttagas vid godkännande av nya vindkraftverk i närheten av befintlig 400 kV-ledning, och att dessa säkerhetsavstånd bör redovisas i översiktsplanen.

Svenska kraftnäts anläggningar
Inom aktuellt planområde har Svenska kraftnät en 400 kV-ledning som finns utmärkt i översiktsplanens kartor. Det är positivt att kommunen på ett tydligt vis synliggör ledningens utbredning i den västra delen av kommunen, men som vi tidigare påtalat är det viktigt att det framgår att ledningen är en del av *transmissionsnätet för el.*

För framtida underhåll och förnyelse av ledningen är det viktigt att ny bebyggelse planeras på ett sätt som inte försvårar eller omöjliggör det behov av mark som underhållet kan kräva. I det redovisade förslaget till ny översiktsplan planeras ingen ny bebyggelse i direkt närhet till ledningen, vilket Svenska kraftnät ser positivt på.

Magnetfält
Kommunen redovisar i översiktsplanen att rekommendationerna i rapporten *Magnetfält och hälsorisker* (2009) ska gälla för kommunen. Svenska kraftnät ser positivt på att kommunen i översiktsplanen tar upp riskerna med magnetfält, och att säkerhetsavstånd för ny bebyggelse tydligt redovisas i planen.

Utbyggnad av vindkraft
Kommunen redovisar områden med känslighet för vindkraftsetableringar, där ny vindkraftsproduktion ej kommer att tillåtas. Svenska kraftnät konstaterar att det i översiktsplanen finns områden där vindkraftsutbyggnad ej avråds, i närheten av befintlig 400 kV-ledning.

Vi har tidigare meddelat kommunen om de säkerhetsavstånd som rekommenderas vid etablering av vindkraftverk, och anser att dessa avstånd bör framgå i översiktsplanen:
För att upprätthålla en god flygsäkerhet vid besiktningar rekommenderar Transportstyrelsen att vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd lägre än 50 meter placeras minst 100 meter från kraftledning. Vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd över 50 meter bör placeras minst 200 meter från kraftledning. Avståndet beräknas med utgångspunkt från kraftverksrotorns periferi. För verk med en rotordiameter på 100 meter eller mer bör avståndet mellan torn och ledning vara större än 250 meter.

Svenska kraftnät vill framhålla vikten av att kommunen planerar för den mark som kan komma att behövas för nya ledningar vid upprättande av vindkraftsutbyggnad

Kommunens svar: Tack!

Transmissionsnätet som redovisas i kartan som ”kraftledning” hämtas via en WMS-tjänst från Svenska kraftnät och därför är det inte möjligt att ändra benämningen. Om Svenska kraftnät anser att det är viktigt att ha en korrekt benämning bör myndigheten ändra benämningen i sin WMS-tjänst. Begreppet *stamnätsledning* ändras däremot i texten i avsnittet om energi till *transmissionsnät*.

För att inte ha med ställningstaganden som blir inaktuella har kommunen valt att ha med ett mer generellt ställningstagande om att låta nätägare yttra sig vid byggnation av master eller vindkraftverks om är högre än 50 meter och som planeras inom 250 meter från kraftledningar. Ställningstagandet justeras för att bättre stämma överens med Svenska kraftnäts formulering.

I övrigt leder inte yttrandet till några ändringar.

Region Kronoberg

Inkom 16 november 2023 via e-post.

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Sävsjö kommun beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Region Kronoberg ser positivt på den utvecklingsinriktning och de fokusområden som lyfts fram i översiktsplanen.
Region Kronoberg vill särskilt lyfta fram möjligheterna till resor och pendling med tåg, vilket är en viktig utvecklingsfaktor som främjar en ökad rörlighet för utbildning, arbete och fritid. Såväl regionhuvudorterna Växjö och Jönköping som knutpunkterna Alvesta och Nässjö samt Sävsjö utgör delar i denna viktiga kommunikationskedja.

Synpunkter

Region Kronoberg har ett samordnade ansvar för Kronobergs utveckling, enligt lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Detta ansvar innebär att utarbeta och fastställa en strategi för regionens utveckling och samordna insatser för genomförandet av denna, samt att upprätta och fastställa planer för regional transportinfrastruktur. Region Kronoberg är också regional kollektivtrafikmyndighet i Kronoberg län, och ansvarar därmed för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken.

Region Kronoberg ser positivt på den utvecklingsinriktning och de fokusområden – den barnvänliga kommunen, den gröna kommunen och den inkluderande kommunen – som lyfts fram i översiktsplanen.

Det Region Kronoberg särskilt vill lyfta fram är att möjligheterna att resa med våra regioners gemensamma Krösatåg är en viktig utvecklingsfaktor som främjar en ökad rörlighet för utbildning, arbete och fritid. Detta knyter samman regionhuvudorterna Växjö och Jönköping men ger också goda möjligheter att med uppehåll i Sävsjö resa till järnvägsknutpunkterna Alvesta och Nässjö.

Barnrättsperspektiv

Det framgår inte av remissen om en prövning av barnets bästa har genomförts. Region Kronoberg bedömer däremot att förslaget gynnar barnrättsperspektivet.

Kommunens svar: Tack!

Sävsjö kommun håller med om att resepotentialen utmed Södra stambanan är en viktig utvecklingsfaktor. Detta framgår bland annat i avsnitten *Mellankommunala frågor* och *Pendling* i förslaget till översiktsplan.

Yttrandet leder inte till några ändringar.

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Inkom 16 november 2023 via e-post.

Översiktsplan för Sävsjö kommun
Sävsjö kommun har under granskningstiden översänt rubricerad översiktsplan till Länsstyrelsen enligt 3 kap. 14 § plan- och bygglagen.

Länsstyrelsens roll i planprocessen
Under granskningstiden ska Länsstyrelsen avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om förslaget inte uppfyller lagkraven vad gäller riksintressen, miljökvalitetsnormer, redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, mellankommunal samordning och bebyggelsens lämplighet i förhållande till hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Riksintresse
Riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken behandlas på ett tillfredsställande sätt i översiktsplanen.

Miljökvalitetsnormer
Miljökvalitetsnormerna för luft och vatten behandlas på ett tillfredsställande sätt i översiktsplanen.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)
Länsstyrelsen anser att området vid Holmsjön inte uppfyller kriterierna i 7 kap. 18 § e miljöbalken vilket betyder att Länsstyrelsen inte delar kommunens uppfattning om att det är lämpligt för utveckling av landsbygden. Länsstyrelsen bedömer att lättnader i strandskyddet stödjer centralorten Sävsjö vilket då innebär tätortsutveckling och inte landsbygdsutveckling. Stränder nära tätorter utgör även en viktig resurs för det tätortsnära friluftslivet vilket innebär att det inte är lämpligt att peka ut som ett LIS-område.

Översiktsplanen nämner att även LIS-området Norrsjön vid Brunseryds kvarn avser stötta Sävsjö tätort. Länsstyrelsen anser dock att området skulle kunna anses stötta servicen i Stockaryd i likhet med LISområdena i Norrsjön och Björnsskogssjön vilket är en fråga om landsbygdsutveckling. Området kan därför utgöra ett område som pekas ut enligt 7 kap. 18 e § miljöbalken.

Mellankommunal samordning

Översiktsplanen innehåller inga förslag som föranleder Länsstyrelsen att ställa särskilda krav på mellankommunal samordning.

Hälsa och säkerhet
Ras, skred och erosion
De ställningstagande som görs i översiktsplanen angående ras, skred och erosion kan uppfattas som att det alltid går att bygga förutsatt att geotekniken utreds. Länsstyrelsen anser att det även behöver framkomma att det i vissa fall inte är lämpligt att bebygga i områden där risk för ras, skred och erosion förekommer. Lämpligheten behöver säkerställas i efterföljande planering.

Översvämning
De ställningstaganden som görs i översiktsplanen angående översvämning i Vrigstad och Sävsjö kan uppfattas som att byggnation alltid är möjlig så länge områdena översvämningssäkras eller klimatanpassningsåtgärder genomförs. Länsstyrelsen anser att det i vissa fall inte är lämpligt att lokalisera ny bebyggelse inom ett område med risk för översvämning. Exempelvis är det inte lämpligt att lokalisera samhällsviktig verksamhet i dessa områden.

Gällande en framtida utveckling av Stockarydsterminalen så beskriver översiktsplanen både förutsättningarna och den hänsyn som behöver tas på ett tydligt sätt. Med anledning av platsen förutsättningar är Länsstyrelsens uppfattning att ett helhetsgrepp behöver tas i ett tidigt skede i efterföljande planering för att säkerställa både översvämningsrisken samt eventuella konsekvenser för omkringliggande områden.

Kommunens svar: Tack!

Sävsjö kommun står fast vid att området vid Holmsjön utifrån lagstiftningens intentioner kan betraktas som ett LIS-område. En text läggs till i översiktsplanen om att Länsstyrelsen gör en annorlunda bedömning än kommunen.

Ställningstaganden kopplade till ras, skred, erosion och översvämning ändras så att det framgår att riskanalyser/undersökningar ska tas fram och att analyserna eller undersökningarna ska användas för att bedöma om marken är lämplig att bygga på och om det i så fall krävs särskilda byggnadstekniska åtgärder för att kunna bygga där.

Sävsjö kommun delar Länsstyrelsens uppfattning om att det är viktigt att tidigt ta ett helhetsgrepp gällande vattenfrågorna omkring Stockarydsterminalen. Detta förtydligas ytterligare i översiktsplanen.

Njudung Energi
Inkom 17 november 2023 via e-post.

SYNPUNKTER PÅ GRANSKNINGSHANDLINGEN
Sävsjö kommun har tagit fram ett förslag till en ny översiktsplan för kommunen. Förslaget har varit ute på samråd och är nu ute för granskning. Njudung Energi är som bland annat VA-huvudman i Sävsjö kommun sakägare och väljer att yttra oss över granskningshandlingen. Våra yttranden följer

nedan.

Övergripande

- Avdelningen från fjärrvärme ser det som positivt att de är omnämnda i kungörelsen och att det i översiktsplanen även har tagits med möjlig framtida expansion gällande Stockaryd och Vrigstad. I nuläget påverkar detta oss inte. Inga synpunkter finns i övrigt gällande fjärrvärme.

Översiktsplanen

- Njudung Energi vill förtydliga att vi har begärt återtagande av vattenskyddsområdet för grundvattentäkten i Hultagård då denna inte används längre. Länsstyrelsen arbetar med ärendet som har varit på remiss hos kommunen.

- Det är viktigt att begreppet avlopp generellt inte används i samband med specifika verksamhetsområden utan formuleringar med spillvatten och dagvatten, alternativt endast spillvatten där dagvatten saknas, bör i stället användas. Exempel på sådana uttryck är:

    - *I takt med att orter växer, nya områden bebyggs eller befintliga fritidshusområden omvandlas till bostadsområden så byggs det kommunala vatten- och avloppsnätet ut för att distribuera dricksvatten av god kvalitet och för att minska risken för utsläpp av olika slag i vattentäkten.*
      Njudung Energi önskar förtydliga att det inte alltid är aktuellt att bygga ut dagvattennätet och det blir då missvisande att använda uttrycket avloppsnät.

    - *Vid framtagande av detaljplaner ska frågor om vatten- och avloppsförsörjningen hanteras.*
      Njudung Energi önskar att ställningstagandet formuleras med ”vatten, spillvatten- och dagvattenförsörjningen” i stället, då alla tre vattentjänsterna behöver utredas var för sig.

    - *De blöta vattenförhållandena gör också området besvärligt för utbyggnad av vatten- och avloppsanläggningar. (Västra Högagärde och Håkanstorp i Sävsjö)*
      Njudung Energi anser att en formulering med spill- och dagvatten bör användas i stället för avloppsanläggningar.

- Information saknas gällande eventuell möjlighet till att ansluta utpekade områden till allmänt VA i många av områdena så som Västra Sanatorieskogen och Tällevad IV i Sävsjö, men även i de mindre orterna som till exempel Östra Sinaiberget, Ingemarsvägen och Sandslätt i Vrigstad samt Allgunnen och Hillafällan i Rörvik.

- I Rörvik föreslås en utbyggnad väster om sjön Allgunnen (Allgunnen) samt norr om sjön (Sjövik). Båda dessa utpekade utvecklingsområden ligger inom Allgunnens vattenskyddsområde. Njudung Energi anser att det är olämpligt att ytterligare bebyggelse sker inom vattenskyddsområden då det

gör det svårare att upprätthålla skyddet för vattenresursen. All mänsklig närvara ökar riskerna samt ökar behovet av tillsyn. Riskerna ökar dels under exploateringstiden/anläggandet, dels genom att fler bor, verkar och transporteras inom vattenskyddsområdet. Hänsyn till detta bör även tas runt Vallsjön.

- I avsnittet med Slättsjön IV i Vrigstad finns följande formulering *"Då det har byggts en del i den västra delen av Vrigstad så har behovet av en ny överföringsledning genom Vrigstad blivit aktuell. Detta behöver beaktas i kommande detaljplanearbete."* Njudung Energi önskar förtydliga att ingen utredning av behovet har genomförts och därmed är det inte klarlagt att en överföringsledning är bästa alternativet, om behovet bedöms finnas. Det behöver även förtydligas att en eventuell överföringsledning omfattar både en dricksvattenledning och en spillvattenledning.

- Gällande förslaget om utveckling av verksamheter väster om Vrigstad, Gamla macken och Värnamokrysset väster, behöver dessa områden först utredas om de omfattas av 6 § lagen om allmänna vattentjänster innan ställning kan tas till om de ska förses med allmänt VA. Med hänsyn till avståndet till övrig bebyggelse ses detta i dagsläget som tveksamt. Dragning av nya överföringsledningar för dricksvatten och spillvatten till Vrigstads västra del påverkar inte denna bedömning.

- I avsnitt Odengatan förtätning i Sävsjö finns formuleringen *"Dagvattendammarna fungerar som fördröjningsmagasin och bör finnas kvar."* Formuleringen bör ändras till att dagvattendammarna behöver finnas kvar.

- Njudung Energi har kommit långt i arbetet med att revidera vattenskyddsområdet i Vrigstad och kan konstatera att de föreslagna exploateringsområdena Trävaruvägen, Gubbakulan och Ingemarsvägen kommer att påverka tillrinningsområde samt även i huvuddel hamna inom det reviderade skyddsområdet. Njudung Energi vidhåller att det är olämpligt att exploatera inom vattenskyddsområden då det blir svårare att upprätthålla skyddet för vattenresursen. Om ytterligare bebyggelse ska ske behöver en tidig dialog hållas med Njudung Energi för att utreda vilka skyddsåtgärder som behöver vidtas samt vilka begränsningar som behöver finnas för att risken för förorening av vattenresursen minimeras.

- Gällande vattenresurser som ska bevaras och skyddas uppfattar Njudung Energi att dessa inte har tagits upp. I projektkatalogen för Vrigstad i kartan över mark och vattenanvändningen syns till exempel inte grundvattenformationen Horveryd-Hjälmseryd som är skyddat enligt artikel 7 i vattendirektivet. Grundvattenresursen är utpekad i den regionala vattenförsörjningsplanen för Jönköpings län och arbete pågår för att göra en del av den till reservvattentäkt för Sävsjö tätort samt huvudvattentäkt för Stockaryd och Vrigstad. Om inte viktiga grundvattentillgångar tas upp i ÖP:n är det risk att man missar att ta hänsyn till dessa. De finns inte heller med som lager i kartorna över föreslagen mark och vattenanvändning.

- Sävsjö kommun har ännu ingen komplett VA-plan, men har under 2023 tagit fram en vattentjänstplan för att hantera det långsiktiga arbetet med

kommunens vatten- och avloppsförsörjning. En nödvattenplan har även tagits fram under 2023 och planen har antagits av kommunfullmäktige. Arbetet med att ta fram en dagvattenstrategi samt en vattenförsörjningsplan pågår.

Miljökonsekvensbeskrivningen

- Enligt sidan 75 i MKB är ett åtgärdsförslag att vattenskyddsområden även bör inrättas för de mindre grundvattentäkterna. Njudung Energi vill framföra att vi inte har några planer i dagsläget på att ta fram vattenskyddsområden för vattentäkter som försörjer färre än 50 personer eller vars uttag är mindre än 10 m3/dygn. Uppfattningen är dock att åtgärdsförslaget har tagits bort i översiktsplanen.

Kommunens svar: Tack!

Sävsjö kommun har efter att yttrandet kom in fått information om att Länsstyrelsen har godkänt återtagandet av vattenskyddsområdet i Hultagård. Hultagård plockas bort från tabellen som en lokalt viktig vattenförekomst.

Texterna i projektkatalogen ändras så att det tydligare framgår vilken typ av verksamhetsområde som avses – om det är spillvatten eller dagvatten.

De områden i projektkatalogen som inte har någon beskrivning gällande möjligheten till vatten- och avloppsförsörjning kompletteras med en sådan beskrivning.

Beskrivningarna i projektkatalogen som nämner en ny överföringsledning i Vrigstad ändras så att det framgår att det finns en kapacitetsbrist i vatten- och spillvattennätet som behöver utredas i kommande detaljplanearbete.

Beskrivningarna i projektkatalogen om områdena vid Värnamokrysset ändras så att det framgår att det idag inte finns någon allmän vatten-, spillvatten- eller dagvattenförsörjning i närheten av områdena och att i kommande detaljplanearbete behöver det utredas om områdena omfattas av 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Texten i avsnittet om Odengatan förtätning ändras enligt förslaget från Njudung Energi så att det framgår att dagvattendammarna behöver finnas kvar.

Gällande frågan om ny bebyggelse inom vattenskyddsområde anser Sävsjö kommun att det är viktigt att inte låta vattenskyddsområden utgöra hinder för tätorternas utveckling. Vattenskyddsområdena finns för att säkerställa en god vattenförsörjning för tätorten och för att möjliggöra en fortsatt utveckling av tätorten. I flera fall finns vattenförsörjningen i anslutning till tätorterna vilket innebär att det är möjligt att ha bebyggelse inom vattenskyddsområdena. Däremot är det viktigt att i dialog med Njudung Energi utreda skyddsåtgärder och begränsningar för att skydda vattentäkten. Detta förtydligas i översiktsplanen.

De regionalt och lokalt viktiga vattenresurserna redovisas i avsnittet *Vatten och avlopp* i översiktsplanen. En karta läggs till i avsnittet för att redovisa de viktiga vattenresursernas geografiska omfattning.

Ställningstagandet om att kommunen ska ta fram en Vattenförsörjningsplan under 2023 plockas bort. Istället läggs information till om att kommunen antagit en Vattentjänstplan i avsnitten *Vatten och avlopp* och *Mål, planer och program*.

Med anledning av bedömningen att vattenskyddsområden inte behövs för mindre vattentäkter tas åtgärdsförslaget bort från miljökonsekvensbeskrivningen.

Skogsstyrelsen

Inkom 17 november 2023 via e-post.

Skogsstyrelsen har inget att invända mot den föreslagna översiktsplanen men vill ändå framföra följande synpunkter.

Den föreslagna översiktsplanen följer i stora drag Boverkets modell för upprättande av översiktsplaner, med de globala målen för hållbar utveckling och de nationella miljökvalitetsmålen som grund.

Översiktsplanen förefaller vara väl avvägd mellan olika samhällsintressen och har stort fokus på natur- och kulturmiljövärden, samt friluftsliv och rekreation. Kreativa idéer, som att utöka andelen lövskog och tillämpning av konceptet ”Sävsjö trädgård” kan vara till stor nytta för såväl naturvärden som trivsel och rekreation, särskilt i och i närheten av exploaterade områden. Det är också positivt att begreppet grön infrastruktur uppmärksammats i samhällsplaneringen och att detta inte enbart rör tätortsmiljöer utan även tillämpas på landskapsnivå.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) har fått ett relativt stort utrymme. Förutsättningar för LIS är mycket goda, med hänsyn till den rikliga förekomsten av stränder och att det är en landsbygdskommun med svag befolkningstillväxt. Man bör dock vara uppmärksam på att även andra faktorer har betydelse för orternas attraktionskraft. Det är viktigt att så långt som möjligt undvika exploatering av strandnära lägen som har stor betydelse för friluftslivet och att det sker i långsam takt för att kunna utvärdera om det ger önskat resultat.

Det framgår av granskningsunderlaget att Jönköpings läns Klimat- och Energistrategi ligger till grund för minskad klimatpåverkan, klimatanpassning och miljöanpassad energiförsörjning. Under de senaste två åren har, vid sidan av vindkraft, efterfrågan på mark för solcellsanläggningar exploderat i södra Sverige. Man bör vara uppmärksam på att solcellsanläggningar ofta tar stora arealer jordbruksmark och skogsmark i anspråk. Stora solcellsanläggningar kan även ha en betydande påverkan på landskapsbild och naturvärden.

Kommunens svar: Tack!

I arbetet med LIS-områdena har bevarandet av viktiga strandområden för de som bor i tätorterna varit vägledande. I Vrigstad togs till exempel ett område bort efter samrådet då flera ställde sig negativa till ett LIS-område utmed östra Slättsjön.

I övrigt noterar kommunen informationen. Yttrandet leder inte till några ändringar.

Svenska kyrkan – Växjö stift prästlönetillgångar

Inkom 18 november 2023 via e-post.

För mindre tätorter är attraktiv tomtmark för småhusboende. en avgörande konkurrensfaktor. Inte minst för att säkra lokala företags uthålliga kompetensförsörjning.

Granskningsversionens ändrade utvecklingsområden för bostäder kommer inte svara upp mot förväntad efterfrågan på tomtmark inom planperioden.
PLT motsätter sig därför borttagandet av ”Östra Slättsjön” som utvecklingsområde för bostäder.
Tvärtom är det motiverat att utöka samrådsversionens förslag öster om Slättsjön enligt Figur 2.

Detta område utgörs av skogsmark i västerläge med utmärkta förutsättningar för bostadsutveckling. Skola och samhällsservice i centrum är tillgänglig på gång-och cykelavstånd.

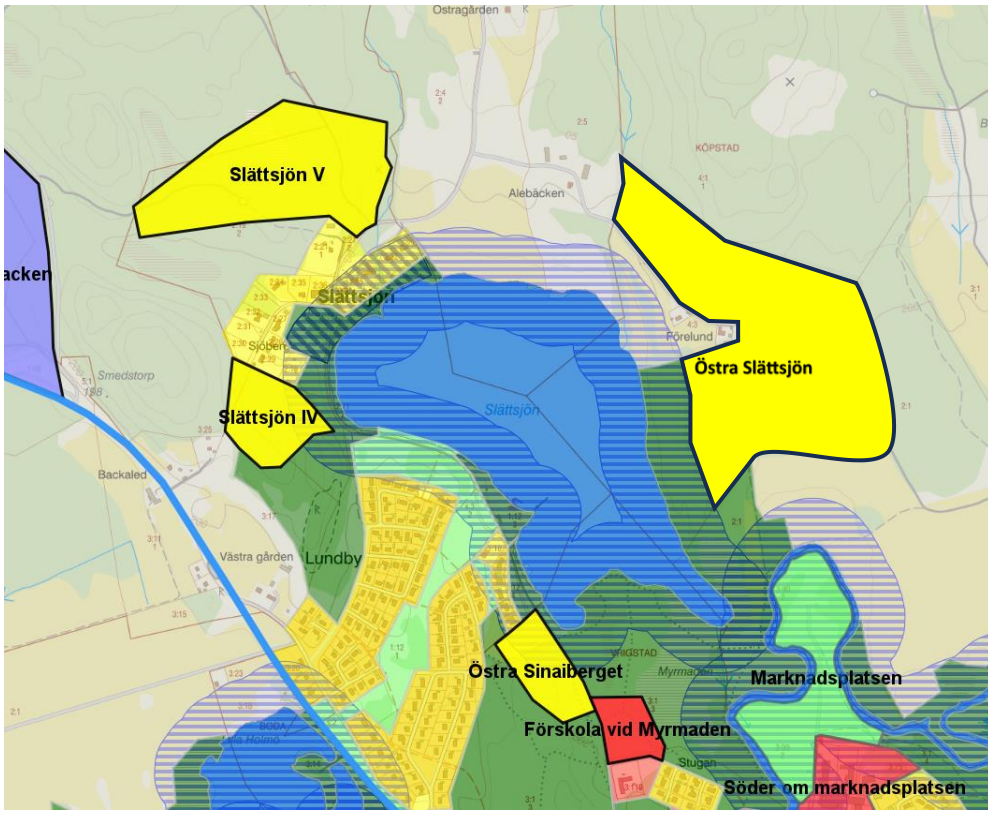

Figur 1: Förslag till utökad område för bostadsutveckling "Östra Slättsjön"

Kommunens svar: Tack!

Under samrådet av översiktsplanen framkom det att promenaden runt Slättsjön är en viktig tillgång för de som bor i Vrigstad. Även om bostäderna placeras mer än 100 meter ifrån stranden gör kommunen bedömningen att ett bostadsområde där kan inverka negativt på allmänhetens tillgång till friluftslivet.

Att det föreslagna området dessutom inte har någon naturlig koppling söderut mot Vrigstad kommer att innebära svårigheter när det gäller tillgängligheten och att en anslutning söderut skulle behöva ordnas vid etablerandet av området. Därför gör kommunen bedömningen att ett utvecklingsområde för bostäder utmed Östra Slättsjön inte är realistiskt under den period kommunen planerar för.

Yttrandet leder inte till några ändringar.

E.on

Inkom 20 november 2023 via e-post.

E.ON Energidistribution AB (E.ON) har tagit del av inkomna handlingar i ovan rubricerat ärende och har inga ytterligare synpunkter.

Kommunens svar: Tack!

Yttrandet leder inte till några ändringar.

Räddningstjänsten i Sävsjö kommun

Inkom 20 november 2023 via e-post.

Höglandets räddningstjänstförbund bistår för närvarande Räddningstjänsten Sävsjö kommun bland annat som remissinstans till Sävsjö kommun i brand- och trygghetsfrågor. I vår roll som remissinstans är vi inte kravställande i plan- och byggskedet.

Höglandets räddningstjänstförbund har följande synpunkter på översiktsplanen.

- I avsnittet *Farligt gods* står det att räddningstjänsten ska yttra sig särskilt för att avgöra om en riskutredning behöver göras. Räddningstjänsten anser att en riskanalys ska tas fram vid all lovgivning inom 150 meter från järnväg där farligt gods transporteras.

- I avsnittet *Skydd mot olyckor* står det att räddningstjänsten hanterar tillstånd för farliga verksamheter vilket inte är korrekt. Räddningstjänsten kan utföra tillsyn på verksamheterna men det är Länsstyrelsen som beslutar vilka verksamheter som klassas som farlig verksamhet.

- Vissa anläggningar som klassas som farlig verksamhet omfattas även av Sevesolagstiftningen som handlar om att vidta åtgärder för att förhindra och begränsa konsekvenserna vid en allvarlig kemikalieo lycka. Lokalisering av Sevesoverksamhet och markanvändning i närheten av sådan verksamhet bör hanteras i översiktsplaneringen.

- I avsnittet Skydd mot olyckor står det att det är viktigt att genomföra åtgärder för att minimera riskerna i de fall farlig verksamhet ligger i anslutning till bostadsbebyggelse. Räddningstjänsten anser att det kan vara aktuellt att genomföra åtgärder oavsett typ av bebyggelse och föreslår därför att texten justeras till att åtgärder ska genomförs med hänsyn till omgivningen i stället för att enbart vid bostadsbebyggelse.

- I ställningstagandet om skydd mot olyckor står det att risken för trafikolyckor ska vid behov hanteras i detaljplaner. Räddningstjänsten ställer sig frågande till att man specificerar just trafikolyckor då det finns många olika olyckstyper som hanteras i detaljplaner. Räddningstjänsten föreslår att trafikolyckor tas bort och att punkten hålls generell till att omfatta alla olyckstyper.

- Under avsnittet *Säkerhet, miljö, klimat och hälsa*, bör Totalförsvarsaspekten belysas, med hänsyn till kommande arbete med civilt försvar. Områden som bör tas i beaktan är:
    - Reservkraft

- Trygghetspunkter
- Skyddade utrymmen
- Stöd till Försvarsmakten
- Samhällsviktig verksamhet
- Skyddsrum
- Ledningsplatser
- Kritisk infrastruktur för totalförsvaret
- Befolkningsskydd

Behoven och upprustning av Totalförsvaret är inne i en expansiv fas och det bör framgå i översiktsplanen.

Kommunens svar: Tack!

Ställningstagandet om farligt gods ändras enligt Räddningstjänstens förslag.

Texten om tillstånd för farliga verksamheter enligt LSO i avsnittet *Skydd mot olyckor* ändras så att det inte längre framgår vem som beviljar tillstånd för verksamheterna. Det viktiga är att hänsyn tas till verksamheterna i kommande planering.

I avsnittet *Miljöfarlig verksamhet* hanteras olika typer av miljöfarliga verksamheter och hur översiktsplanen ska hantera dessa. I avsnittet läggs kort information in om Seveso-verksamheter och vilka verksamheter i kommunen som omfattas av Seveso-lagstiftningen.

Texten om åtgärder för att minimera riskerna i de fall farlig verksamhet ligger i anslutning till bostadsbebyggelse ändras i avsnittet *Skydd mot olyckor*. Nu framgår det att det är viktigt att åtgärder genomförs med hänsyn till omgivningen. I avsnittet om *Miljöfarlig verksamhet* ändras text och ställningstaganden så att det framgår att det inte bara är bostäder utan också annan känslig bebyggelse som behöver beaktas.

Ställningstagandet om risken för trafikolyckor i avsnittet *Skydd mot olyckor* ändras till att omfatta risken för olyckor generellt.

Ett nytt avsnitt om Totalförsvarsaspekten läggs till under rubriken *Säkerhet, miljö, klimat och hälsa*.

Region Jönköpings län

Inkom 27 november 2023 via e-post.

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerade förslag till översiktsplan för Sävsjö kommun.

Sammanfattning

Region Jönköpings län bedömer att förslaget till översiktsplan är väl utarbetat och har förutsättningar att ge ett gott stöd för fortsatt arbete kring strategiska planeringsfrågor i regionala och interregionala sammanhang.

Synpunkter på förslaget

Förslaget till översiktsplan anger den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön i Sävsjö kommun genom att peka ut mark- och vattenanvändning och

redogöra för hur den bebyggda miljön i kommunen ska användas, utvecklas eller bevaras. Förslaget till översiktsplanen skickas på remiss till berörda instanser i två omgångar, samrådsskedet och granskningsskedet.

Under samrådet lyfte Region Jönköpings län att:

- planens föreslagna strategiska inriktning bedöms ge goda förutsättningar för hållbart resande och lokal service
- planförslaget med fördel kan göras tydligare gällande prioriteringar, reglering och utveckling av ny bebyggelse
- planens konsekvensbedömning kan utvecklas avseende målkonflikter kopplade till bebyggelseutveckling och transporter samt sociala och ekonomiska aspekter på hållbarhet
- att resonemangen gällande kommunens roll inom framför allt bostadsmarknad, näringsliv och arbetsmarknad utvecklas ytterligare ur ett regionalt och interregionalt perspektiv.

Region Jönköpings län bedömer att Sävsjö kommun till granskningsskedet har gjort relevanta kompletteringar av planförslaget kopplade till Region Jönköpings synpunkter under samrådsskedet.

Sävsjö kommun har i förslaget till översiktsplan pekat ut förslag på lämpliga bytespunkter i kommunen. Region Jönköpings län ser fram emot att ha en fortsatt dialog gällande bytespunkter och kombinationsresor i länet inom ramen för det pågående arbetet kring bytespunkter.

Region Jönköpings län ser gärna att översiktsplanen inför antagandet revideras avseende kopplingar till regional cykelplan, som förväntas antas i årsskiftet 2023/2024.

Kommunens svar: Tack!

Texten i avsnittet ”Gång- och cykelvägar” uppdateras utifrån den regionala cykelplanen som har tagits fram av Region Jönköpings län. Ett kort stycke om den regionala cykelplanen läggs också till under rubriken ”Regional transportplan för Jönköpings län 2022-2033” i avsnittet ”Mål, planer och program”.

I övrigt leder inte yttrandet till några ändringar.

Yttranden och svar på yttranden från privatpersoner

Privatperson 1

Inkom 4 oktober 2023 via webbformuläret.

Vilka planer är det för trygghetsboende och seniorboende, tycker det fattas. Kan se över detta i denna översiktsplan.

Kommunens svar: Tack för dina synpunkter!

Översiktsplanen är ett dokument på en övergripande nivå som bedömer vilka förutsättningar som finns för olika typer av mark- och vattenanvändning på olika platser i kommunen.

Kommunens bedömning är att både trygghetsboende och seniorboende går väl ihop med markanvändningstyperna ”Sammanhängande bostadsbebyggelse” och ”Mångfunktionell bebyggelse”. Trygghetsboenden och seniorboenden är särskilt lämpliga i områden med mångfunktionell bebyggelse eftersom den är centralt placerad i tätorterna.

Vilka behov som finns av trygghetsboenden och seniorboenden nu och de kommande åren bedöms i de kommunala förvaltningarnas lokalförsörjningsplanering och i kommunens budgetprocess.

Yttrandet leder inte till några ändringar.

Privatperson 2

Inkom 17 oktober 2023 via webbformuläret.

Vägen ska absolut dras utanför samhället. P. G. A. Buller o avgaser o trivsel. Tänk på skolbarn som går o cyklar till o från skolan. Skolgård som ligger nära vägen. Jag hoppas att Vägverket får bestämma detta, o det blir en ändring snarast.

Kommunens svar: Tack för dina synpunkter!

Under samrådet av översiktsplanen blev frågan om en förbifart en stor fråga med många som ansåg att det är viktigt att vägen fortsatt går igenom Vrigstad.

Den största anledningen till att kommunen tog bort förslaget om en förbifart är att det är Trafikverket och regeringen som i slutändan beslutar om det är lämpligt med en förbifart och hur den i så fall dras. Läs mer i samrådsredogörelsen om varför förbifarten togs bort.

Kommunen kommer fortsatt att arbeta för en säker trafikmiljö utmed väg 30 igenom Vrigstad.

Yttrandet leder inte till några ändringar.

Privatperson 3

Inkom 17 oktober 2023 via e-post.

Hej! Vill slå ett slag för cykelväg mellan Stockaryd Vrigstad då det inte finns någon direktlinje där och att vägen är farlig för cyklister, smal och kurvig med backkrön.

Kommunens svar: Tack för dina synpunkter!

De statliga vägarna på landsbygden är Trafikverkets ansvar och det är Region Jönköpings län som genom den regionala transportplanen för infrastruktursatsningar bestämmer vilka medel som ska avsättas för cykelvägar utmed de statliga vägarna. Region Jönköpings län har tagit fram en Regional cykelplan där det framgår vilka cykelvägar som är aktuella att bygga ut under nuvarande planperiod samt framöver. I planen framgår det att en cykelväg mellan Sävsjö och Vrigstad är aktuell någon gång efter 2026. En cykelväg mellan Stockaryd och Vrigstad finns inte med i planen.

Yttrandet leder inte till några ändringar.

Privatperson 4

Inkom 23 oktober 2023 via e-post.

Som ägare till fastigheten Sävsjö Hällaryd 2:5 motsätter jag mig de förslag som finns rörande min fastighet i den föreslagna översiktsplanen. Kommunen har utan att kontakta mig som markägare förslagit att delar av min fastighet i framtiden ska utgöras at Stockarydsterminalens utökning och andra delar står utpekade som pågående användningsområde för natur och friluftsliv.

I den nuvarande översiktsplanen finns inte min fastighet utpekade som område för natur och friluftsliv. Det är heller inte ett område särskilt väl utnyttjat eller för del anpassat för friluftsliv. Det är en före detta torvtäkt med djupa diken och gamla torvgravar. Området är för barn direkt olämpligt att vistas i då det kan förekomma risk för olycka eller i värsta fall drunkning. Det finns inga förberedda eller tillgängliga stigar för att ta sig in eller ut till området. Området är vidare omtvistat då det ligger en täktansökan och väntar på att få prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen. Skulle täkten beviljas kommer området vara direkt olämpligt som område för friluftsliv då det istället blir ett täktområde. Som markägare har jag planer för denna fastighet som dessvärre inte ligger i linje med Sävsjö kommuns planer.

Gällande Stockarydsterminalens planerade utbyggnad så kommer jag som majoritetsägare i Stigåsas och Hetseryds markavvattningsföretag att motsätta mig vidare förändring och försämring av dessa. Den redan olagligt utförda omgrävning och ändringen av båtnadsområdet som utförts kommer vidare att utredas och det kan möjligen bli ytterligare ett juridiskt ärende för Sävsjö kommun att behöva behandla.

Kommunens svar: Tack för dina synpunkter!

Vid framtagande av översiktsplanen brukar inte kommunen kontakta alla markägare som berörs av förslaget eftersom det är väldigt många. Översiktsplanen är inte heller juridiskt bindande – utan ett dokument som redogör för hur kommunen vill att mark- och vattenanvändningen ska utvecklas.

I avsnittet om areella näringars markanvändning framkommer det att Sävsjö kommun ställer sig negativ till etablerandet av nya torvtäkter i kommunen. Områden för natur- och friluftsliv är inte enbart områden för friluftsliv, även områden med potential för höga naturvärden pekas ut. Runt omkring Stockaryd finns flera torvtäkter idag och därför är det ännu viktigare att låta de mossar som inte bryts idag få vara.

Den före detta torvtäkten skulle också kunna återställas till en mosse, vilket skulle bidra till ekosystemtjänster i form av ökad biologisk mångfald och en stabilare hydrologi i området.

Den fortsatta utvecklingen av Stockarydsterminalen är något som kommunen värnar om eftersom det skapar förutsättningar för hållbara transporter av gods. En fortsatt dialog med markavvattningsföretaget kommer att ske i den fortsatta planeringen för utbyggnaden av terminalen – bland annat som en del av kommande tillståndsprocesser.

Yttrandet leder inte till några ändringar.

Privatperson 5

Inkom 20 november 2023 via kommunens synpunktshantering.

Först vill jag hänvisa till mina och Mäjensjöbyns tidigare inlämnade synpunkter gällande nytt industriområde och ny väg placerad i Mäjensjö.

- Området är våtmark med kommunikation med skiftena och Mäjensjögölen.
- Luftföroreningar.
- Buller.

En grön korridor kommer inte ge tillräckligt skydd mot byn!

Att industrins närhet till centrum skulle göra att anställda väljer att inte köra bil utan promenera istället är inte realistiskt. I dag ser man att de som har sina arbetsplatser centralt ändå tar bilen till jobbet.

Jag anser att ert förslag inte är någon bra idé.

Ett bättre förslag är att fortsätta utveckla Södra industriområdet där det redan finns tomter förberedda och att fortsätta använda Smedgatan för trafiken mot 127:an.

Området i Mäjensjö skulle kunna utvecklas till en fint rekreationsområde istället för ett industriområde.

Jag tycker att exploateringen av Mäjensjö räcker nu.

Kommunens svar: Tack för dina synpunkter!

Under kommande planarbeten kommer kommunen att behöva undersöka frågor gällande bland annat vattenförhållandena, buller och gestaltning. När kommunen har undersökt och redogjort för hur de här frågorna har tagits om hand kommer det finnas möjlighet att återigen komma in med synpunkter.

När det gäller frågan om närheten till Sävsjö så arbetar kommunen aktivt med att försöka få fler att cykla eller gå istället för att ta bilen. Genom att också säkerställa att arbetsplatser inte hamnar för långt ifrån bostäder visar kommunen att det finns möjligheter att resa hållbart.

I samrådsredogörelsen finns ett längre svar som redogör för varför kommunen anser att en utveckling av området vid Mäjensjö är lämplig. Sävsjö kommun hänvisar till svaret där.

Yttrandet leder inte till några ändringar.

Förteckning över inkomna yttranden

I två tabeller redovisas övergripande information om inkomna yttranden under granskningsperioden. I den första tabellen redovisas information om yttranden från organisationer, företag och myndigheter och i den andra tabellen redovisas information om yttranden från privatpersoner. Här går det bland annat att se när yttrandet kom in till kommunen, hur yttrandet har kommit in och vilket dokument-id yttrandet har i kommunens diarium. Privatpersonernas yttranden är anonyma eftersom den här samrådsredogörelsen kommer att publiceras på kommunens hemsida.

Organisationer, företag och myndigheter

Datum	Organisation	Typ av yttrande	Dokument-id
2023-09-27	Kretslopp sydost	e-post	KS 2023.1056
2023-10-06	Värnamo kommun	e-post	KS 2023.1058
2023-10-19	Trafikverket	e-post	KS 2023.1072
2023-10-23	Vetlanda kommun	e-post	KS 2023.1080
2023-11-08	Växjö kommun	e-post	KS 2023.1244
2023-11-13	Eksjö kommun	e-post	KS 2023.1246
2023-11-13	Myndighetsnämnden	e-post	KS 2023.1248
2023-11-14	Svenska kraftnät	e-post	KS 2023.1250
2023-11-16	Region Kronoberg	e-post	KS 2023.1253
2023-11-16	Länsstyrelsen i Jönköpings län	e-post	KS 2023.1257
2023-11-17	Njudung Energi	e-post	KS 2023.1259
2023-11-17	Skogsstyrelsen	e-post	KS 2023.1261
2023-11-18	Svenska kyrkan – Växjö stift prästlönetillgångar	e-post	KS 2023.1263
2023-11-20	E.on	e-post	KS 2023.1272
2023-11-20	Räddningstjänsten i Sävsjö kommun	e-post	KS 2023.1273
2023-11-27	Region Jönköpings län	e-post	KS 2023.1285

Privatpersoner

Datum	Privatperson	Typ av yttrande	Dokument-id

2023-10-04	Privatperson 1	Webbformulär	KS 2023.1057
2023-10-17	Privatperson 2	Webbformulär	KS 2023.1062
2023-10-17	Privatperson 3	e-post	KS 2023.1063
2023-10-23	Privatperson 4	e-post	KS 2023.1079
2023-11-20	Privatperson 5	Synpunkt Sävsjö	KS 2023.1271

Miljökonsekvensbeskrivning för Översiktsplan 2023, Sävsjö kommun

Landskapet kring Vallsjön

Vatten och Samhällsteknik AB

2024-01-12

Kvalitetskontroll

Åtgärd	*Namn*	*Datum*
Granskad internt		
Slutprodukt godkänd	*Catarina Lund*	*2022-06-08*
Revidering godkänd	*Catarina Lund*	*2023-09-06*
		2024-01-12

Vatten och Samhällsteknik

www.vosteknik.se. Org. Nr 556449–1446

Kalmarkontoret
Trädgårdsgatan 16
392 49 KALMAR
Tfn 0480-615 00

Jönköpingskontoret
Oxtorgsgatan 3
553 17 JÖNKÖPING
Tfn 036-19 64 80

Innehållsförteckning

INLEDNING 1
Översiktsplanens process *1*
MILJÖBEDÖMNINGSPROCESSEN 2
Miljöbedömningens syfte *2*
Metodbeskrivning för MKB *2*
Avgränsning *3*
ALTERNATIV 4
Översiktsplaneförslaget *4*
Nollalternativ *4*
Sidoalternativ *4*
ÖVERSIKTSPLANEFÖRSLAG 5
NOLLALTERNATIV 8
Översiktlig jämförelse mellan ÖP-förslaget och gällande ÖP *9*
RIKSINTRESSEN 10
BOENDEMILJÖ 14
Värden och hänsyn *14*
Riktlinjer i ÖP *15*
ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn *15*
Bedömning av ÖP-förslaget *16*
Föreslagna åtgärder och uppföljning *17*
KOMMUNIKATIONER 18
Värden och hänsyn *18*
Riktlinjer i ÖP *18*
ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn *19*
Bedömning av ÖP-förslaget *21*
FRILUFTSLIV OCH REKREATION 22
Värden och hänsyn *22*
Riktlinjer i ÖP *27*
ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn *28*
Bedömning av ÖP-förslaget *29*
Föreslagna åtgärder och uppföljning *30*
BULLER 31
Värden och hänsyn *31*
Riktlinjer i ÖP *31*
ÖP-förslaget konsekvenser och hänsyn *32*
Bedömning av ÖP-förslaget *33*
Föreslagna åtgärder och uppföljning *33*
OLYCKSRISKER OCH SÄKERHET 34
Värden och hänsyn *34*
Riktlinjer i ÖP *34*
ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn *34*
Bedömning av ÖP-förslaget *34*
Föreslagna åtgärder och uppföljning *34*

NATURMILJÖ 35
Värden och hänsyn *35*
Riktlinjer i ÖP *42*
ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn *45*
Bedömning av ÖP-förslaget *49*
Föreslagna åtgärder och uppföljning *50*
STRANDSKYDD OCH LIS 51
Värden och hänsyn *51*
Riktlinjer i ÖP *51*
ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn *53*
Bedömning av ÖP-förslaget *58*
Föreslagna åtgärder och uppföljning *58*
FÖRORENADE OMRÅDEN 59
Värden och hänsyn *59*
ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn *59*
Riktlinjer i ÖP *63*
Bedömning av ÖP-förslaget *63*
Föreslagna åtgärder och uppföljning *63*
VATTEN 64
Värden och hänsyn *64*
Riktlinjer i ÖP *66*
ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn *68*
Bedömning av ÖP-förslaget *69*
Föreslagna åtgärder och uppföljning *69*
DRICKSVATTEN 70
Värden och hänsyn *70*
Riktlinjer i ÖP *71*
ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn *72*
Bedömning av ÖP-förslaget *75*
Föreslagna åtgärder och uppföljning *75*
KULTURMILJÖ 76
Värden och hänsyn *76*
Riktlinjer i ÖP *83*
ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn *85*
Bedömning av ÖP-förslaget *89*
Föreslagna åtgärder och uppföljning *89*
KLIMATPÅVERKAN OCH KLIMATANPASSNING 90
Värden och hänsyn *90*
Riktlinjer i ÖP *91*
ÖP-förslaget konsekvenser och hänsyn *92*
Bedömning av ÖP-förslaget *94*
Föreslagna åtgärder och uppföljning *95*
AREELLA NÄRINGAR 96
Värden och hänsyn *96*
Riktlinjer i ÖP *96*
ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn *98*
Bedömning av ÖP-förslaget *99*
Föreslagna åtgärder och uppföljning *99*

MATERIAL, RÅVAROR OCH MINERAL 100
Värden och hänsyn *100*
Riktlinjer i ÖP *100*
ÖP-förslaget konsekvenser och hänsyn *100*
Bedömning av ÖP-förslaget *101*
Föreslagna åtgärder och uppföljning *101*
MILJÖKVALITETSMÅLEN 102
MILJÖKVALITETSNORMER 108
SAMMANFATTNING OCH SAMLAD BEDÖMNING 111

Inledning

Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) är en del i miljöbedömningen för ny översiktsplan (ÖP) för Sävsjö kommun. Den nya översiktsplanen ersätter Översiktsplan 2012.

Översiktsplanens process

Syfte
En översiktsplan är ett strategiskt dokument som ska aktualiseras under varje mandatperiod. ÖP:n är kommuntäckande och redovisar kommunens övergripande planering och ger vägledning för beslut om hur kommunens mark- och vattenområden ska användas, utvecklas och bevaras.

Bakgrund
Kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2017 att ge utvecklingsavdelningen i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan för Sävsjö kommun.

I översiktsplanen kommer bland annat områden för utveckling av bostadsbebyggelse, verksamheter och infrastruktur att redovisas. I aktualitetsprövningen av den befintliga översiktsplanen från 2017 gjordes bedömningen att nuvarande översiktsplan är inaktuell och behöver uppdateras bland annat eftersom efterfrågan på mark för ny bebyggelse har ökat och nya områden lämpliga för ny bebyggelse kommer att behöva redovisas.

Förhållande till andra planer och program
ÖP:n tar hänsyn till befintliga planer, program, riktlinjer och policydokument på kommunal, regional och nationell nivå. Den ska också vara vägledande när nya planer, program, riktlinjer och policydokument tas fram på kommunal nivå, samt i de fall det är relevant, även på regional och nationell nivå.

Miljöbedömningsprocessen

Enligt 6 kap. MB (1998:808) ska en strategisk miljöbedömning göras för planer vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Framtagande av en ny översiktsplan kan generellt antas medföra en betydande miljöpåverkan. Därför ska en strategisk miljöbedömning göras för Sävsjö kommuns nya översiktsplan.

Miljöbedömningsprocessen ska ske parallellt med översiktsplaneprocessen för att miljöhänsyn naturligt ska integreras i ÖP:n. Vid den strategiska miljöbedömningen ingår det att:

- samråda om omfattning och detaljeringsgrad (avgränsningssamråd)
- upprätta en MKB
- ge tillfälle till synpunkter på MKB:n och ÖP:n,
- revidera MKB:n utifrån relevanta synpunkter innan ÖP:n antas.

Miljöbedömningens syfte

Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Metodbeskrivning för MKB

MKB:n belyser konsekvenserna som kan förväntas uppstå vid ett genomförande av översiktsplanen. Den belyser även vad som är viktigt att tänka på i den fortsatta planeringen för att undvika eller begränsa negativ påverkan på miljön.

MKB:n ska i ett tidigt skede avgränsas i omfattning och detaljeringsgrad. Avgränsningen ska bidra till att MKB:n fokuserar på de betydande miljöaspekterna som är relevanta och berörs av föreslagen ÖP. Därigenom blir MKB:n ett bättre kunskapsunderlag för beslut.

Avgränsning

Ett avgränsningssamråd hölls med länsstyrelsen 2021-09-01.

Geografisk avgränsning
Översiktsplanen kommer att omfatta hela kommunen och därför är det också lämpligt att den geografiska avgränsningen omfattar hela kommunen. I de fall det finns en förväntad påverkan som ligger utanför kommunens gränser inkluderas även denna påverkan i miljöbedömningen.

Tematisk avgränsning
Ett viktigt syfte med avgränsningssamrådet är att koncentrera miljöbedömningen till de aspekter som har störst betydelse. Nedan följer en lista över de aspekter som kan komma att få en betydande miljöpåverkan på grund av planen och dess ställningstaganden. Listan över aspekter är framtagen av kompetenser inom kommunen med kunskaper inom miljö- och hållbarhetsfrågor och utgår från definitionerna av miljöeffekter enligt 6 kap. 2 § miljöbalken.

Då översiktsplanen tar upp en stor spännvidd av frågor på en övergripande nivå så blir också antalet aspekter som tas upp i miljöbedömningen många. Därför kommer bedömningen av betydande miljöpåverkan för aspekterna att göras på en övergripande nivå, enligt 6 kap. 12 § miljöbalken, och inte för varje enskilt ställningstagande.

Bedömning av effekter på en mer detaljerad nivå bedöms vara mer relevanta att göra i kommande detaljplanering respektive vid de prövningar av tillstånd och bygglov som krävs för genomförande av planen.

- Boendemiljö
- Kommunikationer
- Friluftsliv och rekreation
- Buller
- Olycksrisker och säkerhet
- Naturmiljö
- Förorenade områden
- Klimatanpassning
- Vatten
- Dricksvatten
- Kulturmiljö
- Klimatpåverkan
- Areella näringar
- Material, råvaror och mineral

Alternativ

Enligt 6 kap. 11 § MB ska MKB:n beskriva miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling utifrån översiktsplaneförslaget och ett så kallat nollalternativ och, om det är relevant, ett så kallat sidoalternativ.

Översiktsplaneförslaget

Översiktsplaneförslaget innebär ett troligt scenario av Sävsjö kommuns framtida samhällsutveckling om ÖP-förslaget antas.

Den nya ÖP:n ligger till grund för detaljplanering, lovgivning och tillsyn och bidrar på så vis till att uppnå en god planberedskap för en fortsatt befolknings-tillväxt i Sävsjö kommun. Vidare anger den hur kommunen tänker att tillgodose allmänna intressen, riksintressen och miljökvalitetsnormer samt hur den fysiska planeringen kan samordnas med internationella, nationella och regionala mål.

Nollalternativ

Nollalternativet är en bedömning av konsekvenserna för miljön om översikts-planen inte antas. Enligt nollalternativet fortsätter ÖP2012 att gälla, trots att planen är inaktuell. Kommunen saknar då ett aktuellt strategiskt planerings-underlag som stöd för beslut gällande mark- och vattenanvändning.

Sidoalternativ

Inför arbetet med översiktsplanen har Sävsjö kommun haft tidiga dialoger med representanter från olika delar av kommunen. Det har också funnits möjlighet för allmänheten att lämna förslag till översiktsplanen genom en e-tjänst som fanns tillgänglig under våren och sommaren 2021. Syftet med de dialoginsatserna har varit att ge allmänheten och berörda organisationer möjlighet att komma med förslag tidigt i processen.

Dialoger har hållits med elever i fyra skolklasser i de fyra tätorterna samt med samhällsföreningarna i Vrigstad, Stockaryd och Rörvik och med 20+-nätverket som representeras av de företag i kommunen som har fler än 20 anställda.

Den tidiga dialogen har fungerat som en metod för att utreda olika alternativ till mark- och vattenanvändning och på grund av detta bedöms det inte finnas något behov av en beskrivning av sidoalternativ i denna MKB.

Översiktsplaneförslag

Översiktsplanen är digital och visas på kommunens hemsida. Planen är interaktiv och olika kartor kopplas ihop med text. Planen finns även som en PDF att ladda ner från kommunens hemsida. Figur 1–4 nedan visar mark- och vatten-användningen för de olika tätorterna inom kommunen genom att en utskrift gjorts av ett utsnitt från den digitala kartan. I planbeskrivningen för ÖP:n finns en redovisning av utvecklingsinriktning och fokusområden samt en strukturbild som övergripande visar kommunens prioriteringar för framtida utveckling.

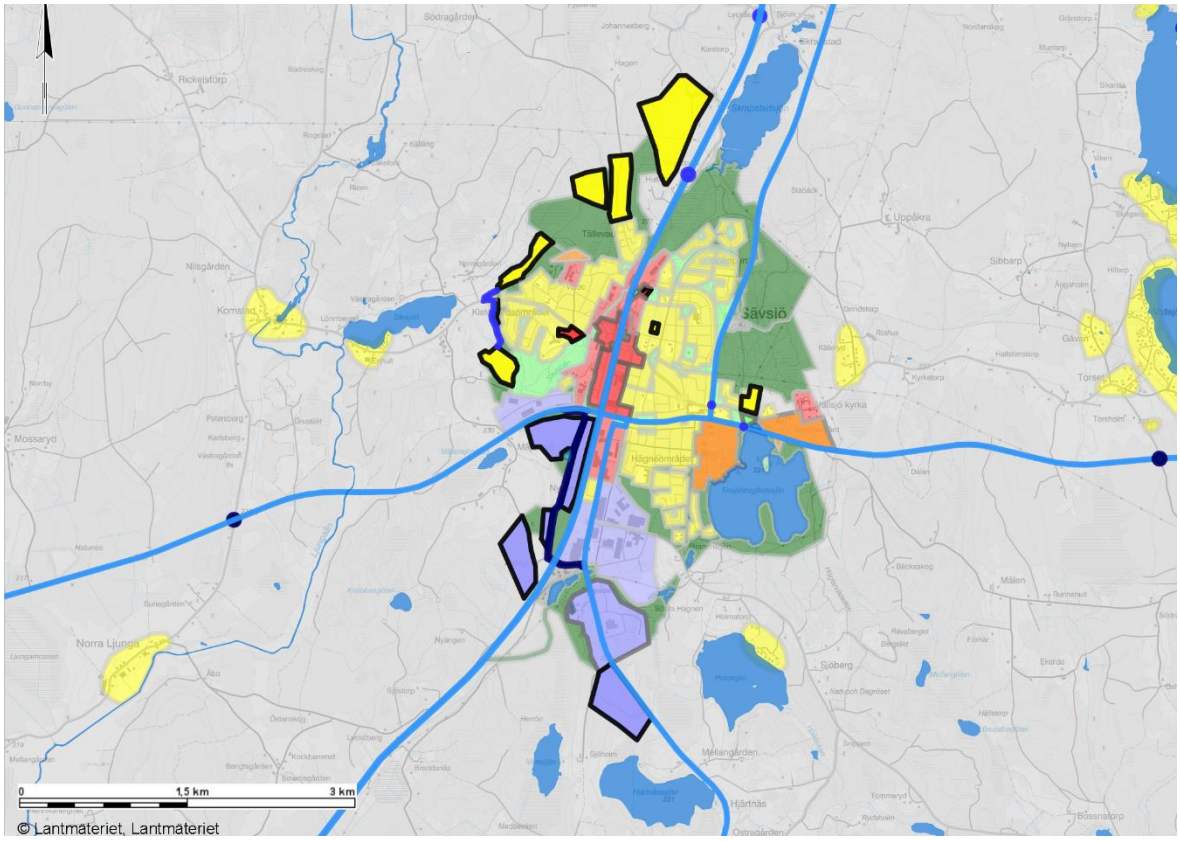

Figur 1 Mark- och vattenanvändning i Sävsjö tätort.

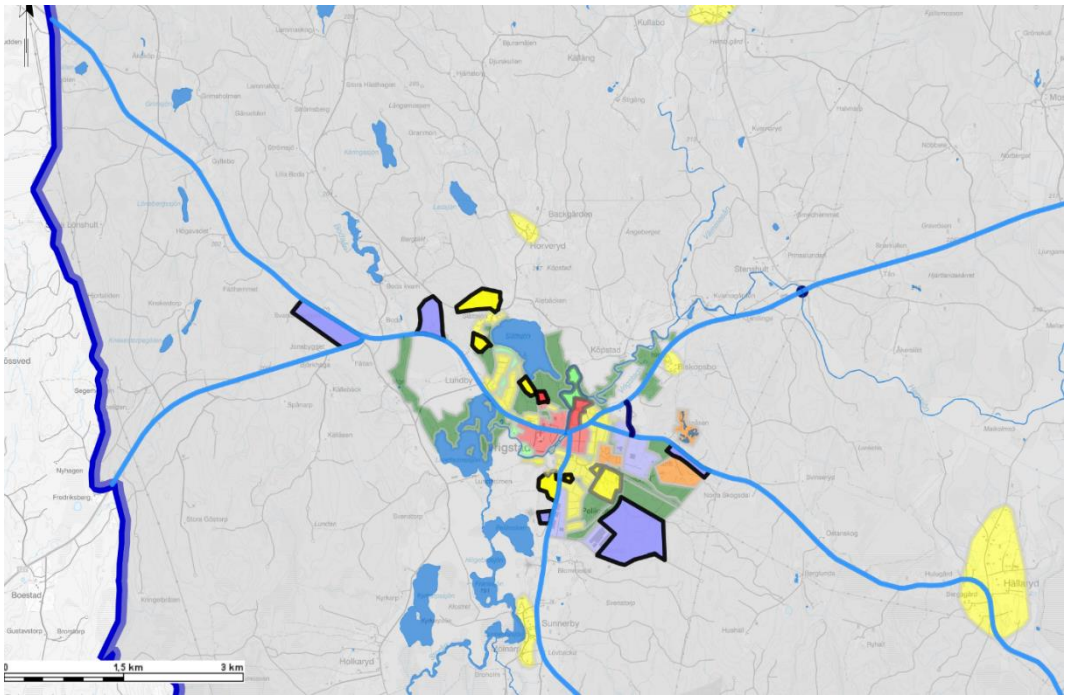

Figur 2 Mark- och vattenanvändning i Vrigstad.

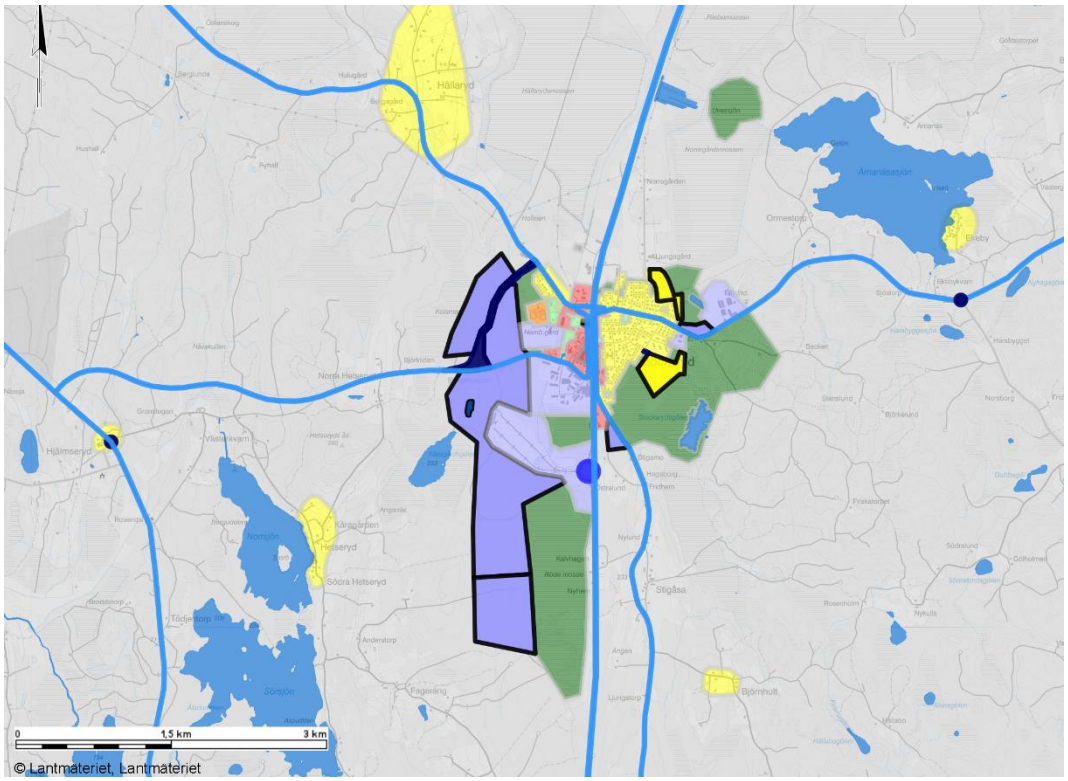

Figur 3 Mark- och vattenanvändning i Stockaryd.

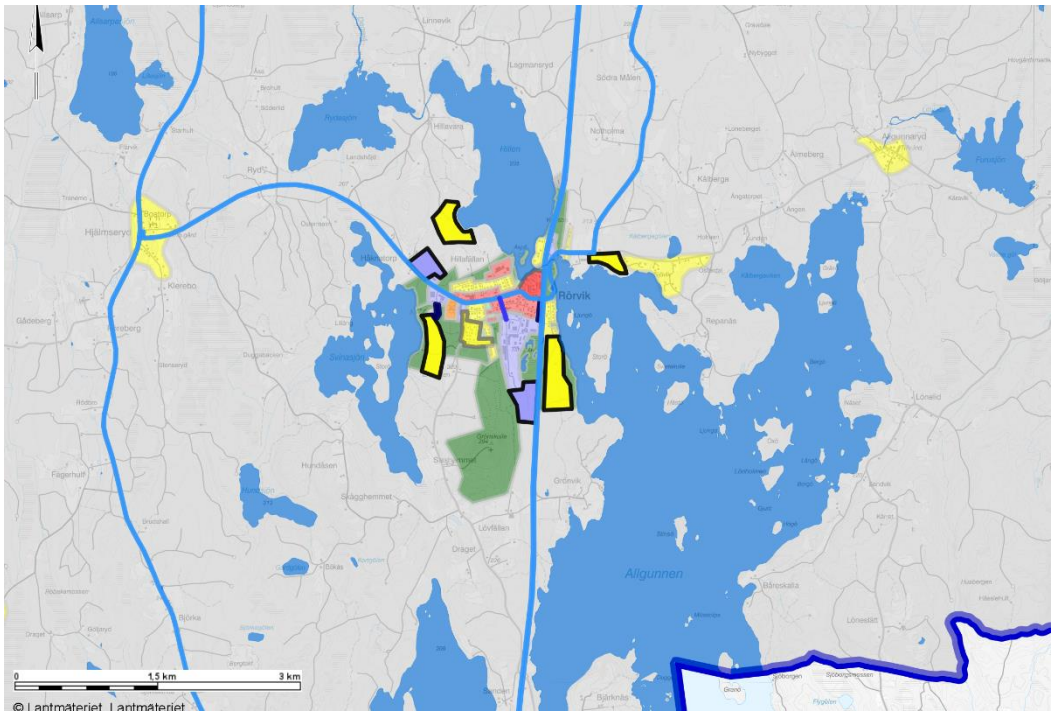

Figur 4 Mark- och vatten-användning i Rörvik.

Teckenförklaring, Mark- och vattenanvändning

Gult: Sammanhängande bostads-bebyggelse

Rött: Mångfunktionell bebyggelse

Lila: Verksamheter och industri

Orange: fritids- och idrottsanläggning

Grått: Landsbygd

Grönt: Grönområde och park

Mörkblått: Trafik och infrastruktur

Områden med svart kontur avser ny användning.

Nollalternativ

Nollalternativet innebär att gällande ÖP från 2012 fortsätter gälla. ÖP 2012 fokuserar på samma sätt som aktuellt planförslag på en utveckling av de befintliga tätorterna Sävsjö, Vrigstad, Stockaryd och Rörvik med kompletteringar och förtätningar. Utöver bebyggelse i tätorterna föreslås områden för Landskaps-utveckling i strandnära lägen (LIS).

I gällande ÖP anges att kommunens mål är att kommunen ska stimulera bosättning på landsbygden. Gällande bebyggelsen i tätorten konstateras att befolkningsutvecklingen i stort sett varit plus-minus noll de senare åren vilket inneburit att behovet av nya bostäder var mycket litet. I översiktsplanen framgår det också att förtätning och strandnära tomter ska eftersträvas. Översiktsplanen togs fram i en tid då kommunen under många år haft minskande befolknings-mängd. Trenden med den negativa befolkningsutvecklingen bröts 2015 på grund av många inflyttade flyktingar, vilket inte kunde förutses när översiktsplanen togs fram. De flesta av förslagen i översiktsplanens tillhörande projektkatalog är antingen påbörjade eller genomförda, så nollalternativet innebär att det saknas en strategisk planering för bland annat fler bostäder i kommunen.

Jämfört med tidigare översiktsplan för LIS-områden har kommunen gjort en del förändringar i ÖP-förslaget. Områden vid Vallsjön och Övingen har tagits bort eftersom dessa sjöar är Natura 2000-områden.

Några LIS-områden har pekats ut i aktuellt ÖP-förslag trots att de ligger inom vattenskyddsområden under förutsättning att bebyggelsen i dessa områden kan anslutas till det allmänna vatten- och avloppssystemet och att omkringliggande bebyggelse också kommer att kunna anslutas, vilket minskar belastningen från enskilda avlopp på dessa sjöar. Området vid Grönvik har plockats bort helt då det ligger inom vattenskyddsområdet för Allgunnen, men så långt ifrån Rörvik att det är svårt att anlägga allmänt vatten- och avloppssystem till platsen.

På flera platser har några av de tidigare LIS-områdena justerats eller plockats bort då de låg på områden med jordbruksmark. Vid Sävsjön och i Slättsjön har till exempel områden plockats bort både med hänsyn till jordbruksmark och med hänsyn till att rekreationsintresset.

I gällande ÖP finns riksintresseområden för vindkraft men numera finns inga riksintressen för vindkraft i kommunen.

Översiktlig jämförelse mellan ÖP-förslaget och gällande ÖP

Miljöaspekt/intresse	Positivt	Neutralt	Negativt	Kommentar
Boendemiljö				ÖP-förslaget innehåller fler områden för nya bostäder vilket är positivt för boendemiljö.
Kommunikationer				ÖP-förslaget pekar ut lämpliga bytespunkter för olika trafikslag vilket är positivt. Gällande ÖP föreslås ett kommuntäckande GC-nät.
Friluftsliv och rekreation				ÖP-förslaget pekar ut kommunala intresse-områden för friluftslivet vilket är positivt. Detta finns inte med i gällande ÖP. En grönstrukturplan har tagits fram.
Buller				Både ÖP-förslaget och gällande ÖP innehåller förslag på bostäder i närheten av Södra stam-banan och väg 127samt riksväg 30. ÖP-för-slaget innehåller fler områden i Rörvik men färre i Sävsjö. Förhållanden bedöms som ungefär likvärdiga i Vrigstad och Stockaryd.
Olycksrisker och säkerhet				
Naturmiljö				ÖP-förslaget innehåller inte områden som tidigare legat vid Vallsjön och Övingen efter-som dessa sjöar är Natura 2000-områden.
Strandskydd och LIS				ÖP-förslaget innehåller färre LIS-områden vilket är positivt för strandskyddet.
Förorenade områden				I ÖP-förslaget finns tydlig information om vilka planerade områden för ny bebyggelse som riskerar att vara förorenade.
Klimatpåverkan och klimatanpassning				Både ÖP-förslaget och gällande ÖP tar upp frågor som dagvattenhantering och planering i syfte att minska bilberoende. ÖP-förslagets LIS-områden bedöms ta större hänsyn vad gäller avstånd till tätorterna. En skyfalls-kartering finns för Sävsjö.
Vatten				ÖP-förslaget innehåller inte område som tidigare låg inom vattenskyddsområdet för Allgunnen men som ligger så långt ifrån Rörvik att det är svårt att anlägga kommunalt VA. Områden har tillkommit inom vatten-skyddsområdet för Allgunnen men dessa förutsätts anslutas till kommunalt VA och även innebära anslutning av befintliga enskilda avlopp till kommunalt avloppsnät.
Dricksvatten				
Kulturmiljö				Som underlag till ÖP-förslaget har ett kultur-miljöunderlag tagits fram för tätorterna med särskilt värdefull bebyggelse.
Areella näringar				ÖP-förslaget innehåller färre LIS-områden på jordbruksmark, vilket är positivt för jordbruksmark.
Material, råvaror och mineral				Varken ÖP-förslaget eller gällande ÖP före-slår ny bebyggelse inom områden som har pekats ut för täkter.

Riksintressen

Riksintresseområden är skyddade enligt 3 och 4 kap. MB, som behandlar hushållningsbestämmelser för mark och vatten.

Riksintresseområden är dels större områden som riksdagen beslutat om i 4 kap. MB, dels områden som är riksintressen enligt 3 kap. MB och där den ansvariga nationella myndigheten har ansvar för att ange anspråk.

Riksintresseområden ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada de utpekade bevarandevärdena.

De riksintressen som finns i Sävsjö kommun enligt 3:e och 4:e kap MB är:

- Riksintresse för kulturmiljövård (7 st)
- Riksintresse för kommunikationer (4 st)
- Riksintresse för totalförsvarets militära del (2 st)
- Riksintresse för naturmiljövård (10 st)
- Riksintressen, Natura 2000 (9 st)
- Riksintresse för älvar och åar (2 st)

Bestämmelserna utgör inte något generellt hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet eller för utförandet av anläggningar som behövs för totalförsvaret

I detta kapitel beskrivs vilka riksintresseområden för kommunikation och för totalförsvaret som pekats ut i Sävsjö kommun och ifall dessa bedöms att påverkas väsentligt vid ett genomförande av ÖP-förslaget. Riksintressen för naturmiljö (kap 3 och kap 4 MB) och kulturmiljövården beskrivs och bedöms i kapitlen *Natur* och *Kulturmiljö.*

Riksintresse för kommunikation

Trafikverket pekar ut riksintressen enligt 3 kap. 8 § MB, för väg, järnväg, luftfart och sjöfart. För riksintressen för vägar och järnvägar finns en rekommendation om avstånd för ny bebyggelse. För vägar gäller upp till 20–30 meter för ny bebyggelse och för järnväg 30–50 meter. Utifrån miljö- och riskpåverkan kan lämpliga avstånd ibland bedömas bli ännu större. För plan- och lovärenden inom de här avstånden från vägar och järnvägar ska Trafikverket alltid höras.

I Sävsjö kommun finns följande två riksintressen för kommunikation.

Södra stambanan

Södra stambanan ingår i det utpekade TEN-T nätet. Genom Sävsjö kommun passerar Södra stambanan genom Sävsjö, Stockaryd och Rörvik, med stationslägen för regional tågtrafik i Sävsjö och Stockaryd. I Stockaryd finns också en godsterminal som ansluter till Södra stambanan.

Civila flygplatsers MSA-ytor.

Hela Sävsjö kommun täcks av de så kallade MSA-ytorna från Växjö och Jönköpings flygplatser. Ytorna består av en cirkel med 55 km radie som utgår från flygplatserna. Luftfartsverket, Försvarsmakten och den aktuella flygplatsen ska höras vid planering av höga byggnader eller anläggningar.

Ställningstaganden om riksintressen för kommunikation

- Sävsjö kommun ställer sig bakom riksintressena.
- Sävsjö kommuns inställning är att riksväg 30 inklusive väg 127 fram till Stockarydsterminalen ska utgöra riksintresse för kommunikationer.
- Sävsjö kommun anser att Södra stambanan kommer att få en viktigare regional roll för persontrafik och en ännu viktigare nationell roll för godstrafik efter att en ny snabbare järnvägsanslutning byggts från Jönköping mot Malmö (Europabanan).

Bedömning av ÖP-förslaget

Planförslaget bedöms inte påverka riksintressena för kommunikation negativt. Vid detaljplanering måste hänsyn tas genom att tillräckligt avstånd hålls till vägar och järnväg med hänsyn till buller, transporter med farligt gods och olycksrisker i allmänhet.

Vid detaljplanering av bytespunkter och planskilda korsningar måste också hänsyn tas så att det inte uppstår problem med framkomlighet och säkerhet. ÖP-förslaget innehåller inte några planer på så höga byggnader/objekt att det innebär flyghinder och därmed en negativ påverkan på civila flygplatsers MSA-ytor.

Riksintresse för totalförsvarets militära del

Vissa av totalförsvarets riksintressen kan redovisas öppet i översiktsplanen så som övnings- och skjutfält samt flygflottiljer, medan andra områden har sekretess. För hela Sverige gäller att Försvarsmakten ska höras för objekt högre än 20 m utanför tätort och högre än 45 m inom tätort. Vid avvägningar mellan olika riksintressen ska totalförsvarets riksintressen ges företräde.

Hagshults övningsflygplats

Intresset gäller inflygningszon och MSA-yta. Inflygningszonen som omfattar den norra delen av Sävsjö kommun är ett stoppområde för höga objekt. Även MSA-ytan påverkas av uppförande av höga byggnadsobjekt. Försvarsmakten ska höras i alla plan- och lovärenden som omfattar inflygningszonen eller MSA-ytan.

Övrigt påverkansområde i norra Sävsjö kommun

Inom detta område ska Försvarsmakten höras i alla plan- och lovärenden.

Ställningstaganden om riksintressen för totalförsvaret

Sävsjö kommun ställer sig bakom riksintressena.

Bedömning av ÖP-förslaget

ÖP-förslaget innehåller inte några planer på så höga byggnader/objekt att det innebär flyghinder och därmed en negativ påverkan på den militära flygplatsens MSA-yta. ÖP-förslaget har inte någon planerad markanvändning inom eller i närheten av ”Övrigt påverkansområde” som finns i norra Sävsjö kommun.

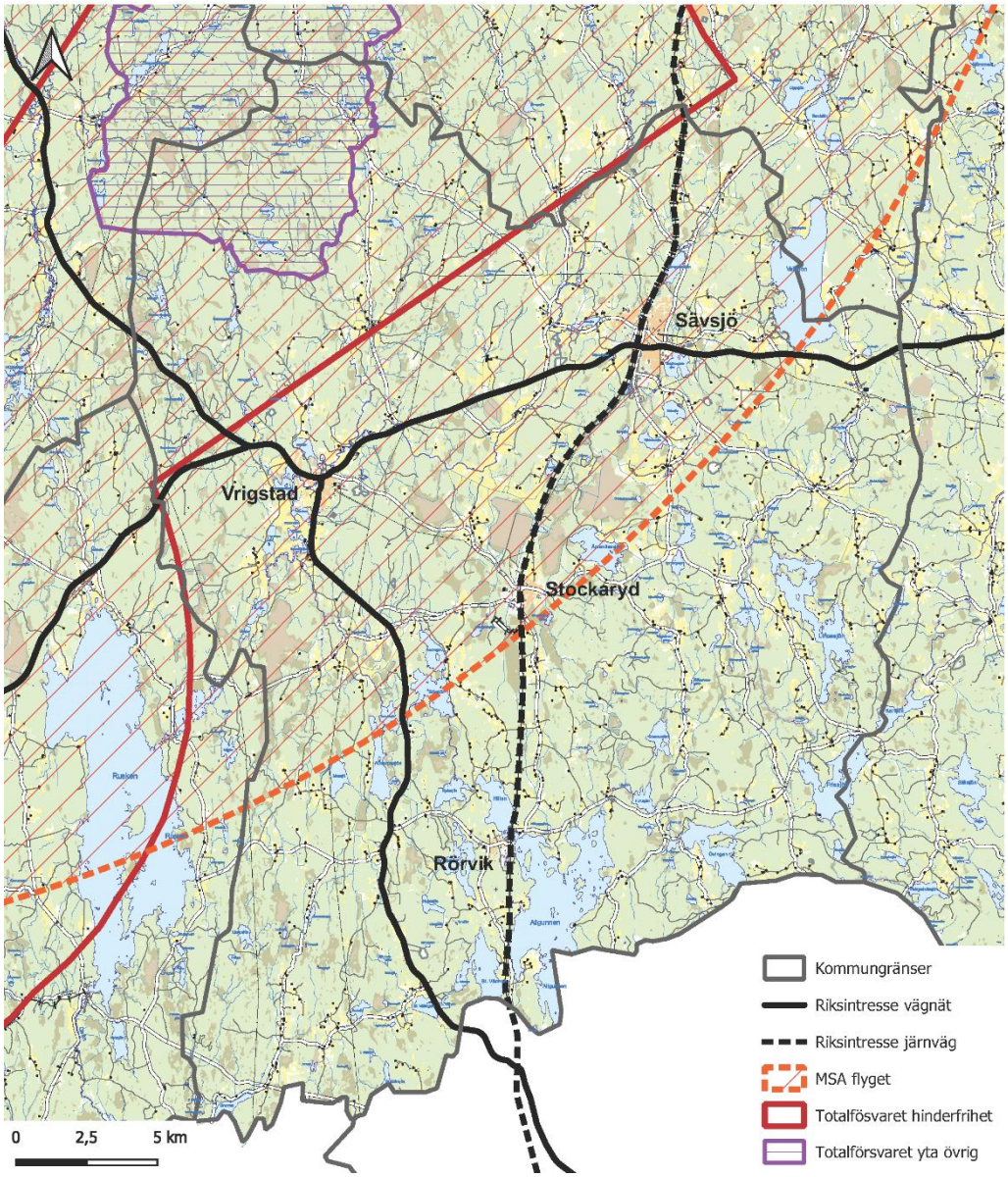

Figur 5 Riksintressen för kommunikation och för totalförsvarets militära del.

Boendemiljö

Värden och hänsyn

En bra boendemiljö är beroende av olika förutsättningar där vissa är sådana att kommunens översiktliga planering har en påverkan. De förutsättningar som hanteras i översiktsplanen och som bedöms i detta kapitel är huruvida den föreslagna bostadsbebyggelsen uppfyller behoven i bostadsförsörjningsplanen samt om det finns tillgång eller närhet till grundläggande service.

Infrastruktur i form av tillgång till exempelvis gång- och cykelvägar samt kollektivtrafik tas upp i kapitlet *Kommunikationer*.

En bra boendemiljö omfattar även andra funktioner som bland friluftsliv och rekreation, frånvaro av buller och risker, dricksvatten samt tillgång till kulturmiljö. Bedömningen av dessa aspekter redovisas i egna kapitel.

Kommunal bostadsförsörjningsplan[1]

Det mål i bostadsförsörjningsplanen som är relevant att utgå från vid bedömningen av hur ÖP uppfyller behovet i planen är följande mål för bostadsbyggande fram till 2026.

Att ha tillräcklig planberedskap för byggnation av villor och flerbostadshus.

Planberedskap i Sävsjö tätort

- Minst två parallella bostadsområden för småhus samt minst två områden för byggnation av flerbostadshus.

Planberedskap i Vrigstad

- Minst två parallella bostadsområden inklusive minst ett område för byggnation av parhus- eller flerbostadshus.

Planberedskap i Stockaryd respektive Rörvik

- Byggnation av småhus, samt minst ett område för byggnation av flerbostadshus.

[1] Bostadsförsörjningsplan Riktlinjer för bostadsförsörjning i Sävsjö kommun 2021–2026 KF 22 mars 2021, § 35 Sävsjö kommun.

Riktlinjer i ÖP

Här återges de riktlinjer i ÖP som i huvudsak är relevanta för bedömningen gällande de värde som ska bedömas.

Ställningstaganden för bostads- och mångfunktionell bebyggelse

- Vid planering för bostäder ska behov av lokaler för skola, barnomsorg, vård, omsorg och socialt boende samt ytor för lek och rekreation hanteras tidigt i planprocessen.

Ställningstaganden för bebyggelse på landsbygden

- Utvecklingen av den tätortsnära landsbygden uppmuntras, då det skapar förutsättningar för landsbygdsboenden men med närhet till service och kollektivtrafik.

ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn

Sävsjö

Utbyggnad av bostäder anges vara viktigt för att skapa förutsättningar för förskolan att fortsätta finnas. Området som är planerat för bostäder kan vara mer lämpligt för verksamhetslokaler till socialförvaltningen eller skollokaler om detaljplanen görs om. Översiktsplanen förslår en omvandling av Sävsjö centrum i olika etapper med följande syfte att skapa en trevligare centrummiljö där gående och cyklister ges företräde utan att nödvändig transporter begränsas. Sammanfattningsvis planeras för följande förändringar.

- Omvandling av vägområden till gatumiljöer.
- Omvandling av torgmiljöer.
- Planering för centrumbebyggelse med handel, kontor och bostäder.
- Omvandling av verksamhetsområde till handel/blandad bebyggelse.

Vrigstad

För Vrigstad motsvarar området ”Söder om marknadsplatsen” centrumutveckling liknande det som redovisas för de andra tätorterna.

Stockaryd

Västra centrum i Stockaryd anges som lämpligt för omvandling av industriområde och grönområde till centrumbebyggelse i form av exempelvis mindre butiker/-verksamheter och tätare bostadsbebyggelse.

Rörvik
Området Oset, som ligger centralt i Rörvik anges som lämpligt för omvandling mot mer bostadsbebyggelse och för att skapa ett attraktivare centrumområde i Rörvik.

Bedömning av ÖP-förslaget

Avstämning mot bostadsförsörjningsplanen
ÖP-förslaget bedöms svara väl mot målen i bostadsförsörjningsplanen, vilket är en fördel eftersom det inte är säkert att alla förslagen på nya bostadsområden kan genomföras av olika skäl som inte är tillräckligt utredda i nuläget.

Sävsjö tätort
För Sävsjö tätort planeras för fem områden med småskalig bebyggelse i form av småhus och radhus. Det planeras för ett område med flerbostadshus och två områden med mångfunktionell bebyggelse som kan inkludera flerbostadshus.

Vrigstad
För Vrigstad planeras för fem områden med småskalig bebyggelse i form av småhus och radhus (efter samrådet har tre områden tagits bort). Det planeras för två områden med tätare bebyggelse som kan inkludera flerfamiljshus, varav ett planeras för mångfunktionell bebyggelse.

Stockaryd
För Stockaryd planeras för två områden med småskalig bebyggelse i form av småhus och radhus (efter samrådet har tre områden tagits bort). Det planeras för ett område med mångfunktionell bebyggelse som kan inkludera flerbostadshus.

Rörvik
För Rörvik planeras för fyra områden som bör kunna inkludera småskalig bebyggelse i form av småhus och radhus(efter samrådet har ett område tagits bort) Det planeras för ett område med mångfunktionell bebyggelse som kan inkludera flerbostadshus.

Avstämning mot behov av service
Planförslaget har uttalade planer för centrumbebyggelse i tätorterna vilket är positivt. För Vrigstad motsvarar området ”Söder om marknadsplatsen” centrumutveckling liknande det som redovisas för de andra tätorterna. Efter samrådet har det lagts till en ny förskola i Vrigstad och Trygghetshöjande åtgärder utmed Kyrkogatan i Rörvik..

Föreslagna åtgärder och uppföljning

I genomförandeskedet tar kommunen fram en planeringsstrategi, vilket är ett bra sätt att tydliggöra kommunens prioritering av de olika förslagen på nya bostadsområden. Strategin kan med fördel innehålla en uppskattning över antalet bostäder som området kan planeras för, samt vilken målgrupp projektet vänder sig till. En sammanställning över exempelvis markägare, risker och möjligheter för respektive exploateringsområde samt en uppskattning av exploateringskostnader kan även tas fram som underlag för det fortsatta arbetet med detaljplaner.

Kommunikationer

Värden och hänsyn

En god livsmiljö innebär goda möjligheter att resa. Bedömningsgrunden handlar om jämlik tillgänglighet utifrån aspekterna jämställdhet mellan kvinnor och män, möjligheter för barn att förflytta sig, tillgång till transporter för personer med funktionsnedsättning och en geografisk balans i utbudet och tillgänglighet i olika delar av kommunen utifrån förutsättningar och behov.

Riktlinjer i ÖP

Här återges de riktlinjer i ÖP som i huvudsak är relevanta för bedömningen gällande de värde som ska bedömas.

Ställningstaganden för bostads- och mångfunktionell bebyggelse

- Inom områden för sammanhängande och mångfunktionell bostads-bebyggelse ska oskyddade trafikanter prioriteras framför fordonstrafik. Logistik och varudistribution ska fungera smidigt och ske på ett hänsynsfullt sätt mot människor och stadsmiljö.

Ställningstaganden för bebyggelse på landsbygden

- Utvecklingen av den tätortsnära landsbygden uppmuntras, då det skapar förutsättningar för landsbygdsboenden men med närhet till service och kollektivtrafik.

Ställningstaganden för transportinfrastruktur

- Transportinfrastrukturen inom tätorterna ska i första hand planeras för barn och unga så att de tryggt och säkert kan förflytta sig inom sitt närområde.
- Transportinfrastrukturen ska planeras så att det blir enkelt för människor att välja hållbara resor.
- De bytespunkter som pekats ut utmed kollektivtrafikstråk i kommunen ska vara väl utrustade med möjlighet till byte mellan färdsätt såsom bil, cykel och kollektivtrafik.
- Nybyggnation av gång- och cykelvägar ska i första hand ske utifrån kommunens gällande gång- och cykelplan med tillhörande åtgärdsprogram.
- Förbifart Vrigstad finns med i det här första förslaget till ny översiktsplan eftersom kommunen vill ha in synpunkter från allmänheten.

Ställningstaganden för verksamheter och industri

- Inom områden för verksamheter och industri ska godstransporter få högsta prioritet. Men i trafikplaneringen inom områdena är det också viktigt att det finns gång- och cykelvägar och koppling till hållplats för kollektivtrafik för att säkra möjligheterna att ta sig fram för oskyddade trafikanter.

ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn

Sävsjö

För de flesta av de föreslagna nya bostadsområdena anges att det finns ett behov av förbättringar i trafikinfrastrukturen genom exempelvis breddning av vägar och förbättring av GC-vägar.

En omledning av väg 761 mot Stockaryd inom Mäjensjöområdet planeras så att tung trafik inte går förbi Aleholmsgymnasiet och bostadsområdet Nyhem. Även förbättringar för gående och cyklister planeras.

Förbättringar för gående och cyklister föreslås även till Sävsjö fritidscenter inom Eksjöhovgårdsområdet söder om väg 127 och vid passagen av väg 128.

Det ska utredas hur trafiksituationen ska hanteras med anledning av att Hultrumbron stängde.

Vrigstad

För några av de föreslagna bostadsområdena anges att det finns ett behov av förbättringar i trafikinfrastrukturen genom exempelvis nya tillfartsvägar och gång- och cykelvägar. Det anges även att det är viktigt att säkerställa en säker väg till skola/förskola. Flera områden ligger relativt långt från Vrigstad så därför måste ett hållbart resande med gång- och cykelvägar och kollektivtrafik säkras.

Eftersom Riksväg 30 och länsväg 127 delar upp Vrigstads tätort i tre delar, finns behov av en ny väg förbi Vrigstad alternativt förbättringar av befintlig vägmiljö. I samrådshandlingen föreslogs en ny förbifart förbi Vrigstad men efter samrådet har förbifarten ersatts med förslag på att i stället förbättra tillgänglighet och framkomlighet utmed väg 30.

Stockaryd
För ett av de tidigare föreslagna nya bostadsområdena (Västerkvarn) angavs att det finns behov av ny kollektivtrafik, men detta område har utgått efter samrådet. Möjligheten att ta sig med cykel till bland annat Stockaryd var däremot goda.

Rörvik
För de föreslagna nya bostadsområdena anges inte något behov av nya gång- och cykelvägar eller ny kollektivtrafik. Det tidigare förslaget med en ny tillfartsväg till södra Rörviks industriområde(som skulle leda till att färre tunga transporter passerar förbi bostäder), har utgått efter samrådet. I nuläget stannar inte tågen i Rörvik men översiktsplanen pekar ut en lämplig plats för framtida tågstopp i Rörvik, vilket är positivt.

Övriga kommunen
Bytespunkter för olika trafikslag
Utmed kollektivtrafikstråk i kommunen pekas ett antal bytespunkter ut. De är tänkta att fungera som platser på landsbygden där det blir möjligt att byta mellan olika trafikslag. De bytespunkterna som pekas ut i kommunen ligger utmed väg 30, 127 och 761. Efter samrådet har en ny bytespunkt lagts till vid väg 30.

För boendes i Stockaryd och Rörvik med omnejder ska det vara möjligt att kunna ta sig ut till Gamla respektive Nya Hjälmseryd utmed riksväg 30 och åka mot Jönköping/Växjö därifrån. Från Vrigstad mot Vetlanda via Sävsjö finns också ett antal behov – det handlar om att boende i Hylletofta, Norra Ljunga, Vallsjön/Torset och Hultagård/Skepperstad med omnejder ska kunna ta sig ut till väg 127 för att nå en bytespunkt med goda möjligheter att parkera bilen.

Utmed väg 761 handlar det om bytespunkter i Hjärtlanda, vid korsningen mot Hultsjö samt vid korsningen mot Häggatorp i närheten av infarten mot Ekeby.

Nya planskilda korsningar över järnvägen
På två platser i kommunen finns fortfarande plankorsningar över Södra stambanan. Dessa bör byggas om till planskilda korsningar och omfattar väg 822 vid Skrapstad och väg 740 vid Kullen vid gränsen till Växjö kommun.

Bedömning av ÖP-förslaget

I Sävsjö kommun finns utmaningar genom att järnvägen Södra stambanan går genom tre av kommunens tätorter. Genom Sävsjö och Vrigstad går väg 127 från Värnamo till Vetlanda, med relativt mycket trafik. Vrigstad har även genomfartstrafik på riksväg 30 mellan Växjö och Jönköping genom samhället. Särskilt järnvägstrafiken innebär stora negativa konsekvenser för dessa tätorter med tanke på barriäreffekter, trafikbuller, vibrationer och risker med hänsyn till transporter med farligt gods och olyckor vid passager över spåret, men även vägtrafiken innebär barriäreffekter, störningar och risker. Detta förhållande kan inte kommunen planera bort utan man får göra det bästa av situationen vid nyplanering och planering i befintlig miljö. Väghållaren Trafikverket har ett ansvar för åtgärder i den befintliga miljön och kommunen har ett ansvar i sin fysiska planering genom bland annat denna ÖP.

Kommunens riktlinjer och ställningstagande i ÖP:n visar på att kommunen har höga ambitioner särskilt gällande oskyddade trafikanter, vilket svarar väl mot ÖP:ns värden och hänsyn gällande kommunikationer. Inriktningen mot att i första hand planera för nya bostäder i befintliga tätorter, nya planskilda korsningar och bytespunkter mellan olika trafikslag, svarar också väl mot målet om goda möjligheter att resa och en jämlik tillgänglighet.

ÖP-förslaget innehåller även konkreta förslag på förbättringar gällande breddning av vägar, nya infarter och GC-vägar. För Sävsjö föreslås en omledning av väg 761 och ett förslag finns på förbättringar vad gäller tillgänglighet och framkomlighet i Vrigstad.

Nya förbifarter är positivt för de tätorter som avlastas men ibland skapas nya problem med störningar för andra bostäder eller påverkan på exempelvis naturmiljön, så en avvägning får göras mellan olika intressen.

Friluftsliv och rekreation

Värden och hänsyn

En god livsmiljö innebär goda möjligheter till rekreation och friluftsliv. Bedömningen görs utifrån människors tillgång till närliggande frilufts- eller rekreationsområden.

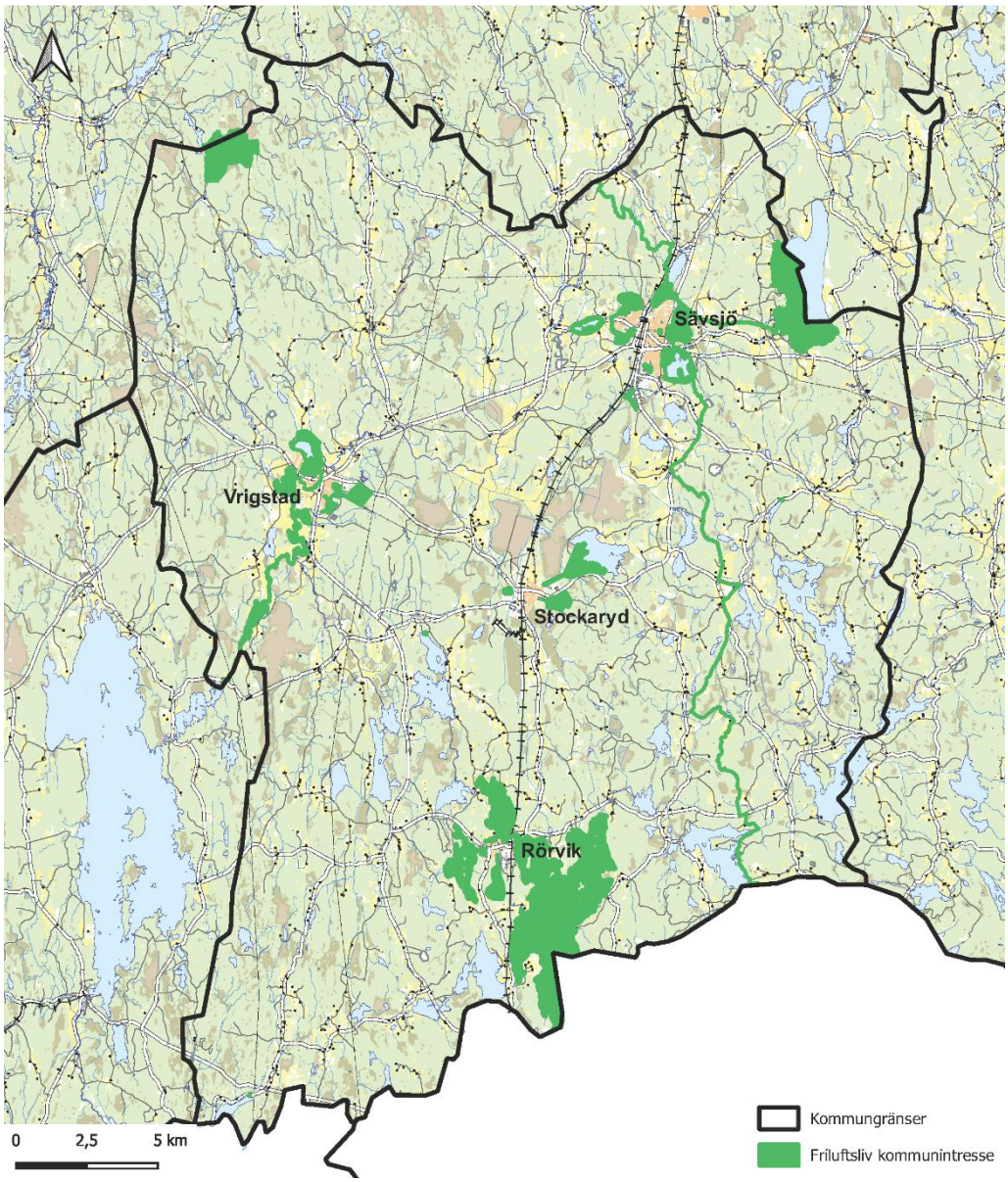

Figur 6 Kommunintresse för friluftslivet.

Intressen för hela kommunen

I Sävsjö kommun finns generellt goda förutsättningar för ett omväxlande friluftsliv. I kommunen finns flera sjöar, naturområden och leder som är värdefulla för rekreation och friluftsliv. Det finns flera platser och anläggningar för friluftsliv och rekreation samt motion i kommunen. Förutom intressen kring tätorterna finns kommunala intressen för friluftslivet i huvudsak inom ett område i nordvästra delen av kommunen, Vallsjön i nordost, Högalandsleden som går genom kommunen, sjösystemet och Storån sydväst om Vrigstad samt Allgunnen med flera sjöar i närheten av Rörvik.

Intressen för tätorterna

För varje tätort finns det också särskilda värden som är av allmänt intresse lokalt på orten. Bland annat har skolskogarna höga allmänna värden.

Ett förslag till grönstrukturplan har tagits fram för kommunen, som inte är antagen ännu[2]. Planen omfattar kommunens tätorter. I figurerna 7–10 nedan redovisas tillgången till grönstruktur för respektive tätort inklusive barriärer och gröna kopplingar.

[2] Grönstrukturplan med sociala värden knutna till grönstrukturen, Sävsjö kommun, Pontaris.

Sävsjö

För Sävsjö tätort redovisar ÖP:n följande särskilda värden förutom skolskogar:

Området runt Eksjöhovgårdssjön, området kring Djurgårdsstugan och elljus-spåret, Sanatorieskogen, området kring Högagärdebacken, promenadslingan runt Sävsjön, Djupadals strövområde samt området söder om Skrapstadssjön. Se figur 1, karta över mark- och vattenanvändningen i Sävsjö tätort.

För Sävsjö tätort anges i grönstrukturplanen att tätorten genomsyras av gröna kopplingar som knyter samman ortens olika bostadsområden och dess grönstruktur. Längs många sträckor kan man röra sig obehindrat mellan olika grönområden, men vissa barriärer försvårar kopplingarna

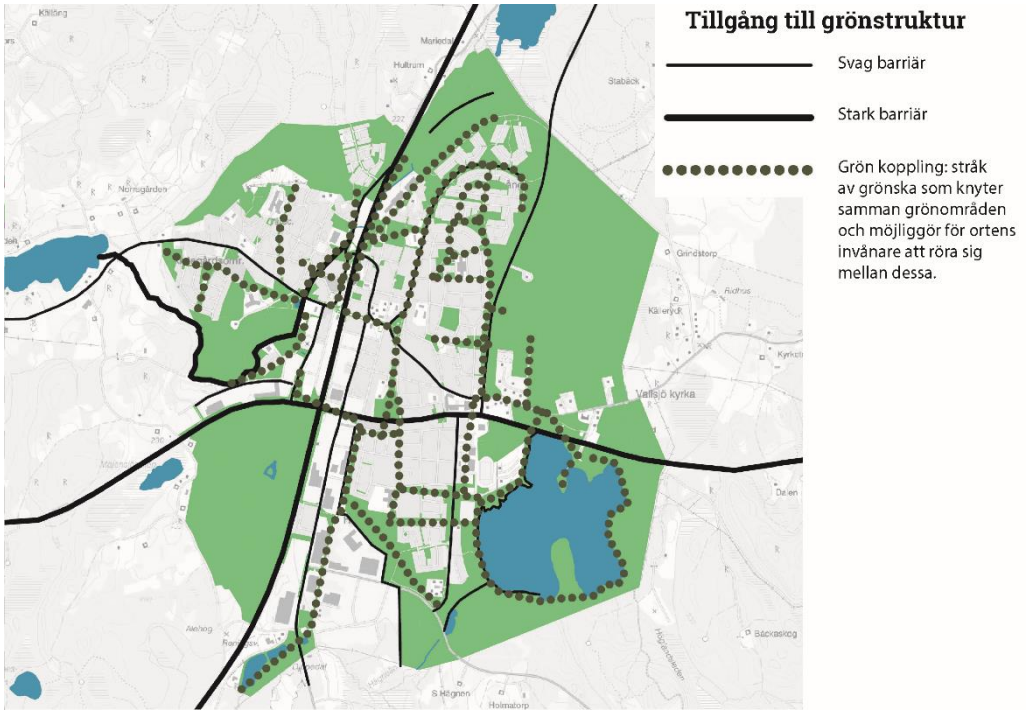

Figur 7 Tillgång till grönstruktur i Sävsjö tätort.

Vrigstad

För Vrigstad redovisar ÖP:n följande särskilda värden förutom skolskogar:

Idrottsområdet inklusive elljusspåret, promenadslingan runt Slättsjön, Sinaiberget och Vrigstadsån inklusive sjösystemet söder om Vrigstad. Se figur 2, karta över mark- och vattenanvändningen i Vrigstad.

För Vrigstad anges i grönstrukturplanen att Vrigstad har en genomgående god struktur av gröna stråk genom orten. Större barriärer i form av riksväg 30, väg 127 och Vrigstadsån delar markant upp tätorten, men det finns samtidigt gott om övergångar.

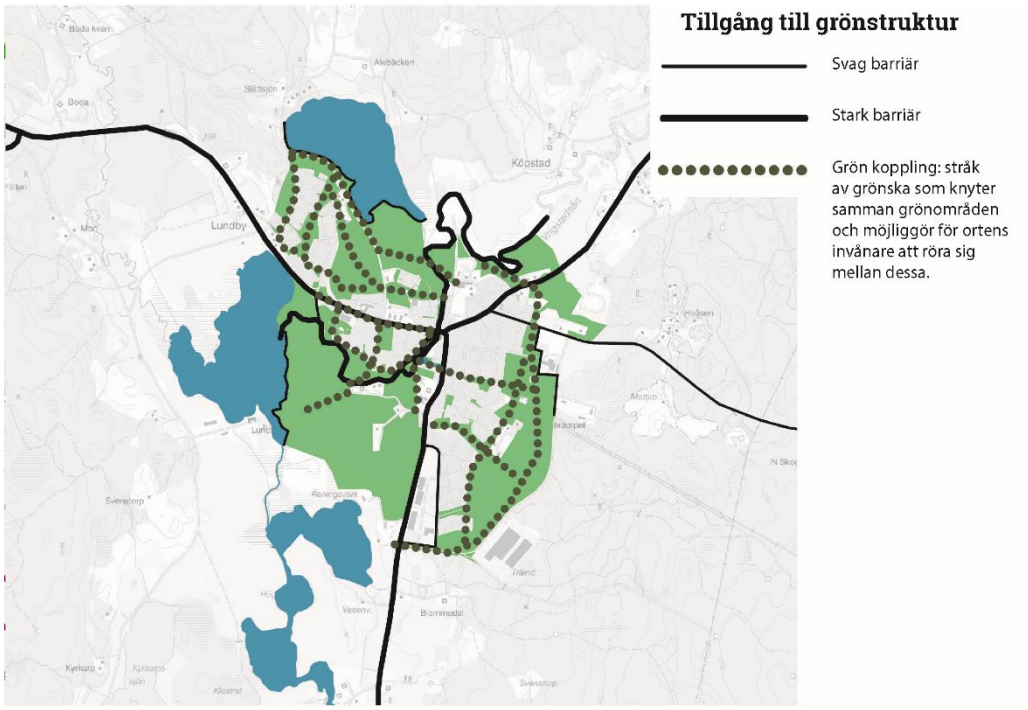

Figur 8 Tillgång till grönstruktur i Vrigstad.

Stockaryd

För Stockaryd redovisar ÖP:n följande särskilda värden förutom skolskogar:

Området kring Tallbacken och elljusspåret, idrottsplatsen samt området vid Ärnanäsasjön och Västerkvarnsbadet. Se figur 3, karta över mark- och vattenanvändningen i Stockaryd.

För Stockaryd anges i grönstrukturplanen att Stockaryd har relativt få gröna kopplingar inom tätorten, men de som finns står i proportion till tätortens storlek. Järnvägen utgör en mycket stark barriär och skär orten i två delar, men den strategiskt placerade undergången möjliggör passage.

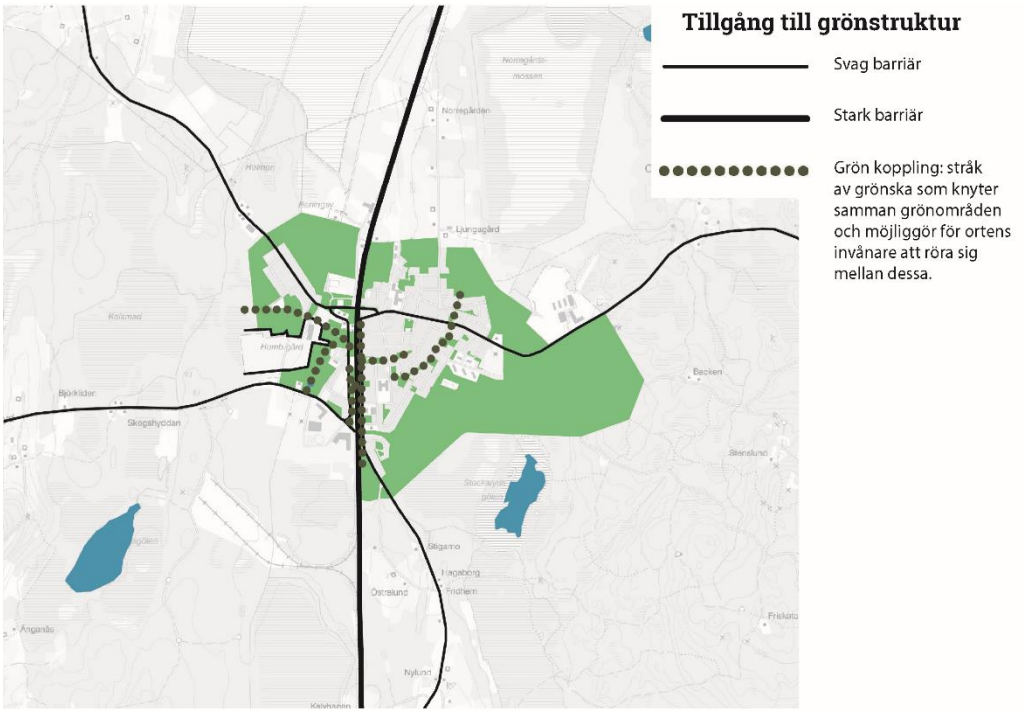

Figur 9 Tillgång till grönstruktur i Stockaryd.

Rörvik

För Rörvik redovisar ÖP:n följande särskilda värden förutom skolskogar:

Elljusspåret inklusive Grönskulle, idrottsplatsen och Svinasjön inklusive badplatsen. Dessutom är Allgunnen och Hillen och promenadmöjligheter utmed sjöarna av högt intresse för Rörvik. Se figur 4, karta över mark- och vattenanvändningen i Rörvik.

För Rörvik anges i grönstrukturplanen att Rörvik har goda gröna kopplingar, fördelaktigt placerade i riktning mot, eller invid, sjöarna som omsluter tätorten. Järnvägen utgör en stor barriär, men är förlagd till samhällets östra sida vilket gör att större delen av orten ändå uppfattas som sammanhängande.

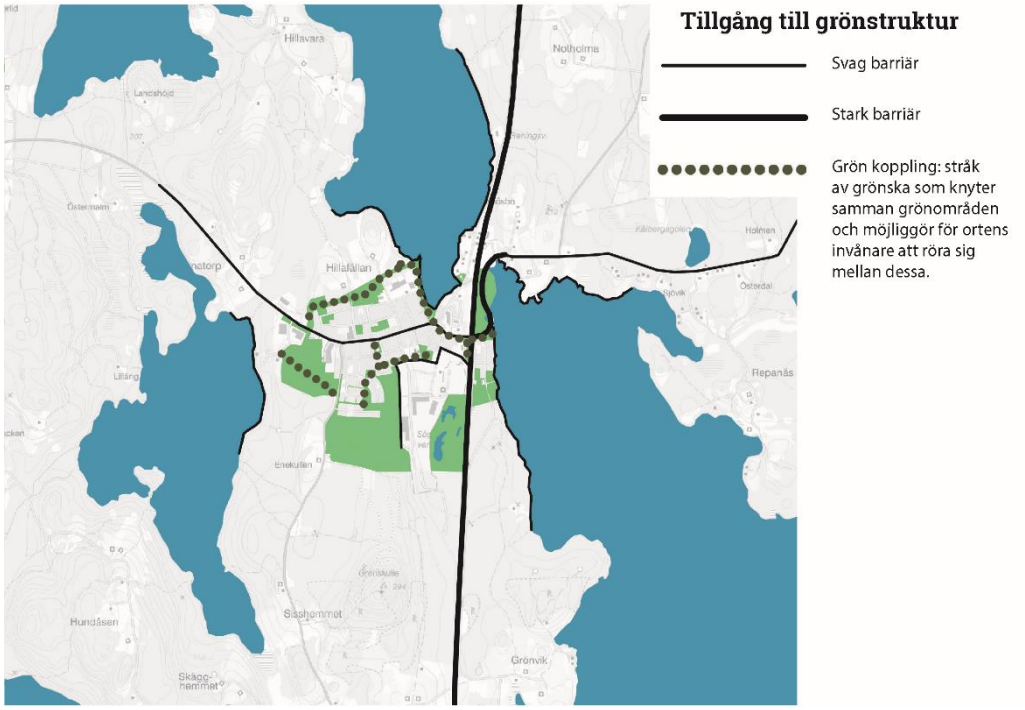

Figur 10 Tillgång till grönstruktur i Rörvik.

Riktlinjer i ÖP

Ställningstaganden om områden för friluftsliv

- I översiktsplanen ska säkerställas att det inom 300 meter från samtliga skolor och förskolor i kommunen ska finnas ett grönområde på minst 0,2 hektar.
- Skogsbruksplanen ska ta hänsyn till rekreationen i de tätortsnära skogarna, och generellt verka för att utöka beståndet av lövskog och tallskog för att få ett mer varierat bestånd.

- Ifall ett område av allmänt intresse för friluftsliv tas i anspråk ska kommunen säkerställa kompensationsåtgärder i andra områden. Ifall ett sådant område delas ska gröna korridorer och passager anläggas för att underlätta tillgången till områdena.
- I tätortsnära naturområden som ägs av kommunen ska jakträtt inte utarrenderas.
- I anslutning till friluftslivs- och motionsområdena reserveras mark som ger möjlighet för en utvidgning av områdena.

Ställningstaganden för grönområden och park och för natur- och friluftsliv

- Det ska vara högst 300 meter till ett grönområde eller natur- och friluftsområde på mer än 0,2 hektar från samtliga skolor och förskolor i kommunen.
- Tätortsnära grönområden och parker och natur- och friluftsområden har höga värden för närboendes möjligheter till friluftsliv och rekreation och ska bara bevaras utan även utvecklas. Utvecklingen ska ske med hänsyn till behovet av olika funktioner, så som värmereglering genom användning av träd och buskar, upptag av dagvatten och säkerställande av andra ekosystemtjänster.

ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn

Sävsjö

Tällevadsområdet, som föreslås för nya bostäder, används till viss del som ett friluftsområde för boende och i närheten planeras för anläggande av konstsnöspår. När nya bostäder vid Håkanstorp byggs anges att en grön korridor lämnas som binder ihop Högagärdebacken med Sanatorieskogen. Även för området kring Odengatan anges att det gröna stråket genom området bör bevaras när området förtätas.

Eksjöhovgårdsområdet anges som lämpligt för fritids- och besöksnäringsverksamheter. Området anges också vara lämpligt för tillfälliga arrangemang. På södra sidan om väg 127 är en utbyggnad av det befintliga fritidscentret möjligt. Fritidscentret har viktiga värden för hela kommunen och en fortsatt utveckling i området utgör ett väsentligt samhällsintresse. Inom området finns en planterad fruktlund och ett skomakarmuseum vars bevarande och utveckling behöver beaktas i kommande planering. Strandpromenaden runt Eksjöhovgårdssjön är väldigt populär och behöver också tas hänsyn till. Efter samrådet har odlingslotterna flyttats från området kring strandpromenaden till fruktlunden.

Ett område på östra sidan om järnvägen strax norr om centrum anges som lämpligt för en hundrastgård.

Vrigstad
Dalsgränd föreslås som ett område för förtätning, området är idag ett grönområde som avskärmar befintliga bostäder från varandra. Östra Sinaiberget fungerar som ett populärt friluftsområde för både skolan och närboende. Det är viktigt att tillgängligheten till Sinaiberget säkerställs om bostäder byggs inom området. Området Östra Sinaiberget har justerats efter samrådet med hänsyn till inkomna synpunkter.

Öster om Vrigstad finns idag en motocrossbana och ett elljusspår som ansluter till idrottsområdet. Inom området är det lämpligt med fritids- och besöksnärings-verksamheter samt tillhörande lokaler.

Ett område i norra delen av Vrigstad har de senaste åren använts för Vrigstads marknad. Området är fortsatt lämpligt för tillfälliga arrangemang. Området är också lämpligt för att utveckla som parkområde för att öka områdets attraktivitet resten av året.

Stockaryd
Strax norr om området Västerkvarn finns en kommunal badplats. Tillgången till denna är viktig att säkerställa i samband med att bostäder byggs inom området.

För en del av Västra centrum föreslås omvandling av industriområdet till verksamheter som är mer lämpliga centralt och för en del av området handlar det om att ianspråkta ett grönområde.

Rörvik
Skolan och förskolan använder idag delar av naturområdet i Hillafällan till undervisning och rekreation. Vid detaljplanearbete för bostäder ska möjligheten till en promenadslinga runt sjön säkerställas.

Ett föreslaget område för utökning av industriområde ligger i anslutning till Rörviks elljusspår som är ett viktigt friluftsområde. Den tidigare föreslagna nya vägen till industriområdet har tagits bort efter samrådet.

Bedömning av ÖP-förslaget

Bedömningen har gjorts utifrån människors tillgång till närliggande frilufts- eller rekreationsområden.

Sävsjö
De flesta nya områden för bostäder i Sävsjö tätort är lokaliserade i utkanten av västra delen av tätorten och gränsar både till landsbygden runt omkring och till grönområden i tätorten. I östra delen av Sävsjö planeras också för bostäder med närhet till grönområden i närheten av Eksjöhovgårdsområdet.

Vrigstad
De flesta nya bostadsområden ligger i anslutning till grönområden i tätortens utkanter men några av dem inkräktar på grönområden, vilket kan vara negativt för tillgången till rekreationsområden i tätorten. Efter samrådet har tre av de föreslagna områdena för bostäder tagits bort (Tegnérvägen, Östra Slättsjön och Biskopsbo) och fem av dem har justerats. Det planerade området Ingemarsvägen tycks inte ha någon naturlig koppling till något grönområde i närheten men det ligger i utkanten av det större sammanhängande området för natur och friluftsliv, Vrigstadsån och Ruskenområdet. Området Ingmarsvägen justeras efter samrådet med hänsyn till inkomna synpunkter.

Stockaryd
Förslagen på nya bostadsområden i Stockaryd ligger i anslutning till grönområden i östra delen av tätorten förutom ett LIS-områden vid sjöar i närheten av tätorten (två LIS-områden har tagits bort efter samrådet). Områden för planerad mångfunktionell bebyggelse i centrum har sämre kopplingar till större grönområden men mindre grönområde/park finns i närheten.

Rörvik
Alla planerade nya bostadsområden ligger på naturmark eller i anslutning till naturmark och vid stränder. I Rörvik finns gott om tätortsnära natur, så det bör vara möjligt att kombinera boende och rekreation. Öster om Rörvik finns ett större sammanhängande område för natur och friluftsliv, Höjdvärend.

Föreslagna åtgärder och uppföljning

Det är en fördel om kommunen arbetar vidare med grönstrukturplanen och planerar för förbättringar av tillgången till grönstruktur i den befintliga miljön. Vid exploatering och förtätningar inom tätortsnära grönområden är det viktigt att kompensationsåtgärder görs genom förbättringar av grönområden och parker i den befintliga miljön, vilket även ÖP:n riktlinjer anger. Ett grönområdes kvalité är ofta minst lika viktigt som områdets storlek så en kompensationsåtgärd kan med fördel handla om att förbättra även mindre områden. Fler gröna kopplingar kan behövas där det finns barriärer. I grönstrukturplanen ingår jordbruksmark i grönstrukturen, men i praktiken är inte jordbruksmark tillgänglig för rekreation i någon större utsträckning.

Buller

Värden och hänsyn

En god boendemiljö innebär frihet från störande buller inomhus och utomhus i områden för lek, studier, rekreation och friluftsliv där tystnaden är en väsentlig del av upplevelsen. Buller är en av de största orsakerna till ohälsa som beror på miljöfaktorer och trafikbuller är en av de vanligaste orsakerna till störande buller. Hänsyn till risk för störande buller måste tas på olika nivåer i planeringsprocessen och även i bygglovskedet och genom tillsyn enligt miljöbalken. I den översiktliga planeringen handlar det om lokalisering i förhållande till större vägar och järnväg samt större verksamheter. I detaljplaneskedet görs sedan bullerberäkningar och anpassningar så att riktvärden klaras. Det finns riktvärden eller vägledning från myndigheter för trafikbuller, industribuller inklusive fläktbuller, idrottsplatser, motorsportbanor och musik. I byggreglerna finns krav på fasaddämpning så att riktvärden för buller inomhus ska klaras vid nybyggnad och Folkhälsomyndigheten har riktvärden för buller inomhus i befintlig miljö som tillämpas vid klagomål på störande buller.

Bedömningen av ÖP-förslaget görs på en översiktlig nivå och är avgränsat till trafikbuller. Vid planering av bostäder och lokaler intill större vägar och järnvägen måste även hänsyn tas till risker för olyckor och risker med transporter med farligt gods, se särskilt kapitel om detta nedan.

Riktlinjer i ÖP

Ställningstaganden om buller

- Vid detaljplanering eller lovgivning av ny bebyggelse i närheten av befintliga bullrande verksamheter ska hänsyn tas till verksamheternas framtida möjligheter att få förnyade tillstånd. På samma sätt ska nya verksamheter lokaliseras på ett avstånd från bostäder så att framtida möjligheter att få förnyade miljötillstånd säkras.
- Vid detaljplanering eller lovgivning av ny eller befintlig bebyggelse i närheten av trafikerade vägar eller Södra stambanan ska hänsyn tas till risken för buller. Bullret kan minskas till exempel genom en smart utformning eller lokalisering av bebyggelsen.

ÖP-förslaget konsekvenser och hänsyn

Sävsjö
Sävsjö centrum ligger i anslutning till järnvägen, Södra stambanan, vilket innebär att hänsyn behöver tas till buller, vibrationer och till transportled för farligt god vid omvandling av centrum. Även vid planering av områdena Mäjensjö och Tällevadsområdet måste hänsyn tas till buller och vibrationer från järnvägen.

Vrigstad
Områdena Ingemarsvägen och Dalsgränd ligger i närheten av riksväg 30, vilket innebär att hänsyn måste tas till vägtrafikbuller. Området Söder om marknadsplatsen ligger i närhet till väg 127, vilket också innebär att hänsyn måste tas till vägtrafikbuller. Riksväg 30 och länsväg 127 delar upp Vrigstads tätort i tre delar och mer än 6 000 fordon trafikerar riksväg 30 genom samhället varje dygn. Intill de mest trafikerade sträckorna ligger Vrigstad skola, Göransgårdens boende, Vrigstads kyrka och Vrigstads värdshus.

De trafikerade vägarna innebär en olycksrisk och barriärer i samhället även om åtgärder har gjorts för att öka trafiksäkerheten.

Trots att åtgärder genomförts, så har kommunen gjort bedömningen att ytterligare åtgärder behövs för att bland annat trafiksäkerheten och boendemiljön ska bli tillräckligt bra. I samrådshandlingen föreslogs en ny förbifart förbi Vrigstad men efter samrådet har förbifarten ersatts med förslag på att i stället förbättra tillgänglighet och framkomlighet utmed väg 30.

Stockaryd
Området Västra centrum och Stigamo verksamhetsområde ligger i närheten av järnvägen och/eller väg 761, vilket innebär risk för bullerstörning. Efter samrådet har området Sigamo tagits bort. En utbyggnad av Stockarydsterminalen innebär risk för ökad bullerstörning som klassas som industribuller.

Rörvik
Områdena Allgunnen, Knösbo, Oset och Södra Rörviks industriområde ligger i närheten av järnvägen och hänsyn behöver tas till järnvägsbuller. Efter samrådet har området Knösbo tagits bort.

Bedömning av ÖP-förslaget

Enligt Trafikverkets kartläggning av järnvägsbuller, som visas med översiktliga kartor i kapitlet *Miljökvalitetsnormer,* ligger järnvägsbullret över ekvivalent ljudnivå 55 dB(A) i tätorterna Sävsjö, Stockaryd och Rörvik. Det bedöms finnas en risk att riktvärdena för trafikbuller överskrids i dessa tätorter och även i Vrigstad på grund av vägtrafikbuller från väg 127 och riksväg 30. Risk finns för ökade bullerstörningar i Stockaryd från en utbyggd Stockarydsterminal.

Föreslagna åtgärder och uppföljning

Järnvägsbuller från Södra stambanan berör tätorterna Sävsjö, Stockaryd och Rörvik genom att järnvägen går rakt igenom dessa orter. Vid detaljplanering måste hänsyn till järnvägsbuller tas genom att bullerberäkningar utförs och bostäder och lokaler för skola och vård lokaliseras och orienteras så att riktvärdena klaras. Eftersom järnvägen går rakt igenom tätorterna är det svårt att klara riktvärdet och samtidigt utveckla dessa samhällen med nya bostäder och lokaler för skola/-förskola. För att klara riktvärdena måste man i många fall orientera bostäder och lokaler så att man klarar riktvärdets så kallade avstegsfall, vilket bland annat innebär att man orienterar hälften av sovrummen mot en ljuddämpad sida. För den befintliga miljön är Trafikverket ansvariga för bullerberäkningar och åtgärder, se även under *Omgivningsbuller* i kapitlet om *Miljökvalitetsnormer* nedan. Eftersom ÖP:n föreslås förtätning med mångfunktionell bebyggelse i den befintliga miljön är det en fördel om kommunen och Trafikverket kan samarbeta kring en åtgärdsplan som även omfattar utemiljön. Genomsiktliga skärmar skulle kunna ge en bättre ljudmiljö i dessa tätorter utan att de blir visuella barriärer. Utöver buller från järnvägen måste hänsyn tas till vibrationer vid planering intill järnvägar.

Även vad gäller vägtrafikbuller och buller från andra källor, som exempelvis industrier, transporter till verksamheter, lastning och lossning och platser för utomhuskonserter och fritidsaktiviteter, måste hänsyn tas vid detaljplanering.

Olycksrisker och säkerhet

Värden och hänsyn

När det gäller olycksrisker och säkerhet finns en mängd miljöaspekter att ta hänsyn till. För översiktsplanen begränsas bedömningen till trafikmiljöer och transportleder för farligt gods på vägar och järnvägar.

Riktlinjer i ÖP

Ställningstaganden om farligt gods

- Vid planering och lovgivande inom 150 meter från transportleder av farligt gods ska räddningstjänsten ges möjlighet att yttra sig särskilt för att avgöra om en riskanalys behöver göras. I den eventuella riskanalysen ska det framgå hur nära transportleden det är lämpligt att placera den aktuella bebyggelsen – och om det behövs särskilda skyddsåtgärder för att kunna uppföra bebyggelse på ett säkert sätt.

ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn

Samma områden som berörs av buller från de större vägarna och från järnvägen berörs av risker med transporter med farligt gods, så vid detaljplanering av dessa områden måste hänsyn tas till dessa risker.

Bedömning av ÖP-förslaget

I Sävsjö tätort ligger ett område för mångfunktionell bebyggelse i centrala Sävsjö och områden för verksamheter inom 150 meter från järnvägen. I Stockaryd bedöms alla planerade bebyggelseområden ligga minst cirka 150 meter från järnvägen. I Rörvik planeras för sammanhängande bostadsbebyggelse, mång-funktionell bebyggelse och område för verksamheter och industri inom 150 meter från järnvägen. I Vrigstad finns planerade områden för bostäder och verksamheter inom 150 meter från riksväg 30.

Föreslagna åtgärder och uppföljning

För järnvägen och de större vägarna är det en fördel att riskanalyser tas fram för dess sträckning förbi bebyggelsen i den befintliga miljön. Analysen bör tas fram i samarbete med väghållaren Trafikverket och räddningstjänsten. Vid nyplanering i närheten av transporter med farligt gods är det lättare att genomföra åtgärder som exempelvis avkörningsskydd och uppsamling av brandfarliga vätskor, men åtgärder för att minska risker är minst lika viktigt i den befintliga miljön.

Naturmiljö

Värden och hänsyn

Riksintressen för naturvård enligt 3 kap MB

Följande områden är av riksintresse för naturmiljö enligt 3 kap. 6 § MB.

Biskopsbo och Köpstad

Ett odlingslandskap med naturbetesmarker i form av öppen hagmark och träd- och buskbärande hagmark. Områdets värde bevaras genom fortsatt naturvårdsinriktad betesdrift och bör inte exploateras eller beskogas. Området är idag skyddat som Natura 2000-område.

Brunnstorpsmossen

Ett större mosaikartat system av sluttande och svagt välvda mosseytor. Området består av sluttande mosse, svagt välvd mosse och tjärn. Våtmarkernas värde bevaras bäst genom att området skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar, vid vattendrag och i kantzoner bör inte utföras. Delar av området utgörs av Hattens och Västermarkens naturreservat.

Gallakvarnså

Ett orört naturskogs- och våtmarksområde med kärr och mossar, där en liten del omfattar Sävsjö kommuns sydvästra del. Orördheten och den stora variationen av våtmarkstyper tillsammans med gammal urskogsartad skog ger särskilt höga naturvärden åt området. Området bör skyddas från exploatering och andra ingrepp som negativt kan påverka områdets karaktär. Området är idag skyddat som både Natura 2000-område och naturreservat.

Hjärtlandakärret med Ljungamossen

Ett artrikt översilningskärr med omväxlande fastmattor och mjukmattor med hög diversitet av ovanliga mossor. Trots stora ingrepp hyser området ett av länets största sammanhängande extremrikkärr. Våtmarkernas värde bevaras bäst genom att området skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar, vid vattendrag och i kantzoner bör inte utföras.

Komstad

Vid Komstad finns ett representativt och välbevarat odlingslandskap med slåtterkärr och naturbetesmarker i form av blandlövhage, öppen hagmark och ekhage. Områdets värde bevaras genom fortsatt naturvårdsinriktad betesdrift och

bör inte exploateras eller beskogas. En liten del av området utgörs av ett Natura 2000-område.

Linneåns mader

Våtmarken består av breda öppna kärrmader med mindre högmosseytor mot fastmarkskanten. Maden är tidvis översvämmad. Våtmarkernas värde bevaras bäst genom att området skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar, vid vattendrag och i kantzoner bör inte utföras.

Spjutamossen

Spjutamossen består till största delen av plana kärrytor omväxlande med svagt välvda mossar och barrsumpskog. Våtmarkernas värde bevaras bäst genom att området skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar, vid vattendrag och i kantzoner bör ej utföras.

Stora Skärsjön

Sjön är av limnologiskt intresse och har sedan länge utgör ett studieobjekt för limnologiska studier. Sjön har ingått i ett internationellt projekt. Stränderna är skogklädda och i nordost bergiga med branta stup. Sjöns värden bevaras genom att undvika avloppsutsläpp, vattenreglering, skogsavverkning eller exploatering utmed stränderna, utsläpp av vatten från diken och markavvattning, fiskodling samt åkerbruk fram till strandkanten.

Söndra

Ett odlingslandskap med öppen äng och naturbetesmarker i form av björkhage och öppen hagmark. Områdets värde bevaras genom fortsatt naturvårdsinriktad betesdrift och bör inte exploateras eller beskogas.

Trälsbomossen

Ett mosaikartat och mångformigt våtmarkskomplex bestående av sluttande och svagt välvda mossar, sumpskog och topogent kärr.

Skyddad natur

Områden eller objekt med särskilda naturvärden skyddas enligt 7 kap. MB och kan pekas ut som naturreservat, naturminne, biotopskyddsområde eller Natura 2000-område.

Hotade djur- och växtarter skyddas med stöd av bestämmelser i 8 kap. MB genom bestämmelser om skydd för biologisk mångfald och genom artskydds-förordningen (2017:845), med tillhörande bilagor i vilka hotade arter är listade.

Skyddsbestämmelsernas syfte är att skydda objektets eller områdets bevarande-värden från negativ påverkan, oavsett om planerad åtgärd innebär en direkt eller indirekt påverkan och utförs inom eller utanför det skyddade området.

För att påverka lagskyddade naturområden behövs särskilt tillstånd eller dispens av tillsynsmyndigheten, oftast länsstyrelsen.

Riksintresse för älvar och åar

Inom områdena får vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte utföras. Befintliga verksamheter får underhållas om det inte medför negativ miljöpåverkan. Eftersom avrinningsområdena omfattar en begränsad del av kommunen och eftersom kommunen ligger nära källflödena finns väldigt få vattenkraftverk inom områdena idag.

- Emån med tillhörande käll- och biflöden.
- Emåns avrinningsområde omfattar östra delen av Sävsjö kommun.
- Mörrumsån med tillhörande käll- och biflöden.
- Mörrumsåns avrinningsområde omfattar delar av södra Sävsjö kommun.

Natura 2000

Natura 2000-områden är av riksintresse. Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest skyddsvärda naturområden enligt 7 kap. 27 § MB. Nätverket styrs av två direktiv.

- Fågeldirektivet (79/409/EEG) och
- Art- och habitatdirektivet (92/43/EEG).

I direktiven listas fåglar, andra artgrupper samt naturtyper som anses vara mest hotade inom EU:s medlemsstater. I Sävsjö kommun finns följande nio Natura 2000-områden. Samtliga omfattas av Art- och habitatdirektivet (SCI) och Kråketorpsskogen dessutom av Fågeldirektivet (SPA).

<u>Björnhult</u>

Björnhult har mycket höga värden knutna till slåtterängar i låglandet och silikatgräsmarker.

Hallstenstorp
Hallstenstorp har mycket höga värden knutna till slåtterängar i låglandet och till naturtyperna stagg- och silikatgräsmarker.

Komstad
Komstad slåtterängar har mycket höga värden knutna till naturtypen högörts-ängar. Området präglas av en lång slåttertradition som gynnat en artrik flora av betydelse för den biologiska mångfalden.

Kråketorpsskogen
Kråketorpsskogen har mycket höga naturvärden knutna till våtmarken med dess olika naturmiljöer samt till fastmarksskog, och hela området har ett rikt fågelliv. Området utgör också ett riksintresse för naturvården och naturreservat.

Köpstad-Biskopsbo
Köpstad-Biskopsbo har mycket höga värden knutna till slåttermark och de olika typerna av betesmark (silikatgräsmarker, fuktängar, torra hedar). Området utgör också ett riksintresse för naturvård.

Ljunga-Mossaryd
Ljunga-Mossaryd har mycket höga värden knutna till rikkärr och den välbetade fuktängen. Kärret har nyttjats som slåttermark sedan långt tillbaka vilket gynnat en rik biologisk mångfald. Området utgörs också av Brunsekärrets naturreservat.

Nykulla
Nykulla har mycket höga värden knutna till de olika typerna av öppen betesmark (stagg-gräsmark, silikatgräsmark, torra hedar).

Vallsjön
Vallsjön har höga värden knutna till naturtypen näringsfattiga slättsjöar. Sjön har en artrik bottenfauna och ett rikt fågelliv.

Övingen
Övingen är en så kallad ävjestrandsjö med artrik fiskfauna och god vattenkvalitet.

Naturreservat
Ett mark- eller vattenområde får förklaras som naturreservat om det behövs för att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

I Sävsjö kommun finns följande naturreservat.

Hatten
Området består av naturskog med varierande bestånd gällande trädslag, från gamla granar och tallar på höjderna i området till lövskogar i vissa delar av området.

Västemarken
Västermarken utgörs av orörd naturskog strax nordost om naturreservatet Hatten.

Rönnbergen
Rönnbergen utgörs av en uppemot hundra år gammal granskog med enstaka inslag av tallsumpskog.

Brunnsekärret
Det utmärkande för området är att Kung Karls spira växer på denna plats och att detta är den sydligaste platsen där växten förekommer. Det som gör just Brunnsekärret till en lämplig plats för Kung Karls spira är det sluttande område där grundvattnet tränger fram och gör marken sank. Området är även Natura 2000-område.

Kråketorpsskogen
Kråketorpsskogen har mycket höga naturvärden knutna till våtmarken med dess olika naturmiljöer samt till fastmarksskog, och hela området har ett rikt fågelliv. Området utgör också ett riksintresse för naturvården och Natura 2000-områden.

Brunnstorpsmossen
Naturen i Brunnstorpsmossen utgörs till stor del av naturskogsartad barrskog samt öppna och tallbevuxna myrmarker.

Biotopskyddsområde
Biotopskyddsområden är mindre mark- och vattenområden med höga naturvärden. Dessa områden bidrar till att bevara miljöer med höga naturvärden och är skyddade enligt miljöbalken. Det vanligaste är att Skogsstyrelsen ansvarar för detta naturskydd på skogsmark men även kommuner kan bilda biotopskyddsområden.

Det finns sex områden i Sävsjö kommun som är skyddade som biotopskyddsområde.

Naturvårdsavtal
Naturvårdsavtal är frivilliga avtal som kan tecknas mellan länsstyrelsen eller Skogsstyrelsen och markägare. Ambitionen ska vara att områdets naturvärden ska bevaras och utvecklas på lång sikt. Naturvårdsavtal kan tecknas för olika miljöer, som till exempel skog, limniska och marina miljöer, odlingslandskap och våt marker. Dessutom kan naturvårdsavtal användas för att bevara hotade arter.

Det finns fem områden i Sävsjö kommun med naturvårdsavtal.

Naturminne

Särpräglade naturföremål som stora träd, flyttblock eller jättegrytor kan skyddas som naturminne.

I Sävsjö kommun finns det inga utpekade naturminnen.

Generellt biotopskydd

Så kallat generellt biotopskydd (miljöbalken 7 kap 11 §) utgörs av vissa små biotoper som är skyddade som biotopskyddsområden i hela landet. Dessa biotoper finns i de flesta fall i jordbrukslandskapet och har minskat starkt till följd av effektiv markanvändning. De kvarvarande biotoperna utgör värdefulla livsmiljöer för växt- och djurarter i ett i övrigt påverkat landskap.

Följande biotoptyper är skyddade i hela landet:

- Allé
- Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark
- Odlingsröse i jordbruksmark
- Pilevall
- Småvatten och våtmark i jordbruksmark
- Stenmur i jordbruksmark
- Åkerholme

Hotade arter

Hotade arter skyddas med stöd av 8 kap. MB och artskyddsförordningen (2017:845). Artskyddsbestämmelserna är en förbudslagstiftning som kan innebära förbud mot vissa åtgärder om de riskerar att påverka arter som listats i artskyddsförordningens bilagor. Det är artens bevarandestatus som är den viktiga frågan och inte en viss ökad risk för enstaka exemplar av arten, såvida inte påverkan är avsiktlig. Fridlysning är en del av denna förbudslagstiftning och regleras i förordningens bilaga 1.

Det är viktigt att hantera artskyddsfrågan tidigt i miljöbedömningen i samband med framtagandet av planer, program eller planering för verksamheter och åtgärder. Om frågan om skyddade arter behandlas tidigt i planerings- och prövningsprocesser kan det säkerställas att det finns möjlighet att bedöma om den planerade åtgärden är lämplig, samt om det är möjligt att vidta tillräckliga skyddsåtgärder och försiktighetsmått för att planen, programmet eller åtgärden kommer kunna godkännas.

- I första hand bör lokaler med skyddade arter undvikas.
- I andra hand ska åtgärder genomföras för att helt ta bort eller åtminstone minska negativa effekter för de skyddade arterna.

I de fall kriterierna för artskyddsförordningens 4 och 7, 14 §§ uppfylls, kan i vissa fall dispens erhållas av länsstyrelsen. Dock ska skälen till dispens bedömas restriktivt.

Övrig värdefull natur

Nyckelbiotoper

En nyckelbiotop är ett område med särskilt värdefull natur som består av en speciell naturtyp som utgör livsmiljö för många olika arter av växter och djur. Områdenas historia, artinnehåll, kvalitéerna hos nyckelelementen och strukturer vägs samman för att ett område ska bedömas lämpligt som nyckelbiotop. Nyckelbiotoper brukar utmärkas av flera olika inslag, så som mycket död ved, gamla träd, mossklädda stenar och liknande. Nyckelbiotoper är ofta resterna av den tidigare naturen på platsen som lämnats efter att resten av landskapet övergått till produktiv skogsbruksmark. Nyckelbiotoperna är ofta hem för rödlistade arter, vilket gör nyckelbiotoperna ännu viktigare.

Det finns flera nyckelbiotoper i kommunen.

Naturvärden och sumpskogar

Dessa områden pekas ut av Skogsstyrelsen inom skogsmark.

Det finns flera av utpekade sumpskogar och områden med naturvärden i kommunen.

Våtmarksinventeringen

Områden som ingår i den nationella våtmarksinventeringen.

Det finns ett stort antal våtmarker i kommunen.

Utpekad naturmiljö i ÖP2000 och ÖP12.

Lundholmen

Slättsjöar och våtmarker omgärdat av odlingslandskap. Området har höga naturvärden.

Linnesjön

En sjö med god vattenkvalitet som bör skyddas för att inte riskera att få försämrad vattenkvalitet.

Sävsjö trädgård

Ett koncept med vackra parkmiljöer i kommunens tätorter.

Stora opåverkade områden

Stora opåverkade områden är sådana områden som i ingen eller i väldigt begränsad omfattning berörs av mänskliga ingrepp. Enligt 3 kap. 2§ i miljöbalken ska sådana områden även fortsättningsvis skyddas från omfattande påverkan från mänsklig aktivitet, så som anläggande av vältrafikerad infrastruktur, stora exploateringar eller andra ingrepp som skulle medföra omfattande påverkan på naturen inom området. Stora opåverkade områden behöver spridningskorridorer till andra naturområden för att på bästa sätt gynna sina bestånd av flora och fauna.

I Sävsjö kommun finns följande stora opåverkade områden.

Hultsjö- Ramkvilla- Södra Solberga

Ett stort opåverkat område som sträcker sig från sydöstra delen av Sävsjö kommun och österut genom Vetlanda, Växjö och Uppvidinge kommuner.

Almesåkra- Bringetofta- Hylletofta

Ett område i kommunens norra del. Det opåverkade området sträcker sig norrut in i Nässjö kommun.

Riktlinjer i ÖP

Riksintresse för natur enligt 3 kap MB

- Sävsjö kommun ställer sig bakom riksintressena och agerar för bevarande genom att följa de förutsättningar för bevarande som beskrivs av naturvårdsverket.
- Om några av riksintresseanspråken skulle tas bort eller ändras ska områdena fortsatt beaktas som kommunala intressen för naturmiljö.
- Ingen exploatering är lämplig i något av riksintresseområdena för naturvård. Befintlig bebyggelse inom områdena ska få möjlighet att bygga ut om utbyggnaden inte hotar riksintressets värden.
- Sävsjö kommun anser att även Lundholmen bör utgöra riksintresse för naturmiljö (viktigt med försiktighet utifrån behov av förbifart för väg 30).

Skyddad natur

Riksintresse för älvar och åar och Natura 2000

Sävsjö kommun ställer sig bakom riksintressena.

Övrig skyddad natur

Det ligger i kommunens intresse att bevara sådan natur som är utpekad som särskilt värdefull eftersom dessa områden bland annat bidrar till biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Övrig värdefull natur

Lundholmen

Sävsjö kommun ska främja en utveckling av Lundholmen med naturmiljöns egna villkor som grund.

Linnesjön

Sjöns värden bevaras genom att undvika avloppsutsläpp, vattenreglering eller exploatering utmed stränderna.

Sävsjö trädgård

Konceptet Sävsjö trädgård ska utvecklas för att bidra till positiva biologiska mervärden i form av fördelar för pollinatörer och den biologiska mångfalden.

Stora opåverkade områden

Inom de stora opåverkade områdena är det inte lämpligt med nyetableringar av större anläggningar eller verksamheter som kan ha betydande negativ inverkan på landskapsbilden, är mycket miljöstörande eller bidrar till en fragmentarisering av landskapet.

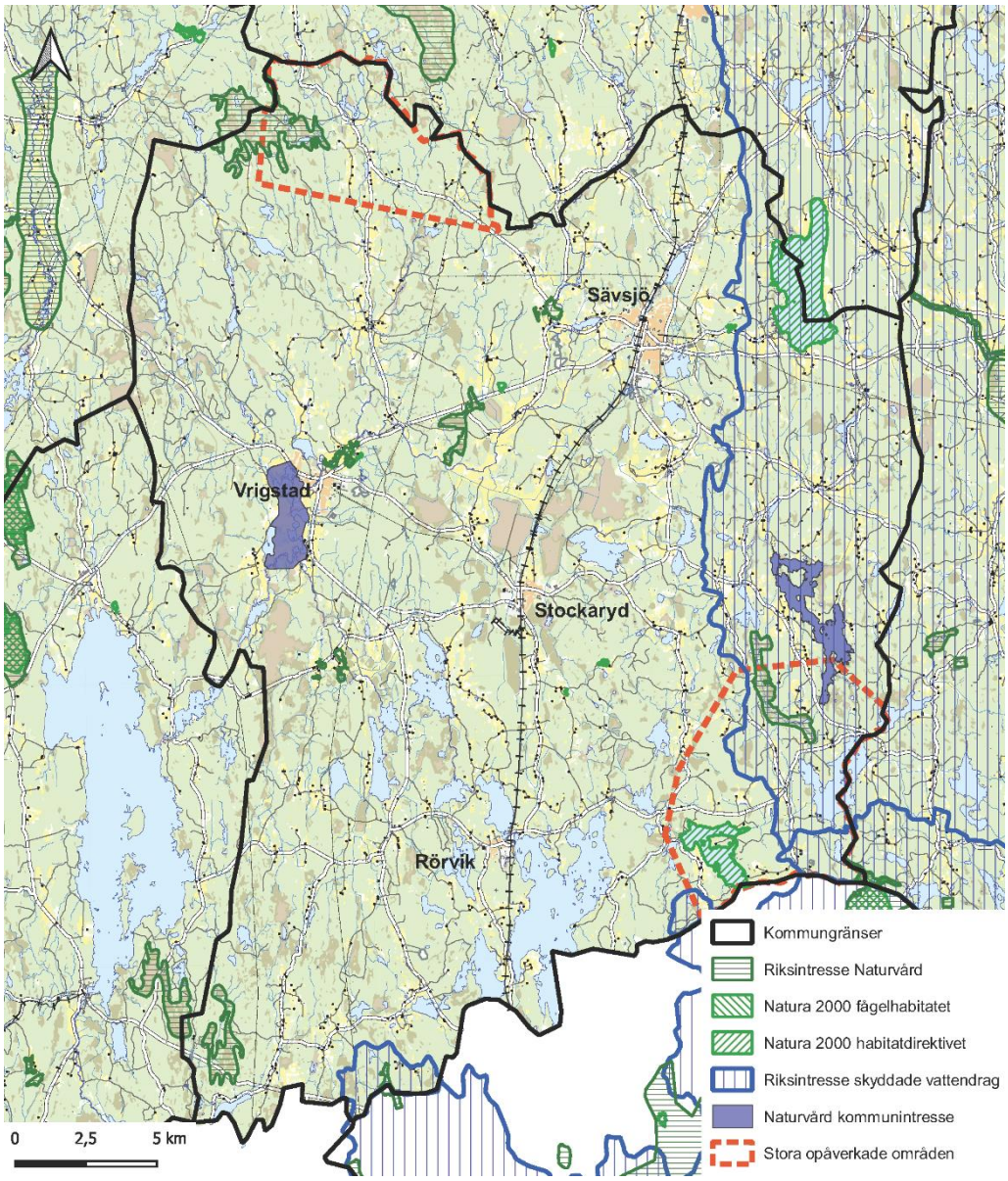

Figur 11 Särskilt värdefull naturmiljö i Sävsjö kommun. Vissa typer av områden visas endast på figurerna 12-15 på grund av att de är så många och så små.

ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn

Sävsjö

Genom området Tällevad går en mindre bäck som pekas ut som naturområde i ÖP-förslaget. Tanken är att bäcken fortsatt ska få rinna i sin naturliga sträckning och att bostadsbebyggelsen tar hänsyn till bäcken. I figuren nedan visas särskilt utpekad naturmiljö kring Sävsjö.

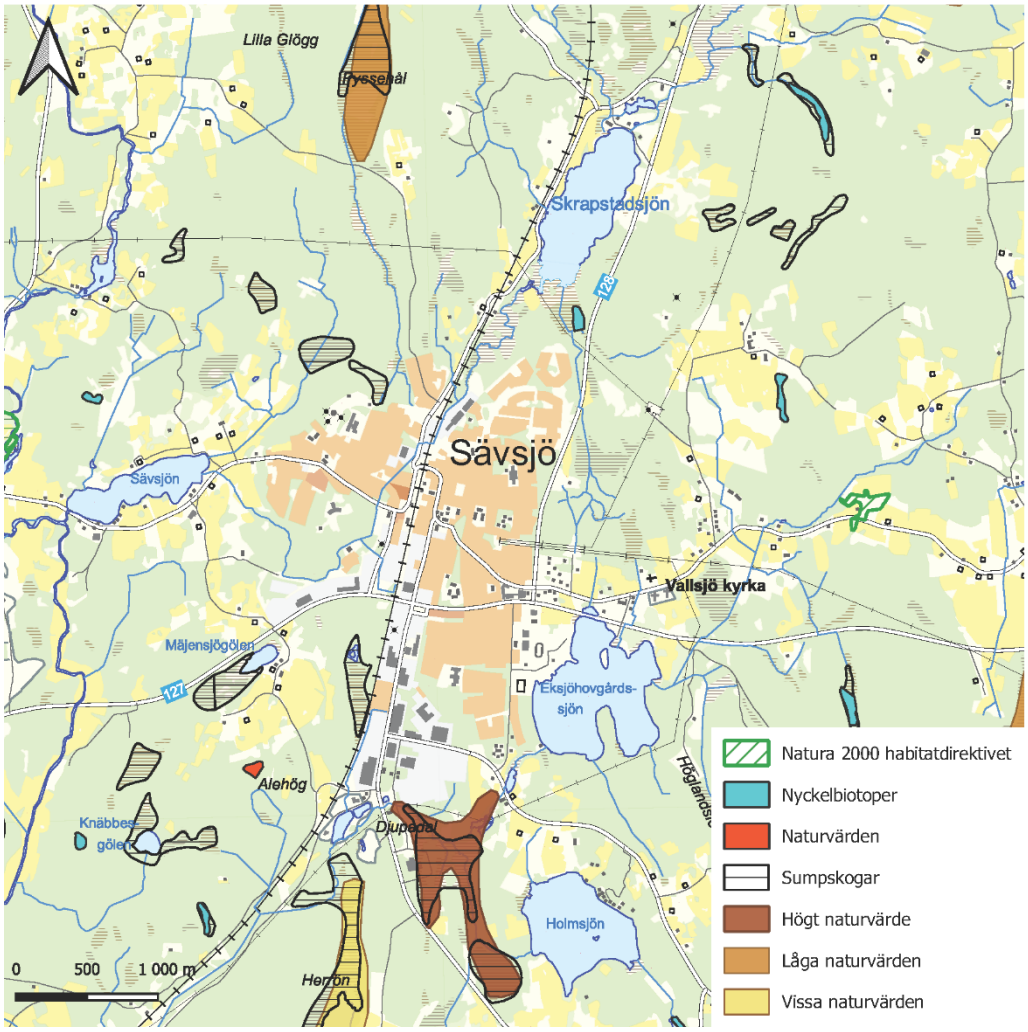

Figur 12 Särskilt värdefull naturmiljö kring Sävsjö tätort. Nyckelbiotoper, naturvärden och sumpskogar är utpekade av Skogsstyrelsen.

Vrigstad

Vid planeringen av nya bostäder har hänsyn tagits till den värdefulla naturmiljö som redovisas i figuren nedan. Tidigare fanns planer på en förbifart förbi Vrigstad som påverkade värdefull natur men förslaget togs bort efter samrådet.

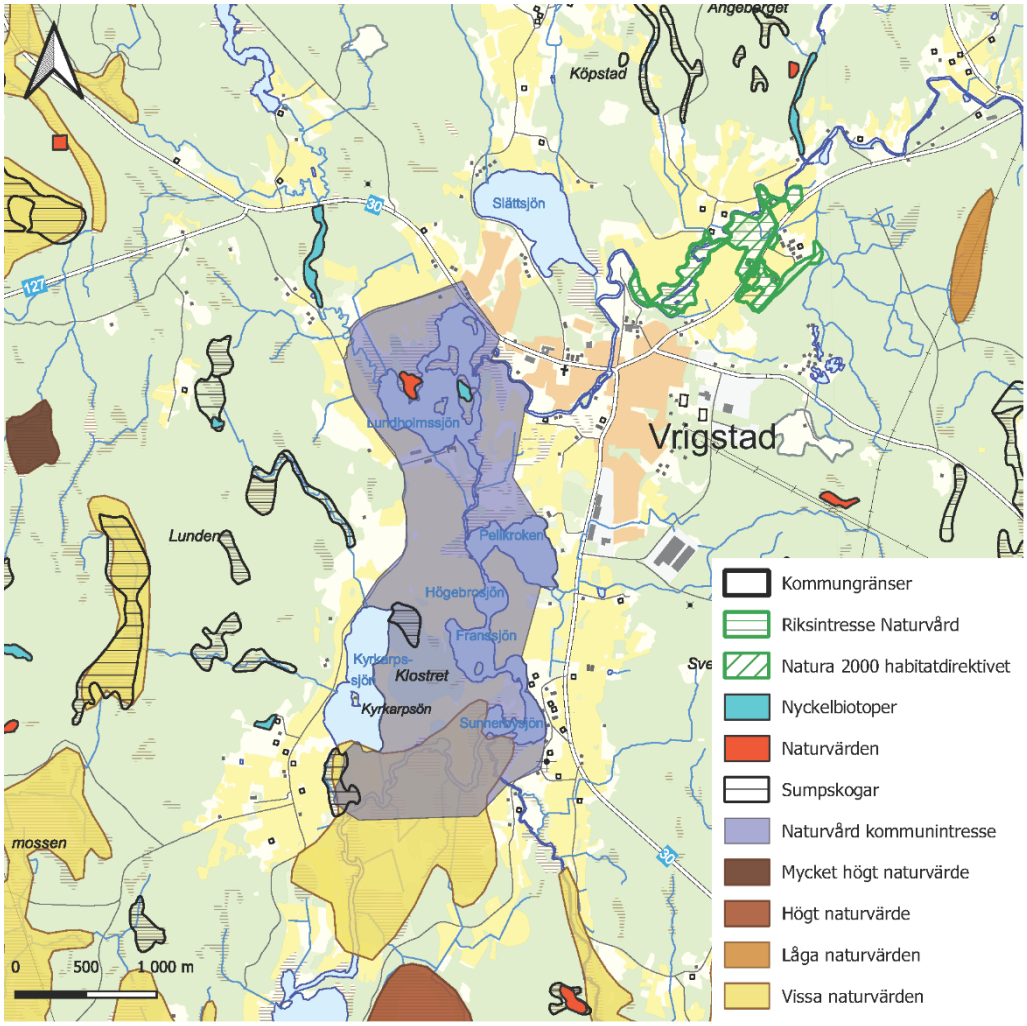

Figur 13 Särskilt värdefull naturmiljö i Vrigstad. Nyckelbiotoper, naturvärden och sumpskogar är utpekade av Skogsstyrelsen.

Stockaryd

Stora delar av området ligger på Kolsmad som är ett våtmarksområde med sumpskog och runt omkring Stockarydsterminalen finns våtmarker och sumpskogar som har höga naturvärden och som är viktiga att hantera på ett varsamt sätt. Det stora markanspråket innebär att det kan uppkomma behov av gröna korridorer för att inte fragmentisera naturområden för mycket.

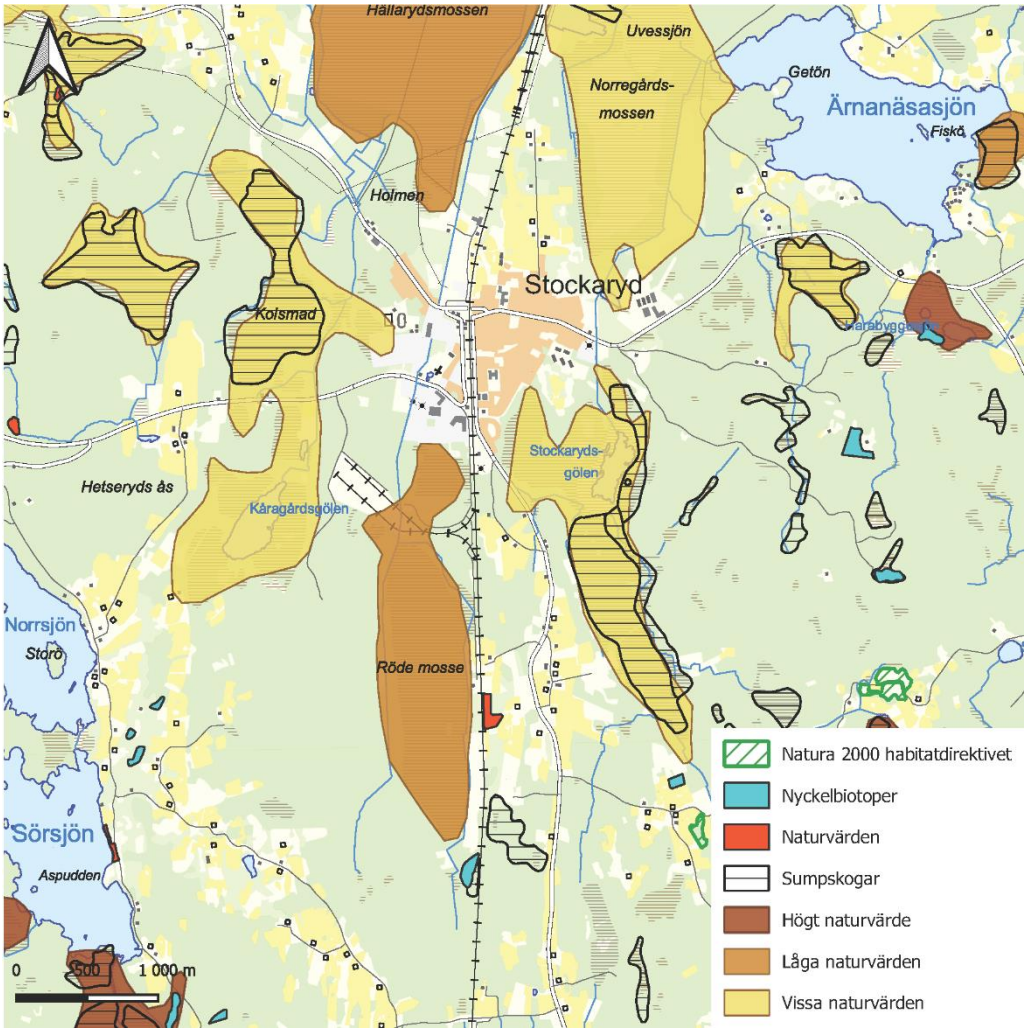

Figur 14 Särskilt värdefull naturmiljö kring Stockaryd. Nyckelbiotoper, naturvärden och sumpskogar är utpekade av Skogsstyrelsen.

Rörvik

Sjöarna kring Rörvik är av kommunalt intresse för friluftslivet och här finns flera utpekade LIS-områden. Efter samrådet har de flesta LIS-områdena i Rörvik justerats. Se under kapitlen *Friluftsliv och rekreation* samt *Strandskydd och LIS*.

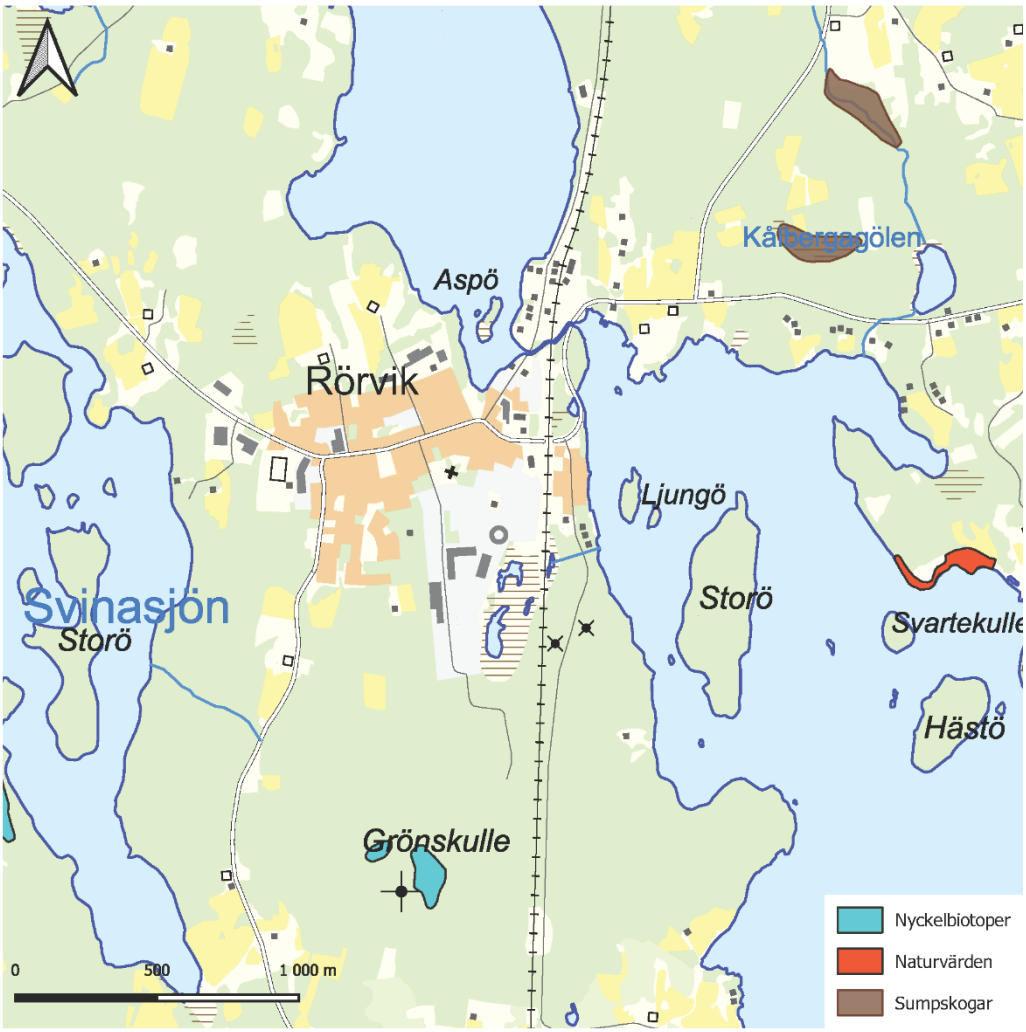

Figur 15 Särskilt värdefull naturmiljö kring Rörvik. Nyckelbiotoper, naturvärden och sumpskogar är utpekade av Skogsstyrelsen.

Bedömning av ÖP-förslaget

Miljöpåverkan på naturmiljön omfattar påverkan på förutsättningar för biologisk mångfald och bedöms utifrån barriäreffekter och intrång på naturmiljöer.

Riksintresse för natur enligt 3 kap MKB

Inget av riksintresseområdena för naturvård i Sävsjö kommun berörs i sin yta av utpekade exploateringsområden i ÖP-förslaget.

Skyddad natur

Natura 2000

Inget Natura 2000-områden i kommunen berörs direkt av ÖP-förslaget.

Naturreservat

Inget av naturreservaten i kommunen riskerar att påverkas av ÖP-förslaget.

Biotopskyddsområde

Inget biotopskyddsområde riskerar att påverkas av ÖP-förslaget.

Naturvårdsavtal

Inget område med naturvårdsavtal riskerar att påverkas av ÖP-förslaget.

Generellt biotopskydd

Vid kommande detaljplanering behöver det utredas om och hur områden med generellt biotopskydd riskerar att påverkas.

Hotade arter

Vid kommande detaljplanering behöver det utredas om och hur hotade arter riskerar att påverkas. Om de riskerar att påverkas krävs ett dispensförfarande.

Det är viktigt att hantera artskyddsfrågan tidigt i miljöbedömningen i samband med framtagandet av planer, program eller planering för verksamheter och åtgärder. Om frågan om skyddade arter behandlas tidigt i planerings- och prövningsprocesser kan det säkerställas att det finns möjlighet att bedöma om den planerade åtgärden är lämplig, samt om det är möjligt att vidta tillräckliga skydds-åtgärder och försiktighetsmått som gör att planen, programmet eller åtgärden kommer att kunna godkännas.

Övrig värdefull natur

Nyckelbiotoper

Ingen nyckelbiotop riskerar att påverkas av ÖP-förslaget.

Sumpskogar och naturvärden

Ett planerat nytt verksamhetsområde i Sävsjö berör en sumpskog i sydvästra delen av Sävsjö intill järnvägen.

Intill ett LIS-område vid Allgunnen öster om Rörvik finns ett område med naturvärden utpekat av Skogsstyrelsen, se figur 15 nedan.

Våtmarksinventeringen

I Stockaryd berör två planerade områden för bostäder våtmarksområden med ett visst naturvärde. De planerade utökningen av Stockarydsterminalen berör våtmarksområde med ett visst naturvärde.

Kommunalt intresse för naturvård

Inget kommunalt intresse för naturvård berörs av ÖP-förslaget.

Föreslagna åtgärder och uppföljning

Kommunens ställningstagande är att en naturvärdesinventering bör genomföras för naturen kring tätorterna, vilket är positivt. När värdefulla naturområden berörs, som exempelvis sumpskogar och våtmarksområden bör alternativa lokaliseringar alltid övervägas. Våtmarker har inte alltid ett tydligt rekreationsvärde men de är mycket värdefulla för den biologiska mångfalden och för ekossystemtjänster. Dess rekreativa värde kan ofta utvecklas genom exempelvis fågeltorn och spänger under förutsättning att djurlivet inte påverkas negativt.

Strandskydd och LIS

Värden och hänsyn

Strandskyddet är till för att värna växt- och djurlivet och den biologiska mångfalden samtidigt som det ska tillgängliggöra strandzoner för allmänheten. Det generella strandskyddet gäller vid hav, sjöar och vattendrag i hela landet, enligt 7 kap. 13 § MB. Det omfattar land- och vattenområden 100 meter på land och 100 meter ut i vattnet från strandlinjen vid normalvattenstånd. Länsstyrelsen kan för vissa vatten besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter.

Strandskyddet i sig utgör inte ett absolut hinder mot exploateringar. En bedömning måste dock göras i varje enskilt fall huruvida åtgärden är förenlig med strandskyddets syften och om det finns särskilda skäl för att upphäva strandskyddet eller medge dispens från det. I samband med upphävandet av strandskyddet görs en bedömning om intresset för den planerade åtgärden på den aktuella platsen väger tyngre än strandskyddets syften. Vilka särskilda skäl som kan göras gällande vid upphävande eller dispens från strandskyddet redovisas i 7 kap. 18 c – d §§ MB.

Riktlinjer i ÖP

Landsbygdsutveckling i strandnära läge förkortas LIS och regleras i miljöbalken 7 kap. 18d-e§ och plan- och bygglagen 3 kap. 5 §. Syftet med LIS är att möjliggöra bebyggelse i attraktiva lägen på landsbygden i strandskyddade områden för att bidra till landsbygdens utveckling. Områden som är lämpliga för LIS pekas ut i översiktsplanen och prövas sedan i samband med bygglov eller detaljplan.

De kriterier som fastställdes i kommunens översiktsplan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen från 2011 har konkretiserats här och den gamla översiktsplanen blir i och med att den här översiktsplanen vinner laga kraft inaktuell.

Ställningstaganden i form av kriterier för att peka ut LIS-områden
För att ett område ska bedömas som lämpligt för landsbygdsutveckling i strandnära läge krävs att följande kriterier uppfylls:

- Området är inte skyddat enligt sjunde kapitlet i miljöbalken (strandskyddade områden och vattenskyddsområden undantaget).
- Området består inte av brukningsvärd åker- eller betesmark.
- Området tillhör inte ett storstadsområde, länscentra eller tätort med liten tillgång till orörda stränder.
- Området ligger i närheten av befintlig infrastruktur såsom vägar, kollektivtrafik och service.

- Området har en liten betydelse för strandskyddets syften – i synnerhet i närheten av tätorter.
- Det strandnära läget ska ge fördelar för markanvändningen – det kan handla om campingar som använder sjön som en del av sin verksamhet eller att strandnära lägen för bostäder skapar en ökad attraktivitet.
- Området ska på sikt ge positiva effekter för landsbygden genom att till exempel ge sysselsättningseffekter eller bidra till upprätthållande av service.
- För att bostäder i strandnära lägen ska kunna ge förutsättningar för att upprätthålla service bör dessa ligga inom tjugo minuter med cykel från närmaste tätort eller tio minuter med cykel från busshållplats varifrån det går att ta sig till någon av tätorterna.
- För att verksamheter i strandnära lägen ska kunna ge förutsättningar för att skapa sysselsättningseffekter inom besöksnäringen kan dessa ligga inom hela kommunens gränser. De bör dock inte placeras inom två kilometer från närmaste tätort för att säkerställa allmänhetens tillgång till stränderna.

Även områden som inte är direkt utpekade i översiktsplanen kan komma att bli aktuella som områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Dessa ska då föregås av en översiktlig inventering och detaljplanearbete.

Ställningstaganden vid planering och byggande i LIS-områden

- Vid ny bebyggelse i områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen ska fri passage om minst 30 meter lämnas utmed stranden.
- Vid ny bebyggelse i områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen ska hållbara vatten- och avloppslösningar användas. I de fall där det är möjligt och rimligt att koppla på till allmänna vatten- och avloppssystem ska det göras.
- Anslutningar till befintliga trafikinfrastruktur ska eftersträvas framför nyanläggning.
- Anläggningar i form av småbåtshamnar eller bryggor ska inom områdena vara allmänt tillgängliga och gemensamma.
- Befintlig vegetation längs strandlinjen bör bevaras av hänsyn till naturvärden.
- Utmed de sjöar som omfattas av flera LIS-områden ska dessa ses som möjliga alternativ till lokaliseringar där det inte nödvändigtvis är lämpligt att utveckla alla LIS-områden. Bedömningen om lämplighet ska göras från fall till fall beroende på vilken typ av utveckling som skett utmed sjöns stränder.

ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn

Sävsjötrakten

Holmsjön

Området ligger inom cykelavstånd till både Sävsjö och till busshållplats i Hjärtlanda. Strandområdet är inte ett viktigt område för det tätortsnära friluftslivet. Lämpligt för bostäder.

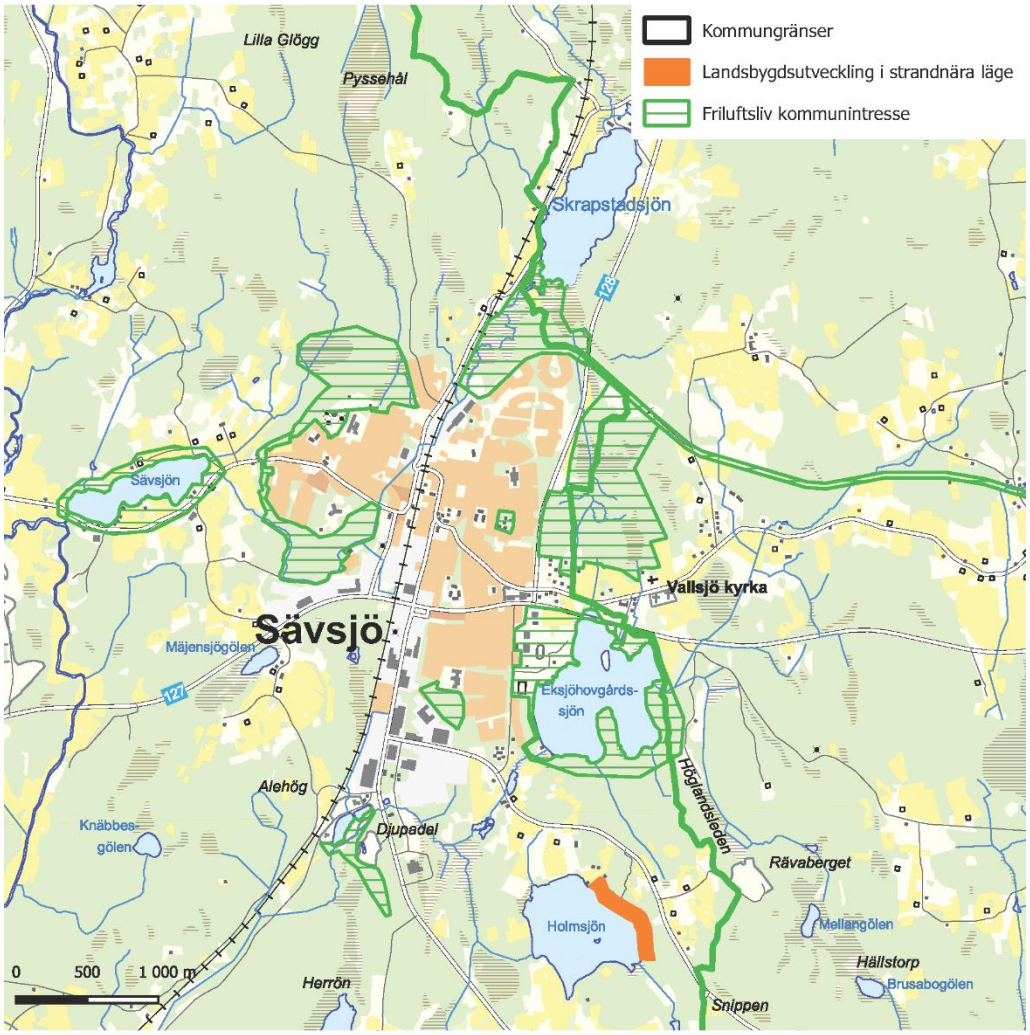

Figur 16 LIS-områden i Sävsjötrakten.

Vrigstadstrakten

Efter samrådet har ett område lagts till vid Bodaån.

Slättsjön

Två områden i norra Vrigstad. Sjön har kvaliteter för det tätortsnära friluftslivet – därför är det extra viktigt att säkerställa möjligheten till en promenadslinga runt sjön. Lämpligt för bostäder. Området har justerats efter samrådet.

Vrigstadsån uppströms Vrigstad

Område utmed Vrigstadsån nordost om Vrigstad. Området ligger i närheten av busshållplats och väg 127 som går mellan Vrigstad och Sävsjö. Området är lämpligt för bostäder eller besöksnäringsverksamhet.

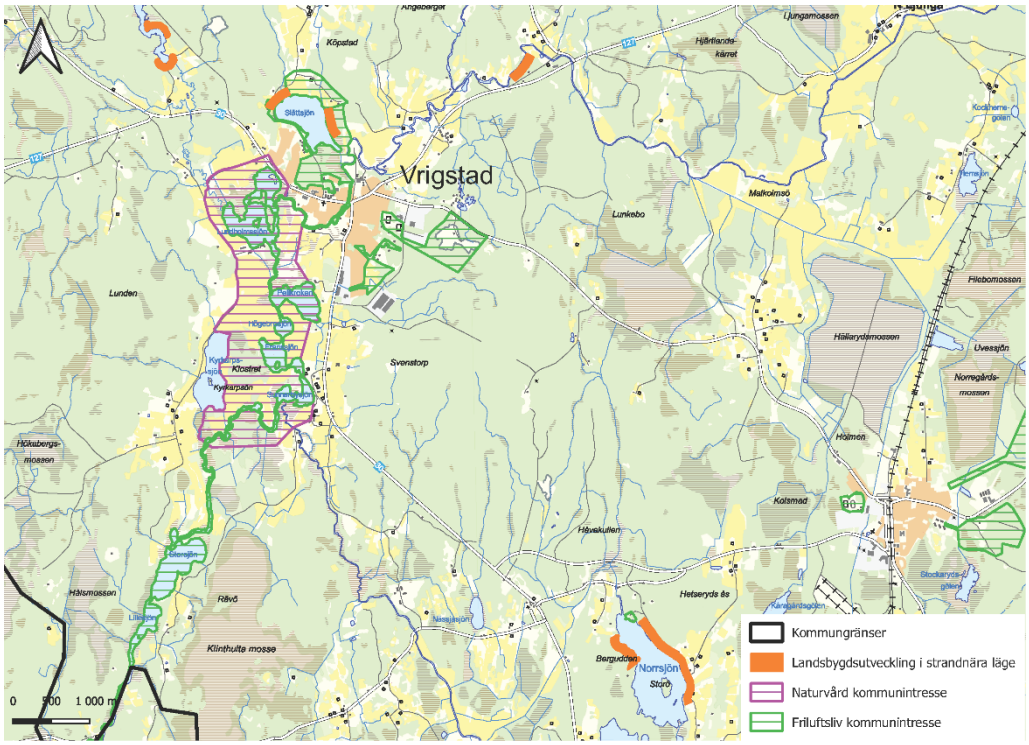

Figur 17 LIS-områden i Vrigstadtrakten och väster om Stockaryd. Nordväst om Vrigstad har det tillkommit två LIS-områden vid Bodaån efter samrådet.

Väster och öster om Stockaryd

Efter samrådet har områdena vid Linnesjön och Hultsjön tagits bort.

Norrsjön vid Västerkvarn

Två områden väster om Stockaryd. Gång- och cykelväg finns till Stockaryd och Nya Hjälmseryd där det idag finns pendlarparkering och busshållplats. Området är lämpligt för bostäder eller besöksnäringsverksamhet. Området har justerats efter samrådet.

Ärnanäsasjön

Området ligger cirka tre kilometer från Stockaryd och är lämpligt för bostäder och besöksnäringsverksamhet. Ärnanäsasjön är dricksvattentäkt för Stockaryd och området är inte lämpligt för ny bebyggelse förrän Stockaryds dricksvattenförsörjning har säkrats från annat håll genom överföringsledning. Området har justerats efter samrådet.

Norrsjön vid samt Björnskogssjön

I väster finns Björnskog där en pendlarparkering är på gång och där en busshållplats finns. Området är lämpligt för bostäder och besöksnäringsverksamhet. Efter samrådet har ett område lagts till vid Brunseryds kvarn norr om Norrsjön.

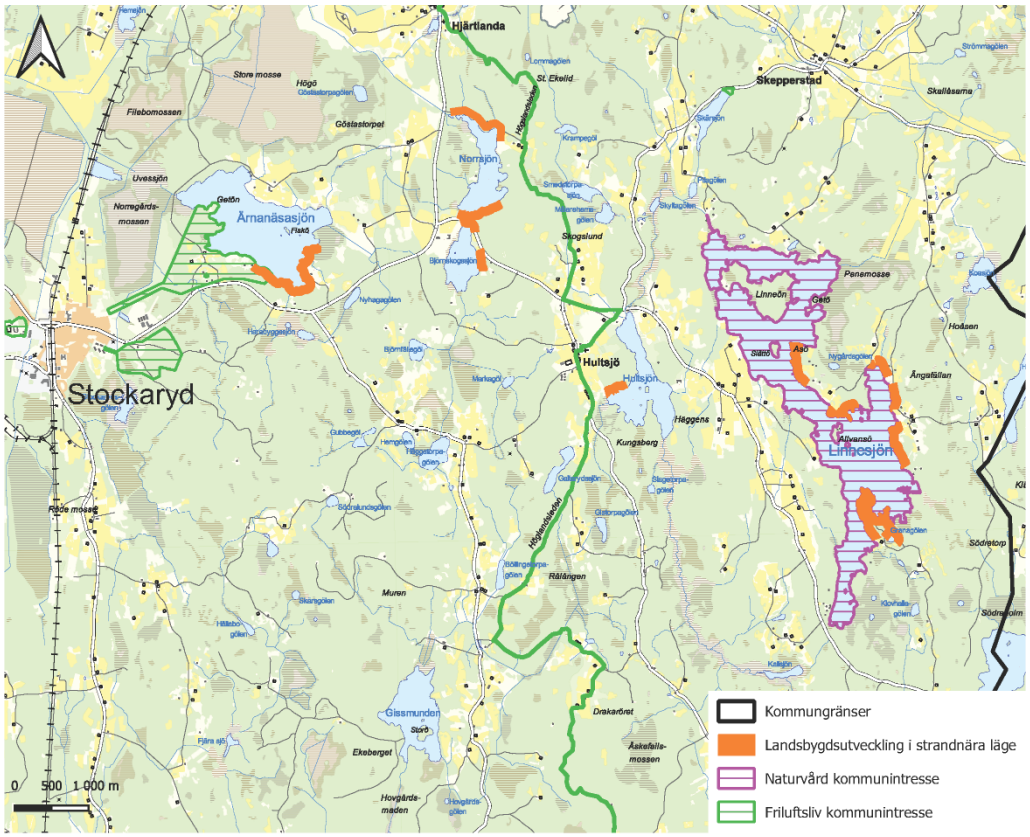

Figur 18 LIS-områden öster om Stockaryd. Efter samrådet har det tillkommit ett LIS-område norr om Norrsjön vid Brunseryds kvarn. LIS-områden vid Hultsjön och Linnesjön togs bort efter samrådet.

Rörvikstrakten

Efter samrådet har ett område vid *Rydasjön* nordväst om Rörvik lagts till.

Hillen

Flera områden norr om Rörvik är lämpliga för bostäder. Området Oset är ianspråktaget sedan tidigare och en exploatering av området skulle kunna stärka allmänhetens tillgång till strandområdet. Området har justerats efter samrådet.

Svinasjön

Området är lämpligt för bostäder.

Nordvästra Allgunnen

Flera områden vid Sjövik och Repanäs. Gång- och cykelväg finns till Rörvik. Områdena är lämpliga för bostäder. Den här delen av sjön omfattar vatten-skyddsområde och därför är det viktigt att säkerställa allmän vatten- och avloppsförsörjning i samband med utveckling här.

Övriga Allgunnen

Områdena ligger utanför vattenskyddsområdet för sjön och är lämpliga för både utveckling av besöksnäringsverksamhet och bostäder.

Furusjön

Väg 744 löper längs området, vilket innebär att trafikinfrastrukturen inte behöver byggas ut nämnvärt. Området ligger mer än fem kilometer från Rörvik och är lämpligt för utveckling av besöksnäringsverksamhet.

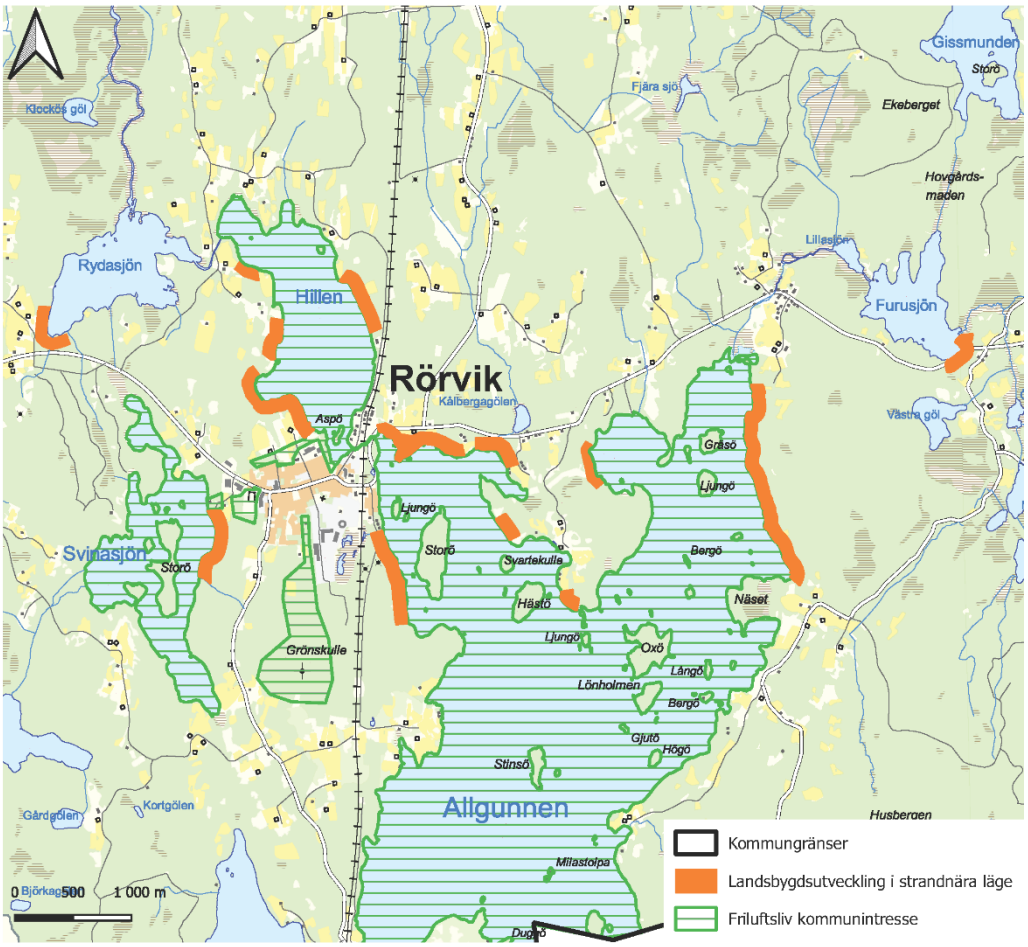

Figur 19 LIS-områden i Rörvikstrakten. Vid Rydasjön nordväst om Rörvik har det tillkommit ett LIS-område efter samrådet.

Bedömning av ÖP-förslaget

Utmed de sjöar som omfattas av flera LIS-områden anger kommunens ställningstagande att områdena ska ses som möjliga alternativ till lokaliseringar där det inte nödvändigtvis är lämpligt att utveckla alla LIS-områden. Bedömningen om lämplighet ska göras från fall till fall beroende på vilken typ av utveckling som skett utmed sjöns stränder. I detaljplaneringen för dessa områden ingår att ta de hänsyn som behövs vad gäller bland annat naturvärden och rekreationsintressen inklusive tillgänglighet till stränderna. ÖP-förslagets LIS-områden bedöms uppfylla de kriterier och ställningstaganden som kommunen satt upp för LIS-områden.

Föreslagna LIS-områden bedöms eventuellt kunna komma i konflikt med rekreationsvärden i Vrigstad och Rörvik. Intill ett av LIS-områdena i Rörvik finns ett område med naturvärden utpekat av Skogsstyrelsen, se figur 15 ovan.

Flera områden som lämpliga för besöksverksamhet har tidigare pekats ut vid Linnesjön som är av kommunalt intresse för naturvården, men efter samrådet har dessa tagits bort.

Föreslagna åtgärder och uppföljning

ÖP:n innehåller bra kriterier och ställningstaganden samt analyser för respektive LIS-område, vilket är ett bra underlag för kommande detaljplanering av dessa områden. I samband med detaljplaneringen kommer olika aspekter att vägas in och intressen att vägas mot varandra, vilket gör att alla LIS-områden kanske inte är möjliga att exploatera. I Rörvik ligger några av LIS-områdena nära järnvägen så för dessa områden är det även viktigt att ta hänsyn till järnvägsbuller och risker med transporter med farligt gods.

Efter att ÖP:n antagits kommer kommunen ta fram en planeringsstrategi med kommunens prioriteringar gällande kommande samhällsbyggnadsprojekt, vilket är positivt. Om det är möjligt kan det vara en fördel att ta fram en prioritering och en bedömning av risker och möjligheter för LIS-områden utifrån olika aspekter, vilket kan vara till nytta för privata aktörer som ofta är de som driver exploateringsprojekt inom LIS-områden.

Förorenade områden

Värden och hänsyn

Bedömningen handlar om risker eller olägenheter från förorenade områden.

ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn

Sävsjö

Områdena Håkanstorp och Sanatorieskolgen berörs av att det kan finnas föroreningar inom området för den gamla skyttebanan, vilket behöver utredas i detaljplaneskedet. Inom Sävsjö centrum finns ett flertal fastigheter med misstänkta föroreningar. Vid omvandling behöver föroreningssituationen utredas.

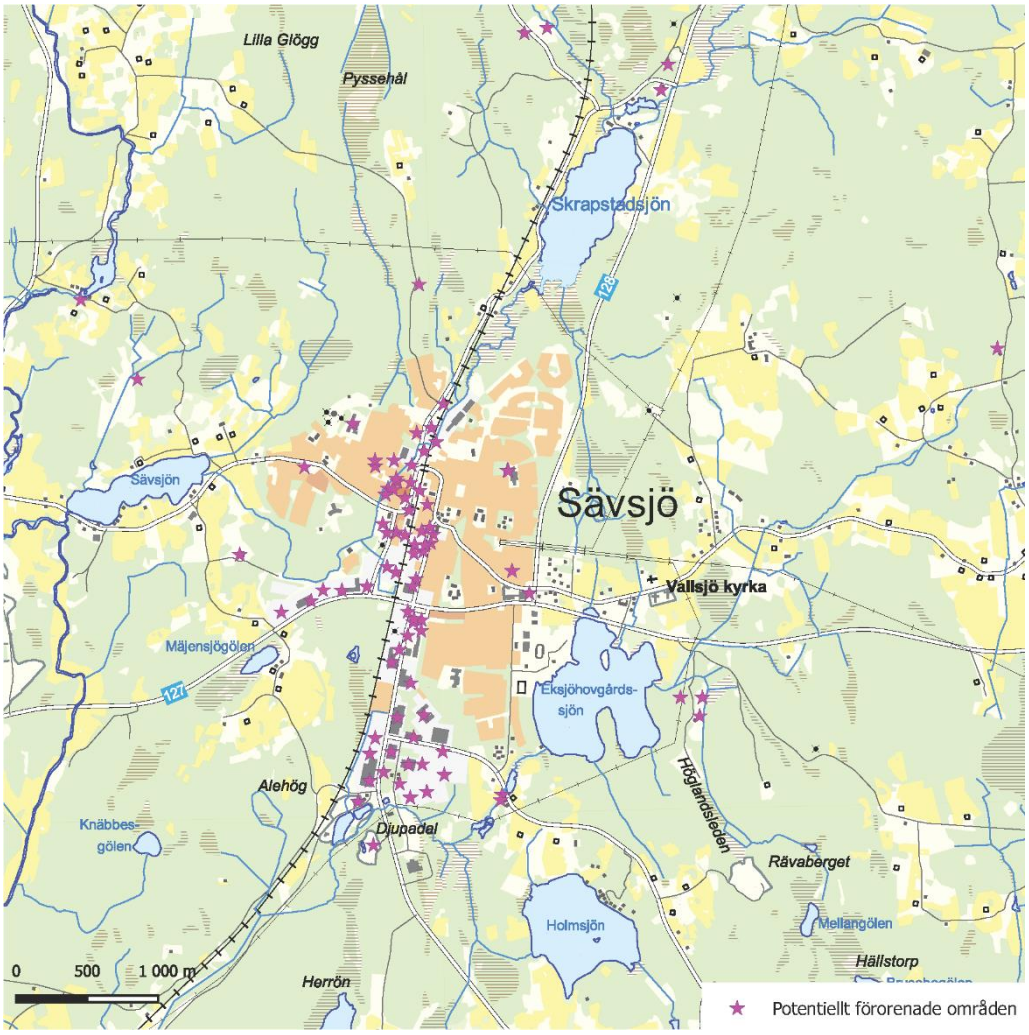

Figur 20 Potentiellt förorenade områden i och kring Sävsjö tätort.

Vrigstad

För området Ingemarsvägen kan det finnas risk för föroreningar från en gammal glashytta, vilket behöver utredas vidare. Inom delar av området Söder om marknadsplatsen finns risk för förorenad mark från tidigare verksamheter, vilket hanteras i detaljplanearbetet.

Inom området Gamla macken fanns tidigare en bensinmack. En sanering har genomförts på platsen och inga kända föroreningar finns kvar.

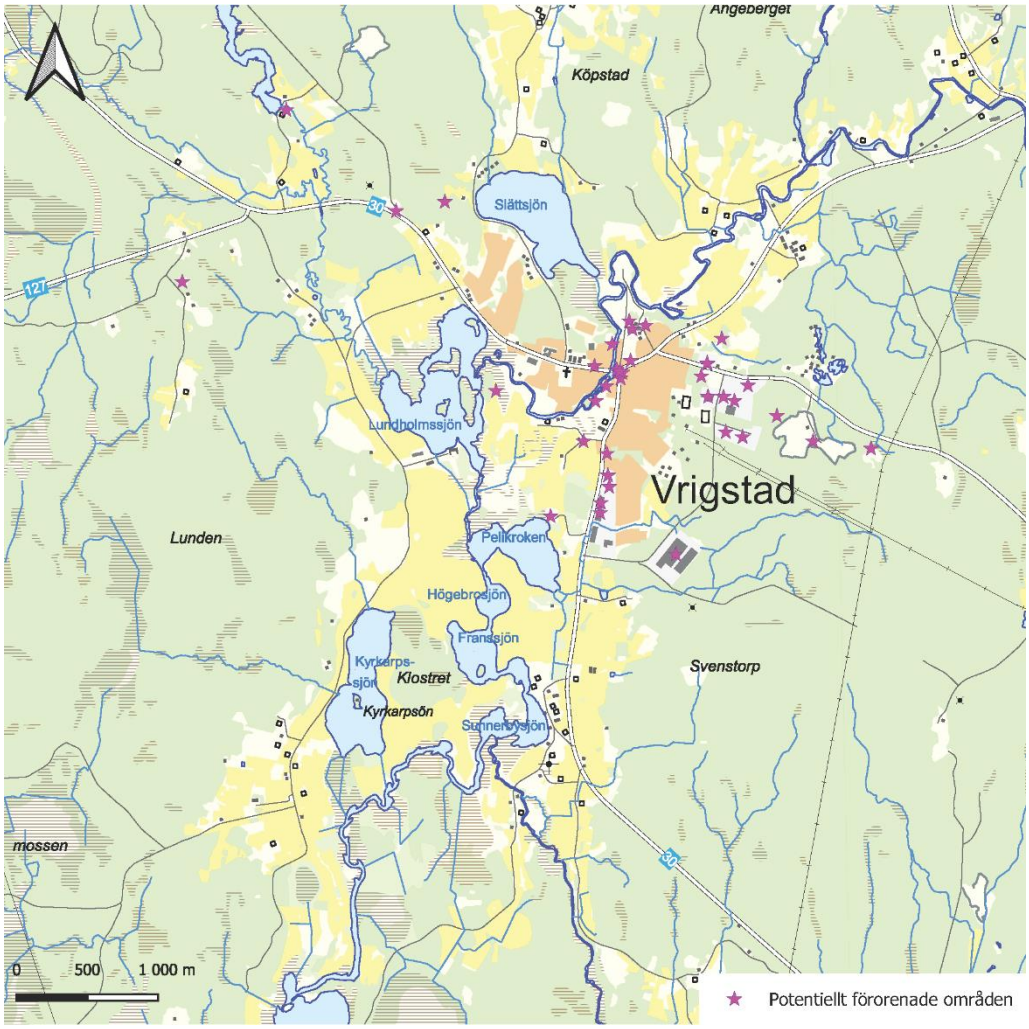

Figur 21 Potentiellt förorenade områden i och kring Vrigstad.

Stockaryd

Inom områdena Västra centrum och Stockarydsterminalen (etapp II) finns potentiellt förorenade områden som behöver undersökas.

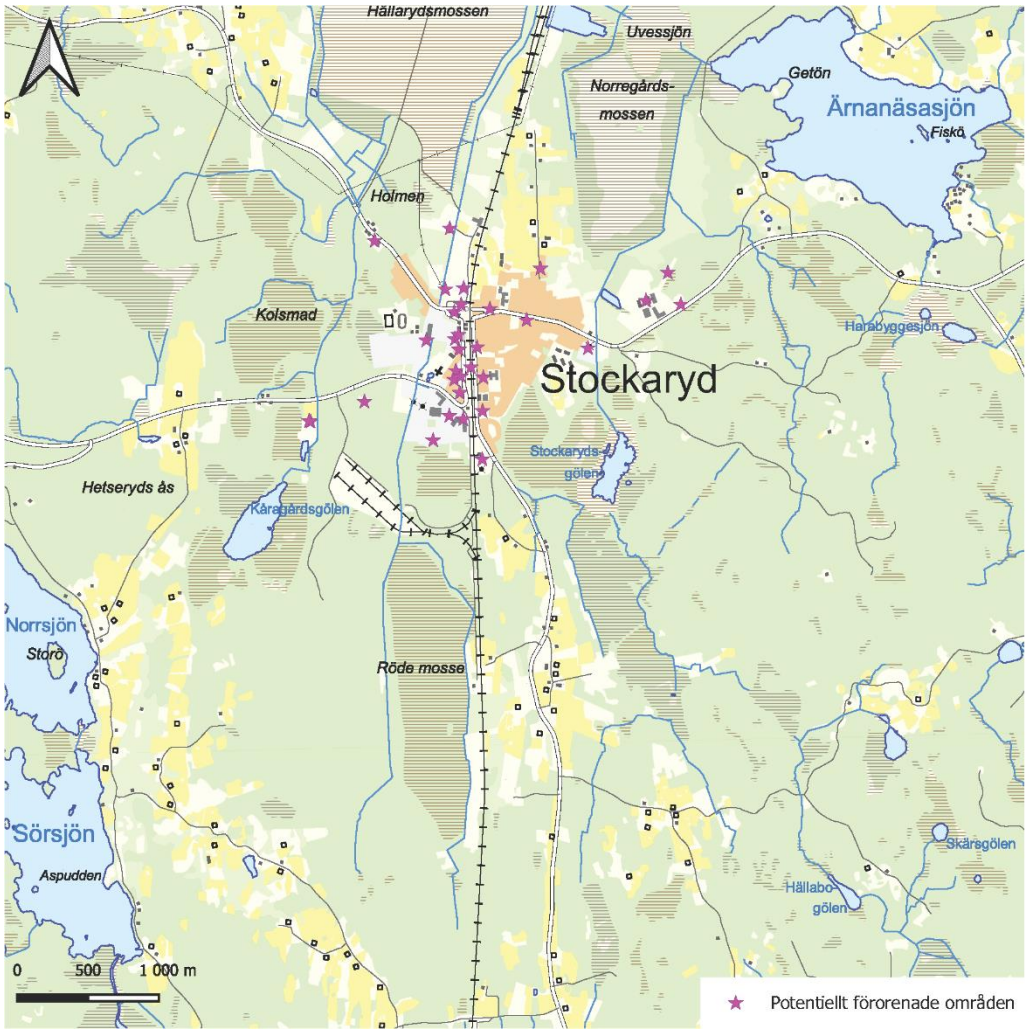

Figur 22 Potentiellt förorenade områden i och kring Stockaryd.

Rörvik

Inom området Oset finns flera potentiellt förorenade områden och även inom eller i närheten av området Södra Rörviks industriområde.

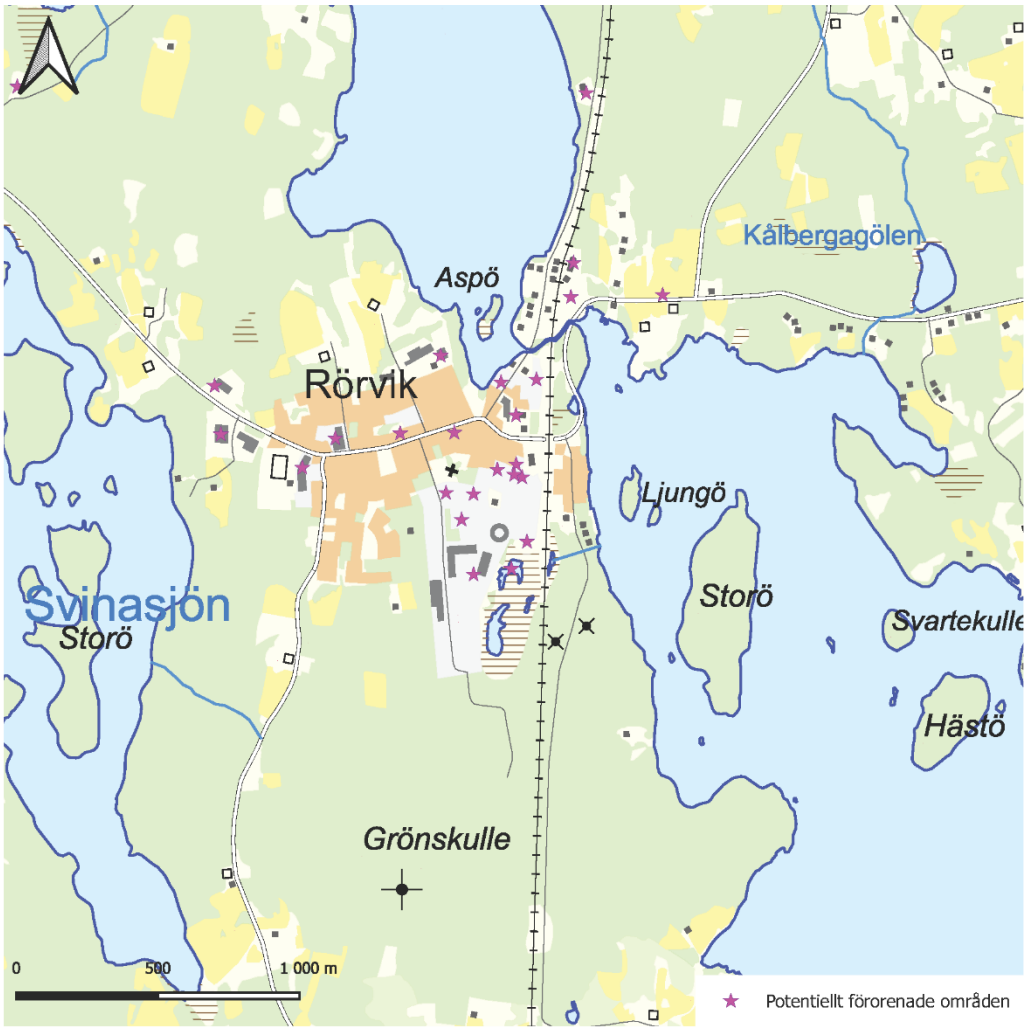

Figur 23 Potentiellt förorenade områden i och kring Rörvik.

Riktlinjer i ÖP

Ställningstaganden om markföroreningar
Vid handläggning av detaljplan eller bygglov i tidigare bebyggda områden ska alltid markundersökningar genomföras för att undersöka om det kan finnas föroreningar. - Om det ska byggas på en plats där det finns potentiellt förorenade områden ska ett yttrande från kommunens miljöenhet eller länsstyrelsens miljöenhet inhämtas för att se hur dessa ska hanteras i byggnationen.

Bedömning av ÖP-förslaget

Ofta innebär en exploatering inom ett förorenat område att en sanering görs tidigare än den annars skulle ha gjorts, vilket är positivt med hänsyn till människors hälsa och miljön.

Föreslagna åtgärder och uppföljning

Det viktiga är att undersöka om marken och grundvattnet är förorenat i samband med detaljplanering och dagvattenhantering. Generellt finns alltid föroreningar i marken i närheten av större vägar och järnvägar. Generellt riskerar markföroreningar att spridas i samband med förändrad markanvändning. Markföroreningar riskerar även att spridas vid förhöjda vattenhalter i marken som kan uppstå vid översvämning och skyfall.

Vatten

Värden och hänsyn

Vattnets värden är mångsidiga och hänsyn behöver tas till flera intressen parallellt. Vattenmiljöer är viktiga habitat för många växt- och djurarter. Att vattnet är friskt och i balans är av ytterst vikt för den biologiska mångfalden och för vårt ekosystem och därtill kopplade ekosystemtjänster i sin helhet. Människors direkta och indirekta påverkan på vattnets kvalitet och status, genom till exempel utsläpp, övergödning och exploatering, är därför avgörande för människors, djurs och växters framtid.

I Sävsjö kommun finns en vattendelare mellan tre avrinningsområden för tre åar. Det handlar om Lagan vars avrinningsområde omfattar större delen av kommunen, Emåns omfattar östra delen och Mörrumsåns södra delen. Dessa är i sin tur indelade i mindre delavrinningsområden beroende på vilken vattenförekomst (större sjö eller å) vattnet rinner ut i. Eftersom vattnet från delavrinningsområdena i kommunen alltid rinner ut i antingen Lagan, Emån eller Mörrumsån så påverkar kvaliteten på vattnet i våra sjöar och vattendrag också vattenkvaliteten i de delarna av åarnas vattensystem som ligger nedströms och i havet.
Följande vattenförekomster i kommunen har pekats ut som värdefulla av länsstyrelsen i rapporten Värdefulla vatten i Jönköpings län (2009:23) inom ramen för miljömålet om Levande sjöar och vattendrag:

- Vallsjön (regionalt särskilt värdefullt vatten för fiske och nationellt särskilt värdefullt vatten för sina naturvärden) Natura 2000-område.
- Övingen (nationellt särskilt värdefulla vatten för sina naturvärden) Natura 2000-område.
- Allgunnen (regionalt värdefullt vatten för fiske och nationellt värdefullt för sina naturvärden)
- Vämmesån (regionalt särskilt värdefullt vatten för sina naturvärden)
- Sävsjön och Toftaån (värdefullt för sina kulturmiljövärden)
- Eksjöhovgårdssjön (värdefullt för sina kulturmiljövärden)

God vattenkvalitet - miljökvalitetsnormer

I princip alla sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten i Sverige, är indelade i mindre enheter, så kallade vattenförekomster. Vattenförekomsternas *kvantitativa, ekologiska och kemiska* status beskrivs och följs upp och mål finns för att uppnå en *god status*. Arbetet grundar sig i EU:s vattendirektiv som anger vad EU-ländernas vattenförekomster minst ska klara vad gäller vattenkvalitet och tillgång på vatten.

I Sävsjö kommun finns 55 klassade vattenförekomster varav 12 är sjöar, 32 är vattendrag och 11 är grundvatten.

- 6 sjöar och 3 vattendrag uppnår god ekologisk status. 5 sjöar respektive 20 vattendrag ska uppnå god ekologisk status 2027 och övriga sjöar och vattendrag har tidsfrister att till senast 2033 eller 2039 uppnå en god ekologisk status.
- Bortsett från gränsvärden för kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE)[3] uppnår alla ytvattenförekomster en god kemisk status.
- Samtliga grundvattenförekomster uppnår god kemisk och god kvantitativ status.

Förutom hydromorfologiska förändringar och kontinuitet, är miljögifter de huvudsakliga faktorerna som påverkar ytvattenförekomsternas statusklassning. I Sävsjö kommun är atmosfärisk deposition av yt- och grundvattenförekomster en betydande påverkan och i övrigt saknas data i stor utsträckning.

[3] På grund av atmosfärisk deposition överskrids gränsvärdena för alla Sveriges ytvattenförekomster.

Riktlinjer i ÖP

Ställningstaganden om miljökvalitetsnormer för vatten

- Vid fysisk planering i anslutning till vattenförekomster som riskerar att inte uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten ska det säkerställas att den nya bebyggelsen inte riskerar att försämra miljökvaliteten för vatten-förekomsterna.
- Åtgärder bör genomföras som en del av den fysiska planeringen för att bidra till att miljökvalitetsnormerna uppnås – framför allt i de vatten-förekomster som påverkas negativt av den urbana markanvändningen.

Ställningstaganden för verksamheter och industri

Följande generella ställningstagande för verksamheter och industri handlar om vatten:

- Vid utveckling av områden för verksamheter och industri ska dagvatten omhändertas lokalt inom fastigheten.

Ställningstaganden för bebyggelse på landsbygden

Följande ställningstagande för bebyggelse på landsbygden handlar indirekt om vattenmiljön:

- Ny bebyggelse på landsbygden bör förses med tomter om minst en hektar för att kunna anordna egna avloppslösningar eller samordna avloppslösningar med närliggande bostadsbebyggelse.

Figur 24 Vattenförekomster i Sävsjö kommun

ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn

Sävsjö
Holmsjön, där det föreslås ett LIS-område är klassad som övrigt vatten. Tätorten ligger inom fyra olika mindre avrinningsområden så olika sjöar kan beröras av dagvattenutsläpp. Ingen av sjöarna i närområdet är klassad som vattenförekomst men vattendragen Sävsjöån och Hängneån i närheten är vattenförekomster med måttlig status.

Vrigstad
Slättsjön där det förslås ett LIS-område är klassad som övrigt vatten men Vrigstadsån som rinner genom tätorten är klassad som vattenförekomst och har måttlig status på grund av vandringshinder. Det finns flera avrinningsområden för Vrigstad som samtliga troligtvis avrinner till Vrigstadsån. Vrigstad ligger delvis på en grundvattenförekomst.

Stockaryd
Stockaryd ligger inom ett avrinningsområde som avrinner via vattenförekomsten ”Bäck från Arnanäsasjön” med måttlig status till Vrigstadsån. Bäcken uppnår inte god status på grund av att den är morfologiskt förändrad bland annat på grund av skogsbruk. Vattenförekomsten Arnanäsasjön med måttlig status, (som troligtvis beror på syrefattiga förhållanden eftersom fisk är påverkad), avrinner också till denna bäck. Norrsjön vid Västerkvarn , Norrsjön/Björnskogssjön och Hultsjön är så kallade övrigt vatten i Stockarydstraken och Linnesjön är en vattenförekomst med god ekologisk status. För Norrsjön vid Västerkvarn och Norrsjön/Björnskogssjön föreslås LIS-områden. För övriga sjöar fanns tidigare förslag på LIS-områden men dessa ströks efter samrådet.

Rörvik
Rörvik ligger inom tre avrinningsområden som avrinner till vattenförekomsterna Svinasjön, Hillen och Allgunnen. Hillen och Svinasjön har god ekologisk status men Allgunnen har måttlig ekologisk status på grund av näringsläckage från enskilda avlopp och jordbruk. Furusjön öster mot Rörvik är ett övrigt vatten. För samtliga sjöar förslås LIS-områden. För området Oset inne i Rörvik finns potentiellt förorenad mark, vilket särskilt måste tas hänsyn till vid omhändertagande av dagvatten. Området Osen är litet men berörs av Rörviks tre avrinningsområden. För Allgunnen är det angeläget att enskilda avlopp kring sjön åtgärdas och där kan ny bebyggelse hjälpa till med finansieringen, vilket är positivt.

Bedömning av ÖP-förslaget

Dagvatten från både LIS-områden och tätorter berör vattenförekomster och övrigt vatten eftersom dagvatten avleds till yt- eller grundvatten även om området inte ligger i direkt anslutning till en sjö eller ett vattendrag. Vad gäller föreslagna LIS-områden så ligger en del av dessa intill sjöar som är klassade som vattenförekomster och en del ligger intill sjöar som är klassade som övrigt vatten. För samtliga planerade områden för bebyggelse är det viktigt att dagvatten renas innan det släpps ut till vattenförekomster och övrigt vatten. I Stockaryd planeras för en utbyggnad av Stockarydsterminalen inom ett område som berörs av ett våtmarksområde. Vid exploatering av ett våtmarksområde krävs markavvattning, vilket klassas som vattenverksamhet och kräver tillstånd enligt miljöbalken. Avvattning av skogsmark medför ökade utsläpp av föroreningar till de sjöar och vattendrag som berörs. Vid en markavvattning frigörs de föroreningar som finns lagrade i marken från tidigare atmosfäriskt nedfall, som exempelvis kvicksilver, vilket redan i nuläget är ett stort miljöproblem för svenska sjöar och bidrar till att god kemisk status inte kan uppnås.

I samtliga tätorter berörs ytvattenförekomster med måttlig ekologisk och/eller kemisk status.

Föreslagna åtgärder och uppföljning

När det gäller planering av ny bebyggelse på naturmark är det framför allt dagvattenutsläpp från hårdgjorda ytor som medför en ökad belastning på yt- och grundvatten och därmed även på vattenförekomster. Ju mer hårdgjorda ytor som skapas, desto mer dagvatten uppstår när det regnar. Vid planläggning bör andelen hårdgjorda ytor minimeras och det dagvatten som uppstår bör i så stor utsträckning tas omhand lokalt och renas genom exempelvis olika öppna dagvattenlösningar som diken och dammar. En ökad mängd dagvatten måste utöver rening även hanteras för att inte orsaka översvämning vid kraftiga regn. Vid exploatering av skogsmark blir det i stort sett alltid en ökad belastning på recipienten trots rening medan exploatering av jordbruksmark brukar leda till en minskning av näringsämnen som tillförs sjöar och vattendrag.

I samband med detaljplanering bör i stort sett alltid en dagvattenutredning göras så att lämpliga områden för dagvattenhantering kan säkras i detaljplanen. Även nära byggnader på tomtmark kan dagvatten tas om hand och vara en resurs för vegetationen i exempelvis rabatter i form av regnbäddar.

Det är en fördel om en dagvattenstrategi tas fram för kommunen eftersom dagvatten är relativt svårt att hantera i detaljplaneprocessen.

Dricksvatten

Värden och hänsyn

Rent vatten och en fungerande vattenförsörjning är en grundläggande förutsättning för en god livsmiljö. Kommuner är enligt lagen om allmänna vattentjänster ansvariga att tillhandahålla allmänt dricksvatten om behov finns. Möjligheten till rent dricksvatten anses vara ett allmänt intresse som därför ska hanteras i kommunens översiktliga planering. Vattenskyddsområden är upprättade för att skydda vårt dricksvatten mot föroreningar. Vattenskyddsområden har en geografisk avgränsning och kan vara indelade i olika zoner. Kopplat till vattenskyddsområdet finns olika föreskrifter till skydd för vattnet. Det kan innebära begränsningar av hur marken får användas och hur kemikaliska produkter och avfall får hanteras.

I den regionala vattenförsörjningsplanen för Jönköpings län pekas två regionalt viktiga vattenresurser ut som är belägna inom Sävsjö kommun. Dels pekas grundvattenmagasinet Horveryd-Hjälmseryd i Vrigstad ut, dels pekas sjön Vallsjön ut som lämplig för ytvattenuttag. Förutom dessa två används ett antal lokalt viktiga vattenresurser för att tillgodose behovet av dricksvatten inom kommunen som redovisas i tabellen nedan.

Vattentäkt	Användning	Vattenskyddsområde
Horveryd-Hjälmseryd	Vattentäkt för Vrigstad, grundvatten.	Vattenskyddsområdet Sunnerby bör revideras.
Vallsjön	Vattentäkt för Sävsjö.	Finns
Ärnanäsasjön	Vattentäkt för Stockaryd. Ska avvecklas och i stället ska vatten tas i ledning från annan kommunal vattentäkt.	Finns inte.
Allgunnen	Vattentäkt för Rörvik.	Finns och antogs 1998.
Hultsjö	Grundvattentäkt	Finns inte.
Nya Hjälmseryd	Grundvattentäkt	Finns inte.
Stora Värmen	Vattentäkt för Lammhult i Växjö kommun.	Finns

Riktlinjer i ÖP

I kommunen finns sex vattenverk och åtta avloppsreningsverk som försörjer tio verksamhetsområden för allmän vatten- och avloppsförsörjning. Dessa omfattar förutom kommunens fyra tätorter även Hultsjö, Nya Hjälmseryd, Hultagård, Källeryd, Vallsjö och Allgunnaryd. I takt med att orter växer, nya områden bebyggs eller befintliga fritidshusområden omvandlas till bostadsområden så byggs det kommunala vatten- och avloppsnätet ut för att distribuera dricksvatten av god kvalitet och för att minska risken för utsläpp av olika slag i vattentäkten.

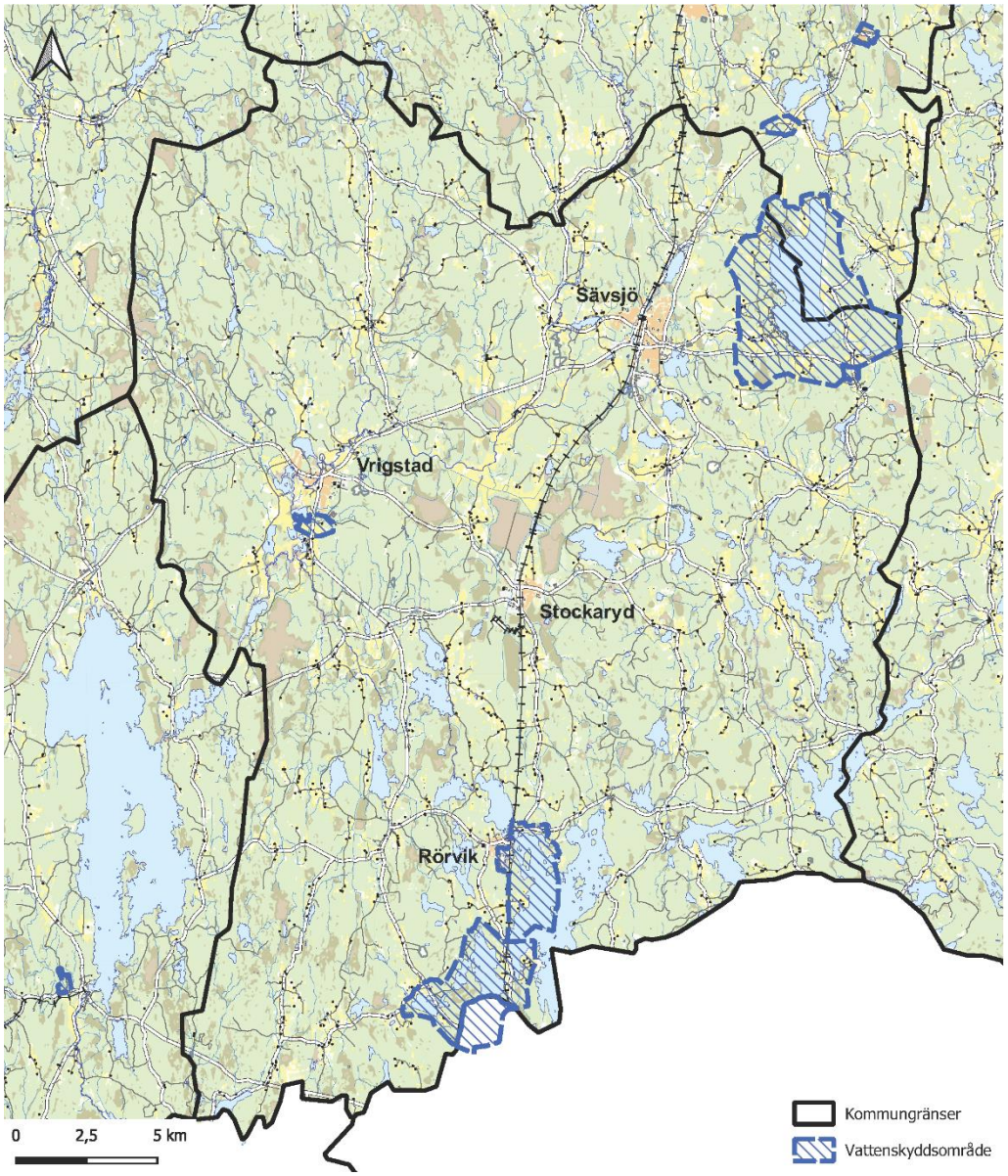

Figur 25 Vattenskyddsområden i Sävsjö kommun.

ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn

Sävsjö

Vallsjön öster om Sävsjö är vattentäkt för Sävsjö tätort.

Figur 26 Vattenskyddsområde för Vallsjön öster om Sävsjö tätort.

Vrigstad

Vrigstads vattentäkt, som är en grundvattentäkt ligger under södra delen av samhället. Nya föreskrifter är på gång för vattentäktens vattenskyddsområde. Området Trävaruvägen ligger förhållandevis nära vattenskyddsområdet.

Figur 27 Vattenskyddsområde söder om Vrigstad.

Rörvik

Allgunnen är vattentäkt för Rörvik och Lammhult och omfattas av vatten-skyddsområde. En utveckling inom området skulle kunna innebära att fler måste ansluta sig till allmänt vatten och avlopp, vilket minskar riskerna för belastning på Allgunnen. De enskilda avloppen har nyligen kontrollerats och därför kan en del bostäder ha anlagt helt nya enskilda avlopp. Dessa bör kompenseras ifall det blir aktuellt att ansluta området till det allmänna vatten- och avloppssystemet.

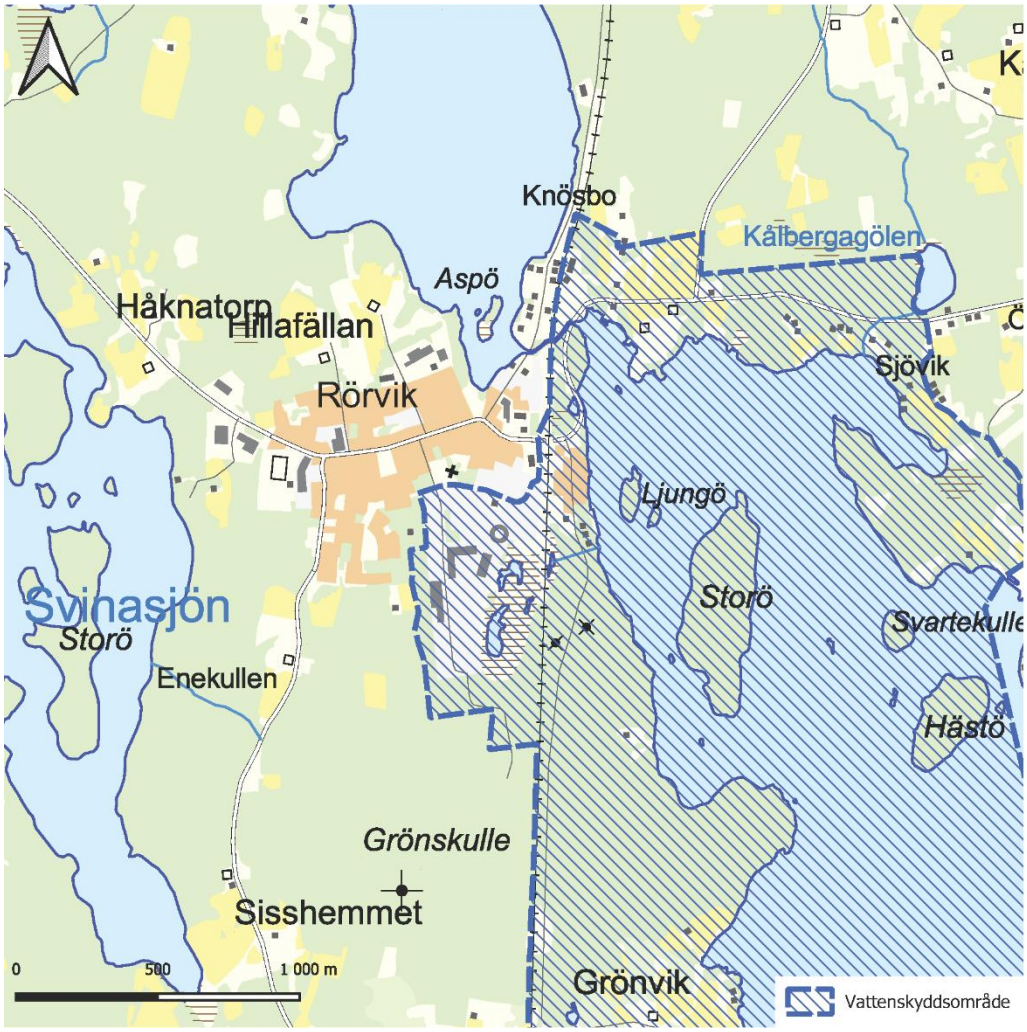

Figur 28 Vattenskyddsområde för Allgunnen öster om Rörvik.

Stockaryd
Vid kommande detaljplanering och lovgivning i området behöver det utredas huruvida det är mest lämpligt med allmänna eller enskilda vatten- och avlopps-anläggningar i området. En allmän vatten- och avloppsanslutning möjliggör fler bostäder men innebär högre kostnader. Idag används Ärnanäsasjön för att vattenförsörja Stockaryd, men en ny överföringsledning ska byggas till annan kommunal vattentäkt så att sjön inte längre behöver fungera som vattentäkt. Området Ärnanäsasjön har utgått efter samrådet.

Bedömning av ÖP-förslaget

Ett hänsynstagande till vattenförekomsterna är särskilt viktigt med tanke på att de fungerar som vattentäkt i nuläget eller så kan de komma att behövas för vatten-försörjningen i framtiden. ÖP:n redovisar på ett tydligt sätt konsekvenser och hänsynstagande för de förslagen på nya områden för bebyggelse.

För Stockaryd planeras för en ny överföringsledning ifrån annan kommunal vattentäkt, vilket kommer underlätta för planeringen av ny bebyggelse kring Stockaryd. Det är positivt om verksamhetsområde upprättas kring Allgunnen så belastningen från enskilda avlopp minskar.

Kulturmiljö

Värden och hänsyn

Kulturmiljölagen

Genom kulturmiljölagen (1988:950) anger samhället grundläggande bestämmelser till skydd för viktiga delar av kulturarvet. Lagen innehåller bland annat bestämmelser för skydd av värdefulla byggnader liksom fornlämningar, fornfynd, kyrkliga kulturminnen och vissa kulturföremål.

Fornlämningar

Det finns drygt 2000 kända fornlämningar i Sävsjö kommun som är skyddade enligt kulturmiljölagen (1988:950) om fornminnen. Även okända lämningar omfattas av skydd.

Det finns 11 kyrkomiljöer som är skyddade som kyrkliga kulturminnen men inga byggnadsmiljöer som är skyddade som enskilda byggnadsminnen i kommunen.

Riksintresse för kulturmiljövården

Kulturmiljövårdens riksintressen syftar till att skildra landets historia och kan vara mycket varierande både i fråga om storlek och fysiskt uttryck. Riksintressen kan representera olika slags miljöer och verksamhet från olika tidsperioder. Sävsjö kommun har tagit fram särskilda områdesbestämmelser för flera av riksintresseområdena för kulturmiljövård i kommunen för att ta tillvara dess värden. Sävsjö kommun berörs av 7 riksintresseområden för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB.

Eksjöhovgård

Eksjöhovgårdsområdet består av ett antal viktiga kulturmiljöer. På en ö i Eksjöhovgårdssjön finns Eksjöhovgårds slottsruin, en stenbyggnad som började byggas under 1600-talet men som aldrig blev färdigställd. Till riksintresset hör också Eksjöhovgårds herrgård, Vallsjö nya kyrka samt en bevarad arbetarbostad.

Gamla Hjälmseryd

Gamla Hjälmseryd består av ett före detta sockencentrum i Njudung härads medeltida kärnbygd. I området finns också ett äldre odlingslandskap med lämningar.

Hjärtlanda

Hjärtlanda består av ett odlingslandskap i Njudung härads medeltida kärnbygd. Området präglas av inägomark typisk för laga skiftet med odlingsrösen och gles

bybebyggelse i krönläge. Det finns också gravfält som antyder bebyggelse-kontinuitet från yngre järnålder och en välbevarad romansk absidkyrka.

Hultsjö

Hultsjö består av ett före detta sockencentrum i Njudung härads medeltida kärnbygd. I området finns inägomark med odlings- och röjningsrösen och ett gravfält som antyder en bebyggelsekontinuitet från yngre järnålder.

Komstad

Komstad består av ett före detta häradscentrum för Västra härad. Bykärnan är delvis utskiftad och har mansbyggnader från tiden 1850–1921. I Komstad finns ett odlingslandskap med bevarade ängs- och slåttermarker och en kvarn med ram- och cirkelsåg samt ett kvarnstensgjuteri. I området ingår även ensamliggande fornlämningar.

Norra Ljunga

Norra Ljunga är en kyrkby i Njudungs medeltida kärnbygd med en välbevarad 1200-talskyrka. Norra Ljunga kyrka är en medeltida västtornskyrka och i området finns flera enstaka äldre gravar och större gravfält.

Vallsjö

Vallsjö består av en herrgårdsmiljö i Njudungs medeltida kärnbygd med en välbevarad sockenkyrka. I området finns öppen inägomark med gravfält som tyder på en bebyggelsekontinuitet från yngre järnålder.

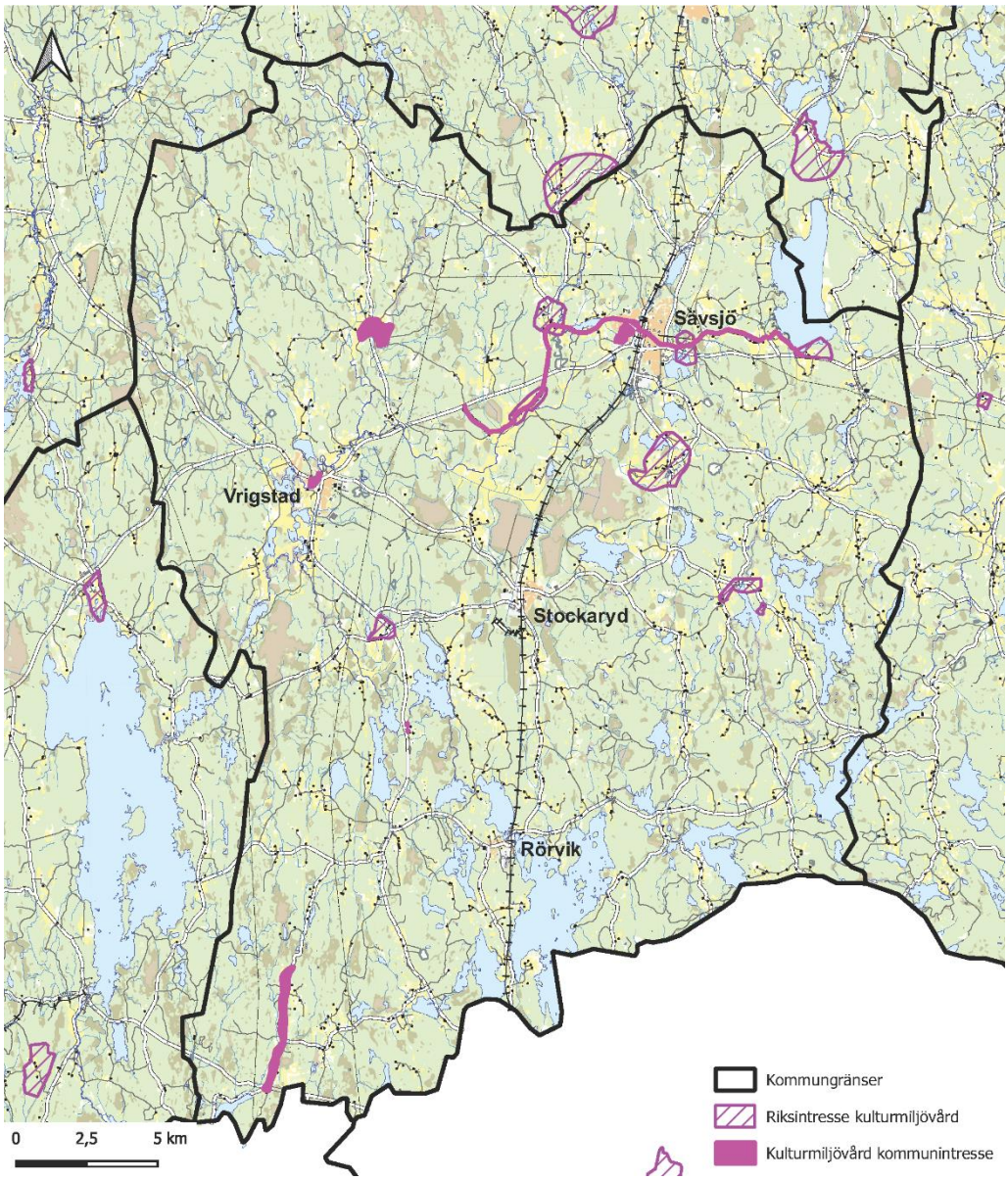

Figur 29 Riksintressen för kulturmiljövård och kommunintresse för kulturmiljövård i Sävsjö kommun. Efter samrådet har det gamla färgeriet i Sävsjö lagts till som ett kommunintresse för kulturmiljö.

Kulturmiljöunderlag för Sävsjö kommun – karaktärer och värden
Som underlag till ÖP:n har ett kulturmiljöunderlag tagits fram som beskriver kulturhistoriskt värdefulla områden och karaktärsdrag inom kommunens tätorter.[4]I figurerna 30-33 nedan redovisas karaktärsområden inklusive särskilt värdefulla bebyggelseområden i respektive tätort.

Sävsjö
Följande särskilt värdefulla bebyggelseområden redovisas i figuren nedan:

- Område 1. Sävsjö centrum väster om järnvägen
- Område 2. Sävsjö centrum öster om järnvägen.
- Område 3. Sävsjö sanatorium.

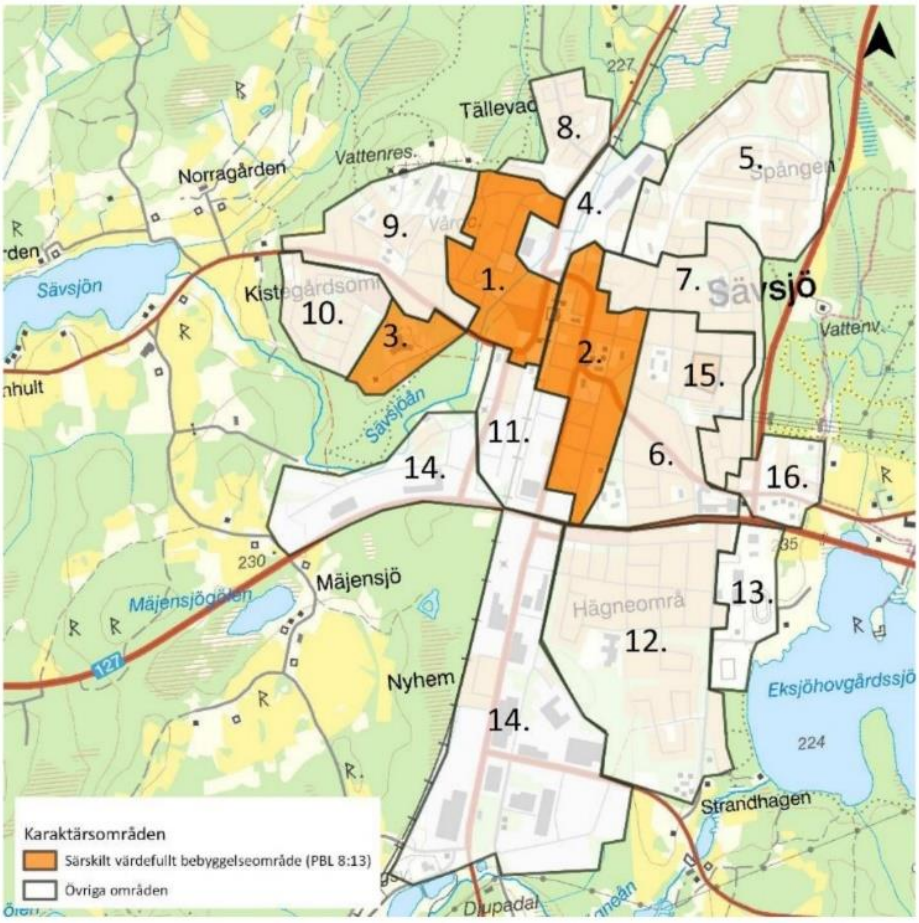

Figur 30 Karaktäråmråden i Sävsjö.

[4] Kulturmiljöunderlag för Sävsjö kommuns tätorter, Sävsjö kommun. Inte antagen än.

Vrigstad

Följande särskilt värdefulla bebyggelseområden redovisas i figuren nedan:

- Område 6. Västra infarten
- Område 8. Kyrkan och gamla sockencentrum.
- Område 10. Vrigstads gamla bykärna.

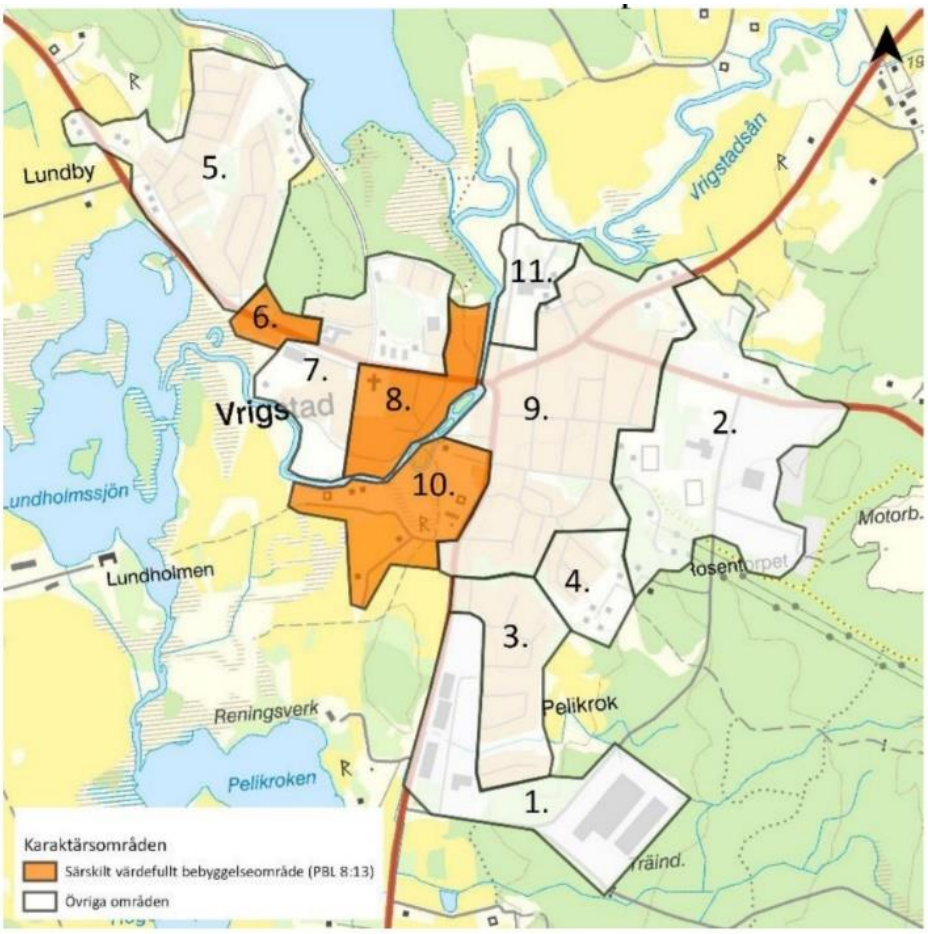

Figur 31 Karaktäråmråden i Vrigstad.

Stockaryd

Följande särskilt värdefulla bebyggelseområden redovisas i figuren nedan:

- Område 3. Lövängen
- Område 4. Stationsområdet
- Område 6. Gamla kyrkbyn
- Område 7. Njudungsvallen och hembygdsgården

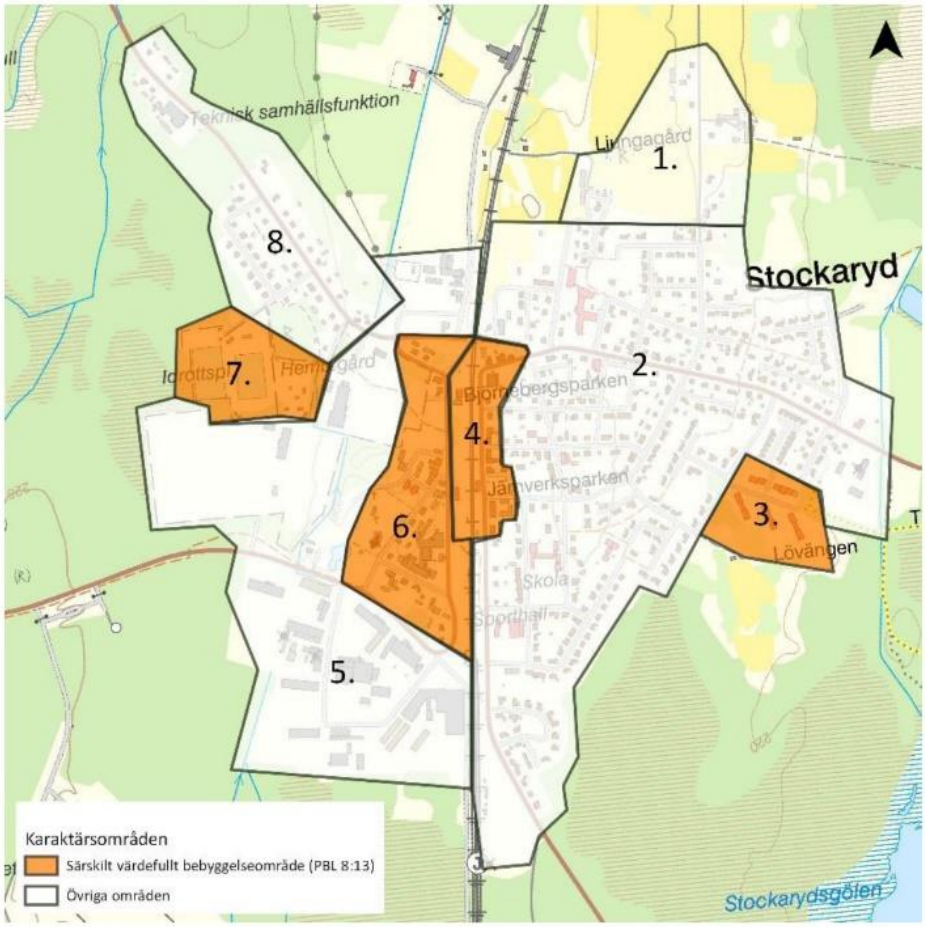

Figur 32 Karaktärsområden I Stockaryd.

Rörvik

Följande särskilt värdefulla bebyggelseområden redovisas i figuren nedan:

- Område 1. Rörvik och området kring Knösbo.

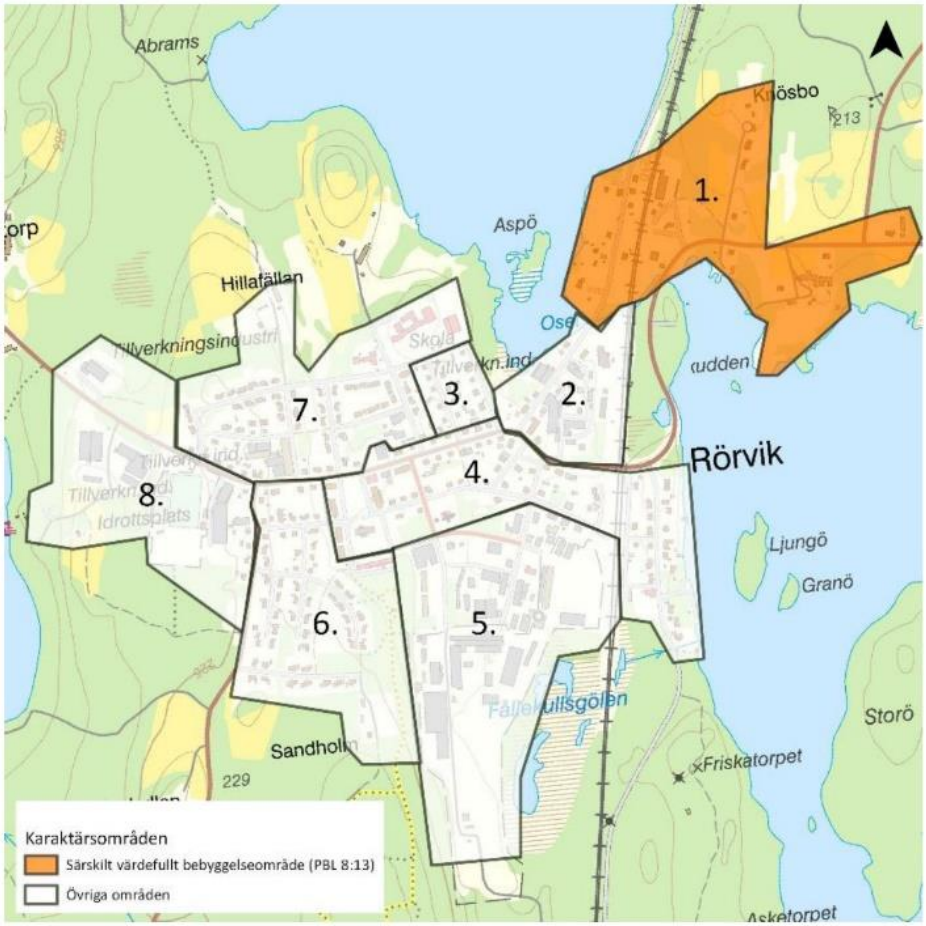

Figur 33 Karaktärsområden i Rörvik.

Riktlinjer i ÖP

Ställningstaganden om riksintressen för kulturmiljövård

- Sävsjö kommun ställer sig bakom de riksintresseanspråk för kulturmiljövård som finns i kommunen och har upprättat områdesbestämmelser för alla utom ett av områdena för att säkerställa områdenas kulturmiljövärden.
- Om några av riksintresseanspråken skulle tas bort eller ändras ska områdena fortsatt beaktas som kommunala intressen för kulturmiljö.
- En detaljplan eller områdesbestämmelse ska upprättas för Eksjöhovgårdsområdet för att säkerställa områdets kulturmiljövärden.
- En viktig del av Komstads kulturmiljövärden består av kvarnen och dammen. I omprövningen av vattenkraften som kommer att genomföras år 2032 ska kulturmiljövärdena värderas högt.
- Sävsjö kommun anser att även Hylletofta kyrkby och vägsträckan Möcklehult-Slättö-Karshult bör utgöra riksintressen för kulturmiljö. Även för dessa områden bör områdesbestämmelser upprättas för att säkerställa kulturmiljövärdena.

Generellt ställningstagande för bebyggelse på landsbygden

Följande generella ställningstagande för bebyggelse på landsbygden handlar i första hand om kulturmiljön, men även övriga ställningstaganden för landsbygden kan påverka kulturmiljön indirekt:

- Sävsjö kommun är positiv till byggande på landsbygden. Ny bebyggelse ska placeras och utformas med hänsyn tagen till landskapsbild och tradition. De ska ges en estetisk riktig utformning och anpassas till lokala natur- och kulturvärden.
- Områden med höga kulturmiljövärden eller områden som omfattas av områdesbestämmelser behöver inte utgöra hinder för ny lokalisering av bebyggelse.

Generellt ställningstagande om kulturmiljöer i kommunen

- Hänsyn bör tas till de råd om byggnader och områden som finns i de kulturhistoriska utredningarna från 1989 och 2021 vid om- och nybyggnationer.
- För byggnader som redovisas som särskilt värdefull bebyggelse i kommunens kulturmiljöunderlag från 2021 ska en byggnadsantikvarisk kompetens rådfrågas vid om- och nybyggnationer.

- Om kulturhistoriska utredningar lyfter fram ett behov av planskydd för vissa byggnader ska detta beaktas vid detaljplanearbete för berörda byggnader.

Detaljerade ställningstagande finns för följande områden:

- Hylletofta kyrkby
- Vägsträckan Möcklehult-Slättö-Karshult
- Lundbergsplan-Köpmannagatan
- Söderkvarn
- Brohultskvarn
- Merkurius 2
- Bryggaren 1
- Ljunga park
- Vrigstads gamla sockencentrum
- Sävsjö Häradsväg

ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn

Sävsjö

Inom Sävsjö tätort finns flera fornlämningar, område med kulturmiljövärden och riksintresse för kulturmiljövården. Eksjöhovgårdsängen och området söder och väster om Vallsjö kyrka berör riksintresset för kulturmiljövård för Eksjöhovgårdsområdet med band annat Hofgårds värdshus och Eksjöhovgårdsruinen. Höga kulturmiljövärden finns inom områdena Västra Sanatorieskogen, Ljunga park och Sävsjö centrum. Fornlämningar finns inom följande områden:

- Tällevad, Mäjensjö och Ny väg 761 genom Mäjensjö
- Alehögsområdet
- Södra industriområdet och Fortsättning på södra industriområdet.
- Ny väg mot Skrapstad/Forsa i stället för över Hultrumbron.

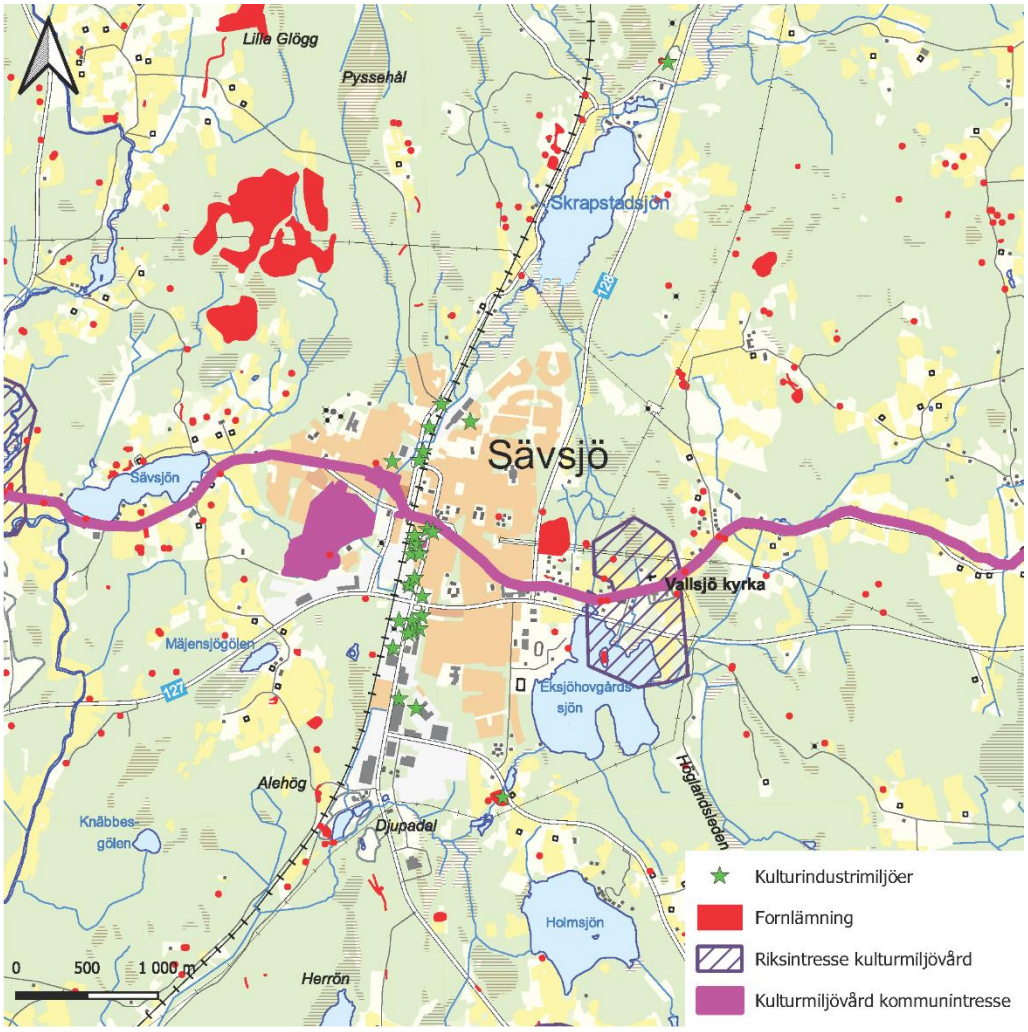

Figur 34 Fornlämningar och intressen för kulturmiljövården inom Sävsjö tätort.

Vrigstad

Området Tegnérvägen ligger i anslutning till Vrigstads gamla sockencentrum med äldre bebyggelse med höga kulturmiljövärden. Delar av området Ingmarsvägen har i kommunens kulturmiljöunderlag lyfts fram som ett särskilt värdefullt område. Områdets värden består av Vrigstads gamla bykärna samt det öppna landskapet. En exploatering av området skulle förvanska värdena. Efter samrådet har området justerats. Fornlämningar finns inom följande områden:

- Slättsjön V och IV
- Trävaruvägen

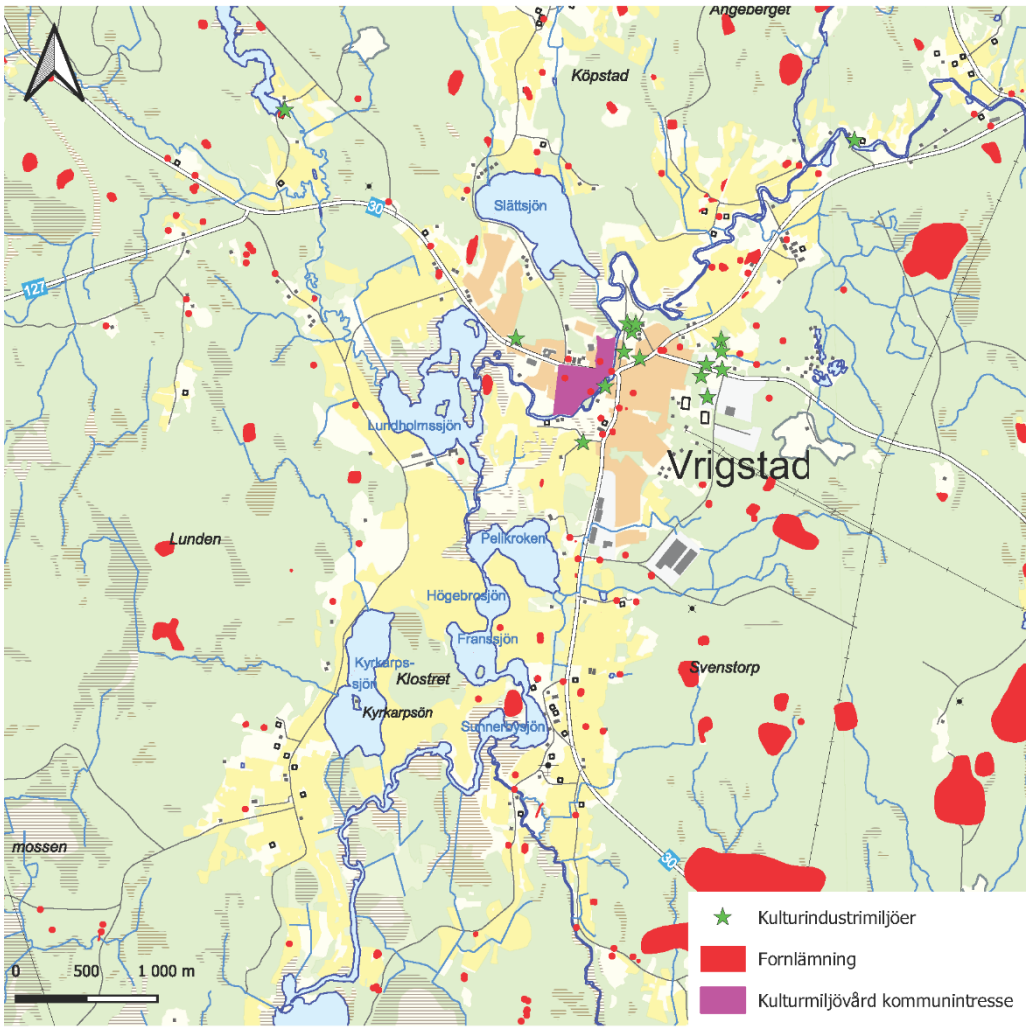

Figur 35 Fornlämningar i Vrigstad.

Stockaryd

Området Västra centrum kring stationen och gamla kyrkbyn i Stockaryd har höga kulturmiljövärden. Dessa behöver beaktas vid en utveckling av området. Det är exempelvis inte lämpligt med höga byggnader som förstör siluetten från kyrkan och småstadskaraktären som finns vid korsningen Kyrkogatan-Bangårdsgatan bör förvaras. En arkeologisk utredning har redan genomförts för stora delar av området Stockarydsterminalen (etapp II). Strax norr om väg 761 finns en fornåker som behöver utredas ytterligare. I områdets södra del (Anslutningsväg mellan väg 761 och 763), finns ett fornlämningsområde i form av boplatsläge som ska utredas vidare enligt den arkeologiska rapporten 2011:70.

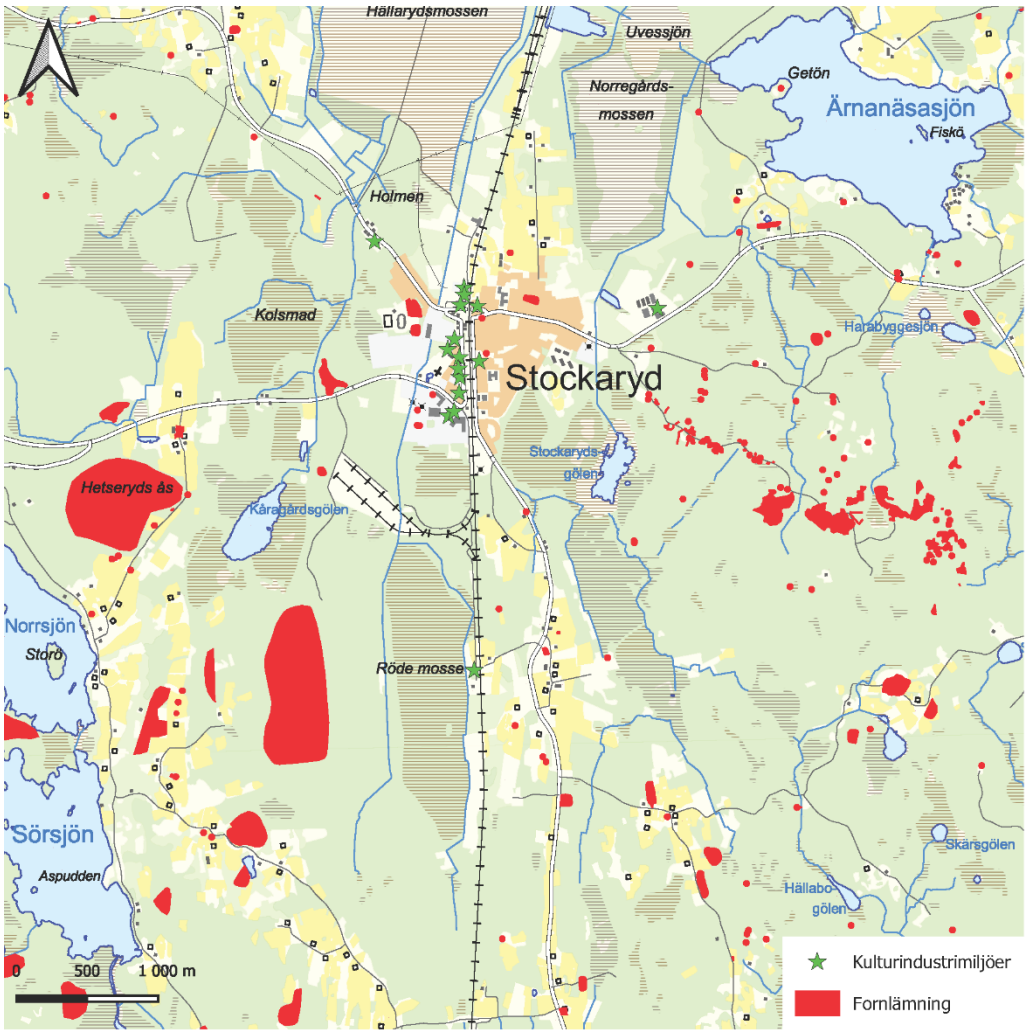

Figur 36 Fornlämningar i Stockaryd.

Rörvik

Området kring Knösbo utgör ett värdefullt kulturmiljölandskap. Den äldre känslan av bybebyggelse och landsbygd skapar en attraktivitet i området som är värdefull att bevara. Fornlämningar finns inom följande områden:

- Allgunnen
- Hillafällan

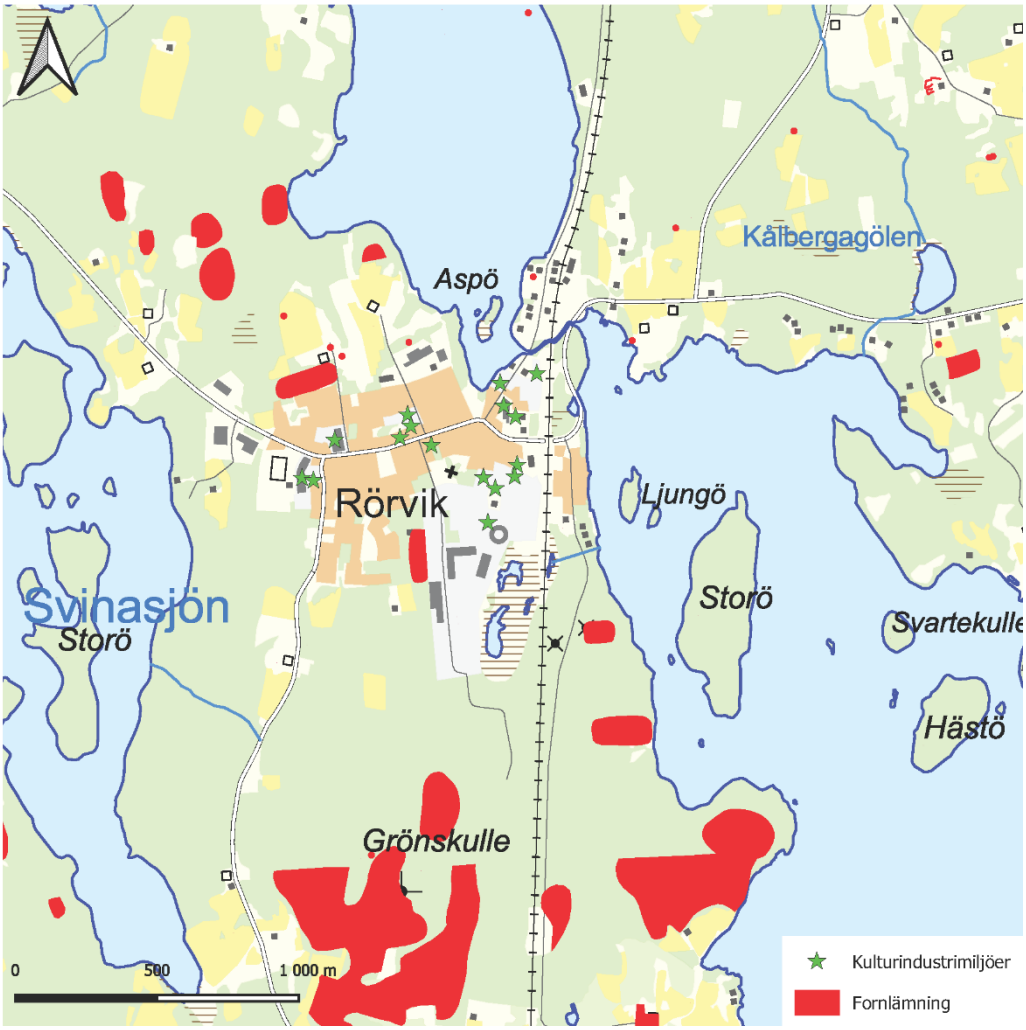

Figur 37 Fornlämningar i Rörvik.

Bedömning av ÖP-förslaget

Kulturmiljöunderlaget för tätorterna i kommunen är ett bra underlag för ÖP:n och den fortsatta detaljplaneringen inom tätorterna.

De generella ställningstaganden som kommunen gjort gällande kulturmiljöer är positivt för hänsynstagandet av värdefulla kulturmiljöer.

ÖP-förslaget innebär att ny bebyggelse planeras inom några områden med höga kulturmiljövärden. Det är Eksjöhovgårdsområdet (riksintresse), Sanatorieskogen, Ljunga park och Sävsjö centrum i Sävsjö tätort. I Vrigstad är det bykärnan och i Stockaryd kyrkbyn. För dessa värdefulla kulturmiljöer måste särskild hänsyn tas.

För området och Ingemarsvägen i Vrigstad är det tveksamt om en tätare bebyggelse är förenlig med kulturmiljövärdena.

Föreslagna åtgärder och uppföljning

Förutom att arkeologiska utredningar måste göras när fornlämningar riskerar att påverkas, bör konsekvensutredningar göras för kulturmiljön i de fall en detaljplan omfattar värdefulla kulturmiljöer som påverkas av ny bebyggelse eller förtätningar/ändringar av byggnader. En orts kulturmiljövärde är ofta en stor del av ortens attraktivitet och har stor betydelse för invånarnas trivsel, vilket inte ska underskattas för ortens möjlighet att utvecklas på sikt.

Klimatpåverkan och klimatanpassning

Värden och hänsyn

Klimatpåverkan
När det kommer till klimatpåverkan ligger värdet/värdena i att minska kommunens klimatpåverkan.

Översiktsplaneringen ska bidra till en minskad klimatpåverkan. Det som den fysiska planeringen framför allt kan påverka är de utsläpp som sker i ett geografiskt begränsat område. I Sverige kan detta kopplas till de två miljömålen: *God bebyggd miljö* och *Begränsad klimatpåverkan*.

Den långsiktiga visionen är ett samhälle med noll nettoutsläpp av växthusgaser. På vägen dit finns idag ett nationellt klimatmål, att minska utsläppen med 70 % till år 2030. Riksdagen har beslutat om ett klimatpolitiskt ramverk med noll nettoutsläpp av växthusgaser i Sverige senast år 2045, vilket kommer att bli en stor utmaning för hela samhället. Samtidigt som utmaningen är stor, är klimatomställningen förenad med möjligheter till stora positiva synergieffekter, såsom renare luft, bättre stadsmiljö och tryggare energiförsörjning.

I Sverige är utmaningen att minska utsläppen av växthusgaser störst inom transportsektorn, jordbruket och basindustrin. Transportsektorns utsläpp kan påverkas genom en genomtänkt översiktsplanering. Översiktsplaneringen ska sträva efter en struktur som medför att människor har möjlighet att nå arbetsplatser, samhällsservice, fritidsanläggningar och handel, på hållbara sätt och med hållbara färdmedel.

Klimatanpassning
Regeringens mål för klimatanpassning är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter.

För översiktsplanens del görs bedömningen utifrån risker med framtida klimat enligt PBL 3 kap. 5 § fjärde punkten, alltså risken för översvämning, ras, skred och erosion.

Klimat- och energistrategi för Jönköpings län
Strategin redovisar vilka insatser som behövs från olika aktörer i länet för att länets klimatpåverkan ska minska tillräckligt snabbt. I strategin framkommer länets vision om att vara ett plusenergilän senast 2045. Tre övergripande mål har satts för att synliggöra vad olika aktörer i länet behöver fokusera på:

- Senast 2045 är de totala utsläppen av växthusgaser från Jönköpings län lägre än 1 ton per invånare och år.
- Senast 2045 producerar Jönköpings län mer energi än vi använder. Energin vi producerar är förnybar2 och mängden är minst 10 000 GWh/år.
- Klimatförändringarna möts aktivt i Jönköpings län genom att skapa ett samhälle som minskar sårbarheter och tillvaratar möjligheter, för ett varmare, torrare och blötare län.

De tre målen är av relevans för den fysiska planeringen och utifrån dem är det viktigt att arbeta för minskad klimatpåverkan, förbättra förutsättningarna för ökad energiproduktion och att arbeta med klimatanpassning.

Riktlinjer i ÖP

Kommunens ställningstagande om vindkraft och solenergi hänger ihop med strävan att minska klimatpåverkan. Ställningstagande om översvämning från skyfall bidrar till klimatanpassningen.

Ställningstagande om vindkraft
För vindkraft finns två olika alternativ för ställningstagande, se planförslaget. Alternativ 1 innebär att kommunen är negativ till vindkraft inom ett stort område i kommunen som har hög känslighet, Alternativ 2 innebär att kommunen pekar ut ett antal lämpliga områden för vindkraft.

Ställningstaganden om solenergi

- Vid placering och utformning av ny bebyggelse bör förutsättningarna för framtida solenergianläggningar på taken beaktas.
- Anläggningen av större solenergianläggningar direkt på marken bör sammanfalla med andra markanvändningar som till exempel betesmark.
- Kommunen är generellt positivt inställd till solenergianläggningar – men i vissa fall är andra intressen viktigare. Det kan till exempel handla om kulturmiljövärden eller Försvarsmaktens intressen.

Ställningstaganden om klimatanpassning

- Arbeta med mångfunktionella gröna funktioner som bland annat kan ge förutsättningar för svalka och som kan hantera stora mängder vatten vid skyfall.
- Vid gestaltning av gårdsmiljöer för vård, omsorg och skolverksamheter är det viktigt att beakta behovet av skugga för att hantera framtida värmeböljor.

Ställningstagande om ras och skred

- I samband med detaljplanering där det planeras för bebyggelse i områden med kraftigare lutningar än 10 grader eller i andra riskområden för ras och skred ska en geoteknisk undersökning genomföras.
- Skogsbruket vid sluttningarna ovanför vårdcentralen ska bedrivas med försiktighet.

Ställningstaganden om översvämning från vattendrag

- Ny bebyggelse och samhällsviktig befintlig bebyggelse inom 2,4 meter från normalvattenståndet i Vrigstadsån ska översvämningssäkras antingen genom byggnadstekniska åtgärder eller genom vallar som skyddar mot översvämning.
- En kombinerad skyfalls- och översvämningskartering ska tas fram för Vrigstad där det är möjligt att få fram förslag på möjliga åtgärder för att minska risken för översvämning.

Ställningstaganden om översvämning från skyfall

- Vid planering eller byggande i områden som enligt skyfallskarteringen för Sävsjö tätort är utsatta ska en fördjupad riskanalys genomföras med förslag till åtgärder för att minska risken för översvämning i samband med skyfall.
- En dagvattenstrategi ska tas fram där det framgår hur kommunen arbetar för att ta hand om skyfall.

ÖP-förslaget konsekvenser och hänsyn

Anpassning med hänsyn till risk för översvämning

Sävsjö

För Sävsjö finns en skyfallskartering gjord av WSP 2021-08-25.

Områdena Västra Högagärde och Håkanstorp är relativt blöta på grund av att en snabb tillrinning av vatten från sluttningen brukar samlas i vattendraget intill dessa områden och ute på åkrarna. Området Västra Sanatorieskogenligger ligger i

anslutning till Sävsjöån som vid högt vattenflöde kan översvämmas. Det är viktigt att bebyggelse placeras med ett lämpligt skyddsavstånd till ån.

I anslutning till områdena Alehögsområdet, Mäjensjö och området Ny väg 761 finns Mäjensjögölen och ett sumpskogsområde, vilket gör att hela området är relativt blött. Även området Fortsättning södra industriområdet är relativt blött

Vrigstad

Med anledning av att Vrigstadsån riskerar att översvämma stora delar av Vrigstad är det svårt att hitta lämplig mark för bostadsbebyggelse i Vrigstad. För områdena Östra Slättsjön, Tegnervägen och delar av området Söder om marknadsplatsen finns en översvämningsrisk från Vrigstadsån. Östra Slättsjön och Tegnervägen har tagits bort efter samrådet.

I området Värnamokrysset väster är det relativt blött. Området har justerats efter samrådet.

Stockaryd

För området Västra centrum och Östra Stockaryd gäller att hela Stockaryd är byggd runt våtmarker och det innebär att det ofta är blöta förhållanden. Även vid byggnation på tidigare bebyggd mark behöver det här hanteras.

Området Södra Stockaryd (lång sikt) ligger på en höjd som troligtvis inte är lika blöt som markerna generellt runt Stockaryd är. Även om det här området inte är blött så skulle en exploatering av området innebära hårdgörande av ytor vilket leder till högre tryck på de omkringliggande mossarna. Vid en exploatering är det alltså av största vikt att behandla vattenfrågor med stor försiktighet. Efter samrådet har området Södra Stockaryd (lång sikt) ersatts med Västra Stockaryd (lång sikt).

För områdena Lövängen, Stigamo och Anslutningsväg mellan väg 761 och 763 är det blöta markförhållanden i omgivningen.

Rörvik

Norr om området Södra Rörviks industriområde ligger Fållekullsgölen som kan vara viktig för fördröjning och rening av dagvatten från de befintliga verksamheterna.

Bedömning av ÖP-förslaget

Klimatpåverkan

Det kommunen kan göra för att bidra med minskad klimatpåverkan genom sin översiktsplan är avsätta lämpliga områden för olika ändamål inklusive bevarande och ta fram styrdokument för fortsatt detaljplanearbete. Att planera bebyggelsen så att olika målpunkter är möjliga att nå med kollektivtrafik är en viktig del av den fysiska planeringen för att minska bilberoendet. Kommunens planering är i huvudsak koncentrerad till tätorterna vilket är positivt genom att befintlig infrastruktur kan användas. Planeringen för bytespunkter mellan olika trafikslag är också positivt och gynnar minskat bilåkande och samåkning.

I nuläget stannar inte tågen i Rörvik men översiktsplanen pekar ut en lämplig plats för framtida tågstopp i Rörvik, vilket är positivt.

Föreslagna LIS-områden är mer utspridda men även vid urvalet av dessa har kommunen tagit hänsyn till lokaliseringen i förhållande till kollektivtrafik och GC-vägar, vilket är positivt.

Kommunens ställningstagande gällande vindkraft och solenergi är positivt och en biogasanläggning finns sedan tidigare i kommunen.

Klimatanpassning - risk för översvämning

Flera av de planerade nya områdena för bebyggelse i Sävsjö och Vrigstad bedöms ha högt grundvatten och/eller riskera att översvämmas på grund av närhet till vattendrag. Efter samrådet har några av dessa områden tagits bort. Eftersom ett förändrat klimat i framtiden leder till ökade vattenflöden under vissa perioder på året, blir det alltmer viktigt med en beredskap vad gäller detta för att minska risken för skador på grund av översvämning. Delar av planerade områden för bebyggelse och terminalområde i Stockaryd ligger på mark med högt grundvatten, vilket gör att det kan vara tveksamt om dessa områden är lämpliga för bebyggelse och hårdgörning av marken. Markavvattning kräver tillstånd enligt miljöbalken för vattenverksamhet

Föreslagna åtgärder och uppföljning

Klimatpåverkan
Det är viktigt att kommunen planerar för platser där elbilar kan laddas både långtids- och korttidsladdning, men detta bör kunna genomföras utan att särskilda områden pekas ut i ÖP:n.

Klimatanpassning - risk för översvämning
Eftersom flera av de planerade nya områdena för bebyggelse i Sävsjö bedöms ha högt grundvatten och/eller riskera att översvämmas på grund av närhet till vattendrag, är det viktigt att utreda vattenförhållandena, risk för översvämning och hur dagvatten ska hanteras. Skyfallskarteringen för Sävsjö föreslår ett antal framtida utredningar för att få en utökad förståelse för problematiken och möjliga åtgärder i Sävsjö tätort. Även för Vrigstad behöver en detaljerad översvämnings-kartering göras på grund av närheten till Vrigstadsån och efter samrådet finns ett ställningstagande om detta, vilket är positivt.

Stockaryd ligger på ett våtmarksområde och även här kan vattenförhållandena behöva utredas i samband med att nya detaljplaner tas fram.

Klimatanpassning med hänsyn till framtida ökade flöden i vattendrag behöver göras för både befintlig och nya bebyggelseområden.

Areella näringar

Värden och hänsyn

Sävsjö kommun består till 70 % av skog och ungefär 7 % täcks av sjöar. Jordbruksmark täcker ungefär 12 % av marken och 4 % består av bebyggelseområden.

Jord- och skogsbruk av nationell betydelse

Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse enligt 3 kap. 4 § MB. Jord- och skogsbruksmark ska så långt som möjligt skyddas från åtgärder som försvårar ett rationellt brukande. Det är jord- och skogsbruksnäringen som är av nationellt intresse, inte enbart marken. Markens brukningsvärde är centralt för bevarandeintresset.

Brukningsvärd jordbruksmark får bara tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om den behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen, och om det behovet inte kan tillgodoses genom att annan mark tas i anspråk. Även skogsmark som har betydelse för skogsnäringen ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk.

Under 2011–2015 exploaterades 4,0 ha åkermark och 9,2 ha betesmark i Sävsjö kommun, vilket motsvarar 0,15 % av kommunens jordbruksmark. I Jönköpings län som helhet var andelen 0,12 % och i riket som helhet var andelen exploaterad jordbruksmark under denna period 0,09 %[5].

Exploateringen av jordbruksmark är permanent och trenden att alltmer odlingsbar mark tas i anspråk ger negativa kumulativa effekter för livsmedelsproduktionen. Klimateffekternas påverkan på jordbruksmark medför dessutom att värdet på jordbruksmarken kan antas öka i framtiden.

Riktlinjer i ÖP

Riktlinjerna omfattar markområden som har ett speciellt värde för den areella näringen. Det mesta av kommunens areella näringar omfattas av områdestypen landsbygd – men de tätortsnära jordbruksområden som har speciellt höga värden för jordbruket har lyfts fram i mark- och vattenanvändningskartan. För områdestypen areell näring har inga generella ställningstaganden tagits fram.

[5] Exploatering av jordbruksmark 2011–2015, Rapport 2017:5, Jordbruksverket.

Ställningstaganden om jordbruksmark

- Kommunen är restriktiv till byggnation av enstaka småhus på jordbruksmark
- Nya byggnader ska i första hand lokaliseras i anslutning till befintlig bostadsbebyggelse
- Mark som föreslås tas i anspråk ska bedömas utifrån dess möjliga brukningsvärde
- Vid placering på brukningsvärd jordbruksmark ska alltid en alternativ plats för byggnation redovisas. Den alternativa platsen ska inte vara på brukningsvärd jordbruksmark.
- Vid varje enskilt fall görs en sammanvägd bedömning av riktlinjerna och nedanstående kriterier.

Undantag som används för att göra en bedömning om vad som inte är brukningsvärd jordbruksmark

- Mark som inte brukats på många år och är bevuxen med sly eller träd
- Mark som omfattar en liten areal och inte ligger i anslutning till annan mark som brukas
- Brukningsenheter som är små eller svårtillgängliga.

Undantag för väsentliga samhällsintressen

- Exploatering av jordbruksmark i större sammanhang kan godtas om den görs i en detaljplaneprövning där alternativa lokaliseringar prövas och om den tillgodoser ett väsentligt samhällsintresse.

Exempel på väsentliga samhällsintressen är behovet av bostäder, lokalisering av bostäder och arbetsplatser nära varandra, att skapa väl fungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem samt att säkerställa viktiga rekreationsintressen.

ÖP-förslagets konsekvenser och hänsyn

Sävsjö
Området Eksjöhovgårdsängen II är beläget på jordbruksmark men kommunens bedömning är att området behövs för utbyggnad av bostäder för att skapa förutsättningar för förskolan att fortsätta finnas. Delar av området Eksjöhovgårdsområdet ligger på jordbruksmark som har en viktig funktion både för jordbruket och i form av kulturmiljövärden.

Vrigstad
Området Ingemarsvägen ligger på jordbruksmark och området Biskopsbo ligger i anslutning till jordbruksmark. Efter samrådet har området Biskopsbo tagits bort om området Ingmarsvägen har justerats. I detaljplaneskedet är det viktigt att säkerställa att jordbruket inte påverkas negativt av en exploatering av bostäder.

Stockaryd
Området Lövängen ligger delvis på jordbruksmark som är rester av en jordbruksfastighet.

Rörvik
En liten del av området Svinasjön ianspråktar en del av ett litet jordbruksområde som redan fragmentiserats i samband med byggnation av närliggande verksamhetsområden. Området Knösbo som omfattar jordbruksmark har tagits bort efter samrådet. Området Hillafällan som omfattar två mindre jordbruksfastigheter med tillhörande bostadshus har justerats efter samrådet. Vid byggnation ska lämpligheten utredas närmare med tanke på ianspråktagande av jordbruksmark.

Området Sjövik som omfattar flera mindre jordbruksfastigheter och flera bostadshus har justerats efter samrådet. Området Håkanstorp omfattar en del av en jordbruksfastighet. Vid byggnation ska lämpligheten utredas närmare med tanke på ianspråktagande av jordbruksmark.

Den föreslagna Ny tillfartsväg till södra Rörviks industriområde passerar delvis över några mindre jordbruksområden.

Bedömning av ÖP-förslaget

Sävsjö kommun är inte en jordbrukskommun utan snarare en skogskommun. De föreslagna områdena för ny bebyggelse ligger i eller i anslutning till tätorterna eller vid sjöar i närheten av tätorterna. Några större områden av produktionsskog berörs inte av ÖP-förslaget så därför bedöms inte heller ÖP:n påverka förutsättningarna för skogsbruket i kommunen. Planeringen i ÖP:n för en utveckling av Stockarydsterminalen är viktig för skogsbrukets infrastruktur eftersom den har en funktion som nod för träråvara.

ÖP:n redovisar några områden som berör jordbruksmark. Dessa områden är mindre områden i anslutning till tätorterna. Tidigare har LIS-områden pekats ut på jordbruksmark men dessa områden är nu ändrade så att jordbruksmark nu i huvudsak är undantagen från LIS-områden. ÖP:n bedöms ha tagit tillräcklig hänsyn till jordbruksmark på denna översiktliga nivå och på ett tydligt sätt redovisat vilka planerade områden för bebyggelse som berör jordbruksmark.

Föreslagna åtgärder och uppföljning

En fördjupad utredning av huruvida det är lämpligt att exploatera dessa områden kommer att göras i kommande detaljplanearbete.

Material, råvaror och mineral

Värden och hänsyn

Det saknas riksintressen för värdefulla ämnen och mineral i kommunen.

I kommunen finns två torvtäkter med torvkoncessioner, Hällarydsmossen och Store mosse. Båda ligger strax norr om Stockaryd i ett område rikt på våtmarker. I kommunen finns också fyra bergtäkter och en täkt för naturgrus.

Riktlinjer i ÖP

Ställningstaganden om materialhushållning

- Nya täktverksamheter för naturgrus bör undvikas och befintliga bör ersättas med täkter för bergkross. I stället bör behovet av grus tillgodoses genom krossning av bergmaterial.
- Täktverksamheter bör inte lokaliseras i värdefulla natur- eller friluftsområden, i vattenskyddsområden för vattentäkter eller i anslutning till befintlig bostadsbebyggelse.
- Inom områden med befintliga eller framtida grundvattentäkter ska täktverksamheter inte förekomma.
- Inom områden med särskilt hög radonhalt ska utvinning av bergkross undvikas för byggnadsändamål.
- Ny bebyggelse intill täkter kan störas av buller eller hindra täktverksamheternas möjlighet att få tillstånd. Därför bör ny bebyggelse inte tillkomma i anslutning till täktområde förutom för exploateringsföretagets egna behov eller för andra verksamheter som kan anses vara passande i anslutning.
- Vid större exploateringar och markarbeten ska alltid övervägas om eventuella överskottsmassor kan användas för andra projekt i närområdet. - Sävsjö kommun ställer sig negativ till etablerandet av nya torvtäkter inom kommunen.

ÖP-förslaget konsekvenser och hänsyn

ÖP-förslaget anger inga särskilda konsekvenser eller behov av hänsyn som kan uppstå med anledning av förslaget på markanvändning eller kommunens ställningstagande. Ballastförsörjningen är i hög grad en regional fråga och materialbehovet är beroende av aktiviteten inom bygg- och anläggningsbranschen. Därför är det svårt att göra analyser över behov och efterfrågan på lokal nivå. Samtidigt rör det sig om ett mycket tungt transportarbete varför korta avstånd är

en viktig lokaliseringsfaktor och ofta är det bäst om materialbehovet kan lösas genom omfördelning av massor lokalt på platsen.

Bedömning av ÖP-förslaget

Bedömningen görs utifrån översiktsplanens ställningstaganden om material-användning samt utifrån en uppskattning av behovet av massor och material, samt eventuella möjligheter att tillgodose behoven lokalt.

Kommunens ställningstagande bedöms som relevanta med hänsyn till vad som är brukligt hänsynstagande till olika värden, risk för störningar och material-hushållning. När behov uppstår av material i form av exempelvis bergkross eller naturgrus inom ett byggprojekt som exempelvis ett vägbygge, köps materialet normalt in från närmast tillgängliga bergtäkt. Olika områden lämpar sig bättre eller sämre för täktverksamhet och kommunen kan inte styra vilka intressenter som väljer att söka tillstånd för exempelvis en bergtäkt inom kommunen.

Föreslagna områden för ny bebyggelse i ÖP:n finns i huvudsak i tätorterna och som LIS-områden i närheten av tätorterna och bedöms inte stå i konflikt med områden som kan bli aktuella för täkter.

Föreslagna åtgärder och uppföljning

Inventeringar av bergförekomster som är lämpliga för bergtäkter och en grushushållningsplan kan vara ett bra underlag för översiktsplanering så att områden som är potentiellt lämpliga för exempelvis bergtäkter sparas för detta ändamål. Underlaget tas lämpligen fram på regional nivå.

Miljökvalitetsmålen

Sveriges riksdag har beslutat om 16 miljö-kvalitetsmål (miljömål) för en hållbar samhällsutveckling. Miljömålens syfte är att nuvarande och kommande generationer ska tillförsäkras en hälsosam och god miljö utifrån sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter. Många av miljömålen kopplar till olika ekosystemtjänster.

I MKB-arbetet har en avstämning mot miljömålen gjorts och de som har bedömts vara relevanta för ÖP-förslaget är:

- Begränsad klimatpåverkan,
- Frisk luft,
- Bara naturlig försurning,
- Giftfri miljö,
- Skyddande ozonskikt,
- Säker strålmiljö,
- Ingen övergödning,
- Levande sjöar och vattendrag,
- Grundvatten av god kvalitet,
- Myllrande våtmarker,
- Levande skogar,
- Ett rikt odlingslandskap,
- God bebyggd miljö och
- Ett rikt växt och djurliv.

Sveriges miljömål gäller den svenska miljöns kvalitet, men miljöproblem i Sverige beror på negativ miljöpåverkan både inom och utanför landets gränser.

Begränsad klimatpåverkan
För att närma sig miljömålet krävs globalt sett en kraftig minskning av utsläpp av växthusgaser. Ställningstaganden i ÖP-förslaget som gynnar miljömålet om en begränsad klimatpåverkan är:

- Positiv syn på förnyelsebar energi såsom biogas, sol- och vindkraft.
- Premiering av ett hållbart resande och särskild satsning på bytespunkter mellan olika trafikslag. En gång- och cykelplan finns.
- Samhällsutveckling i befintliga tätorter och genom förtätning och omvandling.

- Planering av LIS-områden i anslutning till tätorter, kollektivtrafik och GC-vägar.

Frisk luft
Vägtrafik är en stor källa till luftföroreningar, framför allt i tätorter men miljökvalitetsnormerna för luft bedöms klaras i Sävsjö kommun eftersom större städer saknas i kommunen.

ÖP-förslaget anger vidare att kommunen önskar att bevara grönområden i tätorterna som påverkar luftkvalitén i tätorterna positivt.

Bara naturlig försurning
Ämnen som bidrar till acceleration av försurningen av mark och vatten härrör från utsläpp framför allt från väg- och sjötrafik, värme- och elkraftverk, industrier samt jordbruk, såväl inom som utanför Sveriges gränser. Även intensivt skogsbruk kan minska markers naturliga buffringsförmåga och därmed bidra till en ökad markförsurning. Försurning till följd av atmosfäriskt nedfall kan vara svårt att påverka inom kommunens gränser.

Av Sävsjös 55 vattenförekomster har 36 stycken god status med avseende på försurning, två måttlig status, fem saknar klassning och data saknas för 12 förekomster. Generellt gynnas detta miljökvalitetsmål av samma åtgärder som gynnar målen *Frisk luft* och *Begränsad klimatpåverkan*, det vill säga minskade luftutsläpp.

Giftfri miljö
För att skydda människors hälsa och den biologiska mångfalden behöver spridningen av farliga ämnen förebyggas och minska.

Inom Sävsjö kommun finns precis som i de flesta kommuner ett relativt stort antal förorenade områden, varav flera finns i tätorterna. Flera av ÖP:n förslag på områden för bebyggelse är förtätning av befintliga områden och omvandling av befintliga verksamhetsområden. Inom flera av dessa områden finns potentiellt förorenad mark som måste undersökas och vid behov saneras innan den är lämplig att använda för ny bebyggelse. Omvandlingen av dessa områden kan medföra att de förorenade områdena saneras, vilket är positivt för miljökvalitetsmålet.

Skyddande ozonskikt
Sedan användningen av ozonnedbrytande ämnen har begränsats, tack vare internationella överenskommelser, tros ozonskiktet totalt sätt sakta återhämtat sig.

Miljökvalitetsmålet gynnas av samma åtgärder som gynnar målen *Bara naturlig försurning*, *Frisk luft* och *Begränsad klimatpåverkan*, det vill säga minskade luftutsläpp. I övrigt gynnas målet av att kommunen har en fungerande insamling av äldre vitvaror för omhändertagande av kylmedium som innehåller ozonnedbrytande ämnen.

Säker strålmiljö
Miljömålet avser att minska människors exponering för joniserande strålning (radon), elektromagnetisk strålning samt ultraviolett strålning.

ÖP:n innehåller ställningstaganden för UV-strålning, joniserande strålning från radon och elektromagnetiserande strålning. Ställningstagandet för UV-strålning handlar om att arbeta aktivt med skuggning med hjälp av grönska på offentliga platser och vid skolmiljöer. För radon handlar ställningstagandet om att byggnation i högriskområden för radon ska ske radonsäkert och i normal-radonområden ska byggnation ske med radonskyddat utförande. Vad gäller elektromagnetisk strålning, ska de statliga myndigheternas försiktighetsprincip för att begränsa magnetfält gälla vid samhällsplanering och byggande.

Ingen övergödning
Övergödning av mark och vatten orsakas dels av atmosfäriska nedfall i form av till exempel kväveoxider från biltrafik, sjöfart och kraftverk eller från läckage från jord- och skogsbruk samt utsläpp från reningsverk och industrier.

ÖP-förslagets fokus på att i huvudsak förtäta tätorterna medför mindre transportbehov jämfört med om nya bostadsområden sprids ut i kommunen.

Lokalt omhändertagande av dagvatten och minskning av utsläpp av enskilda avlopp är ytterligare åtgärder som nämns i ÖP-förslaget som påverkar miljökvalitetsmålet positivt.

Levande sjöar och vattendrag
Djur- och växtarters livsmiljöer i sjöar och vattendrag påverkas av till exempel skogsbruk, jordbruk, industrier och vattenkraft.

ÖP-förslagets åtgärder som gynnar miljömålet *Ingen övergödning* gynnar även miljömålet *Levande sjöar och vattendrag*.

Utpekandet av LIS-områden och inriktningen mot att erbjuda vattennära boenden, kan riskera att motverka miljökvalitetsmålet eftersom områdena som är viktiga för den biologiska mångfalden och för ekologiska värden kopplade till sjöar och vattendrag behöver tas i anspråk för att förverkliga dessa planer. Vid urvalet av LIS-områden har hänsyn tagits till naturvärden och fortsatt hänsyn kommer tas vid detaljplanering av dessa områden. Vid detaljplanering kommer utredningar göras av lämplig dagvattenhantering och VA-lösning med hänsyn till bland annat vattenmiljön.

Grundvatten av god kvalitet
Grusåsar och andra liknande formationer i landskapet spelar en viktig roll som dricksvattenresurs. Inrättandet av skyddsområden är ett viktigt verktyg för att skydda grundvattnet från föroreningar.

Åtgärder i syfte att uppnå miljömålen *Giftfri miljö* samt *Levande sjöar och vattendrag* gynnar även detta miljökvalitetsmål.

Myllrande våtmarker
Ett stort antal hotade eller missgynnade växt- och djurarter är beroende av olika våtmarker. En förklaring till detta är att det sedan början av 1800-talet har torrlagts stora arealer av just våtmarker.

Våtmarker utgör inte endast habitat för många växt- och djurarter utan fyller även viktiga funktioner för ekosystemtjänster som att binda och lagra kol och rena vatten. Med tanke på mer påtagliga klimatförändringar, med fler stora skyfall och fler torra perioder, har våtmarker en viktig funktion som fördröjningsmagasin av vatten.

ÖP-förslaget innebär förslag som berör våtmarker i Stockaryd. I de fall våtmarker berörs krävs utredning om vilka konsekvenser exploateringen får och tillstånd för vattenverksamhet kan behövas. I de fall våtmarker tas i anspråk bör kompensationsåtgärder i form av återskapande av våtmarker övervägas.

Levande skogar
Miljömålet om levande skogar påverkas till stor del av intensiteten av skötseln av den produktiva skogsmarken. Genom människans påverkan har vissa skogstyper

med unika livsmiljöer blivit alltmer sällsynta. Människans aktiviteter har även orsakat indirekta negativa effekter i form av nedfall från luftföroreningar och pågående klimatförändringar.

I ÖP-föreslaget finns ställningstaganden för den tätortsnära skogen med hänsyn till områden för friluftslivet men för skogsbruksmark saknas särskilda ställnings-taganden men i ÖP:n anges att eftersom kommunens yta till största delen består av skogsmark, så är skogsbrukets infrastruktur viktig i kommunen. Planeringen i ÖP:n för en utveckling av Stockarydsterminalen ingår i skogsbrukets infrastruktur eftersom den ha en funktion som nod för träråvara.

Ett rikt odlingslandskap

En utmaning för att uppnå miljömålet är att brukningen av odlingslandskapet måste anpassas så att natur- och kulturvärdena bevaras och utvecklas samtidigt som jordbruket ska kunna bedrivas på ett rationellt och konkurrenskraftigt sätt.

Kommunen har ställningstaganden för jordbruksmark och hänsyn har tagits till jordbruksmark vid planering av nya områden för bebyggelse. Några utpekade mindre områden berör dock jordbruksmark. När jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse i anslutning till tätorter är det en fördel om bostäder kan kombineras med stadsodling inom dessa områden så att marken åtminstone delvis kan användas för matproduktion och ekosystemtjänster.

God bebyggd miljö

Med ökande befolkning och bostadsbehov ses den täta bebyggelsen som lösningen för många miljöproblem, som till exempel minskat i anspråkstagande av jordbruksmark, minskad energianvändning och bättre nyttjande av befintlig infrastruktur. Den täta bebyggelsen och exploatering i centrala lägen kan dock innebära att fler människor utsätts för buller och risker om bostäder byggs nära hårt trafikerade vägar och järnvägar. I Sävsjö finns en god livsmiljö genom närhet till rekreationsområden och områden med kulturmiljövärden men samtidigt berörs kommunens tätorter av antingen buller från järnvägen Södra stambanan eller från genomfartstrafik vilket medför störningar, risker och barriäreffekter som är svårt att bygga bort helt. Eftersom flera av ÖP:n förslagna områden för bostäder berörs av buller behöver dessa frågor hanteras med särskild omsorg i det fortsatta planeringsarbetet.

Ett rikt växt- och djurliv

En rik biologisk mångfald är avgörande för att naturens ekosystemtjänster, som att rena vatten och luft, lagra kol och pollinera våra grödor, ska fungera. Biologisk mångfald går även hand i hand med folkhälsan då många natur- och kulturmiljöer är viktiga områden för rekreation och friluftsliv.

I ÖP-förslaget finns ställningstaganden för grönområde och park samt för natur och friluftsliv. Ställningstagandena är i första hand inriktade på naturens funktion som rekreationsområde även om det anges att utvecklingen av dessa områden ska ske med hänsyn till olika ekosystemtjänster. Ställningstagandena kan lämpligen kompletteras med aspekter som gynnar biologisk mångfald samt växt- och djurliv generellt. Det är viktigt att den gröna infrastrukturen i tätorterna fungerar som spridningsvägar mellan olika områden och genom tätorterna. Vid planering av planskilda korsningar över Södra stambanan genom kommunen bör även djurpassager övervägas. Utpekandet av LIS-områden kan motverka miljömålet, så det är viktigt att aspekten biologisk mångfald och hänsyn till växt- och djurliv ingår i arbetet med detaljplanering av dessa områden. Generellt bör alltid en naturvärdesinventering göras i de fall naturmark tas i anspråk för bebyggelse. Vid planering för bebyggelse i strandnära lägen bör även en fladdermusinventering övervägas. En ökad belysning i områden som tidigare inte varit upplysta kan påverka fladdermöss och insekter negativt.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt styrmedel som regleras i 5 kap. MB. MKN är några av många styrmedel för att nå de nationella miljökvalitetsmålen. Det finns MKN för:

- vatten
- omgivningsbuller
- utomhusluft
- fisk- och musselvatten

Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten, omgivningsbuller och utomhusluft berör Sävsjö kommun.

MKN för vatten
MKN för vatten omfattar ytvatten (sjöar, vattendrag och kustvatten) och grundvatten. Syftet med normerna är att säkra Sveriges vattenkvalitet.

Beslutade MKN finns för samtliga registrerade vattenförekomster. MKN anger vilken vattenstatus som ska uppnås vid en viss tidpunkt medan statusklassningen är ett sätt att beskriva vattnets kvalité.

Målet är att vattnet ska uppnå *god status* samt att vattnets status inte ska försämras. Om prognosen är att statusen kan komma att försämras måste åtgärder vidtas för att bibehålla eller förbättra vattenkvaliteten.

I Sävsjö kommun finns 55 klassade vattenförekomster varav 12 är sjöar, 32 är vattendrag och 11 är grundvatten.

Se vidare under kapitlet *Vatten* ovan.

Bedömning av ÖP-förslaget
En generell bedömning är att genomförandet och val av plats för framtida exploateringar behöver ske med försiktighet så att statusen på kommunens vattenförekomster inte försämras. Rening av dagvatten och en låg andel hårdgjorda ytor bidrar till att minimera påverkan på vattenförekomsterna. Anslutning av enskilda avlopp till kommunala reningsverk bidrar till minskade utsläpp av näringsämnen till berörda vattenförekomster vilket är positivt.

Omgivningsbuller

Miljökvalitetsnormerna för buller gäller för större vägar (mer än tre miljoner fordon per år), större järnvägar (mer än 30 000 tåg per år) eller för större städer (mer än 100 000 invånare). Södra stambanan som har mer än 30 000 tågpassager per år skär genom kommunen. I nedanstående figur visas Trafikverkets buller-kartor från 2017.

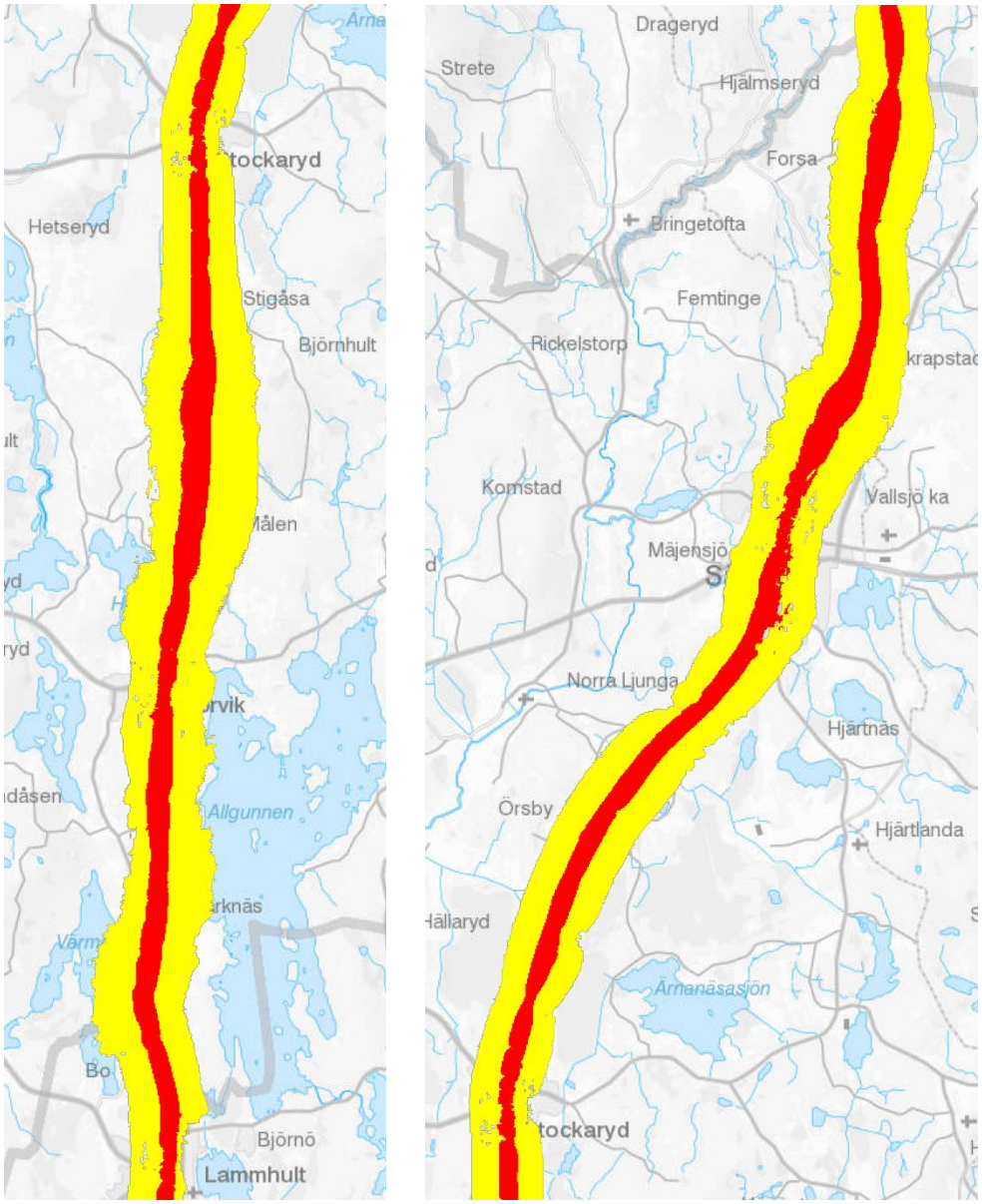

Figur 38 Kartläggning av järnvägsbuller 2017. Gult= Lden ≥55 dBA, rött=Lden ≥65 dBA. Den vänstra kartan visar södra delen av kommunen och den högra visar den norra delen. Stockaryd finns med på båda kartorna. Källa Ramböll och Trafikverket.

Bedömning av ÖP-förslaget

Järnvägsbuller från stambanan berör tätorterna Sävsjö, Stockaryd och Rörvik genom att järnvägen går rakt igenom dessa orter. Vid detaljplanering inom dessa tätorter måste hänsyn till järnvägsbuller tas genom att bullerberäkningar utförs och bostäder och lokaler för skola och vård lokaliseras och orienteras så att riktvärdena klaras. Det är en fördel om en samverkan kan ske med Trafikverket och deras åtgärdsprogram för kommunen.

MKN för utomhusluft

MKN för utomhusluft (SFS 201:527) syftar till att skydda människors hälsa och miljön. Det finns MKN för flera luftburna ämnen, bland annat kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid och partiklar (PM 10).

Ställningstaganden om miljökvalitetsnormer för luft

- Inga särskilda insatser behövs från kommunen för att hantera den befintliga luftkvaliteten, men positiva synergieffekter kan uppstå i samband med andra insatser för att förbättra den bebyggda miljön. Det kan till exempel handla om minskat bilåkande i tätorterna, fler elektrifierade fordon eller mer grönska.

Bedömning av ÖP-förslaget

Ett genomförande av ÖP-förslaget bedöms inte påverka luftkvalitén på ett betydande sätt och inget tyder på att MKN riskerar att överskridas i framtiden i kommunen.

Sammanfattning och samlad bedömning

Boendemiljö
ÖP-förslaget bedöms svara väl mot målen i bostadsförsörjningsplanen. Planförslaget har uttalade planer för centrumbebyggelse i tätorterna vilket är positivt. För Vrigstad motsvarar området ”Söder om marknadsplatsen” centrumutveckling liknande det som redovisas för de andra tätorterna.

Kommunikation
I Sävsjö kommun finns utmaningar genom att järnvägen Södra stambanan går genom tre av kommunens tätorter. Sävsjö och Vrigstad har relativt mycket genomfartstrafik på väg 127 och riksväg 30. Särskilt järnvägstrafiken innebär stora negativa konsekvenser för dessa tätorter med tanke på barriäreffekter, trafikbuller och risker med hänsyn till transporter med farligt gods och olyckor vid passager över spåret, men även vägtrafiken innebär barriäreffekter, störningar och risker.

Kommunens riktlinjer och ställningstagande i ÖP:n visar på att kommunen har höga ambitioner särskilt gällande oskyddade trafikanter, vilket svarar väl mot ÖP:n värden och hänsyn för kommunikationer. Inriktningen mot att i första hand planera för nya bostäder i befintliga tätorter, nya planskilda korsningar och bytespunkter mellan olika trafikslag, svarar också väl mot målet om goda möjligheter att resa och en jämlik tillgänglighet.

Friluftsliv och rekreation
Nya områden för bostäder i Sävsjö tätort ligger i närheten av grönområden utan att inkräkta på befintliga grönområden. De flesta nya bostadsområden i Vrigstad ligger i anslutning till grönområden i tätortens utkanter men några av dem inkräktar på grönområden, vilket kan vara negativt för tillgången till rekreationsområden i tätorten. Förslagen på nya bostadsområden i Stockaryd ligger i anslutning till grönområden i östra delen av tätorten. I Rörvik finns gott om tätortsnära natur, så det bör vara möjligt att kombinera boende och rekreation.

Buller
Enligt Trafikverkets kartläggning av järnvägsbuller, som visas med översiktliga kartor i kapitlet *Miljökvalitetsnormer,* ligger järnvägsbullret över ekvivalent ljudnivå 55 dB(A) i tätorterna Sävsjö, Stockaryd och Rörvik. Det bedöms finnas en risk att riktvärdena för trafikbuller överskrids i dessa tätorter och även i Vrigstad på grund av vägtrafikbuller från väg 127 och riksväg 30. Risk finns för ökade bullerstörningar i Stockaryd från en utbyggd Stockarydsterminal.

Olycksrisker och säkerhet
I Sävsjö tätort, Vrigstad och Rörvik planeras för ny bebyggelse inom 150 meter från järnvägen, väg 127 eller riksväg 30, vilket medför att en riskbedömning behöver göras med hänsyn till transporter med farligt gods.

Naturmiljö
Inget av riksintresseområdena för naturvård i Sävsjö kommun berörs i sin yta av utpekade exploateringsområden i ÖP-förslaget. Inte heller några Natura 2000-områden, naturreservat, biotopskyddsområden, områden med naturvårdsavtal eller nyckelbiotoper riskerar att påverkas av ÖP-förslaget. I Stockaryd berör två planerade områden för bostäder våtmarksområden med ett visst naturvärde. Ett planerat nytt verksamhetsområde i Sävsjö berör en sumpskog i sydvästra delen av Sävsjö intill järnvägen.

Strandskydd och LIS
Föreslagna LIS-områden bedöms kunna komma i konflikt med rekreationsvärden i Vrigstad och Rörvik. Intill ett av LIS-områdena i Rörvik finns ett område med Naturvärden utpekat av Skogsstyrelsen, se figur 15 ovan.

Förorenade områden
Flera av de planerade omvandlingsområdena innebär en exploatering inom ett förorenat område, vilket kan medföra att en sanering görs tidigare än den annars skulle ha gjorts, vilket är positivt med hänsyn till människors hälsa och miljön.

Vatten
Dagvatten från både LIS-områden och tätorter berör vattenförekomster och övrigt vatten eftersom dagvatten avleds till yt- eller grundvatten även om området inte ligger i direkt anslutning till en sjö eller ett vattendrag. Vad gäller föreslagna LIS-områden så ligger en del av dessa intill sjöar som är klassade som vattenförekomster och en del ligger intill sjöar som är klassade som övrigt vatten. För samtliga planerade områden för bebyggelse är det viktigt att dagvatten renas innan det släpps ut till vattenförekomster och övrigt vatten. I samtliga tätorter berörs ytvattenförekomster med måttlig ekologisk och/eller kemisk status.

Dricksvatten
Ett hänsynstagande till vattenförekomsterna är särskilt viktigt med tanke på att de fungerar som vattentäkt i nuläget eller så kan de komma att behövas för vattenförsörjningen i framtiden. ÖP:n redovisar på ett tydligt sätt konsekvenser och hänsynstagande för de förslagen på nya områden för bebyggelse. För Stockaryd planeras för en ny överföringsledning ifrån annan vattentäkt i kommunen, vilket

kommer underlätta för planeringen av ny bebyggelse kring Stockaryd. Det är positivt om verksamhetsområde upprättas kring Allgunnen så belastningen från enskilda avlopp minskar.

Kulturmiljö

ÖP-förslaget innebär att ny bebyggelse planeras inom några områden med höga kulturmiljövärden. Det är Eksjöhovgårdsområdet (riksintresse), Sanatorieskogen, Ljunga park och Sävsjö centrum. I Vrigstad är det bykärnan, i Stockaryd stationen och kyrkbyn och i Rörvik området kring Knösbo (Knösbo har dock utgått efter samrådet). I det framtida detaljplanearbetet blir det viktigt att hänsyn tas till dessa värdefulla kulturmiljöer. För området Ingemarsvägen i Vrigstad är det tveksamt om en tätare bebyggelse är förenlig med kulturmiljövärdena. Kulturmiljö-underlaget för tätorterna i kommunen är ett bra underlag för ÖP:n och den fortsatta detaljplaneringen inom tätorterna.

Klimatpåverkan och klimatanpassning

Kommunens planering är i huvudsak koncentrerad till tätorterna vilket är positivt genom att befintlig infrastruktur kan användas. Planeringen för bytespunkter mellan olika trafikslag är också positivt och gynnar minskat bilåkande och samåkning. Föreslagna LIS-områden är mer utspridda men även vid urvalet av dessa har kommunen tagit hänsyn till lokaliseringen i förhållande till kollektivtrafik och GC-vägar, vilket är positivt. Kommunens ställningstagande gällande vindkraft och solenergi är positivt och en biogasanläggning finns sedan tidigare i kommunen.

Flera av de planerade nya områdena för bebyggelse i Sävsjö och Vrigstad bedöms ha högt grundvatten och/eller riskera att översvämmas på grund av närhet till vattendrag, men några av dessa har utgått eller justerats efter samrådet. Delar av planerade områden för bebyggelse och terminalområde i Stockaryd ligger på mark med högt grundvatten, vilket gör att det kan vara tveksamt om dessa områden är lämpliga för bebyggelse och hårdgörning av marken. Klimatanpassning med hänsyn till framtida ökade flöden i vattendrag behöver göras för både befintlig och nya bebyggelseområden.

Areella näringar
ÖP:n redovisar några områden som berör jordbruksmark. Dessa områden är mindre områden i anslutning till tätorterna. Tidigare har LIS-områden pekats ut på jordbruksmark men dessa områden är nu ändrade så att jordbruksmark nu i huvudsak är undantagen från LIS-områden. ÖP:n bedöms ha tagit tillräcklig hänsyn till jordbruksmark på denna översiktliga nivå och på ett tydligt sätt redovisat vilka planerade områden för bebyggelse som berör jordbruksmark.

Material, råvaror och mineral
Föreslagna områden för ny bebyggelse i ÖP:n finns i huvudsak i tätorterna och som LIS-områden i närheten av tätortena och bedöms inte stå i konflikt med områden som kan bli aktuella för täkter.

Miljökvalitetsnormer
En generell bedömning är att genomförandet och val av plats för framtida exploateringar behöver ske med försiktighet så att statusen på kommunens vattenförekomster inte försämras. Markavvattning bör undvikas. Rening av dagvatten och en låg andel hårdgjorda ytor bidrar till att minimera påverkan på vattenförekomsterna. Anslutning av enskilda avlopp till kommunala reningsverk bidrar till minskade utsläpp av näringsämnen till berörda vattenförekomster vilket är positivt.

Järnvägsbuller från stambanan berör tätorterna Sävsjö, Stockaryd och Rörvik genom att järnvägen går rakt igenom dessa orter. Vid detaljplanering inom dessa tätorter måste hänsyn till järnvägsbuller tas genom att bullerberäkningar utförs och bostäder och lokaler för skola och vård lokaliseras och orienteras så att riktvärdena klaras.

Ett genomförande av ÖP-förslaget bedöms inte påverka luftkvalitén på ett betydande sätt och inget tyder på att MKN riskerar att överskridas i framtiden i kommunen.

Miljökvalitetsmål
Bedömningen är att ÖP:n tar hänsyn till miljökvalitetsmålen på olika sätt men det är nästan oundvikligt att flera av miljökvalitetsmålen påverkas negativt vid en ökad exploatering men ytterligare hänsynstaganden och kompensationsåtgärder och förbättringar kan göras i detaljplaneskedet. Miljökvalitetsmålet om förorenade områden kan däremot påverkas positivt när sanering av föroreningar görs i samband med exploatering. Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö påverkas både positivt och negativ. Positivt genom att nya goda boendemiljöer tillkommer men negativt i den mån nya bostäder berörs av risk för störningar.

Risk för betydande miljöpåverkan

En betydande miljöpåverkan som bedöms riskera att uppstå på grund av ÖP-förslaget är störningar i form av buller och vibrationer samt risker med hänsyn till de områden som ligger nära järnvägen Södra stambanan genom Sävsjö, Stockaryd och Rörvik samt i närheten av väg 127 och 30 genom Vrigstad. Det är en fördel om dessa frågor kan utredas samlat för dessa tätorter som ett underlag inför det kommande arbetet med detaljplaner.

En annan betydande miljöpåverkan som eventuellt kan uppstå är påverkan på naturmiljön, vattenförekomster och boendemiljön i Stockaryd på grund av planerna på en utbyggnad av Stockarydsterminalen. En järnvägsterminal medför risk för omfattande bullerstörningar för omgivningen som hanteras med hjälp av riktvärden för industribuller.

Kalmar den 12 januari 2024

Vatten och Samhällsteknik AB

Catarina Lund

Diarienummer: KS 2019/17
Datum: 2023-09-11

Samrådsredogörelse för Sävsjö kommuns översiktsplan

Sävsjö kommun

Innehåll

Inledning ... 6
Ändringar efter samrådet ... 7
Sammanställning och svar på återkommande synpunkter ... 10
Förbifart Vrigstad ... 10
Förlängning av Trävaruvägen i Vrigstad ... 11
Verksamheter och industri i Vrigstad ... 12
Verksamheter och industri samt ny väg igenom Mäjensjö ... 13
Ny väg mot Skrapstad/Forsa ... 15
Byggande på jordbruksmark ... 15
Yttranden och svar på yttranden ... 18
Yttranden och svar på yttranden från organisationer, företag och myndigheter ... 18
Kretslopp sydost ... 18
LFV ... 18
Skanova AB ... 19
Helpas AB (I) ... 19
Alvesta kommun ... 20
Naturskyddsföreningen ... 20
Region Kronoberg ... 23
Vaggeryds kommun ... 24
Värnamo kommun ... 24
Helpas AB (II) ... 25
Hjärtlanda byalag ... 25
Vida Vrigstad AB ... 26
Barn- och utbildningsnämnden ... 27
Kultur- och fritidsnämnden ... 27
Länsstyrelsen i Jönköpings län ... 27
Stockaryds samhällsförening ... 42
Region Jönköpings län ... 48
Vrigstad samhällsförening ... 54
Växjö kommun ... 56
Centerpartiet i Sävsjö kommun ... 57
B. Gunnarssons servicebutik (Circle K) i Vrigstad ... 59
Sävsjö Ornitologklubb Ruskenprickarna ... 59
Lantbrukarnas Regionförbund (LRF Jönköpings län) ... 60
Socialnämnden ... 65
E.ON ... 65
Vänsterpartiet ... 67
Svenska kraftnät ... 69
Myndighetsnämnden ... 71
Vetlanda kommun ... 75
Trafikverket ... 76
Kristdemokraterna ... 85
Yttranden och svar på yttranden från privatpersoner ... 86
Privatperson 1 ... 86
Privatperson 2 ... 87
Privatperson 3 ... 87
Privatperson 4 ... 87

Privatperson 5 88
Privatperson 6 89
Privatperson 7 89
Privatperson 8 89
Privatperson 9 90
Privatperson 10 90
Privatperson 11 91
Privatperson 12 91
Privatperson 13 92
Privatperson 14 92
Privatperson 15 93
Privatperson 16 93
Privatperson 17 94
Privatperson 18 94
Privatperson 19 95
Privatperson 20 95
Privatperson 21 95
Privatperson 22 96
Privatperson 23 96
Privatperson 24 97
Privatperson 25 97
Privatperson 26 98
Privatperson 27 98
Privatperson 28 99
Privatperson 29 99
Privatperson 30 100
Privatperson 31 100
Privatperson 32 100
Privatperson 33 101
Privatperson 34 101
Privatperson 35 102
Privatperson 36 102
Privatperson 37 103
Privatperson 38 104
Privatperson 39 104
Privatperson 40 104
Privatperson 41 105
Privatperson 42 106
Privatperson 43 108
Privatperson 44 109
Privatperson 45 109
Privatperson 46 110
Privatperson 47 110
Privatperson 48 110
Privatperson 49 111
Privatperson 50 112
Privatperson 51 113
Privatperson 52 114
Privatperson 53 116
Privatperson 54 118
Privatperson 55 118
Privatperson 56 119

Privatperson 57 119
Privatperson 58 119
Privatperson 59 120
Privatperson 60 120
Privatperson 61 121
Privatperson 62 124
Privatperson 63 124
Privatperson 64 126
Privatperson 65 126
Privatperson 66 127
Privatperson 67 127
Privatperson 68 128
Privatperson 69 128
Privatperson 70 128
Privatperson 71 129
Privatperson 72 129
Privatperson 74 131
Privatperson 75 135
Privatperson 76 135
Privatperson 77 136
Privatperson 78 136
Privatperson 79 137
Privatperson 80 137
Privatperson 81 138
Privatperson 82 140
Privatperson 83 141
Privatperson 84 142
Privatperson 85 143
Privatperson 86 143
Privatperson 87 143
Privatperson 88 144
Privatperson 89 144
Privatperson 90 144
Privatperson 91 145
Privatperson 92 145
Privatperson 93 147
Privatperson 94 148
Privatperson 95 148
Privatperson 96 149
Privatperson 97 149
Privatperson 98 149
Privatperson 99 150
Privatperson 100 150
Privatperson 101 151
Privatperson 102 152
Privatperson 103 153
Privatperson 104 153
Privatperson 105 153
Privatperson 106 154
Privatperson 107 155
Privatperson 108 160
Privatperson 109 160

Privatperson 110 160
Förteckning över inkomna yttranden 162
Organisationer, företag och myndigheter 162
Privatpersoner 164

Inledning

Sävsjö kommun hade ett förslag till översiktsplan på samråd mellan den 20 juni och 20 september 2022. Under samrådstiden fanns översiktsplanen tillgänglig på kommunens hemsida, i kommunalhusets entré och på biblioteket i Sävsjö. I slutet av perioden fanns översiktsplanen också tillgänglig på biblioteken i Stockaryd och Vrigstad.

Kommunen informerade om samrådet genom annonser i Smålands Dagblad, Vetlandaposten och Sävsjöappen. Dessutom informerade kommunen om samrådet på kommunens hemsida, via affischer, samt via kommunens konton på Facebook och Instagram.

Under samrådsperioden hölls ett antal öppna samrådstillfällen dit det var möjligt att komma för att få information och ställa frågor om översiktsplanen. Samrådsmötena hölls vid följande tillfällen.

- Gamla stadshotellet i Sävsjö, 20 juni
- Kulturhuset i Sävsjö, 23 augusti
- Bygdegården i Rörvik, 30 augusti
- Tallbacken i Stockaryd, 1 september
- Sävsjö stadsfest, bakom kulturhuset, 3 september
- Värdshuset i Vrigstad, 6 september
- Torget i Sävsjö, 9 september

Under samrådet var det möjligt att lämna synpunkter på översiktsplanen via bland annat ett webbformulär, e-post, brev och pappersformulär. Totalt kom det in 31 yttranden från organisationer, företag och myndigheter och 110 yttranden från privatpersoner under samrådet.

Alla synpunkterna som kom in under samrådet har bemötts i den här samrådsredogörelsen.

Inledningsvis i samrådsredogörelsen beskrivs kortfattat de ändringar som genomförts efter samrådet. Därefter sammanfattas några av de synpunkterna som varit mest återkommande under samrådet och hur kommunen hanterat dessa. Därefter följer en sammanställning av alla inkomna yttranden och kommunens svar på dessa. I slutet av dokumentet följer en förteckning över alla inkomna yttranden.

Ändringar efter samrådet

I det här avsnittet sammanfattas kortfattat de betydande ändringar som genomförts efter samrådet. För att se motiveringen till ändringarna hänvisas till svaren på yttrandena nedan.

Inledning

Texten om mål, planer och program har uppdaterats gällande nya mål, planer och program. Bland annat har nya nationella och regionala transportplaner antagits.

Utvecklingsinriktning

Förbifart Vrigstad tas bort från strukturbilden över kommunens utveckling.

Mark- och vattenanvändning

Sävsjö

Områden för verksamheter och industri justeras utifrån inkomna yttranden. Områdena Mäjensjö, Alehög och Södra industriområdet blir mindre.

Området Tällevads hästgårdar görs om till ett område för sammanhängande bostadsbebyggelse och döps om till Tällevads lantliga boende. Ändringen innebär att tomter om 2000-5000 kvadratmeter blir lämpliga snarare än 3-4 hektar.

Ett nytt område lämpligt för odlingslotter pekas ut vid den före detta äppellunden norr om Eksjöhovgårdssjön, precis norr om väg 128 istället för väster om Eksjöhovgårdssjön som var förslaget under samrådet.

Ersätter förslaget om en ny väg mot Skrapstad/Forsa med ett ställningstagande om att kommunen ska utreda lämplig åtgärd för att kompensera för att bron tagits bort och bara ersätts av en gång- och cykelbro.

Vrigstad

Tar bort följande områden för sammanhängande bostadsbebyggelse: Tegnérvägen, Östra Slättsjön och Biskopsbo. Justerar Sandslätt, Slättsjön IV, Slättsjön V, Ingemarsvägen och Östra Sinaiberget.

Lägger till ett nytt område för mångfunktionell bebyggelse: Förskola i Vrigstad.

Tar bort områdena för verksamheter och industri Värnamokrysset öster och Värnamokrysset (lång sikt). Justerar Värnamokrysset väster och Gamla macken.

Tar bort förbifarten i Vrigstad. Ett ställningstagande tillkommer om att verka för ökad framkomlighet och tillgänglighet utmed väg 30 i avsnittet *Väg* i översiktsplanen.

Justerar förlängning av Trävaruvägen.

Stockaryd

Tar bort följande områden för sammanhängande bostadsbebyggelse: Västerkvarn, Ärnanäsasjön och Stigamo. Justerar Östra Stockaryd.

Tar bort en del av området för verksamheter och industri som kallas Stockarydsterminalen söder och ersätter med Stockarydsterminalen väster.

Rörvik

Justerar följande områden för sammanhängande bostadsbebyggelse: Sjövik-Repanäs (som också byter namn till bara Sjövik), Hillafällan och Svinasjön. Området Knösbo tas bort.

Tar bort den föreslagna tillfartsvägen till södra Rörviks industriområde. Lägger istället till en ny åtgärd som handlar om trygghetshöjande åtgärder utmed Kyrkogatan.

Övriga kommunen

En ny bytespunkt läggs till vid Hjälmsbodarna utmed väg 30.

Hänsyn och tillhörande ställningstaganden

Befintlig bebyggelse och framtida behov

Ett fördjupat resonemang om näringslivets framtida behov läggs in i avsnittet *Näringsverksamhet*.

Resonemanget om framtida pendlingspotentialer utvecklas i avsnittet *Pendling*.

Mer information läggs till om det funktionellt prioriterade vägnätet i avsnittet *Väg*.

Det förtydligas varför flygplatserna, Luftfartsverket och Försvarsmakten ska ges möjlighet att yttra sig i avsnittet *Flygtrafik*.

Texten ändras och ett ställningstagande läggs till så att det framgår att Sävsjö kommun ska ta fram en Vattenförsörjningsplan i avsnittet *Vatten och avlopp*.

Ett ställningstagande läggs till om att grannkommuner ska höras innan beslut om kommunal tillstyrkan för vindkraft om dessa planeras inom fem kilometer från kommungränsen. Ställningstagandet läggs till i avsnittet *Energi*.

Riksintressen

Ett par av rubrikerna justeras så att dessa blir mer korrekta.

I flera av avsnitten förtydligas det hur översiktsplanen bedöms påverka riksintressena.

Kommunintressen

Ett nytt kommunintresse för kulturmiljö läggs till: Gamla färgeriet i Sävsjö.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge

Tre nya LIS-områden läggs till: Norrsjön vid Brunseryds kvarn, Rydasjön och Bodaån.

Följande LIS-områden justeras: Ärnanäsasjön, Hillen, Norrsjön vid Västerkvarn och Slättsjön.

LIS-områdena utmed Linnesjön och Hultsjön plockas bort.

Beskrivningen av LIS-områdena ändras så att det framgår vilken typ av landsbygdsutveckling som områdena stödjer och vilka värden som finns i områdena.

Ställningstagandena om LIS ändras så att det framgår att det ska finnas en fri passage om 30 meter till områdena. Dessutom ändras de så att det inte är någon skillnad på LIS för bostäder och LIS för verksamheter, utan att alla LIS-områden bör ligga inom fem kilometer från tätort eller en kilometer från hållplats för kollektivtrafik.

Säkerhet, miljö, hälsa och klimat

Ett nytt ställningstagande läggs till i avsnittet *Buller* om att ta hänsyn till trafikbuller vid ny bebyggelse.

Ett stycke som beskriver vad klimatanpassning är och hur det relaterar till planeringen av kommunens mark- och vattenområde läggs till i avsnittet *Ras, skred, erosion och översvämning*. Ett nytt ställningstagande läggs till i samma avsnitt om att kommunen ska ta fram en skyfalls- och översvämningskartering för Vrigstad.

Ett nytt ställningstagande läggs till i avsnittet *Klimatförändringar och klimatanpassning* om att kommunen ska ta fram en dagvattenstrategi.

Areella näringars markanvändning

Ändrar ställningstagandena om att bygga på jordbruksmark.

Genomförande

Avsnittet ändras så att kommunens roll blir tydligare och så att det tydligare framgår hur översiktsplanen förhåller sig till privat markägande.

Miljökonsekvensbeskrivning

Bedömningarna i miljökonsekvensbeskrivningen justeras utifrån de ändringar som genomförts i översiktsplanen.

Sammanställning och svar på återkommande synpunkter

I det här avsnittet sammanställs en del av de återkommande synpunkterna som lyfts fram i flera samrådsyttranden. För varje sakfråga som tas upp sammanfattas de inkomna synpunkterna. Dessutom beskrivs och motiveras de ändringar som gjorts med anledning av synpunkterna.

Förbifart Vrigstad

Många av synpunkterna som kommit in har handlat om att vägen igenom Vrigstad är viktig för just Vrigstad och att en förbifart är olämplig. Mycket av argumentationen handlar om att vägen är viktig för att samhället inte ska dö ut och att många av verksamheterna i Vrigstad är beroende av trafiken som passerar igenom samhället.

Övriga argument som framkommit är:

- Det är onödigt att dra om vägen utanför samhället när genomfartsvägen är ombyggd så nyligen.
- Det är bättre att lägga pengar på underhåll av vägar.
- Vrigstad är och har alltid varit en ort där flera vägar möts.
- Att reservera så stora markområden i översiktsplanen begränsar möjligheten att utveckla marken.
- En förbifart skulle försämra levnadsmiljön för de som bor i Vrigstad idag eftersom den kommer att förstöra jordbruksmark, kulturmiljöområden, Natura2000-områden och orsaka buller för vissa bostadsområden.
- Förbifarten finns inte med bland Trafikverkets planer och borde därför inte finnas med i översiktsplanen.

Förutom ovanstående argument har ett flertal av yttrandena innehållit förslag på alternativa åtgärder för ökad säkerhet utmed genomfartsvägarna i Vrigstad. Exempel på sådana lösningar är fartkameror, blinkande hastighetsskyltar, trafikljus, gång- och cykeltunnlar eller övergångsställen.

Kommunens svar:

Markanspråket för förbifarten plockas bort ifrån översiktsplanen. Istället läggs ett ställningstagande till i översiktsplanen om att kommunen generellt ska jobba för att väg 30 ska få satsningar för ökad tillgänglighet och säkerhet. Ställningstagandet läggs in i avsnittet Väg under Hänsyn och tillhörande ställningstaganden-Befintlig bebyggelse-Trafik och transporter.

Flera av de argument som framförts har varit relevanta och kommunen har tagit till sig dem. Följande skäl har väglett kommunen till att ta bort förbifarten.

Frågan om en eventuell förbifart är en fråga som måste lösas på nationell nivå. Sävsjö kommun har inte rådighet över varken frågan om en förbifart kan byggas eller i så fall var den skulle lokaliseras. Eftersom både frågan om en

förbifart ens skulle kunna byggas och frågan om var den i så fall skulle lokaliseras beslutas på nationell nivå (av regeringen respektive Trafikverket) är det inte lämpligt att kommunen gör ett markanspråk som kanske inte ens skulle bli aktuellt att använda.

För boende i Vrigstad verkar det finnas en stor enighet om att vägen är viktig för Vrigstad. Även om en förbifart skulle ge en större tillgänglighet för verksamheter och invånare i kommunen som bor utanför Vrigstad ska kommunen se till helheten för de lokala allmänna intressena. En förbifart skulle innebära en stor kostnad på nationell nivå men utan att skapa särskilt stora värden lokalt.

Trots att förbifart Vrigstad tas bort anser Sävsjö kommun fortfarande att frågan om ökad tillgänglighet och säkerhet utmed väg 30 är en viktig fråga att driva. Det är viktigt att komma ihåg att vägen inte bara handlar om att förse Vrigstad med trafik utan att den också fungerar som en genomfart för en stor del av trafiken. För att kunna vara en attraktiv kommun för såväl nya invånare som nya verksamheter krävs goda kommunikationsmöjligheter. En framtid med längre och självkörande fordon kan innebära att vissa fordon kanske inte kommer kunna passera Vrigstad. Även utan långa och självgående fordon kan det bli så att fler fordon i framtiden använder sig av väg E4 och 27 mellan Jönköping och Växjö istället för väg 30. Detta är utmaningar som kommunen även fortsättningsvis måste ta i beaktande.

När det gäller frågor om åtgärder för ökad säkerhet utmed de stora vägarna igenom Vrigstad hänvisar kommunen till sin antagna Gång- och cykelplan med tillhörande åtgärdsprogram från 2019 där lämpliga åtgärder är redovisade. De av åtgärderna som passerar väg 30 eller väg 127 igenom samhället behöver genomföras i samverkan med Trafikverket. Eftersom det är Trafikverket som har hand om vägarna har kommunen inte rådighet över mindre åtgärder igenom samhället. Därför kan kommunen bara framföra önskemål till Trafikverket om åtgärder som till exempel fartkameror, blinkande hastighetsskyltar, trafikljus, gång- och cykeltunnlar eller övergångsställen. Det är också därför det är viktigt att kommunen har ett ställningstagande om att jobba för satsningar för ökad tillgänglighet och säkerhet utmed väg 30.

Förlängning av Trävaruvägen i Vrigstad

Flera synpunkter har kommit in om förslaget till förlängning av Trävaruvägen. Sex av synpunkterna var negativa till förslaget och två var positiva.

Argumenten emot förslaget handlade bland annat om:

- vikten av att fortsatt ha trafiken genom samhället
- att de som bor i närheten av Trävaruvägen inte vill ha ännu större problem med buller
- att vägen skulle passera igenom värdefulla betes- och slåttermarker
- att det inte skulle leda till någon förbättring
- att det skulle förstöra för lokala industriverksamheter

- att vägen skulle passera gång- och cykelvägen utmed väg 127 mot Biskopsbo.

Argumenten för förlängningen handlade framförallt om att det skulle vara en lösning som är billigare än en förbifart förbi Vrigstad.

Kommunens svar:

Den föreslagna förlängningen av Trävaruvägen blir kvar men justeras i översiktsplanen så att den till största delen går på kommunal mark.

Anledningen till att förlängningen får vara kvar i översiktsplanen är följande.

Flera olika projekt är på gång utmed Trävaruvägen och väg 763 mot Stockaryd som skapar förutsättningar för utökade eller helt nya verksamheter. Om det i framtiden skulle bli större trafikflöden mot framförallt Sävsjö ser kommunen en fördel med att ha en väg som inte passerar igenom Vrigstad.

Genom att förlägga reservatet på till största delen kommunal mark begränsar det inte längre för de lokala industriverksamheternas utvecklingsbehov.

Sävsjö kommun har inte hittat någonting som styrker att den aktuella jordbruksmarken vid vägreservatet är mer värdefull än annan jordbruksmark. Däremot finns ett område längre norrut som utgörs av ett Natura2000-område, men som inte bedöms få någon negativ påverkan av en eventuell väg.

Flera av de andra frågorna gällande bland annat buller, trafikflöden och korsande gång- och cykelväg ska utredas vidare innan vägen anläggs.

Verksamheter och industri i Vrigstad

Flera synpunkter har kommit in om de verksamhetsområdena som föreslås nordväst om Vrigstad utmed väg 30.

De synpunkter som har framkommit är följande.

Det är bra att peka ut verksamhetsmark nordväst om Vrigstad eftersom:

- Det är bra med exponering mot Torsvik, Stigamo och väg E4.

Det är bättre att peka ut verksamhetsmark sydost om Vrigstad i anslutning till verksamheterna utmed Trävaruvägen eftersom:

- Lokalisering utmed Trävaruvägen inte stör några boenden.
- Verksamheter vid Värnamokrysset och gamla macken stör intrycket för de som kör in i samhället.
- Verksamheter sydost om Vrigstad är bättre för kommunens planering av vatten- och avloppstjänster.

Övriga synpunkter som kommit in är bland annat följande.

Det är inte bra att peka ut för stora ytor som inte kommer att användas.

Det bästa är att peka ut området vid Värnamokrysset där hastigheten redan har sänkts.

Verksamheter bör vara minst 3-5 kilometer från Vrigstad för att inte riskera att hämma Vrigstads utvecklingsbehov och attraktivitet.

Det finns en biotop vid Bodaån som riskerar att påverkas negativt om verksamheter förläggs på båda sidor om ån.

Det är bättre med verksamheter vid Värnamokrysset än vid gamla macken.

Kommunens svar:

Områdena Värnamokrysset öster och Värnamokrysset (lång sikt) plockas bort. Områdena Värnamokrysset väster och Gamla macken justeras för att bli större och möjliggöra lämpligare infartsvägar.

Värnamokrysset väster utökas längs med väg 30 mot nordväst från korsningen. Tanken är att en infartsväg är lämplig från väg 127 där hastigheten redan har sänkts.

Gamla macken justeras så att området bara omfattar ett område norr om väg 30 i anslutning till gamla macken. En lämplig infartsväg till området kan vara från Virstorpsvägen.

Båda områdenas lämplighet ska utredas vidare i kommande detaljplanering.

Ett mindre område som lämpligt för verksamheter läggs också till vid Gubbakulan utmed väg 30. Området anses vara lämpligt för utveckling av tankstationer för bilar och vägkrogar eller liknande verksamheter som vinner på närheten till vägen.

Sydost om Vrigstad justeras de föreslagna verksamhetsområdena bland annat utifrån pågående detaljplanearbeten.

Anledningen till ändringarna är att kommunen inte ser ett så stort behov av mark för verksamheter som pekades ut under samrådet. Däremot ser kommunen fördelar med att ha mark för verksamheter både sydost och nordväst om Vrigstad. Området nordväst om Vrigstad har fördelen att det finns två vägar ut till väg E4, vilket är fördelaktigt för eventuella logistikföretag. Området sydost om Vrigstad finns redan idag och en fortsatt utveckling är lämplig, bland annat på grund av kopplingen till Stockarydsterminalen.

Verksamheter och industri samt ny väg igenom Mäjensjö

Flera synpunkter har kommit in som handlar om det föreslagna verksamhets- och industriområdet i Mäjensjö samt den föreslagna vägen genom området.

De synpunkter som har framkommit är följande.

Att etablera industriområden så nära centrum är olämpligt, då dessa kan komma att behöva flytta till följd av en expanderande stadskärna.

Södra industriområdet är beläget längre ifrån centrum och industriverksamheter där skulle inte få samma inverkan på vare sig Mäjensjö eller stadskärnan.

Mäjensjö är ett område med mycket historia och kulturvärden. Ett industriområde i anslutning skulle förstöra områdets attraktivitet och kraftigt minska värdet på fastigheterna där.

Det föreslagna verksamhetsområdet ligger sydväst om centrum och med tanke på att det ofta är sydvästlig vind skulle det innebära att mycket buller, lukt och avgaser drar in över centrum.

I Mäjensjö finns lantbruksföretag och det föreslagna verksamhetsområdet skulle medföra negativa konsekvenser på lantbruksverksamheten.

Inom det föreslagna verksamhetsområdet finns ett viltvatten och ett sumpskogsområde samt generellt ett rikt djur- och fågelliv.

Den föreslagna vägen genom området skulle påverka den boendemiljön i Mäjensjö negativt. Det är bättre att genomföra anpassande åtgärder på de befintliga vägarna Hjärtlandavägen eller Smedgatan. Aleholmsskolan och bostäderna vid Nyhem är redan omgivna av industrier och Södra stambanan och därför är det svårt att skona områdena från bullret.

Södra industriområdet har redan befintlig infrastruktur i form av ett utbyggt vägnät och vatten och avlopp, vilket saknas i det föreslagna verksamhetsområdet.

Flera av de som bor i Mäjensjö by har yttrat sig tillsammans. Läs under yttrande och kommunens svar för Privatperson 107 för att läsa hur kommunen hanterat deras synpunkter.

Kommunens svar:

Det föreslagna verksamhetsområdet i Mäjensjö minskas ner och den föreslagna vägen genom området justeras för att möjliggöra en grön ridå mellan Mäjensjö by och det föreslagna verksamhetsområdet.

Anledningen till att Mäjensjö har blivit kvar som verksamhetsområde är följande.

Mäjensjö har strategisk placering i anslutning till väg 127 som är en väg som är väl anpassad för tyngre trafik. Genom att anlägga verksamheter vid Mäjensjö är det möjligt att komma ut på väg 127 relativt snabbt. Mäjensjö ligger också nära Sävsjö tätort vilket möjliggör för pendlande till fots eller cykel till och från framtida arbetsplatser utan att skapa orimliga miljöstörningar på omgivande bebyggelse.

Tanken är att det föreslagna verksamhetsområdet ska bindas ihop med det södra industriområdet genom den befintliga bron över järnvägen vid Djupadal. På det sättet kan trafiken från det södra industriområdet också ledas över järnvägen och ut på väg 127 utan att passera skolor eller bostäder.

I samband med kommande planeringsarbete kommer frågor som berör naturvärden, vattenfrågor, påverkan på närliggande bostäder, trafikfrågor, med mera utredas. Redan nu har kommunen beställt en naturvärdesinventering som bland annat omfattar det aktuella området.

Ny väg mot Skrapstad/Forsa

Flera synpunkter har kommit in som handlar om den föreslagna nya vägen från Tällevad mot Skrapstad/Forsa.

De synpunkter som har framkommit är följande.

En ny väg som ersätter Hultrumbron är viktig – även för biltrafik.

Ett alternativ som är bättre än den föreslagna vägen är att bygga en bro vid Hultrum där befintliga vägar redan finns. Ett annat alternativ är att dra en väg från utloppet av Skrapstadsjön öster om järnvägen mot Eksjöhus – det är en lösning som gynnar både Eksjöhus och trafiken norrut från Sävsjö.

Det är viktigt att tänka på miljön och utnyttja befintliga tillgångar – därför borde en ny bro byggas över järnvägen istället för en ny väg.

Det är bättre att vägen fortsätter utmed järnvägen för att ansluta till den befintliga skogsvägen som finns i närheten av det gamla brofästet till Hultrumbron än att vägen går emellan hästgårdarna.

Vägen till Femtinge kan anslutas till den nya sträckningen mot Skrapstad/Forsa för att få bort trafik igenom Tällevad.

Kommunens svar:

Den föreslagna vägen mot Skrapstad/Forsa från Tällevad tas bort från översiktsplanen. Istället ersätts den föreslagna vägen med ett ställningstagande om att kommunen ska utreda lämplig åtgärd för att kompensera för att bron tagits bort och bara ersätts av en gång- och cykelbro.

Anledningen till att vägförslaget tas bort är följande.

Trafikverket beslutade 2020 att ta bort den befintliga bron över järnvägen eftersom den var i dåligt skick. Istället kommer Trafikverket att under 2023 sätta upp en ny gång- och cykelbro. Däremot kommer inte Trafikverket ersätta bron med en ny förbindelse för biltrafik.

Eftersom Trafikverket redan nu håller på med den nya bron är det för sent för kommunen att komma in och bekosta en ny bro för biltrafik. Med anledning av de olika förslagen som kommit in under översiktsplanens samrådsperiod ser kommunen ett behov av att utreda frågan vidare. Exempel på frågor som behöver hanteras i kommande utredningar är den fortsatta utvecklingen av nya bostäder i Tällevad och deras inverkan på trafikflödena, behoven för de verksamheter som ligger i norra delen av tätorten och natur- och kulturmiljövärdena i området söder och väster om Skrapstadsjön. Även frågan om eventuell lämplighet för en ny utfart vid Spångenområdet bör finnas med i utredningen.

Byggande på jordbruksmark

Flera synpunkter har kommit in som handlar om att bygga eller inte bygga på jordbruksmark.

De synpunkter som har framkommit är följande.

Det behöver vara tydligt i översiktsplanen vad ett väsentligt samhällsintresse är.

Översiktsplanen nämner att endast jordbruksmark som redovisas i Jordbruksverkets blockdatabas anses vara brukningsvärd. Brukningsvärd jordbruksmark omfattar all jordbruksmark som har brukats i närtid oavsett om de brukas för tillfället eller redovisas i Jordbruksverkets blockdatabas.

Följ Jönköpings kommuns exempel och bli en av de första kommunerna i landet att skapa styrdokument som starkt tar avstånd från stadsplanerat byggande på jordbruksmark. Enda möjligheten att exploatera jordbruksmark skall vara genom att kompensera med nyodling, detta bör gälla stadsplanerat likväl som enskilt byggande.

Det vore önskvärt med tydligare prioriteringar mellan olika möjliga utbyggnadsområden i de fall där planförslaget öppnar upp för exploatering av jordbruksmark.

Myndighetsförvaltningen har arbetat fram generella riktlinjer vid prövning av förhandsbesked och bygglov på jordbruksmark. Riktlinjerna tar upp ställningstaganden och kriterier vid byggnation på jordbruksmark. Myndighetsnämnden föreslår att dessa riktlinjer införs i den kommande översiktsplanen.

All brukbar åkermark ska bevaras och användas för vår livsmedelsproduktion. Jordbruksmarken är en ändlig resurs. I Sverige har vi knappt 50% självförsörjningsgrad idag.

Värna om de jordbrukare som finns kvar och uppmuntra till bevarad produktion och generationsskifte.

Kommunens svar:

Översiktsplanen ändras så att det i löptexten tydligare framgår hur kommunen resonerar kring frågorna om vad som är brukningsvärd jordbruksmark och vad som är ett väsentligt samhällsintresse. Ställningstagandena om jordbruksmark ändras i stort sett enligt förslaget från Myndighetsnämnden och kompletteras med ett ställningstagande som gäller för väsentliga samhällsintressen.

I Myndighetsnämndens förslag till ställningstaganden framgår det att de undantag som kan gälla för bebyggelse på jordbruksmark är jordbruksmark som inte brukats på många år och som är bevuxen med sly eller träd, jordbruksmark som omfattar en liten areal och inte ligger i anslutning till annan mark som brukas och brukningsenheter som är väldigt små eller svårtillgängliga.

Enligt förslagen till ställningstagande får brukningsvärd jordbruksmark – alltså jordbruksmark som inte omfattas av de ovan nämnda undantagen – endast tas i anspråk för att tillgodose väsentliga samhällsintressen. Och marken får bara tas i anspråk efter att kommunen gjort en bedömning om att behovet inte kan anläggas på en annan plats. Därför måste kommunen alltid genomföra en lokaliseringsprövning och en bedömning om det aktuella behovet utgörs av ett väsentligt samhällsintresse och detta görs enklast i en

detaljplan. Genom att alltid pröva byggande på brukningsvärd jordbruksmark i en detaljplan ges grannar, myndigheter och andra berörda möjlighet att komma in med synpunkter på lämpligheten att ta marken i anspråk.

Vad som omfattas som väsentligt samhällsintresse har exemplifierats i en proposition från 1985. Där står det att sådana samhällsintressen kan vara till exempel bostadsförsörjningsbehovet, intresset av att kunna lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra, att skapa väl fungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem samt att säkerställa viktiga rekreationsintressen.

För Sävsjö kommuns del innebär väsentliga samhällsintressen framförallt ett behov av att upprätthålla service. Som landsbygdskommun är service viktigt för att möjliggöra för de människor som bor i kommunen att fortsätta bo här. Därför anses bostadsbyggande av minst fem bostäder i kommunens mindre tätorter utgöra ett väsentligt samhällsintresse. För Sävsjö tätort uppfyller minst tio bostäder samma behov.

Förutom byggande av bostäder kan även nya verksamheter med mer än tio arbetsplatser, viss typ av grundläggande service såsom socialförvaltningens boenden, butiker och skolverksamheter samt tekniska försörjningssystem utgöra väsentliga samhällsintressen.

Dock ska alltid minst en alternativ lokalisering prövas för att säkerställa att det inte finns lämpligare platser för de aktuella väsentliga samhällsintressena än att etablera dem på jordbruksmark.

När det gäller frågan om att göra undantag för generationsboende för att möjliggöra fortsatt brukande av jordbruksmarken gör Länsstyrelsen bedömningen att det inte är enhetligt med lagstiftningen. Kommunen delar Länsstyrelsens bedömning. Dessutom kommer de övriga kriterierna att i de absolut flesta fallen möjliggöra bostadsbyggnation på någon plats även om det inte blir på brukningsvärd jordbruksmark. Därför plockas undantaget om att få bygga generationsboende på brukningsvärd jordbruksmark bort från ställningstagandena.

Yttranden och svar på yttranden

Yttranden och svar på yttranden från organisationer, företag och myndigheter

Kretslopp sydost

Inkom 21 juni 2022 via e-post.

Vid fortsatt planering för ombyggnation och förändring av området förutsättes att planering sker för framtida avfallshantering i enlighet med gällande renhållningsförordning.

Önskvärt är att vi får ta del av Ritningar innan bygglov sökes. Så vi kan se att man tagit hänsyn till Renhållningsordningen och Avfall Sveriges handbok.

Kommunens svar: Tack för synpunkten!

Synpunkten leder inte till några ändringar.

LFV

Inkom 21 juni 2022 via e-post.

LFV vill i egenskap av sakägare för CNS-utrustning avge följande yttrande:

I översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten, endast Försvarsmaktens regler nämns. Vad som gäller avseende civil luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att både LFV och Försvarsmakten remitteras i dessa ärenden. LFV vill påminna Sävsjö kommun om att följande gäller för civil luftfart:

Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan skall remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö skall även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

LFV vill att vår elektroniska blankett används i dessa ärenden. Blanketten finns att ladda ner på: https://www.lfv.se/tjanster/luftrumstjanster/cns-analys under länken märkt ”blankett för CNS-analys”. Vi behöver endast en korrekt ifylld blankett i dessa ärenden, ej en massa underlag från mastuppsättare, vindkraftsuppsättare etc. Sådant underlag är inte relevant för oss och tar bara tid och resurser att registrera. LFVs remisstjänst i dessa ärenden benämns CNS-analys.

Samråd skall alltså inte enbart ske med Försvarsmakten när det gäller höga objekt utan även med LFV för civil luftfart. Vidare skall alltid samråd ske med berörda flygplatser inom 60 km radie från det objekt som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan som skall uppföras.

LFVs CNS-utrustning finns dels på och invid flygplatser men även ute i terrängen runt om i Sverige. Dessa anläggningar är skyddsobjekt enlig lag och

de får inte avbildas på kartor, foto eller liknande. De omges av olika stora skyddsområden beroende på typ av utrustning. Inte heller skyddsområdena får avbildas i kommunala planer eller på kartor. LFV har remisstjänsten CNS-analys för att vi skall kunna bedöma eventuell påverkan på vår CNS-utrustning av höga objekt.

Detta yttrande gäller på utfärdandedatum. LFV förbehåller sig rätten att revidera yttrandet vid ny prövning om regelverk gällande störningar på CNS-utrustning förändras, eller om ny CNS-utrustning etableras i hindrets närhet.

Med CNS-utrustning menas utrustning för kommunikation, navigation och övervakning (Communication, Navigation, Surveillance). Analysen grundar sig på Svensk Standard 447 10 12 utgåva 1:1991 ”Skyddsavstånd för luftfartsradiosystem mot aktiva och passiva störningar för elektrisk kraftöverföring och tågdrift”, Standardiseringskommissionen i Sverige, samt på ICAO DOC 015.

Kommunens svar: I avsnittet *om Flygtrafik* (under Hänsyn och tillhörande ställningstagande - Befintlig bebyggelse och framtida behov - Trafik och transporter) framgår att hänsyn ska tas även till den civila luftfarten samt att Luftfartsverket och berörda flygplatser ska vara remissinstans vid handläggning av nya eller ändrade objekt som är högre än 20 meter.

Synpunkten leder inte till några ändringar.

Skanova AB

Inkom 27 juni 2022 via e-post.

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet, det vill säga när detaljplanarbete påbörjas, för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder i planeringen som berör Skanovas nät undvikas för att få en smidigare och snabbare planprocess.

Kommunens svar: Tack för synpunkten!

Som rutin i detaljplanearbetet använder sig kommunens handläggare av ledningskollen.

Synpunkten leder inte till några ändringar.

Helpas AB (I)

Inkom 3 juli 2022 via webbformuläret.

Förslag om verksamhet i Översiktsplanen för Rörvik.

Tomterna bakom nya skolan i Rörvik vid Hillen skulle kunna vara ett lämpligt läge för en liten stugby för uthyrning på sommaren.

Skulle man också kunna bygga ett hus till vänster om Hillenplatsen med ett bageri/restaurang har man organisationen på plats för uthyrningen. Rörvik har ett outnyttjat fint semesterfiraområde.

Man skulle också kunna tänka sig en kolloverksamhet där man har kontakt med kommuner där barn behöver få upplevelse av sommar på landet. Skolan skulle kunna vara skola under sommaren för dem som behöver läsa upp ämnen. Sporthall när det regnar. Kan också kombineras med att få pröva på olika musikinstrument osv.

Skulle kunna bli en ny arbetsplats i Rörvik.

Kanske skulle detta hjälpa till också för att få en tågstation i Rörvik??

Jag har tidigare försökt hitta någon form av verksamhet som jag kan ägna mig åt i bygden inom de närmaste åren då jag tänker dra ner mitt operativa arbete/sälja mina företag som jag bedriver i Jönköping/Borås.

Kommunens svar: Det är inte lämpligt med turistverksamhet i anslutning till skolan. Den typen av verksamhet förläggs hellre strax utanför Rörvik och fungerar bra med den flexibla markanvändningstypen "Landsbygd" som föreslås gälla där.

Synpunkten leder inte till några ändringar.

Alvesta kommun

Inkom 8 augusti 2022 via e-post.

Alvesta kommun har tagit del av samrådsförslaget avseende ny översiktsplan för Sävsjö kommun och har inget att erinra.

Kommunens svar: Tack för ert svar!

Naturskyddsföreningen

Inkom 18 augusti 2022 via e-post och brev.

Klimatkrisen och snabbt minskande biologisk mångfald är vår tids stora ödesfrågor. Läget för klimatet är akut och måste hanteras som den kris det är. För klimatet på jorden är det den totala mängden växthusgaser i atmosfären som spelar roll. Den totala kolbudget världen har kvar för att kunna begränsa den globala ökningen av medeltemperaturen till 1,5 C är mycket liten och minskar för varje dag som utsläppen av växthusgaser fortsätter. Endast i de IPCC-scenarier där utsläppen minskar mycket snabbt och de naturliga kolsänkorna ökar kraftigt är det möjligt för världen att hålla sig inom den tillgängliga kolbudgeten. För att citera FN:s generalsekreterare, Antonio Guterres, har vi att ”välja mellan kollektivt handlande och kollektivt självmord.”

En radikal omställning måste ske omgående och kommunen behöver organisera ett målmedvetet och systematiskt arbete för detta. Översiktsplanen behandlar bebyggelseutveckling, mark och vattenanvändning och bör lyfta fram hur den ska bidra till omställningen. Det handlar om åtgärder för att minska klimatpåverkan och för att anpassa till ett förändrat klimat samt till att bromsa den negativa utvecklingen för den biologiska mångfalden.

Trafik och transporter

Vi ser positivt på att översiktsplanen lyfter fram behovet av laddplatser för elfordon, satsningar på kollektivtrafik och godstransporter på järnväg. Fördelaktigt placerade laddplatser för elfordon bör byggas. Laddplatser för elfordon bör finnas vid pendlarparkeringar och i närheten av affärer och restauranger. Detta kan gynna både kollektiva transporter och lokal handel förutom att påskynda elektrifiering av bilparken. Satsningar på utveckling av kollektivtrafik är viktiga för minskad klimatpåverkan och socialt rättvis omställning. Fler avgångar bl.a. på kvällar och helger i den regionala tågtrafiken och bättre bussförbindelser till länets sjukvårdsinrättningar är exempel på önskvärda förbättringar. Möjligheterna till att växla över godstransporter till järnväg bör också stärkas. Stockarydsterminalen är ett fint exempel och vi ser positivt på planerna att utveckla och utöka den för bredare behov.

Beträffande gång- och cykelvägar hänvisar förslaget till ÖP till kommunens Gång- och cykelplan. Vi saknar dock resonemang om problemen med kombinerad gång- och cykelväg. Det blir allt vanligare med elsparkcyklar och elcyklar som framförs i relativt höga hastigheter. Gångtrafikanter bör därför inte dela på samma utrymme. Gående, t.ex. äldre människor med rollator lever farligt och cyklisterna får en obekväm väg. Vi vill också understryka vikten av att de svagheter som gång- och cykelplanen pekar på i generella termer blir kartlagda i detalj och åtgärdade. Det handlar bl.a. om farliga korsningar, höga kantstenar mm. För att leva upp till intentionerna i gång- och cykelplanen krävs omfattande projekterings- och ombyggnadsarbeten. Detta bör ges hög prioritet med tanke på att omställningen av samhället för minskad klimatpåverkan måste ske omgående.

Klimatförändringar och klimatanpassning

Klimatanpassning
Förslaget till översiktsplan pekar på behovet av träd som ger skugga och svalka vid värmeböljor på vissa ytor i Sävsjö tätort. Vi stödjer detta fullt ut men vi anser också att det finns behov av att generellt arbeta för mera träd i tätorterna. Många träd i kommunens parker är gamla och en del har fått skador av olika anledningar. Nya parkträd behöver därför etableras så att dessa hinner växa till sig och ta över när de gamla dör. Almsjukan är ett annat hot mot grönskan i tätorterna som också bör mötas med plantering av andra träd som kan ta över funktionen för skugga och svalka om almarna dör. Avverkning av träd i tätorterna bör undvikas så långt det är möjligt.

Vid planering av nya bostadsområden bör det säkerställas att det finns träd för skugga och svalka. Vidare måste risker som följer av ökad frekvens och intensitet av stora regnmängder och skyfall förebyggas. Exempelvis kan allmänna grönytor planeras för kanalisering, dämpning och infiltration av regnvattenflöden för undvikande av erosions- och översvämningsskador.

Minskad klimatpåverkan
Förslaget till ÖP hänvisar till det regionala åtgärdsprogrammet för minskad klimatpåverkan och till kommunens klimat- och energistrategi. Båda dessa dokument behöver stärkas och framför allt leda till mera kraftfullt agerande. Kommunens klimat- och energistrategi är såvitt vi har kunnat utröna i stort

behov av uppdatering och åtgärder för efterlevnad måste organiseras. Det krävs ett tydligt politiskt ledarskap och ett välorganiserat systematiskt arbete.

Beträffande det regionala åtgärdsprogrammet har Naturskyddsföreningens länsförbund lämnat kritiska synpunkter vid dess remissbehandling som såvitt vi kan bedöma fortfarande är relevanta. I yttrandet framhölls bland annat: ”Det vi gör idag har stor påverkan på framtiden och kommande generationer. Vi menar dock att trots att man i länet anser sig ha haft ett ambitiöst och aktivt klimat- och energiarbete har detta varit helt otillräckligt och att betydligt kraftfullare åtgärder snarast måste komma till stånd.”

Förslaget till översiktsplan bör kompletteras med avsnitt om ökade kolsänkor. Ett viktigt område är återvätning av dikade torvmarker. Att kartlägga vilka områden som är sådana dikade torvmarker samt att verka för återvätning bör ingå i översiktsplanen. Våtmarker binder stora mängder koldioxid och spelar även en viktig roll för biologisk mångfald. Cirka 20% av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser kommer från dikad torvmark. Att restaurera och anlägga nya våtmarker är en viktig och billig klimatinsats. Vi har förstått att frågan inte anses vara aktuell för arbetet med översiktsplanen. Vi menar dock att det kan vara till nytta om frågan tas upp som en önskvärd utveckling även om den till stor del berör privat mark.

Vid planering för ny bebyggelse bör planbestämmelserna styra mot s.k. passivhus och att solcellsanläggningar kommer till stånd. Takens orientering och form bör utformas för bästa energiutbyte. Vidare bör uppvärmningssystemen där det är lämpligt styras mot värmepumpar så att så lite förbränning som möjligt sker i kommunen, oavsett bränsletyp. Klimatvänliga material bör användas vid bygg- och renoveringsprojekt. Produkter med fossilt ursprung bör fasas ut, materialens livslängd bör förlängas och materialet recirkuleras. Byggande i trä bör stimuleras och betong undvikas där det är möjligt. Normen bör vara att renovera och återanvända framför att riva och bygga nytt. Kommunägda skogar bör skötas för att skapa klimatnytta i såväl ett kort perspektiv (10-20 år) som ett längre tidsperspektiv.

Biologisk mångfald
Översiktsplanen bör kompletteras med ett avsnitt om biologisk mångfald. Inriktningen för hur kommunen avser slå vakt om biologisk mångfald genom tillämpning av skötselmetoder för vägrenar, parkytor och skogsområden bör formuleras. Förutom det förtjänstfulla arbetet som parkförvaltningen gör med skötseln av kommunens planteringar bör andelen kortklippta gräsytor minskas för att i stället tillämpa slåtter på sensommaren. Invasiva växter bör aktivt hållas tillbaka.

Kommunens svar: I avsnittet om klimatförändringar och klimatanpassning beskrivs förutsättningarna för framtida klimatförändringar och behovet av anpassning övergripande samt vilka typer av åtgärder som kommunen kan genomföra med hjälp av översiktsplanen för att minska klimatpåverkan och anpassa till ett förändrat klimat.

Trafik och transporter

Översiktsplanen har inte möjlighet att påverka kollektivtrafik eller lokaliseringar av laddplatser – men kan på olika sätt uppmuntra hållbart resande. Bland annat genom att skapa förutsättningar för bytespunkter dit man kan köra för att sen använda sig av kollektivtrafik sista biten. Eller genom att skapa förutsättningar för ny bostadsbebyggelse i anslutning till befintlig kollektivtrafik eller gång- och cykelvägar.

Frågan om separerade gång- och cykelvägar och kartläggning av svagheter i gång- och cykelvägnätet bör hanteras i kommande revidering av gång- och cykelplanen.

Klimatanpassning

Synpunkterna går i linje med översiktsplanens förslag eller är för detaljerade för översiktsplanen. Översiktsplanen hanterar inte frågor om parkernas skötsel.

Ställningstagandet om behovet av skugga formuleras om så att det framgår att även vid annan ny bebyggelse ska behovet av skugga beaktas.

Frågan om skyfall och översvämningsrisker hanteras i avsnittet om ras, skred, erosion och översvämning.

Minskad klimatpåverkan

Kommunens arbete för minskad klimatpåverkan styrs genom ett nytt styrdokument som är under framtagande – ett grönt hållbarhetsprogram.

Frågan om kolsänkor är inte aktuellt för översiktsplanen – detta bör behandlas i det regionala eller lokala naturvårdsarbetet. Länsstyrelsen har till exempel redan inventerat platser som är lämpliga att restaurera till våtmarker.

Det finns ett ställningstagande om att beakta behoven förutsättningarna för framtida solenergianläggningar på taken vid placering och utformning av ny bebyggelse i avsnittet om energi.

När det gäller klimatvänliga material är det svårt att ställa krav i plan- och byggprocessen – däremot kan kommunen jobba med frågan internt. Frågan hanteras i arbetet med grönt hållbarhetsprogram.

Biologisk mångfald

Frågorna om biologisk mångfald handlar om kommunens förvaltning av kommunala grönområden, vilket hanteras bland annat i det gröna hållbarhetsprogrammet.

Region Kronoberg

Inkom 30 augusti 2022 via e-post.

Region Kronoberg har tagit del av samrådsremissen gällande ny översiktsplan för Sävsjö kommun.

Region Kronoberg har inget att erinra.

Kommunens svar: Tack för ert svar!

Vaggeryds kommun

Inkom 6 september 2022 via e-post.

Vaggeryds kommun har från Sävsjö kommun mottagit en remiss, samråd-översiktsplan för Sävsjö kommun.

Sävsjö kommun har tagit fram ett förslag till ny översiktsplan för kommunen. Förslaget är ute för samråd under perioden 20 juni till 20 september 2022. Vaggeryds kommun anser att förslagets digitala version är lättläst och tydligt strukturerad. Plankartorna är upprättade enligt ÖP modellen 2.1.

Vaggeryds kommun berörs av tre påvisade mellankommunala frågor samt riksintresset för totalförsvaret.

- Väginfrastruktur för Riksväg 30, Vaggeryds kommun delar Sävsjö kommuns uppfattning om RV-30 och dess betydelse för transporter inom regionen och inom Sverige.
- Höglandets barrskogsområde, Vaggeryds kommun delar uppfattningen om att värna om naturreservat Hatten.
- Lagan och dess avrinningsområde, Vaggeryds kommun har samsyn om att värna om Lagan och dess avrinningsområde och bevakar frågan genom att vara en del av Lagans Vattenråd.

- Riksintresse för totalförsvaret, Vaggeryds kommun noterar att Sävsjö kommun ställer sig bakom riksintresset för Hagshults flygövningsfält.

Vaggeryds kommun har inga övriga synpunkter på det framtagna förslaget av översiktsplan för Sävsjö kommun.

Kommunens svar: Tack för synpunkterna!

Synpunkterna leder inte till några ändringar.

Värnamo kommun

Inkom 9 september 2022 via e-post.

Värnamo kommun fokuserar på de mellankommunala frågorna i sitt yttrande.

I Sävsjös strukturbild pekas väg 127 ut som kommunikationsstråk med viktig koppling till tätorter utanför kommunen, bland annat Värnamo.
Stråket är viktigt för att kunna uppnå ett effektivt och hållbart transportsystem där kollektiva transportmedel och hållbara godstransporter främjas. I förslaget till översiktsplan framgår att Sävsjö kommun ska verka för att en ny kollektivtrafiklinje mellan Värnamo och Eksjö inrättas som passerar Vrigstad och Sävsjö. Vidare beskrivs att i samband med att en ny höghastighetsjärnväg anläggs blir det särskilt angeläget att etablera goda förbindelser med kollektivtrafik från Sävsjö kommun till den nya stationen i Värnamo. Detta ser Värnamo kommun positivt på. I Värnamo kommuns översiktsplan Mitt

Värnamo 2035 framgår att kommunen i samverkan ska verka för god kollektivtrafik utmed väg 127 mellan Värnamo-Sävsjö.

Trälsbomossen är av riksintresse för naturmiljön som kommunerna delar. I Mitt Värnamo 2035 framgår att kommunen ska verka för naturmiljöriksintresset genom att i planering och lovgivande skydda detta från åtgärder som kan ha negativ inverkan. Kommunen ska också verka för åtgärder som har en positiv inverkan, inom de gränser och enligt den värdebeskrivning som redogörs för i översiktsplanens planeringsunderlag. Vid behov ska kommunen verka för att reglera området genom att ta fram kommunala reservat, områdesbestämmelser eller genom annat för ändamålet lämpligt verktyg.

Utmed Värnamos kommungräns pekas några områden ut som mindre känsliga för vindkraft. Här redovisar förslaget till översiktsplan att lämpligheten för vindkraft prövas från fall till fall (genom kommunal tillstyrkan enligt miljöbalken 16 kap. 4 §). Värnamo kommun vill framföra vikten av mellankommunal samverkan vid eventuell planering och genomförande av större vindkraftsetableringar vid kommungränsen.

I övrigt har vi inga ytterligare synpunkter på förslaget.

Kommunens svar: Tack för era synpunkter!

Kommunen lägger till ett ställningstagande om att låta grannkommuner yttra sig innan beslut om kommunal tillstyrkan inom fem kilometer från kommungränsen.

Annars leder inte synpunkterna till några ändringar.

Helpas AB (II)

Inkom 12 september 2022 via webbformuläret.

Har tidigare lämnat synpunkt. Kan nu meddela att jag hittat en tomt som jag kommer köpa med inriktning turism till Rörvik.

Kommunens svar: Tack för tillägget!

Tillägget leder inte till några ändringar.

Hjärtlanda byalag

Inkom 13 september 2022 via webbformuläret.

Hjärtlanda Byalag lämnar följande förslag och synpunkter angående Översiktsplan för Sävsjö Kommun.

Det finns ett stort behov av gång- och cykelväg (GC-väg) från Hjärtlanda till Sävsjö. Eller mera specifikt från Björnskog till Sävsjö. Frågan har varit aktuell under många år och Byalaget har vid flera tillfällen uppvaktat kommunen. Frågan är nu aktuellare än någonsin. Antalet barn har ökat i socknen de senaste åren, när barnfamiljer och blivande barnfamiljer väljer att hyra, köpa eller bygga hus i Hjärtlanda. Ökningen kommer att fortsätta framöver med flera inflyttningar och byggprojekt på gång.

Det är en mycket intensiv fordonstrafik på vägen mellan Sävsjö och Stockaryd förbi Hjärtlanda, med många personbilar och stor andel tung trafik. Trafiken är snabb och intensiv, och det finns inga vägrenar att cykla på. Som vuxen cyklar man med hjärtat i halsgropen, och det finns ingen förälder som idag släpper ut sina barn på den vägen.

Redan i början på 2000-talet (2003-2004?) var frågan högaktuell, och efter bl.a. förslag och synpunkter från Hjärtlanda Byalag, togs det fram ett förslag till utformning av en GC-väg från Hjärtlanda till Sävsjö. Planen är vad vi förstår godkänd av Länsstyrelsen och det som återstod var att inhämta markägarna medgivande, samt få med Trafikverket på tåget.

Vi har, i samtal med tjänstemän i kommunen, förstått att det finns planer på att bygga en GC-väg mellan Stockaryd och Sävsjö utmed järnvägen i samband med ledningsarbete mellan orterna. Det är en utmärkt idé, för cykling och gång mellan Stockaryd och Sävsjö, men lämnar Hjärtlanda helt vid sidan av. Hjärtlanda ”centrum” ligger knapp 4 km rakt österut från stambanan, vilket är lika långt som det är till början av Sävsjö tätort via den ordinarie vägen. En eventuell anslutning till den GC-vägen, skulle innebära dubbla avståndet från Hjärtlanda till Sävsjö med cykel.

Ett av målen i Översiktsplanen är att ”Sävsjö kommun ska vara Sveriges mest barnvänliga kommun”. Där står bland annat att ”Det ska vara lätt för barn och ungdomar att tryggt och säkert förflytta sig i sitt närområde och mellan olika målpunkter.” Så är det inte idag för de barn och ungdomar som bor i Hjärtlanda.

Hjärtlanda Byalag föreslår att

- Sävsjö kommun prioriterar byggandet av en GC-väg mellan Sävsjö och Hjärtlanda till Björnskog, och eventuellt vidare till Stockaryd.
- Sävsjö kommun tar fram det redan färdiga förslaget som upprättades för snart 20 år sedan och fortsätter arbetet utifrån den planen.

Kommunens svar: Arbetet med gång- och cykelvägar genomförs i kommunens gång- och cykelplan samt Region Jönköpings läns arbete med cykelfrågor. Eftersom det aktuella förslaget på gång- och cykelväg går utmed en statlig väg är Region Jönköpings län ansvariga för prioriteringen. Regionen håller på att ta fram en regional cykelplan för utbyggnaden av gång- och cykelvägar utmed statliga vägar.

I kommunens gång- och cykelplan finns kommunens prioriteringar för vilka regionala gång- och cykelvägar som ska prioriteras. Här är sträckan Sävsjö-Hjärtlanda utpekad bland andra sträckor. Men det är alltså Regionen som genom sin cykelplan och genom finansiering utifrån den Regionala transportplanen beslutar om vilka sträckor i länet som ska byggas ut.

Synpunkterna leder inte till några ändringar.

Vida Vrigstad AB

Inkom 13 september 2022 via e-post.

Vida Vrigstad AB bedriver hyvleriverksamhet i Vrigstad på fastigheterna Gästgivargården 1:146, 1:147 och 1:232. Sävsjö kommun håller den 20 juni till 20 september samråd gällande ny översiktsplan för Sävsjö kommun.

Vida Vrigstad AB har följande synpunkter på förslag till ny översiktsplan för Sävsjö kommun:

Bolaget kommer beröras av den nya översiktsplanen via den planerade förlängningen av Trävaruvägen i Vrigstad. Den planerade ändringen antas medföra att en större mängd trafik kommer trafikera Trävaruvägen även söder ifrån. Då Vida Vrigstad AB bedriver verksamhet på båda sidorna av vägen skulle en ökad mängd trafik innebära en säkerhetsrisk för de anställda, då interna transporter korsar Trävaruvägen kontinuerligt. Vida Vrigstad AB är därför negativt inställd till en eventuell förlängning av Trävaruvägen enligt nuvarande förslag till översiktsplan.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förlängningen av Trävaruvägen.

Eftersom Trävaruvägen är en allmän gata är det olämpligt att utföra interna trafikrörelser som korsar vägen.

Barn- och utbildningsnämnden

Inkom 14 september 2022 via e-post.

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom den del i ny översiktsplan för Sävsjö kommun som berör nämndens ansvarsområde.

Kommunens svar: Tack för ert svar!

Kultur- och fritidsnämnden

Inkom 15 september 2022 via e-post.

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att ställa sig positiva till att förslaget för översiktsplan går vidare i planprocessen, samt att som medskick hänvisa till kultur- och fritidsnämndens beslut 2021-09-08, § 86.

Kommunens svar: Tack för ert svar!

Synpunkterna har redan arbetats in i förslaget.

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Inkom 16 september 2022 via e-post.

Sävsjö kommun har under samrådet översänt rubricerad översiktsplan till Länsstyrelsen enligt 3 kap. 8 § plan- och bygglagen. Ärendet har beretts i

samverkan med Länsstyrelsens planberedning samt genom remiss till berörda statliga myndigheter och Region Jönköpings län.

Länsstyrelsens roll i planprocessen

I samrådsskedet har Länsstyrelsen i uppgift att lämna synpunkter på översiktsplanen utifrån flera olika perspektiv. Förutom att ta tillvara och samordna statens intressen ska Länsstyrelsen tillhandahålla underlag samt ge råd i frågor om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. plan- och bygglagen som ska ligga till grund för kommunens beslut om mark- och vattenanvändningen.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen ser mycket positivt på de tre fokusområden för den fysiska planeringen som Sävsjö kommun har tagit fram, där både social och ekologisk hållbarhet får vara i fokus. Den digitala plattformen för översiktsplanen har en tydlig struktur. För att öka användarvänligheten vore det positivt om informationen som visas i det mindre visningsfönstret följer med när man klickar vidare på länken ”länk till översiktsplanekartan”. Detta eftersom det är svårt att hitta alla lager i lagerlistan men lättare att stänga ner redan tända lager. I det utskrivbara formatet vore det lämpligt att kartbilagan ses över så att kartorna blir större och tydligare.

Statliga intressen

Riksintressen 3 kap. MB

Generella synpunkter

I översiktsplanen ska kommunen redovisa de områden av riksintresse som finns inom kommunen och hur kommunen förhåller sig till dem i sin planering av mark- och vattenområden. Planförslaget redovisar vilka riksintressen som finns i kommunen. Planförslaget behöver dock kompletteras med kommunens bedömning av om de föreslagna förändringarna påverkar riksintressena samt med ställningstaganden som vägleder i efterföljande planering så att det framgår hur exploatering kan ske utan att riksintressena påtagligt skadas.

Naturvård

Översiktsplanen refererar till riksintresset som naturmiljövård vilket behöver justeras till naturvård. Översiktsplanen redovisar riksintressenas värden på ett bra sätt. I ett ställningstagande skriver kommunen att ingen exploatering är lämplig i något av riksintresseområdena för naturvård men att befintlig bebyggelse ska få möjlighet att bygga ut om utbyggnaden inte hotar riksintressets värden. Detta borde förtydligas i enlighet med Länsstyrelsens synpunkter under generella synpunkter.

Den utskriftsbara kartbilagan är svårläst vilket bör åtgärdas så att samma information framgår där som på den digitala plattformen. Det är även bra att alla riksintresseområdens namn redovisas i kartan.

Kommunikationer

Trafikverket planerar att under hösten 2022 ta beslut om ett nytt riksintresseutpekande. Inför översiktsplanens granskning behöver kommunen således revidera riksintresseredovisningen gällande riksintressen för kommunikation. Det gäller såväl värdebeskrivningar som själva utpekandet då riksintressestatusen planeras upphöra för väg 30 och för väg 127.

Skrivningen i det utskrivbara formatet behöver justeras då det i gällande ställningstagande kan tolkas som att väg 761 idag har riksintressestatus, vilket inte är fallet. Planen ska revideras för att tydliggöra detta.

Lämpligen kan kartbilden över riksintressena förtydligas med att flygplatsens namn (Växjö och Jönköpings flygplats) kopplas till redovisad gräns för MSA-yta. Detta för att tydliggöra vilken del av kommunen som berörs av respektive MSA-yta.

Kulturmiljövård

Det är positivt att kommunen tagit fram områdesbestämmelser för flera av kommunens riksintressen för kulturmiljövården samt att kommunen avser ta fram områdesbestämmelser för fler. Länsstyrelsen vill också framhålla att områdesbestämmelser och detaljplan också kan användas för att tillvarata och utveckla kulturmiljövärden inom andra områden.

Med tanke på riksintresset vid Eksjö Hovgårds placering i förhållande till tätorten kan det finnas anledning att överväga om detta borde omhändertas genom detaljplan istället för områdesbestämmelser.

Totalförsvarets militära del

Översiktsplanen redovisar riksintresset för totalförsvarets militära del i karta. MSA-området tillhörande riksintresset Hagshults övningsflygplats saknas dock i text vilket behöver kompletteras.

Riksintressen 4 kap. MB

Riksintresse 4 kap. 6 §

Riksintresset kallas av kommunen för riksintresse för älvar och åar i titeln vilket behöver ändras till skyddade vattendrag enligt 4 kap. 6 §.

Natura 2000

Översiktsplanen redovisar vilka Natura 2000-områden som finns i kommunen samt redogör kortfattat för dess värden. En liten justering behövs dock då kommunen beskriver alla nio områden men i texten står det att det endast är sju. Vidare behöver det framgå i texten om något område berörs av framtida planer på exploatering och hur en sådan utveckling kan ske utan att påverka Natura 2000-området.

Miljökvalitetsnormer

Luft

Översiktsplanen nämner att Luftvårdsförbundet gör luftmätningar i Sävsjö kommun. Senaste gången det skedde var 2014. Däremot görs modellberäkningar varje år vilka är bra att använda som underlag i planeringen. Dessa skickas till kommunen och finns även att ladda ner på Luftvårdsförbundets hemsida. Beräkningarna visar att Sävsjö har en bra luftkvalitet även jämfört med WHO:s nya rekommendationer. Det innebär att kommunen inte bör påverkas av framtida skärpningar av MKN och miljömål. Det är dock viktigt att kommunen värnar den goda luftkvaliteten och gärna genomför åtgärder för att den inte ska försämras.

Vatten

Översiktsplanen har en bra allmän beskrivning gällande MKN vatten samt över kommunens vattenförekomster med tillhörande statusklassning. Planens fokus ligger på urban markanvändning och koppling till dagvatten och övergödning/miljögifter.

Ställningstagandet att vid fysisk planering i anslutning till vattenförekomster som riskerar att inte uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten ska det säkerställas att den nya bebyggelsen inte riskerar att försämra miljökvaliteten för vattenförekomsterna gäller enligt lag och är således inget ställningstagande. För att vara ett ställningstagande som ger vägledning i efterföljande planering behöver det konkretiseras.

Ställningstagandet om att åtgärder bör genomföras som en del av den fysiska planeringen för att bidra till att miljökvalitetsnormerna uppnås – framförallt i de vattenförekomster som påverkas negativt av den urbana markanvändningen behöver tydliggöras så det framgår av vem och hur detta ska ske i den efterföljande planeringen.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Generellt

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver komplettera beskrivningen av de utpekade LIS-områdena med följande delar för att underlätta kommande prövningar i områdena:

- Natur-, kultur- och friluftsvärden för respektive LIS-område,
- Tydligare koppling till vilket område respektive LIS-område ämnar stötta, avståndet mellan utpekandet och serviceorten samt vilken service mm respektive tätort ämnar stötta,
- Kartbilagan i det utskrivbara formatet behöver ses över och kompletteras med områdesnamnen.

Kommunen skriver i ett ställningstagande att om det pekas ut flera LIS-områden vid samma sjö ska dessa ses som möjliga lokaliseringar men att det inte nödvändigtvis är lämpligt att utveckla alla områden. Länsstyrelsen menar att det kan bli svårt för kommunen att hävda att LIS inte ska gälla överallt i de

föreslagna områdena om det pekas ut i planen. Vidare saknas det ordentliga delbeskrivningar av respektive delområden om det föreslås fler LIS-områden vid en sjö.

Ställningstagandet om att fri passage ska lämnas utmed stranden gäller enligt lag. Ställningstagandet behöver konkretiseras med vad kommunen avser med ställningstagandet, exempelvis om det gäller ett minska mått, för att det ska vara vägledande i efterföljande planering.

Det är även lämpligt att medvetandegöra i översiktsplanen att landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) ofta innebär bra boplatslägen från förhistorian med hög grad av dolda fornlämningar. Detta innebär att sjönära lägen ofta innebär att Länsstyrelsen kan komma att ställa krav på arkeologiska utredningar i samband med detaljplanering.

Särskilda utpekanden

Kommunen pekar ut LIS-område vid Holmsjön med hänvisning till att det ska stötta Sävsjö. Länsstyrelsen vidhåller att området inte är lämpligt att peka ut som LIS-område då det snarare bidrar till tätortsutveckling än landsbygdsutveckling. Mark- och miljödomstolen gjorde i dom 2012-06-13, Mål M 1710-12 gällande strandskyddsdispens för nybyggnad av fritidshus, bedömningen att 7 kap. 18 d § miljöbalken inte kan tillämpas som särskilt skäl i förevarande mål med beaktande av det relativt korta avståndet till Sävsjö tätort och då tätortsnära strandområden ofta har stor betydelse för allmänhetens möjlighet till friluftsliv.

Med anledning av att det inte går att särskilja områden för verksamheter/turism från områden för bostäder vid utpekande av lämpliga LIS-områden, och att avståndet mellan utpekandet och en eventuell tätort att stötta är för långt, anser Länsstyrelsen att Hultsjön och Linnesjön inte är lämpliga LIS-områden. Vid Linnesjön gäller även, som tidigare nämnt, att det är svårt att inte hävda LIS vid senare prövning om kommunen pekar ut flera områden som lämpliga områden.

Mellankommunala intressen

De frågor som tas upp som mellankommunala intressen i planförslaget är relevanta.

Hälsa och säkerhet

Klimatrelaterade risker – ras, skred, erosion och översvämning

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen generellt beskriver de klimatrelaterade riskerna på ett bra sätt. Ställningstagandena behöver dock ses över så att det framgår att utredningar gällande ras, skred och erosion ska genomföras för att säkerställa markens lämplighet.

Planförslaget beskriver klimatrelaterade risker separat från klimatförändringar och klimatanpassning. Texten kan med fördel kompletteras med en tydligare koppling mellan avsnitten och en beskrivning

av hur riskerna kan påverkas till följd av klimatförändringarna. Likaså är den även lämpligt att framhålla kopplingen mellan klimatförändringar och hur dessa kan påverka föroreningar, t.ex. skyfall och översvämningar som kan bidra till spridning av föroreningarna.

Farligt gods och farlig verksamhet

Kommunen har med bra ställningstaganden om särskild hänsyn gällande bostadsbyggande och detaljplanering vid miljöfarlig verksamhet.

För planering och lovgivande inom 150 meter från farligt gods led anger kommunen att Räddningstjänsten ska ges möjlighet att yttra sig, vilket är bra. Ställningstagandet behöver dock förtydligas så att det framgår att det är kommunens ansvar att säkerställa lämpligheten vid planering i närhet till farligt gods leder oavsett om räddningstjänsten yttrar sig eller ej.

Förorenade områden

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen anger restriktioner som ska gälla inför byggnation på förorenad mark. Det vore dock lämpligt att komplettera beskrivningen med en översiktlig redogörelse för vilka föroreningstyper som typiskt förekommer i Sävsjö kommun, samt vilka risker dessa medför för människors hälsa och för miljön.

I den interaktiva kartan är potentiellt förorenade områden markerade som punkter. Det bör förtydligas i texten att lägesplaceringen av punkten är på en fastighet men att ett objekt i själva verket kan innefatta flera fastigheter. Länsstyrelsen vill skicka med att vissa föroreningar kan sprida sig långa sträckor med ett stort påverkansområde som följd. Detta innebär att kommunen kan behöva titta på objekt även utanför kommande utvecklingsområden. I Sävsjö kommun finns det en del stora grusförekomster vilket innebär att marken kan ha en hög genomsläpplighet, vilket gynnar eventuella markföroreningars spridningsmöjligheter. Påverkansområden är viktigt att ha kännedom om vid kommande planeringsarbete och kan därför vara lämpligt att påpeka i ÖP. Det är lämpligt att hänvisa till Länsstyrelsens databas, EBH-stödet, för potentiellt förorenade områden i planförslaget.

Översiktsplanen nämner att förorenade områden som riskerar att översvämmas prioriteras högre än andra områden. Dessa kan med fördel beskrivas så att det framgår vilka områden som man syftar på och vilka risker det kan innebära.

Ställningstagandena bör kompletteras så att det tydligt framgår hur kommunen avser att behandla förorenade områden i kommande planeringsprocesser. Det är lämpligt att ställningstagandena bland annat anger när i tid som utredningar ska genomföras och att efterbehandlingsåtgärder vidtas innan detaljplan antas eller bygglov ges.

Övriga allmänna intressen

Kulturmiljö

Det är positivt att översiktsplanen tar upp kulturmiljöns värden som ett strategiskt viktigt värde i kommunen. Utvecklingen av kulturmiljövärden för att öka platsens attraktivitet, både som livsmiljö och i förhållande till besöksnäringen, är också av stor betydelse för att kulturmiljöns värden ska kunna bevara och brukas på ett långsiktigt hållbart sätt. Det är också positivt att skyddsvärd bebyggelse samt kommunala kulturmiljöintressen tas upp i planen.

Arkeologi

Länsstyrelsen uppskattar generellt att intentionen i både planförslaget samt MKB:n är att tillvarata kulturmiljöer och fornlämningar som en tillgång för att skapa en attraktiv livsmiljö i närheten av bostadsområden. Länsstyrelsen vill dock skicka med att begreppet ”fast fornlämning” är ett äldre begrepp som slutade användas 2014. Nu heter det endast fornlämning. Länsstyrelsen anser att det kan vara lämpligt att låta ta fram fördjupat fornlämningsunderlag/ förstudie över de delar av kommunen där utbyggnaden förväntas bli mer intensiv, gärna tidigt i planprocessen för att undvika potentiella konfliktpunkter.

Nedan följer några specifika kommentarer:

- Verksamheter vid motorbanan (s.68). Här finns risk för total inneslutning av en stensättning då ytterligare detaljplaner kan stänga av fornlämningsområdet för stensättningen från alla väderstreck. Sannolikt bör kommunen ta höjd för att bekosta borttagande av graven, då den hamnar som en liten ö i omgivande exploatering.
- Transportinfrastruktur (s.71). I samband med nya infrastruktur kan Länsstyrelsen komma att ställa krav på arkeologiska utredningar för att kontrollera eventuell förekomst av fornlämningar i planerat område för vägar. Detta gäller även för gång- och cykelväg mellan Sävsjö och Stockaryd (s.100).
- Boplatsläget som nämns i den södra delen av området utgår (s.86). Efter att ha gjort en besiktning av platsen anser Länsstyrelsen att det inte utgör ett boplatsläge.

Strandskydd

Flertalet områden där kommunen pekar ut förändrad markanvändning ligger inom strandskyddat område. Strandskyddet beskrivs i text under mark- och vattenförutsättningar men nämns inte alls under förutsättningar eller hänsyn i de utpekade utvecklingsområdena, vilket lämpligtvis behöver kompletteras till planen för att ge vägledning för efterföljande planering. Strandskyddet bör även ligga som lager i kartan.

Grönstruktur/ natur

Kommunen skriver att det finns ett behov av naturvärdesinventeringar, framför allt kring tätorterna vilket Länsstyrelsen ser positivt på. I Sävsjö kommun finns både naturminnen och biotopskyddsområden som omfattas av skydd enligt miljöbalken vilket borde nämnas i kapitlet om skyddade

naturområden så att översiktsplanen vägleder vid eventuell framtida exploatering.

För att säkerställa en viss andel grönyta vid exploatering kan det vara lämpligt att använda någon typ av grönytefaktor. Översiktsplanen berör detta till viss del när det gäller utemiljöer för skolor och förskolor men det kan även vara lämpligt att detta används vid bostadsbyggande.

Länsstyrelsen anser att det är fördelaktigt att översiktsplanen kompletteras med kommunens värdekärnor för olika naturtyper (se Länsstyrelsens webbGIS för grön infrastruktur) som ett planeringsunderlag.

Vindkraft

Länsstyrelsen anser att kommunens kriterier för hög känslighet för vindkraft i stort är bra. Däremot vill Länsstyrelsen uppmärksamma kommunen om att i arbetet med att ta fram en nationell vindkraftstrategi anges att riksintresse för naturvård och kulturmiljövård generellt inte ska undantas från vindkraft utan att dessa i vissa fall går att förena. Här hade det varit lämpligt med en analys av vilka riksintressen som är av sådan karaktär och därmed överlåta fler områden till bedömning vid prövning.

Klimatanpassning

Översiktsplanen identifierar utsatta områden samt inkludering av identifierade utsatta objekt på ett bra sätt. Texten kan dock med fördel kompletteras med en beskrivning av vad klimatanpassning är och hur det relaterar till samhällsplaneringen. Texten kan även kompletteras med en beskrivning av hur klimatförändringarna även innebär ökad risk för extrema väder.

Ställningstagande om klimatanpassning kan med fördel kompletteras med att risk för värme ska beaktas vid ny planering inom tätbebyggda områden, inte endast i gårdsmiljöer som nuvarande förslag anger.

Transporter och resande

Laddinfrastruktur och förnybara drivmedel

Länsstyrelsen ser positivt på ställningstaganden om laddinfrastruktur för personbilar och tunga fordon samt att kommunen hänvisar till den regionala planen (2019) och använder dess slutsatser. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att projektet FASTR erbjuder stöd till att göra kommunala laddplaner för snabbladdare.

Gång, cykel och kollektivtrafik

Länsstyrelsen anser att det är positivt med ett ställningstagande om ny bostadsbebyggelse i närhet till kollektivtrafikens nyttjandegrad. Det är även positivt att översiktsplanens ambition är att kollektivtrafik i tätort premieras framför biltrafik samt att tillgänglighet till hållplatslägen för gående och cyklande trafikanter ska säkerställas. Dock framgår det inte i planen rent

praktiskt hur denna ambition ska realiseras, det vill säga det finns inga ställningstaganden.

”Förbifart Vrigstad” – trafiksituationen i Vrigstad

I underlaget framgår ett behov av att styra bort trafik från tätorten Vrigstad. Detta är inte med i den nationella eller regionala transportplanen. Kommunen kan påverka en förbifart genom att föra fram sin ståndpunkt genom ett tydligt ställningstagande i översiktsplanen, vilket man alltså gör nu.

Länsstyrelsen förstår dilemmat med mycket trafik genom tätorten Vrigstad och förstår viljan att minska transporterna genom tätorten genom att anlägga en ny förbifart. Dock kan förbifarter innebära ”inducerad trafik” dvs. att etableringar av nya vägar ofta bidrar till ökad trafik. En etablering av förbifart bör i sådana fall kombineras med andra åtgärder inne i tätorten Vrigstad för att garantera en faktisk flytt av transporter och inte enbart att transporterna ökar. Detta ligger även i linje med de ambitioner som ÖP har i avsnittet ”Kollektivtrafik”.

Vatten

Länsstyrelsen anser att det är svårt att utläsa huruvida Sävsjö kommun har en kommunal VA-plan. Översiktsplaneringen underlättas om kommunen har tagit fram en kommunal VA-plan. Det vore således bra att det tydliggörs huruvida kommunen har ett sådant dokument. Om inte är det lämpligt att kommunen tar fram en.

Jordbruksmark

När det kommer till att exploatera jordbruksmark regleras detta av 3 kap. 4 MB, precis som framgår av översiktsplanen. Länsstyrelsen vill dock uppmärksamma kommunen på att det behöver vara tydligt i översiktsplanen vad ett väsentligt samhällsintresse är. Exempelvis står det nu att generationsboenden eller utbyggnad av ekonomibyggnader på jordbruksmark kan anses vara ett väsentligt samhällsintresse. Av praxis från mark- och miljödomstolen samt i förarbeten till miljöbalken framgår att en enskild bostad inte kan utgöra ett väsentligt samhällsintresse. 3 kap. 4 § MB är dock inget hinder för ekonomibyggnader för jordbrukets behov. Detta bör tydliggöras.

Översiktsplanen nämner även att endast jordbruksmark som redovisas i Jordbruksverkets blockdatabas anses vara brukningsvärd. Brukningsvärd jordbruksmark omfattar all jordbruksmark som har brukats i närtid oavsett om de brukas för tillfället eller redovisas i Jordbruksverkets blockdatabas. Att enbart utgå från Jordbruksverkets blockdatabas är inte att betrakta som tillförlitligt då de block som en lantbrukare söker stöd för varierar från år till år.

Social hållbarhet

Länsstyrelsen ser positivt på att aspekter av social hållbarhet återkommer i flera av de kommunala ställningstagandena, exempelvis genom tydliga prioriteringar och exempel på hur olika gruppers behov kan tillgodoses.

Regionala mål

Vissa korrigeringar behövs i stycket om de regionala åtgärdsprogrammen. Nya versioner av Åtgärdsprogram Vattnets miljömål och Åtgärdsprogram Hälsans miljömål är under framtagande och kommer gälla 2023–2027. Därför är det inte relevant att hänvisa till en ”gammal” åtgärd eftersom det snabbt riskerar att vara inaktuellt. Det är även lämpligt att korrigera årtalen i listan med åtgärdsprogrammen.

Miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att det är en felaktig referens på sid. 81 om Kulturmiljö, andra stycket. Den refererade lagen är en mycket äldre lag som användes mellan 1942 och 1989, ”fornlämningar är skyddade enligt Kulturmiljölagen (1988:950)” är den korrekta lagstiftningen.

I miljökonsekvensbeskrivningen saknas en beskrivning av potentiellt negativa effekter av att föroreningar riskerar att spridas i samband med förändrad markanvändning samt risker relaterade till översvämningar, skyfall eller förhöjda vattenhalter i marken.

MKB:n rekommenderar att kommunen tar fram en dagvattenstrategi. Det vore bra om det lyfts in i översiktsplanen.

Kommunens svar: Tack för era synpunkter! Kommunens svar redovisas nedan under respektive rubrik.

Övergripande synpunkter

Länkarna till översiktsplanekartan görs om så att informationen i kartan följer med när länkarna öppnas. Istället för att ha en kartbilaga och en kortversion slås dessa ihop. I den nya kortversionen finns inte lika många kartor med – men de som finns med blir tydligare. I den utskrivbara granskningsversionen av hela översiktsplanen finns istället fler och tydligare kartor.

Riksintressen 3 kap. MB

Generella synpunkter

En bedömning om hur varje område berörs av översiktsplanen läggs till för alla riksintresseområden.

Se i övrigt svaren under respektive rubrik.

Naturvård

Rubriken ändras till riksintresse för naturvård. Ställningstagandet om exploatering i riksintresseområdena ändras så att det framgår att det är ny bebyggelse som inte är lämpligt i områdena.

Kommunikationer

Riksintresseanspråken från Trafikverket uppdateras enligt det nya beslutet så att väg 30 och väg 127 tas bort. Dessutom tydliggörs det att väg 761 inte är en del av riksintresset.

Kartorna uppdateras för att tydliggöra vilken flygplats som berörs av respektive MSA-yta.

Kulturmiljövård

Ställningstagandet om att antingen områdesbestämmelse eller detaljplan ska tas fram står kvar. Vilket som är mest aktuellt bör avgöras senare i planeringsprocessen.

Totalförsvarets militära del

Texten förtydligas så att det framgår att rubriken om Hagshults flygplats både omfattar stoppområdet för höga objekt och MSA-området.

Riksintressen 4 kap. MB

Riksintresse 4 kap. 6 §

Rubriken ändras enligt synpunkten till skyddade vattendrag.

Natura 2000

Texten justeras så att det framgår att det finns nio områden inom kommunen.

Inget av Natura2000-områden berörs av framtida planer på exploatering. Detta förtydligas i översiktsplanen.

Miljökvalitetsnormer

Luft

Texten förtydligas om att Luftvårdsförbundet genomför modellberäkningar.

Vatten

Eftersom typen av åtgärder kan variera kraftigt beroende på vad vattenförekomster lider av är det svårt att i en översiktsplan göra mer detaljerade ställningstaganden än så här. Vilken typ av insatser som behöver genomföras får säkerställas i kommande arbete med detaljplanering eller i arbetet utifrån vattenförvaltningens åtgärdsprogram. Om det är så att specifika fysiska åtgärder behöver lyftas in i översiktsplanen utifrån vattenförvaltningens åtgärdsprogram får gärna Länsstyrelsen komma med inspel om dessa.

Ställningstagandet att vid fysisk planering i anslutning till vattenförekomster som riskerar att inte uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten ska det säkerställas att den nya bebyggelsen inte riskerar att försämra miljökvaliteten för vattenförekomsterna flyttas upp till den löpande texten och det förtydligas att det gäller enligt lag.

Ett nytt ställningstagande läggs till som specificerar vilken typ av frågor som ska hanteras i detaljplaner gällande miljökvalitetsnormer för vatten.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge

Översiktsplanen kompletteras med mer information om LIS-områdenas värden samt med vilket område det ämnar stötta. Kartbilagan görs om så att det blir tydligare vad LIS-områdena kallas.

Ställningstagandet om att om flera LIS-områden vid samma sjö ska dessa ses som möjliga lokaliseringar, men att det inte nödvändigtvis är lämpligt att utveckla alla områden, tas bort. I de fall det finns behov av delbeskrivningar av delområden runt LIS-sjöar har det lagts in – men i de flesta fall är förutsättningarna tillräckligt lika för LIS-områdena runt en och samma sjö för att inte särskilja dem med olika beskrivningar.

Ställningstagandet om fri passage konkretiseras så att det framgår att det är fri passage om 30 meter som gäller.

Ett stycke om att strandnära lägen ofta utgjort förhistoriska boplatslägen läggs in i översiktsplanen.

Flera LIS-områden har justerats efter samrådet. Se sammanfattningen över genomförda ändringar längst upp i samrådsredogörelsen för att se vilka ändringar som genomförts.

Särskilda utpekanden

Kommunen anser att Länsstyrelsen och Mark- och miljödomstolen på väldigt lösa grunder och utan lokal förankring lyfter fram strandområdet vid Holmsjön som ett viktigt område för allmänhetens möjlighet till friluftsliv. Tätortens tre andra sjöar är viktiga för friluftslivet – men täcker också tätortens behov av närliggande friluftsliv. Holmsjön är otillgänglig från tätorten och utgör inte en sjö som tillfredsställer tätortsbornas behov av friluftsliv. Sävsjö tätort är en ort med cirka 5500 invånare och allmänhetens behov av strandområden för friluftslivet borde betraktas i förhållande till ortens storlek.

Att Sävsjö inte beaktas som en tätort i landsbygd av Länsstyrelsen är också något som kommunen motsätter sig. I propositionen till lagstiftningen om LIS (2008/09:119) framgår det att kommunerna utifrån sina lokala förutsättningar bör kunna välja vilken definition för landsbygd som ska användas som förutsättning för utpekande av LIS-områden. Som grund för vad som anses vara landsbygd kan kommunerna till exempel ta i beaktande befolkningstäthet, närhet till olika typer av service eller bebyggelsetryck. I propositionen framgår också att en mindre restriktiv bedömning bör gälla i större tätortsområden där det finns en god tillgång till orörda stränder. Även om Sävsjö tätort enligt till exempel Glesbygdsverkets definition utgör en större tätort med mer än 3000 invånare, bör tillgången till stränder bedömas som god även om en del av Holmsjön bebyggs med bostäder. Det är viktigt att bedömningen också sker utifrån tätortens behov av service och inte bara utifrån tätortens storlek – behovet av service för Sävsjö tätort förtydligas i översiktsplanen så att det framgår att bland annat detaljhandel och gymnasieskolan behöver större befolkningsunderlag.

Stockaryds tätort – å andra sidan – är en tätort med mindre god tillgång till stränder, men där landsbygdsutvecklingen är vital för att tätortens service ska kunna finnas kvar. Allt detta förtydligas i kriterierna i översiktsplanen och Holmsjön kvarstår därför som LIS-område.

LIS-områdena vid Hultsjön och Linnesjön plockas bort på grund av att avståndet till närmaste tätort är längre än fem kilometer. Kriterierna i översiktsplanen justeras också så att det inte längre görs någon skillnad på LIS-områden för verksamheter och LIS-områden för bostäder.

Mellankommunala intressen

Tack, synpunkterna leder inte till någon ändring.

Hälsa och säkerhet

Klimatrelaterade risker – ras, skred, erosion och översvämning

Ställningstagandet om ras och skred ändras så att det framkommer att utredningar **ska** genomföras istället för **bör** i områden med kraftigare lutningar än 10 grader. Dessutom läggs till att det även gäller i andra riskområden för ras och skred.

Kopplingen mellan avsnitten stärks och en beskrivning om hur framtida klimatförändringar förväntas påverka just ras, skred, erosion och översvämning läggs till.

Avsnittet kopplas till avsnittet om Förorenade områden där det står om risken för att föroreningar sprids vid översvämningar.

Farligt gods och farlig verksamhet

Ställningstagande om planering och lovgivning i anslutning till transportleder för farligt gods förtydligas i översiktsplanen så att det framgår att Räddningstjänsten ska yttra sig. Räddningstjänsten är en del av den kommunala organisationen och deras yttrande ska vara behjälpliga för att bedöma lämpligheten. Ställningstagandet ändras så att det framgår att Trafikverket eller Länsstyrelsen också kan kräva en riskutredning inom 150 meter från transportled för farligt gods.

Förorenade områden

Översiktsplanen kompletteras med ett kort övergripande avsnitt om vilken typ av föroreningar som är vanlig i kommunen.

Texten om förorenade områden förtydligas så att det framgår att punkten redogör för vilken fastighet som är förorenad och inte vilken plats. En hänvisning till EBH-stödet läggs också till. En karta med förorenade områden läggs också till i avsnittet.

Översiktsplanen förtydligas så att det framgår att de föroreningar som ligger på platser där det finns risker för översvämning av antingen skyfall eller vattendrag bör prioriteras högre än andra föroreningar av samma klass.

I ett av ställningstagandena förtydligas det att markundersökningar bör genomföras tidigt i plan- eller bygglovsprocessen.

Övriga allmänna intressen

Kulturmiljö

Tack, synpunkter leder inte till någon ändring.

Arkeologi

Begreppet fasta fornlämningar ändras till fornlämningar enligt synpunkten.

Ett ställningstagande läggs in i översiktsplanen om att en förstudie bör tas fram för de utpekade utvecklingsområdena i översiktsplanen som ligger på skogs- eller jordbruksmark.

Markanspråken i översiktsplanen ändras vid motorbanan enligt förslaget till detaljplan.

Boplatsläget tas bort från beskrivningen av anslutningsväg mellan väg 761 och 763.

I övrigt noteras informationen.

Strandskydd

Beskrivningen av förutsättningarna för de olika områden i projektkatalogen ändras så att det framgår om de ligger inom strandskyddat område.

Strandskyddade områden läggs in som lager i kartan.

Grönstruktur / natur

Naturminnen och biotopskyddsområden läggs till i avsnittet om skyddade naturområden. Dessutom läggs värdekärnorna till i kartan.

Sävsjö kommun är en liten kommun med små orter och stor andel trädgårdar och parker. Grönytefaktor är ett instrument som kommunen bedömer är mer aktuell för större tätorter och städer. Därför tas inte det med i planen.

Vindkraft

Sävsjö kommun anser trots den nationella vindkraftsstrategins slutsatser att riksintresseområdena för naturvård och kulturmiljövård inom kommunen skulle påverkas negativt av etablering av vindkraft inom eller i närheten av områdena. Riksintresseområdena för kulturmiljövård inom kommunen utgörs till stor del av äldre odlingslandskap och äldre byar vars värden skulle minska vid etablerandet av vindkraft. Bland annat kan landskapsbilden påverkas negativt.

Riksintresseområdena för naturvård inom kommunen utgörs av antingen odlingslandskap eller våtmarksområden. Kommunen gör en liknande bedömning som för kulturmiljöerna gällande odlingslandskapen där etablering av vindkraft skulle förstöra värden i naturmiljöerna. För våtmarksområden anser kommunen att det är olämpligt med vindkraft eftersom en etablering av vindkraft också kräver väginfrastruktur som riskerar att förstöra naturliga flöden inom våtmarksområden.

Klimatanpassning

Texten om klimatanpassning skrivs om enligt förslaget. Ett stycke som beskriver vad klimatanpassning är och hur det relaterar till planeringen läggs till. En mening läggs till om att klimatförändringarna även innebär ökad risk för extrema väder.

Ställningstagandet formuleras om så att även annan bebyggelse omfattas.

Transporter och resande

Laddinfrastruktur och förnybara drivmedel

Tack, synpunkter leder inte till någon ändring.

Gång, cykel och kollektivtrafik

Ett ställningstagande läggs till om att kollektivtrafiken vid behov ska ges företräde framför biltrafiken i tätorterna.

Kommunen realiserar arbetet dels i samband med ombyggnationer och dels med sitt trafikstrategiska arbete. Till exempel arbetar kommunen för närvarande med en ombyggnation av trafiksituationen i Sävsjö västra centrum där cyklister och gående premieras framför biltrafiken i anslutning till stationsområdet. De föreslagna bostadsområdena i översiktsplanen har pekats ut bland annat utifrån närheten till kollektivtrafik.

”Förbifart Vrigstad” – trafiksituationen i Vrigstad

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om Förbifart Vrigstad.

Vatten

Sävsjö kommun har ingen VA-plan som hanterar det långsiktiga arbetet med kommunens vatten- och avloppsförsörjning, men ska under 2023 ta fram en vattentjänstplan som hanterar liknande frågor. Information om detta läggs in i översiktsplanen.

Jordbruksmark

Nya ställningstaganden har tagits fram i samverkan med kommunens myndighetsförvaltning som arbetar med frågor gällande strandskyddsdispens. Läs mer i det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om byggande på jordbruksmark.

Social hållbarhet

Tack, synpunkter leder inte till någon ändring.

Regionala mål

Synpunkten beaktas. Listan uppdateras så att de nya åtgärdsprogrammen kommer med och hänvisningen till äldre åtgärd plockas bort.

Miljökonsekvensbeskrivning

Den felaktiga referensen ändras i miljökonsekvensbeskrivningen. En beskrivning läggs till i miljökonsekvensbeskrivningen om de potentiella negativa effekterna som skyfall eller översvämningar kan orsaka om de sprider föroreningar.

Ett ställningstagande om att dagvattenfrågor ska hanteras i Vattentjänstplanen läggs till i avsnittet om Vatten och avlopp.

Stockaryds samhällsförening

Inkom 18 september 2022 via e-post.

Styrelsen för Stockaryds samhällsförening har tagit del av förslag till översiktsplan för Sävsjö kommun. Styrelsen lämnar följande synpunkter om det som vi anser berör tätorten Stockaryd. I planen finns annat som berör samhället, men vi har valt att koncentrera oss på Stockaryd under rubriken Mark-och vattenanvändning / Projektkatalogen. Vår avsikt är att framgent föra dialog med kommunen med den fastställda planen som utgångspunkt och får då återkomma med synpunkter i den löpande detaljplaneringen.
I nedanstående text kallas tätorten Stockaryd för ”samhället” och översiktsplanen för ”planen”.

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Östra Stockaryd, Lövängen och Stigamo

Vi stödjer skrivningarna om utbyggnad av småskalig bostadsbebyggelse i områdena nordöstra Stockaryd, Lövängen i sydöstra Stockaryd i ett kortare perspektiv. Vi anser också att det är lämplig att samhället på sikt växer i området utmed vägen mot Rörvik (Stigamo). Det är ett naturligt sätt att växa som sammanhållet samhälle med närhet till kommunikationer och service. Det skapar vidare en inte oväsentlig känsla av samhörighet med sammanhängande bebyggelse.

Man kan ifrågasätta om samhället har behov av att växa eftersom inflyttningen nu är relativt svag. De ökade levnadsomkostnaderna i mer centrala orter kan komma att påverka inflyttning till Stockaryd p.g.a. attraktiva boenden till lägre kostnad och med möjligheter till pendling. Region Jönköpings centrala läge i Sverige (förstärkt av den nya stambanan, som kommer att gå via Jönköping/Värnamo), kommer sannolikt att ytterligare öka kostnaden för centralt boende. Det finns anledning att tro att ökat distansarbete, pendling samt ökad uppskattning av lugnt boende kommer att vara gynnsamt för inflyttning till samhället. Detta förstärks av att kommunens tre fokusområdena, barnvänligt, grön kommun samt inkluderande kommun förmodas vara attraktiva i den enskildes beslut om bosättning.

Västerkvarn och Ärnanässjön

Däremot är vi inte överens med planen beträffande tänkt bebyggelse av LIS-områdena vid Västerkvarn och Ärnanässjön. (LIS-område är Landsbygdsutveckling i strandnära läge). Exploatering av områdena kommer inte att innebära en inkludering i samhället. Sett ur samhällets perspektiv är

det fråga om bebyggelse på landsbygden. Det kommer inte heller att ha en avgörande betydelse för att ”skapa förutsättningar för den service som finns i Stockaryd ska kunna finnas kvar”. (Citat från motiveringen i planen). I stället för att etablera exklusiva boenden i samhällets närhet ser vi hellre att de strandnära områdena utvecklas för friluftsliv. Ytterligare strandnära bebyggelse kommer också att förändra karaktären på de aktuella sjöarna. Inte minst gäller det badstranden vid Norrsjön. Vi ser hellre att badplatsen utvecklas mot en mer omfattande anläggning i riktning med Västerkvarn. En utbyggnad av badet skulle öka attraktionen av samhället som boendeort.

Mångfunktionell bebyggelse

Västra centrum

Planen talar om området väster om järnvägen som lämpligt för utveckling av mindre butiker och bostadsbebyggelse. Vi kan hålla med om den formuleringen men är skeptiska beträffande etablering av små butiker. Samhällets centrum ligger inte längre i korsningen Bangatan/Kyrkogatan. Järnvägen ligger i vägen. Vidare ser vi inte framför oss var bostadsbebyggelsen skulle etableras i området. Det finns helt enkelt inga lediga tomter. För att öka attraktionen av området skulle kommunen kunna hjälpa till att ge samhället disposition till planen som ligger i anslutning till korsningen Bangatan/Kyrkogatan i anslutning till det tidigare godsmagasinet.

I planen skrivs det; ”Delar av området består idag av småindustri. Den delen av småindustrin som är miljöförstörande bör succesivt flyttas till mer renodlade verksamhetsområden.” Vi undrar vilka industrier som avses. Vidare ifrågasätter vi om några av industrierna är benägna att flytta. Det sker nog i så fall till ett mycket högt pris för kommunen. För att öka möjligheter till bostäder skulle industrierna på västra sida av Bangårdsgatan kunna ge plats för bostadsbebyggelse i närheten av stationen. Men läget är knappas attraktivt för boende pga den tunga trafiken på Bangårdsgatan.

Vi bejakar ambitionen att området kring den gamla kyrkbyn behåller sin karaktär. Citat; ” Det är exempelvis inte lämpligt med höga byggnader som förstör siluetten från kyrkan och småstadskaraktären som finns vid korsningen Bangårdsgatan och Kyrkogatan. I det avseendet är det synd att industrin ”Hallal” har fått tillstånd för sina höga torn. Hallal och Forsbergs möbelindustri är de enda industrierna i området som skulle kunna utgöra alternativ för bebyggelse. I övrigt ligger industrierna väl placerade i relation till infrastruktur och bebyggelse. Undantag är också träindustrin sydväst om Lagerbutiken. Lagerbutiken är också relativt lättflyttad om för att etablera bostäder. Frågan är dock om det är realistiskt att öka boendet i området eftersom det är avskuret från samhällets tyngdpunkt av järnvägen.

Verksamhet och industri i Stockaryd

Stockarydsterminalen (etapp II)

Ett viktigt inslag i samhällets verksamhet utgörs av Stockarydsterminalen. Dels för att den genererar arbetstillfällen, dels för att den möjliggör

omlastning av tungt gods från landsväg till järnväg, vilket kommer att efterfrågas alltmer i framtida miljö- o klimatresonemang.

I planen talas om utökning av terminalen som kombiterminal. Detta förstår vi som att man avser omlastning av fler slags gods än bara timmer. Vi bejakar den utvecklingen. Vi anser därför att det är lämpligt att planera för etapp 2.

Vi anser dock att expansionen av terminalen inte ska ske norr om väg 761 med ett stamspår över vägen. Bättre att terminalen förblir söder om vägen och att markområdet norr om vägen används för framtida etablering av ny industriell verksamhet, bostäder eller förblir skogsområde. Risken finns att samhället blir omringat av terminalen i väster.

Om området strax söder om väg 761 är för litet för expansion förordar vi att terminalen växer söder ut.

Expansion av terminalen kan ha många fördelar, men det finns också avigsidor som måste övervägas och utredas. Vi anser att följande resonemang är viktigt vid planering av utökning av terminalen;

Det råder ingen tvekan om att region Jönköping kommer att vara en produktionsekonomisk mittpunkt i Sverige, ett nav. Redan i dag är infrastrukturen gynnsam i form av det befintliga vägnätet. När sedan den nya stambanan färdigställs kommer navet att förstärkas med ett ökat flöde av såväl människor som gods. Vad vi inte vet inte någon vet) är hur nya stambanan påverkar godsflöden och hur Södra stambanan då kommer att användas.

Följande scenarier är tänkbara:

1. Endast passagerartrafik på nya stambanan. Den går ju också under benämningen ”höghastighetsbana”. Alla godståg går på Södra stambanan
2. Nya stambanan får spår för höghastighet och spår för godståg i mindre omfattning med tyngdpunkt på godstrafik på Södra stambanan
3. Nya stambanan får förutom passagerartrafik fullt utbyggd kapacitet för godstransporter.

Med tanke på att Jönköping nu storskaligt bygger för att vara ett kraftfullt logistikcenter vore det märkligt om det inte, i samband med stambanebygget, också etablerades spårområden för just omlastning från väg till järnväg.

Det här påverkar terminalen i Stockaryd. Med god omlastningskapacitet i Jönköping krymper behovet av Stockarydsterminalen som kombiterminal. Kvar blir timmertransporterna, som är och förblir omfattande och kan motivera en utbyggnad av terminalen. Tveksamt om det behövs en tredje etapp. Om det däremot blir dåliga förutsättningar för omlastning i Jönköping så ökar betydelsen av Stockarydsterminalen. Det påverkar omfattningen av tung trafik från nordväst, sannolikt på väg 763, i synnerhet när den nya förbindelselänken mellan 763 och 761 byggs. Det torde kräva rejäla förbättringar av 763:an. Även om det ”bara” blir timmertransporter, så kommer den nya länken mellan 763 och 761 att innebära ökad belastning på 763 med samma slutsats som ovan.

Eftersom det i utredningen Transportplan region Jönköping står att ”inga större infrastruktursatsningar omfattar Sävsjö”, torde det vara klart att man inte räknar med transporter från Jönköpingstrakten till Stockaryd för omlastning väg-tåg.

Östra Stockaryds verksamhetsområde

Här nämner planen åter ”utflyttning av verksamheter som ligger väster om järnvägen”. Åter undrar vi: Vilken utflyttning? För nyetablering av verksamhet kan det vara aktuellt med nya områden, men frågan är om de ska etableras öster om järnvägen. Det är förmodligen bättre att etablera industrier på västra sidan av järnvägen så att terminalen blir lättare åtkomlig för dem. Vi anser att det är bättre att samhället växer åt öster och att området, på lång sikt, planeras som Mångfunktionell bebyggelse.

Stigamo verksamhetsområde

Vår åsikt om Stigamo som verksamhetsområde sammanfaller med det som vi skrivit om Östra Stockaryds verksamhetsområde.

Transportinfrastruktur i Stockaryd

Anslutningsväg mellan väg 761 och 763

Kommunen har åtagit sig att bygga en anslutningsväg mellan väg 763 (Stockaryd-Vrigstad) och terminalen. Bygget är således inte en plan utan faktum. Vi ser en fördel att tung trafik från väg 763 kan gå direkt på Terminalen utan att behöva gå via Bangårdsgatan. Dock ställer vi oss skeptiska hur väg 763 klarar ökad volym av tunga transporter. Se avsnitt om terminalen ovan.

Trafiklösningar i anslutning till Stockarydsterminalen

I planen talas bara om spårkomplettering i samband med utveckling av terminalen. Det som är av intresse ur samhällets synvinkel är den ökade mängden tung trafik på tillfartsvägarna. Väster ifrån, via väg 761, finns god kapacitet och vägen går inte genom tätbebyggt område. Konsekvenser för ökad trafik via nya länken har vi redan berört. Det planen inte nämner någonstans är ökad tung trafik från väster. Redan idag är Sävsjövägen belastad av mycket trafik. Det är enda vägen att nå terminalen från Väster. Vi anser att det inte ur samhällets perspektiv är rimligt att trafiken genom centrala Stockaryd ökar ytterligare. Ska terminalen utökas anser vi att det måste byggas en ny tillfartsväg ifrån väster så att den tunga trafiken kan nå terminalen och passera spåren utan att behöva passera centrala Stockaryd. I synnerhet måste det beaktas om det blir aktuellt med en fas 3 för terminalen.

Övriga kommentarer

Utvecklingsinriktning / Fokusområden

I planen anges tre s.k. fokusområden. Kommunen ska vara barnvänlig, grön och inkluderande. Vi har inga synpunkter på de tre områdena men väl på formuleringen av dem.

I texten för barnvänlig står det att barn och ungdomar är de som kommer att utgöra framtiden. Är det barn och ungdomar som avses bör fokusområdet heta ”barn och ungdom” i alla sammanhang. Vilket vi förordar. Det är stor skillnad på att ha fokus på barn och fokus på barn och ungdom. Det senare är ett större och mer komplicerat område. Det är därför viktigt med tydlighet.

Formulering ”kommunen ska var Sveriges mest barnvänliga, Sveriges grönaste och Sveriges mest inkuderande…” anser vi vara en intetsägande och ointressanta formuleringar. Hur mäter man att man blivit Sveriges grönaste kommun? Som målsättning går den inte att utvärdera. Som vägledning i planering och genomförande ger den ingen information. På sin höjd utstrålar den en (utopisk) högt ställd ambition.

Vi förordar att man i stället skriver:

”Fokusområdena ska dokumenterat vara närvarande i all panering och allt genomförande där det är relevant.”

Meningen ”Sävsjö kommun ska vara Sveriges mest inkluderande kommun” byts mot ”Sävsjö kommun ska vara märkbart präglad av att vara en inkluderande kommun”. Samma omformulering av de övriga två fokusområdena.

Den formuleringen är mer uppfordrande. Att fokusområdet ska vara ”dokumenterat närvarande i en planering” gör att medborgare eller organisationer kan följa eller i efterhand gå in och se hur aktuellt fokusområde beaktas.

Trafik och transporter (Gång och Cykelvägar)

Vi noterar med tillfredsställelse de omnämnda planerna på gång och cykelvägar och ser fram emot genomförandet av cykellänken Sävsjö-Stockaryd-Sävsjö. Begreppet cykel har ju också förändrats i och med el-cyklarnas intåg. Detta innebär ju att även längre cykelvägarna är högst realistiska satsningar.

Säkerhet, miljö, klimat och hälsa

I avsnittet om UV-strålning läser vi: ”Kommunen ska arbeta aktivt med skuggning med hjälp av grönska på offentliga platser och vid skolmiljöer.” (Min understrykning)

Vi håller med om detta och tycker detta är viktigt. Vi hoppas därför att kommunen framgent sköter och ansar de träd som kan ge dessa skuggeffekter så att inte medborgare riskerar att t.ex. få grenar i huvudet. Exempel finns på att kommunen i stället har avverkat träd på enskilda medborgares initiativ av just de skälet.

Detta är i huvudsak våra synpunkter. Vi ser fram emot fortsatt dialog med kommunens politiker och tjänstemän i vår gemensamma ambition att utveckla vår kommun i en positiv riktning.

Kommunens svar: Tack för synpunkterna!

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Området Östra Stockaryd justeras för att inte omfattas av jordbruksmark. Området Stigamo plockas bort eftersom det utgörs av blöt och svårbebyggd mark. Efterfrågan på bostäder kommer troligtvis inte vara större än att Östra Stockaryd och Lövängen täcker behoven.

Områdena Västerkvarn och Ärnanäsasjön tas bort som områden för sammanhängande bostadsbebyggelse, men blir kvar som LIS-områden. Privata markägare kan fortfarande driva frågan för enstaka bebyggelse inom områdena – vilket fortfarande kan utgöra underlag för servicen i Stockaryd. Däremot anses det inte lämpligt med mer storskalig bostadsbebyggelse inom områdena. Ett LIS-område nära Västerkvarnbadet möjliggör också en utveckling av turistverksamheter – vilket skulle kunna utöka attraktiviteten för badplatsen.

Mångfunktionell bebyggelse

Syftet med planförslaget är att verksamheterna på fastigheterna Stockaryd 3:142 och 3:152 ska ges möjlighet att flytta på sikt. Då skapas en möjlighet att skapa ett mer attraktivt område väster om järnvägen. En utveckling på en del av grönområdet utmed Bangårdsgatan är också med i förslaget. Detta förtydligas i planen.

Utvecklingen vid korsningen Bangatan/Kyrkogatan möjliggörs i planen och kan genomföras i till exempel ett projekt för orts- och byautveckling.

Verksamhet och industri i Stockaryd

På flera ställen i länet pågår arbeten med utveckling av kombiterminaler – Båramo i Skillingaryd, Gamlarp i Nässjö och Torsvik i Jönköping. Dessa kommer att ha konkurrensfördelar gentemot Stockarydsterminalen då de ligger närmare större väginfrastruktur. Å andra sidan är Stockaryds läge utmed Södra stambanan en konkurrensfördel jämfört med Torsvik och Båramo.

Efterfrågan på överflyttning av gods från väg till järnväg förväntas fortsätta öka och Stockarydsterminalen bedöms ha en roll att fylla som kombiterminal. Därför fortsätter planeringen för utvecklingen av terminalen – som fortsättningsvis också kommer att vara en terminal som hanterar timmertransporter.

En del av området Stockarydsterminalen söder (lång sikt) plockas bort och ersätts av ett nytt område väster om den nya anslutningsvägen mellan väg 761 och 763. Området kallas Stockarydsterminalen väster (lång sikt). Områdets exakta utbredning ska utredas vidare i kommande planering. I den utredningen får också frågan om var det är lämpligt att dra eventuella nya spår.

Transportinfrastruktur i Stockaryd

I översiktsplanen framgår det att kommunen åtagit sig byggandet av anslutningsvägen.

Kommunens uppfattning är att den stora trafikökningen kommer att ske på väg 761 västerut mot väg 30 och att bara en mindre ökning kommer att ske på vägen igenom Stockaryd. Detta behöver utredas vidare i samband med utvecklingen av terminalen.

Enligt Trafikverkets mätningar har antalet fordon utmed Sävsjövägen genom Stockaryd inte ökat mellan 2003 och 2015 trots att Stockarydsterminalen etablerades 2012. Antalet tunga fordon har däremot ökat från 120 till 160 per dygn under samma tidsperiod.

Utvecklingsinriktning / fokusområden

Fokusområdenas formuleringar speglar politiska ambitioner och visioner. Tanken är inte att ha mätbara mål kopplat till detta. Att ha mätbara mål kring hur barn och ungas perspektiv kommer med i planeringen i svårt.

Tanken med fokusområdena är istället att det ska vara perspektiv som genomsyrar planeringen och just en högt ställd ambition.

Trafik och transporter

Synpunkten leder inte till några ändringar.

Säkerhet, miljö, klimat och hälsa

Synpunkten handlar framförallt om kommunens arbete med parkförvaltning och leder inte till några ändringar i planen.

Region Jönköpings län

Inkom 19 september 2022 via e-post.

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerade översiktsplan för Sävsjö kommun.

Sammanfattning

Region Jönköpings län bedömer att samrådsförslagets strategiska inriktning kring att stärka förutsättningarna för hållbart resande och lokal service genom att förtäta och utveckla kommunens fyra tätorter är en god utgångspunkt för kommande fysisk planering.

Region Jönköpings län menar att planförslaget med fördel kan göras tydligare gällande prioriteringar, reglering och utveckling av ny bebyggelse och att planens konsekvensbedömning kan utvecklas avseende målkonflikter kopplade till bebyggelseutveckling och transporter samt sociala och ekonomiska aspekter på hållbarhet.

Region Jönköpings län ser gärna att resonemangen gällande kommunens roll inom framförallt näringsliv, bostads- och arbetsmarknad utvecklas ytterligare ur ett regionalt och interregionalt perspektiv.

Synpunkter på förslaget

Region Jönköpings län yttrar sig i ärendet utifrån sitt utpekade regionala utvecklingsansvar gällande regionalt tillväxtarbete, folkhälsa, transportinfrastruktur och regional samverkan samt i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet.

Planförslagets övergripande utvecklingsinriktning

Planförslagets utformning har sin grund i tre fokusområden: *Sveriges mest barnvänliga kommun, Sveriges grönaste kommun* och *Sveriges mest inkluderande kommun*. Dessa fokusområden är hämtade ur kommunens övergripande utvecklingsstrategi.

Region Jönköpings län anser att fokusområdena kan bidra till en hållbar utveckling och har en tydlig koppling till Agenda 2030. Det är positivt att kommunen tar tydlig ställning för att natur- och friluftsliv samt att förutsättningar för lek och rekreation ska värnas, bevaras och utvecklas eftersom detta bidrar till fysisk aktivitet, god hälsa och välbefinnande.

Eftersom Sävsjö är en kommun med förhållandevis små tätorter, ett relativt litet resandeunderlag och därmed också begränsade förutsättningar för att tillskapa konkurrenskraftiga cykelförbindelser och kollektivtrafik kan Region Jönköpings län dock se stora utmaningar inom fokusområdena kopplat till hållbara transporter och tillgänglighet.

Sävsjö kommun har en utpekad målsättning om att genom strategisk samhällsplanering säkra servicen i kommunens fyra tätorter Sävsjö, Vrigstad, Stockaryd och Rörvik och på så vis även försörja omgivande landsbygd med service. Den största delen av tillkommande bostadsbebyggelse och bebyggelse för verksamheter ska enligt planförslaget utvecklas genom förtätning och utveckling av kommunens tätorter, vilket Region Jönköpings län ser som en hållbar utgångspunkt för att möta kommunens utmaningar och även bedöms samspela väl med den regionala utvecklingsstrategin. För att styra mot denna önskade utveckling på ett proaktivt sätt ser dock Region Jönköpings län att kommunens vägval och verktyg kring långsiktig planering, markförvärv och exploatering behöver göras tydligare.

Samtidigt som kommunen uttrycker en vilja om att i första hand växa inom kommunens tätorter anger samrådsförslaget att kommunen är positiv till byggande på landsbygden och pekar på att byggande som förstärker den nuvarande bebyggelsestrukturen och bidrar till att stötta lokal utveckling ska prioriteras. Region Jönköpings län undrar om och i så fall hur detta ställningstagande ska ha en aktivt reglerande funktion vid framtida prövningar av förhandsbesked och bygglov utanför kommunens tätorter.

Region Jönköpings län ser det som positivt att kommunen pekar ut geografiska stråk vilka bedöms som särskilt gynnsamma för landsbygdsutveckling, dock motsvarar utvecklingen i dessa områden inte helt kommunens strategiska inriktningar i förhållande till utpekade kommunikationsstråk och service. Det är heller inte tydligt hur kommunen ska

styra så att byggande inom dessa områden prioriteras över annan bebyggelseutveckling.

Region Jönköpings län menar att det vore önskvärt att fördjupa planens konsekvensbedömning gällande de inneboende målkonflikter som finns kopplade till bebyggelseutveckling och transporter. För att kunna göra en fullständig bedömning av planens påverkan, effekter och konsekvenser bör även sociala och ekonomiska aspekter på hållbarhet behandlas i planens strategiska konsekvensbedömning. Konsekvensbedömningen kan förslagsvis även kompletteras med en bedömning av hur planens genomförande bedöms påverka måluppfyllnaden av kommunens egen utvecklingsstrategi och fokusområden.

Utveckling av bostäder och service

Befolkningsprognoser för Sävsjö kommun visar att befolkningen förväntas öka med mellan 200 till 1 600 personer fram till år 2030. Kommunen anger i planförslaget en målbild om att planeringen ska skapa förutsättningar för 13 000 invånare år 2030 och 14 000 invånare år 2040, vilket betyder en befolkningsökning på 2 300 personer fram till år 2040. Kommunen anger att detta betyder ett behov av mark för ungefär 500 bostäder till år 2030 och 1 000 bostäder till år 2040, vilket motsvarar något mer än 50 bostäder per år. Befolkningsgruppen i åldern 80+ förväntas öka mest och kommunen uttrycker en förhoppning om att kunna åstadkomma flyttkedjor genom att bygga fler bostäder för äldre i kommunens fyra tätorter.

Region Jönköpings län noterar att prognoserna för kommunens befolkningsutveckling skiljer sig mycket åt och att kommunens bedömning av bostadsbehovet innebär en betydande ökning av nybyggnationer i förhållande till det antal bostäder som byggts per år de senaste 20 åren.

För att kunna väga in bebyggelseutvecklingens förväntade effekter på kommunal och regional utveckling vore det värdefullt om planbeskrivningen utifrån utvecklade resonemang kring demografi, befolkningsprognoser och kommunala planeringsstrategier kunde visa på vilken typ av bostäder som behövs och kan förväntas tillkomma inom kommunens olika delområden. Det kan också vara intressant att utveckla hur kommunen avser att agera strategiskt gällande markförvärv och markanvisningar för att nå sina målsättningar kring utveckling av bostäder och service.

Utifrån planförslagets redovisade mark- och vattenanvändning förefaller kommunen ha relativt god planberedskap för ny bebyggelse. Region Jönköpings län skulle dock gärna se en prioritering mellan möjliga utbyggnadsområden inom respektive tätort för att i möjligaste mån säkerställa att kommunens övergripande strategier kring förtätning och blandad bebyggelse genomförs.

Region Jönköpings län ser positivt på att kommunen lyfter problematik kring utbyggnader på jordbruksmark och att många av de utbyggnadsområden som pekades ut på jordbruksmark i tidigare kommuntäckande översiktsplan har plockats bort i det föreliggande planförslaget. Det vore dock önskvärt med

tydligare prioriteringar mellan olika möjliga utbyggnadsområden i de fall där planförslaget öppnar upp för exploatering av jordbruksmark.

Region Jönköpings län ser positivt på att kommunen tagit fram ställningstaganden kring handel inom och i anslutning till tätorterna och att möjligheterna för gående och cyklande att ta sig till områdena lyfts.

Sävsjö kommun har i samrådsförslaget reviderat de LIS-områden som pekades ut i kommunens översiktsplan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen från 2011. Region Jönköpings län ser positivt på att kommunen har omprövat LIS utifrån nya övergripande ställningstaganden kring till exempel vattenskydd och exploatering av jordbruksmark. Kommunen kopplar tydligt LIS för bostadsändamål mot befintliga tätorter, vilket ökar chanserna till att LIS uppfyller målen om att öka det lokala serviceunderlaget och därmed bidrar till landsbygdsutveckling. Region Jönköpings län bedömer sammantaget att de överväganden som gjorts gällande LIS för bostadsändamål är rimliga.

Gällande LIS kopplad till verksamheter anser kommunen inte att avstånd till tätorter och service är lika viktigt och dessa områden är därför lokaliserade längre från kommunens tätorter. Region Jönköpings län bedömer dock att även verksamheter inom till exempel besöksnäring i många fall har behov av god tillgänglighet till kommersiell service och kollektivtrafik, varför dessa lokaliseringar kan ses som mer tveksamma.

Transportinfrastruktur och transporter

Kommunen beskriver i planförslaget rådande pendlingsmönster och lyfter med stöd av ställningstagande i det regionala trafikförsörjningsprogrammets behoven av förbättrade kollektiva pendlingsmöjligheter i relationerna Sävsjö – Eksjö, Sävsjö – Vaggeryd och Sävsjö – Värnamo.

Planförslaget trycker också på behovet av goda kommunikationer i förhållande till besöksnäringen och menar att detta ska beaktas vid planering av ny infrastruktur och allmän kollektivtrafik. Eftersom en effektiv och konkurrensmässig kollektivtrafik förutsätter ett högt resandeunderlag vill Region Jönköpings län lyfta värdet i att samplanera såväl anläggningar för besöksnäring som arbetsplatser och bostadsbebyggelse med befintliga starka stråk för kollektivtrafik.

Sävsjö kommun tar i planhandlingen ställning för att ett nytt stationsläge i Rörvik först är aktuellt när en ny stambana mellan Stockholm och Malmö har byggts, ny bebyggelse inom orten bör dock fram till dess endast tillkomma inom rimligt avstånd till hållplatsläge för kollektivtrafik. Region Jönköpings bedömer att detta är ett gott exempel på långsiktig och proaktiv planering.

Sävsjö kommun ställer sig positiv till att utreda möjligheter för cykelpendling mellan kommunens tätorter och tätorter utanför kommungränsen och anger att den kommunala och regionala gång- och cykelplaneringen ska ta sin utgångspunkt i kommunens och regionens cykelplaner. Region Jönköpings län kommer till år 2023 att ta fram en plan för regional statlig cykelinfrastruktur som ska peka ut vilka sträckor som ska prioriteras för planering och utbyggnad i länet.

Region Jönköpings län ser positivt på att kommunen tydligt anger riktlinjer för högsta avstånd från ny bostadsbebyggelse till tätorter. Detta ger förutsättningar för att stärka ett hållbart resande med gång-, cykel och kollektivtrafik. Samrådshandlingen pekar på att kollektivtrafiken i tätorterna ska premieras framför biltrafiken. Region Jönköping ser gärna att kommunen beskriver hur detta mer konkret kan komma till uttryck i den strategiska planeringen och att kommunen utvecklar vilka åtgärder utöver lokalisering av bostäder som man avser att arbeta med för att gynna hållbara transportslag.

Region Jönköpings län ser det som positivt att planförslaget aktivt pekar ut ett antal förslag till bytespunkter mellan olika trafikslag i kommunen och ser gärna att avsnittet fördjupas avseende de möjliga bytespunkternas funktion och prioritering.

Sävsjö uttrycker tydliga behov av att åtgärda trafiksituationen i Vrigstad och pekar på en lösning med förbifart runt orten. I dagsläget är denna brist inte prioriterad för vidare utredning via den regionala transportplanen för länet. Planförslaget anger också behov av nya vägdragningar och ombyggda korsningspunkter i Sävsjö och Rörvik samt i anslutning till Stockarydsterminalen.

Ledtiderna för planering och genomförande av statliga åtgärder inom transportinfrastrukturen är mycket långa och föregås av bristutredningar och prioriteringar på regional och statlig nivå via inriktnings- och åtgärdsplanering. Detta betyder att det är viktigt att ha en lång framförhållning kopplat till åtgärder i den statliga transportinfrastrukturen och att åtgärder av brister måste prioriteras i konkurrens med andra brister i länet och landet för att bli aktuella för åtgärder.

Region Jönköpings län ser gärna att kommunen på ett tydligare sätt redovisar ansvarsförhållanden kopplade till finansiering, planering och genomförande för de brister och föreslagna åtgärder inom kommunal och statlig transportinfrastruktur som redovisas i planförslaget.

Mellankommunala samband

Region Jönköpings län ser det som positivt att planförslaget lyfter mellankommunala frågor i ett eget avsnitt och att perspektivet omfattar såväl transportinfrastruktur som gröna och blå strukturer. Region Jönköpings län ser gärna att resonemangen gällande kommunens roll inom framförallt näringsliv, bostads- och arbetsmarknad utvecklas ytterligare ur ett regionalt och interregionalt perspektiv.

Kommunens svar: Tack för synpunkterna! Svaren på era synpunkter redovisas nedan under respektive rubrik.

Övergripande utvecklingsinriktning

Sävsjö kommun ser inte att det är viktigt att reglera byggandet på landsbygden. Även om kommunen i sina egna bebyggelseprojekt kommer att fokusera utvecklingen på de fyra tätorterna är utvecklingen på landsbygden

viktig för kommunens attraktivitet och för förutsättningarna för en levande landsbygd som ger livsmedelsförsörjning, skogsproduktion och andra värden.

Även om kommunen inte ser det som lämpligt att reglera byggandet på landsbygden så vill kommunen verka för en bebyggelseutveckling framförallt utmed de kommunikationsstråk och i närheten av de bebyggelsenoder som finns i översiktsplanens strukturbild. Strukturbilden har bland annat varit utgångspunkt för kommunens arbete med LIS-områden.

Att i miljökonsekvensbeskrivningen göra en konsekvensbedömning gällande målkonflikterna mellan bebyggelseutveckling och transporter, ta upp social och ekonomisk hållbarhet samt se över måluppfyllnaden för kommunens utvecklingsstrategi och fokusområden är en omfattande uppgift som kräver mer resurser än vad som finns tillgängligt i kommunen idag. Kommunen anser att bedömningarna i miljökonsekvensbeskrivningen är tillräckligt djupgående med anledning av översiktsplanens övergripande karaktär.

Utveckling av bostäder och service

Mycket av den information som efterfrågas finns i kommunens bostadsförsörjningsplan. I den framställs just behovet av bostäder för äldre – både för att säkerställa behovet för en växande grupp personer och för att möjliggöra att enbostadshus tillgängliggörs för yngre personer om äldre ges möjlighet att flytta till attraktiva och prisvärda lägenheter.

Behovet av bostäder för äldre säkerställs i planen framförallt av den mångfunktionella bebyggelsen i tätorterna. I varje tätort har det säkerställts att minst ett område finns tillgängligt för omvandling av tätortsnära verksamhetsområden till en mer mångfunktionell användning – till exempel tillgänglighetsanpassade lägenheter för äldre.

När det gäller frågan om strategiska markförvärv så är det en fråga för genomförandet av översiktsplanen. För att säkerställa utvecklingen av de i översiktsplanen utpekade områdena behöver antingen kommunen köpa in marken eller så behöver privata markägare utveckla marken. Hur detta genomförs avgörs från fall till fall. Läs mer i avsnittet Genomförande.

Prioriteringen och tidssättningen av vilka områden som anses vara lämpliga att bygga på säkerställs i kommunens arbete med bland annat detaljplaneprioritering, investeringsbudget och lokalresursplanering i senare skeden.

LIS-områdena ändras utifrån Regionens synpunkter. De LIS-områden som tidigare pekas ut för verksamheter plockas bort, vilket innebär att alla LIS-områden nu ligger inom fem kilometer från tätort eller en kilometer från kollektivtrafikhållplats.

Transportinfrastruktur och transporter

Ställningstagandet om stationsläget i Rörvik ändras med anledning av ändring i den nationella politiken. Även om en ny höghastighetsbana inte blir av vill Sävsjö kommun kunna driva frågan om stationsläge i Rörvik.

Sävsjö kommun håller just nu på med ett projekt med omvandling av trafikmiljöerna i Sävsjö centrum väster om järnvägen. Syftet är att skapa bättre framkomlighet för oskyddade trafikanter och till viss del kollektivtrafik. Projektet beskrivs tydligare i översiktsplanen med anledning av regionens synpunkter. Generellt har Sävsjö kommun inte uppfattat att det finns brister i framkomligheten för kollektivtrafiken inom kommunens tätorter. Därför finns det inte heller några särskilda åtgärdsförslag för att bättra kollektivtrafikens framkomlighet gentemot biltrafiken. För gång- och cykelplaneringen hänvisar kommunen till kommunens gång- och cykelplan.

Sävsjö kommun ser positivt på regionens arbete med en plan för regional statlig cykelinfrastruktur. Kommunen anser att det är viktigt att kraven på standard för cykelvägar utmed statlig väg kan sänkas för att möjliggöra fler cykelvägar på kort sikt.

Bytespunkternas funktion preciseras mer i översiktsplanen. Det handlar i första hand om att det ska finnas bra parkeringsmöjligheter för bil och väderskyddade cykelställ.

Se generellt svar om förbifart Vrigstad. Sävsjö vill mot Region Jönköpings län trycka på vikten av att se över både tillgänglighetsåtgärder och säkerhetshöjande åtgärder utmed väg 30 i bristutredningen som planeras att genomföras fram till 2025.

Ansvarsfördelningen gällande infrastrukturprojekt utmed statlig väg förtydligas.

I övrigt noterar kommunen synpunkterna.

Mellankommunala samband

Texten om mellankommunala frågor utökas enligt synpunkten.

Vrigstad samhällsförening

Inkom 19 september 2022 via e-post.

Vrigstad Samhällsförenings styrelse i gemensamt möte med engagerade invånare från samhället gällande översiktsplanen.

Plats: Badhuset i Vrigstad den 13 september 2022
Närvarande: 45st Vrigstadbor

Syfte
Gemensamt ge synpunkter på det förslag av översiktsplan som kommunen har ute på remiss. Inkomma med fler/förbättrade tankar.

Industrimark
I första hand bygga vidare på industriområdet vid nuvarande Smålandsvillan och vidare till Stockarydsvägen. Även möjlighet att förlänga vidare förbi Stockarydsvägen ut mot Sävsjövägen sydöst om campingen. I andra hand titta på möjligheten till ett industriområde runt omkring Värnamokrysset.
Etablera möjlighet till industri och kontorshotell i Vrigstad.

Bostäder
Även här fortsätta bygga vidare på redan befintliga bostadsområden, t ex Gammelbyn, ovanför badplatsen, Sinai berg, bakom/bredvid nya området Slättsjön, bakom Tegnérparken (men då viktigt att man bevarar de gamla ekarna och inte inkräktar på den marken).
Central mark där kommunen bygger hyresrätter i egen regi, alt trygghetsboenden, så äldre har möjlighet att sälja sina hus och ha någonstans att ta vägen utan att behöva köpa en ny bostad och kunna behålla pengen de sålt huset för som de betalt på hela sin livstid. * *Se ytterligare förklaring längre ner.*

GC-vägar
Viktigt att prioritera gc-vägar till både befintliga som nya områden som planeras. Ska man som invånare ens tänka tanken att ställa bilen behöver det vara säkert att ta sig till och från hemmet, till skolan, mataffären eller andra aktiviteter.
GC-bro över ån mellan Stuvbiten och Badhuset upp bakom CK.
Belysa gc-överfarterna ordentligt vid genomfartsled.
Binda ihop Vrigstad med övriga orter i kommunen Sävsjö, Stockaryd, Hylletofta, G:a Hjälmseryd m.m.

Trafiken
Behålla befintlig väg genom samhället men planera för att skapa en mer trafiksäker miljö. ***Se förslag på åtgärder längre ner.*
Göra fd Gubbakulan till rastplats/lastbilsparkering.

Kollektivtrafik
Bättre bussförbindelser till kringliggande orter. Tätare tider men mindre bussar. Digital bokning vissa tider?

*. Förtydelse med att allmännyttan/kommunen måste bygga hyresrätter. Hyresrätten omgärdas av en gammal och stram lagstiftning. Den är nästintill socialistisk då den i stort gynnar den svaga parten, d v s hyresgästen. I praktiken innebär det att en privat aktör aldrig kan ta ut högre hyror än allmännyttan för en motsvarande lägenhet. De senast byggda kommunala lägenheterna i kommunen styr prisbilden. Sedan "höghusen" i Sävsjö byggdes har byggmaterial stigit markant, ca 50 % i snitt. Till detta kommer transportkostnader som också ökat lavinartat liksom energikostnader. Således är det fullkomligt omöjligt för en privat aktör att bygga för det kvadratmeterpris som är normgivande i kommunen idag. Därav är det tvunget att Sävebo bygger först.

**. Förslag att ta bort gc-väg ena sidan genom samhället och säkra upp den andra sidan mer för gc-trafikanter. Säkrare överfarter som att (plocka bort övergångsstället vid torget/bron samt flytta den överfart vid gamla posten och lägg den närmare Växjö hållet) sänkta hastighetsåtgärder i form av gupp, alternativt luckor som faller ner i vägen, eller blinkande ljus som talar om hastigheten. Belysa de övergångar väl som ligger utmed genomfartsleden.
GC-bro över ån bredvid Stuvbiten till Badhuset.

Kommunens svar: Tack för era synpunkter!

Industrimark

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter i Vrigstad.

Översiktsplanen hanterar inte specifika användningsområden för byggnader – frågan om industri- och kontorshotell bör drivas av en privat aktör eller av ABSI.

Bostäder

Vissa av synpunkterna beaktas. De föreslagna områdena öster om Slättsjön och vid Biskopsbo tas bort, bland annat eftersom de ligger relativt långt från Vrigstad. Även området vid Tegnérvägen tas bort på grund av träden som finns där och översvämningsrisken, vilket lämnar en väldigt liten yta som lämplig för exploatering. Ingemarsvägen minskas ner för inte ta för mycket jordbruksmark i anspråk.

Istället utökas de föreslagna områdena Östra Sinaiberget, Slättsjön V och Sandslätt.

I översiktsplanen fastställs inte ägandeformer för framtida bostäder, detta får utredas vidare i senare skeden. Områdena Söder om marknadsplatsen och Östra Sinaiberget bedöms tillräckliga för att uppfylla behovet av hyresrätter och trygghetsboenden. Översiktsplanen möjliggör också förtätning i anslutning till befintliga bostäder.

GC-vägar

Frågor om gång- och cykelvägar hanteras i kommunens gång- och cykelplan med tillhörande åtgärdsprogram från 2019. Synpunkterna tas med till framtida arbete med den.

Trafiken

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Gubbakulan avsätts som ett område för utveckling av trafikplats eller liknande ändamål. Även här gäller dock att antingen Trafikverket eller privat entreprenör driver frågan.

Kollektivtrafik

Frågorna som berör kollektivtrafiken hanteras inte i översiktsplanen. Det är regionen som genom Jönköpings länstrafik ansvarar för kollektivtrafiken i länet.

Växjö kommun

Inkom 19 september 2022 via e-post.

Kommunstyrelsen har i § 277/2022 beslutat att lämna följande yttrande: Växjö kommun anser att Sävsjö kommuns översiktsplan möter Växjö kommuns översiktsplan på ett föredömligt sätt, bland annat genom utvecklingsinriktningens natur och friluftsområde, Höjdvärden, samt genom

att lyfta de viktiga regionala kommunikationsstråken riksväg 30 och Södra stambanan.
Vattentäkterna Stora Värmen och Allgunnen är viktiga för dricksvattenförsörjningen i våra kommuner och det är väsentligt att utvecklingen kring sjöarna tar hänsyn till detta.
Sävsjö kommun ställer sig negativ till vindkraft inom ett stort område i kommunen som har en hög känslighet. I övriga områden har kommunen inte tagit ställning – det görs i det enskilda fallet. Växjö kommun uppfattar det som att det inte är möjligt med större verk inom hela kommunen men inom mindre känsliga områden kan mindre verk tillkomma.
Växjö kommun är positiva till en förbifart förbi Vrigstad för att gynna den regionala pendlingstrafiken och den tunga godstrafiken. En förbifart kommer vara till gagn både för näringslivets arbetskrafts- och kompetensförsörjning tillika deras varutransporter.

Växjö kommun har i dagsläget ett större intresse i att utöka terminalen i Alvesta än Stockarydsterminalen.

Växjö stödjer Sävsjös uppfattning om att det är viktigt att bygga bort landets samtliga plankorsningar och särskilt utmed de större järnvägsstråken liknande Södra Stambanan.

Kommunens svar: Tack för ert svar!

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

I övrigt leder inte yttrandet till någon ändring.

Centerpartiet i Sävsjö kommun

Inkom 19 september 2022 via e-post. I originalyttrandet finns bilder som inte finns med nedan.

Byt ut elproduktion med energiproduktion i fokusområdet om att Sävsjö ska vara Sveriges grönaste kommun. Motivering: Det finns många olika sätt att framställa förnybar energi och el är bara ett sätt att överföra energi.

Att nya tomter på landsbygden bör vara över en hektar är överdrivet stora tomter.

Finns inget skrivet om restriktivt bebyggande av jordbruksmark vilket Centerpartiet anser ska gälla. Med jordbruksmark menar Centerpartiet bra åkermark som kan brukas med plog.

För att göra Tellevad mer attraktivt kan en damm anläggas i sankt område väster om Tellevad.

Vägen från Femtinge kan med fördel anslutas till den nya sträckningen mot Skrapstad för att få bort trafik genom Tellevadsområdet.

Lämna en ridå mellan nytt industriområde och bebyggelse vid Mejensjö.

Tung trafik från industriområde Spången (Kräftsumpen) bör avledas från centrum.

Byggnation på Ingemarsvägen är på bra åkermark. Centern föredrar bostadsbyggnation norr om Holkaryd på skogsmark väster om Kyrkarpssjön.

En liten del i norr på Östra Stockaryd är på bra åkermark vilket bör undantas från bebyggelse.

Södra delen av område Knösbo är bra åkermark som kan undantas från byggnation. Knösbo-området kan med fördel utökas norrut.

Området Hillafällan bör ha lägsta prioritet för bostadsbyggnation. Bättre att prioritera Svinasjönsområdet som kan göras större.

Vi anser att ny vägsträcka förbi idrottsplatsen inte ska byggas och markområdet kan utnyttjas för bostadsbyggnation. Kommunen äger marken.

Kommunens svar: Tack för era synpunkter!

Elproduktion ändras till energiproduktion enligt förslag.

Ställningstagandet om tomter på landsbygd ändras så att föreslagna tomter istället bör omfatta minst 1000 kvadratmeter.

I avsnittet om areella näringar under Hänsyn och tillhörande ställningstaganden finns ett antal ställningstaganden om byggande på jordbruksmark. Dessa justeras till granskningen för att bli mer tydliga. Läs mer om jordbruksmark i det generella svaret i början av samrådsredogörelsen.

Kommunen driver ett projekt för att anlägga en våtmark i det sanka området öster om nya Tällevad.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om ny väg till Skrapstad/Forsa.

En grön ridå läggs in mellan det föreslagna området och Mäjensjö by i översiktsplanen. Se också det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri samt ny väg i Mäjensjö.

Ett nytt ställningstagande läggs till i översiktsplanen om att utreda framtida möjligheter för biltrafiken att ta sig ut på väg 128 från norra delen av tätorten med anledning av stängningen av Hultrumbron. Som en del av utredningen ingår även behovet av utfart från Spångenområdet. Läs mer i det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om ny väg till Skrapstad/Forsa.

Området norr om Holkaryd som lyfts fram av Centerpartiet som lämpligt för bostadsbyggnation ligger för långt från Vrigstad för att främja en hållbar bebyggelseutveckling. Den föreslagna utvecklingen vid Ingemarsvägen minskas ner och texten ändras så att det framgår att utvecklingen av bostäder vid Ingemarsvägen inte är lämpligt förrän efter att de andra utpekade bostadsområdena i Vrigstad byggts ut.

Delen av Östra Stockaryd som omfattas av åkermark tas bort.

Även Knösbo tas bort som område för utveckling av sammanhängande bostadsbebyggelse. Kommunen gör bedömningen att området inte behövs eftersom det finns flera relativt stora områden för bostadsutveckling ändå runt Rörvik. Knösbo märks istället ut som landsbygd, vilket ändå möjliggör för bebyggelse av bostäder.

Det föreslagna bostadsområdet vid Hillafällan justeras så att det inte omfattar någon jordbruksmark. Även LIS-området justeras något. Läs mer i avsnittet om LIS-områden i översiktsplanen.

Den föreslagna tillfartsvägen till verksamheterna i Rörvik plockas bort från översiktsplanen. Det möjliggör för att det föreslagna området vid Svinasjön kan bli större.

B. Gunnarssons servicebutik (Circle K) i Vrigstad

Inkom 19 september 2022 via e-post.

Tag bort förslaget om ”förbifart Vrigstad” i nuvarande förslag till översiktsplan.

Som mångårig företagare och verksamhetsutövare inom servicehandeln och transportsektorn i Vrigstad, förkastar jag härmed förslaget om ”Förbifart Vrigstad”!

En förbifart utanför samhället skulle innebära omfattande negativa förändringar i den lilla och fina samhällsservice som idag finns i Vrigstad.

Det finns flertalet exempel på orter i Sverige, där trafikflödet har flyttats utanför, och som inneburit stora nedskärningar i serviceutbud och samhällsservice.

Trafikflödet genom Vrigstad är långt ifrån de gränser som ens skulle föranleda en diskussion om förbifart. Tvärtom, se till att säkra upp trafiksäkerheten och kvaliten ytterligare på riksväg 30 genom Vrigstad, för att säkerställa ett ökat och säkrare trafikflöde genom vårt fina samhälle.

Påverka istället Trafikverket om en upprustning av riksväg 30 från avfart E4 Jönköping ända till Växjö. Det vore ett jättelyft för hela vår kommun och regionerna bredvid.

Kommunens svar: Tack för era synpunkter!

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Sävsjö Ornitologklubb Ruskenprickarna

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Det är svårt att överblicka alla konsekvenser av den föreslagna översiktsplanen.

Men ett ställe som sticker ut är placeringen av tänkt industrimark vid Mejensjö. I den lilla Mejensjögölen har kommunen sin enda kända häckning av svarthakedopping sen många år. Om det blir mycket trafik i området är risken stor att denna häckningsplats överges.

Vid planering av sjönära bebyggelse bör man även ha fågellivet i åtanke. Exvis fiskgjusen är störningskänslig, i Vallsjön har den helt försvunnit de senaste åren. Man bör vara restriktiv vid andra sjöar där den normalt häckar, t ex Ärnanäsasjön.

Ökat bebyggelse (gäller både industriell och bostäder) ger oftast ökade störningar för fågelivet och man bör göra inventeringar innan tillstånd.

Det framgår inte tydligt om kommunen har planer på vindkraftverk men även där är det viktigt att göra inventeringar av fågellivet.

Kommunens svar: Tack för era synpunkter!

I översiktsplanens miljökonsekvensbeskrivning beskrivs konsekvenserna på ett övergripande plan. I kommande skeden, som till exempel i kommande detaljplanearbete, kommer konsekvenserna att utredas ytterligare.

Avståndet från det föreslagna verksamhetsområdet i Mäjensjö utökas till Mäjensjögölen genom att en grön ridå läggs in mellan området och Mäjensjö by. Eventuell påverkan på närliggande naturvärden i området kring Mäjensjö får utredas vidare i kommande planarbete. Se också det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri samt ny väg i Mäjensjö.

Det utpekade området för sammanhängande bostadsbebyggelse i Ärnanäsasjön tas bort, vilket innebär att kommunen inte kommer att driva någon sammanhållen utveckling i området. Däremot fortsätter det vara ett LIS-område som är lämplig för ny bebyggelse.

Kommunen har inget tydligt ställningstagande för vindkraft, men har ställningstagande mot vindkraft på vissa platser. Läs mer i avsnittet om Energi under Teknisk försörjning.

Lantbrukarnas Regionförbund (LRF Jönköpings län)

Inkom 20 september 2022 via e-post.

Lantbrukarnas Regionförbund, LRF Jönköpings län, har tagit möjligheten att inkomma med synpunkter på översiktsplan Sävsjö Kommun.

LRF är en medlemsorganisation på ca 140 000 medlemmar som företräder de gröna näringarna och är indelad i 17 regioner. LRF Jönköping är en av regionerna och har ca 9 000 medlemmar. Varje kommun i regionerna har också en egen LRF kommungrupp där förtroendevalda medlemmar arbetar med de politiska frågorna som rör de gröna näringarna i kommunen. LRFs synpunkter beskrivs ur ett jord- och skogsbruksperspektiv där vikten av hållbarhet, framtida livsmedelsproduktion och landsbygdsutveckling står för grunden.

LRF önskar att det vore ett ännu tydligare fokus på landsbygden och dess företagare. Jord- o skogsbruket är en mycket viktig del i det hållbara samhället, livsmedelsproduktion, öppna landskap, sysselsättning etc för Sävsjö kommun. Våra medlemmars näringar beskrivs lite övergripande i kapitlet om de areella näringarnas markanvändning men vi saknar en koppling mellan den

regionala livsmedelsstrategin och hur kommunen skall verka för att förbättra villkoren för att göra den möjlig. Det är också viktigt att den privata äganderätten får en plats i planen, vad vi kan se finns inte ens ordet äganderätt med medan flertalet förslag och kartskikt berör privat mark.

Sävsjö kommuns ställningstagande kring bebyggelse på åkermark är lite tvetydigt där ställningstagande ger många möjligheter till undantag som en avslutning på flera sidors beskrivning av hur viktig jordbruksmarken är. Följ Jönköpings kommuns exempel och bli en av de första kommunerna i landet att skapa styrdokument som starkt tar avstånd från stadsplanerat byggande på jordbruksmark. LRF förordar att enda möjligheten att exploatera jordbruksmark skall vara genom att kompensera med nyodling, detta bör gälla stadsplanerat likväl som enskilt byggande.

Areella näringars bidrag
De areella näringarna har i århundrade påverkat naturen och i många fall är det just tack vare denna verksamhet som natur- och kulturvärden uppstått. Jordbruket och skogsbruket är också den enda näring som kan bidra med en kolinbindning tack vare fotosyntesen i kombination med ett aktivt brukande. I en skogsdominerad kommun som Sävsjö är jordbruket grunden för en rik biologisk mångfald. Om marken inte längre brukas kommer långt fler arter hotas av den igenväxning som då skulle ske. Ett exempel där vi ser att detta inte i beaktande är i ställningstagandet om Lundholmen (sid. 172) som skall utvecklas med naturmiljöns egna villkor som grund. Detta ställningstagande bör uppdateras med att belysa de areella näringarnas betydelse för området nu och i framtiden.

I beskrivningen om skogsbrukets nyttor (sid 214) saknar vi massa- och timmerproduktionen vid sidan av bioenergi, kolinlagring och mångfald. Detta är viktigt att belysa dels för att de utgör huvuddelen av intäkter i en skoglig verksamhet, dels för att skapa en förståelse för vikten av att fortsatt sköta skogen med en balans mellan produktion och miljö. Skogens bidrag till kolinlagring kan bara ske långsiktigt om mogen skog kan skördas och förnyas.

Fokus på landsbygden, företagande och äganderätt
LRF saknar ställningstagande över hur kommunen kan hjälpa till att göra den lokala livsmedelsproduktionen mer konkurrenskraftig och hantera utmaningarna som beskrivs på sidan 213. Jordbruket är en viktig del för omställningen till fossilfri energi, jordbruket ger en bra grund till biogas och många utav jordbrukets stora byggnader skulle kunna producera solenergi med hjälp av solceller. Jordbruket och djuren ger en biologisk mångfald och ett varierat landskap vilket är viktigt inför ett förändrat klimat och nya utmaningar i framtiden. En bred krets av privata markägare är grunden för en mångfald då vare markägare har lite olika mål och metoder i sitt brukande av jord och skog vilket skapar en variation och en motståndskraft mot nya utmaningar.

I ställningstagande om Natur och friluftsliv (sid. 110) står att tätortsnära natur inte bara skall bevaras utan också utvecklas. I grunden en god tanke men vad menas med att bevaras och utvecklas och hur går detta ihop med äganderätten om marken är privatägd? Om kommunen vill använda sin egen skog och mark till att göra insatser såsom vandringsleder eller likande så är det positivt. Men

det ska inte planeras för sådana åtgärder på privat mark utan att det sker genom frivillighet från markägarens sida och det ska också ske genom en mycket tidig dialog och med tydliga kontrakt och ersättning. Detta kan exempelvis förtydligas i ställningstagande om kommunintressen för friluftsliv (sid. 182).

Likväl som att kommunen inte ska planera för nya inriktningar på privat mark utan kännedom, så ska kommunen inte heller lägga andra typer av skydd i översiktsplanen som kan begränsa brukandet av marken. Ett exempel på detta är förbifart Vrigstad där markeringar på kartan, gällande ett projekt som säkerligen ligger 20 år framåt i tiden, riskerar hindra annan utveckling i markerade områden redan nu. Att föra ett resonemang om projektet i skrift är positivt men med markeringar på kartan riskerar det att bli en död hand över området.

Kommunen resonerar också kring lokal energiproduktion och vi ser positivt på ställningstagande till energi generellt (sid 148) där det står att kommunen skall stimulera lokal produktion av förnybar energi. Vattenkraften omnämns men vi önskar ett tydligt ställningstagande om att kommunen skall stötta alla dammar i omprövningen av vattenkraften likt ställningstagandet om Komstad (sid. 161).

Jordbruksmarkens värde
Det är mycket positivt att kommunen tar upp i översiktsplanen att jordbruksmarken är viktig och ska prioriteras för livsmedelsproduktion. Än viktigare är att kommunen sedan följer sina prioriteringar och inte skapar flertalet luckor med sina ställningstagande. Kommunen bör inte ha ett ställningstagande där viss jordbruksmark kring tätort kan accepteras att tas i anspråk med att hävda ett väsentligt samhällsintresse. Att ”bara” ta lite mark i anspråk i denna plan är inte långsiktigt hållbart utan att produktionsresursen ersätts. Vad händer annars i nästa plan? Är det ”bara” lite till då med? I längden blir detta ”bara” en stor andel och jordbruksmarken fortsätter att minska, precis som den har gjort en lång tid tillbaka.

När det kommer till byggnation av enskilda hus eller stadsplanerat byggande gäller det att tänka i nya banor och inte låsa sig vid gamla tankesätt. Här finns Jönköpings kommun som exempel i hur det går att möta problematiken. Jordbruksmark ska så långt som möjligt undvikas men om kommunen/fastighetsägaren, efter noga utredning, ser ett behov av att ta jordbruksmark i anspråk för annat än odling så anser LRF att den ska ersätta med motsvarande areal nyodling. Nyodling är med dagens teknik inte orealistiskt och det går att snabbt bygga upp ett matjordslager på ny plats med jorden från den mark som har exploaterats. Det som är viktigt är att marken blir i samma klass som den som tas i anspråk vid exploatering. Den part som vill exploatera åkermark för annat än odling blir då också skyldig att bekosta nyodlingen vilket i sig skapar ett intresse av alternativa lokaliseringar redan inledningsvis.

I kommunens generella ställningstagande för bebyggelse på landsbygden (sid. 109) bör näst sista punkten, om tomters storlek, strykas eller sättas ned kraftigt. Det är en klok tanke att avloppslösningar skall kunna anläggas inom tomten men detta bör i de flesta fall vara rimligt redan vid 2000-3000 kvm,

vilket ändå är att betrakta som en stor tomt. En rekommendation att tomter bör uppgå till 1 hektar är ett resursslöseri oavsett marktyp som exploateras.

LRF vill också belysa vikten av att inte begränsa lantbruksföretagen som är eller planeras bli tätortsnära. Om kommunen väljer att bygga bostadsområden i närhet till jordbruksmark så måste kommunen och de boende förstå att jordbruksmarken måste brukas för att vi ska få livsmedel i slutändan. Om man som privatperson väljer att bosätta sig i närheten av jordbruksmark får man också acceptera att det vissa delar av året kanske luktar lite mer och att det kör maskiner i närheten. Jordbruket är otroligt beroende på väder och kommunen ska inte få hindra en jordbrukare att utföra sitt arbete bara för att det kan innebära exempelvis lukt. Det är en väldigt naturlig del inom livsmedelsproduktionen och det måste samhället acceptera. Ännu värre blir givetvis en exploatering på jordbruksmark i närheten av gårdars brukningscentrum vilken är extra viktig för att kunna ha en rationell verksamhet.

LRF vill också passa på att berömma kommunen för att ha plockat bort jordbruksmark från planerade LIS-områden och samtidigt skicka med att nya LIS-områden bör kunna pekas ut på ett smidigt sätt.

Som sista synpunkt vill vi också påtala att när kommunen planerar gatubilden i egna projekt eller tillsammans med trafikverket är det mycket viktigt att ta hänsyn till lantbrukets stora fordon, se bifogad skrift Bonde på väg - LRF.

Kommunens svar: Tack för era synpunkter!

I avsnittet om Areella näringars markanvändning lyfts utmaningarna som berör översiktsplanen. På andra ställen i översiktsplanen omnämns landsbygden och både jord- och skogsbrukets värden för ett fungerande samhälle.

En hänvisning till den regionala livsmedelsstrategin läggs till i avsnittet om Areella näringars markanvändning.

Kommunen ska enligt lagstiftningen planera för mark- och vattenanvändningen i hela kommunen och har inte möjlighet att ha kontakt med alla privata markägare. Information om vilka hinder och möjligheter ett utpekande i översiktsplanen innebär för privata markägare finns i avsnittet om Genomförande, men det förtydligas något efter samrådet.

Ställningstagande om jordbruksmark justeras utifrån inkomna synpunkter. Läs mer i det generella svaret om jordbruksmark i början av samrådsredogörelsen.

Areella näringars bidrag

I texten om Lundholmen framgår det redan att området har höga naturvärden på grund av bland annat den omgivande odlingsmarken. Ställningstagandet ändras så att det framgår att kommunen ska främja en utveckling av Lundholmens naturvärden.

Texten om skogsbrukets nyttor ändras så att även massa- och timmerproduktion ingår.

Fokus på landsbygden, företagande och äganderätt

Sävsjö kommun är en kommun som på många sätt arbetar för landsbygden – exempel på åtgärder som främjar förutsättningarna för alla att bo och leva på landsbygden är bidrag för gårdsbelysning, skötsel av enskilda vägar och bidrag för orts- och byautveckling. Översiktsplanen tar i sig inte upp frågor som rör skogs- och jordbrukens förutsättningar, utan ska framförallt väga jord- och skogsbrukens värden mot andra värden för att främja en hållbar utveckling.

Områdena som pekas ut som Natur- och friluftsliv är kommunens viljeinriktning över områden som på sikt bör bevaras och utvecklas på grund av sina höga värden och sin tillgänglighet för personer som bor i tätorterna. I de flesta fall utgörs det av kommunägd mark. I andra fall utgörs det av populära friluftsområden som redan används av kommunens medborgare idag eller av områden som redan är skyddade på olika sätt, till exempel Natura2000-områden, biotopskydd eller elljusspår som regleras genom arrenden. Översiktsplanen är bara vägledande och inte bindande, vilket innebär att ställningstagandena om Natur- och friluftslivsområdena är en kommunal långsiktig viljeinriktning och inget som kan påtvingas privata markägare.

Ställningstagandena under avsnittet om Kommunintressen för friluftslivet ändras så att det framgår att kommunala skogsbruksplaner ska ta hänsyn till rekreationen i de tätortsnära skogarna.

Förbifart Vrigstad plockas bort som markanspråk från översiktsplanen. Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

I ställningstagandet om Komstads kulturmiljövärden står det att kommunen ska verka för att kulturmiljövärdena värderas högt. Det är särskilt viktigt eftersom Komstad utgörs av ett så kallat riksintresse. Även för Brohultskvarn och Söderkvarn finns ett liknande ställningstagande för att det utgörs av ett kommunintresse för kulturmiljöer. För övriga kvarnar i kommunen läggs inget motsvarande ställningstagande till.

Jordbruksmarkens värde

Se det generella svaret om jordbruksmark i början av samrådsredogörelsen.

Ställningstagandet om tomter på landsbygd ändras så att föreslagna tomter bör omfatta minst 1000 kvadratmeter.

Synpunkten om vikten av att inte planera bebyggelse nära brukningscentrum har beaktats i framtagandet av ställningstaganden om jordbruksmark. Bland annat står att nya byggnader i första hand ska lokaliseras i anslutning till befintlig bostadsbebyggelse och vid bedömningen om jordbruksmark är brukningsvärt eller inte beaktas om jordbruksenheterna är små eller svårtillgängliga, vilket de inte kan anses vara nära brukningscentrum.

Socialnämnden

Inkom 20 september 2022 via e-post.

Socialnämnden har inget att erinra mot förslaget och ställer sig därför bakom den föreslagna planen.

Kommunens svar: Tack för ert svar!

E.ON

Inkom 20 september 2022 via e-post.

E.ON Energidistribution AB (”E.ON”) avger yttrande avseende Sävsjö kommuns förslag till översiktsplan. E.ON vill såsom ägare av infrastruktur för elförsörjning inom kommunen avge följande synpunkter.

Befintlig elförsörjning

Elförsörjningen är en grundläggande förutsättning för utvecklingen av kommunens näringsverksamhet och bostadsbyggande. Inte minst är utbyggnad och ombyggnad av elnätet viktig för att garantera fullgod leveranssäkerhet och en bidragande faktor i omställningen till det förnybara samhället.

E.ON försörjer Sävsjö kommun med el främst via en nord-sydlig 130kV transiteringsledning med inmatningspunkter nordost om Sävsjö samt i Vrigstad. Från dessa utgår E.ON:s 40kV-regionnät som förser orterna i kommunen samt även angränsande kommuner med el.

E.ON innehar nätkoncession för område gällande lokalnätsledningar inom större delen av kommunen, undantaget tätorten Sävsjö. Där har Njudung Energi AB nätkoncession. Genom detta är respektive bolag, enligt ellagen, ensamt skyldigt att inom koncessionsområdet ansluta nya elanläggningar.

Matning till abonnenterna i det lokala distributionsnätet som ingår i E.ON:s områdeskoncession sker via mellanspänningsledningar med systemspänning 10- och 20kV för överföring av el till nätstationer. Detta nät består till största delen av kablar i marken. I nätstationerna transformeras spänningen ner till 400V. Från nätstationerna förgrenar sig ett lågspänningsnät via kabelskåp och servisledningar ut till E.ON:s kunder.

Stora satsningar har gjorts genom åren för att modernisera och vädersäkra lokalnätet och idag sker distributionen till största delen via kablar i marken.

Elnät i fysisk planering

E.ON:s utgångspunkt i den fysiska planeringen är att sträva efter att behålla befintlig infrastruktur i nuvarande utförande och i ianspråktaget läge.

Det är särskilt viktigt att betona och bibehålla utrymme i den fysiska planeringen för regionnätsledningar som står för försörjningen av hela

kommunen men även är en är del i det större ledningsnätet för elförsörjning vidare till angränsande kommuner och regioner. Dess placering och utförande har noga utretts och sanktionerats genom koncessionsbeslut av Energimarknadsinspektionen (Ei) och markupplåtelser tillskapats genom ledningsrätt och servitut.

Framtida elförsörjning och kapacitet

De områden där man tar ny mark i anspråk för ny bebyggelse utgör samtidigt en ökad belastning på elnätet som också ställer nya krav på en robust energiförsörjning. Det är viktigt att se energiförsörjningsfrågan ur ett helhetsperspektiv och att kommunen tillsammans med E.ON och Njudungs Energi på ett tidigt stadie prognosticerar och planerar för det framtida energibehovet kopplat till den tidshorisont man ser för utbyggnadstakten. Till det bör fogas de trender som påverkar behovet av el såsom ökningen av eldrivna transporter och uppbyggandet av nya laddningsmöjligheter samt alltfler små elproducenter av solel och dylikt. Allt detta sammantaget påverkar den kapacitet som behövs i lokalnätsanläggningar såväl som i det överliggande regionnätet.

Kommunen ställer sig genom planen positiv till vindkraft i närheten av befintliga elnät och man bör ha i åtanke att för anslutningen av vindkraftsparker eller effektkrävande verksamheter så kan långa ledningsdragningar komma att krävas. Om det rör sig om linjekoncessionerade regionnätsledningar så innebär det tillståndsprocesser och att det kan komma att ta flera år att få en sådan anslutning etablerad. Emellertid så är det, ur elnätsperspektiv, att föredra att stora produktions- och uttagsanläggningar placeras nära regionnäten. Viktigt att kontakt sker med E.ON i god tid.

Begränsningar av att ta in stora produktionsenheter kan komma under planperioden då regionnätet generellt påverkas av att det finns mycket produktions i Östra Småland. Nätvärn och ombyggnation av bland annat 130 kV-ledningen i kommunen kommer att behövas.

Förslag på ny bebyggelse och fortsatt planarbete

E.ON har översiktligt studerat förslagen på utbyggnadsområden för verksamheter, bostäder m.m. som planen föreslår. På några ställen noterar vi att förslagen på exploateringsytor kommer i konflikt med det befintliga regionnätet. Ett verksamhetsområde har lagts ut över 40kV-linjen i södra Sävsjö, området där fördelningsstationen D24 Stockaryd (västra centrum) är belägen har i planen markerats som område för mångfunktionell bebyggelse. För dessa områden vill E.ON bli kontaktade innan detaljplaneringen startas för att säkerställa att tillkommande planer inte innebär inskränkningar på elledningarna eller att den nya markanvändningen påverkas av elledningarna.

För anpassningar och anslutningar till lokalnätet till följd av översiktsplanens förslag på förändringar av markanvändningen så önskar E.ON att få vara delaktiga i vid fortsatt detaljplanering för att säkerställa elförsörjningen. Bolaget är angeläget om ett gott samarbete med kommunen vid dessa och andra infrastrukturella projekt. Det är önskvärt att kommunen tidigt i

planprocesserna och i nära samråd med elnätsägare arbetar för att hitta bästa möjliga framdragning av nytt elnät med minsta möjliga intrång. Vid nya anslutningar till elnätet är det önskvärt att E.ON kontaktas i god tid. Detta i synnerhet när det gäller vindkraftsanslutningar, effektkrävande industrier och andra anslutningar som ställer stora krav på var i elnätet man kan ansluta dem. Planärenden som berör E.ON tar vi tacksamt emot via pbl@eon.se.

Ledningsvisning

Avslutningsvis vill vi hänvisa till www.ledningskollen.se, för utbyte av relevanta kartunderlag för de av E.ON:s anläggningar och ledningar som nämns ovan där det finns möjlighet att få dessa digitalt och i diverse filformat.

Kommunens svar: Tack för synpunkterna!

De delarna av verksamhetsområdet Fortsättning södra industriområdet som berör 40kV-ledningen söder om Sävsjö plockas bort från översiktsplanen.

För Stockaryd västra centrum beskrivs fördelningsstationen som behov av hänsynstagande för kommande planering.

I övrigt noteras informationen.

Vänsterpartiet

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Vänster partiet anser följande avseende Översiktsplanen:

- Vänsterpartiet är mycket nöjd över att Samhällsbyggnadsenheten har tagit in synpunkter från alla i kommunen och därmed har inkluderat barn, vuxna och äldre men även föreningsliv och näringsliv. Huruvida kan vi inte se hur barnperspektivet har inkluderat i arbetet mer än att bostadsområden är 2km från centrum och med detta brister det i kommunens målbild om barnvänlig kommun. Det brister även planering av grönområden i bland annat Vrigstad, Stockaryd och Rörvik, vilket är den tredje ledordet för kommunen.
- Generellt anser Vänsterpartiet att strandskyddet ska beaktas och att samtliga sjönära tomter ska vara mellan 300m - 100m från strandkanten.
- Vänsterpartiet anser även att i översiktsplanen ska allmänna grönytor planeras på samtliga tätorter. Detta för att invånarna ska har nära till grönområde för rekreation men även för den biologiska mångfalden tillika ledorden för kommunens utveckling "en grönare kommun".
- Vänsterpartiet vill även se i översiktsplanen ett avsnitt för senare planbestämmelse som styr mot så kallade passivhus i de nya bostadsområdena men även i multifunktionella områden.
- Vänsterpartiet känner till att det finns en gång och cykelplan men eftersom detta är kommunens översiktsplan anser Vänsterpartiet att denna ska även inkluderas i översiktsplanen samt planering för nya gång och cykelväg som dels knyter tätorterna men även så att invånarna kan med lätthet få tillgång till grönområden.

- Vänsterpartiet anser även att i översiktsplanen ska finnas ett avsnitt för planering av laddplatser då dessa är nödvändiga framöver. Vänsterpartiet föreslå att laddplatserna bör planeras centralt i tätorten för att dels att elbilar har någonstans och stanna till men även för att stärka besöksnäringen.

Vrigstad:

- I Vrigstad vill anser Vänsterpartiet att planering av en genomfartsväg är onödigt. Då genomfartsvägen begränsar Vrigstads utveckling sydväst, väst och nordväst. Genomfartsvägen ligger även inte i kommunens mandat eller planering utan vägverket och sådant beslut har finns inte. Vänsterpartiet anser att planering av genomfartsvägen är helt enkelt inte aktuellt heller är det i kommuninvånarnas intresse. Vänsterpartiet anser att genomfartsvägen ska inte inkluderas i översiktsplanen.
- Vänsterpartiet bedömer att det är viktig att bevara olika grönområden i närheten av bygden. I Vrigstad finns det det grönområden runt sjöarna men dessa är främst öppna landskap. Vänsterpartiet anser att området "Trävaruvägen" ska fortsatt vara ett grönområde då området ger invånarna närhet till grönområde i form av gammal välbevarad skogsområde med fantastiska leder.
- Istället borde nya industri områden fokuseras på en samlad attraktiv plats dvs vid Värnamokrysset. Med det sagt anser Vänsterpartiet att även industriområde "verksamheter vid motorbanan" ska inte vara avsedd för industriområde.

Slutligen undrar även Vänsterpartiet hur Samhällsbyggnadsenheten besvara invånarnas synpunkter avseende översiktsplanen få det är skillnad på att höra och lyssna i arbetet av att inkludera invånarna i dess kommunutveckling. Ytterligare ett ledord som kommunen ska leva efter.

Kommunens svar: Tack för era synpunkter!

Det barnvänliga och gröna Sävsjö kommer in på flera sätt i översiktsplanen. Förutom närheten mellan bostäder och skola eller fritidsområden har de synpunkter som kommit in från skolbarn hanterats i planen i den mån det varit möjligt. Även befintliga grönområden säkerställs i planen.

Sjönära tomter anses på vissa platser vara lämpligt trots strandskyddet. Framförallt i Rörvik är sjönära tomter ett sätt att öka ortens attraktivitet på sikt. Områdena vid Norrsjön och Ärnanäsasjön utanför Stockaryd plockas däremot bort. Ställningstaganden i övrigt om strandskyddet och LIS kvarstår.

Istället för att planera för fler grönområden har inriktningen varit att fokusera på att bättre ta hand om de grönområden vi redan har. I samband med fortsatt utbyggnad kan det dock bli lämpligt med fler grönområden.

Det är inte möjligt att i planbestämmelser styra mot passivhus. Synpunkten beaktas inte.

Ställningstaganden om laddplatser finns i avsnittet om Laddinfrastruktur och förnybara drivmedel. Exakta utpekanden av lämpliga platser för laddinfrastruktur är inte lämpligt att göra i översiktsplanen.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter i Vrigstad.

Svaren från den tidiga dialogen har sammanställts i en redogörelse från den tidiga dialogen och svaren från samrådet har sammanställts i den här samrådsredogörelsen. I de dokumenten är det möjligt att hitta sina inlämnade synpunkter och svaren på varför eller varför inte synpunkterna beaktats.

Svenska kraftnät

Inkom 20 september 2022 via e-post.

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har följande synpunkter:

Elsystemets behov och nytta
Transmissionsnätets mark- och vattenanspråk utreds för riksintresseanspråk inom totalförsvarets civila del enligt Miljöbalken (1998:808) 3 kap 9 § av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Transmissionsnätets verksamhet med dess till-hörande mark- och vattenanspråk är även ett allmänt intresse enligt Plan- och bygglag (2010:900) 2 kap och Miljöbalken (1998:808) 3 kap 8-9 §§ eftersom elförsörjningen är en grundförutsättning för att samhället ska fungera i fred, kris och krig.

Transmissionsnätet för el är ett essentiellt planeringsunderlag för kommunalt planeringsarbete både ur perspektivet att befintligt transmissionsnät är samhällsviktig infrastruktur som tryggar Sveriges energiförsörjning, men också en förutsättning för storskalig samhällsplanering. Elsystemet utgör en förutsättning för samhällets primära funktioner och för att Sverige ska klara av både internationella och nationella mål som miljö-, klimat- och tillväxtmål. Svenska kraftnät anser mot bakgrund av vad som anges ovan att elsystemets roll ska synliggöras i översiktsplanen och efterfrågar en inkludering, där transmissionsnätet utgör en grundläggande del av infrastrukturen.

Ärendespecifik information

Inom Sävsjö kommun finns det en 400kV ledning, som tillhör transmissionsnätet. Svenska kraftnät noterar att transmissionsnätet inte finns med i markanvändnings-kartan även om den omnämns i planhandlingarna. Svenska kraftnät anser att det ska finnas en karta med samlade intressen för att få en överblick och även se eventuella motstående intressen. Det bör också förtydligas vilken vikt distributionsnät (tidigare kallat regionnät) och transmissionsnät har för staden, kommunen, regionen och landet. Transmissionsnätet (el överföring via 400 och 220 kV-ledningar) har de högsta spänningsnivåerna som finns i Sverige och kan likställas med europavägar, medan region- och lokalnät arbetar med regional och lokal eldistribution. Översiktsplanen bör använda benämningen transmissionsnät istället för som tidigare stamnät.

På sid 147 under rubrik ”Elnät” nämner kommunen att de är positiva till vindkraft. Större vindkraftsetableringar kan kräva åtgärder i distributionsnät

eller trans-missionsnät. Det är viktigt att kommunen och Svenska kraftnät har en levande dialog för framtida eventuella ledningar.

Svenska kraftnäts tidigare magnetfältspolicy har utgått, se mer information under rubrik Magnetfält.

Svenska kraftnäts schablonavstånd är uppdaterade med ytterligare information avseende vissa typer av verksamhet, se mer information nedan under rubrik allmän information.

Nationella mål
Regeringen har tagit fram en nationell strategi för elektrifiering ” Nationell strategi för elektrifiering – en trygg, konkurrenskraftig och hållbar elförsörjning för en historisk klimatomställning (februari och maj 2022)”. I strategin tar regeringen ett helhetsgrepp om förutsättningarna i energisektorn för att möjliggöra en ökad elektrifiering. En plan för att hantera hinder för en ökad elektrifiering ingår också i strategin. Strategin ska bidra till förutsättningar för en snabb, smart och samhällsekonomiskt effektiv elektrifiering. Det kan vara lämpligt att ha med under rubriken nationella mål och planer i översiktsplanen.

Magnetfält
Svenska Kraftnät har haft en magnetfältspolicy som har ersatts av nedan stående text samt mer information på vår hemsida.

Allmänhetens exponering för magnetfält regleras genom Strålskyddslagen och Miljöbalken. Svenska kraftnät beaktar magnetfält genom att utforma ledningar så att referensvärdet för allmänhetens exponering (SSMFS 2008:18) inte överskrids invid ledningarna. Dessutom planeras nya ledningar för att minska exponering i bostäder, grundskolor och förskolor. Svenska kraftnät förutsätter att kommunen tar motsvarande hänsyn vid planering av nya bostäder, skolor och förskolor i närheten av befintliga och planerade ledningar. Magnetfältet invid ledningen påverkas av ledningens utformning och varierar dessutom över tid, men kan behöva beaktas upp till 130 m från en 400 kV-ledning, 80 m från en 220 kV-ledning, 165 m från två parallella 400 kV-ledningar och 105 m från två 220 kV-ledningar. För avstånd utifrån platsspecifika årsmedelströmvärde krävs en magnetfältsberäkning. Ifall bo-städer, grundskolor och förskolor planeras inom ovan angivna schablonavstånd be-räknar Svenska kraftnät magnetfältet från våra ledningar. När det gäller andra ledningar får respektive nätbolag kontaktas. För mer information, se www.svk.se.

Mer information om Svenska kraftnät och magnetfält finns på vår webbplats. www.svk.se/magnetfalt/ Mer information finns på Strålsäkerhetsmyndighetens hemsida, www.ssm.se.

Där finns bland annat en broschyr om magnetfält och hälsorisker. https://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/publikationer/informations-material/magnetfalt-och-halsorisker.

Schablonavstånden är baserade på ett årsmedelströmvärde och är att anse som en rekommendation till beslutande myndighet. För avstånd utifrån en

eller flera parallellgående ledningars faktiska årsmedelströmvärde krävs en magnetfältsberäkning. Svenska kraftnät utför beräkningar för sina egna ledningar.

Svenska kraftnäts rekommendationer ska följas i kommande översiktsplan, se nedan för mer information.

Svenska kraftnäts anläggningsobjekt finns att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se, som WMS eller som en shape-fil. Informationen innehåller den geografiska positionen för Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggnings-sätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra ledningar. Vid produktion av kartor där Svenska kraftnäts geografiska anläggningsinformation används ska följande copyrighttext framgå: ”© Affärsverket svenska kraftnät”.

Ytterligare information rörande samhällsplanering i närheten av våra anläggningar återfinns i skrifterna Elnät i fysisk planering, Kommunal samhällsplanering vid stamnätsanläggningar och Vägledning för verksamhet vid markförlagd kabel i transmissionsnätet. För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till Systemutvecklingsplan 2022-2031. Dessa dokument finns publicerade på vår webbplats, www.svk.se

Kommunens svar: Tack för era synpunkter!

Med anledning av att Svenska kraftnäts magnetfältspolicy har utgått, tas hänvisningen till policyn bort. Att ny bebyggelse ska placeras inom 80 meter från 220kV-ledning och 130 meter från 400 kV-ledning kvarstår utifrån texten i Svenska kraftnäts yttrande.

Transmissionsnätet läggs in i kartan som redovisar hänsyn.

I övrigt noteras informationen.

Myndighetsnämnden

Inkom 23 september 2022 efter att ha begärt och fått förlängd svarstid. Yttranden inkom via e-post.

Samhällsplanerare Andreas Grennborg har föredragit samrådsförslaget på myndighetsnämndens sammanträde den 20 september. Nämnden lämnar följande yttrande över samrådsförslaget.

Bostadsbyggandet

I samrådsförslaget beskrivs det att områden med mångfunktionell bebyggelse har stads- och tätortsmässig karaktär och innehåller verksamheter tillsammans med bostäder. Vidare beskrivs områden för sammanhängande bebyggelse vilka i huvudsak består av bostäder. Inom dessa områden kan även skolor, särskilda boenden och mindre butiker vara lämpliga.

Nämnden ställer sig bakom de generella ställningstagandena. Nämnden vill ändock belysa lokaliseringsprincipen miljö- och hälsoskyddsaspekter tas

hänsyn till för en hållbar livsmiljö. Likväl att gång- och cykeltrafik ska prioriteras vid detaljplanering av den byggda miljön.

När det gäller den sammanhållna bebyggelsen framgår i förslag till ställningstagande att ”Bostadsbebyggelse i kommunen ska i första hand utvecklas i mindre skala där mervärden lyfts fram – det kan till exempel handla om stationsnära, sjönära eller naturnära områden”. Här vill nämnden spinna vidare på ”Trädgårdsstäder”. En trädgårdsstad är ett samhälle med blandad, småskalig bebyggelse där hela eller större delen av befolkningen bor i småhus eller radhus, men även flerfamiljshus med tillhörande nyttoträdgårdar. Själva stadsplaneringen präglas av anpassning till terrängen med mjukt utformade gatusträckningar.

Trädgårdsstaden genomsyrar människan i centrum, samhörighet, sinnlighet och skönhet. Något som kan vara lyftas upp i översiktsplanen samt vara lämpligt i den fortsatta fysiska planeringen.

Beträffande bebyggelsen på landsbygden ställer sig nämnden positiv till samrådsförslaget när det gäller byggnadsutformningen och lokaliseringen av bebyggelse på landsbygden. Översiktsplanen värnar om traditionella bebyggelsemiljöer på landsbygden samt att vid utbyggnad av densamma bör den fortsätta byggas enligt tradition.

Med tanke på byggande och förtätande behöver hänsyn tas till behovet av grönstruktur på både tomtmark och allmän plats. En intressant modell att ta hänsyn till i översiktsplanen kan vara regeln 3-30-300. Det är en regel som har tagits fram för att veta hur mycket växter en stad behöver. Alla ska kunna se minst tre träd från sin bostad, skola och arbetsplats. Varje stadskvarter ska ha minst 30 procents krontäckningsgrad. Måttet krontäckningsgrad talar om hur stor del av en yta som skuggas av trädkronor. Alla invånare ska ha max 300 meter till ett grönområde.

Regeln hjälper beslutsfattare med riktlinjer och mål och kvantitativa mått för hur mycket växter som krävs för en hållbar stad.

I översiktsplanens projektkatalog redovisas kommunens kommande planer gällande nya eller ändrade markanspråk. Föreslaget ändrat markanspråk i översiktsplanen innebär i nästa steg nya detaljplaner för ändamålet. För att skapa tillväxt enligt översiktsplanens intentioner behöver även en översikt av äldre detaljplaner genomföras. Många av dagens detaljplaner skapar inte förutsättningar för den utveckling som det finns intresse för. Vilket innebär att bygglov inte kan beviljas. Till kommande översiktsplan bör en genomgång av gamla detaljplaner genomföras och uppdateras för att harmoniera med översiktsplanens förslag gällande nya och ändrade markanspråk.

Näringsverksamhet

Vid etablering av nya industrier, handelsverksamheter och besöksnäring anser nämnden att det är viktigt att dessa verksamheter placeras med ett hänsynstagande avstånd till bostäder och framtida bostadskvarter. Lokaliseringsprincipen är en viktig aspekt i den fysiska planeringen. I dagsläget finns i våra samhällen industriverksamheter i allt för nära

anslutning till bostäder. Detta kan skapa olägenheter och framtida hälsoproblem för de boende.

Miljöstörande och ytkrävande verksamheter bör i så stor omfattning lokaliseras utanför de centrala delarna samt i områden där finns goda förutsättningar till god logistik.

I övrigt är nämnden positiv till de ställningstaganden i översiktsplanen för näringsverksamheter.

Riksintressen

Ett antal kulturhistoriska byggnadsinventeringar har genomförts i kommunen där lokala kulturvärden har identifierats. Den senaste genomfördes sommaren 2021. Dessa inventeringar fungerar som underlag för kommande bedömningar om kulturvärden i exempel bygglovsprövningar. För att säkerställa efterlevnaden av kulturmiljövården bör det inom kommunorganisationen finnas byggnadsantikvarisk kompetens för rådgivning. I förslaget framgår ett förstärkt bevarandeskydd i detaljplaner för vissa utpekade byggnader. Nämnden föreslår att även det gamla färgeriet, byggnaden bakom Melins konditori bör förstärkas med ett bevarandeskydd i detaljplanen. I övrigt ställer sig nämnden positivt till ställningstagandena för kommunens utpekade intresseområden för kulturmiljön.

I förslaget framgår ytterligare områdesbestämmelser för fler kommunala intresseområden. Här vill nämnden framföra följande:

I nuvarande områdesbestämmelser framgår att den utökade bygglovsplikten för ekonomibyggnader som bestämmelser anger är befriad från bygglovsavgifter eftersom lovplikten i första hand är tillkommen för att tillgodose ett allmänt intresse. Denna lydelse bör ses över då kostnaden för handläggning av ärende i stället hamnar på skattekollektivet. Enligt Plan- och bygglagen får Byggnadsnämnden ta ut avgifter för bland annat beslut om lov. Byggnadsnämndens avgifter ska betalas av den som är sökande eller har gjort anmälan i det ärende som beskedet, beslutet eller handläggning avser.

Landsbygdsutvecklings i sjönära lägen (LIS)

Kommunen kan i en kommunövergripande översiktsplan peka ut LIS-områden. Utpekandet ska ske på ett sådant sätt att det långsiktiga skyddet för våra stränder upprätthålls. Det ska fortfarande finnas god tillgång till strandområden för allmänheten och för att bevara goda livsmiljöer för djur och växlighet.

I förslaget anges att fri passage ska lämnas utmed strandlinjen. Vid dispensgivning ställs det krav på en fri passage mellan 30-40 meter mellan strandlinje och byggnad. Något som bör framgå i ställningstagandet.

Jordbruksmark

Tillgången på jordbruksmark minskar i världen, samtidigt som behovet ökar. I Sverige försvinner det en hel del på grund av exploateringar. Jordbruksmarken är en långsiktig resurs och exploatering är en process som vi aldrig kan ta tillbaka eller ersätta med nyodlingar. Exploatering av

jordbruksmark innebär att marken inte kan användas för livsmedelsproduktion i framtiden. Därför är det viktigt att exploateringen av jordbruksmark i första hand undviks och att alternativa lokaliseringar prövas. Går den inte att undvika bör det planeras så att konsekvenserna minimeras och så att resterande mark kan fortsätta brukas.

Om jordbruksmark tas i anspråk vid exploatering föreslås en utredning för att se möjligheten att skapa ersättningsmark för jordbruk. Detta för att värna matråvaruproduktionen i kommunen.

Myndighetsförvaltningen har arbetat fram generella riktlinjer vid prövning av förhandsbesked och bygglov på jordbruksmark. Riktlinjerna tar upp ställningstaganden och kriterier vid byggnation på jordbruksmark. Myndighetsnämnden föreslår att dessa riktlinjer införs i den kommande översiktsplanen.

Riktlinjerna redovisar följande:

- Kommunen är restriktiv till byggnation av enstaka småhus på jordbruksmark
- Nya byggnader ska i första hand lokaliseras i anslutning till befintlig bebyggelse
- Mark som föreslås tas i anspråk ska bedömas utifrån dess möjliga brukningsvärde
- Vid placering på brukningsvärd jordbruksmark ska alltid en alternativ plats för byggnation redovisas. Den alternativa platsen ska inte vara på brukningsvärd jordbruksmark.
- Vid varje enskilt fall görs en sammanvägd bedömning av riktlinjerna och nedanstående kriterier.

Kriterier för undantag:

- Generationsboende eller bostad som behövs för gårdens fortsatta verksamhet
- Mark som inte brukats på många år och är bevuxen med sly eller träd
- Mark som omfattar en liten areal och inte ligger i anslutning till annan mark som brukas
- Brukningsenheter som är små eller svårtillgängliga.

Kommunens svar: Tack för era synpunkter!

Bostadsbyggandet

På flera ställen i översiktsplanen framgår behovet av att ta hänsyn till miljö- och hälsoskyddsaspekter. Bland annat står det att miljöstörande och ytkrävande industrier inte bör tillåtas inom mångfunktionell bebyggelse.

Redan idag bor en betydande andel av kommunens invånare i enbostadshus med egna trädgårdar - något som går i linje med principen trädgårdsstäder. Kopplingen mot trädgårdsstäder förtydligas inte ytterligare i planen.

Sävsjö kommun är en liten kommun med små orter och stor andel trädgårdar och parker. Modellen 3-30-300 är ett instrument som kommunen bedömer är mer aktuell för större tätorter och städer. Därför tas inte det med i planen.

Att gå igenom alla kommunens gamla detaljplaner är en gedigen uppgift som inte är rimlig. Om nya behov uppkommer som inte uppfylls av gällande detaljplan är det däremot lämpligt att ändra de äldre detaljplanerna, men det måste i så fall prioriteras utifrån övriga behov av detaljplaner i kommunen.

Näringsverksamhet

Ställningstaganden om lokaliseringsprinciper finns under avsnittet Befintlig bebyggelse och framtida behov - näringsverksamheter. Där finns principer för att undvika att miljöstörande och ytkrävande verksamheter hamnar i de centrala delarna av tätorterna.

Riksintressen

Färgeriet läggs in i översiktsplanen som ett allmänt intresse för kulturmiljövård. Ställningstagandet blir att en byggnadsteknisk utredning ska tas som grund för byggnadens framtid.

Samhällsbyggnadsenheten tar med sig synpunkten om bygglovsavgifter i områdesbestämmelserna till kommande arbete. Liksom för detaljplanerna är det ett omfattande arbete att revidera områdesbestämmelserna.

Landsbygdsutvecklings i sjönära lägen (LIS)

Ställningstagandet i översiktsplanen konkretiseras så att det framgår att fri passage om minst 30 meter ska lämnas utmed stranden.

Jordbruksmark

Ställningstagandena i översiktsplanen ändras så att de i stort stämmer överens med riktlinjerna framtagna av myndighetsnämnden.

Se i övrigt det generella svaret om jordbruksmark i början av samrådsredogörelsen.

Vetlanda kommun

Inkom 5 oktober 2022 efter att ha begärt och fått förlängd svarstid. Yttrandet inkom via e-post.

Vetlanda kommun vill som synpunkter på framtaget förslag till ny översiktsplan för Sävsjö kommun framföra följande:

Att planförslaget revideras inför granskningsskedet med ett förtydligande kring när och hur Sävsjö kommun har för avsikt att samråda med grannkommuner vid eventuell vindkraftsetablering nära kommungräns.

Att planförslaget inför granskningsskedet revideras så att det tydligt framgår att i stora opåverkade områden gäller föreslagen riktlinje endast för de delar som ligger inom Sävsjö kommun.

Vetlanda kommun ställer sig positiv till de förslag om förbättrade kommunikationer mellan Sävsjö kommun och viktiga målpunkter inom Vetlanda kommun.

Kommunens svar: Tack för era synpunkter!

Ett ställningstagande läggs till om att låta grannkommuner yttra sig innan beslut om kommunal tillstyrkan inom fem kilometer från kommungränsen.

Det förtydligas att ställningstagandet om stora opåverkade områden bara gäller Sävsjö kommun.

Trafikverket

Inkom 10 oktober 2022 efter att ha begärt och fått förlängd svarstid. Inkom via e-post.

Trafikverket yttrar sig i egenskap som ansvarig för transportslagsövergripande och långsiktigt planering av det samlade transportsystemet i regionen och som ansvarig för den statliga infrastrukturen i kommunen. Trafikverket ansvarar även för att bevaka och peka ut riksintresse för kommunikationer och önskar lyfta fram följande.

Trafikverket anser att det är svårt att få en samlad bild av översiktsplanen då den är både omfattande och detaljerad. De konsekvenser som redovisas av planförslaget utgår inte från samma detaljeringsgrad som t ex översiktsplanens markanvändningskarta presenterar. Trafikverket kan, på grund av detaljeringsgraden och svårigheten i att utläsa konsekvenser, i kommunens fortsatta planering komma att ha synpunkter som inte har uppmärksammats i Trafikverkets yttranden över översiktsplanen.

Översiktsplanens tidshorisont framgår inte och det framgår inte heller vilka åtgärder kommunen prioriterar. Trafikverket anser att det av översiktsplanen ska framgå vad kommunen planerar på kort och på lång sikt. En mer övergripande prioritering av de olika åtgärderna efterfrågas och bör ingå i översiktsplanen. Det är svårt att utläsa hur kommunen ser på mellankommunala samband och stråk utifrån resmönster och funktion för vardagsresande över kommungränser. Här önskar vi ett utvecklat resonemang kring t ex väg 30 i ett längre perspektiv och pendlingsstråk mellan Sävsjö och dess grannkommuner.

Befintliga riksintressen

Trafikverket beslutade den 26 september 2022 om reviderade riksintressen. För Sävsjö kommun innebär beslutet att riksintresse för väg 30 och väg 127 tagits bort. Mer information om nu gällande riksintressen finns här: https://bransch.trafikverket.se/beslutade-riksintressen/

Trafikverkets befintliga anläggningar av riksintresse för kommunikationer inom Sävsjö kommun är:

- Järnväg, Södra stambanan

Den formella kopplingen mellan statlig och kommunal nivå i den fysiska planeringen sker genom att statliga myndigheter anger vilka områden,

anläggningar och funktioner som de anser är av riksintresse. Riksintressenas markanspråk och funktioner ska sedan säkerställas i de planer som upprättas och beslut som tas enligt plan- och bygglagen och miljöbalken.

Utpekade riksintressen ska skyddas mot åtgärder som kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna nu och i framtiden. Det är viktigt att översiktsplanen tydliggör hur riksintressena och dess influensområden avses tillgodoses i planeringen utifrån den utveckling som föreslås i planen. I översiktsplanen ska avväganden mellan eventuellt motstridiga intressen göras där kommunens ställningstaganden, och de konsekvenser som planen kan tänkas få på riksintressenas funktion ska framgå. För utpekade riksintressen finns en funktionsbeskrivning som beskriver riksintressets värden och funktion, vilket skulle kunna tydliggöras i översiktsplanen. Påverkan på riksintresse kan bland annat gälla buller och i framtagandet av en bullerberäkning ska det anges hur stor trafik man prognosticerar för och varför. Andra områden som påverkar eller påverkas av riksintresseanläggningen kan bero av vibrationer, luftkvalitet, barriäreffekter, trafiksäkerhet, elsäkerhet och transporter av farligt gods.
Det sammanlagda område som behöver bevakas i planprocessen är riksintressets anläggning inklusive det markanspråk som behövs för skyddande av infrastrukturen och eventuellt framtida utbyggnad samt de områden som påverkar eller påverkas av riksintresset.

På sidan 128 hänvisas till nya stambanor som höghastighetsjärnväg. Den framtida järnvägen ska benämnas som Nya stambanor mellan Stockholm, Göteborg och Malmö.

Skrivningen på sidan 164 (översiktsplanen i utskrivbart format) gällande ställningstagande kan tolkas som att väg 761 idag har riksintressestatus, vilket inte är fallet. Översiktsplanen ska revideras för att tydliggöra detta. Lämpligen kan kartbilden över riksintressena förtydligas med att flygplatsens namn (Växjö och Jönköpings flygplats) kopplas till redovisad gräns för MSA-yta. Detta för att tydliggöra för vilken del av kommunen som berörs av respektive MSA-yta.

Generella säkerhetsavstånd samt trafikbuller

För allmänna vägar gäller generellt ett byggnadsfritt avstånd på 12 meter från vägens vägområde. Länsstyrelsen har för vissa större vägar beslutat om utökat byggnadsfritt avstånd, där 30 meter gäller för väg 30, väg 127 och väg 128. Även för järnvägen råder ett säkerhetsavstånd till bebyggelse där en bedömning om lämplig lokalisering görs inom ramen för detaljplaneprocessen eller bygglovsprövning. Ny bebyggelse tillåts normalt inte inom 30 meter från järnvägen. Med hänsyn till risk för olycka med farligt gods och buller kan ytterligare säkerhetsavstånd krävas för både väg och järnväg. Trafikverket anser att rådande säkerhetsavstånd och de byggnadsfria avstånden utgör en viktig utgångspunkt i planeringen, både utifrån trafiksäkerhet och människors hälsa där bullerfrågan är en viktig aspekt i lämplighetsbedömningen samt att dessa avstånd med tydlighet ska framgå av översiktsplanen. Vid prövning av detaljplaner och bygglov hanteras bullerfrågan på en mer detaljerad nivå i enlighet med förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader.

Väg

Trafikverket ser gärna att kommunen i översiktsplanen uttrycker en ambition att vara öppna för utökade kommunala väghållningsområden genom övertagande av statlig väg där så bedöms lämpligt, av såväl kommunen som Trafikverket. Detta kan röra mindre statliga vägar som av gammal hävd är statliga men där staten inte längre har något behov av att vara väghållare. Genom ett kommunalt övertagande kan en mer lokalt bättre anpassad väghållning erhållas och kommunen får dessutom mandat att planera väg och kringliggande bebyggelse på ett funktionellt sätt.

I översiktsplanen redovisas flertalet olika önskemål om ombyggnation av vägar och passager, i många fall på det statliga vägnätet. Det ska vara möjligt att i översiktsplanen utläsa huruvida t ex en vägombyggnation är beslutad i nu gällande infrastrukturplan eller om det är ett kommunalt önskemål. Kommunala önskemål avseende ombyggnation av vägnätet i direkt anslutning till eller i det statliga vägnätet ska spelas in som brister och/eller önskemål till Trafikverket i tidigt skede. Behov av åtgärder på det statliga vägnätet och dess anslutningar till följd av exploateringar ska bekostas av kommunen/exploatören.

I översiktsplanen återfinns ett ställningstagande om en framtida förbifart i Vrigstad. Här har kommunen även lagt in ett vägreservat. Åtgärder på det regionala vägnätet ska prioriteras i den regionala infrastrukturplanen och de behöver även utredas i en ÅVS (åtgärdsvalsstudie) eller liknande studie. Förbifart i Vrigstad finns inte inspelad som brist som ska utredas eller som faktiskt åtgärd i den regionala infrastrukturplanen och är enbart ett kommunalt önskemål vilket ska framgå av översiktsplanen.

En kommunal förbindelseväg (industrigata) i Stockaryd mellan väg 761 och väg 763 har Sävsjö kommun tidigare (enligt avtal 2010) utlovat att bygga i samband med Trafikverkets nybyggnation av 761 mellan G:a Hjälmseryd och terminalen i Stockaryd. Trafikverket har genomfört våra åtaganden i enlighet med avtalet och nu är det hög tid att Sävsjö kommun uppfyller sina åtaganden.

Funktionellt prioriterat vägnät

Trafikverket har tillsammans med länsplaneupprättarna tagit fram ett underlag och pekat ut ett funktionellt prioriterat vägnät som bedöms vara av särskild vikt för nationell och regional tillgänglighet. Trafikverket anser att utpekade vägar bör omnämnas i översiktsplanen, vilka för Sävsjös kommun är väg 127 som regionalt viktig väg samt väg 30 och väg 128 som kompletterande regionalt viktiga vägar. Det funktionellt prioriterade vägnätet utgör ett samlat planeringsunderlag bland annat för prioriteringar av åtgärder och hur vägarna ska hanteras i samhällsplaneringens olika skeden och i avvägningar mellan olika intressen. I det utpekade vägnätet är Trafikverket restriktiva till åtgärder som påverkar framkomligheten, tillgängligheten eller säkerheten negativt. De utpekade vägarna redovisas utifrån funktionerna godstransporter, långväga personresor med bil, dagliga personresor med bil samt kollektivtrafik med buss. Hur de olika funktionerna ska prioriteras och vägas mot varandra ska avgöras i varje enskild planeringssituation, med utgångspunkt i att tillgängligheten längs med utpekade vägar inte ska försämras. I de fall

kommunens planer påverkar det utpekade vägsystemet är det av särskild vikt att planeringen grundas på erforderligt underlag, vilket kan innebära behov av fördjupningar av översiktsplanen eller trafikutredningar som belyser flöden, kapacitet och belastning samt eventuella åtgärdsbehov. Det utpekade vägnätet finns tillgängligt på sidan NVDB på webb. Mer information och kartor finns även på Trafikverkets hemsida. Trafikverket anser att det av översiktsplanen med tydlighet ska framgå vilka vägar inom kommunen som är en del av det funktionellt prioriterade vägnätet.

Järnväg

Södra stambanan är av riksintresse vilket ska framgå av översiktsplanen, se till exempel sidan 28 där denna information saknas. En ny järnvägsstation i Rörvik, på södra stambanan är en kommunal vision vilket ska framgå av översiktsplanen. Det finns inga belägg för att Södra stambanan, efter en utbyggnad av nya stambanor, skulle få en mer regional betydelse. Detta är ett kommunalt resonemang vilket med tydlighet ska framgå av översiktsplanen. När och om frågan kring en ny station i Rörvik blir aktuell ska kommunen lyfta frågan till Trafikverket för utredning. Trafikverket har inte ställning till åtgärden inom ramen för kommunens översiktsplanearbete.

I samband med större investeringar på järnvägsnätet, t ex nya spår, elektrifiering, hastighetshöjning m.m. genomför Trafikverket en översyn av samtliga påverkade plankorsningar. I vissa fall beslutas att plankorsningarna ska byggas om, till exempel när det finns blockerande tåg. I det fall en plankorsning uppfyller Trafikverkets krav är det inte en prioritet för oss att bygga om den.

I det fall en kommun spelar in ombyggnation av en plankorsning (som uppfyller Trafikverkets krav) kommer kommunen troligen att behöva bekosta en stor del själva. En utredning får göras i det specifika fallet och möjligen kan t ex regional infrastrukturplan bekosta en del. Vid kommunala önskemål om ombyggnation av en plankorsning ska kommunen krävs en dialog med Trafikverket i tidigt skede.

Översiktsplanen redovisar planer på en stor utbyggnad av Stockarydsterminalen på lång sikt, bland annat ombyggnation av terminalen till kombiterminal. Trafikverket anser att det är av vikt att kommunen skyndsamt bygger ut den kommunala förbindelseväg som kommunen och Trafikverket avtalat kring. Vägen ska byggas ut innan dess att ytterligare utveckling av terminalen sker.

Vidare framgår det att kommunen önskar förlänga ett spår, spår 11, samt etablera en ny södergående växel. Kommunen har en pågående dialog med Trafikverket kring förlängning av spår 11 och Trafikverket kommer att ta fram avtal innan byggnationen påbörjas. Trafikverket har inom ramen för denna dialog förstått att etablering av ny växel är aktuell först på lång sikt. Kommunen ska i god tid innan åtgärden är aktuell ta kontakt med Trafikverket för planering av åtgärden.

Trafikverket anser att kommunen bör utreda möjligheterna att på sikt förlänga spåren inom terminalen från nu aktuella 650 meter till fullängd på 750 meter.

Trafikverkets planeringsmetodik

Trafikverket har tillsammans med andra aktörer en viktig roll i planeringen och utvecklingen av samhället. Samspelet mellan planering av transportsystemet och bebyggelseplanering är en förutsättning för hållbara städer och regioner. Trafikverkets medverkan i samhällsplaneringen är fokuserad på de tidiga skedena där kommunernas översiktsplaner utgör ett viktigt planeringsunderlag för utvecklingen. Det är i översiktsplaneringen som kommunen har möjlighet att lägga grunden för en planering som bidrar till en utveckling i linje med de transportpolitiska målen. Hur kommunen väljer att styra lokaliseringen av bostäder och verksamheter får stora konsekvenser på det framtida trafikarbetet, på såväl det kommunala som det statliga vägnätet.

Generellt anser Trafikverket att alla behov av investeringar i infrastrukturen ska planeras utifrån fyrstegsprincipen, som är ett centralt förhållningssätt och en planeringsmetodik för att hushålla med resurser och minska transportsystemets negativa påverkan. Enligt fyrstegsprincipen analyseras problemet/behovet i fyra steg, där det första steget handlar om hur vi kan påverka behovet av transporter. Steg två handlar om att optimera och finna åtgärder som effektiviserar nyttjandet av befintlig infrastruktur och fordon. Det tredje steget handlar om begränsade ombyggnadsåtgärder och det fjärde och sista steget innebär investering i form av ny infrastruktur. Mer om fyrstegsprincipen finns på Trafikverkets hemsida.

Infrastrukturinvesteringar som berör det statliga infrastruktursystemet ska vidare föregås av en åtgärdsvalsstudie där berörda aktörer deltar. Om det är tänkt att staten eller regionen ska bekosta hela eller delar av någon åtgärd så måste den normalt finnas med i nationell eller regional infrastrukturplan på något sätt. Det finns dessutom många steg 1 och steg 2 åtgärder som lämpar sig för genomförande inom det kommunala vägsystemet och som kan få goda effekter på både hållbara res- och transportval och för trafikarbetet ut mot det statliga vägnätet.

Översiktsplanen redovisar på detaljnivå ett flertal olika önskade åtgärder så som t ex nya vägsträckningar. Trafikverket tar inte inom ramen för översiktsplanen ställning till dessa åtgärder utan i dessa frågor krävs en dialog med Trafikverket i tidigt skede. Finansieringen av åtgärder till följd av kommunala önskemål kommer med stor sannolikhet åligga kommunen till fullo.

Mobilitet och kollektivtrafik

Trafikverket anser att förutsättningar att försörja både befintliga och nya bebyggelseområden med kollektivtrafik bör utgöra en viktig utgångspunkt för planeringen. Även förutsättningarna för att kunna cykla till och från viktiga målpunkter bör utredas i planeringens tidiga skede där kommunen i kommande exploateringar bör ta höjd för de eventuella åtgärder som behövs för att skapa sammanhängande, gena stråk.

Kommunen lyfter behov av en del nya gång- och cykelvägar i översiktsplanen. Det ska i översiktsplanen tydligt framgå att dessa är kommunala önskemål

som inte finns med i nu beslutad regional infrastrukturplan. Region Jönköping arbetar just nu med att ta fram en ny cykelstrategi för Jönköpings län. Kopplat till strategin ska sedan en regional gång-och cykelvägsplan tas fram och det är i denna plan som nya gång- och cykelvägar längs med det statliga vägnätet kommer att prioriteras och planeras. Kommunen spelar därför lämpligen in önskade gång-och cykelvägar till Region Jönköping så att de kan besluta vilka sträckor som ska utredas vidare.

Översiktsplanen föreslår ett antal bytespunkter utmed det statliga vägnätet. Trafikverket kan inte i detta skede inte ta ställning till dessa utan frågan måste först lyftas med Jönköpings länstrafik. I det fall även JLT anser att bytespunkterna är lämpliga ska kommunen ta kontakt med Trafikverket för fortsatt utredning kring bytespunkterna.

Miljö, hälsa och säkerhet

Sedan Agenda 2030 antogs ses trafiksäkerhet som en del av det globala hållbarhetsarbetet. Trafiksäkerhet ses som en hållbarhetsaspekt som behöver länkas ihop med andra hållbarhetsaspekter för att skapa säkra, trygga, tillgängliga och attraktiva miljöer. Exempelvis omfattar målet om God hälsa och välbefinnande även mål för att minska antal omkomna och allvarligt skadade i vägtrafikolyckor. Målet om hållbara och attraktiva samhällen anger att man senast 2030 ska tillhandahålla tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla.

Sedan beslutet om Nollvisionen har antalet omkomna och allvarligt skadade bilåkande minskat avsevärt. Utvecklingen har inte varit lika positiv för fotgängare och cyklister. En hållbar utveckling förutsätter därför ett ökat fokus på ökad trafiksäkerhet för cyklister och fotgängare. Här kommer kommunernas insatser att vara avgörande för att kraftigt minska omkomna och allvarligt skadade cyklister och fotgängare. I det korta perspektivet handlar det om att som väghållare hålla en kontinuerligt god och hög standard på drift och underhåll av gång- och cykel-vägar. I ett längre perspektiv handlar det om att ta ökad hänsyn till fotgängares och cyklisters behov och säkerhet vid utformning av infrastrukturen.

Äldre personer som skadas i fallolyckor i vägmiljö ökar. Därför behövs strategier som även beaktar att en växande befolkning av äldre personer med andra fysiska förutsättningar än yngre vuxna i större utsträckning kommer att behöva nyttja trafiksystemet i framtiden.

Trafikverket anser att det bör framgå i planen att en god ljudnivå i första hand uppnås genom samhällsplanering i form av lokalisering och utformning av bebyggelse och inte genom skyddsåtgärder. Detta är viktigt att beakta redan i översiktsplaner avseende de områden som är utlagda nära statlig infrastruktur.

Övrigt

Regeringen fastställde sommaren 2022 en ny nationell infrastrukturplan för 2022-2033. Region Jönköping fastställde i augusti 2022 en ny regional

infrastrukturplan för 2022-2033. Översiktsplanen ska hänvisa till nu gällande infrastrukturplaner.

Trafikverket anser att kommunen bör ta ett samlat grepp kring trafiksituationen i kommunen och ta fram en trafikstrategi som tar hänsyn till befintlig och planerad bebyggelse för att möjliggöra en god trafikplanering. Det trafikstrategiska arbetet handlar om att ta ett helhetsgrepp kring tillgänglighets- och trafikfrågor och att knyta ihop det med översiktsplanen. Det finns en samlingssida på Trafikverkets hemsida för alla rapporter inom Trafik för en attraktiv stad (TRAST) där det finns information om framtagande av trafikstrategier och exempel på trafikstrategier från olika kommuner.

Översiktsplanen föreslår flera olika lokaliseringar på båda sidor av större regionala vägar, så som väg 127 och väg 30. Trafikverket ser detta som en möjlig olägenhet vilken skulle kunna leda till en försämrad framkomlighet och trafiksäkerhet på vägar vilka är en del av det funktionellt prioriterade vägnätet. Ansvar för att inte orsaka flaskhalsar, trafiksäkerhetsrisker samt kostnadsansvar för eventuella åtgärder i det statliga vägnätet till följd av kommunens expansion ligger hos kommunen och bör ingå i en konsekvensbeskrivning. Trafikverket anser att kommunen i första hand ska utreda förtätning i direkt anslutning till befintlig bebyggelse innan dess att områden på båda sidor av större vägar utreds. Innan dess att kommunen går vidare med planläggning av områdena krävs utredningar för att säkerställa att exploateringarna inte medför negativ påverkan på den statliga infrastrukturen. Det krävs en dialog med Trafikverket i tidigt skede.

Något som har uppmärksammats är att solceller kan orsaka störningar i Trafikverkets radiotrafik, signal- el- eller teleanläggningar. Störningar i de tekniska systemen kan leda till att trafiken måste stoppas. Om det visar sig att anläggningen stör järnvägstrafiken kommer Trafikverket begära att solcellsanläggningen stängs av. Det är viktigt för er som kommun att ha det i beaktande, även om åtgärden inte är bygglovspliktig. Det är inte möjligt att i förväg veta vilka solcellsanläggningar som eventuellt kommer påverka Trafikverkets anläggning men om installatören har tillräcklig kunskap ska riskerna vara små enligt Elsäkerhetsverket och det finns även bra information i ämnet på deras webbsida. Detta gäller även solceller på enbostadshus.

Det är av vikt att Trafikverket ges möjlighet att granska all byggnation över 20 meter, oavsett placering, för att säkerställa att byggnationen inte påverkar väg och järnvägs trafik- och kommunikationssystem. Trafikverkets trafik- och kommunikationssystem är uppbyggda på två sätt, dels kommunikation från torn till objekt (väg och järnväg, även tåg) och dels mellan torn. Det är viktigt att Trafikverket ges möjlighet att genomföra granskningen då byggnationen kan innebära påverkan på trafikeringen. Även om en detaljplan/planerad byggnation ligger långt från exempelvis en järnväg kan byggnation på 20 meter eller mer komma att påverka riksintresse för kommunikationer.

Kartan på sidan 200 (översiktsplanen i utskrivbart format) är fel. Här saknas samtliga leder för farligt gods inom kommunen. Även i texten finns en felaktighet gällande riskutredningar, även Trafikverket och Länsstyrelsen kan kräva en riskutredning i detaljplaner eller i bygglov.

Översiktsplanen ska hantera riskfrågan på ett övergripligt plan, planen ska bland annat på en övergripande nivå ange inriktning för hur säkerhetsfrågor ska hanteras på ett adekvat sätt och vilka områden som är lämplig för lokalisering av bebyggelse utifrån säkerhetsaspekterna. Väg 30, väg 127 samt väg 128 är primära rekommenderade leder för farligt gods. På södra stambanan transporteras det farligt gods. Trafikverket anser att det i översiktsplanen ska framgå en övergripande riskbedömning för bebyggelse utmed stråken där farligt gods förekommer.

Avslutningsvis rekommenderar Trafikverket rapporten *Transportsystemet i samhällsplaneringen - Trafikverkets underlag för tillämpning av 3–5 kap. miljöbalken och av plan– och bygglagen*. Det är en sammanställning av de behov och krav som behöver tillgodoses inom den fysiska planeringen för att drift, underhåll och utveckling av transportsystemets anläggningar ska fungera. Rapportens innehåll är inte begränsad till de områden som omfattas av plan- och bygglagen och miljöbalken, utan tar upp flera områden där det finns en koppling mellan Trafikverkets verksamhet och den fysiska planeringen. I rapporten redovisas vilka krav kommunerna kan räkna med att Trafikverket kommer att ställa när Trafikverket deltar som sakägare i planärenden. Den fysiska planeringen av transportsystemet är ett komplext arbete som sker i växelverkan mellan många olika aktörer, med olika finansieringsformer och enligt flera lagar. Syftet med rapporten är att ge stöd så att transportsystemets behov beaktas i arbetet med översiktsplaner, detaljplaner, bygglov och tillstånd enligt miljöbalken.

Kommunens svar: Tack för era synpunkter!

Översiktsplanen är ett omfattande dokument som ska täcka hela kommunen och blir därför både omfattande och detaljerad på samma gång. Detta är svårt att komma ifrån. I framtida planarbete kommer vissa konsekvenser att fortsätta att utredas och dessa kommer Trafikverket att få möjlighet att lämna synpunkter på.

Översiktsplanen anger den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Vilka åtgärder som planeras på kort och lång sikt kommer att sättas i kommunens kommande arbete med långsiktiga investeringsbeslut och framtagande av planeringsstrategi.

I avsnittet om Trafik och transporter finns beskrivningar och ställningstaganden om kommunens syn på kollektivtrafik samt pendling på väg och järnväg. I avsnittet om kollektivtrafik framgår bland annat behovet av nya kollektivtrafiklinjer. I avsnitten om Pendling beskrivs dagens pendlingsmönster och i avsnittet om Väg beskrivs trafikmängder på vägar.

Resonemanget om framtida pendlingspotentialer utvecklas ytterligare i avsnittet om pendling.

Befintliga riksintressen

Riksintresseanspråken från Trafikverket uppdateras enligt det nya beslutet så att väg 30 och väg 127 tas bort. Dessutom tydliggörs det att väg 761 inte är en del av riksintresset.

Kartbilderna förtydligas så att det framgår vilken MSA-yta som hör till vilken flygplats.

Begreppet höghastighetsjärnväg ändras till nya stambanor mellan Stockholm, Göteborg och Malmö där det är relevant i översiktsplanen.

Generella säkerhetsavstånd samt trafikbuller

En del av informationen finns med i översiktsplanen i bland annat avsnitten om väg och järnväg samt farligt gods. I övrigt noteras informationen.

Väg

Kommunen ställer sig bakom de principer om väghållaransvarets fördelning som tagits fram av bland annat SKR och Trafikverket. Det behöver dock inte uttryckas i översiktsplanen.

En del av syftet med att ha med infrastrukturobjekt som ligger utanför kommunens mandat – det som Trafikverket kallar kommunala önskemål – är att ha en långsiktighet i vilka brister som kommunen vill spela in som brister inför den regionala och nationella infrastrukturplaneringen.

Texterna ändras så att det framgår vilka objekt som utgörs av kommunala önskemål och vilka som är beslutade. Ett antal objekt tas bort från översiktsplanen. Se listan över ändringar i början av samrådsredogörelsen.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om Förbifart Vrigstad.

Funktionellt prioriterat vägnät

Under avsnittet om vägar redovisas vilka vägar som omfattas av det funktionella prioriterade vägnätet. Där läggs ett nytt stycke till om funktionellt prioriterade vägnät.

Järnväg

Texten i avsnittet om mellankommunala frågor ändras så att det framgår att Södra stambanan är ett riksintresse.

Texten om en järnvägsstation i Rörvik ändras enligt Trafikverkets synpunkter så att det framgår att det rör sig om en kommunal vision.

Texten om de planskilda korsningarna ändras så att förutsättningarna för finansiering och genomförande framgår.

Synpunkterna om Stockarydsterminalen föranleder inga ändringar i planen.

Trafikverkets planeringsmetodik

Kommunen noterar informationen som inte leder till någon ändring i översiktsplanen.

Mobilitet och kollektivtrafik

Texterna ändras så att det framgår vilka gång- och cykelvägar som utgörs av kommunala önskemål och vilka som är beslutade.

I övrigt noterar kommunen informationen.

Miljö, hälsa och säkerhet

Eftersom Södra stambanan passerar rakt igenom tre av fyra av kommunens tätorter är det en utmaning att lokalisera bebyggelse på ett sätt som främjar hållbar markanvändning utan att behöva hantera bullernivåer. Ett ställningstagande läggs till i avsnittet om buller om att ta hänsyn till bullerfrågor vid utformning och lokalisering av bebyggelse i detaljplanering.

I övrigt noterar kommunen informationen.

Övrigt

Den nya infrastrukturplanen hade inte antagits då översiktsplanen gick ut på samråd. Årtalen ändras till granskningen av översiktsplanen.

Kommunen noterar informationen om trafikstrategier som inte leder till någon ändring.

De flesta lokaliseringar som föreslås på båda sidorna av funktionellt prioriterade vägar ligger i anslutning till befintlig bebyggelse. På de platser där det innebär ett problem för vägnätet får detta utredas i den fortsatta planeringen.

Kommunen noterar informationen om att solceller kan orsaka störningar i Trafikverkets anläggningar och lägger till informationen i avsnittet om energi.

Kommunen noterar informationen om att Trafikverket vill granska all byggnation över 20 meter och lägger till ett ställningstagande om det i avsnittet om riksintressen för kommunikationer.

Kartan i avsnittet om Farligt gods ändras enligt synpunkten.

Ställningstagande om planering och lovgivning i anslutning till transportleder för farligt gods förtydligas i översiktsplanen så att det framgår att Räddningstjänsten ska yttra sig. Räddningstjänsten är en del av den kommunala organisationen och deras yttrande ska vara behjälpliga för att bedöma lämpligheten. Ställningstagandet ändras också så att det framgår att Trafikverket eller Länsstyrelsen också kan kräva en riskutredning. Med anledning av att Sävsjö kommun är en relativt liten kommun är det inte nödvändigt att ta fram en generell övergripande riskbedömning för bebyggelse utmed stråken. Det kan istället göras en bedömning från fall till fall.

Kommunen noterar informationen om rapporten *Transportsystemet i samhällsplaneringen - Trafikverkets underlag för tillämpning av 3–5 kap. miljöbalken och av plan– och bygglagen* som inte leder till några ändringar.

Kristdemokraterna

Inkom 31 oktober 2022 efter att ha fått förlängd svarstid. Inkom via e-post.

Förslaget till Översiktsplan är väl genomarbetat och i arbetet har det tagits god hänsyn till de synpunkter som efterhand förts fram från oss i partierna. De förslag som fanns i skrivelse från samverkanspartierna i början av processen har på bra sätt inarbetats.

Det är nu angeläget att de yttranden som lämnats i samrådsskedet bearbetas och att sedan de politiska partierna kan ta ställning till det slutliga förslaget till översiktsplan innan den sänds ut för granskning.

Det finns bra överväganden och beskrivning i planen om användning av jordbruksmark för bostäder. Vi noterar att ett flertal områden utifrån detta tagit bort som möjliga för bostadsbyggande på landsbygden. Vi ser det som angeläget att det sker ett samtal om hur vi praktiskt och politiskt vill avgränsa vad som får bebyggas eller ej utifrån ställningstagandet.

Förtätning av byggnation är viktigt och det kan övervägas om fler områden för både bostäder och industri kan göras mer samlat i kommunens tätorter.

Vi anser också det bör föras ett resonemang om vi i översiktsplan kan planera för mer byggnation i trä i stället för betong. Detta utifrån både klimatavtryck men också för att träbyggnation är en stark bransch och en del av vår identitet.

Riksväg 30 finns bra beskriven i förslaget till översiktsplan. För att Trafikverket ska göra satsningar för att riksväg 30 ska upprustas till en säker och effektiv transportled behöver Sävsjö kommun i sin planering ta ställning till den del som passerar Vrigstad. Vi kristdemokrater vill inte ha med förbifart Vrigstad i föreslagen form. Det ska i planen istället finnas en skrivning om att Sävsjö kommun under planperioden, tillsammans med näringsliv och samhällsförening/invånare i Vrigstad, ska forma förslag till hur detta avsnitt av vägen ska hanteras.

Vi noterar att två olika stavningar används av Sävsjös trädgård och detta bör korrigeras.

Kommunens svar: Tack för era synpunkter!

Inför att förslaget skickades ut för granskning har en fortsatt dialog genomförts med politikerna i kommunstyrelsen.

Flera områden med stora ytanspråk utanför tätorterna har plockats bort till förmån för förtätningsområden inne i tätorterna.

Mer information om fördelarna med träbyggnation läggs in i avsnittet om Klimatförändringar och klimatanpassning. Utifrån det Gröna hållbarhetsprogrammet är det lämpligt att ha insatsområden kopplat till ett ökat byggande i trä.

Se det generella svaret om förbifart Vrigstad.

Stavningarna på Sävsjö Trädgård åtgärdas.

Yttranden och svar på yttranden från privatpersoner

Privatperson 1

Inkom 30 juni 2022 via webbformuläret.

Jag kan förstå att det finns behov av att lägga lastbilstrafiken till sågverket utanför centrumet. Jag ser dock att den nya tillfartsvägen till södra Rörviks

industriområde korsar elljusspåret. Det är förhållandevis rätt många som rör sig på elljusspåret, det enda området utan farlig biltrafik även för barn. Fritids- och dagisbarn är där ibland också, en gång om året är det skolans Rörviksloppet som är just på elljusspåret. Hur tänker ni kring detta? Jag antar att det är inte aktuellt att bygga en gc-port p.g.a. kostnadsskäl. Det är redan nu rätt många lastbilar som kör in och ut till sågverket och blir det då en utökning av området så lär trafiken ökar.

Vilken bredd planeras för vägen och vilken hastighet planeras den för?

Kommunens svar: Kommentaren rör den föreslagna nya tillfartsvägen till verksamhetsområdet söder om Rörvik. Flera kommentarer har kommit in om vägen och kommunen bedömer att den inte kommer att bli aktuell och att det är bättre att jobba aktivt med säkerhetsåtgärder utmed den befintliga vägen till verksamhetsområdet.

Vägen plockas bort från översiktsplanen.

Privatperson 2

Inkom 30 juni 2022 via webbformuläret.

Varför togs inte förslaget om en ny GC-väg mellan Rörvik och Nya Hjälmseryd med i översiktsplanen?

Kommunens svar: Region Jönköpings län ska ta fram en regional gång- och cykelplan som ska vara ett underlag för kommande investeringar i regionala gång- och cykelvägar – alltså gång- och cykelvägar mellan tätorter. En gång- och cykelväg är en stor investering och eftersom antalet personer är förhållandevis få i framförallt Hjälmseryd så är underlaget för en gång- och cykelväg troligen för litet.

I kommunens gång- och cykelplan finns kommunens identifierade behov av regionala gång- och cykelvägar. Där finns inte den aktuella sträckningen med. De sträckor som finns med går framförallt mellan kommunens tätorter.

Privatperson 3

Inkom 1 juli 2022 via webbformuläret.

Önskar man lägger in ett bostadsområde på åkerplätten bredvid djurgårdsängen och vid dagiset tingeling. Vore bra att binda ihop Det området med kyrkan och lite sjöutsikt på det. Tror att det skulle bli ett attraktivt område att bygga på. Men ej för små tomter.

Kommunens svar: Området finns med i förslaget till översiktsplan. Tomtstorleken avgörs i kommande plan- och förrättningsarbete.

Privatperson 4

Inkom 9 augusti 2022 via webbformuläret.

Vi vill inte se en ny väg på trävaruvägen i Vrigstad! Det skulle innebära total katastrof för det livliga samhälle som Vrigstad är! Att cirkel K och Vrigstad Värdshus (tillviss del säkert Hemköp också) är så framgångsrika och "stora"

företag beror till stor del på den genomgående trafiken, turister och yrkeschaufförer. Ägarna till företagen ger sedan tillbaka till samhället och dess invånare genom samhällsengagemang. Det skapar en anda i lilla Vrigstad som är rätt så unikt. Vrigstad är en populär liten ort som har en hög inflyttningssiffra, pga. ett välskött samhälle, en samhälls-anda och en trivsam miljö dit folk vill tillbaka. Att dra vägen utanför Vrigstad skulle betyda att samhället sakta men säkert tynade bort.

För boenden på den sidan av Vrigstad skulle trafiken säkert bli mer påtaglig än vad den är för boende där trafiken går just nu, pga. högre hastigheter. Vad har ni för plan för att minska buller och trafikljud mot gulf-området? Lika så är det området med skog, stigar och grusvägar ett väldigt populärt motionsområde, det utnyttjas allt som oftast av folk som är ute och går, rastar hundar, cyklister, joggare osv. Lika så området mot elljusspåret, fotbollsplanen och aktivitetsområdet med utegym, grillhydda, pulkabacke bollplaner osv där vägen i så fall skulle gå mitt i! Hur genomtänkt är det? Om man nu vill få bort trafiken från exempelvis skola och barn?
Nej, vi vill inte dra om vägen i Vrigstad!

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förlängning av Trävaruvägen.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 5

Inkom 30 augusti 2022 via webbformuläret.

Utvecklingsinriktning:
Aggressivt och bra!

Markanvänding:
Har fokuserat på Vrigstad tätort.
Tycker att utpekade områden som anses lämpliga för förtätning/bostadsbebyggelse borde vara fler.
Förslagsvis västra sidan av Lundby, mellan RV 30 och slättsjön. Större del av Östra Sinaiberget.

LIS-område
Tycker att Sunnerby söder om Vrigstad (utmed befintlig grusväg) ska bli LIS område, där finns en del fastigheter lämpliga för byggnation av enbostadshus.

Kommunens svar: Det föreslagna bostadsområdet Slättsjön V utökas så att det sträcker sig mellan Slättsjön och Virestorpsvägen som går ut mot väg 30. Området möjliggör också en utfart direkt mot väg 30, vilket minskar trafiken på Slättsjövägen. Området vid Sinaiberget utökas också. Fler förtätningsområden läggs också till vid Sandslätt.

Sunnerby är inte lämpligt som LIS-område. Sunnerby ligger inom vattenskyddsområde för vattentäkten i Vrigstad och fler enskilda brunnar eller

enskilda avlopp riskerar att påverka vattentäkten negativt. Dessutom riskerar de aktiva jordbruken i Sunnerby att påverkas negativt.

Privatperson 6

Inkom under samrådsmötet i Rörvik den 30 augusti 2022 via pappersformulär.

• Prioritera arbete för tågstopp!
• Vi behöver kunna köpa bensin i Rörvik. Bensinskåp?
• Rensa upp viken i Hillen. Väldigt igenvuxet av vass!
• Jobba för att få folk att handla i vår affär. Det är inte lätt för honom att förbättra om man inte får in kapital!!
• Tätare bussförbindelser till Sävsjö. Fungerar dåligt för skolungdomarna. Bussar på helger. Svårt att kunna ta tåg om man inte kommer till stationen.
• Rusta upp Grönskulle!

Det har blivit så bra med fin cykelväg och ny skola!

Kommunens svar: Arbete för tågstopp är en regionalpolitisk fråga. I översiktsplanen är ställningstagandet att ett tågstopp i Rörvik är en prioriterad fråga för kommunen på längre sikt.

För synpunkter om skötsel av kommunala naturområden ta kontakt med kommunens serviceförvaltning. Det görs enkelt genom kommunens e-tjänst för synpunktsinlämning. frågan hanteras inte i översiktsplanen.

Marken vid Grönskulle ägs inte av kommunen. En upprustning av Grönskulle skulle kunna ske genom att söka pengar från kommunen för orts- och byautveckling.

Frågor gällande utbudet av bensin, att inte tillräckligt många handlar i affären och bussförbindelser hanteras inte i översiktsplanen.

Privatperson 7

Inkom under samrådsmötet i Rörvik den 30 augusti 2022 via pappersformulär.

Tågstopp är ett måste för att kunna behålla ungdomarna i byn, få tillväxt på företag och nya familjer flyttar in. Inget tåg ingen tillväxt.

Kommunens svar: Arbete för tågstopp är en regionalpolitisk fråga. I översiktsplanen är ställningstagandet att ett tågstopp i Rörvik är en prioriterad fråga för kommunen på längre sikt.

Privatperson 8

Inkom under samrådsmötet i Rörvik den 30 augusti 2022 via pappersformulär.

- Röja upp vid Hillenplatsen. Ner med mer sly. Hillen växer igen… Ta ner fler träd på Parkgatan mot Hillen. Många promenerar där.
- Snygga till vid badplatsen; Svinasjön. Gräva ur och göra mer småbarnsvänligt vid strandkanten. Ta bort några träd vid gungställningen. Nya omklädningsrum. Eventuellt ta bort den gamla "simskolestugan" (dåligt skick) (Vargas har lovat lite av detta).
- Bättre förbindelser mellan Sävsjö och Rörvik mitt på dagen. Finns inget på helgerna! (Tappar många ungdomar som tycker det är svårt att bo kvar)
- Rusta upp Grönskull så det blir bättre utsiktsplats. Röjas mer.

Kommunens svar: För synpunkter om skötsel av kommunala naturområden ta kontakt med kommunens serviceförvaltning. Det görs enkelt genom kommunens e-tjänst för synpunktsinlämning. frågan hanteras inte i översiktsplanen.

Synpunkten om att snygga till vid badplatsen vidarebefordras till kommunens serviceförvaltning.

Marken vid Grönskulle ägs inte av kommunen. En upprustning av Grönskulle skulle kunna ske genom att söka pengar från kommunen för orts- och byautveckling.

Privatperson 9

Inkom under samrådsmötet i Rörvik den 30 augusti 2022 via pappersformulär.

- Försök få till fler tomter snabbt. Sjönära läge är attraktivt och med nya skolan blir det mycket uppmärksamhet för Rörvik. Då ska det finnas tomter att tillgå. Rörvik behöver få fler invånare för att växa.
- Fler bussavgångar så man har någon valmöjlighet.

Kommunens svar: I översiktsplanen finns flera förslag till bostadsområden i sjönära lägen i närheten av Rörvik.

Arbete för tågstopp är en regionalpolitisk fråga. I översiktsplanen är ställningstagandet att ett tågstopp i Rörvik är en prioriterad fråga för kommunen på längre sikt.

Privatperson 10

Inkom under samrådsmötet i Rörvik den 30 augusti 2022 via pappersformulär.

Väg mot sågen genom gården

Enekullen 1:4, 1:6

Vi anser att planen förstör vår skogs/jordbruksverksamhet, samt det strövområde som flera samhällsbor använder. Utöver detta tung trafik ett stenkast från vår väg upp till huset. Detta delar fastigheten i två delar. Vi har satsat stort och det känns inte BRA!

Bostadsområde vid Svinasjön har vi inga konstigheter med. Strövväg utmed Svinasjöns strand badplats söderut.

Kommunens svar: Förslaget till ny infartsväg till verksamheterna plockas bort med anledning av att förslaget bara innebär en liten förbättring till en hög uppskattad kostnad. Till exempel flyttas problemet med tung trafik från en gata med bostäder till en annan plats i närheten av bostäder. Dessutom påverkas ett natur- och friluftsområde negativt.

Istället för att dra om trafiken behöver kommunen arbeta aktivt med trafiksäkerhetshöjande insatser utmed Kyrkogatan, vilket läggs in i översiktsplanen.

Privatperson 11

Inkom under samrådsmötet i Rörvik den 30 augusti 2022 via pappersformulär.

Strövstig längs med Svinasjöns strand från badplats söderöver mot befintlig skogsväg Enekullen. Bra med tomter längs Svinasjön. Bra att utveckla området Oset.

Kommunens svar: Det är inte aktuellt att anlägga en strövstig utmed stranden idag. Det får i så fall utredas i samband med kommande detaljplanearbete.

Annars leder inte yttrandet till någon ändring.

Privatperson 12

Inkom under samrådsmötet i Rörvik den 30 augusti 2022 via pappersformulär.

Tågstopp är en "holy grail". Vi skulle behålla ungdomar och knyta an till omvärlden.

Få loss nya tomter för att få Rörvik att expandera. Strandgatan med förlängning är kostnadseffektivt. Och Allgunnen är en fantastisk sjö. Svinasjön är också ett vackert läge som definitivt skulle vara attraktiva tomter. Rensa upp i tätorten vore lämplig. North Chemical, HMB, gamla Svensson och Linnér, Burkens (vid idrottsplatsen).

Turismen är också en nyckel runt sjön. Då behövs affär, bensin, mat.

Rörvik har potential. Fantastiskt läge.

Tänk på ungdomarna.

Kommunens svar: Arbete för tågstopp är en regionalpolitisk fråga. I översiktsplanen är ställningstagandet att ett tågstopp i Rörvik är en prioriterad fråga för kommunen på längre sikt.

I översiktsplanen finns förslag till nya bostadsområden vid Svinasjön och som en förlängning av Strandgatan vid Allgunnen.

Översiktsplanen kan avsätta mark för verksamheter att etablera sig på – men för att verksamheter ska etablera sig krävs också ett marknadsunderlag. Därför blir det ingen ändring i översiktsplanen med anledning av att affär, bensin och mat behövs.

Privatperson 13

Inkom under samrådsmötet i Rörvik den 30 augusti 2022 via pappersformulär.

Bostadsområdet vid Svinasjön kan bli väldigt vackert och jag är mycket intresserad av att bygga hus där. Det som lockar är den fina sjön naturligtvis och att få kvällssol på baksidan på sommaren. Men jag ser också att det ser ut som att det kan bli en större transportväg precis bredvid detta vackra område.

Vad görs åt buller från lastbilar i så fall? Skog? Bullerplank?

Är rädd för att det blir mindre attraktivt om man störs av buller från tung trafik.

Kommunens svar: Förslaget till ny infartsväg till verksamheterna plockas bort med anledning av att förslaget bara innebär en liten förbättring till en hög uppskattad kostnad. Till exempel flyttas problemet med tung trafik från en gata med bostäder till en annan plats i närheten av bostäder. Dessutom påverkas ett natur- och friluftsområde negativt.

Istället för att dra om trafiken behöver kommunen arbeta aktivt med trafiksäkerhetshöjande insatser utmed Kyrkogatan, vilket läggs in i översiktsplanen.

Privatperson 14

Inkom under samrådsmötet i Rörvik den 30 augusti 2022 via pappersformulär.

- Rensa vid badplatsen - Svinasjön
- Snygga till vid Hillenplatsen - sjön - viken!
- Tågstopp!!! - viktigt
- Möjlighet att köpa bensin - saknar mack!
- Ålderdomshem? Tror det är viktigt att hela området (Rörvik), alla generationer, kan leva och åldras.

Kommunens svar: Synpunkterna om badplatsen och Hillenplatsen skickas vidare till kommunens gata- och parkavdelning.

Arbete för tågstopp är en regionalpolitisk fråga. I översiktsplanen är ställningstagandet att ett tågstopp i Rörvik är en prioriterad fråga för kommunen på längre sikt.

Kommunen har inte möjlighet att starta en mack. Enligt det regionala serviceprogrammet finns möjlighet att få bidrag för att starta en mack i Rörvik med anledning av avståndet till närmaste mack.

Översiktsplanen möjliggör för framtida boenden för äldre igenom förtätning av mångfunktionell bebyggelse. Frågan om behovet av ett äldreboende hanteras av socialförvaltningen och kommunens lokalresursplanering.

Privatperson 15

Inkom under samrådsmötet i Rörvik den 30 augusti 2022 via pappersformulär.

- Förlänga LIS-området i Hillen norröver fram till Hillavara-ån.
- Sanera Hillavara-tippen.

Kommunens svar: LIS-områdena utmed Hillen kompletteras med ett nytt LIS-områden längre norrut mot Hilllavara-ån.

Området justeras så att det omfattar ett område längre norrut mot Hillavara-ån.

Sävsjö kommun ska inventera kommunens gamla tippar (nedlagda deponier) för att i senare skede kunna upprätta handlingsplan för sanering av dessa. Hillavara-tippen omfattas av det arbetet.

Privatperson 16

Inkom under samrådsmötet i Rörvik den 30 augusti 2022 via pappersformulär.

Busslinjer för folk som inte vill åka 07:00 och stanna i Sävsjö till 15:00.
Två linjer till från Rörvik-Sävsjö tur och retur.
Matarbuss från Stockaryd så järnvägen kan nyttjas.
Beställningstrafik som alla kan använda. Ger möjlighet för yngre att stanna kvar i bygden, förhoppning att öka inpendling.
Mer resurser till Turistorganisation att ta vara på guldkorn som finns i kommunen så att turisten får något att ta på inte bara digitalt. Exempelvis Njudungskyrkorna. Samarbeta med andra kommuner är också av vikt.
Turismen är en stor industri som genererar pengar om den får möjlighet att blomstra.

Kommunens svar: Arbete för tågstopp är en regionalpolitisk fråga. I översiktsplanen är ställningstagandet att ett tågstopp i Rörvik är en prioriterad fråga för kommunen på längre sikt.

Synpunkten om att lägga mer resurser till kommunens arbete för turism är inte en fråga för översiktsplanen.

Privatperson 17

Inkom under samrådsmötet i Rörvik den 30 augusti 2022 via pappersformulär.

Kommunikationen till Växjö över länsgränsen är viktig. Idag tvingas ungdomar att lämna och flytta för att kunna studera. Sedan är det svårt att få dem tillbaka.
Finns det bättre kommunikationer kommer det att gynna både unga, vuxna och pensionärer.
Fler väljer att bo kvar, eller flytta in.
Ett tågstopp är verkligen fantastiskt för pendling till skola, arbete och fritid.

Kommunens svar: Arbete för tågstopp är en regionalpolitisk fråga. I översiktsplanen är ställningstagandet att ett tågstopp i Rörvik är en prioriterad fråga för kommunen på längre sikt.

Privatperson 18

Inkom under samrådsmötet i Stockaryd den 1 september 2022 via pappersformulär.

Mer område med ängsblommor, parker, träd. Trygghetsboende. Gör i ordning gamla torget. Industriområdet ska vara mot Sjöbergs och terminalen. Vattenspegel.

Kommunens svar: Synpunkterna om ängsblommor, parker och träd orsakar inga förändringar i översiktsplanen, men skickas vidare till ansvarig förvaltning.

Synpunkten om trygghetsboende hanteras i kommunens bostadsförsörjningsplan och strategiska fastighetsarbete.

De största ytorna för verksamheter och industrier i översiktsplanen avsätts väster om Stockaryd.

Översiktsplanen möjliggör för vattenspeglar i bland annat områdena som är markerade som grönområde och park samt natur och friluftsliv. Kommunen har för närvarande inga planer på att anlägga en vattenspegel i Stockaryd, men det skulle kunna vara ett lämpligt projekt för orts- och byautveckling.

Privatperson 19

Inkom under samrådsmötet i Stockaryd den 1 september 2022 via pappersformulär.

Mera Ängsblomsområden i Stockaryd. Mera trygghetsboenden i Stockaryd. Plantera mera träd. Damm, vattenspegel i Stockaryd.

Kommunens svar: Synpunkterna om ängsblommor, parker och träd orsakar inga förändringar i översiktsplanen, men skickas vidare till ansvarig förvaltning.

Synpunkten om trygghetsboende hanteras i kommunens bostadsförsörjningsplan och strategiska fastighetsarbete.

Översiktsplanen möjliggör för vattenspeglar i bland annat områdena som är markerade som grönområde och park samt natur och friluftsliv. Kommunen har för närvarande inga planer på att anlägga en vattenspegel i Stockaryd, men det skulle kunna vara ett lämpligt projekt för orts- och byautveckling.

Privatperson 20

Inkom under samrådsmötet i Stockaryd den 1 september 2022 via pappersformulär.

Kolla GC-bredd Prästgatan. Kolla GC-bredd Telegatan.

Kommunens svar: Synpunkten orsakar inga förändringar i översiktsplanen, men skickas vidare till ansvarig förvaltning.

Privatperson 21

Inkom under samrådsmötet i Stockaryd den 1 september 2022 via pappersformulär och senare även via webbformuläret.

Vår synpunkt gäller det utpekade området för sammanhängande bostadsbebyggelse som benämns "Östra Stockaryd". I den norra delen sträcker sig området utanför kommunalt ägd mark och in på privat ägd jordbruksmark. Jordbruksmark är en ändlig resurs och exploatering av brukningsvärd jordbruksmark ska undvikas (Miljöbalken 3 kap. 4§). Dessutom finns det absolut inget intresse från oss som markägare att sälja marken.

Därför bör det utpekade området justeras så att det ligger inom kommunalt ägd mark.

Det är väldigt positivt att området väster om Norregårdsgatan inte längre pekas ut för bostadsbebyggelse, som det gör i gällande detaljplan. Även där handlar det om brukningsvärd jordbruksmark som absolut inte bör bebyggas.

Baserat på båda ovan framförda synpunkter är det av största vikt att även detaljplanen skyndsamt uppdateras, för att skydda jordbruksmark från exploatering.

Kommunens svar: Området Östra Stockaryd justeras enligt synpunkten.

Det är inte aktuellt att revidera detaljplanen. Behovet av nya detaljplaner är stort och att revidera äldre detaljplaner är ett omfattande arbete som i nuläget inte kan prioriteras.

Privatperson 22

Inkom 2 september 2022 via e-post.

Förbifart Vrigstad.
Reservera en korridor "Värnamokrysset" via Broholm till Mölnarp.
Motivering: kort sträcka ,lastbilarna hittar alltid den kortaste sträckan.
förmodligen billigare än omväg öster om Vrigstad.
Förläng Trävaruvägen Stockarydsvägen till en punkt väster om Biskopsbo på Lv 127.

Cykelväg Stockaryd - Sävsjö anläggs i samband med Va ledning , kan samordnas med enskilda vägen Reningsverket - Broddanäs.

Stockaryd
Trafik till terminalen: Bygg anslutning terminalen -Vrigstadsvägen (strax bortom parallellgatan), bör reducera trafiken på Bangårdsgatan. Vem äger marken där Lagerbutiken är belägen? Alt vänstersväng vid Lagerbutiken sett från tunneln!

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Kommunen tar med sig synpunkten till framtida planering av gång- och cykelväg mellan Sävsjö och Stockaryd.

I samband med att väg 763 byggdes åtog sig kommunen att bygga en anslutningsväg mellan 763 och Vrigstadvägen (väg 761). Detta finns utpekat i översiktsplanen.

Privatperson 23

Inkom via e-post 2 september 2022.

Läser med förskräckelse om de planer, som Sävsjö kommun har vad gäller utbyggnad av miljöstörande verksamheter. Är tanken att Mejensjö by ska utplånas och att de som bor där idag ska tvingas flytta pga industriexpansionen som kommunen planerar? Som planerna ser ut, så drar jag den slutsatsen. Vågar ansvariga vara så tydliga mot de boende i Mejensjö och förmedla detta budskap nu och inte successivt ta över denna vackra och natursköna by och totalt köra över de boende? Har de absolut ingenting att säga till om?

Kommunens svar: Avståndet mellan Mäjensjö by och det föreslagna verksamhetsområdet utökas och en grön ridå läggs till för att minska verksamheters påverkan på Mäjensjö by.

Exakt utformning på området säkerställs i kommande planering från kommunen. I kommande planarbete kommer närboende att ges möjlighet att komma in med fler synpunkter.

Se också det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri samt ny väg i Mäjensjö.

Privatperson 24

Inkom under Sävsjö stadsfest den 3 september 2022 via pappersformulär.

Ser bra ut med översiktsplanen, och det gläder oss eftersom vi bor på området Tällevad. Vi ser att det finns många fördelar [med en ny väg från Tällevad till Skrapstad].

1. Mindre trafik genom staden med dess fördelar ur miljö, buller och annat som stadskärnan skulle drabbas av.
2. Just nu finns ingen naturlig förbindelse gentemot Forsa, Bringetofta och norrut mot både Eksjö och Nässjö. Framför allt när det gäller oss på Tällevad, och även alla vi som bor på den sidan av järnvägen. Dessutom växer området kring Tällevad och därtill finns tankar att ytterligare utvidga bostadsområdet.
3. Många av oss har även promenerat i området och i dagsläget är den sträckan avskuren.

Kommunens svar: Ställningstagandet i översiktsplanen ändras. Eftersom en vägsträckning inte har utretts av kommunen tas den föreslagna vägen bort. Istället läggs ett ställningstagande in om att kopplingen från Tällevad och ut mot väg 128 ska utredas. Se också det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om ny väg mot Skrapstad/Forsa.

Privatperson 25

Inkom under Sävsjö stadsfest den 3 september 2022 via pappersformulär.

För att avlasta Djurgårdsgatan och Eksjöhovgårdsvägen skulle man kunna öppna upp för genomfart genom Spångenområdet (förlängningen av Östra Esplanaden) mot väg 128.

Koppling som ersätter Hultrumbron är viktig, även för biltrafik.

Framtida förlängning av Tällevad norrut bör göras med bredare gata än Tällevad III. Den blir alldeles för smal och när tomterna ligger så nära genomfarts-lokalgatan blir det svårt att se korsande trafik, små barn och cyklister.

Ta med förbättrad trafiksäkerhet vid vänstersväng från väg 128 vid avfart mot Skrapstad (Bringetofta), dvs en vänstersväng med två olika filer. En för trafik åt vänster och en för trafik norrut mot Stensjön.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om ny väg mot Skrapstad/Forsa. I svaret behandlas också frågan om ny utfart från Spången mot väg 128.

Kommunen tar med sig synpunkterna om en bredare gata på fortsättningen av Tällevad. Det skrivs in i förutsättningarna för projektet i projektkatalogen.

Kommunen tar med sig frågan om förbättrad trafiksäkerhet vid avfarten från väg 128 mot Skrapstad till framtida dialoger med Trafikverket.

Privatperson 26

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

1. Breda farthinder. Finns i Jönköping på flera ställen, bland annat vid City gross vid sjukhuset.
2. Trafikljus vid skolan eller fartkamera.
3. Bredda vägarna (istället för som det är nu) och gör farthinder som nummer 1

Kommunens svar: Ett antal åtgärder finns utpekade i kommunens cykelplan – åtgärdsprogram. Åtgärderna C, E, H och M är utpekade cykelöverfarter över vägarna 30/127 och 763 (Stockarydsvägen). I åtgärdsprogrammet står det att cykelöverfarter ska anordnas med hastighetsdämpande åtgärder, men eftersom vägarna är Trafikverkets måste en dialog föras med Trafikverket om lämplig åtgärd.

Även när det gäller punkt två och tre måste kommunen föra en dialog med Trafikverket. Breddning av vägarna skulle innebära en risk för högre hastigheter, vilket inte är vad kommunen vill uppnå, och därför kommer kommunen inte att driva den frågan.

Synpunkterna leder inte till någon ändring i översiktsplanen.

Privatperson 27

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

- Låt väg 30 - annars dör samhället! +Bygg en extra bro över ån i anslutning till "badhuset".
- Satsa industriområde på improduktiv mark.
- Tegnérvägen - översvämningsrisk

- Rensa ån!! Mycket sand ger översvämningsrisk (och är ingen vacker syn).
- Prata om regionen om buss mellan Värnamo och Vrigstad. Värnamo är vårt sjukhus.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Enstaka åtgärder för gång- och cykelvägar pekas inte ut i översiktsplanen. I kommunens gång- och cykelplan med tillhörande åtgärdsprogram finns en bro över ån utpekad som åtgärd D.

Området vid Tegnérvägen tas bort på grund av träden som finns där och översvämningsrisken, vilket lämnar en väldigt liten yta som lämplig för exploatering.

Kommunens serviceförvaltning har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att undersöka Vrigstadåns översvämningsrisker och ta fram förslag på lämpliga åtgärder för att minska riskerna. Rensning av ån är inte nödvändigtvis en lösning.

Kommunen är inte ansvarig för kollektivtrafiken i länet, men tar i de sammanhang där det är möjligt upp behovet av en busslinje från kommunen mot Värnamo och Eksjö.

Privatperson 28

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

Angående översvämningar: När ämnar kommunen rensa ån vid bron? Översvämningsrisken ökas annars. Genomfarten bör vara kvar.

Kommunens svar: Kommunens serviceförvaltning har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att undersöka Vrigstadåns översvämningsrisker och ta fram förslag på lämpliga åtgärder för att minska riskerna. Rensning av ån är inte nödvändigtvis en lösning.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 29

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

Bygg inte mer runt Slättsjön än vad som redan är byggt! Vi behöver vara rädda om våra strövområden för att behålla Vrigstad som en attraktiv ort. Strövområdet runt Slättsjön är jätteviktigt för oss. Behåll området runt sjön som en attraktiv plats för motion och rekreation.

Kommunens svar: Bostadsområdet öster om Slättsjön plockas bort från översiktsplanen.

Privatperson 30

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

Behåll genomfarten genom Vrigstad för att inte samhället ska dö ut. Säkra med bättre övergångsställen, ev. gångbro, tunnel till skolan. Infart från väg 30, 127 vid gamla Esso borde passa till fin rastplats med laddstationer. Industriområde vid Smålandsvillan Stockarydsvägen borde täcka behovet.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 31

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

Satsa på industrimark mot Stockaryd, för att kanske få transporten på järnväg istället för väg.

Inte vackert med industrimark vid Värnamokrysset. Det är vackert med en trevlig infart till samhället. Behåll vägen genom samhället, bra för hela kommunen om Vrigstad växer. Gör lite säkrare övergångar vid t.ex. skolan.

Jag har ingen lust att sälja min mark vid Värnamokrysset, hörde att det var billig mark för kommunen, jag vill ha ordentligt betalt för skogsmarken. Det är den som har värde för mig.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri i Vrigstad.

Översiktsplanen redovisar kommunens viljeinriktning för hur marken ska användas i framtiden. För att genomföra viljeinriktningen behöver kommunen bland annat förhandla om inköp av mark med berörda markägare. Läs mer i avsnittet Genomförande i översiktsplanen.

Privatperson 32

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

1. Gubbakulanområdet göras till en större rastplats och grönområde samtidigt kunna läsa om detta kulturarv. Omtyckt av många och känt överallt.

2. Göra torget mycket mer gästvänligt och köra in och parkera och större yta för bilar och cyklar.
3. Bredare väg genom Vrigstad.
4. Väg genom Vrigstad ett måste. Knutpunkt sedan länge tillbaka. Bra för rörelse, affärer, kultur, mack. Ett levande samhälle.
5. Reservbro genom Vrigstad ifall stopp av ordinarie bro.

Kommunens svar: Gubbakulanområdet läggs in som ett område lämpligt för vägkrog eller annan verksamhet som vinner på att ligga i anslutning till väg 30.

Ett mindre projekt är planerat för att göra torget i Vrigstad mer gästvänligt. Däremot finns inga planer på att ta fram en större yta för parkering. Kommunen bedömer att det finns tillräckligt med parkeringsmöjligheter centralt i Vrigstad.

En breddning av vägen i Vrigstad skulle troligen innebära högre hastigheter för den förbipasserade trafiken. Kommunen bedömer att vägen igenom Vrigstad inte behöver breddas.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Kommunen ser inget stort behov av en reservbro ifall det blir stopp över den ordinarie bron. I de fall bron behöver repareras kan det lösas på liknande sätt som när bron reparerades sommaren 2022.

Privatperson 33

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

Förlängning av Trävaruvägen samt bostadsområdet mellan Sävsjö och Stockarydsvägen tycker jag och flera andra är högst olämpliga. Dels så är det några av Vrigstads finaste betes- och slåttermarker med högt naturvärde. Förlängningen av trävaruvägen kommer endast kosta massa skattepengar och kommer inte leda till någon förbättring. Sedan förstör man för Vida som har produktion på båda sidor Trävaruvägen. Man förstör för Winks plåtslageri som vill expandera. Man förstör hela mitt hus/hästgårds värde.

Hoppas man tar detta på allvar!

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förlängning av Trävaruvägen.

Privatperson 34

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

- Ingen förbifart utanför Vrigstad
- Möjliggör för fler bostadsområden
- GC-väg runt Slättsjön
- LIS-område Sunnerby, Boda, Köpsta

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Efter samrådet har en del bostadsområden i Vrigstad plockats bort och nya tillkommit. Kommunen bedömer att de inlagda bostadsområdena i Vrigstad är tillräckliga.

Gång- och cykelväg på Slättsjövägen är utpekat i kommunens gång- och cykelplan med tillhörande åtgärdsprogram (åtgärd A). Efter att ett medborgarförslag lämnats in beslutade kommunstyrelsen i april 2022 att en utredning ska tas fram för en ny gång- och cykelväg utmed Slättsjövägen.

Sunnerby är inte lämpligt som LIS-område. Sunnerby ligger inom vattenskyddsområde för vattentäkten i Vrigstad och fler enskilda brunnar eller enskilda avlopp riskerar att påverka vattentäkten negativt. Dessutom riskerar de aktiva jordbruken i Sunnerby att påverkas negativt. I Köpsta ligger den mesta marken i anslutning till ån på jordbruksmark tillhörande ett aktivt jordbruk som dessutom utgörs av Natura2000-område. Därför är det inte lämpligt att peka ut det som ett LIS-område. Både Sunnerby och Köpsta är också områden som riskerar att översvämmas med anledning av närheten till Vrigstadån. Därför är dessa inte lämpliga som LIS-områden.

Ett nytt LIS-område i närheten av Boda kvarn läggs till enligt förslag.

Privatperson 35

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

Alla träd som är utmed väg 30 och 127 Vrigstad-Stockaryd som inte håller fri höjd och inkräkta på vägbanan för tung trafik.

Kommunens svar: Det här är en fråga för Trafikverket som har en e-tjänst där det är möjligt att anmäla brister.

Privatperson 36

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

Tycker inte att vägen ska dras utanför Vrigstad.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 37

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

VRIGSTAD
Cykel- och gångvägar

- Från Vrigstad skola - Slättsjövägen till och med Alebäcksavfarten (tryggt för barn, cykla till badet, sommarhem, nya bostadsområdet vid Slättsjön).
- Från Stockarydsvägen till Växjövägen, Trävaruvägen (förbi Smålandsvillan, mycket populärt gångstråk).
- Säker överfart från Trävaruvägen över Växjövägen till cykelvägen.
- Från Lundbyvägen - utmed 30:an till Virestorpsavfarten (har blivit fler barnfamiljer inåt den vägen).
- Utmed Stockarydsvägen till crossbanan.
- Förlänga cykelbanan från Biskopsbo till avfarten mot Gnillinge. Underlättar gång- och cykel till Hylletofta.
- Göra åtgärder för säkrare övergångar vid exempelvis skolan, Circle K, Vrigstadbron, m.fl. Från vägen vid Greenroom över Växjövägen (när man kommer från cykelvägen över Vrigstadån).
- Överfart Stockarydsvägen (kommer från Biskopsbo in till samhället).
- Cykelvägar mellan varje samhälle.

Ju fler cykelvägar desto mindre biltrafik! Miljövänligt och hälsofrämjande!

Ej förbifart!

SÄVSJÖ
Bygga fler parkeringsplatser vid "gamla Socker-klaras lekpark" p.g.a. korvstoppning med bilar. Pensionärer som inte orkar gå från ex. Kulturhusets parkering.
Krångligt att vända runt när man kört in mot torget.

Kommunens svar: Gång- och cykelväg på Slättsjövägen är utpekat i kommunens Gång- och cykelplan med tillhörande åtgärdsprogram (åtgärd A). Efter att ett medborgarförslag lämnats in beslutade kommunstyrelsen i april 2022 att en utredning ska tas fram för en ny gång- och cykelväg utmed Slättsjövägen.

Gång- och cykelväg utmed Trävaruvägen och utmed riksväg 30 till Virestorpsavfarten eller Gnillingeavfarten är inte utpekat i kommunens Gång- och cykelplan med tillhörande åtgärdsprogram. Kommunen har i gång- och cykelplanen prioriterat säkra skolvägar och därför har inte dessa vägar prioriterats.

Ett antal åtgärder finns utpekade i kommunens Gång- och cykelplan och tillhörande åtgärdsprogram. Åtgärderna C, E, H och M är utpekade cykelöverfarter över vägarna 30/127 och 763 (Stockarydsvägen). I åtgärdsprogrammet står det att cykelöverfarter ska anordnas med

hastighetsdämpande åtgärder, men eftersom vägarna är Trafikverkets måste en dialog föras med Trafikverket om lämplig åtgärd.

Byggande av gång- och cykelvägar mellan kommunens tätorter är en regional fråga. Trafikverket bekostar dessa cykelvägar med hjälp av pengar enligt den regionala transportplanen som tas fram av Region Jönköpings län. Just nu håller regionen på att ta fram en cykelplan med prioriteringar av vilka gång- och cykelvägar mellan tätorter som ska byggas i länet.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

I samband med den planerade omgestaltningen av västra centrum-området ses parkeringssituationen över. I samband med det föreslås kulturhusparkeringen få en viktigare roll som centrumparkering. Kommunen håller på att återskapa Socker-Klaras lekpark och därför är det inte lämpligt med parkeringsplatser där.

Privatperson 38

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

Anlägga industrimark närmare Terminalen vägen mellan Stockaryd-Hjälmseryd.

Jag ser ingen nytta med förbifarten.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri i Vrigstad.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 39

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

Jag är emot industriområdet mellan Värnamokrysset och Vrigstad samhälle. Förslag – satsa på industrimark mellan Stockaryd och Vrigstad eller Stockaryd-Hjälmseryd.

Emot föreslagen förbifart.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri i Vrigstad.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 40

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

Vi tror att en förbifart kommer att mycket negativt påverka framförallt handeln, men också utvecklingen i Vrigstad. Att avsätta ett stort område för "eventuell förbifart" känns inte heller positivt då man begränsar utvecklingen av bostäder. Vi ser hellre att man tittar på smarta trafiklösningar, eller simpla lösningar som trafikljus, gupp, etc.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 41

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

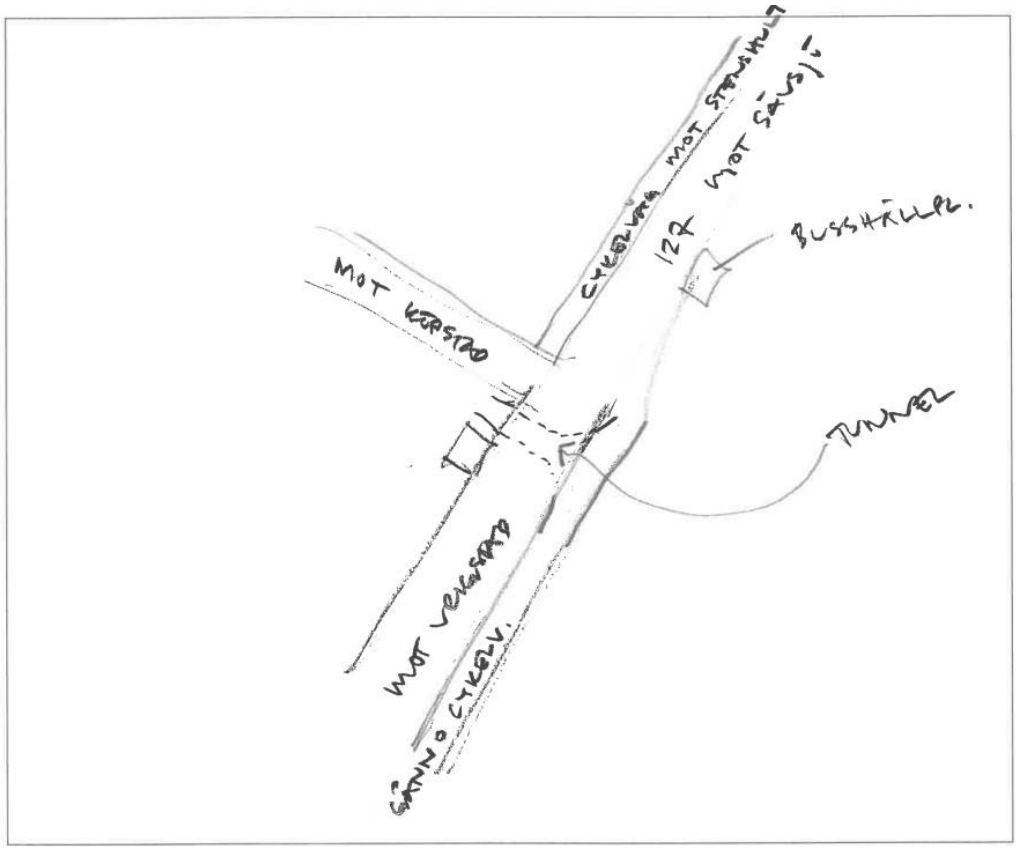

[Karta som visar befintlig gång- och cykelväg utmed vägen mot Köpstad på södra sidan om väg 127 och ett förslag till en tunnel under vägen och förslag på ny gång- och cykelväg på norra sidan om väg 127 mot Stenshult.]

Kommunens svar: Åtgärden finns inte utpekad i kommunens Gång- och cykelplan med tillhörande åtgärdsprogram. I åtgärdsprogrammet prioriteras säkra gång- och cykelvägar för skolbarn och den här åtgärden kom inte med där.

Byggande av gång- och cykelvägar utanför kommunens tätorter är en regional fråga. Trafikverket bekostar dessa cykelvägar med hjälp av pengar enligt den regionala transportplanen som tas fram av Region Jönköpings län. Just nu håller regionen på att ta fram en cykelplan med prioriteringar av vilka gång- och cykelvägar mellan tätorter som ska byggas i länet.

Privatperson 42

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

Vi anser och tror att samhället tappar oerhört mycket om trafiken skulle ledas utanför samhället. Istället kan man göra genomfart säkrare utifrån gång- och cykeltrafikanter. T.ex. kan man sätta kamera eller bara hastighetsmätare, väghinder, fler övergångsställen.

Vi tror också att det är viktigt att bevara naturområden runt Vrigstad (att inte privatisera för mycket runt sjön t.ex.). Vrigstad är bland annat attraktivt på grund av fina naturområden.

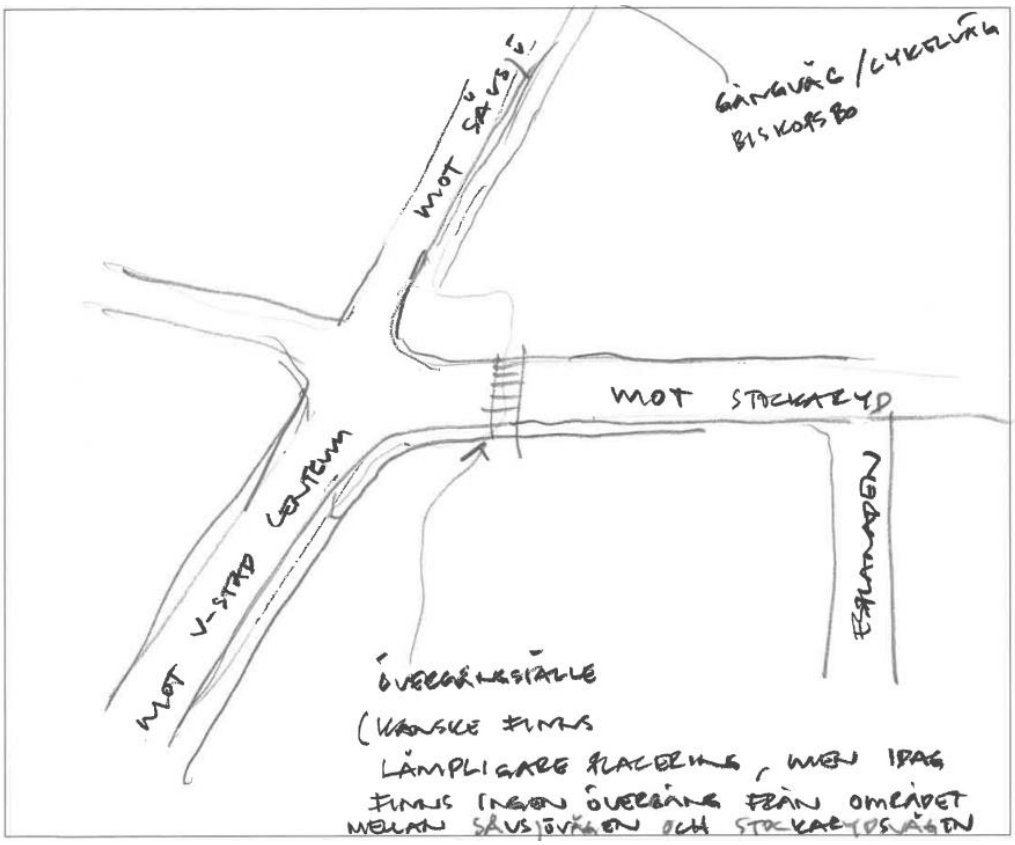

[Karta som visar förslag på nytt övergångsställe över Stockarydsvägen nära korsningen mot väg 127.]

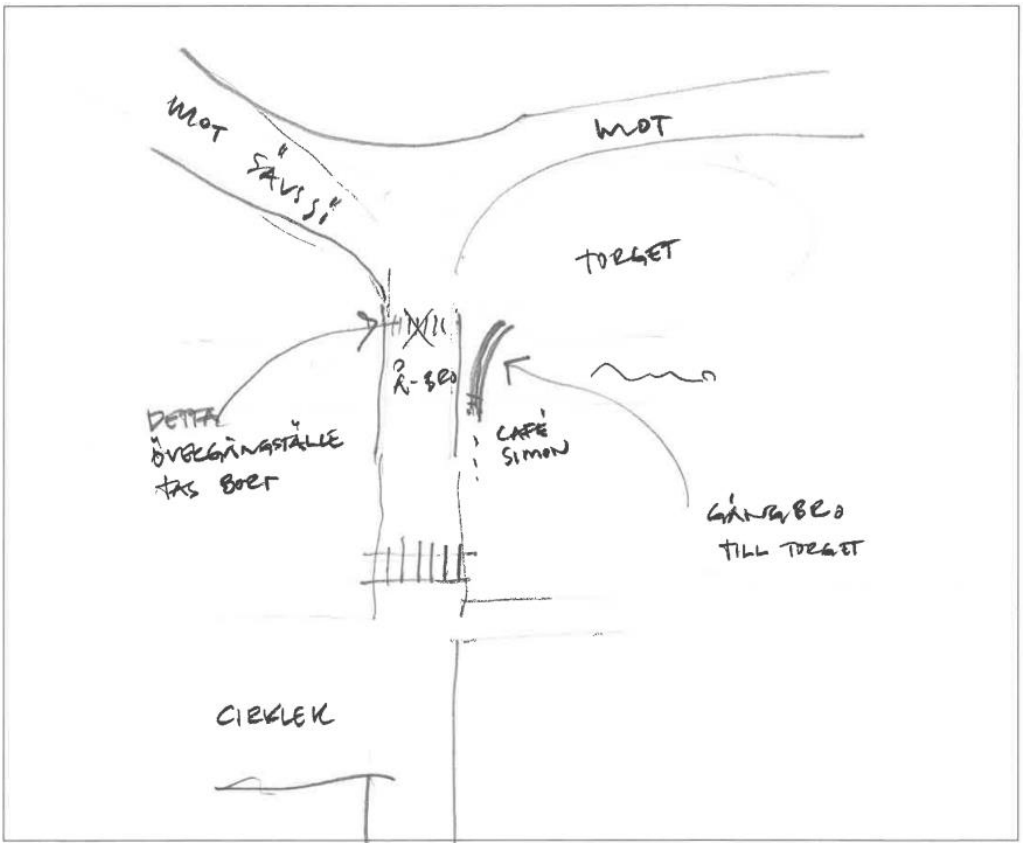

[Karta som visar förslag på flytt av övergångsställe vid bron över Vrigstadån vid korsningen väg 30/väg 127. Ny förslagen plats är längre västerut innan infartsvägen Tegnérvägen.]

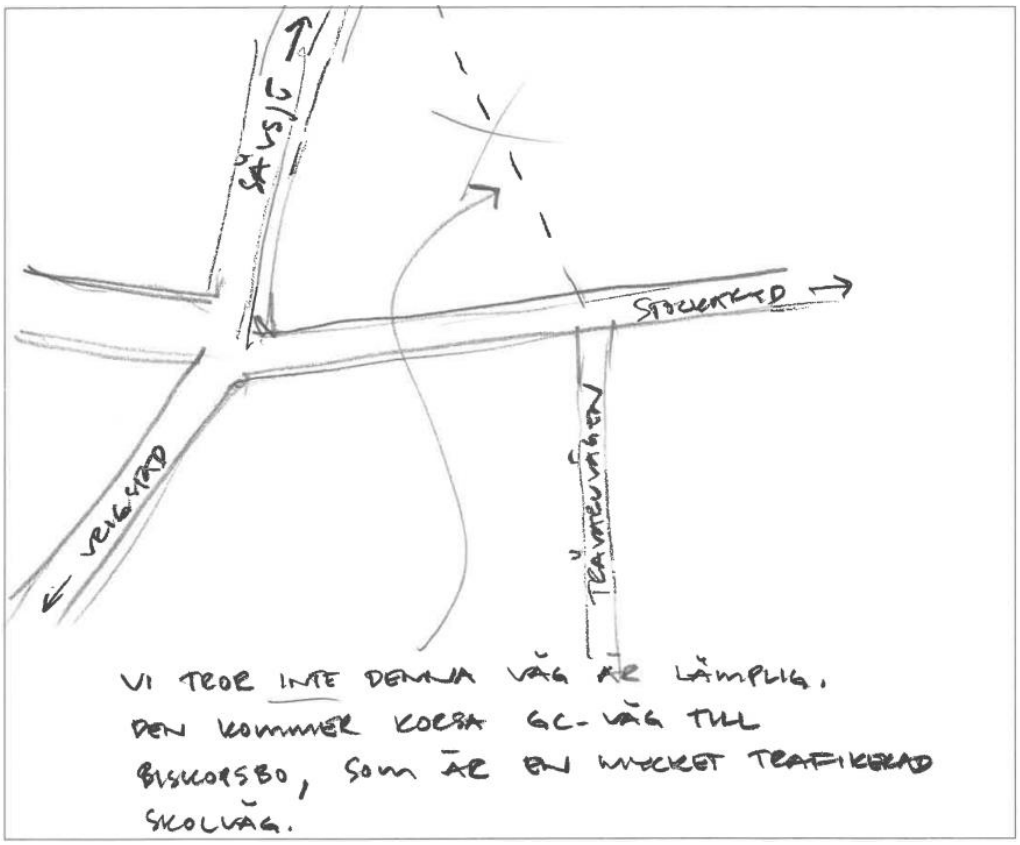

[Karta som visar att förlängningen av Trävaruvägen inte är lämplig då den kommer korsa gång- och cykelvägen till Biskopsbo, som är en mycket trafikerad skolväg.]

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Bostadsområdet öster om Slättsjön plockas bort från översiktsplanen.

Åtgärdsförslaget på den första av de bifogade kartorna finns med i kommunens Gång- och cykelplan - Åtgärdsprogram. Åtgärd M handlar om att en cykelöverfart ska anordnas med hastighetsdämpande åtgärder, men eftersom vägen är Trafikverkets måste en dialog föras med Trafikverket om lämplig åtgärd.

Åtgärdsförslaget på den andra kartan liknar åtgärd C i kommunens Gång- och cykelplan - Åtgärdsprogram. Även det handlar om en cykelöverfart med hastighetsdämpande åtgärder och även här krävs en dialog med Trafikverket.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förlängning av Trävaruvägen.

Privatperson 43

Inkom under samrådsmötet i Vrigstad den 6 september 2022 via pappersformulär.

Det är trafiken och dess puls som gör att vårt samhälle är så attraktivt som det är! Att leda om trafiken utanför skulle vara förödande för Vrigstad och kommunen. Vrigstad skulle inte vara attraktivt om den service som finns i samhället försvinner, vilket den på sikt gör om pulsen och genomfarten leds utanför centrum. ett argument är trafiksäkerheten och att antalet fordon skulle öka, problemet är ju att fordonen håller för hög hastighet vilket går att avhjälpa med tex trafikkameror inne i samhället. Utvecklingen går ju dessutom i rasande fart och om 20 år kanske vi har förarlös trafik, då blir ju inte hastighet och trafikregler ett problem. Vi tycker också det är viktigt och bevara utpekad mark för omledning av vägen då samhället växer åt detta hållet och att väldigt många vrigstadbor går runt slättsjön och njuter av naturen. Att vi sedan bor på Alebäcken och inte är intresserade av och få en väg på tomten gör också sitt till!!! Trafiken på slättsjövägen är mycket farlig då det är mycket fotgängare som går runt sjön. Under sommaren är den extrem då underhållet med att slå vägkanterna är mycket dålig. Med nybyggnation av flerfamiljehus kommer antalet fotgängare längs slättsjövägen att öka. Varje gång man kör bil mellan dom nybyggda husen och badplatsen måste man vara mycket observant. Risken för en olycka längs vägen är mycket hög.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Gång- och cykelväg på Slättsjövägen är utpekat i kommunens Gång- och cykelplan med tillhörande åtgärdsprogram (åtgärd A). Efter att ett medborgarförslag lämnats in beslutade kommunstyrelsen i april 2022 att en utredning ska tas fram för en ny gång- och cykelväg utmed Slättsjövägen.

Privatperson 44

Inkom 8 september 2022 via webbformuläret.

Jag vill inte se min jordbruksmark [Hillafällan] bli bebyggd med bostäder. Det räcker med de inritade områdena som finns nära Allgunnen och Svinasjön inom planperioden.

Kommunens svar: Det föreslagna bostadsområdet vid Hillafällan justeras så att det inte omfattar någon jordbruksmark. Även LIS-området justeras något. Läs mer i avsnittet om LIS-områden i översiktsplanen.

Privatperson 45

Inkom under torgdagen den 9 september 2022 via pappersformulär.

Ny väg ut till N:Ö vägen från Spången.

Träd i ån från Skrapstadsjön.

Kommunens svar: Ett förslag om att utreda förutsättningarna för de som bor och verkar i norra delen av tätorten att ta sig ut på väg 128 ska utredas med anledning av att Hultrumbron har stängts. I utredningen föreslås även lämpligheten för en ny anslutning från Spången till väg 128 utredas. Läs mer i det generella svaret om ny väg mot Skrapstad/Forsa i början av samrådsredogörelsen.

Serviceförvaltningen rensar ån i Sävsjö med jämna mellanrum. Ta kontakt med serviceförvaltningen om du har mer specifika synpunkter om kommunens skötsel av ån.

Privatperson 46

Inkom under torgdagen den 9 september 2022 via pappersformulär.

Använd Ljunga park till bostadsområde.

Kommunens svar: Området som pekas ut i översiktsplanen i Ljunga park är ett stort område som på sikt kan bli lämpligt för en ny skola. Om inte en ny skola bedöms vara aktuell kan bostäder bli aktuellt. Användningstypen "Mångfunktionell bebyggelse" möjliggör både skolverksamhet och bostadsbebyggelse.

Privatperson 47

Inkom under torgdagen den 9 september 2022 via pappersformulär.

Tydligare markering på trottoarerna. Delad sida markerad en cykel och gubbe. Vilken sida man ska cykla respektive gå.

Kommunens svar: I kommunens antagna gång- och cykelplan redovisas några exempel på hur nya gång- och cykelvägar ska utformas i kommunen. Detta förhållningssätt är utgångspunkt vid nya gång- och cykelvägar i de fall det är praktiskt hanterbart.

Privatperson 48

Inkom under torgdagen den 9 september 2022 via pappersformulär.

Rensa bort ogräs, högt ogräs, buskar, nässlor i hela ån från dammen till vägen förbi Sörensens gamla lokaler. Folk vill se åns vatten inte en massa ogräs och annan skit. Rensa och röj bort sly och nässlor på vänster sida innan Sörensens lokaler. Ta bort ogräs och vissna blommor vid Ljungagatans övergångsställe. Det blir lättare för kommunens personal att hålla fint om ni lägger dit vita och svarta stenar där istället för blommor. Ta bort blommorna under träden som är på gatan utanför Melins och begravningsbyrån. Använd er av stora burkar och krukor att sätta blommor i det är lättare för personalen att hålla rent från ogräs då.

Gågatan
Jag har tidigare gett förslag på en bom som fälls ner kl 18:00 till kl. 06:00 för då kommer inga varutransporter. Utryckningsfordon får en kod att använda.

Upplys befolkningen i Sävsjö kommun om olika regler att man inte får köra med eldriven sparkcykel, mopeder på trottoarer, gång- och cykelbanor, att det är lag på att man inte får slänga fimpar, snus och glas på gator, torg, trottoarer. Det finns papperskorgar. Det är också lag på att man inte får ha hundar lösa, de ska ha koppel.

Kommunens svar: Serviceförvaltningen rensar ån i Sävsjö med jämna mellanrum. Ta kontakt med serviceförvaltningen om du har mer specifika synpunkter om kommunens skötsel av ån. Det gäller även frågor gällande skötsel av och information om kommunens gator och parker.

Frågan om en bom på gågatan hanteras inte av översiktsplanen.

I kommunens avfallsplan som tagits fram inom samarbetet för Kretslopp sydost finns åtgärder för att minska nedskräpning.

Privatperson 49

Inkom 9 september 2022 via webbformuläret och senare också via brev.

Verksamheter och industri i Vrigstad.

Vi tycker att förslaget om att förlägga industri/logistikverksamhet vid värnamokrysset öster och gamla macken är en dålig ide. Det kommer att förstöra första intrycket när man kommer in i samhället. Vi vill gärna att man behåller den fina miljön vi har runt Vrigstad som den är och inte förfular den.

Många som kör in i Vrigstad säger att här är så vackert, att lägga industrier här skulle på sikt minska viljan att flytta till och bo i Vrigstad. Satsa på att profilera Vrigstad som en plats där man lever i och nära naturen. Med fin natur och promenadstråk in på knuten.

Att bygga industri/logistikcenter vid infarterna skulle bara stänga in samhället och försämra möjligheterna att bygga attraktiva bostäder i framtiden.

Vi ser hellre att man samlar industrier på ett och samma ställe som tex trävaruvägen och utmed Stockarydsvägen, det ligger närma planerad infrastruktur och dessutom i högre terräng som skulle underlätta VA-planering. Ligger också närma samhället så det underlättar att planera gång och cykelvägar.

Vi har två fastigheter som angränsar till Värnamokrysset öster, vi har valt att bo på landet för att ha en lugn och fin miljö att leva i, inte att få industrier/logistikverksamhet som närmaste granne med buller och andra olägenheter.

Förslag gång- och cykelvägar Sävsjö kommun

Här kommer ett förslag att man planerar för att göra cykelvägar mellan tätorterna i Sävsjö kommun som man gör på många andra platser, tex mellan Hok och Vaggeryd. Det finns säkert många som skulle kunna tänka sig att pendla till och från jobbet med elcykel istället för att ta bilen. Eller för att få en bra motionsrunda utan störande biltrafik. (Se och lär av Danmark som har satsat stort på detta)

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri i Vrigstad.

Byggande av gång- och cykelvägar utanför kommunens tätorter är en regional fråga. Trafikverket bekostar dessa cykelvägar med hjälp av pengar enligt den regionala transportplanen som tas fram av Region Jönköpings län. Just nu håller regionen på att ta fram en cykelplan med prioriteringar av vilka gång- och cykelvägar mellan tätorter som ska byggas i länet.

Privatperson 50

Inkom 9 september 2022 via brev.

I förslaget till ny översiktsplan för Sävsjö kommun står det på sidan 15, att ny bebyggelse på landsbygden bör förses med tomter om minst en hektar för att kunna anordna egna avloppslösningar eller samordna avloppslösningar med närliggande bostadsbebyggelse.

Det förekommer en mycket begränsad nybyggnation på landsbygden i Sävsjö kommun. Vid ex. generationsboende eller övertagande av näringsfastigheter på landsbygden är den mark som förekommer ofta privatägd. Vid en generationsväxling på gården om någon av barnen t.ex. vill bygga en ny bostad, skulle då enligt förslaget vid en avstyckning av ny tomtmark, vara tvungna att anlägga en ny tomt om minst 10 000 m2 är för mig obegripligt. Att samordna avloppslösningar med närliggande bostadsbebyggelse som finns idag, är svårt eftersom de flesta avloppsanläggningar är dimensionerade för ett hushåll. Avstyckningen behöver inte vara större än normalstort 2000-4000 m2 då finns plats för en infiltreringsanläggning och ett modernt reningsverk.

Att man är försiktig med markanvändningen är bra, men inte att man har en gräns vid avstyckningar på minst ett hektar.

Lantmäteriet vill när det gäller avstyckningar från näringsfastigheter antingen avstycka till ny näringsfastighet med minst 6 ha eller tomtmark på landsbygden om minst 2000 m2. Tittar man på gamla avstyckningar på landsbygden av tomtmark, ligger dessa på 2000-4000 m2, som regel.

Avvägning mellan bebyggelse på landsbygden och att bevara jordbruksmark är svår. Idag har som jag förstår det redan Myndighetsnämnden fattat beslut på generella riktlinjer vid bygglovsprövning av förhandsbesked på jordbruksmark samt handläggningsrutiner. Det finns redan idag en möjlighet att bygga på mark som omfattar en liten areal och inte ligger i anslutning till annan mark

som brukas. Brukningsenheter som är små eller svårtillgängliga. Sökanden har redan idag möjlighet att ändra placering av tomt vid nybyggnation.

Jag tycker att det är mycket bättre om kommunerna kunde peka ut områden där bygglov inte skall krävas. Detta eftersom Sävsjö kommun redan i sin översiktsplan har pekat ut områden i vår kommun som skall utgöra LIS-områden, med bygglov. Det skulle även kunna förekomma LIS-områden utan bygglov.

Detta efter en lagändring i PBL 2 kap. 4 § allmän lämplighet (efter justering av lagrådet) (vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag får mark tas i anspråk för att bebyggas endast om marken för allmän synpunkt är lämplig för ändamålet).

Kommunens svar: Översiktsplanen ändras enligt förslaget så att ställningstagandet anger 1000 kvadratmeter istället för en hektar.

Det är möjligt att i detaljplaner bestämma att det ska finnas en minskad bygglovsplikt enligt Plan- och bygglagen 4 kap. 15 §. Den här bestämmelsen är dock inte tillämpbar i större skala och dessutom innebär bestämmelsen att förhållandena som annars skulle utredas i ett bygglov behöver utredas i detaljplan, vilket är en mer omfattande process. Det är alltså inte möjligt att peka ut sådana områden i en översiktsplan.

Privatperson 51

Inkom 9 september 2022 via webbformuläret.

Ang förslag på bostadsbyggnation Biskopsbo Vrigstad:

I förslaget till markanvändning i Vrigstad finns ett område kallat Biskopsbo. Detta område bör avskrivas från planen och helt tas bort.
I kommentaren till förslaget står att hänsyn bör tas till jordbruket, samt att området ligger i anslutning till jordbruksmark.
Det sista är felaktigt, så som området är utritat ligger det till 90% PÅ jordbruksmark. Resterande del utgörs av en skogsdunge på 0,3ha och en väg som nyttjas för skogs och jordbruksmaskiner.
Den jordbruksmark som området ligger på är till viss del i sydvästra delen åkermark, denna utgör en liten del av området. Resterande del jordbruksmark är betesmark, den betesmarken är högklassad betesmark som uppbär högsta klassens beskaffenhet i CAP programmets klassificering.
Betesmarken är av största betydelse för möjligheten att fortsätta bedriva ett ekonomiskt och ekologiskt jordbruk på Biskopsbo 1:20. Området kan inte ses som en enskild oas som kan avvaras utan är en del av hela driften på fastigheten.
I anslutning till betsmarken finns två slåtterkullar som enl Länstyrelsen i JKPG:s län är så värdefulla att de betalar ut extra stöd för att dessa skall skötas på rätt sätt. På en av dessa kullar finns en skeppssättning/alt domarring från vikingatiden.
Möjligheten att efter slåttern kunna beta dessa kullar med rätt betestryck försvåras avsevärt. (Detta då man efter en sensommar slåtter måste beta

kullarna med ett lågt betestryck för att vissa arter skall kunna fortplanta sig. Att trycket av betet inte få vara intensivt beror på att andra arter då försvinner). Då är drivningsvägarna som vi använder för att driva djuren till dessa slåtterängar belägna på föreslaget område.
Det är inte lätt att ta alternativa vägar då Sävsjövägen klyver fastigheten, och åkrar omger betesmarken.
På Biskopsbo Gård har bedrivits ett ekologiskt jordbruk sedan 1996. Innan vi certifierades har det aldrig används någon som helst besprutning eller dyl. Detta har gett upphov till en mkt rik biologisk mångfald som är avhängig ett aktivt betesdrivet jordbruk.
Denna Biologiska mångfald äventyras med detta förslag, därför avrådes från detta å det skarpaste.
En annan tung argumentation för vår åsikt är att läsbarheten i landskapet fördärvas totalt. När man står och beundrar det landskap som sett lika ut sedan vikingtiden. Just från Domarringen och ut över betet bort mot gravkullarna är ett mkt vackert landskap, som om man inte besökt det i försommartid och skådat all blomsterprakt är att rekommendera.
En annan aspekt är också de intressekonflikter som kan uppstå när boende och ett aktivt jordbruk skall samsas. (Tex maskinljud på kvällar och nätter i skördetid, djur inpå knuten både ljud och lukt. Gödselspridning på vår höst och sommar etc etc.)

Kortfattat:
Biologisk mångfald hotas
Betesmarker förstörs
Aktivt jordbruk äventyras
Kulturlandskap förstörs
Läsbarheten i fornlämmningslandskapet fördärvas/försvåras
Intressekonflikt jordbruk-boende
Utrotningshotade arters habitat hotas

Jag hoppas ni tar in det vi utryckt ovan. Efter denna kortfattade information borde beslutet att helt stryka bostadsområdet vara ett enkelt beslut.

Kommunens svar: Området plockas bort från översiktsplanen.

Privatperson 52

Inkom 9 september 2022 via webbformuläret.

Förlängning Trävaruvägen

Ang förlängningen av trävaruvägen så bör de planerna skrotas.

Trävaruvägen av idag är inte byggd för ökad trafik i ngn nämnvärd omfattning. Om man gör en förlängning är risken att trafiken Växjö- Vetlanda och vice versa väljer den nya sträckningen. Detta är då mkt olyckligt pga flera aspekter. Trucktrafiken "inomgårds" på Vida korsar trävaruvägen.
Ett nytt fyrvägskryss uppstår vid Stockarydsvägen. (Var ska en ev cirkulationsplats få rum?)
Ytterligare en mkt farlig korsning för alla de skolbarn som cyklar till/från skolan från Biskopsbo/ Köpstad

Ytterligare en mkt farlig korsning för alla som nyttjar gångstråket Slättsjön-Köpstad-Biskopsbo-Vrigstad
Ökad trafik när man korsar trävaruvägen vid nyttjande av Elljusspåret.

Dragningen av vägen går över åkrar på Biskopsbo Gård. Redan idag finns en väg på ungefär samma ställe.
Den brukas av Biskopsbo gård när man brukar åkrar, och av kommunens park personal till deras lager.
Om vägen byggs ut försvinner jordbruksmark och åtkomsten mellan åkrarna försvåras avsevärt. Brukandet försvåras avsevärt avseende den västra åkern
Inte nog med vägdragningen, en cirkulationsplats bör väl i isåfall placeras precis efter farthindret ut från Vrigstad mot Sävsjö. Den tar isåfall ytterligare jordbruksmark i besittning. Denna åker som berörs är av mkt hög klass och lättbrukad.
Vi bör som kommun akta oss för att lägga icke nödvändiga byggnationer och infrastruktur på Jordbruksmark.

Beredskap.

Jag tycker att man i ÖP:n bör ta i beaktning ev möjligheter för sk Ö-drift i vattenkraftsanläggningar.
Vi har i kommunen ett antal sådana och dessa kan spela en avgörande roll för att hålla civilsamhället igång i händelse av krig eller katastrofer.
Här finns möjlighet till elproduktion när resterande elnät ligger nere.

Förbifart Vrigstad

Förbifart Vrigstad bör strykas ur ÖP:n.
Den stora majoriteten i Vrigstad önskar ingen sådan.
Det går att göra andra åtgärder för ökad trafiksäkerhet genom samhället.
Tex.
Säkra undergångar/övergångar
Bredare körbanor genom att bara ha gång och cykeltrafik på en sida
Hastighetskameror på flertalet ställen inne i samhället.
Om Trafikverket någon gång skulle önska att bygga en förbifart gör de det där de önskar och som de vill ändå. Att vi då skall rita in ett förslag på vår ÖP där vi tycker den skall vara är bara onödigt. Det försvårar ju framtida ändring av användandet av marken som hamnar inom det inritade området.
Vi lägger då en död hand över en stor del av landsbygden runt Vrigstad där utvecklingen stoppas. Detta är inte försvarbart för ett projekt som inte ens finns på ritbordet hos Trafikverket.

Det levande Vrigstad vi känner idag kommer att somna in och långsamt dö ut vid en förbifart. Sådana dumheter bör vi inte främja i Sävsjö kommun!

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förlängning av Trävaruvägen.

Frågan är inte aktuell för översiktsplanen – men synpunkten skickas vidare till kommunens beredskapshandläggare.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 53

Inkom 12 september 2022 via e-post.

Synpunkter på föreslagen översiktsplan:
Sid 12. Två olika befolkningsprognoser, en från SCB och en framtagen av statistikenheten på Jönköpings kommun, ligger till grund för planeringen av kommunens framtida bostadsbehov.
Med så skilda planeringsförutsättningar som dessa prognoser ger så borde kommunen tydligare analysera vilken av dem som är mest trolig. Det är svårt att i planen se att man tillgodosett det behov av mark för ungefär 500 bostäder till år 2030 och 1000 bostäder till år 2040 som man anger att man planerar för.

Sid 31. Sävsjö kommun ska vara Sveriges mest barnvänliga kommun.
Det är mycket viktigt att man när nya bostadsområden planeras också planerar för gång- och cykelvägar. I Vrigstad har ett nytt område börjat bebyggas – där skolvägen är en väg med hastighetsbegränsningen 70 kr/h. Planeringen av gång- och cykelvägar måste naturligtvis ske parallellt med detaljplanearbetet.

Sid 57. Förhoppningsvis kommer inte planen att ha denna layout. Här skriver man ”Vrigstad är den näst största och den äldsta tätorten i Sävsjö kommun, vilket troligen beror på det strategiska läget vid Vrigstadån och närheten till Nydala kloster.”
Det låter som att Vrigstad stannat kvar i tidig medeltid. Om Stockaryd skriver man att det finns järnvägsstation och terminal och att Rörvik har goda förutsättningar för attraktivt boende. Men i Vrigstad finns tydligen ingenting att framhäva? Är det medvetet eller bara en tillfällighet?

Sid 58. Att de planerade bostadsområdena hamnar långt från centrum och skolan är olyckligt. Det innebär mycket onödiga transporter, vilket även är negativt ur miljösynpunkt.
I Bostadsförsörjningsplanen står det att det ska finnas en planberedskap som omfattar ”minst två parallella bostadsområden inklusive minst ett område för byggnation av parhus- eller flerbostadshus.”
Färdiga planer är en nödvändighet för att locka såväl bostadsbyggare som företagare/industrier. Det är därför nödvändigt att detaljplanearbetet startar omgående för de nya områden som pekas ut i planen.

Sid 71. Förbifart Vrigstad.
I den Regionala transportplanen för länet 2022-2033 skriver regionen:
Längre stråk med brister som bör utredas 2022-2025
Rv 30 Stigamo - Växjö
Rv 30 är ett regionalt stråk som är särskilt viktigt för kopplingen mot regionhuvudorterna Jönköping och Växjö för orter i Sävsjö och Vaggeryds kommuner. Rv 30 har också betydelse för mer långväga transporter mot Jönköping från sydöstra delen av Sverige. Merparten av sträckan har en ÅDT mellan 2 600 och 3 200 fordon/dygn varav knappt 800 lastbilar). Vissa delsträckor (norra delen mot E4 och en sträcka vid Vrigstad) har högre ÅDT. Genom pågående hastighetsöversyn har hastigheten i stråket sänkts vilket

innebär en sämre tillgänglighet. Syftet med en utredningen bör vara att studera åtgärder för att höja tillgängligheten utan att kräva omfattande ombyggnationer.

Företagare och boende i Vrigstad är till mycket stor del eniga om att förbifarten ska slopas, då den i planen riskerar att hindra framtida samhällsutveckling. Utan regionens påverkan kommer förbifarten aldrig att byggas. Enligt deras skrivning ska man höja tillgängligheten på sträckan – dock utan omfattande ombyggnationer. Detta bör räcka som motiv för att stryka förbifarten i kommunens plan. Tittar man dessutom på de höga naturvärden och riksintresseområden för naturvård och Natura 2000 som finns i den tänkta sträckningen så blir det ännu tydligare att förbifarten inte bör förverkligas.

Sid 143. Sävsjö kommun måste stå för en större energiproduktion.
Jag tycker det är viktigt att det framgår om man med skrivningen menar att kommunen eller om det är i kommunen som elproduktionen ska öka. Här bör finnas en tydlig kommunal vilja att agera på egen hand.

Kommunens svar:

Befolkningsprognoser och behov av mark för bostäder

Mycket av den bostadsbebyggelse som föreslås i översiktsplanen innebär central förtätning med byggande av flerbostadshus på platser för äldre industrilokaler. De två nya husen på fastigheten Kopparslagaren i Sävsjö innehåller 16 lägenheter på en yta om ungefär 3500 kvadratmeter. Uppskattad central yta som är möjlig för omvandling till bostäder och verksamheter bara i Sävsjö omfattar ungefär 35 000 kvadratmeter vilket i så fall skulle möjliggöra för 160 bostäder. Förutom det finns liknande ytor även i de andra tätorterna samt mark för glesare bebyggelse såsom radhus eller småhus. Tillsammans är uppskattningen att översiktsplanens markanspråk möjliggör ungefär 1000 bostäder - men det är så klart väldigt svårt att uppskatta.

Gång- och cykelvägar i kommande detaljplanearbeten

Ett ställningstagande om detta finns i översiktsplanen.

Beskrivning av Vrigstad

Texten ändras enligt synpunkten.

Områden för bostadsändamål i Vrigstad

Vrigstad har en svår geografi för förtätning – översvämningsrisker från ån, jordbruksmark och en utmanande topografi gör det svårt att hitta lämpliga områden för nyetablering av bostäder. Därför hamnar en del bostadsområden längre ifrån centrala Vrigstad. Läs mer i det generella svaret om bostäder i Vrigstad.

Förbifart Vrigstad

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Energiproduktion

Texten förtydligas så att det framgår att energiproduktionen i kommunen måste öka. Ambitionen för kommunens egna arbete med energi- och klimatfrågor sätts i kommunens gröna hållbarhetsprogram som är under framtagande.

Privatperson 54

Inkom 13 september 2022 via webbformuläret.

Hej, jättebra med en översiktsplan!
Jag har skummat igenom den och hittar inte jättemycket som berör mig som boende i Femtinge men det är 2 saker som jag skulle vilja skicka med att ha i åtanke.
Dels är det bron som går över Toftaån mot Komstad, den är utdömd och tar inte tung trafik. Jag vet att processen för en ny bro är igång men om den inte åtgärdas kommer all tung trafik behöva gå via Tällevads bostadsområde vilket inte lär vara jättepopulärt med de stora gödseltransporterna från Skrivargården.

Den andra punkten är den privata vägen som går mellan Femtinge och Forsa (rakt igenom vår gård).
I takt med att Forsa Kvarngårds och Femtinge teaters verksamheter har vuxit så har trafiken på denna väg ökat markant vilket i sliter hårt på vägen.
Personligen tycker jag vägen bör stängas för genomfart för obehöriga och om inte annat så bör vägen prioriteras upp underhållsmässigt.
Min uppfattning är att den hanteras som utfartsväg och grusas ca vart femte år, den ökade trafiken ihop med det lantbruk som naturligt använder vägen med traktorer osv gör att slitaget är onormalt stort.

Kommunens svar: Kommunen fortsätter arbeta för att åtgärda bron över Toftaån som går till Komstad.

Eftersom det är en enskild väg är det inte en kommunal fråga. Om vägen inte får statligt driftsbidrag kan kanske vägföreningen eller markägaren stänga av vägen själva. Kontakta Lantmäteriet för att få hjälp i frågan.

Yttrandet leder inte till någon ändring.

Privatperson 55

Inkom 14 september 2022 via webbformuläret.

Tag bort förslaget om förbifart vid Vrigstad om Vrigstad ska leva vidare.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 56

Inkom 14 september 2022 via webbformuläret.

Trevligt att Sanatorieskogen och Högagärde binds samman av ett grönområde.

Kommunens svar: Tack för synpunkten!

Yttrandet leder inte till någon ändring.

Privatperson 57

Inkom 14 september 2022 via webbformuläret.

Önskar bussförbindelser mellan Vrigstad och Värnamo.

Kommunens svar: Jönköpings länstrafik utreder för tillfället förutsättningarna för en busslinje mellan Eksjö och Värnamo som bland annat kommer att passera Vrigstad på vägen.

Synpunkten leder inte till någon ändring.

Privatperson 58

Inkom 15 september 2022 via brev.

Om jag kommer till Vrigstad från Sävsjö, Växjö eller Jönköping så möts jag av vacker natur och trevlig bebyggelse som är välkomnande och på ett trevligt sätt lyfter hela samhället. Det får man höra från många personer som besökt Vrigstad på marknaden eller konferens eller bara på genomresa men stannat upp en stund, så även från goda vänner som varit på besök. Vi bör därför vara rädda om den fina bild som samhället ger i sitt nuvarande utförande.

Självklart måste det även planeras för ytterligare expansion av olika verksamheter, men vad gäller industrier känns det naturligt att fortsätta den utbyggnad av befintligt industriområde som ligger mellan Stockarydsvägen och Smålandsvillan där det inte påverkar något bostadsområde. Vår fina motorcrossbana som håller hög standard vill vi givetvis ha kvar i framtiden om det skulle ske en utbyggnad av industrier i omkringliggande områden så stör inte dessa verksamheter varandra på samma sätt som en eventuell bostadsutbyggnad i området.

För en expansion behövs också bostäder med olika upplåtelseformer och rimliga priser. De nya möjligheterna med digitala lösningar gör att fler av vår unga generation som exempelvis genomgått universitetsstudier eller högskola i många fall kan arbeta hemifrån istället för att som ofta nu sker bli kvar på den ort de genomfört sina högre studier. Dessa bostäder bör då planeras så att även de bibehåller Vrigstads vackra och välkomnande blickfång.

Ur miljösynpunkt skulle det också kännas bra om avskilda cykelvägar byggdes ut exempelvis mellan Sävsjö och Vrigstad med flera orter. Det är ju nu både

populärt att cykla och el-cyklarna har dessutom möjliggjort att ta cykeln på ett bekvämt och miljövänligt sätt längre sträckor.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri i Vrigstad.

I översiktsplanen möjliggörs för olika typer av nya bostäder i Vrigstad.

Byggande av gång- och cykelvägar utanför kommunens tätorter är en regional fråga. Trafikverket bekostar dessa cykelvägar med hjälp av pengar enligt den regionala transportplanen som tas fram av Region Jönköpings län. Just nu håller regionen på att ta fram en cykelplan med prioriteringar av vilka gång- och cykelvägar mellan tätorter som ska byggas i länet.

Privatperson 59

Inkom 18 september 2022 via webbformuläret.

Har läst översiktsplanen. Konstaterar att bebyggelse benämnt "Biskopsbo" utanför Vrigstad är placerat på ängsmark där jordbruk och boskapsskötsel bedrivs. Dessutom finns det mycket fornlämningar inom detta område.
Anser därför att det är mycket olämpligt att uppföra mer omfattande bebyggelse inom detta område.
Det skulle försvåra nuvarande och framtida jordbruksskötsel och djurhållning.

Generellt anser jag att jordbruksmark inte skall tas i anspråk för bebyggelse. Det verkar vara fler områden i översiktsplanen där detta görs.

Vi behöver alla förbättra självförsörjningsgraden och beredskapen som i dagsläget är mycket dålig.

Kommunens svar: Biskopsbo plockas bort som bostadsområde i översiktsplanen.

Se också det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om byggande på jordbruksmark.

Privatperson 60

Inkom 18 september 2022 via webbformuläret.

1. Jag vill absolut inte ha någon väg runtom Vrigstad. Vi behöver genomfarten för att samhället ska fortsätta vara en levande och attraktiv plats att flytta till. Istället måste det ske trafiksäkerhetsförbättrande åtgärder. En fartkamera från vardera håll i anslutning till skolan, och fler och säkrare övergångsställen. En gång/cykelväg i form av en bro över Vrigstadån som går upp mot granbacken vore en bra lösning så barnen sliper gå utmed Rv30 och slipper passera in/utfart till Cirkle K till och från skolan.

2. Slopa bostadsbebyggelse på östra sidan av Slättsjön. Det har i alla år varit och är fortfarande en uppskattad motionsväg runt sjön som utnyttjas frekvent året om.

3. Inget industriområde vid "gamla macken" eller "Värnamokrysset öster". Koncentrera istället industriområdet i Y:et mellan Rv30 och Lv127. Där stör det ingen och det finns gott om plats för utveckling där. Dessutom vore det lättillgängligt för transporter.

4. Slopa det planerade bostadsbyggandet vid Tegnérvägen. Det är vackert där med de stora gamla ekarna. En plats som skall bevaras.

5. En cykel och gångväg mellan det nya området vid slättsjön och in mot samhället MÅSTE vara HÖGPRIORITERAT. Dagligen går, springer och cyklar otroligt mycket människor på den smala vägen som skall trängas med stora och små fordon, och risken för olyckor har ökat drastiskt. I dagsläget finns ca 15 barn och då har inte ens alla barnfamiljer flyttat in ännu.

6. Att utveckla gamla marknadsplatsen som ett parkområde för promenader och rekreation vore utmärkt. En mycket bra idé.

7. Campingen i Vrigstad har sommartid ständigt en eller ett par besökare. Det handlar oftast om husbilsägare men även en och annan husvagn stannar några dagar. En översyn av området vore bra för att få turisterna att vara angelägna att återkomma.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Det föreslagna bostadsområdet öster om Slättsjön plockas bort från översiktsplanen.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri i Vrigstad.

Området vid Tegnérvägen tas bort på grund av träden som finns där och översvämningsrisken, vilket lämnar en väldigt liten yta som lämplig för exploatering.

Gång- och cykelväg på Slättsjövägen är utpekat i kommunens Gång- och cykelplan med tillhörande åtgärdsprogram (åtgärd A). Efter att ett medborgarförslag lämnats in beslutade kommunstyrelsen i april 2022 att en utredning ska tas fram för en ny gång- och cykelväg utmed Slättsjövägen.

Campingen i Vrigstad ägs inte av kommunen. Den ägs av Svenska kyrkan – kontakta dem för frågor om skötseln.

Privatperson 61

Inkom 18 september 2022 via e-post.

Hej

och tack för en intressant presentation på Vrigstad Värdshus för ett par veckor sedan! Vi samhällsbor värnar om Vrigstad som många av oss bott här hela livet och i många generationer. Vi vill att samhället ska växa och bli ännu bättre.

Med de underlag som nu har presenterat så vill vi ge följande kommentar och åsikter:

Friskvård & Miljö

- Återuppta ”Slättsjövägen” som cykelväg till ”Virestorpsvägen” från nya området vid Slättsjön (tid. Ägare Rune Lantz) ”Horverydsvägen” som fanns tidigare men som av privatperson stängts av pga dåligt beslut i byggnadsnämnden (bygglov för garage – vilket det inte verkar vara)
- Utöka även cykelväg till Stockaryd och andra områden/orter i kommunen då vi inte bara arbetar inom Vrigstads område utan även i andra orter. Friskvård 😉
- Se över bussförbindelser i kommunen i samband i förhållande till lämpliga arbetstider så minskar man biltrafiken
- Ta hänsyn till grönområden och öppna landskap och värna om de jordbrukare som finns kvar och uppmuntra till bevarad produktion och generationsskifte
- Kommunen borde har stora möjligheter att investera i solpaneler i samarbete med kommunens olika företag och utveckla värmekraftverket för att försöka bli oberoende av andra aktörer

Logistik-Industri

- Ny översyn om lämpligt industriområde västerut bör göras för att inte få brist på naturområden samt framtida utveckling i Vrigstad som attraktiv. Det är ej lämpligt att lägga Industri och logistik nära samhälle västerut. Bör vara minimum 3-5 km för att tänka långsiktigt. Se över områden på Värnamovägen samt mellan Värnamovägen-Jönköping.
- Det förslag som finns nu som lämplig industrimark västerut så finns det från Länsstyrelsen en ”Biotop” vid ån på RV30 – vilket då ej är lämpligt med industri/logistik på var sin sida om denna
- Fokusera mer på det industriområde som redan finn etablerat österut (Smålandsvillan mm)

Förbättring i Vrigstad tätort

- Permanent övergångsställ vid busshållplatsen/gym/Vårdcentral mot Lundbyområdet samt flytta övergångsställe intill bron vid torget upp mot Circle K.
- Förstärk belysningen på samtliga övergångsställ.
- Behov av att minska genomfartstrafik? Kan vara ett effektivt sätt att förlänga Trävaruvägen för att minska en del av trafiken men bäst vore att styra om trafiken från Växjö som ska norröver – t ex trailers som kommer från Östersjöns båttrafik mm i kortege som inte har för avsikt att ens stanna och ta en paus i Vrigstad vilket inte gynnar ortens utbud av bensinmackar, mataffär eller restauranger.

Utveckling av bostadsbyggande

- I Vrigstad bör bostadsbyggandet utvecklas mer då närheten till t ex Jönköping blir allt närmre i förhållande till andra samhällen i kommunen.
  Är dock något frågande till att man bygger en så stor ny skola i Rörvik som ska kunna ta emot fler barn än vad som finns idag. Varifrån ska man ta barnen? Från andra orter? Det känns inte miljövänligt och strategiskt bra 😕

Kommunens svar:

Friskvård och miljö

Bostadsområdet Slättsjön V har utökats så att det sträcker sig mot Virestorpsvägen. Tanken är att bostadsområdet ska möjliggöra genomfart från Slättsjövägen till Virestorpsvägen för både fordonstrafik och cyklister och gående.

Byggande av gång- och cykelvägar utanför kommunens tätorter är en regional fråga. Trafikverket bekostar dessa cykelvägar med hjälp av pengar enligt den regionala transportplanen som tas fram av Region Jönköpings län. Just nu håller regionen på att ta fram en cykelplan med prioriteringar av vilka gång- och cykelvägar mellan tätorter som ska byggas i länet.

Tidtabeller för kollektivtrafiken i kommunen sköts av Jönköpings länstrafik. Kommunen arbetar fortlöpande för att utöka kollektivtrafiken inom kommunen.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om byggande på jordbruksmark.

Ambitionen för kommunens egen elproduktion sätts i kommunens gröna hållbarhetsprogram som är under framtagande.

Logistik-industri

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri i Vrigstad.

Förbättring i Vrigstad tätort

Detaljer kring trafikplaneringen utmed väg 30 och 127 igenom Vrigstad bestäms av Trafikverket. Kommunen kan göra inspel till Trafikverket.

Utveckling av bostadsbyggande

Se generellt svar om bostäder i Vrigstad.

Skolan i Rörvik är en satsning för landsbygden och den södra delen av kommunen.

Privatperson 62

Inkom 18 september 2022 via e-post.

Angående översiktsplan Sävsjö kommun, Vrigstad, Tegnérvägen.

På marken står ett antal gamla ekar. Dessa bör ur ett miljöperspektiv vara värda att skydda. Detta eftersom gamla ekar är ganska ovanliga och det tar minst 200-300 år att få en ny ek som har samma naturvärdeskvalitéer. Enligt länsstyrelsen är varje förlust av sådana träd allvarlig då det är många arter som är beroende av dem. Området har, som lyfts fram i översiktsplanen, en äldre bebyggelse med ett högt kulturmiljövärde. Detta i kombination med ekar som i sig ofta har höga kulturhistoriska värden bör därför vara värt att bevara.

På angränsande yta finns i nuläget ängsmark. Ängsmarken brukas idag inte som jordbruksmark utan används som betesmark vilket är positivt sett till den biologiska mångfalden. Äldre träd, som skapar boende både för insekter och fåglar, och ängsmark i träda gynnar varandra i att skapa ett rikt liv av djur och insekter. Ädla lövträd attraherar större fåglar exempelvis ugglor som är i behov av att jaga och betesmark söder om Tegnérvägen ger möjlighet för mindre djur så som möss och sorkar att bygga bon.

Under delar av året är området översvämmat och med tanke på klimatförändringar och det därmed befarade ökade extremvädret är naturlig ängsmark önskvärt för fördröjning av dagvatten. Vid nybyggnation och ökad mängd hårdgjorda yta måste dagvatten tas om hand på annan plats och då eventuellt genom tekniska lösningar. Även om man med tekniska lösningar skulle lyckas uppnå samma syfte är det enligt Naturvårdsverket dock att föredra naturbaserade dagvattenlösningar framför tekniska lösningar. Sedan ett antal år finns det i samhället ett dagvattenmagasin nedanför det gamla posthuset, även sedan det anlagts översvämmas ängen dock årligen.

Kommunens svar: Området vid Tegnérvägen tas bort på grund av träden som finns där och översvämningsrisken, vilket lämnar en väldigt liten yta som lämplig för exploatering.

Privatperson 63

Inkom 19 september 2022 via e-post.

Synpunkter till översiktsplan - Mäjensjö

Vi bedriver ett lant- & skogsbruksföretag i närområdet av Sävsjö tätort. Vår huvudsakliga produktion är nötköttsproduktion med utgångspunkten i Mäjensjö. År 2019 valde vi att göra en stor satsning i vårt företag där vi investerade i ett nytt köttdjursstall på gården i Mäjensjö. Vi valde att satsa på vårt lantbruk för att den kommande generationen har ett stort intresse för företaget och har valt att utbilda sig på SLU inom den gröna näringen, som Jägmästare respektive Lantmästare. I den översiktsplan som Sävsjö kommun har presenterat kommer en del förslag påverka vårt företag negativt, både gällande skogen och lantbruket.

Sträckningen av den nya vägen 761 är dels inritad på vår mark. Främst på en åker som är 2,24 hektar stor. Denna åker är en av de bättre åkrarna vi har att bruka och den avkastar en viss mängd viktigt grovfoder varje år som vi är behov av för att kunna ha det djurantalet vi räknat med. Den planerade vägen 761 påverkar inte bara vårt lantbruk utan kommer även påverka kvaliteten på vår livsmiljö i Mäjensjö.

Vi köper inte kommunens argument till att bygga en ny väg för den tunga trafiken mot Stockaryd. Vi anser det är mycket bättre att satsa på de befintliga vägarna som redan finns idag och göra Smedgatan till huvudväg till det södra industriområdet och Stockaryd.

Vi förstår överhuvudtaget inte varför kommunen har för avsikt att utvidga industriområdet på den västra sidan av stambanan. Vi anser att det är mer logiskt att koncentrera industrierna på ett och samma område. Det södra industriområdet är ju redan påbörjat med industrier och det är ju mycket mer lämpligt att utvidga industriområdet på det hållet.

Det inritade Alehögsområdet utgör cirka 36,5 hektar och berör två olika markägare, där vi är en av dem. I dagsläget är detta produktiv skogsmark. Om området i stället skulle bli industriområde skulle det påverka hela djur och artlivet som vistas i området. Men det skulle först och främst påverka våra fastigheter, arronderingen skulle förändras väldigt mycket. Till sist skulle detta påverka hela värdet på våra fastigheter.

Totalt har ni ritat in ungefär 20 hektar av vår mark i översiktsplanen utan att vi som markägare har blivit informerade om detta. Vi tycker det är ett märkligt agerande av er som kommun att rita in så mycket mark som planerat industriområde när ni inte äger marken. Befolkningen i Sävsjö som läser översiktsplanen uppfattar troligtvis att de inritade markerna är kommunens egen mark. Men så är ju inte fallet!

Vi ställer oss frågande till varför det behövs sådana stora markarealer tänkt till industriområde i Sävsjö? Utbygganden av industrier de senaste tio åren är nästintill obefintlig, det är ju i stort sett endast etablerade industrier som satsat på nybyggnationer.

Ny väg mot Skrapstad/Forsa:

Ett annat förslag som finns med i översiktsplanen är att bygga en ny väg norr om Tällevad till plankorsningen i Skrapstad. Det finns andra alternativ som är bättre. Lägg i stället dem pengarna på en ny bro vid Hultrum där befintliga vägar redan finns. Alternativ två är att gå över med en väg vid utloppet av Skrapstadsjön och följ fastmarken mot Eksjöhus. Det blir en lösning som både gynnar Eksjöhus samt trafiken som ska norrut från Sävsjö.

Kommunens svar: De exakta lokaliseringarna av både vägen och verksamhetsområdet kommer att behöva utredas i kommande planarbete. Enligt den gällande lagstiftningen har jordbruksmark ett starkt skydd, och den

föreslagna vägens dragning kommer att behöver beakta jordbruksmarkens värden.

Omfattningen av båda verksamhetsområdena justeras så att de blir mindre och så att påverkan på närliggande bostäder minskas. Även vägens dragning i översiktsplanen ändras något, men den exakta dragningen behöver som sagt utredas vidare.

Kommunen anser det inte lämpligt att låta mer trafik köra på Smedgatan. Den vägen ligger i anslutning till både gymnasieskolan och bostäder.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri samt ny väg i Mäjensjö.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om en ny väg mot Skrapstad/Forsa.

Privatperson 64

Inkom 19 september 2022 via e-post.

En levande landsbygd, ett levande Vrigstad behöver sin genomfartstrafik. Gör landsvägen modernare och mer säker så samhället får leva ist för att dö ut.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 65

Inkom 19 september 2022 via e-post. Yttrandet innehåller också kartbilder som kan begäras ut vid behov.

Jag är väldigt kritisk till "Förbifart Vrigstad". Jag, precis som de flesta i bygden är fast övertygade om att det på sikt skulle göra Vrigstad mindre levande och attraktivt. Jag anser att vägen även fortsatt bör/måste gå igenom Vrigstad. Däremot tror jag att en cykelväg från skoalns parkering, som går bakom cirkle K och sedav via en separat cykelvägsbro avsevärt skulle öka barns säkerhet till och från skolan. De får då även möjlighet att passera Cirkle K utan risk för trafiken som färdas dit och därifrån.

Jag ställer mig även kritisk till det planerande tomtskapande vid Slättsjöns östra delar. Detta med hänsyn till flera anledningar. Dels kommer det att bli väldigt dyrt att dra dit infrastruktur i form av VA, el och vägar. Men. Det som är ett än tyngre skäl är att det riskerar att förstöra Slättsjön som samhällsviktig friluftsplats. Slättsjön är idag den sjön som samtliga badande Vrigstadbor badar i, vi går och springer runt den, och jag skulle vilja hävda att det är det mest använda stråket i Vrigstad för rekreation och friluftsliv. Att då skapa utökad bebyggelse runt sjön skulle avsevärt försämra för samtliga invånare i Vrigstad. Det är viktigt med nybyggnation och att skapa attraktiva tomter, men det får inte ske på bekostnad av de invånare som redan bosatt sig i Vrigstad.

Att göra det gynnsamt för 5-10 för att i samma handling göra det sämre för ca 1600 är inte rätt väg att gå enligt mig.
Mitt förslag är istället att skapa lite färre, attraktiva tomter bakom och ovan de nyss byggda husen på Slättsjöns västra och nordvästra sida tror jag mer på.
Jag tror även att Sinaiberg vid Slättsjöns södra del skulle kunna ge fantastiska tomter (dock med något mer markarbete). Då finns infrastrukturen nära och tomterna kan bli superbra.

Jag skickar kartbild med inritade föreslagna områden via mail till sambygg@savsjo.se. Där bifogar jag även ett förslag på cykelväg från det nya området på Slättsjöns västra del där lila är cykelväg och grön är övergångsställe. Detta skulle vara en bra och billig lösning till att på ett bra vis lätt ansluta till hela Lundbyområdets cykelvägsnätverk.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Området öster om Slättsjön plockas bort. De föreslagna bostadsområdena Slättsjön V och Sinaiberget utökas enligt förslag.

Gång- och cykelväg på Slättsjövägen är utpekat i kommunens Gång- och cykelplan med tillhörande åtgärdsprogram (åtgärd A). Efter att ett medborgarförslag lämnats in beslutade kommunstyrelsen i april 2022 att en utredning ska tas fram för en ny gång- och cykelväg utmed Slättsjövägen.

Privatperson 66

Inkom 19 september 2022 via e-post.

Som infödd o uppväxt i Vrigstad vill jag absolut INTE ha en förbifart utanför samhället. Vrigstad är ett levande samhälle o det behövs i kommunen, döende avkrokar finns så det räcker.
Har man problem med trafiken har man nog flyttat till fel ställe. Vårt fina samhälle behöver GENOMFARTEN - tänk om o gör rätt

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 67

Inkom 19 september 2022 via webbformuläret.

Hej!

Jag måste få lämna synpunkt på detta dumma förslag om att dra vägen utanför Vrigstad. Samhället kommer inte att överleva om vägen läggs utanför.
Hemköp, Cirkel K, värdshuset kommer att få det tufft om detta görs. Vi är många som är eniga om detta i Vrigstad. Vem står för dessa konsekvenser när företagarna får det tufft?
Vi vill ha ett levande samhälle.

Utöka säkerheten istället. Finns inte en skylt på att det är en skola när man kör igenom samhället. Sänk hastigheten där under skoltid. Fartkameror? Gör trånga passager?

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 68

Inkom 19 september 2022 via e-post.

Trafiken ska fortfarande gå i samhället fast kanske lite säkrare.
Dra inte ut den utanför samhället.
Ska vi ha kvar vår prick på kartan så är trafiken nödvändig. Vi behöver inte ett till Rörvik eller Stockaryd.
Vår bensinmack behöver tanka både bilar o lastbilar. Vårt Hemköp behöver kunder. Det är många utifrån som besöker Vrigstad för Ostkaka o Hemost. Går inte vägen här igenom åker väl inte folk hit. Wärdshus som behöver mätta hungriga magar. Känns sorgligt om vår väg ska ändras.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 69

Inkom 19 september 2022 via webbformuläret.

Vi tycker inte att en väg utanför & förbi Vrigstad samhälle är ett bra förslag alls. Det kommer ta död på det fina samhället det är. De som driver butiker kommer få ett stort minskat antal spontana besök som blir om genomfarten går igenom samhället och detta leder i sin tur med all säkerhet till mindre arbetsmöjligheter också. Det måste ju finnas andra, mycket bättre sätt att säkra upp tryggheten på för de som skall passera över vägen.
Vi vill härmed lägga en röst på att detta förslag tas bort, eller planeras på annat sätt för att behålla Vrigstads välmående.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 70

Inkom 19 september 2022 via e-post.

Jag tror att en förbifart utanför Vrigstad skulle utarma och på sikt ta död på vårt fina samhälle. Vi behöver den puls genomfarten innebär.
För att göra genomfart säkrare kan man istället ha hastighetskameror elr kanske bara tavla som visar hastighet. Det finns flera sätt att göra genomfart säkrare med fler övergångsställen och kanske en gångbro över ån vid sidan av bilvägen.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 71

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

1. Att ta bort genomfarten i Vrigstad, är att ta död på samhället, tag bort från planen!
2,Tegnérvägen ligger förslag på bostad, här är ett fint grönområde, ett stråk där många går och cyklar, helt förkastligt att trycka in bostäder här, bevara det gröna som finns här. Dessutom väldigt sankt. Laga bron så blir området lika använt som innan den stängdes av.
3,Att utöka Trävaruvägen för att komma ut på Sävsjövägen gör att vi tappar genomfart, vi behöver den, även tung trafik.
4, Ingemarvägen bostäder, ej lämpligt för nära industriområde, som blir inklämt. Dessutom för nära reningsverket.
5, Bostäder Öster om Slättsjön, ja men ej för nära stranden, se till att promenader runt sjön ändå funkar, ett av våra mest använda promenad stråk.
6, Industri, utöka det som går vid Trävaruvägen, bäst hålla så mycket som möjligt där. På sikt ett nytt område Värnamoskrysset, utmärkt förslag.
7,Biskopsbo, ej lämpligt med bostäder som ritats, åkermark som förstörs.

Till sist, ska vi bygga på Åkermark? Det är frågan ,vi vill bli mer självförsörjande i Sverige, att då bygga på den åkermark som finns känns inte i rätt riktning.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Området vid Tegnérvägen tas bort på grund av träden som finns där och översvämningsrisken, vilket lämnar en väldigt liten yta som lämplig för exploatering.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förlängning av Trävaruvägen.

Delar av Ingemarsvägen plockas bort från översiktsplan. Områdena för bostäder öster om Slättsjön och Biskopsbo plockas också bort.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri i Vrigstad.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om byggande på jordbruksmark.

Privatperson 72

Inkom 20 september 2022 via e-post. Yttrandet innehåller också kartbilder som kan begäras ut vid behov.

Synpunkter gällande översiktsplan (Vrigstad).

Tegnervägen.
Översvämningssäkrad bebyggelse låter direkt olämplig i detta område, mest med tanke på att de som bor i området nu har en naturskön miljö och förmodligen inte vill byta ut den emot bebyggelse.
Dessutom är marken där ofta översvämmad, och troligtvis är det ren och skär sankmark.

Att på något vis "bygga ihop" lundbyområdet med de mer centrala delarna av Vrigstad är nog den bästa lösningen för bostäder, dock är området mycket bergigt och förmodligen komplicerat att bygga på.

Verksamhet och industri
Innan jag valde att bygga ut på mitt företag, både ringde och mailade jag ansvarig på kommunen gällande OM det fanns andra industritomter/lokaler att köpa, men fick ingen som helst respons.
Kanske bra att börja där först, så intresserade företagare får någon som helst kontakt?
Helt klart bästa lösningen är att fortsätta planera industri/verksamheter på trävaruvägen/motorbanan, då det känns mest naturligt och finns redan mycket förberett i form av vatten, el och avlopp.
Anlägga industrilokalet ute vid värnamokrysset kommer nog endast leda till tomma lokaler, om någon vill anlägga sitt företag och valet står mellan Vrigstad eller de nybyggda lokalerna utmed E4an är nog valet ganska så enkelt till E4ans fördel med tanke på logistiken.

Grönområde, marknadsplatsen.
Driver mitt företag i detta gamla industriområde, som kan vara lite "bullrigt ibland", dvs ett grönområde i närheten kan vara direkt olämplig för t.e.x rastande hundar eller liknande + risken för översvämning är stor + allt är en stor sankmark. En hel del lastbilar som åker igenom detta området till och ifrån de få företag som ligger här. Kan man med någon form av bullervall eller liknande "ringa in" företagen så borde ett grönområde dock fungera bra utmed ån.

Förbifart Vrigstad
Om vi vill att Vrigstad och dess näringsliv ska överleva, kan denna förbifart inte bli verklighet.
Vi som är uppvuxna i Vrigstad och har småbarn, har fått lära oss hantera trafiken. Förmodligen vill ingen Vrigstadbo att vägen ska ledas om, då alla vet med säkerhet att det kommer att ta död på samhället. Att bygga förbi Vrigstad, för att underlätta för stockarydsterminalen (som kanske har en oviss framtid) känns förhastad.
Här kanske man skulle kika på att istället för att smalna av befintlig väg, leda cykel/gångtrafik på en sida och bygga tunnel under vägen vid två tre strategiska ställen för att minska korsande trafik, samt montera en fartkamera vid t.ex. skolan för att enkelt få ned hastigheten samt underlätta för t.ex. lastbilar som eventuellt behöva stanna vid t.ex CirkleK.

Källebergsvägen i Vrigstad är en industriväg där många lastbilar parkerar sig för natten, man får inte glömma bort dessa som förser våra företag med varor

samt sköter transporter ut, att dessa chaffisar behöver paus, någonstans att sova och att uträtta sina behov. Som en parentes ni ej får glömma när ni planerar framtida industriplatser i kommunen.

Kommunens svar:

Tegnérvägen

Området vid Tegnérvägen tas bort på grund av träden som finns där och översvämningsrisken, vilket lämnar en väldigt liten yta som lämplig för exploatering.

Verksamheter och industri

Sävsjö kommun arbetar aktivt med att lotsa in företagare som behöver fastigheter genom det kommunala bolaget Sävsjö Näringsliv AB.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter i Vrigstad.

Grönområde, marknadsplatsen

Grönområden används oftast under kvällar och helger då företagen inte har någon verksamhet. Att det finns översvämningsrisker i området ses inte som något negativt, utan snarare tvärtom. Vid översvämningar är det bra att det finns grönområden som kan svämmas över för att lindra effekterna på andra platser. Grönområdet blir kvar i granskningsförslaget av översiktsplanen.

Förbifart Vrigstad

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Källebergsvägen

Flera av områdena som i översiktsplanen pekas ut för verksamheter och industri skulle också kunna vara lämpliga för lastbilsparkeringar. Det är dock inget som kommer att drivas av kommunen i det här skedet.

Privatperson 74

Inkom 20 september 2022 via e-post.

Synpunkter på Sävsjö kommuns översiktsplan 2022

Synpunkterna berör i första hand Vrigstad med omnejd.

Allmänt

Vrigstad ligger mitt i Götaland mellan Jönköping och Växjö i en vägknutpunkt vilket gör samhället till en mycket bra ort att bo i. Tittar man på närområdet och det som ligger på pendelavstånd så bor det över en halv miljon människor inom en radie på 60 km från Vrigstad. Inom detta pendelavstånd (vägnätet) hamnar bl.a. Jönköping, Växjö, Värnamo, Gnosjöbygden (GGV), Nässjö, Eksjö och Vetlanda. Det ger en stor arbetsmarknad på pendelavstånd från Vrigstad.

Kommunikationerna för längre resor är goda med stambanan norrut från Nässjö (47 km 40 min med bil) och söderut från Alvesta (58 km 45 min med bil). Väljer man flyg så finns Jönköping Axamo (61 km 45 min med bil) eller Växjö (58 km 45 min med bil). Utöver det geografiska läget finns den service man kan förvänta sig och industrier inom trä, livsmedel och metallbearbetning. Många som lämnat orten kommer tillbaka efter studier när man bildar familj och vill bo på en plats med goda förutsättningar och pendlingsmöjligheter till en stor arbetsmarknad.

Synpunkter

Förbifart Vrigstad (framtida kommunikationsstråk)

Det råder i samhället Vrigstad ett markant motstånd mot att leda trafiken runt samhället trots att trafiken medför en del olägenheter i samhället. Skälet till detta är erfarenheten från andra mindre och medelstora tätorter där underlaget för bl.a. hotell och handel minskar så mycket att de i stor utsträckning inte kunnat leva vidare på orten. Det i sin tur resulterar i att fastigheter utan lönsam verksamhet ej heller kan underhållas och det blir då ett förfall. Misskötta hus och trädgårdar ger en signal om att samhället inte har en positiv utveckling vilket inte lockar nya invånare till Vrigstad trots det centrala läget med vägar åt alla håll. Den bästa reklamen för samhället är den av kommunen, samhällsföreningen och alla fastighetsägare välskötta genomfarten som är ett fantastiskt skyltfönster. En förbifart utanför samhället medför att trafiken varken stannar för att tanka, handla, fika eller äta och då ser man inte den fina genomfarten. Tänker man sig att samhället inte har bemannad bensinmack, hotell/ värdshus och flera av befintliga butiker tappar underlag så försvinner attraktionskraften och intresset att bo på orten. Man behöver inte åka långt för att se hur samhälle utan service utvecklas vilket ofta har en direkt koppling till att man tagit bort genomfartstrafiken.

Man kan anta att trafiken inte kommer att minska då det är en viktig väg till hamnarna i Karlskrona och Karlshamn samtidigt som det är närmsta väg till Växjö och Blekinge för trafik från/ via Jönköping. För att förbättra genomfarten genom Vrigstad kan man:

1. Bredda vägen i trånga sektioner genom att förlägga cykel och gångväg på endast en sida av vägen. Detta då på den sida som bäst skyddar bl.a. barnen på väg till och från skola.
2. På lämpligt avstånd från brons norrsida bygga en separat g/c bro för att minska olycksrisken för fotgängare och cyklister. För ca 40 år sedan hände 2 separata olyckor där fordonen kom från Växjöhållet i för hög fart. I ena fallet var det en långtradare vars släp välte över räcket och lasten bestående av ölflaskor och tomglas hamnade i ån. Det andra var en personbil som helt missade bron och hamnade i vattnet. Det finns skäl till att inte ha g/c väg i yttersväng på samma bro utan bygga en separat. Den bör vara på norrsidan så man inte behöver passera över genomfartsvägar mer än nödvändigt.
3. Hastighetssänkande åtgärder med koppling till pkt 2.
4. Ta bort övergångsstället som är i direkt anslutning till bron och korsningen, då kan trafikanternas uppmärksamhet splittras på ett moment mindre.

5. Såga ner grenar på träd utmed genomfarten både på sidor och höjd (4,5 m), idag skymmer lövverket gatubelysningen. Bussar och lastbilar tvingas idag hålla ut mot mitten av vägen för att inte riva sönder fordonens kapell m.m.

Det är mycket viktigt att förbifarten runt Vrigstad i översiktsplanen tas bort. Detta för att rörelseidkare och fastighetsägare ska våga att satsa inom framförallt handel och samtidigt kunna lösa finansieringen utan osäkerhetsfaktorer som att kundunderlag kraftigt minskar i framtiden.
Vid beslut i denna fråga är det förstås viktigt att i första hand lyssna in de personer som bor i Vrigstad och inte kommuninvånarna som helhet.

Bostadsförsörjning Vrigstad

De förslag som finns på kommande bostadsområde runt Slättsjön är generellt sett inte lämpliga om det är tänkt att trafiken ska matas förbi skola, förskola och badplats. Dessutom blir det svårt i korsningen mitt för kyrkan med fordon som ska ut från Slättsjövägen eller svänga in vänster (från Jönköpingshållet) mot Slättsjön. Redan med befintlig bebyggelse är det för mycket trafik och en stor andel kör alldeles för fort framförallt förbi badplatsen. Ett alternativ är en ny trafikmatning från Jönköpingsvägen och att biltrafik inte kan passera badplatsen. Trafiken som blir kvar från badplatsparkeringen in mot samhället bör då minska så att cykel och gångtrafik kan använda befintlig väg.

Östra Sinaiberget

Om antalet bostäder inte blir för många är ett alternativ att leda biltrafik från västra hörnet via Lundby där det finns en väganslutning inritad i nuläget.

Slättsjön IV

Kuperat men i övrigt bra område om trafiken kan ledas ut mot Jönköpingsvägen tillsammans med övrigt i området.

Slättsjön V

Bra förutsatt att trafiken går mot Jönköpingsvägen.

Östra Slättsjön

Detta område bör tas bort, här är absolut inte lämpligt att bygga hus då det är ett viktigt friluftsområde med vackert promenadstråk runt sjön som används flitigt i dagsläget utav hela samhället. Utsikten från badplatsen blir heller inte bra om man tar bort dessa naturvärde.

Ingemarsvägen

Mycket tveksamt med hänsyn till befintligt reningsverk (lukt), trafik, markförhållande m.m.

Gång och cykelvägar

Vid planering av dessa är det viktigt att sträva efter så korta vägar som möjligt och då minimalt med nivåskillnader, i annat fall blir det lätt att man tar minsta motståndets väg.

Industrimark

Koncentrera industri m.h.t till b.l.a. infrastruktur vilket bl.a. innebär där Smålandsvillan ligger och en del av Trävaruvägen som inte stör närliggande bostäder.

Trävaruvägen

Denna bör inte ha mer trafik m.h.t. hyvleriet som har mycket trucktrafik över vägen med lager på båda sidor. Dessutom kan man tänka att den nya padelhallen utmed Trävaruvägens östra sida ev. innebär cykel och gångtrafik.

Kommunens svar:

Förbifart Vrigstad

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Bostadsförsörjning Vrigstad

Kommunen har åtagit sig att under 2023 utreda förutsättningarna för en separat gång- och cykelväg utmed Slättsjövägen. En sådan skulle minska riskerna för oskyddade trafikanter och möjliggöra för en ökad trafikmängd på sträckan.

Östra Sinaiberget

Lämplig anslutning får utredas i den fortsatta planeringen.

Slättsjön IV

Synpunkten innebär ingen ändring.

Slättsjön V

Området justeras för att möjliggöra en anslutning till Virstorpsvägen - detta skulle möjliggöra en alternativ utfart till Jönköpingsvägen och en ny slinga för gående och cyklande.

Östra Slättsjön

Området plockas bort från översiktsplanen.

Ingemarsvägen

Området plockas bort från översiktsplanen.

Gång- och cykelvägar

Frågan hanteras framförallt i kommunens gång- och cykelplan.

Industrimark

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri i Vrigstad.

Trävaruvägen

Truckrörelserna över Trävaruvägen är inte tillåtna. I samband med utvecklingen av motorbanan och övriga verksamheter i området ska det satsas mer på gång- och cykelvägar där.

Privatperson 75

Inkom 20 september 2022 via e-post.

Jag mailar härmed in mina privata synpunkter i detta ärendet. Jag har tidigare mailat in till Er om synpunkter som företrädare för mitt företag, B. Gunnarssons Servicebutik AB.

1, Jag förkastar förslagen om "Förbifart Vrigstad", då detta skulle förstöra den lilla och värdefulla närings- och samhällsservice som vi ändå har i Vrigstad. När jag pratar med samhällsmedborgare i denna frågan, är min känsla att 90% vill ha vägen kvar genom samhället. Stryk detta förslag från nuvarande förslag till ÖP..!!

2, Jag och några fler samhällsinvånare har tidigare skickat in ett medborgarförslag om att utöka en del av nuvarande elljusspåret med en enklare cykelväg. Förslaget är att ena sidan av elljusspåret (ej runt hela) ska breddas någon meter, hårdgöras på något sätt, och därmed möjliggöra för cyklister att snabbt och smidigt komma ut till Motocrossbanan och dess nya gymnasium. Elljusspåret finns redan och det finns en befintlig belysning (kostnadseffektivt). En annan fördel med en upprustning av elljusspåret är att ambulans och räddningstjänst snabbt skulle kunna komma fram till alla delarna vid motocrossbanan. Elljusspåret används även idag av ambulans vid händelser på crossbanan. (Prata med berörda på Vrigstad MK.)

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Frågan om gång- och cykelväg till Motorcrossbanan hanteras både i svaret på medborgarförslaget och i förslaget till detaljplan för Motorcrossbanan som är under framtagande.

Privatperson 76

Inkom 20 september 2022 via e-post.

Jag är född 1942, i Vrigstad, och har även bott mestadels av mitt liv här. Diskussionen om förbifart Vrigstad har varit uppe flera gånger under min uppväxttid. Invånarnas inställning har alltid varit att vägen är jätteviktig för att Vrigstad ska vara ett levande samhälle, när det gäller handel och övrig samhällsservice. Vi vill inte ha ett "dött samhälle", vilket skulle bli konsekvensen av en förbifart.

Tag bort era förslag om "Förbifart Vrigstad" i nuvarande översiktsplan!

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 77

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Jag bor i Vrigstad med en stor familj. Vi vill inte att vägen dras utanför Vrigstad utan vill att det ska vara som nu. Det skulle bli ett dött samhälle. Det är bättre att ha bra övergångsställe vid skolan och påpeka för bilister att det finns en skola så de ska köra försiktigt genom t ex att visa vad de kör i. Det vore också bra med mer cykelleder i samhället och utanför tex trävaruvägen som har barnfamiljer på Algots väg och rosentorpsvägen. Det är svårt där att köra ut för den höga toppen vid elljusspåret man har dålig sikt åt vänster. Det är ett trivsamt samhälle Vrigstad.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 78

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Yttrande till översiktsplanen.

Som sakägare motsätter jag mig det planerade nya industriområdet och väg 761 i Mäjensjö av följande skäl:

- jag bor alldeles nära det tilltänkta området och känner stor oro över att
- den nu lugna boende- och livsmiljön kommer att förstöras p.g.a.
- buller
- nu dämpas oljudet från järnvägen av skogen som sedan kommer försvinna
- luftföroreningarna
- grundvattepåverkan, då jag har egen brunn
- hur kommer Mäjensjögölen påverkas
- området är våt- och träskmark som är kolsänkor som ska bevaras med hänsyn till miljö och klimat
- i området finns ett rikt fågel- och djurliv och en fauna som kommer förstöras
- påvverkan av värdet på hus och mark
- samt den nu vackra utsikten från mitt köksfönster österut.

Jag refererar också till Mäjensjö byalags yttande som jag instämmer i.

Kommunens svar: Flera av de här frågorna får utredas vidare i kommande planarbete från kommunen. Då kommer det finnas möjlighet att komma in med fler synpunkter.

Området justeras för att säkerställa en grön ridå mellan det föreslagna verksamhetsområdet och Mäjensjö by. Se också det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri samt ny väg i Mäjensjö.

Privatperson 79

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Jag vill att detaljplanen för Stockaryd Nord östra delen ritas om och ett mer modernt och realistiskt tänk ska finnas, nuvarande är från början på 70 talet.

Jag tycker att mark som är detaljplanerad som allmän platsmark i vissa fall skall kunna ritas om till tomtmark, för att göra den möjlig till försäljning och ev bebyggelse. ett sådant exempel är STOCKARYD 1:35 och STOCKARYD 1:36. Eftersom det fungerar att rita om och försälja mark i andra delar av kommunen tycker jag att det är ett ypperligt tillfälle att göra rätt och även lösa detta i Stockaryd i samband med att översiktsplanen tas fram.

Kommunens svar: Att ändra en detaljplan är en relativt resurskrävande process. Ta kontakt med kommunens samhällsbyggnadsenhet för att få mer information om vad det innebär.

Synpunkten leder inte till någon ändring i översiktsplanen.

Privatperson 80

Inkom 20 september 2022 via e-post.

Vrigstad betyder mycket för oss!
Jag har bott I kvarteret sedan 1969, i över 50 år! Min farfar och far bodde också här i stor del av sina liv. Idag bor även min son och hans söner här. Vi har trivts bra!

Förslaget att bygga hus på gräsytorna söder om Tegnérvägen är inte bra. På området finns bland annat mycket gamla Ekar som måste bevaras. Givetvis kan de inte avverkas men det är inte heller bra att ”bygga in dem” genom att uppföra hus i dess omedelbara närhet. Ekarna är en naturlig del av det gamla kulturlandskapet och utgör en betydande del av blickfånget. Ju närmare man uppför byggnader i dess närhet ju mer inkräktar men man på trädens livsrum och framtida existens. Under en mycket lång tid har de gamla träden format och varit en del av det vackra Vrigstad. Kortsiktiga ekonomiska överväganden väger lätt i förhållande till trädens historiska och kulturella värden. Det finns många andra områden som lämpar sig bättre för byggnation!

Tidigare förslag om att fylla upp marken söder om Tegnérvägen, ner mot ån (det som idag mest används som hästhage) verkar vara övergivet. Marken där

brukar vara översvämmad och det innebär säkerligen betydande ingrepp med att fylla upp marken! Att på det viset våldföra sig mot det gamla Vrigstad för ekonomisk vinning kändes inte seriöst!

Kommunens svar: Området vid Tegnérvägen tas bort på grund av träden som finns där och översvämningsrisken, vilket lämnar en väldigt liten yta som lämplig för exploatering.

Privatperson 81

Inkom 20 september 2022 via e-post.

Vi har studerat Översiktsplanen gällande Vrigstad och vill lämna våra synpunkter på ett par punkter.

Tegnérvägen
Detta område anser vi absolut inte är lämpligt för ytterligare bebyggelse av följande anledningar.

1. Trafiken i området har redan ökat markant de senare åren då hemtjänsten kör här allt oftare, sedan fick vi även en förskola i kvarteret som ytterligare ökade trafikmängden. Trafikflödet är redan nu på smärtgränsen, i synnerhet då många trafikanter verkar lida av för tung högerfot. Det är många som klagar på trafiken här, att ytterligare öka trafiken är knappast lämpligt. Många av de övriga områdena känns bättre lämpade ur detta perspektiv också, där man inte behöver leda in trafiken via befintliga bostadsområden.
2. Området som är markerat på kartan idag är ett vackert grönområde. Det är många som promenerar här dagligen för att njuta av utsikten över hästhagen och ån, både Vrigstadbor och turister från Värdshuset. På denna yta finns även ett antal stora och vackra ekar. Med en stamdiameter på över 1.6 m så är de per definition ”Jätteträd” och därmed särskilt skyddsvärda träd (inkl det döda trädet på hästhagen). Se länk: Särskilt skyddsvärda träd (lansstyrelsen.se)
   Att ta ner eller skada dem vore förödande! Vi är mycket skeptiska till att man kan bygga något på denna lilla gräsyta utan att trädens rötter kommer till skada.
   Dessa ekar bör bevaras, och definitivt inte skymmas av byggnader, så alla har möjlighet att betrakta dem!
3. Vrigstadån är redan idag inkapslad av vägar och byggnader längs med större delen av Vrigstad. Vi har full förståelse för att man vill bo nära ån, men de få ytor som finns kvar bör bevaras till framtida generationer! Det är betydligt bättre att satsa på nya bostadsområden på andra delar av Vrigstad, där man även har större möjligheter till framtida expansion på bra sätt.
4. Vrigstadån ger även stor risk för översvämning, vilket gör att både projektering och byggnation med största sannolikhet kommer att bli dyrare än i övriga förslag.
5. I tidigare dialog läste jag även om ett förslag om att bygga bostäder på Vrigstad 3:1. Det verkar redan vara hanterat och bedömts till att inte vara

lämpligt, här vill jag understryka att detta är ett mycket bra beslut! Förutom punkterna ovan så sväljer detta område mycket vatten vid översvämningar, så även om det mot förmodan skulle vara tekniskt möjligt att bygga där så finns det troligtvis risk för större skador på andra byggnader då vattnet inte har någonstans att ta vägen vid översvämningar.

6. Vi ser positivt på behovet av fler bostäder i Vrigstad. Men med anledning av bland annat ovanstående anser vi inte att detta är en lämplig plats att bygga på. Här bör allmännyttan av det vackra grönområdet i anslutning till Vrigstads gamla sockenscentrum prioriteras framför några fler bostäder! Det finns betydligt bättre ytor att bygga bostäder på!

Övriga ytor

- Söder om marknadsplatsen låter spontant som ett mycket bra förslag. Flerbostadshus med flera våningar kan vara lämpligt här. Med tanke på det centrala läget kanske även markplan kan fungera som affärslokaler, antingen för butiker eller i form av kontor/företagshotell. I översiktsplanen hanteras främst behov av ytkrävande verksamheter, men vi saknar även lämpliga lokaler för kontorsarbetsplatser som inte är i anslutning till produktion eller logistik.
- Det finns även en del gräsytor på Lundby som ev. kan vara lämpligt. Tänker att det finns en del äldre på Lundby som kanske gärna vill flytta ifrån sina villor men ändå bo på kvar i området, vilket då ger lediga villor till barnfamiljer.
- Östra Sinaiberget är också mycket lämpligt. Detta skulle då även hjälpa till att ”bygga ihop” Lundby med centrala Vrigstad.

Förbifart Vrigstad
Här borde det vara väldigt känt att förbifarter är förödande för näringslivet på orterna, vilket gör att både människor och företag flyr från orten. En gammal vacker by som Vrigstad måste bevaras och få chansen att överleva, istället för att ”skydda den” från trafik genom att sudda bort orten från kartan.

Kommunens svar:

Tegnérvägen

Området vid Tegnérvägen tas bort på grund av träden som finns där och översvämningsrisken, vilket lämnar en väldigt liten yta som lämplig för exploatering.

Övriga ytor

Kommunen håller på att ta fram en detaljplan för området söder om marknadsplatsen. När den går ut på samråd kommer det att vara möjligt att yttra sig.

Omkring Lundby är gräsytorna viktiga för att bibehålla attraktiviteten i området.

Området Östra Sinaiberget utökas något i det nya översiktsplaneförslaget.

Förbifart Vrigstad

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 82

Inkom 20 september 2022 via brev.

Undertecknad, KJ, har följande synpunkter att lämna angående översiktsplanen.

Det gäller användandet av jordbruksmark.
Det gäller planerna att taga i anspråk områden i Vrigstad och Rörvik.

1. Vad gäller Vrigstad så är det stora området nord om Gubbakulan.
2. Vad gäller Rörvik så är det området vid badplatsen - 3 åkrar.
3. Sen är det området vid Allgunnens norra strand. Då är det samtliga åkrar norr om vägen som går efter brons slut - fram till vägkorsningen mot Stockaryd.

Motivering: Det ska ha kommit förslag från EU-kommissionen till en ny förordning av restaurering där 57000 ha ska avsättas i Sverige för naturrestaurering som ska återvätas. Samt och 10% av jordbruksarealen ska avsättas till landskapselement såsom träd, häckar och murar.

All brukbar åkermark skall bevaras och producera för vår livsmedelsproduktion. Vi har knappt 50% självförsörjningsgrad. Vi behöver marken för och trygga vår överlevnad nu och i framtiden. Vi kan inte längre förlita oss på import. Världen är orolig.

Undantag kan man alltid göra. Då gäller det generationsskiften för bostäder som behövs för gårdens fortsatta drift. Då får man planera och placera huset i ett hörn, där det gör minst skada.

För Rörviks del är det också vattenskyddsområde - Allgunnen.

Ett antal lantbrukare har delvis sin inkomst från den åkermark som jag beskrivit ovan. Vi ska inte beröva dem deras levebröd.

I Rörvik äger kommunen mark mot Håkanstorp norr om vägen mellan Rörvik-Nya Hjälmseryd. Där kan man på egen mark fortsätta bebyggelsen.

Kommunens svar: Delar av området norr om Gubbakulan ("Ingemarsvägen") plockas bort från det nya översiktsplaneförslaget.

I området vid Svinasjön i Rörvik omfattas bara en mindre del av jordbruksmark. Jordbruksmarken i området är också väldigt liten och väl avgränsad från annan jordbruksmark. Hur stor del av jordbruksmarken som kan ianspråktas utreds i kommande planering.

Området vid Allgunnens norra strand justeras, bland annat för att inte omfatta åkermarken norr om vägen.

Se också det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om byggande på jordbruksmark.

Privatperson 83

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Vänster partiet anser följande avseende Översiktsplanen:

- Jag är mycket nöjd över att Samhällsbyggnadsenheten har tagit in synpunkter från alla i kommunen och därmed har inkluderat barn, vuxna och äldre men även föreningsliv och näringsliv. Huruvida kan vi inte se hur barnperspektivet har inkluderat i arbetet mer än att bostadsområden är 2km från centrum och med detta brister det i kommunens målbild om barnvänlig kommun. Det brister även planering av grön områden i bland annat Vrigstad, Stockaryd och Rörvik, vilket är det tredje ledordet för kommunen.
- Generellt anser Jag att strandskyddet ska beaktas och att samtliga sjönära tomter ska vara mellan 300m - 100m från strandkanten.
- Jag anser även att i översiktsplanen ska allmänna grönytor planeras på samtliga tätorter. Detta för att invånarna ska har nära till grönområde för rekreation men även för den biologiska mångfalden tillika ledorden för kommunens utveckling "en grönare kommun".
- Jag vill även se i översiktsplanen ett avsnitt för senare planbestämmelse som styr mot så kallade passivhus i de nya bostads områdena men även i multifunktionella områden.
- Jag känner till att det finns en gång och cykelplan men eftersom detta är kommunens översiktsplan anser Jag att denna ska även inkluderas i översiktsplanen samt planering för nya gång och cykelväg som dels knyter tätorterna men även så att invånarna kan med lätthet få tillgång till grönområden.
- Jag anser även att i översiktsplanen ska finnas ett avsnitt för planering av ladd-platser då dessa är nödvändiga framöver. Jag föreslå att laddplatserna bör planeras centralt i tätorten för att dels att elbilar har någonstans och stanna till men även för att stärka besöksnäringen.
- Vrigstad:
- I Vrigstad vill anser Jag att planering av en genomfartsväg är onödigt. Då genomfartsvägen begränsar Vrigstads utveckling sydväst, väst och nordväst. Genomfartsvägen ligger även inte i kommunens mandat eller planering utan vägverket och sådant beslut har finns inte. Jag anser att planering av genomfartsvägen är helt enkelt inte aktuellt heller är det i kommuninvånarnas intresse. Jag anser att genomfartsvägen inte ska inkluderas i översiktsplanen.
- Jag bedömer att det är viktig att bevara olika grönområden i närheten av bygden. I Vrigstad finns det grönområden runt sjöarna men dessa är främst öppna landskap. Jag anser att området "Trävaruvägen" ska fortsatt vara ett grönområde då området ger invånarna närhet till grönområde i form av gammal välbevarad skogsområde med fantastiska leder.
- Istället borde nya industri områden fokuseras på en samlad attraktiv plats dvs vid Värnamokrysset. Med det sagt anser Jag att även

industriområde "verksamheter vid motorbanan" ska inte vara avsedd för industriområde.

Slutligen undrar även Jag hur Samhällsbyggnadsenheten besvara invånarnas synpunkter avseende översiktsplanen få det är skillnad på att höra och lyssna i arbetet av att inkludera invånarna i dess kommunutveckling. Ytterligare ett ledord som kommunen ska leva efter.

Kommunens svar: Det barnvänliga och gröna Sävsjö kommer in på flera sätt i översiktsplanen. Förutom närheten mellan bostäder och skola eller fritidsområden har de synpunkter som kommit in från skolbarn hanterats i planen i den mån det varit möjligt. Även befintliga grönområden säkerställs i planen.

Sjönära tomter anses på vissa platser vara lämpligt trots strandskyddet. Framförallt i Rörvik är sjönära tomter ett sätt att öka ortens attraktivitet på sikt. Områdena vid Norrsjön och Ärnanäsasjön utanför Stockaryd plockas däremot bort. Ställningstaganden i övrigt om strandskyddet och LIS kvarstår.

Istället för att planera för fler grönområden har inriktningen varit att fokusera på att bättre ta hand om de grönområden vi redan har. I samband med fortsatt utbyggnad kan det dock bli lämpligt med fler grönområden.

Det är inte möjligt att i planbestämmelser styra mot passivhus. Synpunkten beaktas inte.

Ställningstaganden om laddplatser finns i avsnittet om Laddinfrastruktur och förnybara drivmedel. Exakta utpekanden av lämpliga platser för laddinfrastruktur är inte lämpligt att göra i översiktsplanen.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter i Vrigstad.

Svaren från den tidiga dialogen har sammanställts i en redogörelse från den tidiga dialogen och svaren från samrådet har sammanställts i den här samrådsredogörelsen. I de dokumenten är det möjligt att hitta sina inlämnade synpunkter och svaren på varför eller varför inte synpunkterna beaktats.

Privatperson 84

Inkom 20 september 2022 via e-post.

Sävsjö kommun skall vara Sveriges grönaste kommun. Hållbart resande ska bli ett förstahandsval.
Låter väldigt bra men hur kan man då gå med på att riva bron vid Hultrum väg 871.

Enligt planen är det planerat två större vägar för att undvika tyngre trafik genom tätorten. Den som är planerad i södra delen är ju önskad sedan länge för att underlätta för den tunga trafiken. Glöm ej att planera med rondeller.

När det gäller den norra delen så förstår man inte tanken. Om man skall vara Sveriges grönaste kommun skall man väl tänka på miljön samt utnyttja befintliga tillgångar. Det enda som saknas är en bro över järnvägen på samma plats som tidigare.

Trafikverket ,banverket och politikerna borde sätta sig ner och tillsammans hitta en lösning.
Man kan inte bortse från att det finns en befintlig väg som skall underhållas eftersom det finns boende där.
När man får information av personer som var ansvariga för rivningen av bron, att den hade stått 200 år till om bara körbanan hade underhållits.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om en ny väg mot Skrapstad/Forsa.

Privatperson 85

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Vi bor på en hästgård Tällevad sedan 2011. Vi är inte intresserade av att översiktsplanen visar en väg som förmodligen kommer påverka vår verksamhet. Vi har dåligt med ridvägar idag och med utbyggnad av Tällevad 3 känner vi oss än mer trängda och svårt att komma ut på ridvägar.

Vill ni ha en väg åt vårt håll anser vi att bron kan byggas upp på nytt eller att vägen fortsätter utmed järnvägen för att kunna anslutas till den befintliga skogsväg som finns sedan 10-15 år tillbaka.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om en ny väg mot Skrapstad/Forsa.

Privatperson 86

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Hej, jag vill INTE ha en förbifart Vrigstad.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 87

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Hej, Vi vill inte ha vägen utanför Vrigstad. Det är bättre att det görs bra övergångsställe och highlighta att det finns en skola för bilister.

Viktigt för vårt samhälle att det fortsätter vara en genomfartsled.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 88

Inkom 20 september 2022 via e-post.

Jag anser inte att man ska leda om vägen utanför Vrigstad. Det kommer att ödelägga samhället. Vi behöver trafikanterna för att få ett levande samhälle med Värdshus, mack, café och sportaffär mm.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 89

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Norrsjön efter Hjärtlanda, mot Stockaryd från Sävsjö. Där finns det redan LIS-område idag vid ena kanten av sjön, och flera hus nära sjön som inte ligger inom LIS-området. Området runt hela sjön har liten betydelse för strandskyddets syfte. Därav borde LIS-området gå runt hela sjön.

Kommunens svar: Enligt praxis till lagstiftningen om LIS-områden är det inte möjligt att peka ut LIS-områden runt hela sjöar. Däremot bedöms ett område i norra delen av sjön vara lämpligt med anledning av att det finns en befintlig väg och närhet ut till väg 761. Området läggs till som LIS-område i översiktsplan.

Privatperson 90

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

I dagsläget finns det ett LIS-område vid norrsjön som ligger mellan Sävsjö och Stockaryd. Jag önskar se en utökning av detta område som främjar fler bebyggelser runt sjön. Området kring sjön har väldigt liten betydelse för strandskyddslagens syfte och det finns inga stränder som går att nyttja någonstans runt sjön. Resterande område runt sjön uppfyller samma kriterier för att bedömas som lämpligt för landsbygdsutveckling i strandnära läge, som det befintliga LIS-området.

Kommunens svar: Enligt praxis till lagstiftningen om LIS-områden är det inte möjligt att peka ut LIS-områden runt hela sjöar. Däremot bedöms ett område i norra delen av sjön vara lämpligt med anledning av att det finns en

befintlig väg och närhet ut till väg 761. Området läggs till som LIS-område i översiktsplan.

Privatperson 91

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Låt vägen igenom vrigstad få vara kvar, om ni tar bort den så dör vårt fina samhälle.

Vi är många som tycker att ån vid torget i Vrigstad är i stort behov av rensning, och koppla dit något vattenspel.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Serviceförvaltningen har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att undersöka Vrigstadåns översvämningsrisker och ta fram förslag på lämpliga åtgärder för att minska riskerna. Rensning av ån är inte nödvändigtvis en lösning.

Privatperson 92

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Vi motsätter oss att reservera mark för en eventuell omledning därför att:

1. Att reservera mark under lång tid i översiktsplanen (vidare detaljplanen) begränsar möjligheterna att nyttja och utveckla annat på aktuellt stråk så länge reservation ligger. Sett till hur lång tid samtalet om en omledning har pågått är det troligt att det dröjer ytterligare tid innan detta prioriteras av trafikverket. Att då hämma tillväxt på sagda mark på grund av reservationer är fel. Som kommunen själva nämner under informationsmötet i Vrigstad, är det till slut Trafikverket som avgör och utreder var en ev omledning sker. Därför bör vi lämna öppet för Trafikverket att göra en egen bedömning och utredning, för att inkomma med synpunkter då.

2. En omledning av den omfattning som det pratas om skulle avsevärt försämra levnadsmiljön för närboende sett till hur sträckningen är reserverad idag. Den passerar både jordbruksmarker, kulturmark, natura 2000 och nära bostadsområden (buller).

3. Påverkan på samhällsfunktioner i Vrigstad. Som Nilsdotter själv nämner så finns det forskning som visar på för att ett samhälle ska vara självbärande vid en omledning av trafik från ett genomfarts-samhälle så ska samhället vara om minst 30 000 invånare. Att riskera samhällsbärande verksamheter och funktioner till förmån för en omledning skulle starkt skada skälen som gör Vrigstad attraktivt för boende och val av Vrigstad som bostadsort för dagspendlare till Jönköpings- och Vaggerydsregionen.

Vill man få till en justering av säkrare trafikmiljö för gående och cyklister genom Vrigstad så bör åtgärder som vidhåller att satt hastighet hålls ske. Föreslag på åtgärder som inte ökar på onödiga inbromsningar och uppväxlingar kan vara:

Fartkamera i båda riktningarna. Dessa bör placeras i direkt anslutning till skolan och placeras så strategiskt att det inte är "lönt" att gasa upp efteråt.

Blinkande hastighetsskyltar.

Blinkande övergångsställen. Alla övergångsställen som passerar huvudleden Rv30 samt 127 bör ha blinkande övergångsställen som signalerar om att gående är på väg att passera.

Alternativt är att sätta trafikljus på utvalda övergångsställen. Detta för att minimera risken att särskilt barn far ut i gatan genom att bruka sin företrädesrätt med övermod och okoncentration.

Det är viktigt att inte justera hastighet med hinder som fysiskt begränsar framkomligheten då det är sträckor som nyttjas friskt av räddningstjänsten och de behöver komma fram utan hinder.

Industrimark

1. Prioritera att i första hand fylla upp den planerade industrimark som nu blir vid Smålandsvillan. Undvik att skapa eller planera upp stora tomma ytor som inte kommer nyttjas. Markbered när intressent finns.
2. Skapa sammanhållen industrimark i Värnamokrysset. Stryk "gamla macken" och "värnamokrysset öster". Prioritera att skapa ETT enda område med en säker utfart mot 127 där hastigheten idag redan är slänkt till 70 km/h resp. 50 km/h när man närmar sig rv 30. Detta för att minimera risken att få en sträckning med hastighetsbegränsning norr om samhället på Rv30. Ut till sagda område bör man ta med att skapa en säker trafikmiljö för att cykla/gå till området för arbetstagare. Det finns idag en lämplig sträcka genom allén via Lundholmen (osäker på namn) och sedan över Rv127.

   På det viset korsar man bara rv 30 1 gång, i nära anslutning till Vrigstad. Förläng sänkt hastighet till 70km/h förbi allén på Rv 30. Sträckan erbjuder god sikt i båda riktningarna. Genom att skapa en övergång som motiverar att stanna upp innan man passerar med cykeln kan man skapa en relativt säker övergång.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter i Vrigstad.

Privatperson 93

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

”Översiktsplanen är ett av kommunens viktigaste strategiska dokument som beskriver hur vi ska använda, utveckla och bevara kommunens mark- och vattenområden.” Vi anser att den översiktsplan som presenteras inte uppfyller detta syfte när det gäller behovet av utpekad industrimark inom Sävsjöområdet utan det krävs en analys som tydligt visar skälen till att peka ut så stora ytor för exploatering av industrimark. Befolkningen i kommunen beräknas öka med 2 300 personer inom 20 år. När de som är yrkesamma inom skol, vård, omsorg, service och småföretag samt de som pendlar till andra kommuner räknas bort kan högst några hundratal personer av dessa finnas kvar som behöver jobb inom industrin i hela Sävsjö kommun. Och som de industrier som etablerar sig dessutom ska värdera som möjlig arbetskraft.

Området Alehög som är markerat för exploatering av industrimark är 36,5 hektar. Det område som kallas fortsättning på det södra industriområdet är ännu större. Det finns inte någon analys och skäl angivna till varför det skulle behövas stora markarealer till industriområdet runt samhället Sävsjö med en antagen relativt begränsad befolkningstillväxt. Det är också enkelt att se, genom att titta på kartan, att den utökning av industriområden runt samhället Sävsjö som har varit under en lång tidsperiod, inte på något sätt överensstämmer med de behov framöver av arealer för industrier som har lagts till i förslaget till översiktsplan. Översiktsplanen bör ändras till att innehålla en mer rimlig förväntad utveckling av behovet av industrimark, annars uppfylls inte syftet med översiktsplanen. Området Alehög är mindre lämpat för industrier eftersom det är ett nytt område på andra sidan järnvägen som kräver utbyggnad av infrastruktur. Utbyggnaden av industrier bör ske på södra industriområdet som ligger i anslutning till nuvarande industriområde där det finns infrastruktur och den ytan kommer att vara mer än tillräcklig för den expansion som är rimlig att anta för Sävsjö kommun.

Vi noterar också att miljökonsekvensbeskrivningen inte innehåller någon beskrivning av konsekvenser av att exploatera industrimark. Det finns inte några konsekvenser beskrivna av att exploatera skogsmark till industrimark i det område som heter Alehög varken för den skogsproduktion som blir drabbad eller som en tätortsnära skog. Enligt vad som är beskrivit är ”Översiktsplanens roll för skogsbruksmarken framförallt att säkra de skogsområden nära tätorterna som har höga värden för friluftsliv och naturupplevelser”. Det går inte att läsa något om vad det innebär när tätortsnära skogsmark ska bebyggas med industrier.

Vi noterar också i ”kartan över kommunintressen för friluftslivet i kommunen” finns områden runt Sävsjön och Sävsjöån inritade. Vi som bor i Mäjensjö kan komplettera med information om att promenadstråket runt Mäjensjö är väsentligt mycket mer utnyttjat av de som bor i Sävsjö än att promenera i omgivningarna runt Sävsjön. Områdena som är markerade för friluftsliv ska väl överensstämma med det som Sävsjöborna väljer att utnyttja för att det är tillgängligt och ett fint promenadstråk?

Kommunens svar: Det är alltid svårt att förutse vilka framtida behov som nyetableringar kan komma att behöva. Det finns flera ytkrävande verksamheter med få anställda i kommunen – ett exempel är Stockarydsterminalen som omfattar ungefär 20 hektar.

Med det sagt framförs en del bra argument om den historiska utvecklingen och andelen av de som jobbar som förväntas arbeta i just ytkrävande verksamheter. Med anledning av det minskas områdena Alehög, Mäjensjö och Fortsättningen på södra industriområdet ner.

Se också det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri samt ny väg i Mäjensjö.

Vilka konsekvenser enskilda bebyggelseområden som pekas ut i översiktsplanen kommer att få ska utredas vidare i kommande planarbeten. Vilka konsekvenser översiktsplanen får på privat markägande beskrivs i avsnittet Genomförande i översiktsplanen.

Kommunintressen för friluftslivet ska inte nödvändigtvis reflektera vanliga gångstråk – välanvända sådana finns inne i tätorten också. Syftet är att visa platser med utvecklingspotential och som behöver bevaras på sikt. Där är gångstråket runt Sävsjön viktig med tanke på att det till stora delar går nära strandområdet.

Privatperson 94

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Översiktsplan Vrigstad Vi vill ha kvar Riksväg 30 igenom Vrigstad.

Om vägen dras utanför Vrigstad kommer det ta död på samhället. Butiker. matställe o macken i Vrigstad kommer inte överleva om vägen dras utanför. Vi har valt att bo i Vrigstad för det är byn där vägarna möts.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 95

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Utöka LIS området vid Björnskog till att gälla runt hela Norrsjön. Tillgänglighet runt sjön är till stora delar ganska otillgänglig och har så gott som obefintlig betydelse för allmänheten och kriterierna för LIS är likvärdiga i hela området. Hjärtlanda har ett attraktivt läge med närheten till Sävsjö och att möjliggöra mer bebyggelse i attraktiva lägen skulle utveckla landsbygden.

Kommunens svar: Enligt praxis till lagstiftningen om LIS-områden är det inte möjligt att peka ut LIS-områden runt hela sjöar. Däremot bedöms ett område i norra delen av sjön vara lämpligt med anledning av att det finns en

befintlig väg och närhet ut till väg 761. Området läggs till som LIS-område i översiktsplan.

Privatperson 96

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

VRIGSTAD:

1. Vore mycket olyckligt om trafiken skulle ledas utanför Vrigstad. Vi är ett litet samhälle som är mycket beroende av trafiken utifrån. Vi ska vara en barnvänlig kommun. Tror dock inte så många barnfamiljer gynnas av ett "dött" samhälle. Viktigt med mataffär, mack, Värdshus mm. Man kan bättra på cykelväg nere i samhället så att den blir tryggare, särskilt vid bron med exv ett staket utmot vägen.

2. Övergångsstället på åbron måste bort och exv. Flyttas till bankmuseet/Simons café. Kör du bil ifrån Växjö mot Jkp och det kommer mötande trafik på åbron är det väldigt svårt att upptäcka en fotgängare även om du kör mycket försiktigt.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad. Där finns också svar om andra åtgärder utmed väg 127 och väg 30 genom Vrigstad.

Privatperson 97

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Vi väntar på att kommunen skall bygga trygghetsboenden i Vrigstad.
Ni har inte byggt något i Vrigstad sen 1970- talet.

Kommunens svar: Behovet av trygghetsbostäder i kommunens tätorter har identifierats i kommunens bostadsförsörjningsplan som antogs 2021. Sävebo och kommunen arbetar tillsammans med frågan om trygghetsboenden utifrån det behov som bedöms finnas.

I förslaget till översiktsplan kan det vara lämpligt att bygga trygghetsboenden i områdena som kallas "sammanhängande bostadsbebyggelse" och "mångfunktionell bebyggelse". Förutom det beaktas inte frågan i översiktsplanen.

Privatperson 98

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

När det nu byggs hus på Tällevad och flera områden på Ljungasidan pekas ut som lämpliga områden för bostadsbebyggelse, bör det även planeras för en

skola på den sidan järnvägen. Kanske ska skolan inhysas i lokalerna där det tidigare var skola, och en helt ny förskola byggs åt Naturförskolan? Efter lite ombyggnad borde blå skolan kunna hysa F-6 om fritids förläggs till den gula skolan.

Kommunens svar: I översiktsplanen avsätts mark för eventuella framtida behov av skolverksamheter – i det här fallet har mark avsatts för en helt ny skola vid Ljunga park.

Privatperson 99

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Det är ju helt fel att dra en väg utanför samhället, när genomfartstrafikleden är ombyggd så nyligen. Det finns ju jättebehov av underhåll på väldigt många vägar, Lägg pengarna där istället.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 100

Inkom 20 september 2022 via e-post.

Jag vill lämna synpunkter på översiktsplanen.

På det nya södra industriområdet ut med stockarydsvägen vill ni göra industrimark där det idag bedrivs företag inom skog och lantbruk.
Ska min tamboskap behöva andas in mer giftiga utsläpp från industrier än va de gör i dag? Ska jag behöva leda mina kor över industimark, bilar och kontor när de ska ner på bete i broddanäs?
jag tycker det låter som ett stort problem.
Är det inte lämpligt att komunen bebygger sin industrimark som gjordes för över 10 år sedan och sen påbörjar industimark på komunens egen mark innan ni ritar in privatpersoners mark?

Sen att bygga industrier runt de gamla Hålvägarna är en väldigt märklig ide. Förstöra det gamla omgivnigen där folk och djur vandrat i tusentals år och sen bygga industrier tätt inpå, kan det ens vara lagligt?

Hjärtlanda socken är en väldigt gammal och historisk by, förstör inte den fina omgivningen.
En k-märk by ska inte ha industrier inpå knuten.
Herrön är ett väldigt kuperat område och mycket våtmark/mosse mot myrsjön viket skulle kosta mycket pengar att göra industrimark på och det förstör allt djurliv.

Förstör inte för oss unga som vill satsa på lantbruket som försöjer sverige med mat.
Förstör inte vår by Hjärtlanda.

Jag lovar att jag ska göra allt jag kan för att hålla industrimarken borta från Hjärtlanda socken.

Kommunens svar: Översiktsplanen redovisar områden för utbyggnad på både kort och lång sikt. Områdena längre norrut kommer att byggas ut först innan mer mark tas i anspråk. Men om efterfrågan på industrimark växer på sikt blir marken söderut längs med Stockarydsvägen viktig för fortsatt utbyggnad. Innan dess kommer ett vidare planarbete med detaljplan att genomföras och en dialog med berörda markägare att ske.

Området "Fortsättning södra industriområdet" som pekades ut under samrådet minskas ner så att det bara omfattar området i anslutning till Stockarydsvägen.

Privatperson 101

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

1. Jag vill INTE ha förbifart utanför Vrigstad!
Bevara ett levande Vrigstad!

Istället:

2. Utöka GC-vägar o förbättra övergångar. För säkerheten, främjar miljö och hälsa.
Bättre GC-vägar skapar bl a fler cyklister!

Förslag:

- Slättsjövägen (från Jönköpingsvägen - avfarten mot alebäcken) Viktigt pga skola, badplats, sommarhemmet o Nytt Bostadsområde utmed denna väg. Kurvig väg med skymd sikt o hastighet 70 km på viss sträcka. Denna sträcka ingår i en mycket populär gång o cykelrunda runt sjön.
- Trävaruvägen (från Växjövägen- elljusspåret) Viktigt pga Smålandsvillan OBOS (stor arbetsplats idag, förhoppningsvis byggs ut) ev utöka industriområdet, Populär motionsrundan, sport o aktivitetsanläggningar, elljusspår i området.
- Sigfridsvägen (från växjövägen till elljusspåret, Crossbanan) Viktigt pga ta sig till olika sport o fritidsaktiviteter, lekpark, missionskyrkan.
- Jönköpingsvägen (från Lundbyvägen- nedanför gammelbyn- grusvägen- 127.an-Smedstorp- höger (skylt Virestorp)- till Bodakrysset.
- -Förlänga GC-vägen från Biskopsbo (127.an) till avfart Gnillinge (grusväg till Hylletoftavägen)
- -Stockarydsvägen till crossbanan

Förbättra övergångarna i Vrigstad
Bl a

- -Vid Skolan - Kyrkan, Värdshus (Sätta upp skylt som visar hastigheten. Rött o Grönt sken.
- Tydliga Varningskyltar ”Varning för barn”
- Ev bevakat övergångsställe, där de gående får trycka på knapp o vänta på grönt.
- Över Stockarydsvägen (vid hembygdsgården, de som kommer från Biskopsbo-hållet o går/cyklar utmed sävsjövägen/127an.

- Ta bort övergång vid bron!

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 102

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Synpunkter avser Vrigstad.

Förbifart vill knappast ngn av dagens Vrigstadbor ha! Det är en fråga för kommande generationer och bör ställas igen om sådär 20 år.

En central fråga är Obos ev nysatsning. Blir det av behövs fler bostäder! Många tycks tro att attraktiva, sjönära tomter löser problemet. Sanningen är snarare att endast ett fåtal har råd att bygga för 4-6 Mkr och definitivt inte flertalet av de förväntade nyanställningarna på Obos. Kommunen/Sävebo måste föregå och bygga nya hyresrätter så att privata aktörer kan följa efter. Då får vi ut många äldre ur sina hus och det skapas bostäder som fler har råd med. Ett ypperligt område för flerbostadshus är söder om Tegnérvägen i den s k Hästhagen. Stabil mark som behöver fyllas upp till översvämningssäker nivå men med superläge och infrastruktur inpå knuten.

Det pratas också mkt om industrimark. Blir Obos satsning av blir det lokaler över för nyetableringar. Jag tycker ändå att man ska ha med västra delen av Vrigstad i tankarna och då främst för exponeringen mot Stigamo/Torsvik och E4:an.

Beträffande GC-vägar så ligger ju en sådan i pipen till crossbanan. Hur den kan komma före i prio framför den till västra sidan av Slättsjön är en gåta. Att prioritera gymnasielever före småskolebarn är absurt! Över huvudtaget är trafikmiljön runt Slättsjön, som är ett mkt frekventerat gång- och cykelstråk, bristfällig. För hög hastighet, för smalt och skymd sikt.

Beträffande framtida bebyggelse runt Slättsjön får man inte glömma bort rekreationsvärdet för gemene man! Att bygga runt hela sjön, som i princip föreslås, vore förödande. Utveckla gärna den västra sidan men låt resten vara.

Jag hoppas också att man vid framtida byggnation på västra sidan har lite bättre styrning fr kommunens sida. Idag spretar byggstilarna åt alla håll! Man tillåts skymma varandras utsikt med alldeles för höga tak, felställda hus och tomters placering mittemot varandra isf att tomterna "tandar". Tycker Sävsjö Kommun förtjänar en stadsarkitekt, åtminstone på deltid!

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

I förslaget till ny översiktsplan avsätts mark för både nya småhus och flerbostadshus med lägenheter. Området vid Tegnérvägen har tagits bort på grund av höga naturvärden och översvämningsrisken från Vrigstadån. Däremot pekas bland annat grusplanen vid Marknadsplatsen och delar av Sinaiberget ut som lämpliga för flerbostadshus.

Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri i Vrigstad.

Området öster om Slättsjön tas bort.

Privatperson 103

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

De vore slutet för Vrigstad om vi inte längre får någon genomfart av dom större vägarna. Hela samhället lever på genomfarten. Liv och rörelse, cirkel k och Vrigstad wärdshus kommer bli hårt drabbade! Tänkt om, tänkt rätt!

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 104

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Protest mot ”Förbifart Vrigstad”.
Vi vill att Vrigstad ska fortsätta att vara ett levande och utvecklande samhälle.
Låt RV30 passera genom samhället men fokusera på moderna lösningar för säkrare vägar och gångvägar.
Planera inte in industri mark för nära samhället ex Värnamo/Jönköping korsningen, satsa istället på framtida bostadstomter.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 105

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret.

Sävsjö 20220919 – synpunkter från berörd fastighetsägare gällande föreslagen översiktsplan

Undertecknad har tagit del av översiktsplanen för Sävsjö kommun och har också varit i kontakt med Andreas Grennborg för att påtala synpunkter.

Fastigheten Mäjensjö 12:1 har varit i vår släkts ägo i många många generationer och vi har i modern tid sett hur staden och väg 127 närmat sig, och också i mitten av förra seklet inkräktat, på vår fastighet. Jag vill med emfas trycka på vad Andreas Grennborg försäkrat mig vid sittande möte i augusti 2022, och i mejlkommunikation samma dag, 20220808, nämligen att

avseende "…. området som i förslaget till ny översiktsplan kallas Sävsjö centrum (III). Det utpekade området går till en liten del in på er fastighet Mäjensjö 12:1 Tanken är att översiktsplanens gränser ska tolkas översiktligt och att gränsen ska spegla befintliga förhållanden och fastighetsgränser. Intentionen med förslaget till översiktsplan är alltså inte att området (Sävsjö centrum (III)) ska växa in på fastigheten Mäjensjö 12:1 utan att det ska hålla sig till den befintliga fastighetsgränsen."

Med vänlig hälsning
Andreas Grennborg
Samhällsplanerare
Kommunledningskontoret

Telefon: 0382-154 17

Vidare synpunkter: Som fastighetsägare ser jag inte med blida ögon på hur den lugna idyll som Mäjensjö utgör och de kulturvärden som denna plats representerar hotas av angränsande utvidgad exploatering från kommun och näringsliv. Det vore tillrådligt att kommunen kompenserar fastighetsägaren på ett godtagbart sätt för den långsiktiga och permanenta påverkan i form av störande utsikt och bullerpåverkan dessa utbyggnadsplaner utgör för oss som ägare av Mäjensjö 12:1.

Kompensationens form och storlek kan bland annat röra sig om en vintergrön plantering av storväxta granar i befintlig fastighetsgräns mellan Mäjensjö 12:1 och vad som omnämns som (Sävsjö centrum III) i översiktsplan.

Kommunens svar: Gränsen för Sävsjö centrum (III) justeras enligt synpunkterna.

Kommunen äger inte fastigheterna Mäjensjö 12:1 eller Trucken 2 och har därför inte möjlighet att plantera träd i fastighetsgränsen. Frågan får hanteras av berörda fastighetsägare.

Privatperson 106

Inkom 20 september 2022 via webbformuläret och e-post.

Översiktsplan Sävsjö Kommun - Synpunkter på samrådshandling

Synpunkt avseende utpekat LIS område vid Ärnanäsasjön (Stockaryd):

Jag anser att utpekat LIS-område är för stort och inte lämpligt för ett sammanhängande bostadsområde. I planeringen och utvecklingen framåt anser jag att man bör beakta den idag speciella miljön med begränsad bebyggelse runt sjön vilket ger goda möjligheter till friluftsliv. Med hänsyn till friluftslivet för Stockarydsborna bör man hålla sig till begränsad förtätning av bebyggelsen runt sjön.
Ärnanäsasjön har ett rikt djurliv med häckningsplatser för bland annat Storlom och Fiskgjuse. Även Havsörn har skådats över sjön. Därutöver är sjön grund och vattnet är inte av högsta kvalitet. Jag anser därför att man inte bör öka antalet boende runt sjön i alltför stor utsträckning då den och dess djurliv inte kommer att tåla en alltför stor belastning från tex ett utökat permanent båt- och friluftsliv på sjön.

Sammantaget anser jag därför att man endast bör planera för en begränsad och varsam förtätning av bebyggelsen runt/nära sjön. Jag anser att man bör hålla sig till att planera för ett ”vanligt” LIS-område och inte ett sammanhängande bostadsområde (och inga radhus/flerbostadshus). En eventuell utveckling av besöksnäringsverksamhet (som nämns i översiktsplanen) bör även den göras varsamt och småskaligt.

Därutöver så har Ekeby fritidsområde idag en speciell karaktär av småskalig sommarstugebebyggelse. Jag anser (och hoppas) att man i planeringen/utvecklingen framåt har som ambition att bibehålla den stilen.

Kommunens svar: Området plockas bort som utpekat bostadsområde. Med anledning av avståndet till Stockaryd anses det inte vara en hållbar planering att bygga ut teknisk infrastruktur såsom vatten och avlopp dit. Däremot blir området kvar som LIS-område för att möjliggöra utveckling som stärker Stockaryd som serviceort.

Privatperson 107

Inkom 20 september 2022 via e-post.

Vi som bor i Mäjensjö och Sävsjöbyn har tagit del av förslaget till ny översiktsplan. Vi är positiva till att se Sävsjö växa men anser också att industrier inte hör ihop med en levande landsbygd utan ett bevarande av den. Vi har i detta dokument sammanställt synpunkter gällande det framtagna förslaget.

Nytt planerat industriområde

Levande landsbygd nära centrum bör bevaras då den bidrar till mångfald i djur- och fågelliv samt är en plats för rekreation. Mäjensjöområdet och Sävsjöbyn är i dagsläget populärt för friluftsliv och används flitigt som promenadstråk. Vi anser att Mäjensjö lämpar sig bättre för grönområde än ett

industriområde. Att etablera ett nytt industriområde så nära centrum anser vi vore olämpligt med tanke på att Sävsjö förväntas växa mycket i takt med den ökade befolkningen kommande årtionden. I och med detta anser vi att det vore bättre att etablera industrier i områden längre ifrån centrum utan bebyggelse och då minska risken för att industrierna återigen behöver flyttas till följd av en expanderande stadskärna.

Området omkring Skruf snus, värmeverket och asfaltverket är beläget längre ifrån centrum och industriverksamheterna skulle där inte få samma inverkan på vare sig Mäjensjö eller stadskärnan.

Vi vill också poängtera vikten av att bevara ett område med mycket historia och kulturvärde som också är en attraktiv plats att bo på. Vi som bor ute i Mäjensjö och Sävsjöbyn har valt att bosätta oss på landsbygden. Att få ett miljöstörande industriområde som närmsta granne skulle helt förstöra denna idyll. Ett förverkligande av översiktsplanen skulle dessutom kraftigt minska värdet på våra fastigheter.

Det aktuella området ligger sydväst om centrum och med tanke på att det ofta är sydvästlig vind skulle detta innebära att mycket buller, lukt och avgaser drar in över centrum.

I Mäjensjö finns även ett lantbruksföretag som bedriver ekologisk nötköttsproduktion som bidrar till att hålla landskapet öppet med sina betande djur. Ett industriområde av denna karaktär skulle få oanade konsekvenser på verksamheten.

I området finns också ett viltvatten och sumpskogsområde. Dessa vill vi bevara för att behålla det rika djur- och fågelliv som trivs i denna miljö. Fåglar som exempelvis Svarthakedopping är en av flera sällsynta arter som häckar här och är känslig för miljöändringar. Industriverksamheten hade också bidragit till markförändringar som i sin tur stör klimatet för djuren. Schaktning i Mäjensjöområdet kommer att påverka Mäjensjögölen då gölen har sitt utlopp i de aktuella markerna. Våtmarkerna bör också tas hänsyn till då de är en viktig pusselbit för att minska näringsläckage till övriga vattendrag. Våtmarkerna har även en annan funktion i att binda koldioxid, vilket är viktigt i dagens läge för att minska klimatförändringarna. Våtmark (naturvardsverket.se)

Väg 761

Verksamhetsområdet, som kommunen föreslår anlägga, kan först grundas när den nya förbifarten finns tillgänglig. Den nya vägen är främst tänkt som en omledningsväg för den tunga trafiken mot Stockaryd. Ska en ny väg etableras genom Mäjensjö kommer det påverka den fridfulla boendemiljön med ökade nivåer av buller och avgaser.

Vårt förslag är att istället anpassa någon av de befintliga färdvägarna, Hjärtlandavägen eller Smedgatan, för den tunga trafiken. Smedgatan går direkt ner till södra industriområdet där vi också föreslår att industrierna i första hand expanderar. Åtgärder för att hålla nere hastigheterna skulle förslagsvis vara att sätta upp fartkameror eller farthinder. Att området vid södra industriområdet redan har ett utbyggt vägnät och VA gör även att utbyggnaden där är mer kostnadseffektiv. Vi anser vidare att minska på tung

vägtrafik och att satsa på tågtransport genom Stockarydsterminalen faller sig mer naturligt och logiskt med tanke på miljöförstörande utsläpp.

Med Aleholmsskolan och Nyhem i åtanke så har vi svårt att se att de skulle skonas från bullret då både skolan och bostadsområdet i dagsläget är omringade av industrier. Den tunga trafiken skulle därmed inte kunna avledas därifrån. Bostadsområdet Nyhem är även placerat vid Södra stambanan som är hårt trafikerad.

Vi kräver svar på följande frågor

- Varför är just Mäjensjö lämpligt för miljöstörande, ytkrävande och bullrande verksamheter?
- Varför sprida ut och etablera nya industriområden istället för att samla industrierna runt det södra området och på samma sida järnvägen?
- Har det utförts någon inventering och konsekvensanalys med hänsyn till den biologiska mångfalden?
- Vilka konsekvenser anser kommunen vara acceptabla för jord- och lantbruk i Mäjensjö och Sävsjöbyn?
- Vad finns det för anledning till att inte nyttja kommunens egen mark i första hand?
- Sävsjö förväntas växa med 2300 invånare under kommande årtionden. Är då inte Mäjensjö beläget för nära centrum för att etablera ett nytt industriområde där (ca 650m till Stora torget)?

Synpunkter gällande sammanhängande bostadsbebyggelse på privat landsbygd- och lantbruksmark i Sävsjöbyn

Kommunen skriver i översiktsplanen att de avser att använda, utveckla och bevara mark- och vattenområden. Något vi tycker är viktigt.

Västra Sanatorieskogen tillhör privat mark. Enligt skogsnäringsverksamhetens regelverk och utförda certifikat, FSC, är delar av området våtmark och klassat som naturområde, för att främja biologisk mångfald och fågelliv. Området tillhör gårdens näringsverksamhet och behövs för gårdens framtida drift. Skogsbruksplan efterföljs och investering i skogsplantor har gjorts för att framtida generationer ska kunna bruka och vårda området. Även närliggande lövskog nedanför Kistegårdsområdet har tagits fram för att ge en fin inbäddning och naturområde. Sävsjöån slingrar sig genom området och gynnar bördig mark vilket är viktigt att värna om, inte minst i dessa tider. Att bygga vägg i vägg med ett levande lantbruk kan leda till störningar och olägenheter för de som väljer att bosätta sig där och försvåra för lantbruket.

Tidigare var en pistolskytteklubb belägen i området där det provsköts och tränades aktivt. Bly från detta är en säker sak att finna och inför ett byggande krävs då en nödvändig sanering vilket leder till ökade kostnader.

Västra Högagärde är också ett privat område som tillhör aktiva lantbruk som är nödvändig för näringsverksamheten och en investering för kommande generationer. Om kommunens planer skulle förverkligas skulle dessa vara helt

bortkastade. Det innebär även en värdeminskning för jordbruksfastigheterna. De boende i närliggande område bor eller har valt att flytta dit just på grund av naturen och landsbygden!

Gamla historiska och kulturella områden som Sävsjöbyn och Mäjensjö fanns långt innan Sävsjö stad och vi önskar att kommunen värnar om det.

Invånare i Sävsjö utnyttjar landsbygden och dess natur kring Sävjöbyn och Mäjensjö flitigt genom promenader av unga, gamla, barnfamiljer och motionärer som cyklister, skidåkare och ryttare mm. Att förstöra ett sådant naturligt och lättillgängligt område för alla vore en tragedi.

Vi kräver svar på följande frågor

- Varför är det mer värde för kommunen att planlägga bebyggelse av sammanhängande bostäder på privat mark och inte kommunägd mark som är intilliggande?
- Våtmarker och biologisk mångfald är viktiga faktorer för framtiden. Tycker ändå kommunen att det är ett lämpligt område?
- Att Västra Sanatorieskogen som är privat mark ändå planlagts med bebyggelse ser illa ut när kommunens mark angränsar och då borde vara ett mer naturligt val. Hur kan det vara möjligt?
- Är det försvarbart att försvåra för näringsverksamheter och dess framtida generationer samt utöver det bidra till värdeminskning?
- Vi som bor eller flyttat hit har gjort det just för att det är det naturliga gröna och lantliga område det är. Är det inte kommunens vision att ha ett grönt, blomstrande, barnvänligt Sävsjö?

Kommunens svar: Det föreslagna verksamhetsområdet vid Mäjensjö minskas ner för att minska påverkan på närliggande bostäder. En grön ridå föreslås i översiktsplanen för den kommande planeringen för att minska påverkan på landskapsbilden. Däremot anser kommunen att det är ett starkt allmänt intresse att använda marken som ligger i en relativ närhet till tätorten för utveckling av verksamheter. Närheten till tätorten möjliggör för de anställda i verksamheterna att gå eller cykla till sina jobb, vilket skulle vara svårare om verksamheterna hamnade längre bort från Sävsjö. Samtidigt hamnar verksamheterna i anslutning till både vägen och järnvägen som redan idag bullrar en del.

Se också det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om verksamheter och industri samt ny väg i Mäjensjö.

Svar på frågorna om Mäjensjö

1. Mäjensjö har en placering i nära anslutning till väg 127 som är en väg väl anpassad för tyngre trafik. Genom att anlägga verksamheter vid Mäjensjö är det möjligt att komma ut på väg 127 relativt snabbt. Mäjensjö ligger också nära Sävsjö tätort, vilket möjliggör pendlande till fots eller cykel till och från de arbetsplatser som ligger där, men utan att skapa orimliga miljöstörningar på omgivande bostadsbebyggelse.

De verksamheter som anläggs i Mäjensjö kommer att behöva genomgå prövning för miljötillstånd och därmed kommer lämpligheten för väldigt bullriga eller på annat sätt miljöstörande verksamheter att prövas både kommande planarbete och i kommande processer för att pröva miljötillstånd.

2. Tanken är att Mäjensjö ska bindas ihop med verksamhetsområdet på andra sidan järnvägen med en ny anslutningsväg över järnvägen. På det sättet kan trafiken från södra industriområdet också ledas över järnvägen ut på väg 127 utan att passera skolor eller bostäder där trafiken passerar idag.

3. Nej, men kommunen planerar just nu att ta fram en naturvärdesinventering för bland annat det aktuella området.

4. Konsekvenserna och påverkan på jordbruket får utredas ytterligare i kommande planarbete. I det här skedet har en del av de synpunkter som kommit in beaktats. Det har bland annat lett till att översiktsplanen tagit med en grön ridå som avskärmar det föreslagna verksamhetsområdet från utblickarna i Mäjensjö by, vilket också bedöms minska påverkan på jord- och lantbruk i Mäjensjö by.

5. Tanken är att kommunens mark ska användas i första hand. Stora delar av den planerade utvecklingen vid Mäjensjö sker på kommunens mark. I nästa steg måste kommunen dock köpa in ny mark för att kunna möjliggöra en fortsatt utveckling. Översiktsplanen fungerar bland annat som en signal till berörda markägare om kommunens långsiktiga planer och som ett underlag för kommande markförhandlingar.

6. Nej, området bedöms ligga på ett bra avstånd från centrum. För att möjliggöra för pendling till fots och till cykel är närhet viktigt. Den typen av verksamheter som är lämpliga i Mäjensjö bör inte vara av så störande art att ett större skyddsavstånd behövs.

Svar på frågorna om Sävsjöbyn

1. Planeringen sker först och främst på den mark som redan ägs av kommunen. För att utvecklingen ska kunna fortsätta på längre sikt är det viktigt att kommunen visar sina långsiktiga prioriteringar och vilka platser som kommunen anser vara lämpliga på sikt.

2. Kommunen delar uppfattningen att våtmarker och biologiska mångfald är viktiga värden som bör bevaras. Kommunen ska ta fram en naturvärdesinventering för några av de berörda områdena, bland annat det här. Men uppfattningen är att det i vissa fall går att bygga bostäder och ändå bevara viktiga naturbiotoper som till exempelvis våtmarker. Hur detta görs utreds lämpligast i kommande planering.

3. Den intilliggande marken är Sanatorieskogen som är en viktig tätortsnära skog för Sävsjö. Skogen har särskilda natur- och kulturhistoriska värden eftersom den planterades med växter som kännetecknar just sanatorieskogar från början av 1900-talet. Därför anses inte just det området vara lämpligt för bostäder.

4. I den kommunala planeringen av mark vägs olika intressen mot varandra. Bostadsbyggande räknas som ett viktigt allmänt intresse och måste vägas mot

intressen som till exempel naturvärden, friluftsvärden och ekonomiska värden. I det här fallet räknas näringsverksamheten som ett enskilt intresse och bedömningen av lämpligheten för bostäder i området och dess påverkan på närliggande verksamheter får göras i kommande planering.

5. Kommunens vision handlar om att Sävsjö ska vara barnvänligt, grönt och inkluderande. En viktig del i visionen är att det ska finnas bostäder för alla. Vid planering av nya områden är det viktigt att väga olika intressen mot varandra. Ett bevarande av Sanatorieskogen innebär att tillgängligheten till gröna värden i närheten av Västra Sanatorieskogen säkerställs för boenden i området. Bedömningen är alltså att bostadsbyggande i det aktuella området inte påverkar tillgängligheten till grönområden för boenden i området nämnvärt.

Privatperson 108

Inkom 21 september 2022 via webbformuläret. Eftersom webbformuläret fortfarande var öppet mottogs synpunkten trots att tiden för att lämna in synpunkter egentligen hade tagit slut.

Jag upplever att det vore synd för vårt lilla samhälle om vägen går utanför Vrigstad. Det skulle nog ta död på samhället och göra att de verksamheter som finns skulle bli väldigt drabbade av minskad trafik som i längden skulle innebära att de får stänga ner. Är bättre att rusta upp och förbättra de övergångsställen som finns nära skolan och områden där det rör sig mycket barn för att göra bilister mer uppmärksamma på att skolbarn rör sig där.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 109

Inkom 21 september 2022 via webbformuläret. Eftersom webbformuläret fortfarande var öppet mottogs synpunkten trots att tiden för att lämna in synpunkter egentligen hade tagit slut.

Jag tycker inte att vägen genom.samhället ska tas bort för då kommer samhället att dö ut,både cirkel k och jotus kommer gå sämre och de blir mindre liv o rörelse.

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Privatperson 110

Inkom 21 september 2022 via webbformuläret. Eftersom webbformuläret fortfarande var öppet mottogs synpunkten trots att tiden för att lämna in synpunkter egentligen hade tagit slut.

Tycker absolut inte att vägen ska dras om. Samhället kommer helt dö ut. Det fina området runt Slättsjön kommer förstöras med en stor väg. Nytt bostadsområde har börjat byggas då vill man inte heller ha en väg där. Så tänker jag på våra affärer de behöver kunderna som åker på vägen genom samhället.
Områden i utkanterna av Vrigstad mot Sävsjö och vid Värnamo krysset mot Jönköping kommer också att förstöras.
Ett riktigt uruselt förslag på flera sätt.
Det har hänt mycket med Vrigstad de senaste åren och många har jobbat hårt för att utvecklingen ska gå framåt. Detta skulle ta död på utvecklingen direkt. Ett Samhälle utan affärer blir snabbt mindre.
De senaste åren har det knappt funnits ett enda hus tillsalu plus att det har byggts nytt det visar ju på att folk vill bo i samhället. Jag skulle inte tro att det hade varit lika attraktivt att flytta hit om samhället inte alls hade liv och rörelse och ännu mindre affärer än idag.
NEJ TILL FLYTT AV VÄGEN

Kommunens svar: Se det generella svaret i början av samrådsredogörelsen om förbifart Vrigstad.

Förteckning över inkomna yttranden

I två tabeller redovisas övergripande information om inkomna yttranden under samrådstiden. I den första tabellen redovisas information om yttranden från organisationer, företag och myndigheter och i den andra tabellen redovisas information om yttranden från privatpersoner. Här går det bland annat att se när yttrandet kom in till kommunen, hur yttrandet har kommit in och vilket dokument-id yttrandet har i kommunens diarium. Privatpersonernas yttranden är anonyma eftersom den här samrådsredogörelsen kommer att publiceras på kommunens hemsida.

I slutet framgår det också om yttrandet tillgodoses eller inte. I många fall innehåller ett yttrande flera olika synpunkter, där vissa tillgodoses och andra inte. I så fall framgår det i kolumnen att yttrandet *delvis* tillgodoses.

Organisationer, företag och myndigheter

Datum	**Organisation**	**Typ av yttrande**	**Dokument-id**
2022-06-21	Kretslopp sydost	e-post	133951
2022-06-21	Luftfartsverket	e-post	133943
2022-06-27	Skanova	e-post	133950
2022-07-03	Helpas AB (1)	Webbformulär	133946
2022-08-08	Alvesta kommun	e-post	133945
2022-08-18	Naturskyddsföreningen	e-post och brev	133942
2022-08-30	Region Kronoberg	e-post	134175
2022-09-06	Vaggeryds kommun	e-post	134291
2022-09-09	Värnamo kommun	e-post	134452
2022-09-12	Helpas AB (2)	Webbformulär	134465
2022-09-13	Hjärtlanda byalag	Webbformulär	134566
2022-09-14	Vida Vrigstad AB	e-post	134571
2022-09-14	Barn- och utbildningsnämnden	e-post	134567
2022-09-15	Kultur- och fritidsnämnden	e-post	134605

2022-09-16	Länsstyrelsen i Jönköpings län	e-post	134619
2022-09-18	Stockaryds samhällsförening	e-post	134694
2022-09-19	Region Jönköpings län	e-post	134702
2022-09-19	Vrigstads samhällsförening	e-post	134715
2022-09-19	Växjö kommun	e-post	134717
2022-09-19	Centerpartiet i Sävsjö kommun	e-post	134719
2022-09-19	B. Gunnarssons servicebutik i Vrgistad (Circle K)	e-post	134707
2022-09-20	Sävsjö Ornitologklubb Ruskenprickarna	Webbformulär	134721
2022-09-20	Lantbrukarnas riksförbund (LRF)	e-post	134724
2022-09-20	Socialnämnden	e-post	134738
2022-09-20	E.ON	e-post	134752
2022-09-20	Vänsterpartiet	Webbformulär	134759
2022-09-20	Svenska kraftnät	e-post	134762
2022-09-23 (fått förlängd svarstid)	Myndighetsnämnden	e-post	134893
2022-10-05 (fått förlängd svarstid)	Vetlanda kommun	e-post	135406
2022-10-10 (fått förlängd svarstid)	Trafikverket	e-post	135288

2022-10-31 (fått förlängd svarstid)	Kristdemokraterna	e-post	135768

Privatpersoner

Datum	Privatperson	Typ av yttrande	Dokument-id
2022-06-30	Privatperson 1	Webbformulär	133948
2022-06-30	Privatperson 2	Webbformulär	133949
2022-07-01	Privatperson 3	Webbformulär	133947
2022-08-09	Privatperson 4	Webbformulär	133944
2022-08-30	Privatperson 5	Webbformulär	134174
2022-08-30	Privatperson 6	Pappersformulär	134176
2022-08-30	Privatperson 7	Pappersformulär	134177
2022-08-30	Privatperson 8	Pappersformulär	134178
2022-08-30	Privatperson 9	Pappersformulär	134179
2022-08-30	Privatperson 10	Pappersformulär	134180
2022-08-30	Privatperson 11	Pappersformulär	134181
2022-08-30	Privatperson 12	Pappersformulär	134182
2022-08-30	Privatperson 13	Pappersformulär	134183
2022-08-30	Privatperson 14	Pappersformulär	134184
2022-08-30	Privatperson 15	Pappersformulär	134185
2022-08-30	Privatperson 16	Pappersformulär	134186
2022-08-30	Privatperson 17	Pappersformulär	134187
2022-09-01	Privatperson 18	Pappersformulär	134216
2022-09-01	Privatperson 19	Pappersformulär	134217
2022-09-01	Privatperson 20	Pappersformulär	134218
2022-09-01	Privatperson 21	Pappersformulär och webbformulär	134219
2022-09-02	Privatperson 22	e-post	134229

2022-09-02	Privatperson 23	e-post	134284
2022-09-03	Privatperson 24	Pappersformulär	134230
2022-09-03	Privatperson 25	Pappersformulär	134231
2022-09-06	Privatperson 26	Pappersformulär	134324
2022-09-06	Privatperson 27	Pappersformulär	134327
2022-09-06	Privatperson 28	Pappersformulär	134328
2022-09-06	Privatperson 29	Pappersformulär	134329
2022-09-06	Privatperson 30	Pappersformulär	134330
2022-09-06	Privatperson 31	Pappersformulär	134331
2022-09-06	Privatperson 32	Pappersformulär	134332
2022-09-06	Privatperson 33	Pappersformulär	134333
2022-09-06	Privatperson 34	Pappersformulär	134334
2022-09-06	Privatperson 35	Pappersformulär	134335
2022-09-06	Privatperson 36	Pappersformulär	134337
2022-09-06	Privatperson 37	Pappersformulär	134338
2022-09-06	Privatperson 38	Pappersformulär	134339
2022-09-06	Privatperson 39	Pappersformulär	134340
2022-09-06	Privatperson 40	Pappersformulär	134341
2022-09-06	Privatperson 41	Pappersformulär	134342
2022-09-06	Privatperson 42	Pappersformulär	134343
2022-09-06	Privatperson 43	Webbformulär	134344
2022-09-08	Privatperson 44	Webbformulär	134443
2022-09-09	Privatperson 45	Pappersformulär	134444
2022-09-09	Privatperson 46	Pappersformulär	134445
2022-09-09	Privatperson 47	Pappersformulär	134447
2022-09-09	Privatperson 48	Pappersformulär	134446
2022-09-09	Privatperson 49	Webbformulär och brev	134448
2022-09-09	Privatperson 50	Brev	134453
2022-09-09	Privatperson 51	Webbformulär	134459

2022-09-09	Privatperson 52	Webbformulär	134460-134462
2022-09-12	Privatperson 53	e-post	134472
2022-09-13	Privatperson 54	Webbformulär	134565
2022-09-14	Privatperson 55	Webbformulär	134569
2022-09-14	Privatperson 56	Webbformulär	134570
2022-09-14	Privatperson 57	Webbformulär	134590
2022-09-15	Privatperson 58	Brev	134600
2022-09-18	Privatperson 59	Webbformulär	134695
2022-09-18	Privatperson 60	Webbformulär	134696
2022-09-18	Privatperson 61	e-post	134697
2022-09-18	Privatperson 62	e-post	134700
2022-09-19	Privatperson 63	e-post	134705
2022-09-19	Privatperson 64	e-post	134706
2022-09-19	Privatperson 65	e-post	134708
2022-09-19	Privatperson 66	e-post	134711
2022-09-19	Privatperson 67	Webbformulär	134712
2022-09-19	Privatperson 68	e-post	134722
2022-09-19	Privatperson 69	Webbformulär	134713
2022-09-19	Privatperson 70	e-post	134720
2022-09-20	Privatperson 71	Webbformulär	134725
2022-09-20	Privatperson 72	e-post	134735
2022-09-20	Privatperson 73	Webbformulär	134739
2022-09-20	Privatperson 74	e-post	134740
2022-09-20	Privatperson 75	e-post	134741
2022-09-20	Privatperson 76	e-post	134742
2022-09-20	Privatperson 77	Webbformulär	134743
2022-09-20	Privatperson 78	Webbformulär	134744
2022-09-20	Privatperson 79	Webbformulär	134745
2022-09-20	Privatperson 80	e-post	134749

2022-09-20	Privatperson 81	e-post	134750
2022-09-20	Privatperson 82	Brev	134747
2022-09-20	Privatperson 83	Webbformulär	134760
2022-09-20	Privatperson 84	e-post	134763
2022-09-20	Privatperson 85	Webbformulär	134764
2022-09-20	Privatperson 86	Webbformulär	134765
2022-09-20	Privatperson 87	Webbformulär	134766
2022-09-20	Privatperson 88	e-post	134767
2022-09-20	Privatperson 89	Webbformulär	134768
2022-09-20	Privatperson 90	Webbformulär	134769
2022-09-20	Privatperson 91	Webbformulär	134770
2022-09-20	Privatperson 92	Webbformulär	134771
2022-09-20	Privatperson 93	Webbformulär	134772
2022-09-20	Privatperson 94	Webbformulär	134773
2022-09-20	Privatperson 95	Webbformulär	134774
2022-09-20	Privatperson 96	Webbformulär	134775
2022-09-20	Privatperson 97	Webbformulär	134776
2022-09-20	Privatperson 98	Webbformulär	134777
2022-09-20	Privatperson 99	Webbformulär	134778
2022-09-20	Privatperson 100	e-post	134779
2022-09-20	Privatperson 101	Webbformulär	134780
2022-09-20	Privatperson 102	Webbformulär	134781
2022-09-20	Privatperson 103	Webbformulär	134782
2022-09-20	Privatperson 104	Webbformulär	134783
2022-09-20	Privatperson 105	Webbformulär	134784
2022-09-20	Privatperson 106	Webbformulär och e-post	134939
2022-09-20	Privatperson 107	e-post	134868
2022-09-21	Privatperson 108	Webbformulär	134815
2022-09-21	Privatperson 109	Webbformulär	134816

2022-09-21	Privatperson 110	Webbformulär	134817

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Datum
2023-11-16

Ärendebeteckning
401-7297-2023

Sävsjö kommun
sambygg@savsjo.se

Översiktsplan för Sävsjö kommun

Sävsjö kommun har under granskningstiden översänt rubricerad översiktsplan till Länsstyrelsen enligt 3 kap. 14 § plan- och bygglagen.

Länsstyrelsens roll i planprocessen

Under granskningstiden ska Länsstyrelsen avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om förslaget inte uppfyller lagkraven vad gäller riksintressen, miljökvalitetsnormer, redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, mellankommunal samordning och bebyggelsens lämplighet i förhållande till hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Riksintresse

Riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken behandlas på ett tillfredsställande sätt i översiktsplanen.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormerna för luft och vatten behandlas på ett tillfredsställande sätt i översiktsplanen.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Länsstyrelsen anser att området vid Holmsjön inte uppfyller kriterierna i 7 kap. 18 § e miljöbalken vilket betyder att Länsstyrelsen inte delar kommunens uppfattning om att det är lämpligt för utveckling av landsbygden. Länsstyrelsen bedömer att lättnader i strandskyddet stödjer centralorten Sävsjö vilket då innebär tätortsutveckling och inte landsbygdsutveckling. Stränder nära tätorter utgör även en viktig resurs för det tätortsnära friluftslivet vilket innebär att det inte är lämpligt att peka ut som ett LIS-område.

Översiktsplanen nämner att även LIS-området Norrsjön vid Brunseryds kvarn avser stötta Sävsjö tätort. Länsstyrelsen anser dock att området skulle kunna anses stötta servicen i Stockaryd i likhet med LIS-områdena i Norrsjön och Björnsskogssjön vilket är en fråga om landsbygdsutveckling. Området kan därför utgöra ett område som pekas ut enligt 7 kap. 18 e § miljöbalken.

Mellankommunal samordning

Översiktsplanen innehåller inga förslag som föranleder Länsstyrelsen att ställa särskilda krav på mellankommunal samordning.

Hälsa och säkerhet

Ras, skred och erosion

De ställningstagande som görs i översiktsplanen angående ras, skred och erosion kan uppfattas som att det alltid går att bygga förutsatt att geotekniken utreds. Länsstyrelsen anser att det även behöver framkomma att det i vissa fall inte är lämpligt att bebygga i områden där risk för ras, skred och erosion förekommer. Lämpligheten behöver säkerställas i efterföljande planering.

Översvämning

De ställningstaganden som görs i översiktsplanen angående översvämning i Vrigstad och Sävsjö kan uppfattas som att byggnation alltid är möjlig så länge områdena översvämningssäkras eller klimatanpassningsåtgärder genomförs. Länsstyrelsen anser att det i vissa fall inte är lämpligt att lokalisera ny bebyggelse inom ett område med risk för översvämning. Exempelvis är det inte lämpligt att lokalisera samhällsviktig verksamhet i dessa områden.

Gällande en framtida utveckling av Stockarydsterminalen så beskriver översiktsplanen både förutsättningarna och den hänsyn som behöver tas på ett tydligt sätt. Med anledning av platsen förutsättningar är Länsstyrelsens uppfattning att ett helhetsgrepp behöver tas i ett tidigt skede i efterföljande planering för att säkerställa både översvämningsrisken samt eventuella konsekvenser för omkringliggande områden.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Johan Löwenadler Davidsson med samhällsplanerare Clara Gyllström som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Hanna Ekner medverkat.

KORTVERSION AV

Sävsjö kommuns översiktsplan

UTSKRIFTSDATUM: 2024-01-16

Sävsjö kommun

Innehåll

3 Inledning
4 Utvecklingsinriktning
5 Strukturbild
6 Mark- och vattenanvändning
7 Sävsjö
7 Sammanhängande bostadsbebyggelse i Sävsjö
10 Mångfunktionell bebyggelse i Sävsjö
12 Verksamheter och industri i Sävsjö
14 Grönområde och park i Sävsjö
15 Transportinfrastruktur i Sävsjö
18 Fritids- och idrottsanläggningar i Sävsjö
19 Vrigstad
19 Sammanhängande bostadsbebyggelse i Vrigstad
21 Mångfunktionell bebyggelse i Vrigstad
22 Verksamheter och industri i Vrigstad
24 Grönområde och park i Vrigstad
25 Transportinfrastruktur i Vrigstad
26 Stockaryd
26 Sammanhängande bostadsbebyggelse i Stockaryd
27 Mångfunktionell bebyggelse i Stockaryd
28 Verksamheter och industri i Stockaryd
30 Transportinfrastruktur i Stockaryd
32 Rörvik
32 Sammanhängande bostadsbebyggelse i Rörvik
34 Mångfunktionell bebyggelse i Rörvik
35 Verksamheter och industri i Rörvik
36 Transportinfrastruktur i Rörvik
37 Övriga kommunen
37 Transportinfrastruktur i övriga kommunen
39 Markanvändningstyper och tillhörande ställningstaganden
42 Hänsyn och tillhörande ställningstaganden
44 Riksintressen
45 Kommunintressen
46 Landsbygdsutveckling i strandnära lägen
47 LIS-områden som pekas ut av kommunen i översiktsplanen
49 Säkerhet, miljö, klimat och hälsa
51 Areella näringars markanvändning
51 Sociala förhållanden

Inledning

Det här är en kortversion av förslaget till en ny översiktsplan för Sävsjö kommun.
Hela versionen kan du läsa på kommunens webbplats www.savsjo.se/oversiktsplan.

Vad är en översiktsplan?

Enligt Plan- och bygglagen (PBL 3 kap.) ska alla Sveriges kommuner ha en aktuell översiktsplan. Översiktsplanen ska, enligt lagen, ange den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön i kommunen genom att peka ut användningen av mark- och vattenområden och genom att redogöra för hur den bebyggda miljön i kommunen ska användas, utvecklas eller bevaras. En översiktsplan är inte juridiskt bindande, men de ställningstaganden som finns i översiktsplanen är vägledande för framtida beslut.

Hur tas en översiktsplan fram?

Arbetet med den nya översiktsplanen sker enligt Plan- och bygglagen med samråd och granskning. Innan arbetet med en ny översiktsplan påbörjades höll dessutom kommunen en tidig dialog med allmänheten och särskilda intressenter för att fånga upp förslag redan tidigt. Samrådet för översiktsplanen pågick mellan den 20 juni och den 20 september 2022 och granskningen mellan 20 september och 20 november 2023.

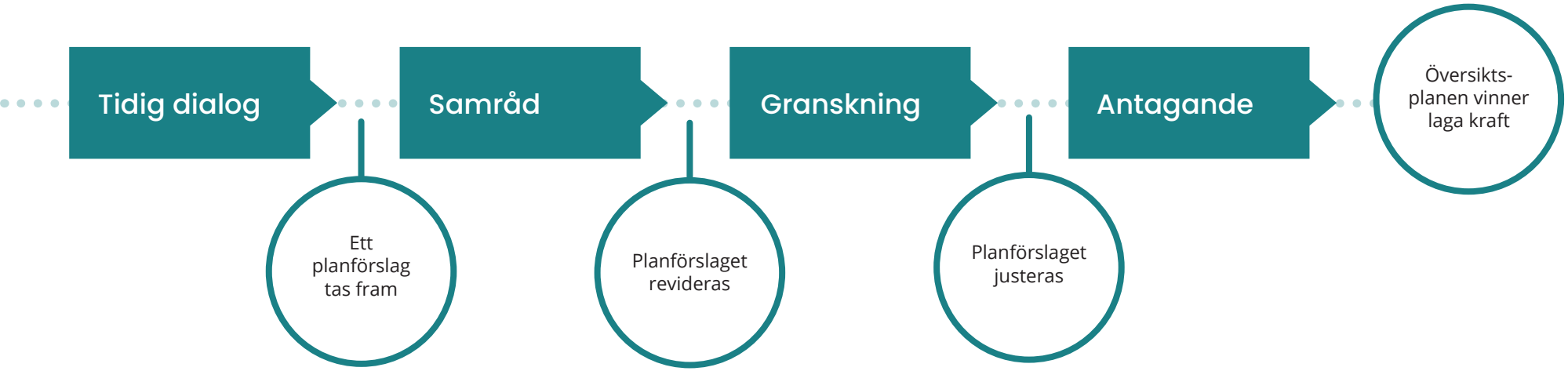

Utvecklingsinriktning

Fokusområden

Utifrån Sävsjö kommuns utvecklingsstrategi har tre fokusområden tagits fram för den fysiska planeringen. Dessa fokusområden är vägledande för de ställningstaganden som finns i översiktsplanen. Fokusområdena är också vägledande i avvägningar mellan olika intressen.

Sävsjö kommun ska vara Sveriges mest barnvänliga kommun.

Det ska vara lätt för barn och ungdomar att tryggt och säkert förflytta sig i sitt närområde och mellan olika målpunkter. Viktiga målpunkter för barn och ungdomar – såsom platser för kultur- och fritidsaktiviteter, naturområden, lekplatser och skolan – ska vara trygga, inkluderande, jämställda och stimulerande. Barn och ungdomar är de som kommer att utgöra framtidens samhälle och ska därför särskilt ges möjlighet till att vara delaktiga vid utformning och planering av fysiska miljöer.

Sävsjö kommun ska vara Sveriges grönaste kommun.

Det ska vara självklart för människor, föreningar och företag att göra hållbara val. Hållbart resande ska bli ett förstahandsval för resor inom kommunen och till andra kommuner. Genom ökad förnybar energiproduktion och ökad produktion av biobränsle bidrar vi till att Jönköpings län blir självförsörjande på förnybar energi.

Sävsjös Trädgård ska tillsammans med kommunens småskaliga charm bidra till det goda livet. Grön- och blåstrukturen ska vara tillgänglig och sammankopplad och ska präglas av hänsyn till den biologiska mångfalden och användandet av ekosystemtjänster. Vid nybyggnation ska omvandling och förtätning ge förutsättning för närhet, samtidigt som viktiga grönstrukturer ska bevaras och utvecklas. På landsbygden ska bebyggelse uppmuntras framförallt utmed befintliga stråk och i befintliga bystrukturer.

Sävsjö kommun ska vara Sveriges mest inkluderande kommun.

Offentliga mötesplatser ska vara trygga och tillgängliga för alla och utformas så att många olika människor bjuds in att besöka dessa. Det ska finnas varierande boendemiljöer i olika upplåtelseformer och miljöer för näringsverksamheter i hela kommunen för att alla ska kunna bo och verka där de trivs bäst. Fiberanslutning och övrig infrastruktur av hög kvalitet i hela kommunen är en nyckel för en levande landsbygd och för en stark regional arbetsmarknad. Tillsammans-andan ska prägla processerna kring utformning och planering av nya fysiska miljöer och människor ska ges möjlighet att bli delaktiga i dessa.

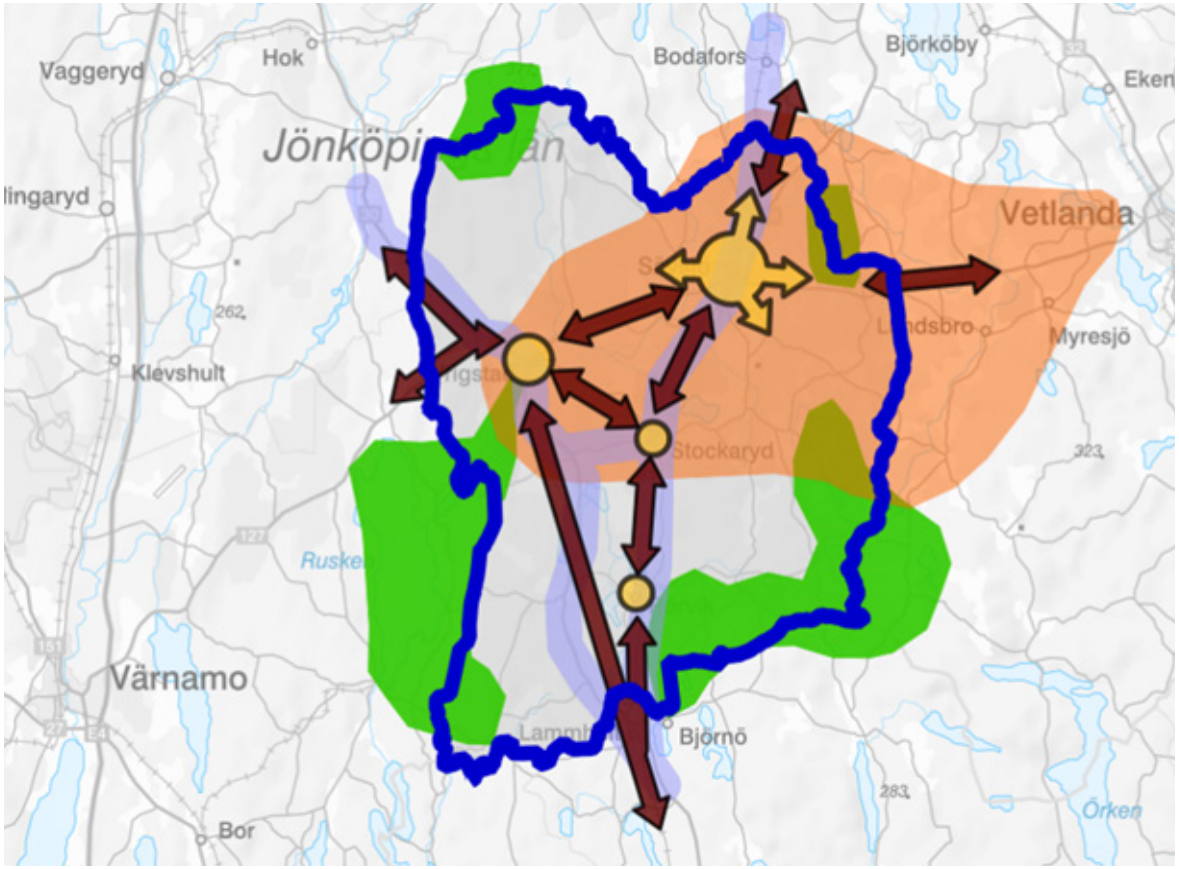

Strukturbild

Strukturbilden redovisar övergripande på en karta kommunens prioriteringar för framtida utveckling. På kartan redovisas viktiga stråk eller områden med hög prioritet i den fortsatta planeringen. Strukturbilden är vägledande för de ställningstaganden och avvägningar som finns i resten av översiktsplanen, men också för kommunala ställningstaganden i nationella och regionala transportplaneringen.

I översiktsplanens strukturbild framgår vilka bebyggelsekärnor som finns i kommunen och som delas med andra kommuner. Sävsjö, Vrigstad, Stockaryd och Rörvik är kommunens tätorter och också de platser där kommunen ser att det är lämpligast att satsa på fortsatt bebyggelse. För Sävsjö pekas också lämpliga stråk för tätortsnära landsbygdsutveckling ut.

Storskaliga natur- och friluftsområden som är viktiga för kommunens attraktivitet redovisas också. Dessa är Höglandets barrskogsområde, Vallsjön, Vrigstadsån och Rusken-området och Höjdvärend.

Ett större område som symboliserar Njudungs folkland redovisas också i strukturbilden. Området var under 1100-talet en centralbygd som bland annat kännetecknas av flera romanska 1100-talskyrkor som finns i området.

Ett antal kommunikationsstråk lyfts också fram i strukturbilden – bland annat de viktiga nationella stråken Södra stambanan och Riksväg 30 inklusive väg 761 som knyter ihop de två transportstråken via Stockarydsterminalen.

Även viktiga regionala och lokala stråk mellan tätorterna och tätorter utanför kommungränsen pekas ut. Här finns bland annat stråken mot Landsbro, Myresjö och Vetlanda; Bodafors, Nässjö och Eksjö; Lammhult, Alvesta och Växjö; Värnamo; Hok, Vaggeryd och Jönköping.

I bakgrunden på strukturbilden finns kommunens landsbygd. Landsbygden fyller en väldigt viktig funktion för kommunen. Från landsbygden kommer råvara till mycket av den produktion som sker i tätorterna – både mat och naturresurser samt mycket av energiproduktionen finns där. Landsbygden innehåller viktiga naturmiljöer för djur och växter och attraktiva livs- och boendemiljöer.

Mark- och vattenanvändning

I översiktsplanens projektkatalog redovisas kommunens kommande planer gällande nya eller ändrade markanspråk. Planerna har sorterats in efter tätort och innehåller beskrivningar av kommunens ställningstaganden och identifierade konsekvenser, samt vilken hänsyn som är viktig att ta vid kommande utveckling. Här sammanfattas projektkatalogen kortfattat med tillhörande kartor.

I mark- och vattenanvändningskartorna har åtta områdestyper använts för kommunens utveckling. Det framgår i kartorna om ett område är utpekat för ändrad, utvecklad eller pågående användning genom att de har olika färger på ramen.

Ändrad användning (svart ram)

En ändrad användning innebär att ett område idag har en annan typ av användning, men att kommunen anser att det är lämpligt att ändra användningen till den områdestyp som redovisas.

Utvecklad användning (mörkgrå ram)

Med utvecklad användning menar kommunen att områdestypen ska vara kvar, men att det finns förutsättningar för att utveckla området, till exempel genom förtätning eller annan förnyelse.

Pågående användning (ljusgrå ram)

En pågående användning innebär att den gällande områdestypen är lämplig även fortsättningsvis och att endast mindre förändringar i bebyggelsen är lämplig. Mindre förtätningar och kompletteringar tillåts, men väsentliga förändringar i områdets användning eller karaktär bör inte tillåtas.

SÄVSJÖ

Sävsjö är kommunens centralort med många funktioner och nästan hälften av kommunens invånare.

Sammanhängande bostadsbebyggelse i Sävsjö

Tällevad IV

Området utgör en naturlig fortsättning på Tällevadområdet. Den sydligaste delen av området är redan idag detaljplanelagd och ett projekt är igång för att exploatera området. I området är det lämpligt med småskalig bebyggelse i form av till exempel småhus eller radhus.

Tällevads lantliga boende

Området utgör en naturlig fortsättning på hästgårdarna som byggts norr om Tällevad. Det är lämpligt för utveckling av ett område med bostäder av lantlig karaktär. Tomterna ska vara stora, men mindre än Tällevads hästgårdar. Lämplig tomtstorlek får utredas i kommande planarbete, men kan utgöra 2000-5000 kvadratmeter.

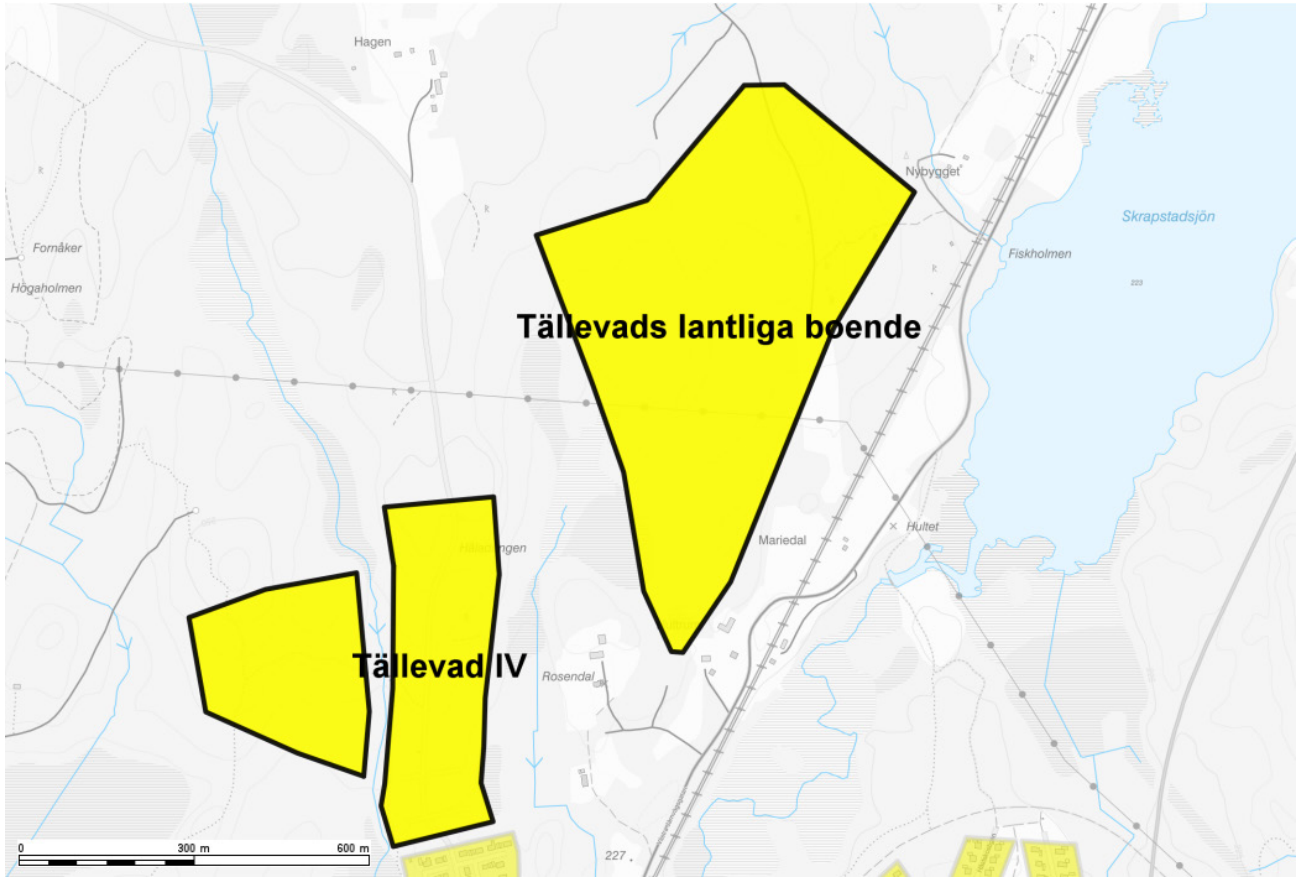

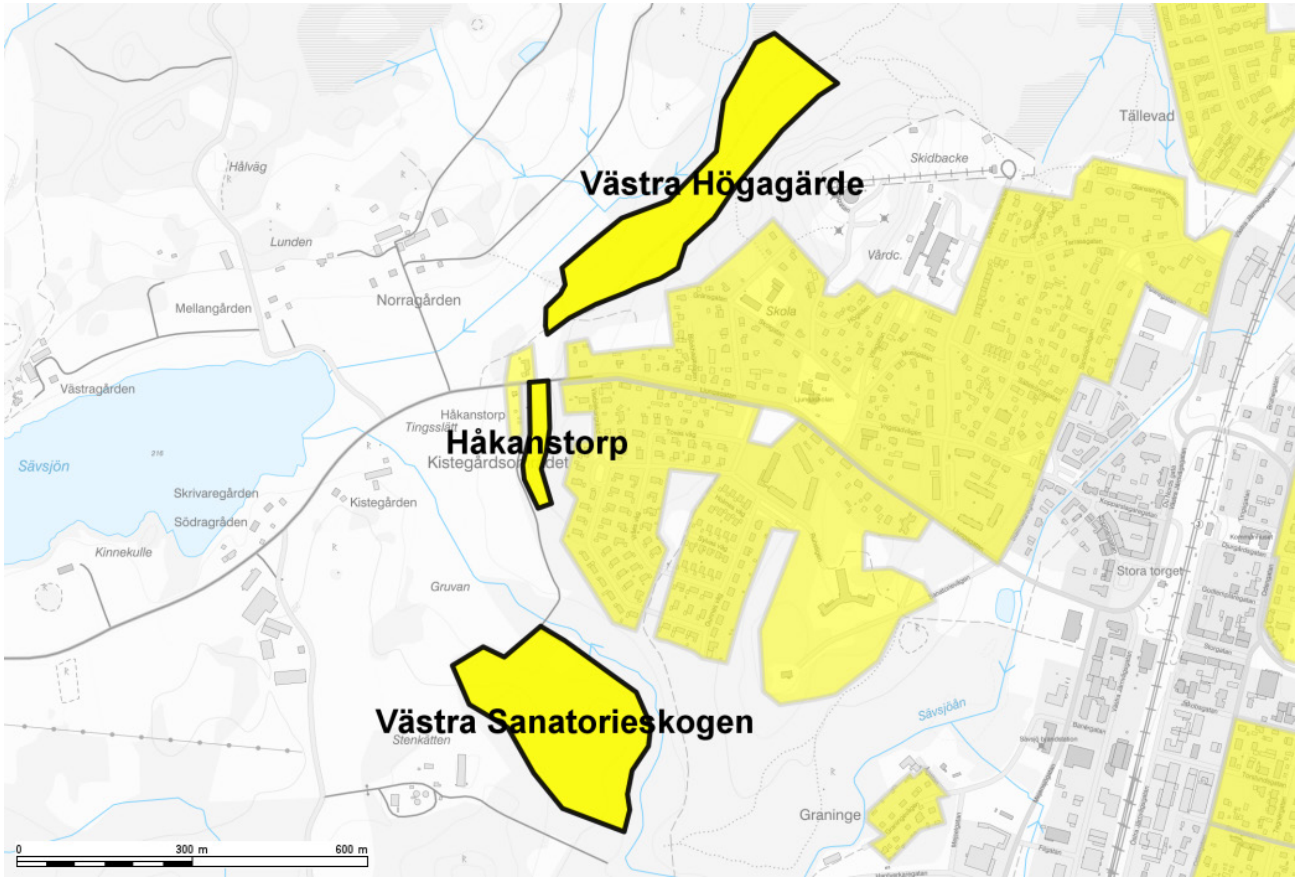

Västra Högagärde

Område i sluttningarna nordväst om Högagärdebacken. Lämpligt för småskalig bebyggelse i form av till exempel småhus eller radhus.

Infarten till området bör ske från Ljungagatan med en gång- och cykelvägsförbindelse som ansluter till Gränsgatan. Exakta placeringar för dessa utreds i detaljplaneskedet och pekas inte ut i översiktsplanen.

Håkanstorp

Område söder om Ljungagatan som ligger utmed infarten till gamla skjutbanan. Området är lämpligt för småskalig bebyggelse i form av till exempel småhus eller radhus.

Området är relativt litet och det är bara lämpligt för upp till tio bostäder.

Vid bebyggelse ska en grön korridor lämnas som binder ihop Högagärdebacken med Sanatorieskogen.

Västra sanatorieskogen

Område väster om Sanatorieskogen, på västra sidan om Sävsjöån. Området är lämpligt för småskalig bebyggelse i form av till exempel småhus och radhus på lång sikt.

Eksjöhovgårdsängen II

Området utgör en fortsättning på Eksjöhovgårdsängen och är lämpligt för småskalig bebyggelse såsom småhus eller radhus.

Cirkusplatsen

Redan detaljplanelagt område som pekats ut sedan tidigare i översiktsplanen. Området är lämpligt för flerbostadshus, men kan också vara aktuellt för verksamhetslokaler till socialförvaltningen eller trygghetsboende.

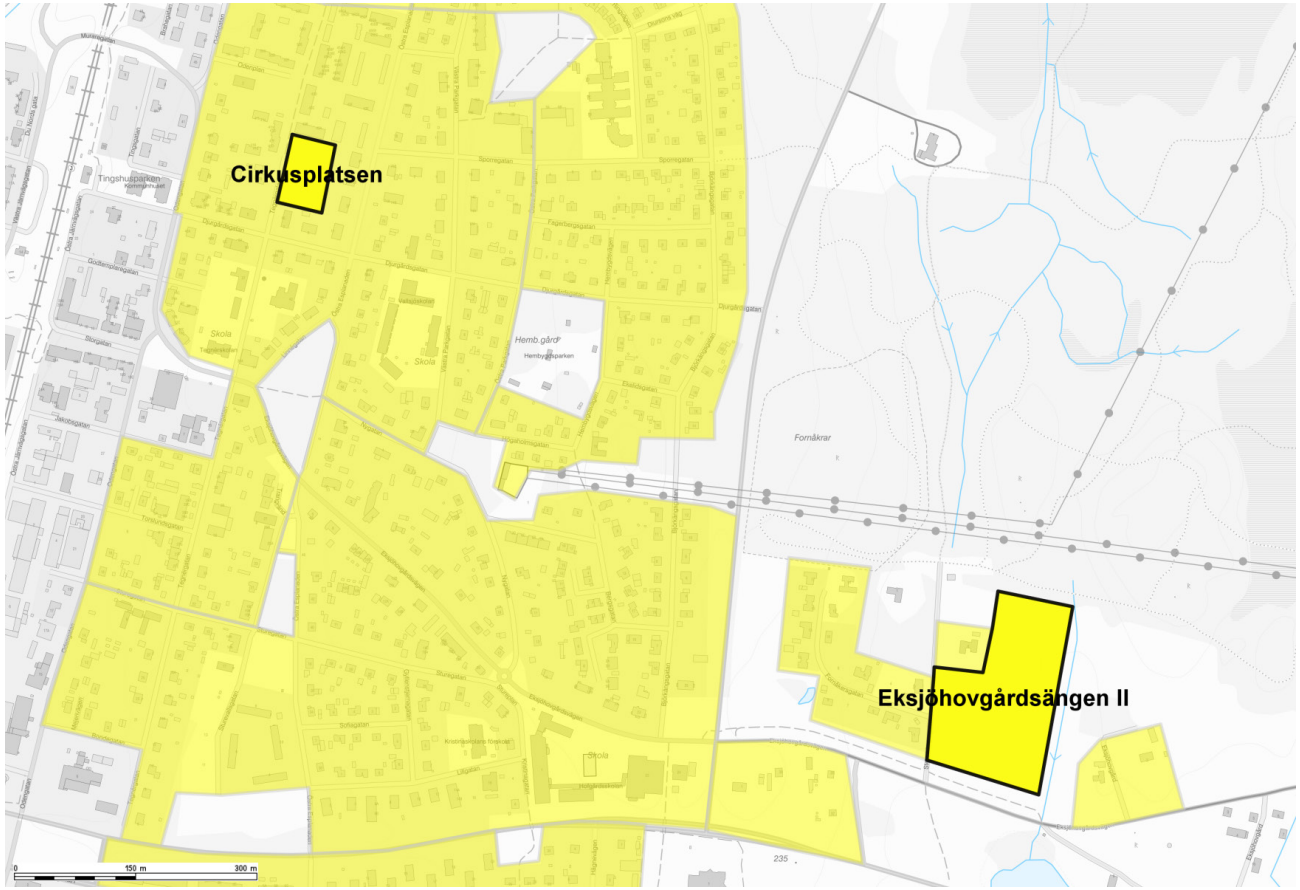

Mångfunktionell bebyggelse i Sävsjö

Omvandling Sävsjö centrum

Inom Sävsjös centrumområde finns redan idag ett flertal bostäder och centrumverksamheter. Inom området ska en omvandling ske där storskalig industri ska ges möjlighet att flytta till områden längre från centrum, vilket kan möjliggöra att verksamheter som är mer lämpliga i centrummiljöer får chansen att etablera sig – såsom handel och kontor. Samtidigt ska områdena också omvandlas för att skapa en trevligare centrummiljö där gående och cyklande trafikanter ska få bättre företräde utan att begränsa möjligheterna för nödvändig transportlogistik att ta sig in i området.

Inga verksamheter ska behöva flytta ifall inte kommunen kan erbjuda mark på annan plats i Sävsjö.

Omvandlingen av Sävsjö centrum är uppdelade i fyra etapper – varav den första kommer att ske i en överskådlig framtid. Etapp ett består dels av projektet ”Från väg till gata” som har påbörjats med en etapp väster om järnvägen – Sävsjö centrum västra – med omvandling av torget och korsningarna Västra Järnvägsgatan/Ljungagatan/Mejensjögatan. Syftet med omvandlingen är att skapa bättre framkomlighet för cyklister och gående samt att skapa en trafiksäkrare miljö för oskyddade trafikanter.

I etapp två ska en liknande omvandling ske utmed Storgatan öster om järnvägen och vid korsningen Odengatan/Eksjöhovgårdsvägen. För etapp ett och två bör det planeras för centrumbebyggelse där det skapas plats för handel i markplan men kan finnas utrymme för kontor och bostäder i våningarna ovanför.

Etapp tre utgörs av fortsatt omvandling av området utmed Västra järnvägsgatan söderut mot mer renodlade handelsområden. Redan idag består områdena av mycket handel, men tanken är att området ska bli mer präglat av handel.

I fjärde etappen ska motsvarande del på östra sidan om järnvägen omvandlas. I den etappen är det tänkt att möjliggöra för blandad bebyggelse som harmoniserar mer bättre med de bostäderna som finns i områdets närhet.

Odengatan förtätning

Utmed Odengatan finns mark som delvis har varit bebyggd tidigare.
Området är lämpligt för utveckling av mångfunktionell bebyggelse.

Ljunga park

Redan detaljplanelagt område som pekats ut sedan tidigare i översiktsplanen. Området är detaljplanelagt för bostäder, men bör avsättas som markreservat för eventuella framtida behov av en ny skola. Skolorna i Sävsjö idag börjar bli fulla och en ny skola behöver ligga centralt.

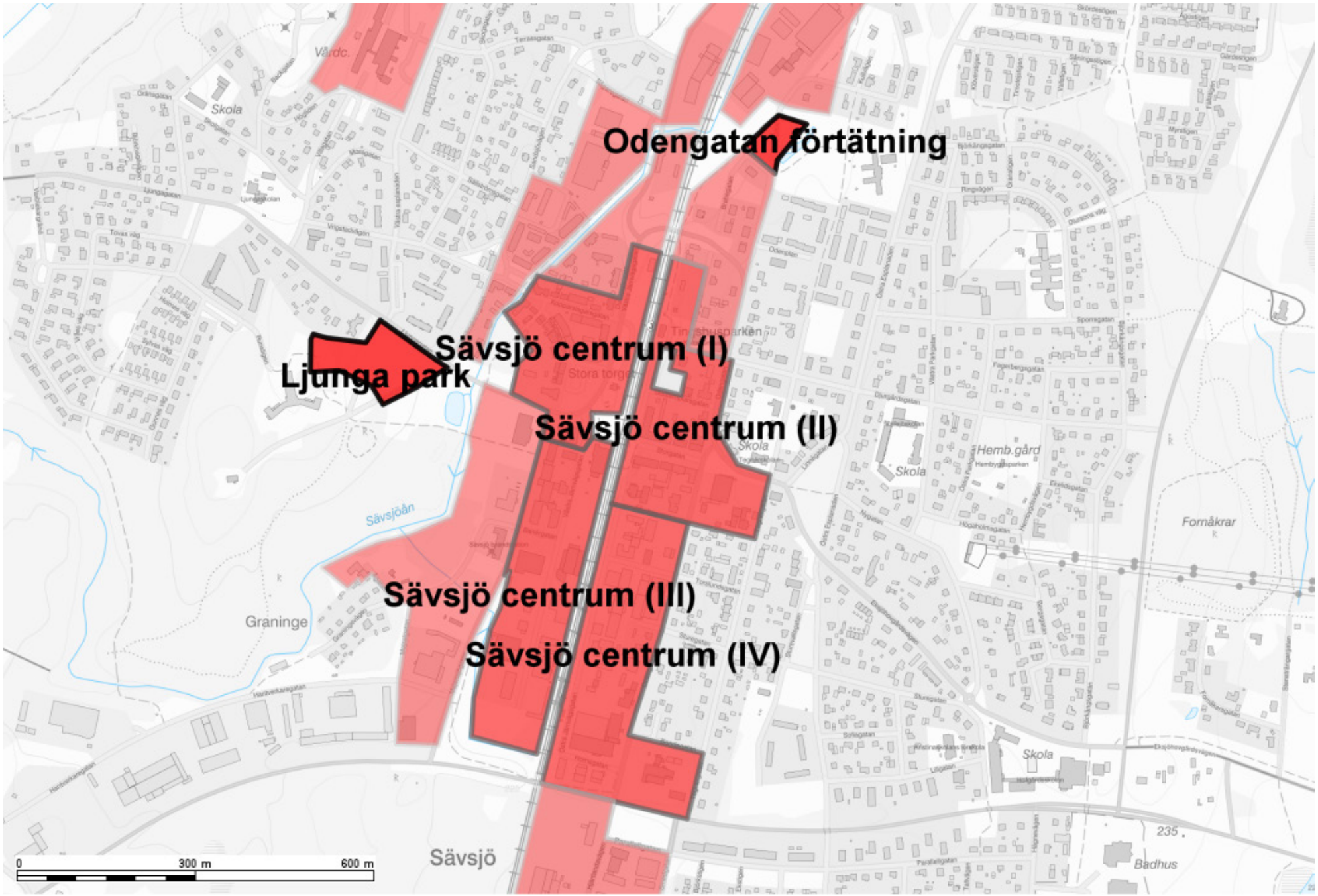
Odengatan förtätning
Sävsjö centrum (I)
Ljunga park
Sävsjö centrum (II)
Sävsjö centrum (III)
Sävsjö centrum (IV)
Graninge
Sävsjö
Sävsjöån
Fornåkrar
Hemb.gård
Badhus
Skola
Vårdc.
0
300 m
600 m

Verksamheter och industri i Sävsjö

Mäjensjöområdet

I sydvästra Sävsjö, väster om järnvägen och söder om väg 127 finns ett skogsområde som lämpar sig för utveckling av ytkrävande och bullrande verksamheter. Närmast väg 127 ska handelsverksamheter som kräver bra skyltlägen lokaliseras. Längre söderut finns områden som är mer lämpliga för industrier.

Genom området går ett vägreservat för omledning av väg 761 mot Stockaryd. En förbifart kan byggas så att den tunga trafiken mot Stockaryd och södra industriområdet inte går förbi Aleholmsgymnasiet och bostadsområdet Nyhem.

Hela området behöver hanteras i ett sammanhang.

Alehögsområdet

Söder om Mäjensjöområdet finns en möjlighet att långsiktigt fortsätta utbyggnaden av verksamheter. Det här området är lämpligt för utbyggnad först efter att väg 761 letts om genom Mäjensjöområdet väster om järnvägen. Inom området är det lämpligt med ytkrävande och bullrande verksamheter.

Södra industriområdet

I stort sett hela det södra industriområdet är idag detaljplanelagt och området har pekats ut som lämpligt för industriverksamheter i den befintliga översiktsplanen – något som är fortsatt aktuellt.

Fortsättning södra industriområdet

Söder och sydväst om det befintliga Södra industriområdet i Sävsjö finns mark som fortsatt kan utvecklas för kommande industrietableringar. Området är lämpligt för utveckling på längre sikt efter att Mäjensjö etablerats. Inom området är det lämpligt för ytkrävande och bullrande verksamheter.

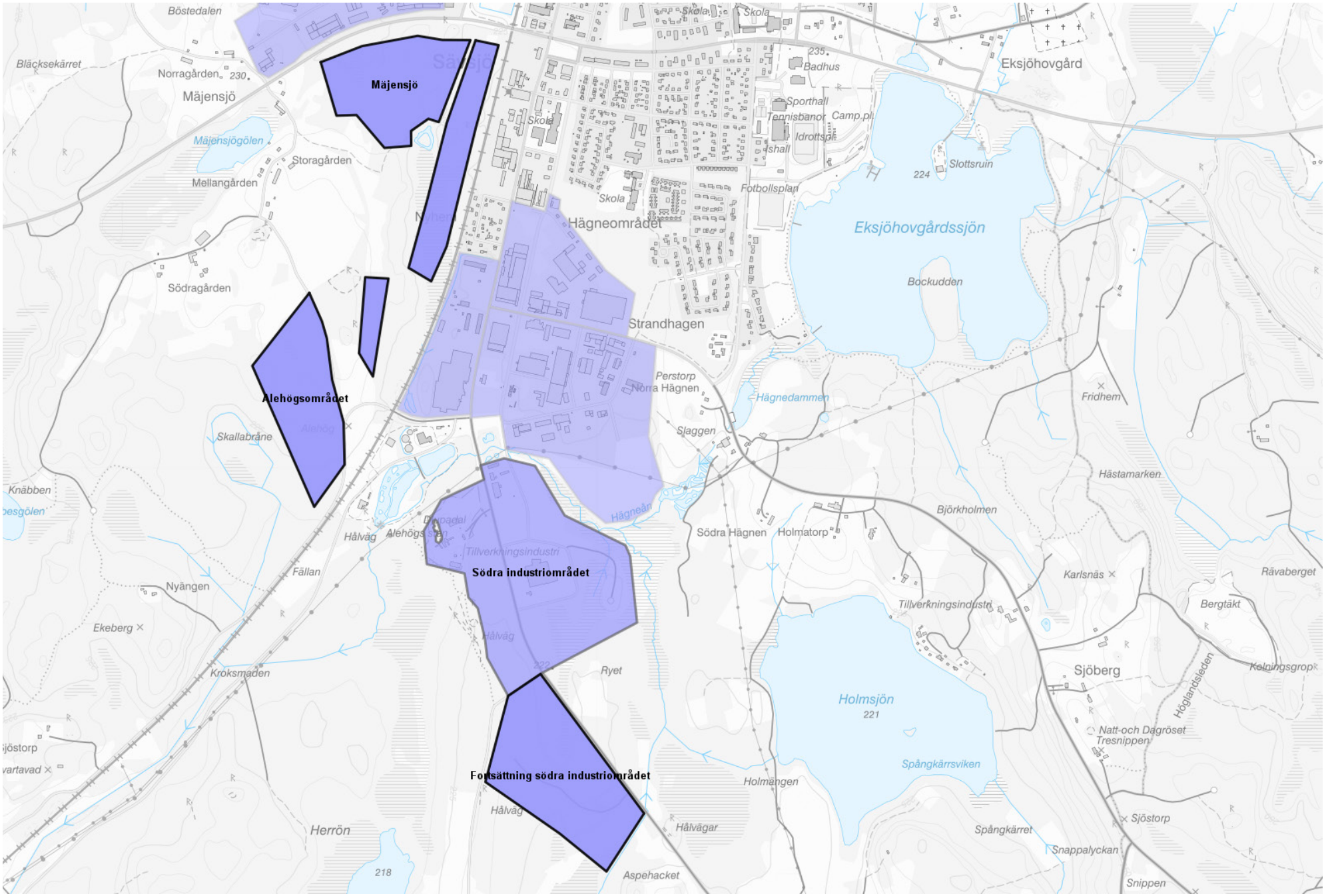
Mäjensjö
Alehögsområdet
Södra industriområdet
Fortsättning södra industriområdet
Böstedalen
Bläcksekärret
Norragården
Mäjensjö
Mäjensjögölen
Storagården
Mellangården
Södragården
Skallabråne
Knäbben
Nyängen
Ekeberg
Kroksmaden
Herrön
Hälväg
Alehögsstan
Tillverkningsindustri
Fällan
Hägneområdet
Strandhagen
Perstorp
Norra Hägnen
Slaggen
Hägneån
Hägnedammen
Skola
Badhus
Sporthall
Tennisbanor
Camp.pl.
Idrottspl.
Ishall
Fotbollsplan
Eksjöhovgård
Slottsruin
Eksjöhovgårdssjön
Bockudden
Fridhem
Hästamarken
Björkholmen
Södra Hägnen
Holmatorp
Karlsnäs
Rävaberget
Bergtäkt
Tillverkningsindustri
Sjöberg
Höglandsleden
Kolningsgrop
Holmsjön
Natt-och Dagröset
Tresnippen
Spångkärrsviken
Holmängen
Hälvägar
Aspehacket
Spångkärret
Snappalyckan
Sjöstorp
Snippen
Ryet
Hälväg
218
221
222
224
230
235

Grönområde och park i Sävsjö

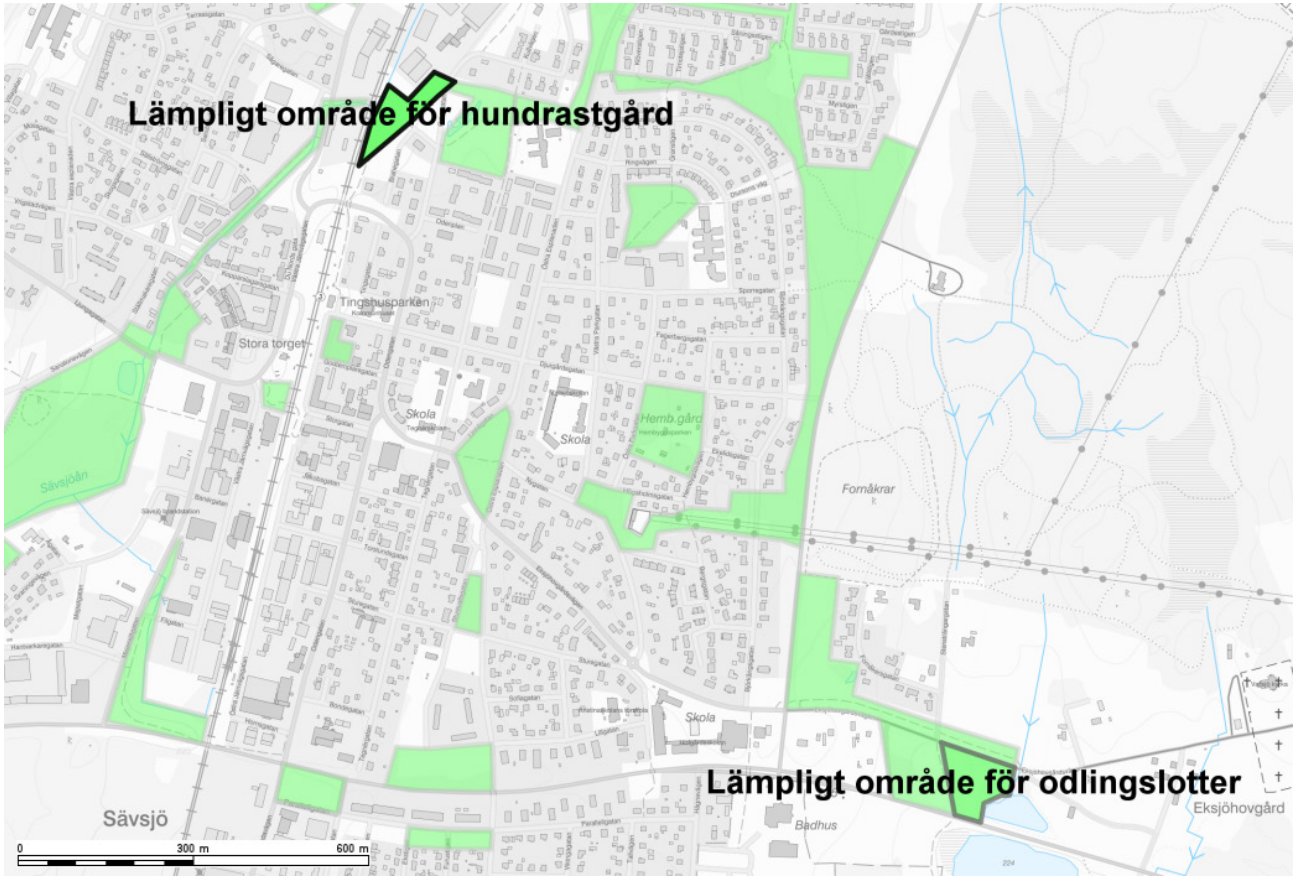

Lämpligt område för hundrastgård

Området ligger på östra sidan om järnvägen strax norr om centrum. Om det i framtiden skulle bli aktuellt med en hundrastgård i Sävsjö tätort lyfts fram det här som ett lämpligt förslag.

Lämpligt område för odlingslotter

Äppellunden norr om väg 127 anses vara en lämplig plats för anläggande av framtida odlingslotter eller annan typ av stadsnära odling. Eftersom det fortfarande finns äppelträd inom området kan odlingslotterna dra nytta av dessa och området ligger dessutom i ett attraktivt läge nära Eksjöhovgårdssjön.

Transportinfrastruktur i Sävsjö

Alternativ åtgärd istället för Hultrumbron

Efter att Hultrumbron stängt har behovet av en ny infartsväg från väg 128 mot norra delen av Sävsjö aktualiserats. En ny gång- och cykelbro har byggts av Trafikverket, men behovet för fordonstrafik kvarstår. En lämplig åtgärd utifrån behovet behöver utredas av kommunen. Exempel på frågor som behöver hanteras i utredningen är den fortsatta utvecklingen av bostäder i Tällevad och deras inverkan på trafikflödena, behoven för de verksamheter som ligger i norra delen av tätorten och natur- och kulturmiljövärdena i området söder och väster om Skrapstadsjön. Även frågan om eventuell lämplighet för en ny utfart vid Spångenområdet bör finnas med i utredningen.

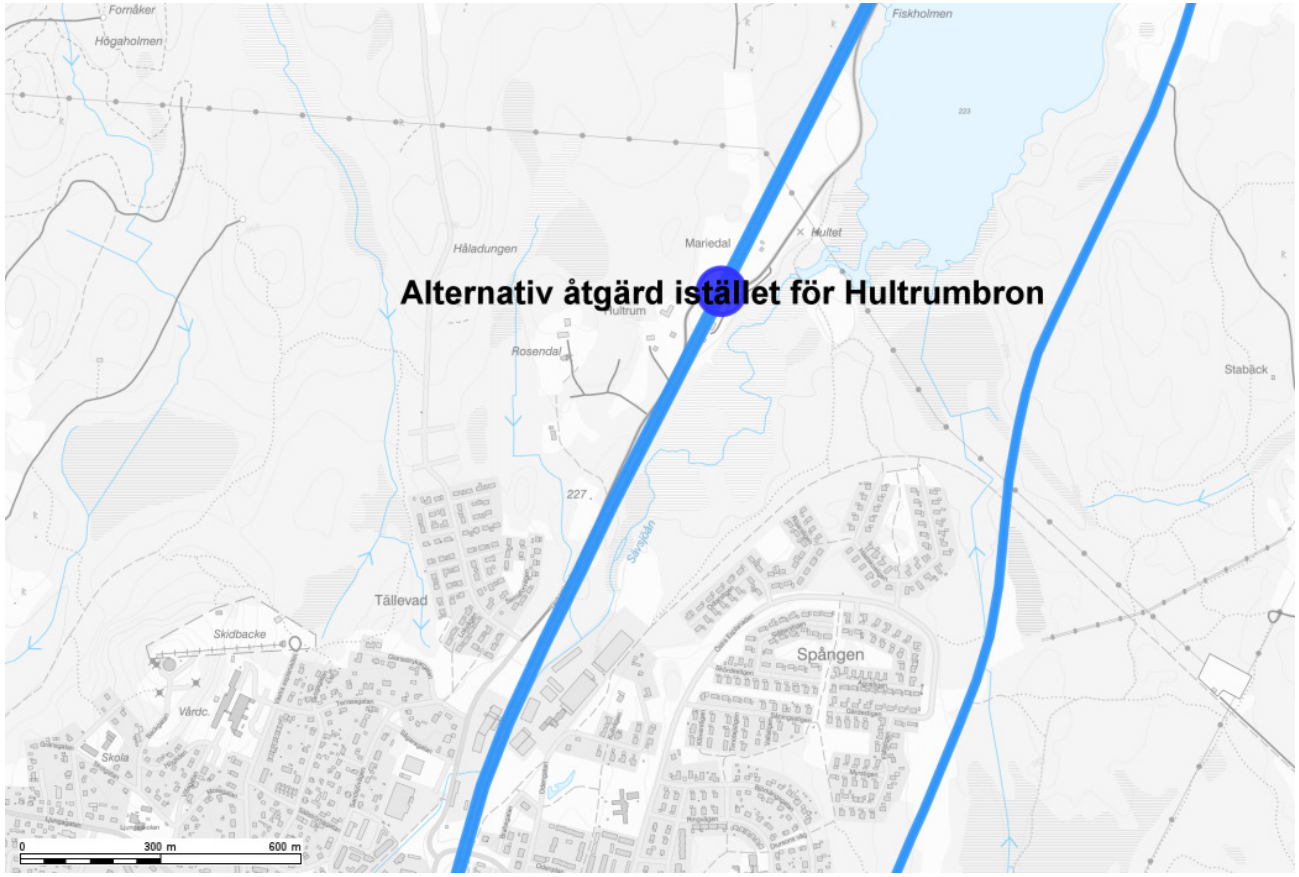

Ny väg 761 genom Mäjensjö

Vägdragningen innebär dels en ny gata för trafiken till verksamhetsområdet i Mäjensjö, dels en omdragning av väg 761. Vägen är en förutsättning för att kunna etablera verksamhetsområdet, men möjliggör också att den tunga trafiken som ska till södra industriområdet eller Stockaryd inte behöver passera bostäder och skolor utmed Hjärtlandavägen.

Eftersom väg 761 är en statlig väg som ligger under Trafikverkets ansvar är det också Trafikverket som beslutar om vägens framtid. Idag finns inga planer från Trafikverket om att leda om vägen, men kommunen kan i olika sammanhang spela in behovet av ändringar i det statliga vägnätet till Trafikverket.

GC-korsning utmed väg 128

Väg 128 korsas av en gång- och cykelpassage som av flera medborgare uppfattas som osäker. Trafikverket genomförde för ett par år sen åtgärder för att skapa en säkrare passage, men behovet kvarstår. Kommunen ska i samråd med Trafikverket fortsätta undersöka vilken typ av passage som är mest lämpligast på platsen.

Eftersom väg 128 är en statlig väg som ligger under Trafikverkets ansvar är det också Trafikverket som beslutar om vägens framtid. Det gäller även åtgärder som passerar vägen. Idag finns inga planer från Trafikverket om att bygga en ny passage över vägen, men kommunen kan i olika sammanhang spela in behovet av ändringar i det statliga vägnätet till Trafikverket.

GC-korsning utmed väg 127

Behovet av en ordentlig passage under vägen intill Eksjöhovgårdssjön behövs för att göra det lättare att gå och cykla från fruktlunden vid Eksjöhovgårds värdshus till Eksjöhovgårdssjön och tillbaka. Idag används en trång trumma för att komma under vägen – men en ny passage behöver säkerställas för att öka känslan av trygghet och skapa en bättre tillgänglighet inom området. En ordentlig passage möjliggör också en utveckling av fritidsområdet norrut.

Eftersom väg 127 är en statlig väg som ligger under Trafikverkets ansvar är det också Trafikverket som beslutar om vägens framtid. Det gäller även åtgärder som passerar vägen. Idag finns inga planer från Trafikverket om att bygga en ny passage över vägen, men kommunen kan i olika sammanhang spela in behovet av ändringar i det statliga vägnätet till Trafikverket.

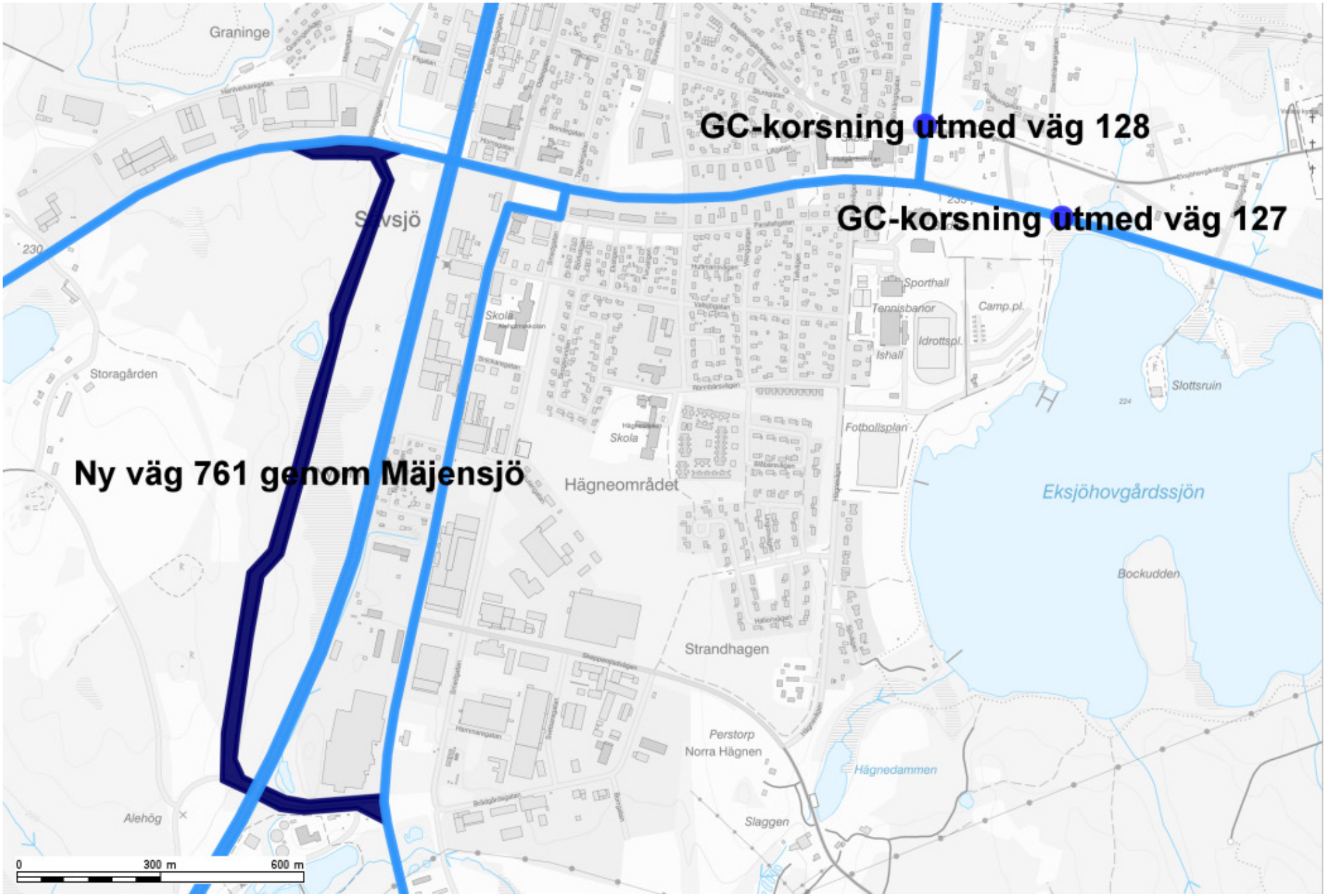
GC-korsning utmed väg 128
GC-korsning utmed väg 127
Ny väg 761 genom Mäjensjö
Graninge
Sävsjö
Storagården
Skola
Skola
Hägneområdet
Sporthall
Tennisbanor
Camp.pl.
Idrottspl.
Ishall
Fotbollsplan
Slottsruin
Eksjöhovgårdssjön
Bockudden
Strandhagen
Perstorp
Norra Hägnen
Hägnedammen
Slaggen
Alehög
0
300 m
600 m

Fritids- och idrottsanläggningar i Sävsjö

Eksjöhovgårdsområdet

I området söder och väster om Vallsjö kyrka finns bland annat Eksjöhovgårds värdshus och Eksjöhovgårdsruinen. Området utgör riksintresse för kulturmiljövård och en detaljplan eller områdesbestämmelse bör upprättas i området för att säkerställa riksintressets värden.

Inom området är det lämpligt med fritids- och besöksnäringsverksamheter som passar in i riksintresset. Området är också lämpligt för tillfälliga arrangemang. Kopplingen för gående och cyklande trafikanter till Sävsjö fritidscenter söder om väg 127 är väldigt viktig för att säkerställa områdets tillgänglighet.

På södra sidan om väg 127 är en fortsatt utbyggnad av det befintliga fritidscentret möjligt. Fritidscentret har viktiga värden för hela kommunen och en fortsatt utveckling i området utgör ett väsentligt samhällsintresse.

Kommunen ska verka för bevarande av gamla sockensmagasinet, lusthuset och andra byggnader inom området som ägs av kommunen.

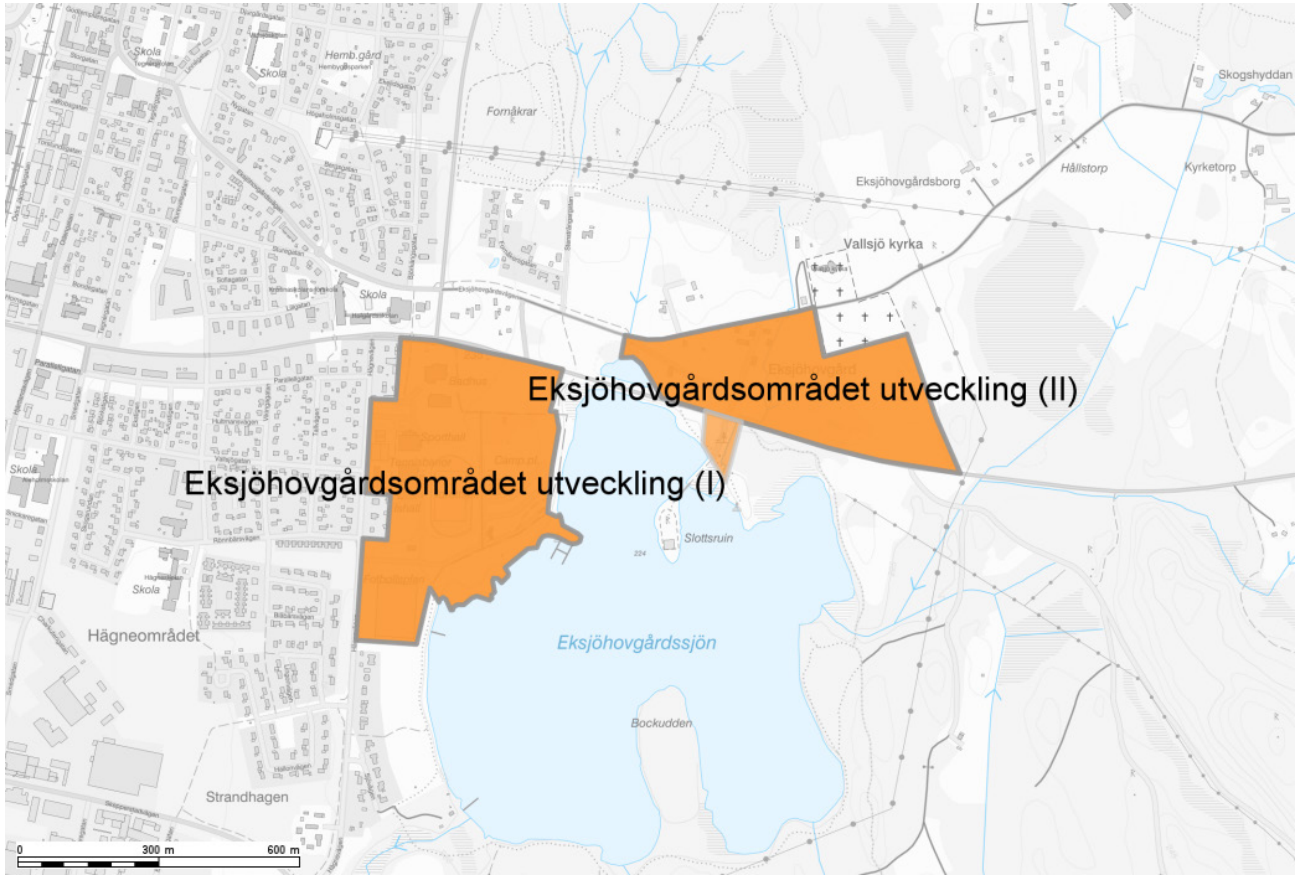

VRIGSTAD

Vrigstad är den näst största tätorten i kommunen med ungefär 1500 invånare. Orten har stor potential att vara både en attraktiv boendeort och ett logistiknav med tanke på dess läge vid korsningen mellan väg 30 och väg 127. Vrigstad är den äldsta tätorten i kommunen, vilket troligen beror på det strategiska läget vid Vrigstadån och närheten till Nydala kloster.

Sammanhängande bostadsbebyggelse i Vrigstad

Slättsjön IV

Område nordväst om Vrigstad och söder om den senaste utbyggnaden av Slättsjön. Området ligger på höjden och är lämpligt för småskalig bebyggelse i form av till exempel småhus eller radhus.

Slättsjön V

Område som ligger norr om den senaste utbyggnaden av Slättsjön. Området är lämpligt för utveckling på lång sikt och för småskalig bostadsbebyggelse i form av till exempel småhus eller radhus.

Östra Sinaiberget

Område utmed Slättsjövägen och kanten på Sinaiberget. Området är lämpligt för tätare bebyggelse och utveckling av flerbostadshus.

Området längst norrut bör bestå av lägre bebyggelse för att inte hindra utsikten från befintliga bostäder.

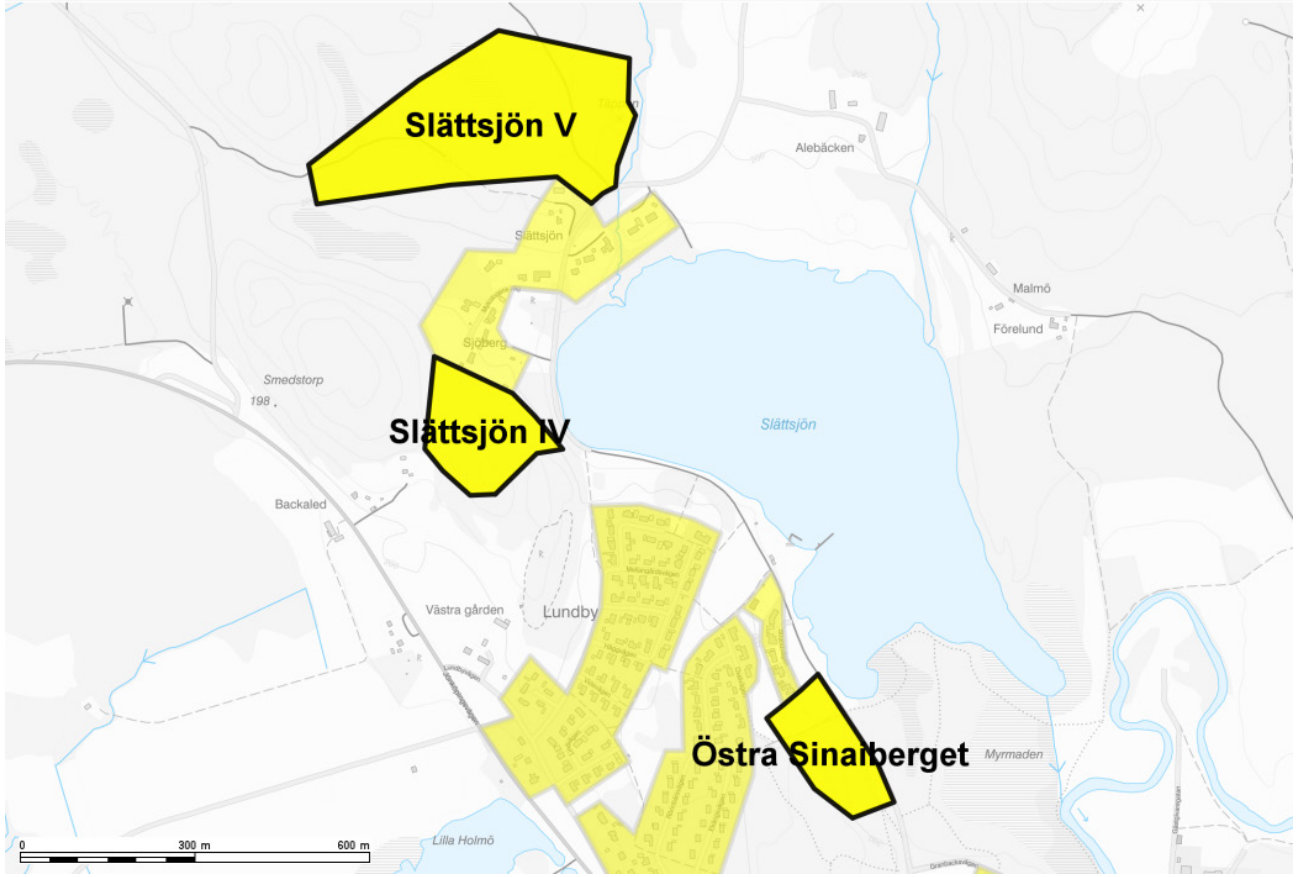

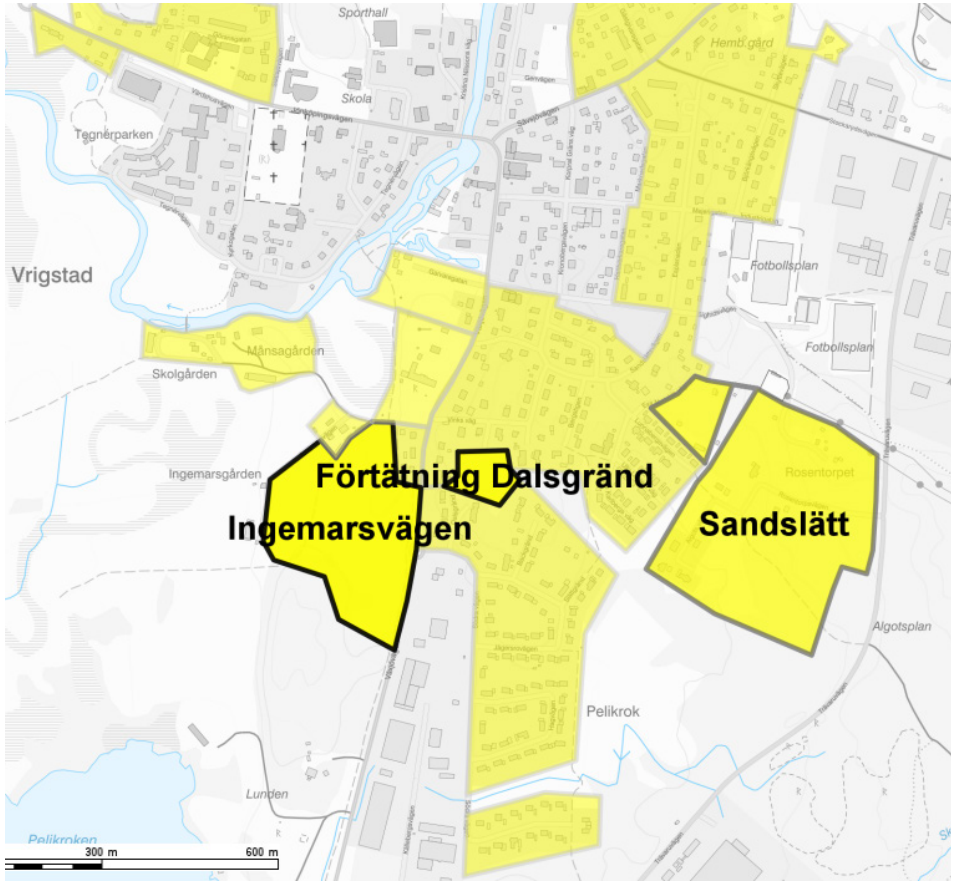

Ingemarsvägen

Område väster om riksväg 30 i södra Vrigstad. Området är lämpligt på längre sikt för blandad bebyggelse i form av antingen småskalig eller något tätare bostadsbebyggelse.

Med anledning av att Vrigstadsån riskerar att översvämma stora delar av Vrigstad och att Vrigstad är omgiven av mycket jordbruksmark är det svårt att hitta lämplig mark för bostadsbebyggelse i Vrigstad. Området kan komma att bedömas som lämplig för utveckling trots att det är beläget på jordbruksmark med anledning av att bostadsbyggande i samhället är ett väsentligt samhällsintresse. Detta innebär att det föreslagna bostads-området inte är lämpligt att bebygga förrän efter att de andra föreslagna bostadsområdena i Vrigstad antingen bebyggts eller bedömts olämpliga att bebygga.

I anslutning till området finns en cirkulationsplats utmed riksväg 30 som är lämplig som infartsväg till området.

Sandslätt

Område som ligger i östra delen av Vrigstad. Området är till viss del redan detaljplanelagt för bostäder och utvecklingen borde fortsätta med småhus. För att göra området mer attraktivt är det möjligt att göra om detaljplanen för att kunna erbjuda större tomter på ett större område.

Det är viktigt att bevara en grön korridor mellan den västra och den östra delen av området.

Förtätning Dalsgränd

Området ligger på höjden ovanför Dalsgränd strax öster om väg 30 i södra delen av Vrigstad. Området är lämplig för förtätning av enstaka småskalig bebyggelse såsom småhus eller radhus.

Mångfunktionell bebyggelse i Vrigstad

Söder om marknadsplatsen

Område som ligger söder om marknadsplatsen, centralt i Vrigstad. Här finns idag både tomma ytor och en del ytkrävande verksamheter. Här är en successiv omvandling till tätare bebyggelse lämplig. I ett första steg bör grusplanen i södra delen av området detaljplaneläggas för flerbostadshus.

Förskola vid Myrmaden

Område norr om den befintliga förskolan Prästhagen som är lämpligt för etablering av en ny förskola för att säkerställa det långsiktiga behovet i Vrigstad.

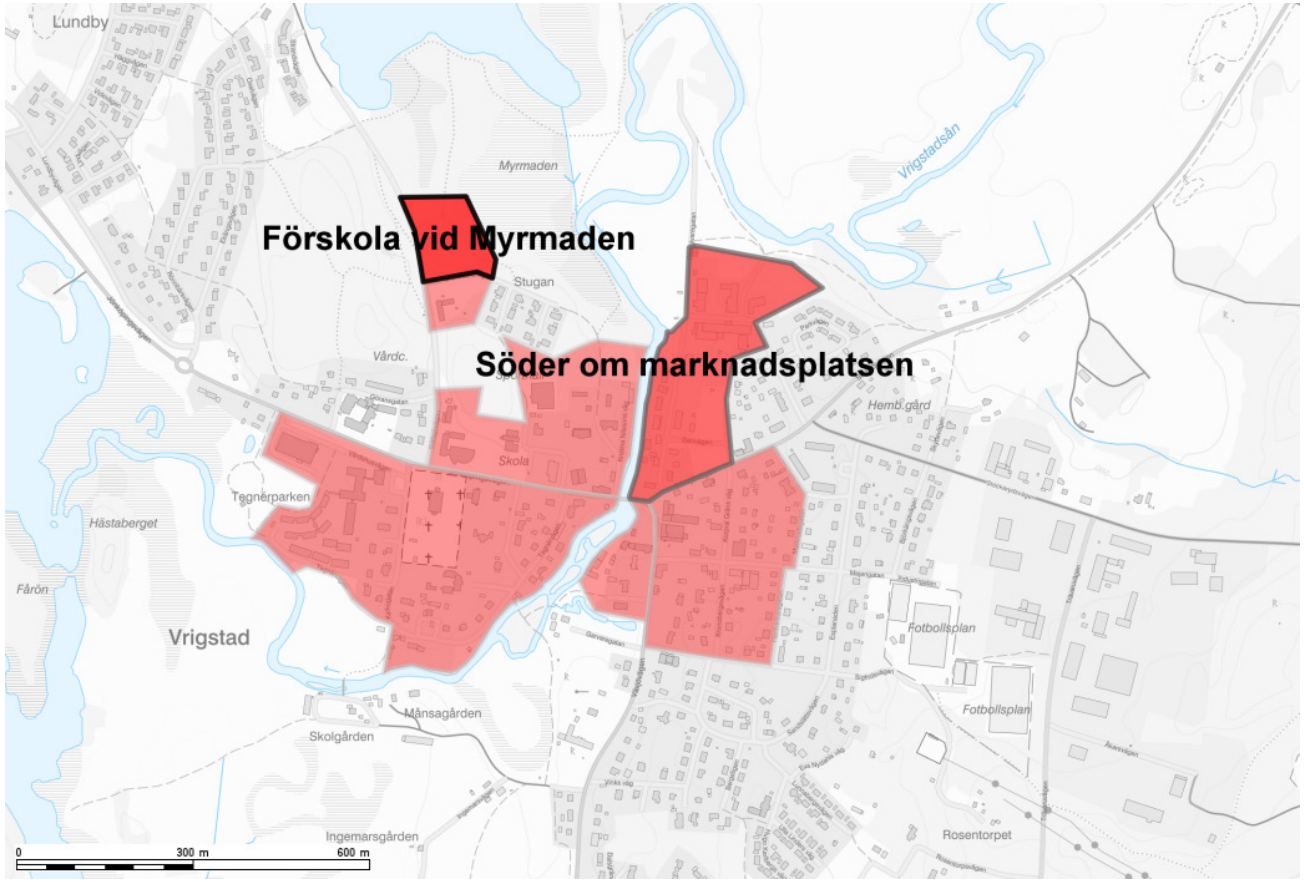

Verksamheter och industri i Vrigstad

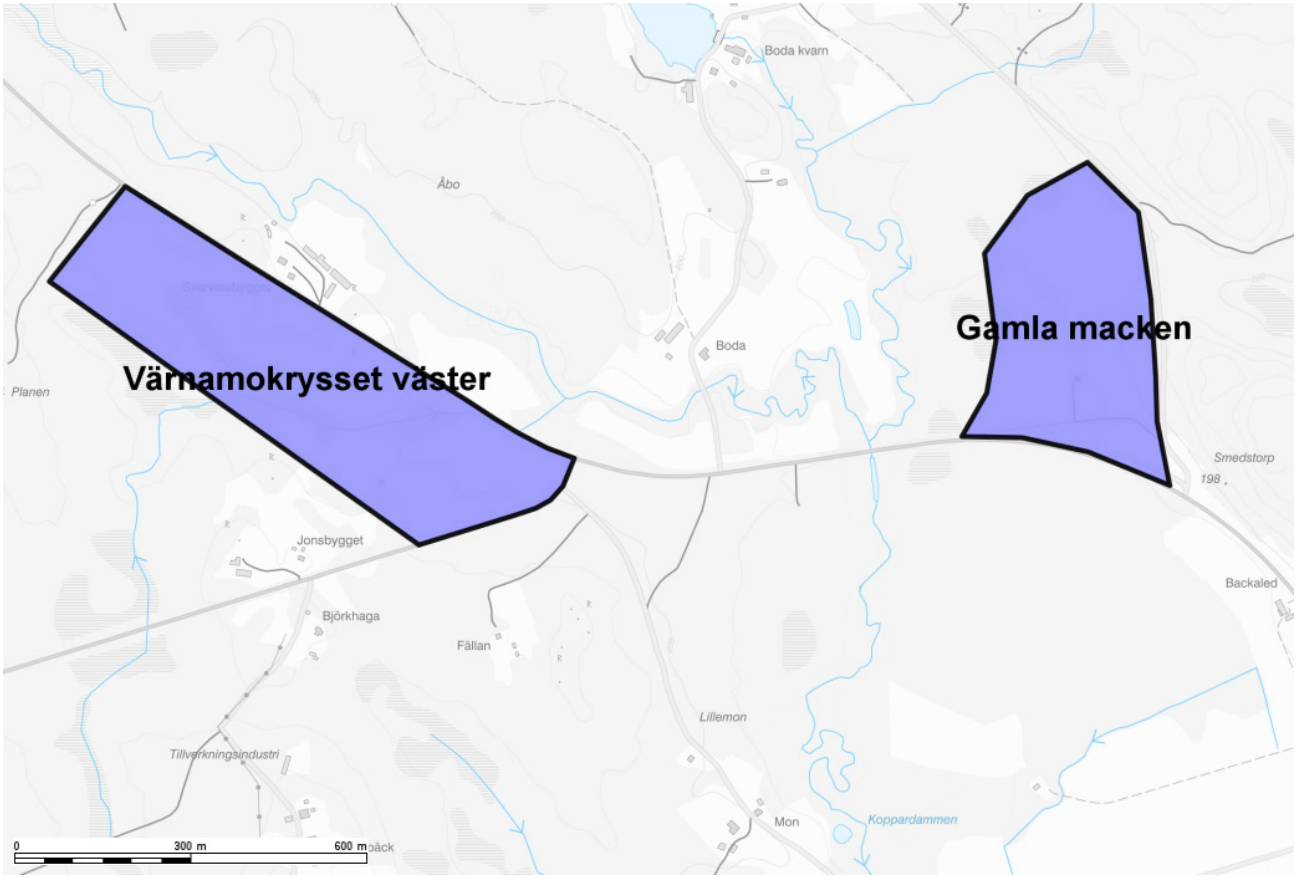

Gamla macken

Område väster om Vrigstad norr om väg 30. Lämplig plats för bland annat ytkrävande logistikverksamheter.

Värnamokrysset väster

Område väster om Vrigstad och väster om korsningen mellan väg 127 och väg 30. Lämplig plats för bland annat ytkrävande logistikverksamheter.

Trävaruvägen

Området ligger sydost om Vrigstad och är lämpligt för utveckling av ytkrävande verksamheter och industrier.

Verksamheter vid motorbanan

Utmed Stockarydsvägen i östra Vrigstad finns förutsättningar för utveckling av ett mindre verksamhetsområde i anslutning till motorbanan. I anslutning till motorbanan ska bland annat en lokal för skolverksamheter i form av ett motorcrossgymnasium anläggas. Skollokalen kommer framförallt användas för underhåll av motorfordon.

Ett detaljplanearbete pågår i området där omfattningen av verksamhetsområdet, naturområdet och idrottsanläggningen utreds.

Gubbakulan

Gubbakulan eller Lunden drevs som folkpark fram till 1990-talet. Området är vackert beläget och kan exponeras mot södra infarten till Vrigstad. Lämplig användning kan vara någon verksamhet som kan ha nytta av platsens välkända namn eller av det exponerade läget utmed väg 30. Lämplig användning kan till exempel vara café eller handel.

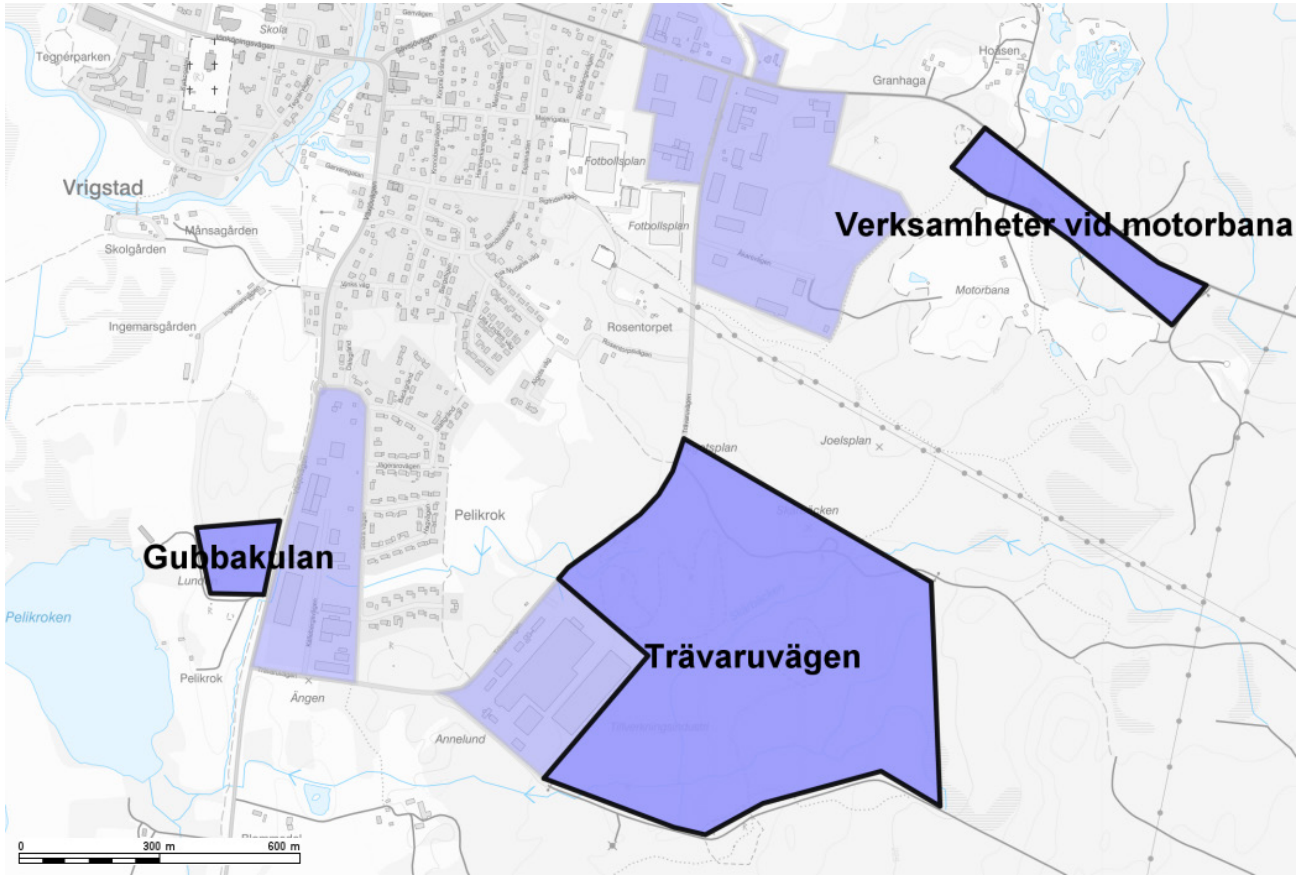

Grönområde och park i Vrigstad

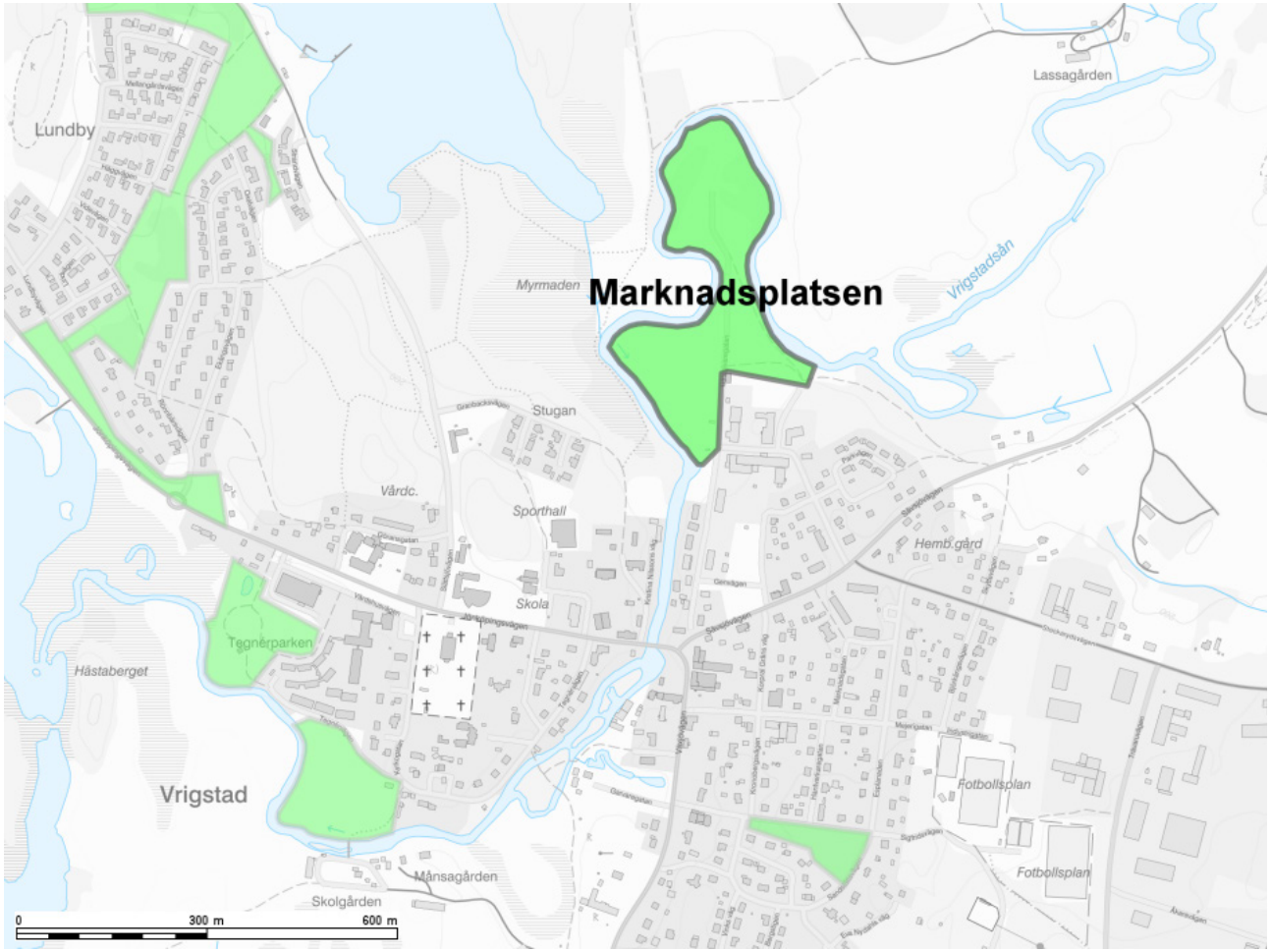

Marknadsplatsen

Området ligger i norra delen av Vrigstad och har de senaste åren använts som marknadsplats för Vrigstads marknad. Då området ligger inom översvämningsriskområde för Vrigstadsån så är det inte lämpligt för permanent bebyggelse. Däremot är området fortsatt lämpligt för tillfälliga arrangemang.

Området är också lämpligt för att utveckla som parkområde för att öka områdets attraktivitet resten av året.

Transportinfrastruktur i Vrigstad

Förlängning av Trävaruvägen

En förlängning av Trävaruvägen möjliggör för en del trafik att inte passera genom bostadsområden inne i Vrigstad. I samband med utvecklingen av verksamhetsområdena utmed Trävaruvägen, Stockarydsvägen mot Stockaryd samt Stockarydsterminalen i Stockaryd kan behovet av en ny väg för tyngre trafik som inte passerar igenom Vrigstad öka. Även om behovet inte finns idag, ser kommunen ett behov av att säkerställa att mark finns för en eventuell åtgärd i framtiden.

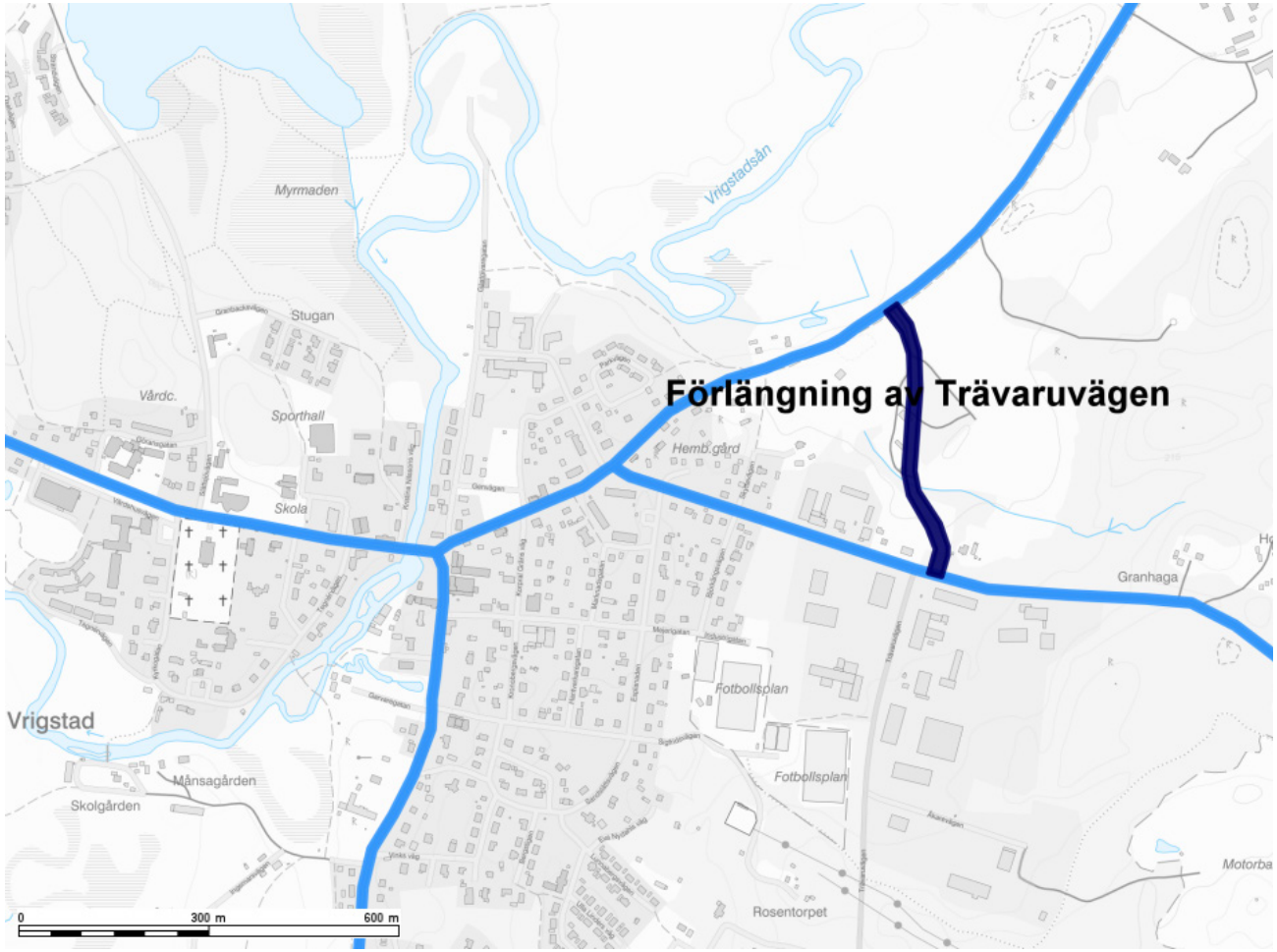

STOCKARYD

Stockaryd är kommunens tredje största tätort med strax över 1000 invånare. Igenom Stockaryd passerar järnvägen och i orten finns både Stockarydsterminalen och en järnvägsstation.

Sammanhängande bostadsbebyggelse i Stockaryd

Östra Stockaryd

Område i nordöstra Stockaryd som redan är detaljplanelagt och där några tomter redan ligger ute för försäljning. Området har pekats ut sedan tidigare i översiktsplanen och är lämpligt för utveckling av småskalig bebyggelse. Genom att ta fram en ny detaljplan skulle tomtstorlekarna kunna ökas för att skapa en större attraktivitet och efterfrågan på tomter.

Lövängen

Område i sydöstra Stockaryd som är lämplig för utbyggnad av småskalig bostadsbebyggelse. Området ligger förhållandevis centralt och med närhet till Tallbackens friluftsområde.

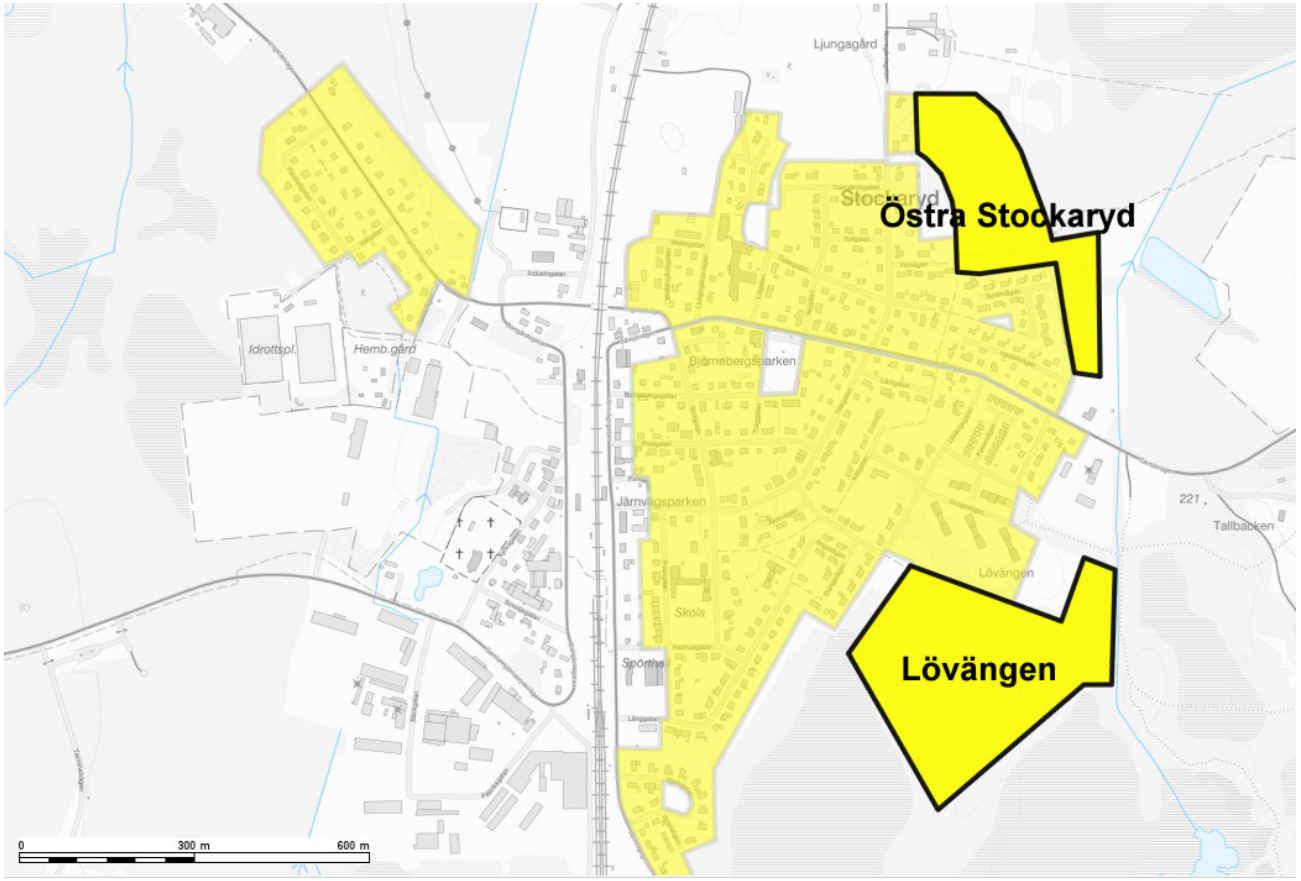

Mångfunktionell bebyggelse i Stockaryd

Västra centrum

Området direkt väster om järnvägen är lämpligt för utveckling av centrumbebyggelse i form av framförallt mindre butiker och tätare bostadsbebyggelse. I anslutning till området finns Kyrkogatan som förr i tiden fungerade som ortens västra centrum.

För en del av området handlar det om omvandling av industriområdet utmed Bangårdsgatan till verksamheter eller bostäder som är mer lämpliga med anledning av platsens placering nära stationen och för en del av området handlar det om att ianspråkta ett grönområde.

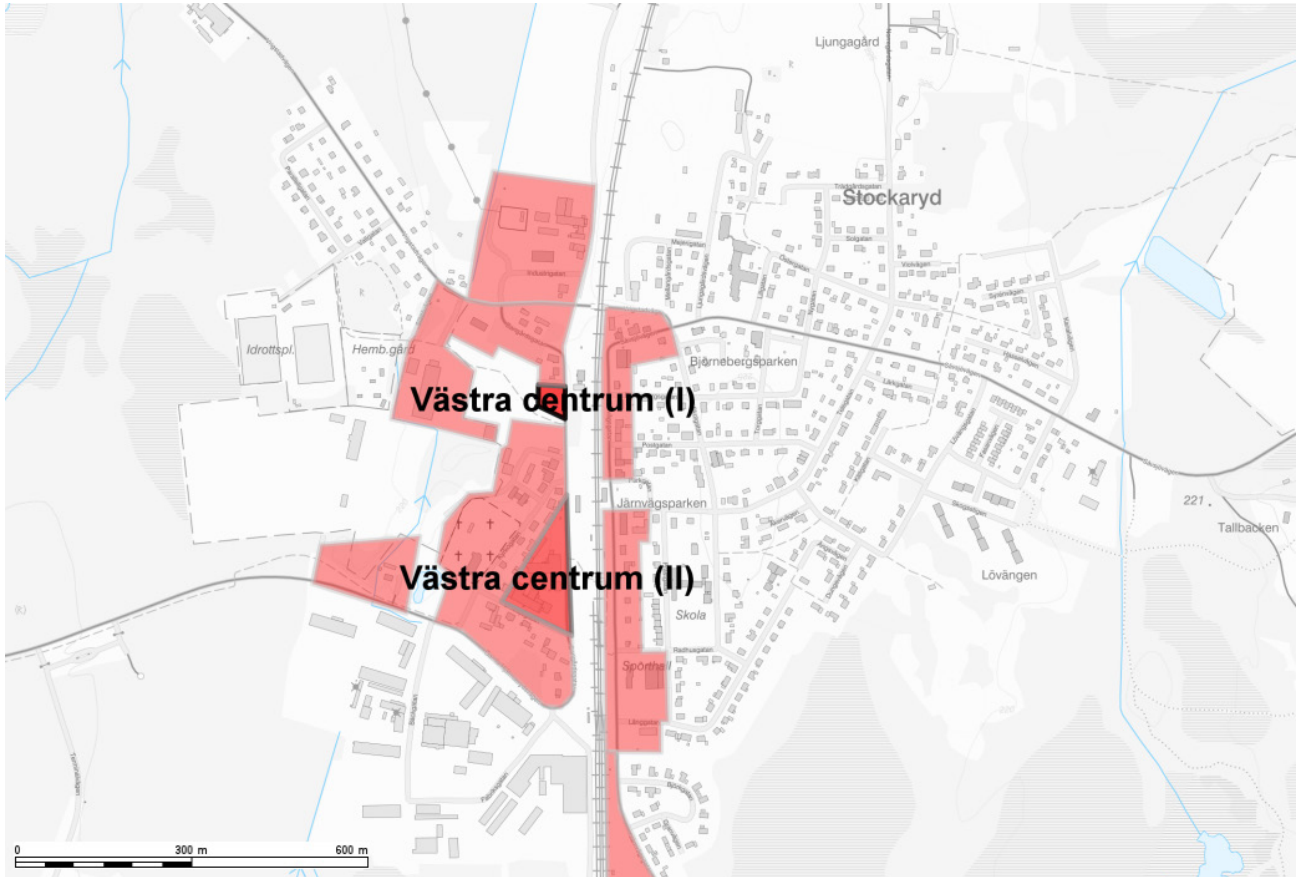

Verksamheter och industri i Stockaryd

Stockarydsterminalen (etapp II)

Vid Stockarydsterminalen finns utvecklingspotential för terminalen. Kommunen vill att terminalen i framtiden också ska kunna användas som kombiterminal och därför avsätts större markområden för terminalens utveckling.

Ställningstagandena i översiktsplanen följer den fördjupade översiktsplanen för Stockaryds samhälle som antogs av kommunfullmäktige 2009 (2009-10-19 §83). Även om den fördjupade översiktsplanen slutar gälla i samband med antagandet av den här översiktsplanen finns planens intentioner för Stockarydsterminalen kvar.

Söderut finns förutsättningar för tre till fyra lastspår med spårlängd upp till 700 meter.

Ett stamspår kan vara möjligt att dra norrut över väg 761 för att där övergå i flera lastspår.

Stockarydsterminalen söder (lång sikt)

Stort område söder om Stockaryd. Utvecklingen är eventuellt lämpligt på lång sikt och för verksamheter som drar nytta av närheten till Stockarydsterminalen. Området ska tillsammans med Stockarydsterminalen väster utredas för kommande utveckling av Stockarydsterminalen.

Stockarydsterminalen väster (lång sikt)

Område väster om den tänkta anslutningsvägen mellan väg 761 och 763. Området ska tillsammans med Stockarydsterminalen söder utredas för kommande utveckling av Stockarydsterminalen.

Östra Stockaryds verksamhetsområde

Område öster om Stockaryd som bland annat är lämpligt för utflyttning av de verksamheter som ligger väster om järnvägen. Området är inte lämpligt för bullrande eller miljöstörande verksamheter.

Stigamo verksamhetsområde

Område söder om Stockaryd utmed väg 756 mot Rörvik. Området ärbland annat lämpligt för utflyttning av verksamheter från området väster om järnvägen. Idag består området av skogsmark.

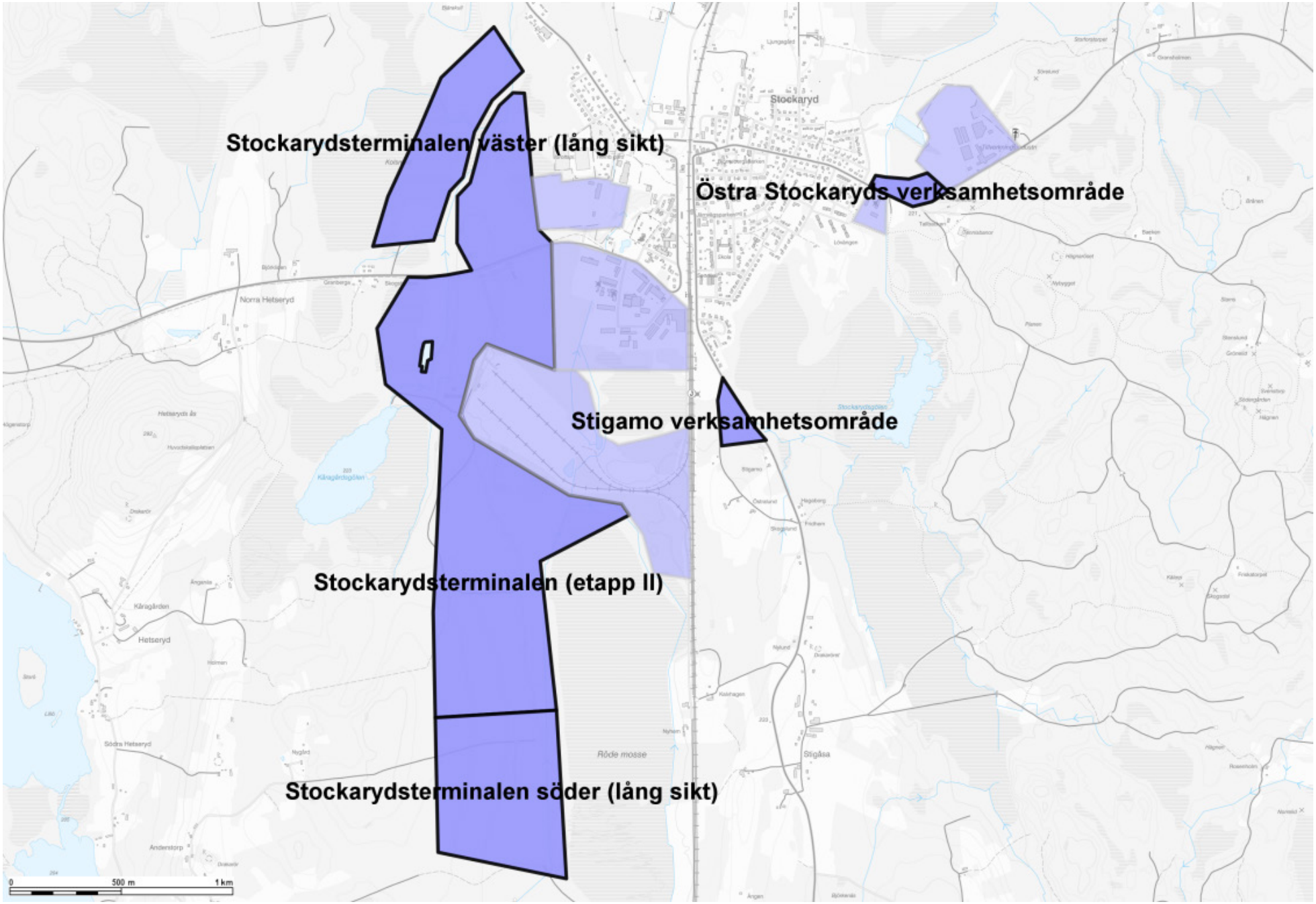
Stockarydsterminalen väster (lång sikt)
Östra Stockaryds verksamhetsområde
Stigamo verksamhetsområde
Stockarydsterminalen (etapp II)
Stockarydsterminalen söder (lång sikt)
Stockaryd
Norra Hetseryd
Hetseryd
Södra Hetseryd
Anderstorp
Stigåsa
Röde mosse
0
500 m
1 km

Transportinfrastruktur i Stockaryd

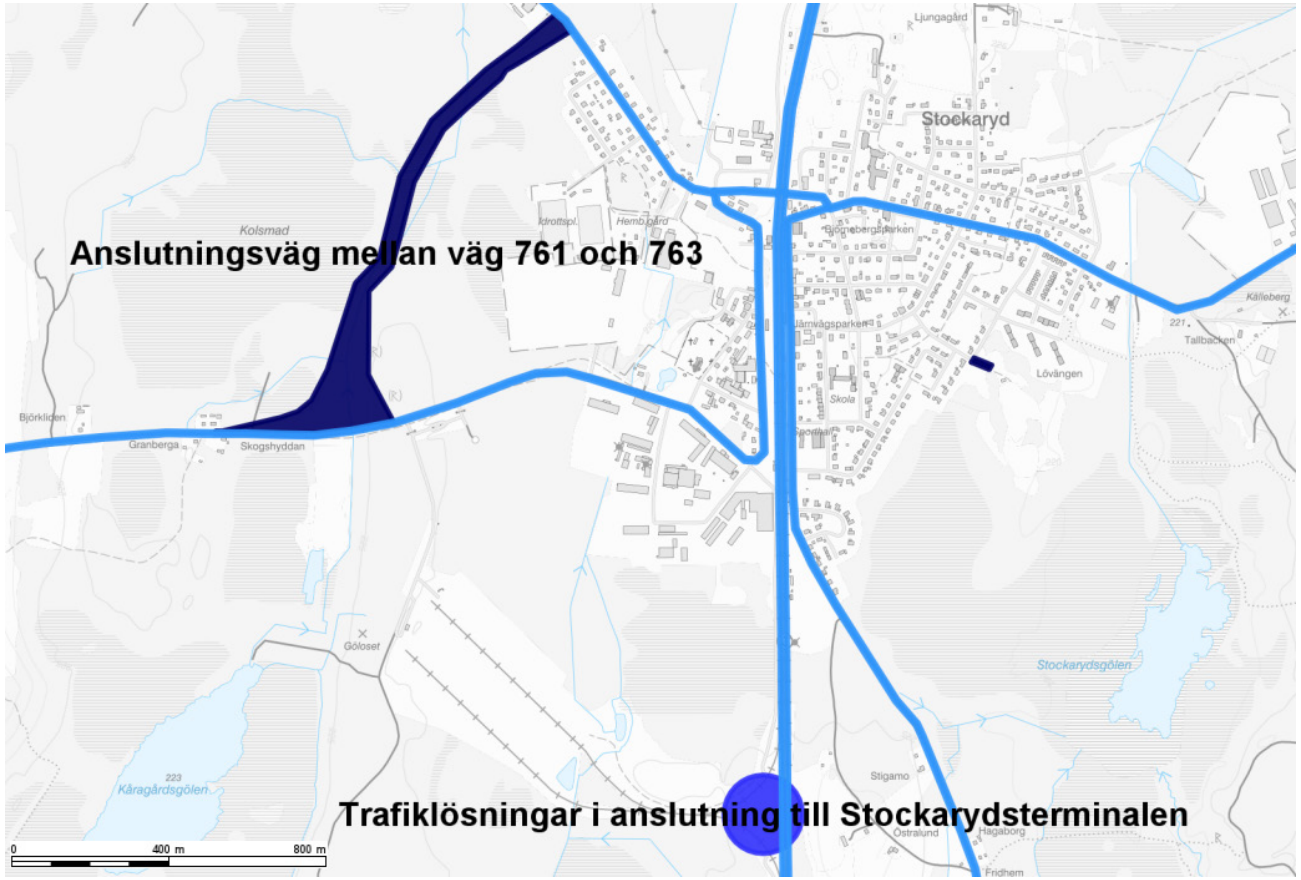

Anslutningsväg mellan väg 761 och 763

Sävsjö kommun har i samband med att Trafikverket byggde om väg 761 mellan Gamla Hjälmseryd och Stockarydsterminalen åtagit sig att bygga en ny anslutningsväg mellan Stockarydsterminalen och väg 763 som går mot Vrigstad. Vägen kan fungera som industrigata eller liknande och kan utvecklas i samband med omgivande verksamhetsområde.

Vägens dragning ska fastställas i senare skede.

Trafiklösningar i anslutning till Stockarydsterminalen

Det finns ett behov av att komplettera järnvägslösningen till Stockarydsterminalen för att fortsätta utvecklingen för området. Flera saker är på gång – bland annat etablering av en södergående växel, förlängning av spår 11 och etableringen av ett nytt spår. En funktionsutredning har tagits fram av Trafikverket som kan användas som underlag för det fortsatta arbetet.

RÖRVIK

Rörvik är kommunens fjärde största tätort med ungefär 500 invånare och ligger utmed järnvägen, men utan tågstation. Rörvik ligger mittemellan flera sjöar och har stor potential för att bli en attraktiv boendeort.

Sammanhängande bostadsbebyggelse i Rörvik

Svinasjön

Område öster om Svinasjön som till viss del redan är planlagt men där området behöver planeras om.

Området fanns med i förra översiktsplanen, men har omarbetats för att kunna möjliggöra fler bostäder.

Allgunnen

Området ligger utmed Allgunnen i Rörviks sydöstra del. Området blir en naturlig fortsättning på bebyggelsen utmed Strandgatan och ger förutsättning för attraktiva tomter i strandnära läge.

Hillafällan

Område norr om Rörvik som kan bli lämpligt för byggnation på lång sikt.

Sjövik

Område öster om Rörvik utmed Allgunnens norra strand. Området är lämpligt för förtätning av bostäder men bör detaljplaneläggas först.

Enekullen

Område i södra delen av Rörvik. Området är redan detaljplanelagt för bostäder och utvecklingen borde fortsätta med småhus. För att göra området mer attraktivt är det möjligt att göra om detaljplanen för att kunna erbjuda större tomter.

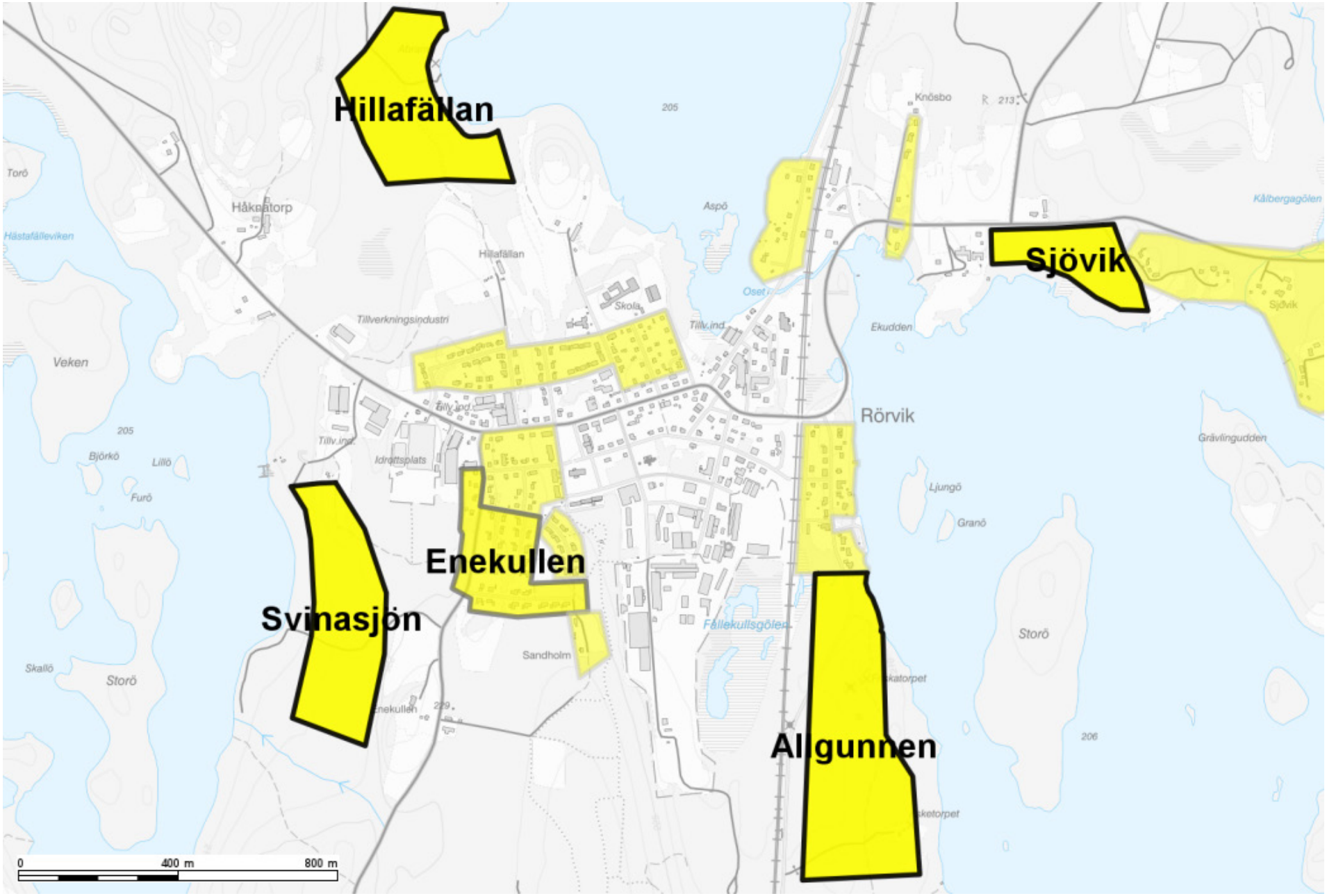
Hillafällan
Sjövik
Enekullen
Svinasjön
Allgunnen
Rörvik
Håknatorp
Hillafällan
Tillverkningsindustri
Skola
Tillv.ind
Oset
Aspö
Knösbo
Ekudden
Kålbergagölen
Sjövik
Grävlingudden
Ljungö
Granö
Storö
Veken
Björkö
Lillö
Furö
Skallö
Storö
Idrottsplats
Sandholm
Fällekullsgölen
Enekullen
Torö
Hästafälleviken
205
206
213
229
0
400 m
800 m

Mångfunktionell bebyggelse i Rörvik

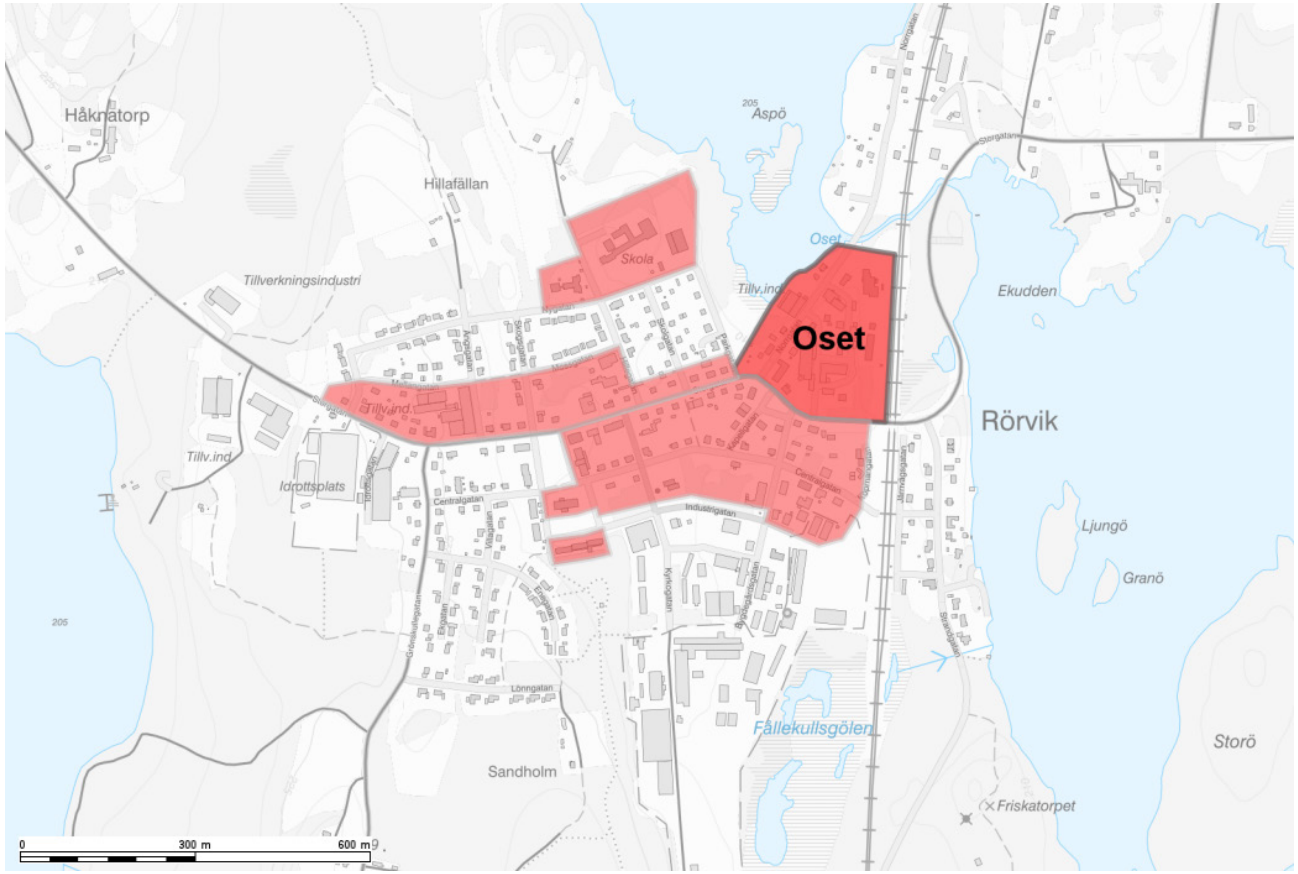

Oset

Område centralt i Rörvik där det idag finns både industrilokaler och bostäder. Området är lämpligt att omvandla mot mer bostadsbebyggelse och för att skapa ett attraktivare centrumområde i Rörvik.

Verksamheter och industri i Rörvik

Håknatorp

Området ligger utmed väg 744 väster om Rörvik. Området är lämpligt för bullrande och ytkrävande verksamheter. Fördelen med området är framförallt att ingen tung trafik behöver passera igenom Rörvik då vägen leder ut mot väg 30.

Södra Rörviks industriområde (utökning)

Lämpligt område för utbyggnad av de befintliga industrierna. Området är inte lämpligt för nyetablering av industrier.

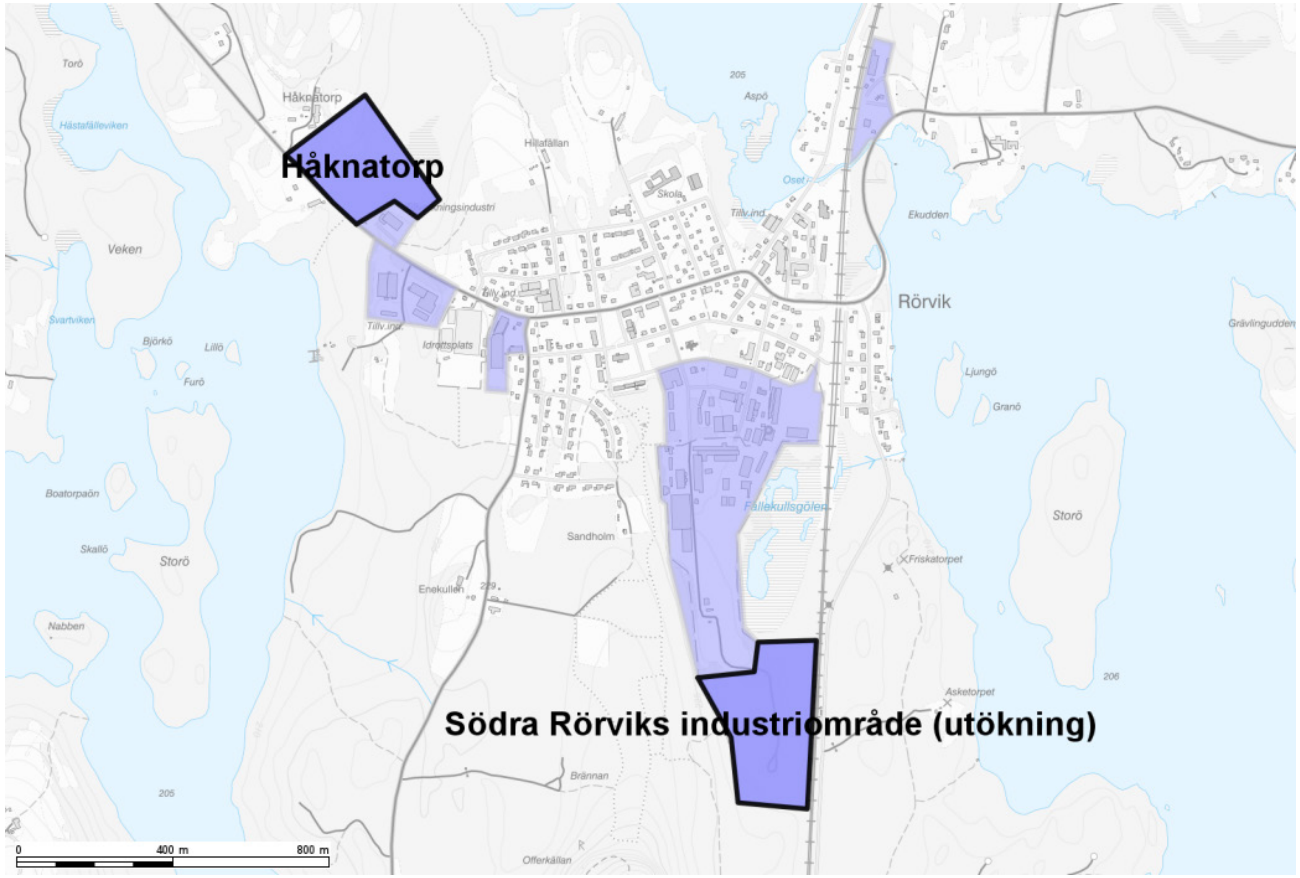

Transportinfrastruktur i Rörvik

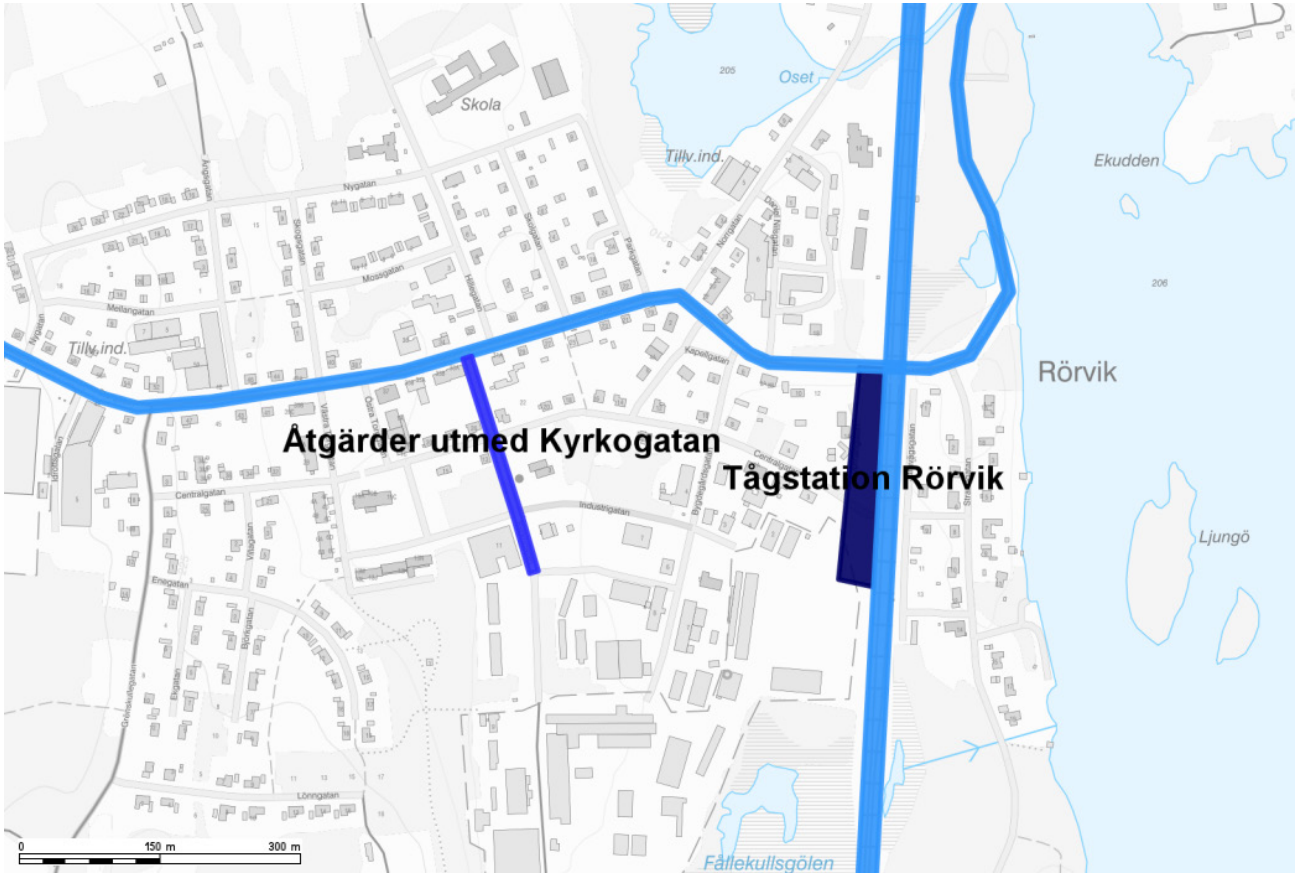

Åtgärder utmed Kyrkogatan

Kyrkogatan fungerar som infartsväg till det södra industriområdet i Rörvik, vilket innebär att en del tyngre trafik passerar på vägen. För att skapa en bättre trafikmiljö bör det utredas om det går att genomföra några åtgärder för att öka tryggheten och säkerheten utmed vägen.

Tågstation Rörvik

Ett område i anslutning till järnvägen avsätts för att säkerställa en möjlighet att i framtiden återetablera tågstationen i Rörvik. Detta kommer troligen inte bli aktuellt på kort sikt, men kommunen anser att ett stationsläge i Rörvik är lämpligt på längre sikt.

Eftersom södra stambanan är en statlig järnväg som ligger under Trafikverkets ansvar är det också Trafikverket som beslutar om järnvägens framtid. Idag finns inga planer från Trafikverket om att bygga en ny station i Rörvik, men kommunen kan i olika sammanhang spela in behovet av ändringar i det statliga järnvägsnätet till Trafikverket. För att en järnvägsstation ska bli aktuell måste också Jönköpings länstrafik se ett behov att trafikera denna sträcka.

ÖVRIGA KOMMUNEN

Transportinfrastruktur i övriga kommunen

Bytespunkter i kommunen

Utmed kollektivtrafikstråk och andra viktiga transportstråk i kommunen pekas ett antal bytespunkter ut. De är tänkta att fungera som platser på landsbygden där det blir möjligt att byta mellan olika trafikslag. Syftet med bytespunkterna är att se till hela resan och möjliggöra för boende på landsbygden att använda sig av kollektivtrafik för en del av resan. Bytespunkterna ska också kunna fungera som parkeringsplatser vid samåkning. På bytespunkterna ska det finnas minst fyra parkeringsplatser för bil och ett väderskyddat cykelställ. Dessutom ska det finnas en skylt som anger att det är en pendlarparkering.

De bytespunkterna som pekas ut i kommunen ligger utmed väg 30, 127 och 761. För boendes i Stockaryd och Rörvik med omnejder ska det vara möjligt att kunna ta sig ut till Gamla respektive Nya Hjälmseryd utmed riksväg 30 för att samåka mot Jönköping/Växjö därifrån. Det gäller även boende i Möcklehult och Slätthult som kan ta sig till Bodaryd vid Hjälmsbodarna. Från Vrigstad mot Vetlanda via Sävsjö finns också ett antal behov – det handlar om att boendes i Hylletofta, Norra Ljunga, Vallsjön/Torset och Hultagård/Skepperstad med omnejder ska kunna ta sig ut till väg 127 för att nå en bytespunkt med goda möjligheter att parkera bilen. Utmed väg 761 handlar det om bytespunkter i Hjärtlanda, vid korsningen mot Hultsjö samt vid korsningen mot Häggatorp i närheten av infarten mot Ekeby.

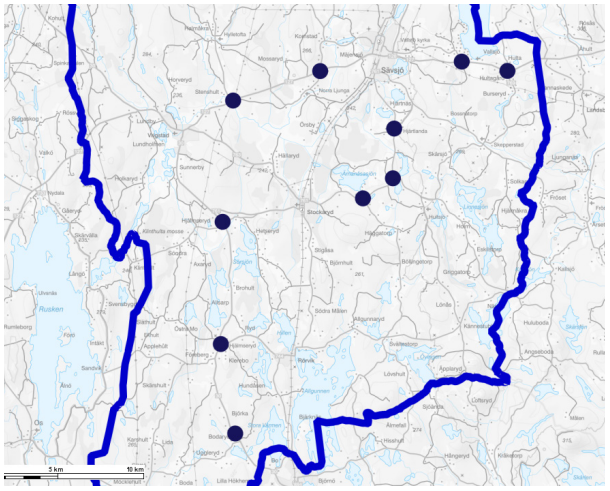

Följande bytespunkter föreslås alltså:

- Stenshult/Hylletoftavägen vid Gnillinge utmed väg 127.
- Korsningen mot Norra Ljunga/Komstad utmed väg 127.
- Korsningen mot Torset/Vallsjön utmed väg 127.
- Korsningen vid Hultagård mot Skepperstad och Rudu utmed väg 127.
- Hjärtlanda utmed väg 761.
- Korsningen vid Björnskog mot Hultsjö utmed väg 761 (redan existerande pendlarparkering).
- Korsningen mot Häggatorp i närheten av infarten mot Ekeby utmed väg 761.
- Gamla Hjälmseryd utmed väg 30.
- Nya Hjälmseryd utmed väg 30 (redan existerande pendlarparkering).
- Bodaryd utmed väg 30.

Gång- och cykelväg mellan Sävsjö och Stockaryd

I samband med att Njudung energi ska lägga en överföringsledning för vatten mellan Sävsjö och Stockaryd är det också lämpligt att bygga en gång- och cykelväg på den. Eftersom dragningen för överföringsledningen inte har beslutats än så pekas inte någon lämplig sträckning för gång- och cykelvägen ut i översiktsplanen.

Nya planskilda korsningar vid Södra stambanan

På två platser i kommunen finns fortfarande plankorsningar över Södra stambanan. Dessa bör byggas om till planskilda korsningar och omfattar väg 822 vid Skrapstad och väg 740 vid Kullen vid gränsen till Växjö kommun.

Eftersom södra stambanan och de aktuella vägarna är statliga, ligger dessa under Trafikverkets ansvar och det är också Trafikverket som beslutar om järnvägens och vägarnas framtid. Idag finns inga planer från Trafikverket om att bygga om korsningarna, men kommunen kan i olika sammanhang spela in behovet till Trafikverket.

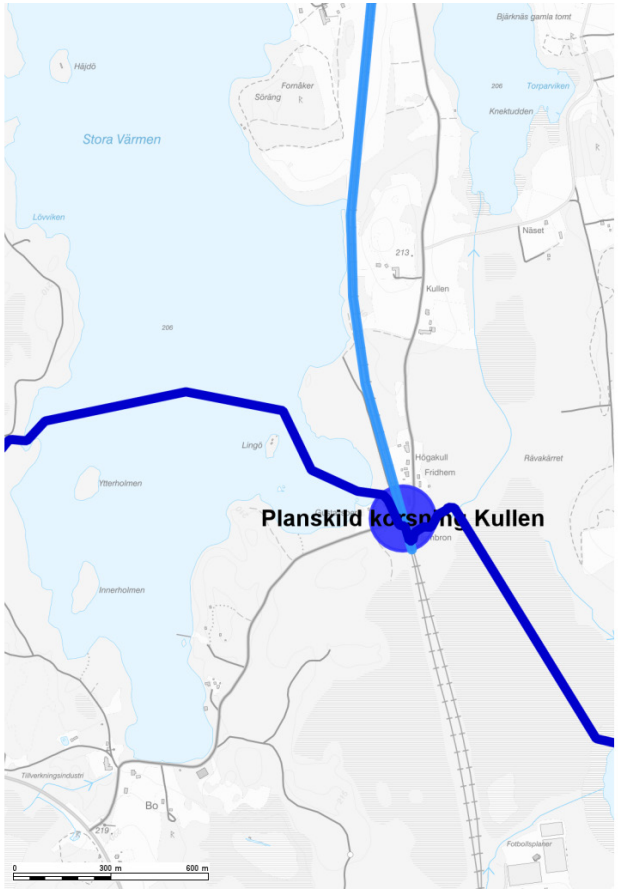

Markanvändningstyper och tillhörande ställningstaganden

I det här avsnittet redovisas generella ställningstaganden för de olika mark- och vattenanvändningstyperna.

MARKANVÄNDNINGSTYP:

Mångfuktionell bebyggelse

Generella ställningstaganden

- Vid utveckling i redan bebyggda områden ska hänsyn tas till omgivande bebyggelsekaraktär. Som stöd för bedömningen om omgivande bebyggelse-karaktär finns bland annat de kulturhistoriska underlag som kommunen tagit fram.
- Vid planering för bostäder ska behov av lokaler för skola, barnomsorg, vård, omsorg och socialt boende samt ytor för lek och rekreation hanteras tidigt i planprocessen.
- Funktionsblandning av bostäder, service, grönytor och verksamheter som inte orsakar olämpligt buller och andra störningar ska eftersträvas för en levande, hållbar livsmiljö.
- Inom områden för mångfunktionell bebyggelse ska oskyddade trafikanter prioriteras framför fordonstrafik. Logistik och varudistribution ska fungera smidigt och ske på ett hänsynsfullt sätt mot människor och stadsmiljö.
- Hänsyn ska tas till de lokaliseringsprinciper för verksamheter och handel som beskrivs avsnittet om Näringsverksamhet.

MARKANVÄNDNINGSTYP:

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Generella ställningstaganden

Vid planering för bostäder ska behov av lokaler för skola, barnomsorg, vård, omsorg och socialt boende samt ytor för lek och rekreation hanteras tidigt i planprocessen.

- Inom sammanhängande bostadsbebyggelse ska blandade boendeformer uppmuntras – alltså exempelvis småhus, radhus och flerfamiljshus av olika storlek och med olika ägandeformer.
- Inom de områden som pekas ut som sammanhållen bebyggelse krävs utökad lovplikt enligt plan- och bygglagen 9 kap. 6 §.
- Inom områden för sammanhängande bostadsbebyggelse ska oskyddade trafikanter prioriteras framför fordonstrafik. Logistik och varudistribution ska fungera smidigt och ske på ett hänsynsfullt sätt mot människor och stadsmiljö.
- Bostadsbebyggelse i kommunen ska i första hand utvecklas i mindre skala där mervärden lyfts fram – det kan till exempel handla om stationsnära, sjönära eller naturnära områden.

MARKANVÄNDNINGSTYP:

Verksamheter och industri

Generella ställningstaganden

- Hänsyn ska tas till de lokaliseringsprinciper för verksamheter och handel som beskrivs i avsnittet om Näringsverksamhet.
- Inom områden för verksamheter och industri ska godstransporter få högsta prioritet. Men i trafikplaneringen inom områdena är det också viktigt att det finns gång- och cykelvägar och koppling till hållplats för kollektivtrafik för att säkra möjligheterna att ta sig fram för oskyddade trafikanter.
- AB Sävsjö industrifastigheter (ABSI) ska tillsammans med Utvecklingsavdelningen på kommunen säkerställa att det finns en beredskap av industri- och verksamhetsmark för kommande lokaliseringar.

MARKANVÄNDNINGSTYP:

Fritids- och idrottsanläggningar

Generella ställningstaganden

- Det ska finnas minst ett allaktivitetsområde i varje tätort i kommunen – och det ska finnas utrymme för dessa att växa.
- Vid planering av nya bostäder och skolor ska behovet av lokaler och utemiljöer för idrott och rekreation beaktas i planprocessen.
- För att samhällets resurser ska kunna nyttjas så effektivt som möjligt är det nödvändigt att skapa förutsättningar för samnyttjande av lokaler, till exempel idrottshallar och samlingslokaler.
- För att underlätta för barn och för att främja hållbart resande ska anläggningar för idrott och rekreation lätt kunna nås via gång- och cykelvägar.
- Idrotts- och kulturanläggningar som alstrar höga ljud, exempelvis motorbanor, arenor för utomhusidrott eller utomhusscener för musik bör inte placeras i direkt anslutning till bostadsbebyggelse.

MARKANVÄNDNINGSTYP:

Landsbygd

Generella ställningstaganden

- Sävsjö kommun är positiv till byggande på landsbygden. Ny bebyggelse ska placeras och utformas med hänsyn tagen till landskapsbild och tradition. De ska ges en estetisk riktig utformning och anpassas till lokala natur- och kulturvärden.
- Områden med höga kulturmiljövärden eller områden som omfattas av områdesbestämmelser behöver inte utgöra hinder för ny lokalisering av bebyggelse. Så länge en anpassning sker till omgivningen och gällande bestämmelser innebär ny bebyggelse i sådana områden goda förutsättningar för landsbygdsutveckling.
- Lokalisering av ny bebyggelse på landsbygden ska framförallt uppmuntras utmed befintliga stråk och i befintliga byar. Lokalisering av ny bebyggelse som innebär att nya enskilda vägar behöver tas över av kommunen (enligt kommunens riktlinjer för enskilda vägar) eller att kommunens skolskjutsar kommer att behöva åka en längre sträcka ska ske med restriktivitet.
- Utvecklingen av den tätortsnära landsbygden uppmuntras, då det skapar förutsättningar för landsbygdsboenden men med närhet till service och kollektivtrafik.
- Ny bebyggelse på landsbygden bör förses med tomter om minst en hektar för att kunna anordna egna avloppslösningar eller samordna avloppslösningar med närliggande bostadsbebyggelse.
- Förutsättningarna för befintliga jordbruk att kunna fortsätta drivas ska beaktas som ett väsentligt samhällsintresse – vilket bland annat innebär att generationsboenden eller utbyggnad av ekonomibyggnader kan tillåtas på jordbruksmark.

MARKANVÄNDNINGSTYP:

Fritids- och idrottsanläggningar

Generella ställningstaganden

- Inga särskilda ställningstaganden.

MARKANVÄNDNINGSTYP:

Transportinfrastruktur

Generella ställningstaganden

- Transportinfrastrukturen inom tätorterna ska i första hand planeras för barn och unga så att de tryggt och säkert kan förflytta sig inom sitt närområde.
- Transportinfrastrukturen ska planeras så att det blir enkelt för människor att välja hållbara resor.
- De bytespunkter som pekats ut utmed kollektivtrafikstråk i kommunen ska vara väl utrustade med möjlighet till byte mellan färdsätt såsom bil, cykel och kollektivtrafik.
- Transportinfrastrukturen ska planeras så att det blir enkelt för företag att nyttja hållbara transportsystem. Framförallt ska kommunen arbeta för att möjliggöra överflyttning av gods från väg till järnväg på Stockarydsterminalen.
- Kommunen ger stöd till enskilda väghållare enligt gällande Riktlinjer för enskilda vägar.
- Nybyggnation av gång- och cykelvägar ska i första hand ske utifrån kommunens gällande gång- och cykelplan med tillhörande åtgärdsprogram.

MARKANVÄNDNINGSTYP:

Grönområden och park

Generella ställningstaganden

- Det ska vara högst 300 meter till ett grönområde eller natur- och friluftsområde på mer än 0,5 hektar från samtliga skolor och förskolor i kommunen.
- Tätortsnära grönområden och parker har höga värden för närboendes möjligheter till friluftsliv och rekreation och ska inte bara bevaras utan även utvecklas. Utvecklingen ska ske med hänsyn till behovet av olika funktioner, så som värmereglering genom användning av träd och buskar, upptag av dagvatten och säkerställande av andra ekosystemtjänster.
- Tätortsnära grönområden ska kunna användas för stadsodling eller småskalig matproduktion.

MARKANVÄNDNINGSTYP:

Natur och friluftsliv

Generella ställningstaganden

- Tätortsnära natur- och friluftsområden har höga värden för närboendes möjligheter till friluftsliv och rekreation och ska inte bara bevaras utan även utvecklas. Utvecklingen ska ske med hänsyn till behovet av olika funktioner, så som värmereglering genom användning av träd och buskar, upptag av dagvatten och säkerställande av andra ekosystemtjänster.

MARKANVÄNDNINGSTYP:

Vatten

Generella ställningstaganden

- Inga särskilda ställningstaganden.

HÄNSYN OCH ÖVRIGA STÄLLNINGSSTAGANDEN

För att översiktsplanen ska kunna ge vägledning för framtida beslut om användningen av kommunens mark- och vattenområden samt hur den bebyggda miljön ska användas är det viktigt att förhållanden av väsentlig betydelse redovisas.

I avsnittet som finns i översiktsplanen redovisas de allmänna intressen, värden och förhållanden som är av väsentlig betydelse för översiktsplanen, och kommunala ställningstaganden som berör dessa.

Befintlig bebyggelse och framtida behov

I det här avsnittet redovisas vilka bebyggelsestrukturer och vilken infrastruktur som finns i kommunen idag och vilka framtida behov som har identifierats för strukturerna. Det handlar om bland annat bostäder, företagsverksamheter, föreningsliv, offentlig service och trafikinfrastruktur.

Bostäder

I kommunens bostadsförsörjningsplan framgår hur kommunen ska tillgodose det framtida behovet av bostäder. Till översiktsplanen har ett mål satts om att planera för 13 000 personer till år 2030 och 14 000 personer till år 2040, alltså ungefär 1300 respektive 2300 fler personer än 2021. Med ett genomsnittligt antal boende om 2,3 personer per bostad skulle det innebära ett behov av mark för ungefär 500 bostäder till år 2030 och 1000 bostäder till år 2040, vilket motsvarar något mer än 50 bostäder per år.

Näringsverksamhet

Småindustrier och skogs- och jordbruk dominerar näringslivet i Sävsjö kommun. Träindustrin med bland annat sågverk och hustillverkning är viktiga basnäringar, men det finns även flera andra typer av småindustrier inom kommunen. En nyckelfråga för kommunens företag är kompetensförsörjningen.

Goda kollektivtrafikförbindelser är en viktig förutsättning för att ge företag möjligheter att verka i kommunen. För vissa företag har det alltmer öppnats upp möjligheter för att arbeta på distans. Genom att erbjuda gemensamma arbetsplatser och mötesplatser för företagare kan flera anställda bo i Sävsjö även om arbetsplatsen är placerad någon annanstans.

I Sävsjö kommun idag är stora delen av tätorterna uppblandade med miljöstörande och ytkrävande verksamheter centralt belägna i anslutning till bostadsbebyggelse. För att på sikt möjliggöra en mer sammanhållen utveckling av tätorterna och möjliggöra färre bilresor lyfts här ett antal lokaliseringsprinciper som ska fungera som underlag för kommunen arbete med etableringar av handel och industri.

Utgångspunkten i principerna är dels att all handel ska kunna lokaliseras i närhet till varandra för att skapa synergieffekter och för att minska bilresandet, dels att möjliggöra för miljöstörande och ytkrävande verksamheter att flytta till platser längre från centrum. Även om lokaliseringar för att förtäta i centrum har fördelar, gör kommunen bedömningen att avstånden i alla fall blir relativt små – vilket möjliggör resande med gång- och cykeltrafik – och att det därför är bättre att lokalisera inte bara småskalig handel utan även storskalig handel relativt centralt – och sammanhängande. Det finns alltså en fördel att hålla handelsområdena relativt centralt i anslutning till centrum trots att de kan komma att bli ytkrävande.

Föreningsliv, idrott och rekreation

I Sävsjö kommun finns ett aktivt föreningsliv med drivande föreningar inom bland annat kultur och idrott. Som samlingspunkt för kulturen finns bland annat kulturhuset i Sävsjö och biblioteken i alla tätorterna. För idrotten finns både inomhus- och utomhusanläggningar i alla tätorterna. I Sävsjö finns dessutom både badhus och skyttecentret som också fungerar som samlingspunkt för föreningsliv och idrott för hela kommunen.

De samlingsplatser som finns för föreningslivet i Sävsjö kommun har ett högt allmänt värde och bör bevaras och utvecklas. Att varje tätort har egna allaktivitetsområden och ett eget bibliotek är viktigt för tätorternas attraktivitet och för möjligheten för barn att själva ha möjlighet att ta sig till fritidsaktiviteter.

Trafik och transporter

Kommunen är beroende av snabba och säkra kommunikationer, vilket bland annat handlar om kollektiva transportmedel och fungerande vägar och järnvägar för att förbindas med grannkommunerna såväl som regionala målpunkter såsom Jönköping och Växjö. Dessutom är kommunen beroende av snabba och tillförlitliga godstransporter för att gynna det lokala näringslivet.

Utformningen av kommunens vägar, järnvägar och gång- och cykelvägar utgör en viktig del i arbetet med att uppnå det nationella miljömålet God bebyggd miljö, framför allt i fråga om miljömålets delmål om infrastruktur, kollektivtrafik och gång- och cykelvägar och hushållning av energi och resurser. Genom att ge förutsättningarna för gång- och cykeltrafik och kollektivt resande istället för fordonsburen trafik skapas bättre förutsättningar för att nå målen. Men infrastrukturen är också viktig för att den ger möjligheter för fortsatt bebyggelseutveckling och tätortsutbyggnad. Samtidigt innebär trafiksystem också olägenheter i form av buller, utsläpp och olycksrisker.

Teknisk försörjning

Samhällsviktig infrastruktur i form av energi, vatten- och avloppsförsörjning, avfallshantering och digital infrastruktur samlas inom rubriken teknisk försörjning. Den tekniska försörjningen är ett starkt allmänt intresse som försörjer både allmänheten och näringsverksamheter. För viss del av den tekniska försörjningen är kommunen ägare och för andra är privata bolag eller föreningar ägare.

Försörjningen av vatten och avlopp hanteras i kommunens vattentjänstplan. Den kommunala avfallshanteringen hanteras i kommunens avfallsplan.

I översiktsplanen tar kommunen inte ställning för lämpliga områden för vindkraft, men pekar istället ut i vilka områden som kommunen är negativ till vindkraft.

Offentlig service och samhällsfunktioner

I Sävsjö kommun finns fyra tätorter som har mer än 500 invånare vardera: Sävsjö, Vrigstad, Stockaryd och Rörvik. Var och en av tätorterna har en grundläggande offentlig service bestående av förskola, grundskola till årskurs 6 och kollektiva anslutningar. Vårdcentral finns bara i Sävsjö och Vrigstad.

Arbetet med den långsiktiga försörjningen av särskilda boendeplatser finns med i Socialförvaltningens boendeutredning samt i kommunens bostadsförsörjningsplan.

Behovet av skollokaler är inte konstant - befolkningsförändringar innebär skiftningar i behoven. Satsningar för en befolkningstillväxt innebär också ett behov av att satsa på nya skollokaler. I delar av Sävsjö kommun finns inom en närmare framtid ett behov av skollokaler.

Figur 1: Karta över områden med hög känslighet för vindkraft i blått. Inom dessa områden ställer sig kommunen negativ till vindkraft.

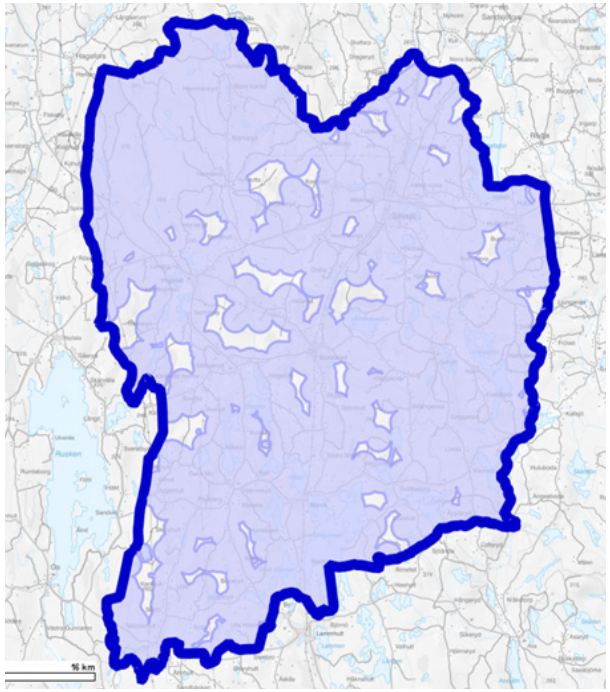

Riksintressen

Mark- och vattenområden av nationell betydelse kan pekas ut som riksintresse av regeringen eller nationella myndigheter. Områden som är av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden eller försvåra möjligheterna att använda områdena för avsett ändamål.

I översiktsplanen redovisas riksintressena och hur kommunen ställer sig till dessa. Kommunen ska visa hur riksintressena förhåller sig till motstående allmänna intressen eller hur avvägningar ska göras ifall flera riksintressen är oförenliga med varandra. I det här avsnittet redovisas de riksintressen som finns i kommunen.

Ett antal riksintresseområden har ändrats sedan föregående översiktsplan antogs 2012. Bland annat finns inte längre några riksintresseområden för vindbruk kvar i kommunen.

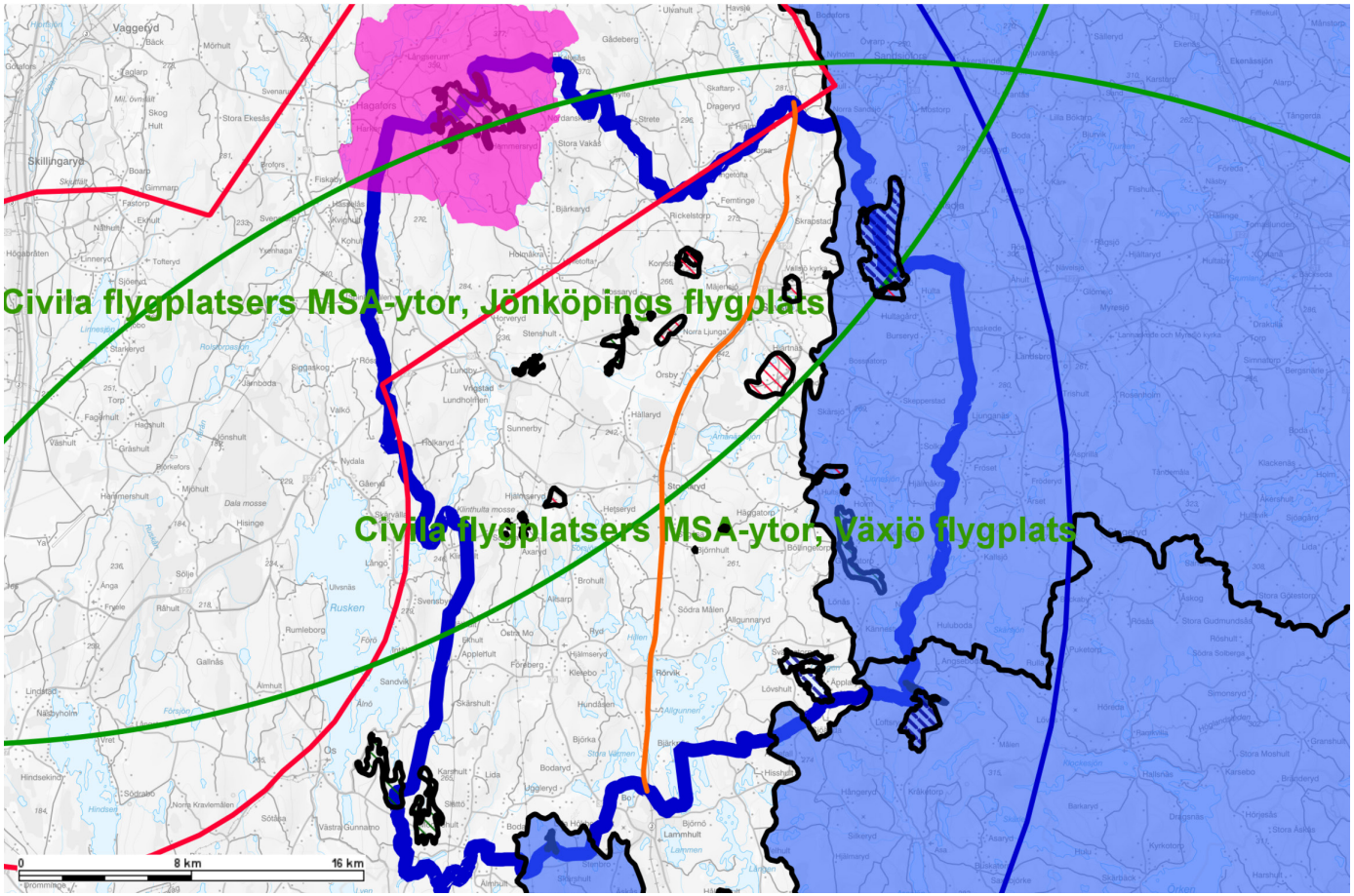

Kommunintressen

Förutom riksintresseområden utpekade av nationella myndigheter och i lagstiftningen finns områden som kan vara värdefulla att bevara ur ett lokalt perspektiv. Det handlar om områden med höga lokala värden – här har vi lyft fram lokala naturmiljö-, kulturmiljö- och friluftsintressen.

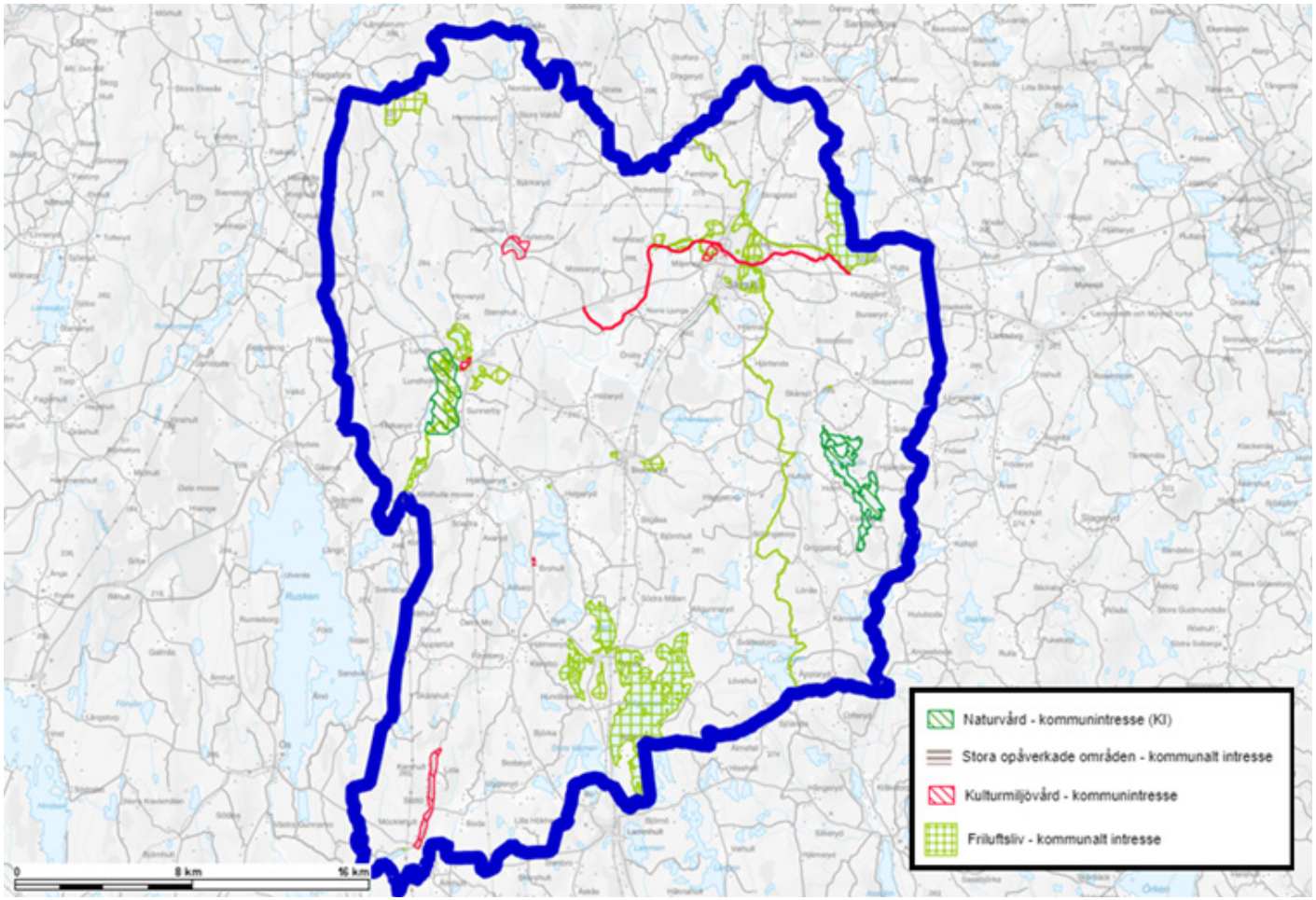

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Landsbygdsutveckling i strandnära läge förkortas LIS och innebär att kommunen i översiktsplanen kan peka ut områden där det är lämpligt med strandnära bebyggelse för att utveckla landsbygden.

Syftet med LIS är att möjliggöra bebyggelse i attraktiva lägen på landsbygden i strandskyddade områden för att bidra till landsbygdens utveckling.

För att ett LIS-område ska bedömas som lämpligt för landsbygdsutveckling i strandnära läge har ett antal kriterier plockats fram. Sävsjö kommun gör bedömningen att även områden som inte är direkt utpekade i översiktsplanen kan komma att bli aktuella som områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Dessa ska då föregås av en översiktlig inventering och en motivering till vilken typ av service LIS-området stödjer i samband med bygglovshandläggning.

LIS-områden som pekas ut av kommunen i översiktsplanen:

Holmsjön

Område som ligger utmed Holmsjöns ostliga strand sydost om Sävsjö tätort mellan väg 761 och 768. Området ligger ungefär fyra kilometer från tågstationen i Sävsjö och stödjer service i Sävsjö tätort.

I granskningsyttrandet från Länsstyrelsen i Jönköpings län framgår det att länsstyrelsen inte delar kommunens uppfattning om att området är lämpligt för utveckling av landsbygden enligt 7 kap. 18 § e miljöbalken.

Norrsjön vid Brunseryds kvarn

Område som ligger i norra delen av sjön Norrsjön. Området ligger nära väg 761 som passerar mellan Sävsjö och Stockaryd och där det går kollektivtrafik. Eftersom området ligger inom fem kilometer från Sävsjö bedöms det kunna stödja servicen i tätorten. Närheten till Stockaryd gör att området även bedöms kunna stödja servicen där.

Norrsjön och Björnskogssjön

Område som ligger utmed de två sjöarna Norrsjön och Björnskogssjön. Sjöarna ligger nära varandra och med Hultsjövägen passerandes emellan några hundra meter öster om Björnskogs busshållplats som nyligen har fått en pendlarparkering. Området stödjer kollektivtrafiken som går mellan Sävsjö och Stockaryd samt de två tätorternas service. Området ligger inom skolområdet för låg- och mellanstadiet i Stockaryd och högstadiet i Rörvik och därför kommer både Stockaryd och Rörvik att dra nytta av utveckling av bostäder i området.

Ärnanäsasjön

Område som ligger utmed Ärnanäsasjön öster om Stockaryd. Från Stockaryd är det ungefär fyra kilometer. Området stödjer den service som finns i Stockaryd samt kollektivtrafiken mellan Stockaryd och Sävsjö.

Furusjön

Område som ligger utmed Furusjöns södra strand ungefär fem kilometer öster om Rörvik. Området stödjer Rörvik och den service som finns där. Väg 744 löper längs området, vilket innebär att trafikinfrastrukturen inte behöver byggas ut nämnvärt. En stor del av utvecklingen inom området bedöms kunna ligga söder om vägen.

Nordvästra Allgunnen

Beskrivningen berör här flera områden i nordvästra delen av Allgunnen och de områden som ligger vid den delen av sjön Allgunnen som omfattas av vattenskyddsområde. Det av områdena som ligger längst ifrån Rörvik ligger tre kilometer från Rörvik och de berörda områdena drar fördel av den nya gång- och cykelväg som byggts från Rörvik och österut. LIS-områdena stärker servicen i Rörvik samt kollektivtrafiken mellan Rörvik och Stockaryd/Sävsjö.

Övriga Allgunnen

För övriga delar av Allgunnens strand har flera områden också pekats ut som lämpliga LIS-områden. Områdena ligger utanför vattenskyddsområdet för sjön. Utvecklingen av bostäder i dessa områden behöver inte utvecklas i ett större sammanhang eftersom de inte ligger inom vattenskyddsområdet och det därmed inte är nödvändigt att anlägga ett allmänt vatten- och avloppsystem. Områdena stödjer servicen i Rörvik. Det av områdena som ligger längst från Rörvik ligger cirka sex kilometers resväg från tätorten.

Hillen

Beskrivningen omfattar flera områden utmed Hillen norr om Rörviks tätort. Områdena ligger både på västra och östra sidan om Hillen och med närhet till Rörvik. Området som ligger längst från Rörvik ligger fyra kilometers resväg från tätorten. Områdena bedöms stärka servicen i Rörvik.

Svinasjön

Område utmed östra Svinasjön väster om Rörvik. Området ligger i direkt anslutning till Rörvik och kommer att stödja servicen i tätorten.

Rydasjön

Område utmed sydvästra Rydasjön som ligger väster om Rörvik. Området ligger ungefär tre kilometers resväg från Rörvik och nära en busshållplats för busstrafiken som går mellan Lammhult och Sävsjö via Rörvik och Stockaryd. Området bedöms stärka servicen i Rörvik.

Norrsjön vid Västerkvarn

Beskrivningen omfattar två områden utmed Norrsjön väster om Stockaryd. I och med den nya dragningen av väg 761 byggdes en gång- och cykelväg till Stockaryd. Det är också möjligt att ta sig från sjön till Nya Hjälmseryd någon kilometer nordväst om sjön som ligger utmed riksväg 30 och där det finns en pendlarparkering. Det av de två områdena som ligger längst från Stockaryd ligger ungefär fem kilomters färdväg från tätorten. Området bedöms stödja servicen i Stockaryd.

Slättsjön

Beskrivningen omfattar ett område utmed Slättsjön i norra Vrigstad. Området ligger några hundra meter norr om Vrigstad och förväntas stärka servicen i Vrigstad. Delar av området har redan bebyggts, men finns kvar för att säkerställa möjligheten för den befintliga bostadsbebyggelsen att fortsätta utvecklas.

Vrigstadån uppströms Vrigstad

Område utmed Vrigstadån nordost om Vrigstad. Området ligger i närheten av väg 127 som går mellan Vrigstad och Sävsjö. I närheten till området finns busshållplatser som gör det möjligt att ta sig till Vrigstad och Sävsjö. Området ska stärka servicen i Vrigstad samt kollektivtrafiken.

Bodaån

Två områden strax nordväst om Vrigstad vid Bodaån. Områdena ligger fyra kilometers färdväg från Vrigstad och ska stödja servicen i Vrigstad.

Säkerhet, miljö, klimat och hälsa

Vid planläggning av den bebyggda miljön ska kommunen se till att marken är lämplig utifrån bland annat säkerhet, miljö, klimat och hälsa. I de här avsnitten redovisas några av de faktorer som kan påverka miljön, klimatet eller människors hälsa negativt.

Miljökvalitetsnormer

Enligt 3 kap. 4§ i Plan- och bygglagen ska det framgå i översiktsplanen hur kommunen anser att miljökvalitetsnormerna (MKN) ska följas. Reglerna som gäller för miljökvalitetsnormerna regleras i 5 kap. i Miljöbalken och finns för luft, vatten och buller. Sävsjö kommun omfattas av reglerna gällande miljökvalitetsnormer för vatten och luft.

I Sävsjö kommun omfattas ett flertal vattendrag, sjöar och grundvatten av miljökvalitetsnormerna för vatten. Eftersom kommunen ligger på höglandet innebär det att det finns en väldigt låg kumulativ påverkan på vattnet. Därför har de flesta ytvattenförekomsterna inom kommunen en måttlig eller god ekologisk status. Vad gäller kemisk status så undantas alla ytvatten i Sverige från kraven på god status för kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter (BDE). Bortsett från de två undantagna föroreningarna innehar alla ytvattenförekomster i kommunen god kemisk status. Grundvattenförekomster värderas utifrån kvantitativ och kemisk status. I Sävsjö kommun har alla grundvatten god kemisk status och god kvantitativ status.

I Sävsjö kommun ligger värdena för miljökvalitetsnormer för luft långt under normernas gränsvärden och därför har inga särskilda åtgärder behövts.

Strålning och radon

Folkhälsomyndigheten har identifierat tre källor till strålning som är farlig för människor som relevanta att ta hänsyn till i den fysiska planeringen: UV-strålning från solen, joniserande strålning från radonförekomster och elektromagnetisk strålning. I avsnittet redovisas hur kommunen kan arbeta med att undvika risken för strålning.

Buller

Buller är sådant ljud som överstiger en viss nivå och som upplevs som störande. Människor som ständigt utsätts för buller, framför allt de som bor i bullriga miljöer, riskerar att bullret påverkar deras sömn och medför ökad stress, vilket i sin tur kan medföra ytterligare konsekvenser som inverkar och påverkar människors liv och välmående. I avsnittet redovisas hur kommunen kan arbeta med att undvika för höga bullernivåer.

Skydd mot olyckor

Enligt Lagen för skydd mot olyckor (LSO) ska kommunen vidta åtgärder för att förebygga bränder samt verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder. I avsnittet om Ras, skred, erosion och översvämning samt i avsnittet om Farligt gods hanteras några av olycksriskerna som lagen omfattar.

Miljöfarliga verksamheter

Med miljöfarlig verksamhet avses användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan ge upphov till utsläpp till mark eller vatten eller medföra andra störningar för människors hälsa eller miljön. Vad som är en miljöfarlig verksamhet regleras i 9 kap. i Miljöbalken.

I Sävsjö kommun finns ett antal miljöfarliga verksamheter idag, bland annat avloppsreningsverk, täktverksamheter, industriella verksamheter och jordbruksverksamheter.

Farligt gods

Transporter av farligt gods kan innebära att de transporterade godsen kan utgöra en fara för människors hälsa eller miljön om en olycka inträffar. För att minska konsekvenserna vid eventuella olyckor koncentreras transporter av farligt gods framförallt till primära transportleder som är lämpliga för farligt gods. I Sävsjö kommun omfattas dessa av väg 30, 127 och 128 samt Södra stambanan. Ibland behöver transporter av farligt gods även ske på andra vägar för att nå sin destination – dessa kallas sekundära transportvägar och behöver också beaktas i planeringen.

Ras, skred, erosion och översvämning

Översiktsplanen ska enligt 3 kap. 5 § i Plan- och bygglagen redovisa kommunens syn på risken för skador på den bebyggda miljön som kan följa av ras, skred, erosion och översvämning som är klimatrelaterade samt på hur riskerna kan minska eller upphöra. I avsnittet redovisas både förutsättningar och ställningstaganden för att hantera riskerna. I Sävsjö kommun är riskerna störst vid översvämning av åar och översvämning från skyfall.

Förorenade områden

Med förorenade områden avses mark, grundvatten, ytvatten, sediment, byggnader och anläggningar som är så förorenade att det kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I de flesta fall gäller det områden där det finns eller har funnits miljöfarliga verksamheter. I avsnittet redovisas hur kommunen kan minska riskerna för att föroreningar vid förorenade områden påverkar människors hälsa eller miljön negativt.

Klimatförändringar och minskad klimatpåverkan

Sävsjö kommun ligger på det småländska höglandet, vilket påverkar kommunens klimat. Den höga höjden innebär att det överlag är kallare här än närmare kusterna – och klimatet kan till viss del jämföras med det i södra Norrlands kustområde. Höglandet är också mindre nederbördsrikt jämfört med de västligare delarna av södra Sverige, vilket beror på att sydvästvindarna som är vanligast i södra delen av Sverige tvingar luften att stiga över höjderna.

Med anledning av betydande utsläpp av växthusgaser till atmosfären kommer vi i framtiden att få ett förändrat klimat. För Jönköpings län och höglandet innebär det generellt att det kommer att bli varmare, blötare och torrare under olika perioder på året.

Klimatförändringarnas omfattning är svåra att överblicka och det råder osäkerhet kring hur omfattande konsekvenserna riskerar att bli. Därför är det viktigt att samhället anpassas mot de konsekvenser som är mest troliga. Förutom att det förväntas bli varmare, blötare och torrare förväntas också risken för extrema väder, såsom skyfall, extremvärme och stormar, att öka.

Skyddade naturområden

I kommunen finns flera områden som är utpekade och skyddade. Det ligger i kommunens intresse att bevara sådan natur som är utpekad som särskilt värdefull eftersom dessa områden bland annat bidrar till biologisk mångfald och ekosystemtjänster. I avsnittet redovisas några av de naturområden i kommunen som är skyddade.

I kommunen finns också ett antal riksintresseområden för naturvård och Natura2000-områden. Dessa beskrivs i avsnittet om Riksintressen.

Totalförsvarsplanering

Att beakta totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen handlar om att bygga ett robust samhälle och förbereda samhället för krig. I avsnittet berörs kortfattat vilka sektorer som kan bedömas vara samhällsviktiga samt hur befolkningsskydd och kritisk infrastruktur hanteras inom totalförsvaret.

Areella näringars markanvändning

Areella näringar är ett samlingsbegrepp för näringar som använder sig av naturgeografiska resurser på land och i vatten, till exempel jordbruk, skogsbruk och olika typer av täktverksamheter.

Jord- och skogsbruksmark är ändliga resurser som är av nationell betydelse och som ska hanteras varsamt när samhället utvecklas. Även täkter för brytning av torv, sten eller jord är ändliga resurser som ska användas med försiktighet.

Enligt 3 kap. 4 § i miljöbalken är jord- och skogsbruksmark av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och om detta behov inte kan tillgodoses genom att annan mark tas i anspråk. Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen ska i enlighet med miljöbalken så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk.

Med anledning av lagstiftningen finns i avsnittet ställningstaganden för när det är lämpligt eller inte att bygga på jordbruksmark i kommunen. I avsnittet finns också ställningstaganden kring täktverksamheter.

Sociala förhållanden

Att beakta sociala förhållanden i samhällsplaneringen är viktigt. Det främjar samhällsutvecklingen och kan bidra till att skapa goda sociala levnadsförhållanden. Arbetet med översiktsplanen bör därför redovisa hur olika sociala förhållanden påverkar olika gruppers behov.

Agenda 2030 och de globala målen har en stark koppling till social hållbarhet och i kommunens utvecklingsstrategi finns flera exempel på hur man kan arbeta för att nå en social hållbarhet. Ifrån de utvecklingsområden som lyfts fram i strategin är det möjligt att identifiera två huvudsakliga delar som behöver beaktas i den fortsatta fysiska planeringen – möjligheten till delaktighet i processerna och att allas behov ska tas i beaktande.

Detta är en kortversion av översiktsplanen i Sävsjö kommun.
Besök savsjo.se/översiktsplan för att läsa hela översiktsplanen.

Sävsjö
kommun

§ 28

Diarienummer: KS 2023/350

Tilläggsbeslut om upphävande av tidigare investeringsbeslut

Kommunstyrelsen beslutar

föreslå kommunfullmäktige godkänna revidering avseende 2024 års investeringsbudget gällande bro till slottsruinen, samt att de i bilaga upptagna investeringsprojektet för 2023 får föras över till 2024 vilket sammanlagt enligt prognos uppgår till 2 800 000 kronor.

Sammanfattning

I budgeten för år 2023 beslutades om investeringsanslag för projekt både för 2023 och 2024. Eftersom budgetbeslutet för 2023 även innefattade investeringsbeslut för 2024 måste förra årets beslut för 2024 upphävas.

Under året kommer vissa större investeringsprojekt inte hinna färdigställas, varför del av 2023 års investeringsbudget får föras över till 2024 enligt till ärendet bifogad förteckning.

Detta är ett tilläggsbeslut till beslutet som togs i kommunfullmäktige 2023-11-20 på sammanlagt 45 413 000 kr. I beslutet saknades investeringsprojektet om bron till slottsruinen.

Summa investeringsprojekt som flyttas över ska vara 48 213 000 kr enligt tjänsteskrivelse daterat 2023-11-06. (Diarienummer KS 2023/350 § 384 och KF § 126)

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse daterad 17 januari 2024
2. Tjänsteskrivelse daterad 6 november 2023
3. Investeringar att överföra till 2024

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Sävsjö kommun

Tjänsteskrivelse
2024-01-17

Diarienummer: 2023/350
Till: Kommunstyrelsen

Tilläggsbeslut om upphävande av tidigare investeringsbeslut (KF 2023-11-20 § 126)

Förslag till beslut

Godkänna revidering avseende 2024 års investeringsbudget gällande bro till slottsruinen, samt att de i bilaga upptagna investeringsprojektet för 2023 får föras över till 2024 vilket sammanlagt enligt prognos uppgår till 2 800 000 kronor.

Sammanfattning

I budgeten för år 2023 beslutades om investeringsanslag för projekt både för 2023 och 2024. Eftersom budgetbeslutet för 2023 även innefattade investeringsbeslut för 2024 måste förra årets beslut för 2024 upphävas.

Under året kommer vissa större investeringsprojekt inte hinna färdigställas, varför del av 2023 års investeringsbudget får föras över till 2024 enligt till ärendet bifogad förteckning.

Detta är ett tilläggsbeslut till beslutet som togs i kommunfullmäktige 2023-11-20 på sammanlagt 45 413 000 kr. I beslutet saknades investeringsprojektet om bron till slottsruinen.

Summa investeringsprojekt som flyttas över ska vara 48 213 000 kr enligt tjänsteskrivelse daterat 2023-11-06. (Diarienummer KS 2023/350 § 384 och KF § 126)

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse daterad 17 januari 2024
2. Tjänsteskrivelse daterad 6 november 2023
3. Investeringar att överföra till 2024

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Tjänsteskrivelse
2024-01-17

Diarienummer: 2023/350
Till: Kommunstyrelsen

Handläggare

Marianne Sandberg
Controller
Kommunledningskontoret
marianne.sandberg@savsjo.se
0382 -153 10

Ansvarig chef

Jan Holmqvist
Kommundirektör

Investeringar att överföra till 2024

		Budget 2023	Bokfört t.o.m. 2023-10-31	Prognos 2023	Att överföra enl prognos	Kommentar
2933	Rörviksskola	31 500	23 330	27 350	4 150	Betalplanen följs enl plan.
2656	Svarven 1	24 000	2 175	5 370	18 630	Betalplanen följs enl plan.
2961	Renovering Ringgården	22 500	11 047	13 000	9 500	Betalplanen följs enl plan.
8122	Nybyggnation fsk vrigstad	1 000	345	500	500	Betalplanen följs enl plan.
8082	Säkerhetsskyddsåtgärder -23	4 669	149	149	4 520	Får ej hem material därav håller ej plan. Osäkerhet vad de hamnar.
8152	Projektering Kommunalhus -23	250		0	250	
8153	Utrusning släckfordon	300		0	300	
8154	Släck/räddningsfordon	4 500		0	4 500	
2824	vht-sys combine soc -18	668	0	0	668	Sista fakturorna inte betalda på grund av att leverantör har varit dåliga på att leverera det dem har lovat. Advokater inblandade.
8243	Trygghetslarm 23	500	0	0	500	Tagit halvmiljon från SOC investeringsanslag för att dessa trygghetslarm inte kommer levereras förän 2024. Lagt budget här för att öronmärka att denna halv miljon ska gå till trygghetslarm 2024.
8087	Stockarydsterminal etapp 1	600	152	300	300	Stämt av med Samhällsbyggnad, projektet något fördröjt
8156	Möbler Svarven	350	0	0	350	Svarven inte klar kommer behöva pengarna till när Svarven blir färdig
8207	Socker Klaras lekplats 23	1 500	720	720	780	Säsongsbetonad, Behöver göra det sista i vår.
8159	Inredning bibliotek Rörvik 23	530	390	390	140	Inte haft tid efter färdigställandet att köpa in allt
8160	Utrustning Meröppet bibliotek Rörvik	250	0	0	250	Inte haft tid efter färdigställandet att köpa in allt
8010	Lekutrustnng Rörvik skola	145	70	70	75	Hinner inte montera lekutrustningen 2023
8203	Utbyte av bron vid slottsruinen	3 000	200	2 800	2 800	Länsstyrelsen sköt fram handläggningstiden 6 veckor och sedan blev vår brokonsult sjuk så upphandlingen blev försenad.
	Summa	**96 262**	**38 578**	**50 649**	**48 213**	

§ 126

Diarienummer: KS 2023/350

Upphävande av tidigare investeringsbeslut

Kommunfullmäktige beslutar

att upphäva kommunfullmäktiges tidigare beslut 2022-06-20 § 62 stycke D avseende 2024 års investeringsbudget samt att de i bilaga upptagna investeringsprojekten för 2023 får föras över till 2024 vilka sammanlagt enligt prognos uppgår till 45 413 000 kronor.

Sammanfattning

I budgeten för år 2023 beslutades om investeringsanslag för projekt både för 2023 och 2024. Eftersom budgetbeslutet för 2023 även innefattade investeringsbeslut för 2024 måste förra årets beslut för 2024 upphävas.

Under året kommer vissa större investeringsprojekt inte hinna färdigställas, varför del av 2023 års investeringsbudget får föras över till 2024 enligt till ärendet bifogad förteckning.

Beslutsunderlag

1. Protokollsutdrag från kommunstyrelsen, daterat 7 november 2023.
2. Tjänsteskrivelse, daterad den 1 november 2023.
3. Investeringar att överföra till 2024.

Beslutet skickas till

Ekonomiavdelningen

§ 384

Diarienummer: KS 2023/350

Upphävande av tidigare investeringsbeslut

Kommunstyrelsen beslutar

föreslå kommunfullmäktige att upphäva kommunfullmäktiges tidigare beslut 2022-06-20 § 62 stycke D avseende 2024 års investeringsbudget samt att de i bilaga upptagna investeringsprojekten för 2023 får föras över till 2024 vilka sammanlagt enligt prognos uppgår till 45 413 000 kronor.

Sammanfattning

I budgeten för år 2023 beslutades om investeringsanslag för projekt både för 2023 och 2024. Eftersom budgetbeslutet för 2023 även innefattade investeringsbeslut för 2024 måste förra årets beslut för 2024 upphävas.

Under året kommer vissa större investeringsprojekt inte hinna färdigställas, varför del av 2023 års investeringsbudget får föras över till 2024 enligt till ärendet bifogad förteckning.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse daterad 1 november 2023
2. Investeringar att överföra till 2024

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Sävsjö kommun

Tjänsteskrivelse
2023-11-06

Diarienummer: 2023/xx
Till: Kommunstyrelsen

Upphävande av tidigare investeringsbeslut

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att upphäva kommunfullmäktiges tidigare beslut 2022-06-20 § 62 stycke D avseende 2024 års investeringsbudget samt att de i bilaga upptagna investeringsprojekten för 2023 får föras över till 2024 vilka sammanlagt enligt prognos uppgår till 48 213 000 kronor.

Sammanfattning

I budgeten för år 2023 beslutades om investeringsanslag för projekt både för 2023 och 2024. Eftersom budgetbeslutet för 2023 även innefattade investeringsbeslut för 2024 måste förra årets beslut för 2024 upphävas.

Under året kommer vissa större investeringsprojekt inte hinna färdigställas, varför del av 2023 års investeringsbudget får föras över till 2024 enligt till ärendet bifogad förteckning.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse daterad 6 november 2023
2. Investeringar att överföra till 2024

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Handläggare

Marianne Sandberg
Controller
Kommunledningskontoret
marianne.sandberg@savsjo.se
0382 -153 10

Ansvarig chef

Jan Holmqvist
Kommundirektör

§ 29

Diarienummer: KS 2023/405

Omfördelning investering 2024- Barn och utbildningsnämnden

Kommunstyrelsen beslutar

föreslå kommunfullmäktige att justera omfördelningen av investeringspengar för 2024.

Sammanfattning

Respektive nämnd har årligen i uppdrag att till kommunstyrelsen inkomma med de investeringsbehov som föreligger. I bilaga till tjänsteskrivelsen har förvaltningen lyft fram de behov av investeringar som beräknas finnas i organisationen inför 2024-2026.

Investeringsbehoven är uppdelade i större investeringsbehov som är kopplade till större investeringar i samband med byggnationer/renoveringar och återkommande investeringar som behöver genomföras i verksamheten.

Beslutsunderlag

1. Protokollsutdrag barn-och utbildningsnämnden 2023-12-06
2. Tjänsteskrivelse barn-och utbildningsförvaltningen daterad 14 november 2023
3. Investeringsbehov 2024–2026
4. Tidplan investeringar samt kalkylbudget 2024.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

§ 8

Diarienummer: BUN 2022/360

Investeringsbehov 2024-2026

Barn- och utbildningsnämnden beslutar

att ställa sig bakom förvaltningens förslag till äskande om investeringsmedel inför 2024-2026.

Sammanfattning

Respektive nämnd har årligen i uppdrag att till kommunstyrelsen inkomma med de investeringsbehov som föreligger. I bilaga till tjänsteskrivelsen har förvaltningen lyft fram de behov av investeringar som beräknas finnas i organisationen inför 2024-2026.

Investeringsbehoven är uppdelade i större investeringsbehov som är kopplade till större investeringar i samband med byggnationer/renoveringar och återkommande investeringar som behöver genomföras i verksamheten.

Beslutsunderlag

1. Investeringsbehov 2024-2026
2. Tidplan investeringar samt kalkyl budget 2024.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Sävsjö kommun

Tjänsteskrivelse
2023-11-14

Diarienummer: 2023/284
Till: Kommunstyrelsen fvb kommunfullmäktige

Omfördelning investering 2024

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår att Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att justera omfördelningen av investeringpengar för 2024.

Sammanfattning

I investeringsbudgeten som är beviljad för 2024 har det upptäckts en avvikelse mellan äskande och beslut.
Summan stämmer men fördelningen mellan posterna behöver justeras.

Äskandet och beslut är fördelat enligt nedan.
Summan för IT-investeringar och samlade investeringsmedel behöver justeras mot skolmöbler till klassrum.

Barn- och utbildningsnämnden	Äskande 2024	Beslut 2024
Samlade investeringsmedel	1 500	2 000
Arbetsrum för kurator o skolsköterska Stockarydsskola	500	500
Belysning utomhus vid D-huset Aleholmsskolan	250	250
Hägneskolan, anpassa bef klassrum, ta bort ett kök och flytta väggar	400	400
IT-utrustning till klassrum	1 000	2 000
Skolmöbler till klassrum	1 500	
Summa Barn- och utbildningsnämnden	**5 150**	**5 150**

Även beslut för 2025 och 2026 avviker markant från äskandet detta kommer att ses över i samband med underlaget för investeringsäskande för 2025-2027

Beslutsunderlag

1. Beslut BUN 2023-01-18 Investeringar 2024-2026, 2022/360
2. Underlag Investeringar 2024-2026, 2022/360

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Sävsjö kommun

Tjänsteskrivelse
2023-11-14

Diarienummer: 2023/284
Till: Kommunstyrelsen fvb kommunfullmäktige

Handläggare

Martina Arvidsson
Barn- och utbildningschef
Barn- och utbildningsförvaltningen
martina.arvidsson@savsjo.se
0382-15273

Sävsjö kommun

Investeringar 2024-2026 ny

Investeringsbehov 2024

Investeringsbehov i samband med byggnationer/renoveringar och arbetsmiljöinsatser

Arbetsrum och inventarier Stockaryds skola

Stockaryds skola kommer att genomgå viss renovering och arbetet kommer genomföras av Sävebo fastigheter med början 2023. På skolan saknas idag lämpliga arbetsrum för kurator och skolsköterska. Arbetsrum kan tillskapas genom att ett större rum avdelas med skiljeväggar och bör genomföras i samband med renoveringen. Viss investering av inventarier behöver ske i samband med detta.

Belopp beräknas till 500 000kr.

Klassrum och grupprum Hägneskolan

Hägneskolan har tagit emot fler elever än beräknat de senaste åren och behöver anpassa befintliga lokaler för bättre användning av ytorna. Kök som idag finns i ett klassrum behöver tas bort för att frigöra mer utrymme. Väggar kan sättas upp/flyttas för att tillskapa bättre lokaler för undervisningen.

Belopp beräknas till 400 000kr

Aleholmskolan
Belysning till parkering vid D-huset saknas idag vilket anses vara ett arbetsmiljöproblem för trygghet och säkerhet

Belopp beräknas till 250 000kr

Återkommande investeringar för verksamheten, beräknade till 4 000 000kr med fördelning enligt nedan.

IT-investeringar

Datorer och iPad leasas idag i verksamheterna, men inköp av projektorer och ljud sker via investeringsmedel. För att hålla en god nivå på utrustningen behöver en kontinuerlig uppdatering ske årligen. I verksamheten finns ca 150 salar utrustade med ljud och projektor. Dessa bör bytas ut vart femte år, alltså ca 30 klassrum per år a´30 000 (ljud och projektor).

För att erbjuda en god undervisningssituation för både elever och lärare behöver klassrum i större grad utrustas med ljudutjämningssystem. Ljudutjämningssystem bör finnas i de klassrum där helklassundervisning pågår i grundskolan, 7 salar per år ger 105 000kr

Belopp beräknas årligen till 1 000 000kr

Reinvesteringar skolmöbler och inventarier

Möblemang och övriga inventarier i våra förskolor och skolor slits och är också till åren kommen och behöver fortsätta att bytas ut, Beräknas att ett klassrum klarar sig med samma möbler 15–20 år och varje skola byter ett till två klassrum per år blir kostnaden ca 1 500 000kr per år.

Belopp beräknas årligen till 1 500 000kr

Investeringar till verksamheten

Investeringsbehoven till verksamheten kring åtgärder av utemiljö, arbetsmiljö, maskiner är stora och prioriteringar behöver göras.

För 2023 behöver verksamheten exempelvis investera i

- Verksamhetsskyltar
- verktyg/maskiner till yrkesprogram
- utrustning till kapprum/grupprum
- utemiljö på skolorna för att utveckla utomhuspedagogiken i form av förråd och uteklassrum
- Solskydd och markiser
- Skyttetavlor

Belopp beräknas årligen till 1 500 000kr

Sävsjö kommun

Investeringsbeskrivningar 2025

Investeringsbehov i samband med byggnationer/renoveringar

Utbyggnad matsal Vallsjöskolan och Hägneskolan

I samverkan med serviceförvaltningen ser vi ett behov av större skolmatsalar på Vallsjöskolan och Hägneskolan, detta på grund av stort antal elever. I dagsläget lever vi inte upp till livsmedelsverkets riktlinjer kring tider för lunchservering, samt att elevantalet troligtvis fortsätter öka, vilket ger behov av ytterligare platser i skolmatsalarna.

Vallsjöskolan anses som prioriterat, i den långsiktiga planeringen behöver även Hägneskolans matsal ses över för möjlig utbyggnation.

Utrymmet på skolgårdarna är begränsade, vilket kan innebära att detaljplanen behöver ses över.

Belopp tas av kommunens fastighetsförvaltning.

Återkommande investeringar för verksamheten, beräknade till 4 000 000kr med fördelning enligt nedan.

IT-investeringar

Datorer och iPad leasas idag i verksamheterna, men inköp av projektorer och ljud sker via investeringsmedel. För att hålla en god nivå på utrustningen behöver en kontinuerlig uppdatering ske årligen. I verksamheten finns ca 150 salar utrustade med ljud och projektor. Dessa bör bytas ut vart femte år, alltså ca 30 klassrum per år a´30 000 (ljud och projektor).

För att erbjuda en god undervisningssituation för både elever och lärare behöver klassrum i större grad utrustas med ljudutjämningssystem. Ljudutjämningssystem bör finnas i de klassrum där helklassundervisning pågår i grundskolan, 7 salar per år ger 105 000kr

Belopp beräknas årligen till 1 000 000kr

Reinvesteringar skolmöbler och inventarier

Möblemang och övriga inventarier i våra förskolor och skolor slits och är också till åren kommen och behöver fortsätta att bytas ut, Beräknas att ett klassrum klarar sig med samma möbler 15–20 år och varje skola byter ett till två klassrum per år blir kostnaden ca 1 500 000kr per år.

Belopp beräknas årligen till 1 500 000kr

Investeringar till verksamheten

Investeringsbehoven till verksamheten kring åtgärder av utemiljö, arbetsmiljö, maskiner är stora och prioriteringar behöver göras men är svårt att specificera då verksamhetsbehov dyker upp över tid.

Belopp beräknas årligen till 1 500 000kr

Investeringsbeskrivningar 2026

Större investeringsbehov i samband med byggnationer/renoveringar

Ny förskola Vrigstad

Till hösten 2026 beräknas Prästhagens nya förskola stå klar. I samband med det behövs investeringsbehov av möbler och inventarier.
Belopp beräknas till 2 000 000kr

Vrigstadskola, renovering Tuvans lokaler
Till hösten 2026 beräknas skolans elevantal ha ökat med ca 30 elever och skolan kommer då att behöva återta de lokaler som idag används av Förskolan Tuvan. Tuvans lokaler behöver då återställas till klassrum för att kunna möta det ökade elevantalet på skolan.

Belopp beräknas till:
Kostnad renovering behöver tas fram av Sävebo men ca 3 000 000kr
Inventarier 1 000 000kr

Sörgårdens förskola
Sörgårdens förskola är i behov av större renovering av lokalerna. Utvändig renovering är planerad av Sävebo men i samband med detta behöver även verksamhetens lokaler invändigt renoveras upp.

Kostnad behöver tas fram av Sävebo
Inventarier 1 000 000kr

Återkommande investeringar för verksamheten, beräknade till 4 000 000kr med fördelning enligt nedan.

IT-investeringar

Datorer och iPad leasas idag i verksamheterna, men inköp av projektorer och ljud sker via investeringsmedel. För att hålla en god nivå på utrustningen behöver en kontinuerlig uppdatering ske årligen. I verksamheten finns ca 150 salar utrustade med ljud och projektor. Dessa bör bytas ut vart femte år, alltså ca 30 klassrum per år a´ 30 000 (ljud och projektor).

För att erbjuda en god undervisningssituation för både elever och lärare behöver klassrum i större grad utrustas med ljudutjämningssystem. Ljudutjämningssystem bör finnas i de klassrum där helklassundervisning pågår i grundskolan, 7 salar per år ger 105 000kr

Belopp beräknas årligen till 1 000 000kr

Reinvesteringar skolmöbler och inventarier

Möblemang och övriga inventarier i våra förskolor och skolor slits och är också till åren kommen och behöver fortsätta att bytas ut, Beräknas att ett klassrum klarar sig med samma möbler 15–20 år och varje skola byter ett till två klassrum per år blir kostnaden ca 1 500 000kr per år.

Belopp beräknas årligen till 1 500 000kr

Sävsjö kommun

Investeringar till verksamheten

Investeringsbehoven till verksamheten kring åtgärder av utemiljö, arbetsmiljö, maskiner är stora och prioriteringar behöver göras men är svårt att specificera då verksamhetsbehov dyker upp över tid.

Belopp beräknas årligen till 1 500 000kr

Martina Arvidsson

Barn- och utbildningschef

§ 238

Diarienummer: BUN 2023/284

Omfördelning investering 2024

Barn- och utbildningsnämnden beslutar

att föreslå kommunstyrelsen besluta,

att inom barn- och utbildningsnämndens investeringsbudget år 2024 göra en omfördelning där medel för IT-investeringar och samlade investeringsmedel överförs till skolmöbler i klassrum,

att investeringsanslag fastställs enligt följande;

- Samlade Investeringsmedel, 1,5 miljoner
- Arbetsrum för kurator och skolsköterska på Stockaryds skola, 0,5 miljoner
- Belysning utomhus vid D-huset Aleholm, 0,25 miljoner
- Ombyggnation och anpassning av klassrum på Hägneskolan, 0,4 miljoner
- IT-utrustning till klassrum, 1 miljon.
- Skolmöbler till klassrum, 1,5 miljoner

Sammanfattning

I investeringsbudgeten som är beviljad för 2024 har det upptäckts en avvikelse mellan äskande och beslut.
Summan stämmer men fördelningen mellan posterna behöver justeras.

Äskandet och beslut är fördelat enligt nedan.
Summan för IT-investeringar och samlade investeringsmedel behöver justeras mot skolmöbler till klassrum.

Barn- och utbildningsnämnden	Äskande 2024	Beslut 2024
Samlade investeringsmedel	1 500	2 000
Arbetsrum för kurator o skolsköterska Stockarydsskola	500	500
Belysning utomhus vid D-huset Aleholmsskolan	250	250
Hägneskolan, anpassa bef klassrum, ta bort ett kök och flytta väggar	400	400
IT-utrustning till klassrum	1 000	2 000
Skolmöbler till klassrum	1 500	
Summa Barn- och utbildningsnämnden	**5 150**	**5 150**

Även beslut för 2025 och 2026 avviker markant från äskandet detta kommer att ses över i samband med underlaget för investeringsäskande för 2025-2027

Beslutsunderlag

1. Beslut barn- och utbildningsnämnden daterad 18 januari 2023 Investeringar 2024-2026, 2022/360
2. Underlag Investeringar 2024-2026, 2022/360
3. Tjänsteskrivelse barn- och utbildningsförvaltningen daterad 14 november 2023

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

§ 13

Diarienummer: KS 2023/379

Revidering av socialnämndens reglemente

Kommunstyrelsen beslutar

föreslå kommunfullmäktige anta socialnämndens reglemente från och med 1 februari 2024.

Sammanfattning

Socialnämndens verksamhet är till stor del lagreglerad och innefattar myndighetsutövning, där enskilda beslut till en del kan överklagas till domstol.

Socialnämndens reglemente revideras i samband med lagändringar i socialtjänstlagen. Ny text har lagts till i reglementet om socialnämndens utskott samt ett förtydligande om socialnämndens sammanträden.

Beslutsunderlag

1. Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2023-12-19
2. Tjänsteskrivelse socialförvaltningen daterad 31 oktober 2023
3. Socialnämndens reglemente

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Sävsjö kommun

Författningssamling

Antagen av kommunfullmäktige: 2022-12-12 § 126, KS 2022/392

Reglemente för socialnämnden

Reglementets tillämpningsområde

Utöver vad som föreskrivs i kommunallagen (2017:725) för nämnder och dess verksamhet gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Kommunfullmäktige har i särskild ordning beslutat om organisation och arbetsformer för socialnämnden.

1. Nämndens ansvarsområden

Allmänt om nämndens uppgifter

1 §

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (2001:453) (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) (HSL), lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) (LSS), lag om vård av unga (1990:52) (LVU), lag om vård av missbrukare (1988:870)(LVM), lagen om öppen psykiatrisk tvångsvård (1991:1128) (ÖPT), patientsäkerhetslagen (2010:659) och patientdatalagen (2008:355) samt de övriga uppgifter som enligt lag skall fullgöras av den kommunala nämnden inom socialtjänstområdet.

Den största delen av socialnämndens verksamhet är lagreglerad och innefattar myndighetsutövning, där enskilda beslut till en del kan överklagas till domstol.

2 §

Socialnämnden ansvarar därvid för följande uppgifter:

1. svara för insatser inom områdena individ- och familjeomsorg, funktionshinder samt äldreomsorg.
2. utöva ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården samt rehabilitering, i särskilt och ordinärt boende.
3. ansvara för kommunens arbetsmarknads- och sysselsättningsåtgärder.
4. vara huvudman för kommunens flyktingmottagande och integrationsfrågor.
5. organisera kommunens grupp för psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM).
6. handlägga ärenden angående krishjälp.
7. utdela medel ur den sociala fonden.

Vid fullgörande av befogenheter och verksamhetsansvar enligt lag och detta reglemente, ankommer det på socialnämnden särskilt att:
3 §

1. uppmärksamt följa dels utvecklingen inom sakområde och dels den allmänna utvecklingen inom kommunen och dess närmaste omgivning, samt ta nödvändiga initiativ som behövs i frågor som berör socialnämnden.

2. avge yttrande i frågor som remitteras till nämnden.

3. samarbeta med de myndigheter, organisationer, privatpersoner och näringsliv som berörs av nämndens verksamhet och i övrigt medverka i frågor där nämndens verksamhet berörs.

4. i övrigt verkställa uppgifter som av kommunfullmäktige överlämnas till nämnden.

5. svara för information till allmänheten om sin verksamhet.

6. samverka med motsvarande verksamheter i närliggande kommuner.

7. lämna råd och upplysningar i frågor som rör nämndens sakområde.

8. utföra den tillsyn som stadgas i lag och förordning inom nämndens sakområde samt övervaka efter levnaden av i lagen meddelade föreskrifter och beslut.

4 §
Socialnämnden ansvarar för arkivbildningen enligt vad som föreskrivs i arkivlagen (1990:782).

Processbehörighet
5 §
Socialnämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden inom sitt förvaltningsområde. Vid behov konsulteras juridiskt rättssakkunnig.

Socialnämnden får också träffa bindande överenskommelser, i den mån överenskommelsen inte innebär utvidgning eller avsevärd förändring av nämndens verksamhet i förhållande till fastställda mål och riktlinjer.

2. Generella bestämmelser

Uppdrag och verksamhet
1 §
Socialnämnden ska inom sina respektive verksamhetsområden följa vad som anges i lag eller annan förordning. De ska följa det som fullmäktige, i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut har bestämt att socialnämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Organisation inom verksamhetsområdet
2 §
Socialnämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar, förordningar och andra författningar för verksamheten.

Personalansvar

3 §
Socialnämnden är anställningsmyndighet för personal vid sin förvaltning med undantag för förvaltningschefer som anställs av kommunstyrelsen.
Socialnämnden handlägger personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt respektive verksamhetsområde.

Ekonomiskt ansvar

4 §

1. Socialnämnden skall årligen utarbeta förslag till årsbudget enligt Sävsjö kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens direktiv.

2. Socialnämnden skall handha den ekonomiska förvaltningen inom sitt förvaltningsområde inom ramen för av kommunfullmäktige beviljade medel.

3. Socialnämnden är skyldig, att till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige avge delårsrapportering och årsredovisning om nämndens ekonomiska ställning och förväntade utveckling.

4. Socialnämnden ansvarar för den egna interna kontrollen av ekonomiska transaktioner och skall därvid tillse att av kommunfullmäktige antaget attestreglemente efterlevs och att tillämpliga attestmoment utförs.

5. Socialnämnden skall utse tjänsteperson med rätt att attestera eller vara ersättare i enlighet med gällande attestreglemente.

Behandling av personuppgifter

5 §
Socialnämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i nämndens respektive verksamheter.

Socialnämnden ska utse dataskyddsombud.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

6 §

1. Socialnämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

2. Socialnämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de fullgjort de uppdrag som fullmäktige lämnat till dem i reglemente och genom finansbemyndigande enligt den återrapporteringsskyldighet som följer av 6 kap. 5 § i kommunallagen. Socialnämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem fullgjorts. Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av fullmäktige. Redovisningen lämnas till kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar.

3. Socialnämnden är skyldig att till kommunstyrelsen rapportera om sin verksamhet.

4. Socialnämnden ska fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts dem enligt speciallag.

Information och samråd

7 §
Kommunstyrelsen, dess presidium och kommunalrådet ska i möjligaste mån från nämnd erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet.
Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar formerna för samrådet.

Självförvaltningsorgan

8 §
Socialnämnden får uppdra åt ett självförvaltningsorgan att helt eller delvis sköta driften av en viss anläggning eller en viss institution.

Socialnämnden får uppdra till självförvaltningsorganet att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Socialnämnden ska i en arbetsordning fastställa självförvaltningsorganets uppgifter, sammansättning, arbetsformer och mandattid.

3. Nämndens arbetsformer

Sammanträde

1 §
Socialnämnden sammanträder på dag, klockslag och plats som socialnämnden eller ordföranden bestämmer.

Nämnden sammanträder också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter så begär.

Vid socialnämndens sammanträden får, om inte nämnden för särskilt fall beslutar annat, förvaltningschef, biträdande socialchef, enhetschef och handläggare vara närvarande med rätt att delta i överläggningarna i ärende som berör vederbörandes verksamhetsområde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med presidiet. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

2 §
Socialnämnden har sammanträden som består både av beredningsärenden och beslutsärenden. Vid beredningstillfället presenteras ärenden, dess erforderliga handlingar och förslag till beslut. Om nämnden är enig, kan beslut fastställas vid beredningstillfället.

Kallelse

3 §
Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen skall vara skriftlig, och innehålla dagordning samt uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen skall, senast sju dagar före sammanträdesdagen, på lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare. Om särskilda skäl föreligger får kallelse ske på annat sätt.

Offentliga sammanträden

4 §
Socialnämnden får besluta om offentliga sammanträden. Offentliga sammanträden får inte hållas i ärenden som avser myndighetsutövning eller i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess.

Sammanträde på distans

5 §
Socialnämnden får sammanträda på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Ordföranden avgör i samråd med nämndsekreterare om sammanträde ska genomföras på distans.

Enskild ledamot som önskar delta på distans ska senast fyra dagar i förväg anmäla detta till nämndsekreteraren. Ordförande avgör i samråd med nämndsekreterare om detta ska tillåtas.

Socialnämnden får utöver detta besluta vad som närmare ska gälla om sammanträden på distans.

Närvarorätt

6 §
Kommunstyrelsens ordförande har rätt att närvara vid socialnämndens sammanträden och delta i överläggningarna. Nämnden får därutöver medge ledamot av kommunstyrelsen denna rätt.

Härutöver får socialnämnden medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Även anställd i kommunen och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Socialnämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Sammansättning

7 §
Socialnämnden har nio ledamöter och nio personliga ersättare.

Presidium

8 §
Vid sidan om nämnden finns ett presidium bestående av ordförande, samt 1:e och 2:e vice ordförande.

Presidiet utses av kommunfullmäktige. Uppdraget som 2:e vice ordförande föreslås av oppositionen.

Kommunfullmäktige utser genom val socialnämndens presidium.

Presidiets uppgift är att bistå ordförande i uppgifterna enligt § 10, samt att ta beslut i enlighet med nämndens delegationsordning.

Individutskott

9 §

Socialnämndens utskott består av tre ledamöter och tre ersättare. Socialnämndens presidium utgör utskottets ordinarie ledamöter och utses därmed av kommunfullmäktige. Socialnämnden utser utskottets ersättare. Socialnämndens ordförande är tillika ordförande i utskottet. Socialnämndens förste vice ordförande är utskottets förste vice ordförande. Socialnämndens andre vice ordförande är utskottets andre vice ordförande.

Ersättare ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ordinarie ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av nämnden vid valet bestämda ordningen.

Utskottet sammanträder på dag och tid som socialnämnden beslutar. Sammanträden ska också hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

Utskottet får endast handlägga ärenden när tre ledamöter är närvarande.

Utskottets uppgift är att ta beslut i enlighet med nämndens delegationsordning i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild och individärenden i övrigt.

Ordföranden

10 §

Det åligger ordföranden att:

1. leda nämndens arbete och sammanträden.
2. kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente.
3. kalla ersättare till sammanträden.
4. inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda.
5. se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden.
6. bevaka att nämndens beslut verkställs.

7. Härutöver åligger det nämndens ordförande att:
    a. ha uppsikt över nämndens förvaltningsområde.
    b. med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för nämndens förvaltningsområde, särskilt frågor som rör budget, ekonomi, verksamhetens effektivitet och kvalité, och om så erfordras ta nödvändiga initiativ i dessa frågor.
    c. verka för samförstånd och samverkan med kommunernas övriga nämnder samt representera nämnden vid uppvaktningar hos enskilda personer, myndigheter, konferenser och sammanträden.
    d. ~~efter delegering besluta i ärende som rör myndighetsutövning mot enskild.~~

Vidare anges i delegationsförteckningen och arvodesreglementet vad som särskilt ankommer på ordföranden att utföra.

Ersättare för ordföranden och vice ordföranden

11 §

Om varken ordföranden, 1:e vice ordföranden eller 2:e vice ordföranden i presidiet kan delta i sammanträde som helhet eller del av sammanträde skall den ledamot som har längst tjänstgöringstid fullgöra ordförandens uppgifter.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättare fullgör därvid ordförandens samtliga och presidiets övriga uppgifter.

Förhinder

12 §
Om en ordinarie ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde, skall en ersättare kallas att tjänstgöra i ledamotens ställe. En ledamot som inställer sig under pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Ordinarie ledamot inträder i tjänst först efter att pågående ärende är avslutat.

Tjänstgöringsordning

13 §
Ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, skall inkalla sin personlige ersättare att tjänstgöra i sitt ställe. Om inte den personliga ersättaren kan tjänstgöra skall ersättare enligt fullmäktige beslutade turordningslista kallas in. En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordning.

Jäv

13 §
I fråga om jäv äger vad i kommunallagen (2017:725) är föreskrivet motsvarande tillämpning för nämnden.

En ledamot eller ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får återgå i tjänst, sedan ärendet handlagts och har avgjorts.

Reservation

14 §
Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och vill motivera reservationen skall ledamoten avge denna i skriftlig form. Motiveringen skall lämnas före den tidpunkt som fastställs för justering av protokollet.

Justering av protokoll

15 §
Vid socialnämndens sammanträde skall föras beslutsprotokoll. Ordföranden eller vid förfall dennes ersättare ansvarar för att protokoll skrivs och dess innehåll. Protokollet skall justeras av sammanträdesordföranden och ytterligare en ledamot av nämnden.

Tidpunkt för justering fastställs av socialnämnden, justering skall ske senast fjorton dagar efter sammanträdesdagen.

Protokollet anslås på Sävsjö kommuns anslagstavla.

Socialnämnden svarar för att berörda delges innehållet i nämndens beslut.

Socialnämnden kan besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafens innehåll skall därvid föreligga i skriftlig form innan beslut om omedelbar justering fattas. Förteckning över de ledamöter som deltagit i ärendet bifogas.

Tillkännagivanden av föreskrifter

16 §
Socialnämnden ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet tillkännages enligt gällande bestämmelser.

Nämnderna ska underrätta kommunstyrelsen så snart en revidering av gällande reglemente bedöms nödvändig.

Socialnämnden ska minst en gång per år ta ställning till delegationsordningens aktualitet.

Delgivningsmottagare

17 §
Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschefen eller annan anställd som nämnden beslutar.

Undertecknande av handlingar

18 §
Socialnämnden får delegera rätten att underteckna avtal, handlingar etcetera.

Delegering

19 §
Socialnämnden ska med beaktande av 6 kap. 37-38 §§ och 7 kap. 5 § i kommunallagen (2017:725) besluta att delegera beslutanderätten i vissa ärendetyper till ledamot, ersättare eller anställd hos kommunen.

Nämnden skall därvid anta en förteckning över utsedda delegater och vilka ärendetyper som delegerats och vid behov uppdatera delegationsförteckningen. I detta arbete skall särskilt beaktas bestämmelserna i 7 kap. 5-7 §§ kommunallagen (2017:725)

För delegering av beslutanderätt som är myndighetsutövning skall särskilda bestämmelser i respektive speciallag beaktas. Ärenden enligt 6 kap. 38 § i kommunallagen (2017:725) får inte delegeras.
Delegationsbeslut skall anmälas till socialnämnden.

Ikraftträdande

Detta reglemente skall äga tillämpning från och med 2024-02-01.

§ 454

Diarienummer: KS 2023/379

Revidering av socialnämndens reglemente

Kommunstyrelsen beslutar

Ge kommundirektören i uppdrag att förtydliga reglementet avseende utskottets uppdrag så dess uppdrag framgår tydligare till nästa beredande kommunstyrelsemöte 23 januari 2024.

Sammanfattning

Socialnämndens verksamhet är till stor del lagreglerad och innefattar myndighetsutövning, där enskilda beslut till en del kan överklagas till domstol.

Socialnämndens reglemente revideras i samband med lagändringar i socialtjänstlagen. Ny text har lagts till i reglementet om socialnämndens utskott samt ett förtydligande om socialnämndens sammanträden.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse socialförvaltningen daterad 31 oktober 2023
2. Socialnämndens reglemente

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

§ 141

Diarienummer: SN 2022/153

Revidering av socialnämndens reglemente

Socialnämnden beslutar

att föreslå kommunfullmäktige att anta föreliggande reglemente för socialnämnden att gälla från och med den första januari 2024.

Sammanfattning

Socialnämndens verksamhet är till stor del lagreglerad och innefattar myndighetsutövning, där enskilda beslut till en del kan överklagas till domstol.

Socialnämndens reglemente revideras i samband med lagändringar i socialtjänstlagen. Ny text har lagts till i reglementet om socialnämndens utskott samt ett förtydligande om socialnämndens sammanträden.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse daterad till den 31 oktober 2023
2. Socialnämndens reglemente

Beslutet skickas till

Socialchef
Biträdande socialchef
Kommunstyrelsen

Sävsjö kommun

Tjänsteskrivelse
2023-10-31

Diarienummer: 2022/153
Till: socialnämnden

Revidering av socialnämndens reglemente

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår socialnämnden
att föreslå kommunfullmäktige att anta föreliggande reglemente för socialnämnden att gälla från och med den första januari 2024.

Sammanfattning

Socialnämndens verksamhet är till stor del lagreglerad och innefattar myndighetsutövning, där enskilda beslut till en del kan överklagas till domstol.

Socialnämndens reglemente revideras i samband med lagändringar i socialtjänstlagen. Ny text har lagts till i reglementet om socialnämndens utskott samt ett förtydligande om socialnämndens sammanträden.

Beslutsunderlag

Socialnämndens reglemente

Beslutet skickas till

Socialchef
Biträdande socialchef
Kommunstyrelsen

Handläggare	**Ansvarig chef**
Marie Netz Nämndsekreterare Socialförvaltningen	Linda Björk Socialchef

§ 15

Diarienummer: KSB 2024/11

Revidering av revisionsreglemente

Kommunstyrelsen beslutar

överlämna förslaget till ändring av revisionsreglemente till kommunfullmäktige för beslut.

Sammanfattning

Under hösten 2023 har det förts ett samtal mellan ett kommunalt bolag och den kommunala revisionen om vem som ska betala för en riktad revision. Med anledning av detta föreslår kommunfullmäktiges presidium att revisionsreglementet ska ändras så att på sidan 3 under rubriken Revisorernas ekonomi och förvaltning ska § 10 ändras ändras enligt nedan:

”Respektive företag svarar för kostnader för lekmannarevisorer och fördjupade granskningar i aktiebolagen, samt för revisorerna i stiftelserna samt sakkunniga biträden till dessa. Innan fördjupad granskning genomförs i aktiebolag ska det i god tid genomföras en dialog med bolagets vd och ordförande”.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från kommunledningskontoret, daterat 2024-01-17.
2. Revisionsreglemente, Sävsjö kommun, beslutad i kommunfullmäktige 2022-05-23

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Sävsjö kommun

Tjänsteskrivelse
2024-01-17

Diarienummer: 2024/11
Till: Kommunstyrelsen

Förslag till ändring av revisionsreglemente för Sävsjö kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att överlämna förslaget till ändring av revisionsreglemente till kommunfullmäktige för beslut.

Sammanfattning

Under hösten 2023 har det förts ett samtal mellan ett kommunalt bolag och den kommunala revisionen om vem som ska betala för en riktad revision. Med anledning av detta föreslår kommunfullmäktiges presidium att revisionsreglementet ska ändras så att på sidan 3 under rubriken Revisorernas ekonomi och förvaltning ska § 10 ändras ändras enligt nedan:

”Respektive företag svarar för kostnader för lekmannarevisorer och fördjupade granskningar i aktiebolagen, samt för revisorerna i stiftelserna samt sakkunniga biträden till dessa. Innan fördjupad granskning genomförs i aktiebolag ska det i god tid genomföras en dialog med bolagets vd och ordförande”.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från kommunledningskontoret, daterat 2024-01-17.
2. Revisionsreglemente, Sävsjö kommun, beslutad i kf 2022-05-23

Beslutet skickas till

Revisionen

Ansvarig chef

Jan Holmqvist
Kommundirektör

Revisionsreglemente för Sävsjö kommun

Revisionens roll

§ 1

Den övergripande revisionsuppgiften i kommunen är att granska om verksamheten följer fullmäktiges beslut och om verksamheten uppnår de politiska målen inom givna ekonomiska ramar. En väsentlig del är att främja arbetet med styrning och kontroll av verksamheten.

Att vara revisor och lekmannarevisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten.

Revisionens formella reglering

§2

För revisionsverksamheten gäller bestämmelser i lag, god revisionssed, detta reglemente samt utfärdade ägardirektiv för kommunala företag.

Revisorernas antal och organisation

§t

Kommunen har sex revisorer som efter allmänna val utses av fullmäktige för en mandatperiod. Fullmäktige väljer revisorerna för en mandatperiod. Uppdraget är slutfört när revisorerna under del femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat revisionsberättelse. Det första året i mandatperioden inleds därför med dubbla grupper revisorer.

§4

Revisorerna arbetar samfällt med hela granskningsuppdraget om inte annat överenskommes.

§5

Bland kommunens revisorer utser fullmäktige lekmannarevisorer och suppleanter till kommunens aktiebolag och revisorer med suppleanter i kommunala stiftelser i det antal som fastställs för varje enskilt företag.

§6

Fullmäktige väljer för den tid som fullmäktige bestämmer en ordförande och en vice ordförande. Rollen är att vara sammankallande och leda gemensamma sammankomster och sammanträden. Ordföranden hämtas ur minoriteten i fullmäktige

Revisorernas uppgifter

§7

l ärenden som avser och berör revision har revisorerna rätt att yttra sig.

§8

Kommunens revisorer föreslår, efter upphandling, auktoriserade och godkända revisorer till kommunens företag.

Revisorernas ekonomi och förvaltning

§9

Kommunfullmäktiges beredning ansvarar för beredning av revisorernas budget.

§ 10

Respektive företag svarar för kostnader för lekmannarevisorer och fördjupade granskningar i aktiebolagen, samt för revisorerna i stiftelserna samt sakkunniga biträden till dessa. Innan fördjupad granskning genomförs i aktiebolag ska det i god tid genomföras en dialog med bolagets vd och ordförande

§ **11**

För att besluta i ärenden om sin förvaltning och om jäv sammanträder revisorerna enligt de regler som gäller för kommunal nämnd.

§ **12**

Revisorernas räkenskaper och förvaltning granskas av den beredning som fullmäktige utsett för revisorernas budget.

Revisorernas sakkunniga biträden

§ 13

Revisorerna och lekmannarevisorerna anlitar själva sakkunniga till sin granskning i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionssed. Vid upphandling tillämpas kommunens upphandlingsregler. Revisorerna och lekmannarevisorerna beslutar själva om upphandling.

§ 14

Bestämmelserna i kommunallagen, aktiebolagslagen och stiftelselagen om revisorernas rätt till upplysningar gäller också de sakkunniga som biträder revisorerna och lekmannarevisorerna.

Revisorernas arbetsformer

§ **15**

Ordföranden kallar revisorerna till sammankomster i granskningsarbetet och till sammanträden i ärenden om sin förvaltning och om jäv. Revisorerna får kalla även sakkunniga och andra experter samt förtroendevalda i fullmäktigeberedningar och nämnder till dessa sammankomster.

§ **16**

Minnesanteckningar ska föras vid revisorernas sammankomster i granskningsarbetet. Ordföranden ansvarar för att anteckningar upprättas.

§ **17**

De beslut som revisorerna fattar om sin förvaltning och om jäv ska tas upp i protokoll. Ordföranden ansvarar för att protokoll upprättas.

Protokollet justeras av ordföranden och en annan revisor. Revisorerna kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan revisorerna justerar den.

§ **18**

En skrivelse (eller motsvarande) i revisorernas namn i granskningsarbetet fordrar att alla revisorer är eniga om innehållet. Skrivelsen ska undertecknas av ordföranden och av ytterligare en person som revisorerna utser.

Revisorernas rapportering

§ **19**

Revisionsberättelsen lämnas till fullmäktige senast fyra veckor efter det att styrelsen överlämnat årsredovisningen till fullmäktige och revisorerna.

Till revisionsberättelsen fogas en sammanfattande redogörelse för resultatet av revisorernas granskning.

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter ska lämnas till fullmäktige vid den tidpunkt som fullmäktige bestämmer.

§ **20**

Revisorernas utlåtande om delårsrapport ska lämnas till styrelsen senast fyra veckor efter det att styrelsen tagit ställning till delårsrapporten och beslutat om att överlämna den till revisorerna för granskning.

§ **21**

Revisorerna redovisar löpande resultatet av sin granskning till fullmäktige. De sakkunnigas rapporter samt rapporter och bedömningar från revisorerna tillställs fullmäktiges presidium så snart en granskning är avslutad. Fullmäktiges presidium svarar för vidare spridning till fullmäktiges alla ledamöter.

Detta uppfyller kravet i kommunallagen på att de sakkunnigas rapporter ska bifogas revisionsberättelsen. I revisionsberättelsen förtecknas de rapporter som förmedlats till fullmäktige och som formellt hör till revisionsberättelsen.

Revisorerna och fullmäktige

§ **22**

Revisorerna och fullmäktiges presidium har regelbundna överläggningar, minst engång varje år.

Revisorerna närvarar vid behov vid fullmäktiges möten för att på fullmäktiges eller revisorernas initiativ informera om revisionen samt svara på frågor.

Revisorernas arkiv

§ **23**

För vården av revisorernas arkiv gäller bestämmelserna i arkivlagen och i av fullmäktige fastställt arkivreglemente.

Reglementets giltighet

§ **24**

Reglementet gäller från 1 januari 2022 till dess fullmäktige fattar annat beslut.

Sävsjö kommun

Revisionsreglemente

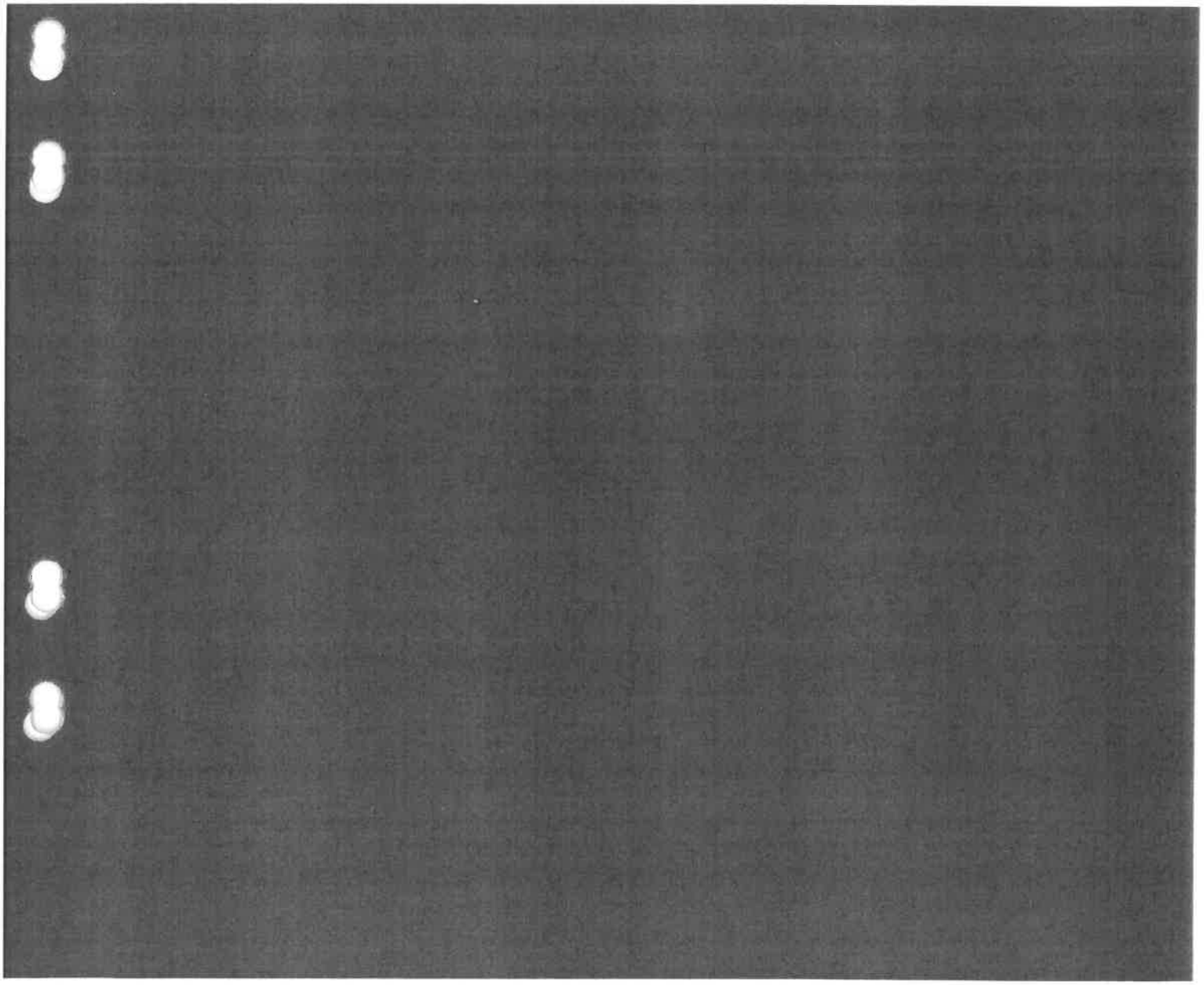

Beslutad av: Kommunfullmäktiges presidium
Datum för beslut: 2022-05-23
Diarienummer: 2022/196

Revisionens roll

§ 1

Den övergripande revisionsuppgiften i kommunen är att granska om verksamheten följer fullmäktiges beslut och om verksamheten uppnår de politiska målen inom givna ekonomiska ramar. En väsentlig del är att främja arbetet med styrning och kontroll av verksamheten.

Att vara revisor och lekmannarevisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten.

Revisionens formella reglering

§2

För revisionsverksamheten gäller bestämmelser i lag, god revisionssed, detta reglemente samt utfärdade ägardirektiv för kommunala företag.

Revisorernas antal och organisation

§3

Kommunen har sex revisorer som efter allmänna val utses av fullmäktige för en mandatperiod. Fullmäktige väljer revisorerna för en mandatperiod. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat revisionsberättelse. Det första året i mandatperioden inleds därför med dubbla grupper revisorer.

§4

Revisorerna arbetar samfällt med hela granskningsuppdraget om inte annat överenskommes.

§5

Bland kommunens revisorer utser fullmäktige lekmannarevisorer och suppleanter till kommunens aktiebolag och revisorer med suppleanter i kommunala stiftelser i det antal som fastställs för varje enskilt företag.

§6

Fullmäktige väljer för den tid som fullmäktige bestämmer en ordförande och en vice ordförande. Rollen är att vara sammankallande och leda gemensamma sammankomster och sammanträden. Ordföranden hämtas ur minoriteten i fullmäktige.

Revisorernas uppgifter

§7

I ärenden som avser och berör revision har revisorerna rätt att yttra sig.

§8

Kommunens revisorer föreslår, efter upphandling, auktoriserade och godkända revisorer till kommunens företag.

Revisorernas ekonomi och förvaltning

§9

Kommunfullmäktiges beredning ansvarar för beredning av revisorernas budget.

§ 10

Respektive företag svarar för kostnaderna för lekmannarevisorerna i aktiebolagen och revisorerna i stiftelserna samt sakkunniga biträden till dessa.

§ 11

För att besluta i ärenden om sin förvaltning och om jäv sammanträder revisorerna enligt de regler som gäller för kommunal nämnd.

§ 12

Revisorernas räkenskaper och förvaltning granskas av den beredning som fullmäktige utsett för revisorernas budget.

Revisorernas sakkunniga biträden

§ 13

Revisorerna och lekmannarevisorerna anlitar själva sakkunniga till sin granskning i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionssed. Vid upphandling tillämpas kommunens upphandlingsregler. Revisorerna och lekmannarevisorerna beslutar själva om upphandling.

§ 14

Bestämmelserna i kommunallagen, aktiebolagslagen och stiftelselagen om revisorernas rätt till upplysningar gäller också de sakkunniga som biträder revisorerna och lekmannarevisorerna.

Revisorernas arbetsformer

§ 15

Ordföranden kallar revisorerna till sammankomster i granskningsarbetet och till sammanträden i ärenden om sin förvaltning och om jäv. Revisorerna får även kalla sakkunniga och andra experter samt förtroendevalda i fullmäktigeberedningar och nämnder till dessa sammankomster.

§ 16

Minnesanteckningar ska föras vid revisorernas sammankomster i granskningsarbetet. Ordföranden ansvarar för att anteckningar upprättas.

§ 17

De beslut som revisorerna fattar om sin förvaltning och om jäv ska tas upp i protokoll. Ordföranden ansvarar för att protokoll upprättas.

Protokollet justeras av ordföranden och en annan revisor. Revisorerna kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan revisorerna justerar den.

§ 18

En skrivelse (eller motsvarande) i revisorernas namn i granskningsarbetet fordrar att alla revisorer är eniga om innehållet. Skrivelsen ska undertecknas av ordföranden och av ytterligare en person som revisorerna utser.

Revisorernas rapportering

§ 19

Revisionsberättelsen lämnas till fullmäktige senast fyra veckor efter det att styrelsen överlämnat årsredovisningen till fullmäktige och revisorerna.

Till revisionsberättelsen fogas en sammanfattande redogörelse för resultatet av revisorernas granskning.

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter ska lämnas till fullmäktige vid den tidpunkt som fullmäktige bestämmer.

§ 20

Revisorernas utlåtande om delårsrapport ska lämnas till styrelsen senast fyra veckor efter det att styrelsen tagit ställning till delårsrapporten och beslutat om att överlämna den till revisorerna för granskning.

§ 21

Revisorerna redovisar löpande resultatet av sin granskning till fullmäktige. De sakkunnigas rapporter samt rapporter och bedömningar från revisorerna tillställs fullmäktiges presidium så snart en granskning är avslutad. Fullmäktiges presidium svarar för vidare spridning till fullmäktiges alla ledamöter.

Detta uppfyller kravet i kommunallagen på att de sakkunnigas rapporter ska bifogas revisionsberättelsen. I revisionsberättelsen förtecknas de rapporter som förmedlats till fullmäktige och som formellt hör till revisionsberättelsen.

Revisorerna och fullmäktige

§ 22

Revisorerna och fullmäktiges presidium har regelbundna överläggningar, minst en gång varje år.

Revisorerna närvarar vid behov vid fullmäktiges möten för att på fullmäktiges eller revisorernas initiativ informera om revisionen samt svara på frågor.

Revisorernas arkiv

§ 23

För vården av revisorernas arkiv gäller bestämmelserna i arkivlagen och av fullmäktige fastställt arkivreglemente.

Reglementets giltighet

§ 24

Reglementet gäller från 1 januari 2023 till dess fullmäktige fattar annat beslut.